

T. C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ENGELLİ ÇALIŞMALARI ANABİLİM DALI
DOKTORA TEZİ

**SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARINI
ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI
SÜRECİNDE KAYNAŞTIRMA EĞİTİMİNE
HAZIRLAMAYA YÖNELİK UYGULAMA
REHBERİ VE WEB SİTESİ GELİŞTİRME**

DAMLA ÇETİN

TEZ DANIŞMANI

DR. ÖĞR. ÜYESİ SELMİN ÇUHADAR

EDİRNE 2025

Tezin Adı: Sınıf Öğretmeni Adaylarını Öğretmenlik Uygulaması Sürecinde Kaynaştırma Eğitimine Hazırlamaya Yönelik Uygulama Rehberi ve Web Sitesi Geliştirme

Yazar Adı: Damla ÇETİN

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Sınıf Öğretmenliği Lisans Programı Öğretmenlik Uygulaması 1 ve 2 derslerinin, etkili kaynaştırma uygulamalarını destekleyecek şekilde yürütülmesinde öğretmen adayları ve uygulama öğretim elemanlarının kullanımına yönelik uygulama rehberi ve web sitesi geliştirmektir. Bu amaç doğrultusunda araştırmada tasarım tabanlı araştırma modeli kullanılmıştır.

Araştırmanın katılımcı grubunu, Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı’nda dördüncü sınıfta öğrenim gören yirmi sekiz öğretmen adayı oluşturmuştur. Araştırma sürecinde görüşmelerden elde edilen veriler, MAXQDA 24 veri analiz programı aracılığıyla betimsel analizle analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda uygulama rehberinde, kaynaştırma eğitimiyle ilgili teorik içeriklerin; infografikler, uyarlanmış ders planı şablonu ve örnekleri, bilimsel yayınlar, öğretim etkinliklerinde yararlanılabilecek dijital kaynaklar, BEP’le ilgili güncel kaynaklar, öğretimsel uyarlamalara yönelik kontrol listeleri ve gözlem formları gibi materyallerle, uygulama okulunda gerçekleştirilebilecek uygulama temelli etkinlikler ve süreçte gerçekleştirilebilecek sosyal etkileşim toplantılarının öğretmen adayları tarafından olumlu geri bildirimlerle değerlendirildiği görülmüştür.

Araştırmada öğretmen adaylarının çoğunluğu web sitesinin içeriğini yararlı bulmuş, KPSS hazırlık sürecinin yoğunluğu nedeniyle web sitesini genellikle bilgi alma ve bilgileri depolama amaçlı kullandıklarını, özellikle “özet”, “videolar” ve “sesli sunular” gibi içeriklerden yararlandıklarını belirtmişlerdir. Öğretmen adayları bu süreçte uygulanan web destekli koçluk uygulamasına yönelik memnuniyetlerini ifade etmişlerdir. Ayrıca kaynaştırma öğrencilerine yönelik öğretimsel uyarlamaların ve BEP’nin gerekliliğini belirtmiş ancak uygulama okullarında bu uygulamalara yer

verilmediğine yönelik gözlemlerini de paylaşmışlardır. Araştırmada, araştırma sonuçlarına dayalı olarak uygulamaya ve ileri araştırmalara ilişkin önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Sınıf Öğretmeni Adayı, Kaynaştırma Eğitimi, Öğretmenlik Uygulaması

Thesis Title: Development of a Practice Guide and Website for Preparing Classroom Teacher Candidates for Inclusive Education During Teaching Practice

Author Name: Damla ÇETİN

ABSTRACT

The purpose of this research is to develop a practice guide and website for use by prospective teachers and practicing instructors in conducting the Classroom Teaching Undergraduate Program Teaching Practice 1 and 2 courses in a way that supports effective inclusive practices. For this purpose, a design-based research model was used in the research.

The study participant group consisted of twenty-eight prospective teachers studying in the fourth grade of the Classroom Education Department at Trakya University's Faculty of Education. Data obtained from the interviews during the research process were analyzed descriptively using the MAXQDA 24 data analysis program. As a result of the research, it was seen that the theoretical contents related to inclusive education in the practice guide, materials such as infographics, adapted lesson plan templates and examples, scientific publications, digital resources that can be used in teaching activities, up-to-date resources on IEP, checklists and observation forms for teaching adaptations, practice-based activities that can be carried out in the practice school and social interaction meetings that can be held during the process were evaluated with positive feedback by the teacher candidates.

The majority of teacher candidates in the study found the website's content useful. They stated that they primarily used the website for information gathering and storage due to the intense KPSS preparation process, particularly utilizing content such as "summaries," "videos," and "audio presentations." Teacher candidates expressed their satisfaction with the web-based coaching program implemented during this process. They also emphasized the need for instructional adaptations and the IEP for

inclusive students, but shared their observations that these practices were not implemented in practice schools. The study includes recommendations for practice and further research based on the research results.

Keywords: Classroom Teacher Candidate, Inclusive Education, Teaching Practice

ÖN SÖZ

İlkokul eğitimimi, doğduğum ilçeye bağlı, ailemle birlikte yaşadığım küçük bir beldede tamamladım. İlk gün okula dedem bırakmış ve “Artık burası da senin evin” demişti. Şimdi düşündüğümde, gerçekten de o okul, ailemden sonra bana kendimi ait hissettiren bir yer olmuştu. Sınıfımızda özel gereksinimli bir arkadaşımız vardı ve tüm etkinliklerimizi sınıfça birlikte yapardık. Danışmanım bu tezle ilgili düşüncelerini ilk paylaştığında, zihnimde bu anılar yeniden canlandı.

Bu tez çalışmasının yolculuğu, geleceğin sınıf öğretmenlerinin, sınıflarında bulunacak özel gereksinimli öğrencilere etkili kaynaştırma eğitimi sunabilmelerine katkı sağlama hayaliyle başladı. Dört yıl boyunca devam bu süreçte beni en çok zorlayan unsur, öğretmen adaylarının KPSS hazırlıklarının oldukça yoğun olması ve bu sürecin onların temel odak noktası hâline gelmesiydi. Zaman zaman zorlayıcı, çoğu zaman dönüştürücü olan bu yolculuğun sonunda sadece bir tez değil, aynı zamanda kendimi daha yakından tanıma, gelişimimi fark etme ve hayallerime yaklaşma fırsatı buldum. Bu çalışmanın, sınıf öğretmeni adaylarının kaynaştırma eğitimi konusundaki bilgi ve farkındalıklarını artırarak eğitim ortamlarında daha kapsayıcı bir yaklaşım geliştirmelerine katkı sunmasını temenni ediyorum.

Bu çalışmanın fikir aşamasından tamamlanmasına kadar geçen her adımda yanımda olan, danışmanım olmayı kabul ederek sürecin en başında bana güven veren, tez konusunun belirlenmesinde hayallerini benimle paylaşarak bu çalışmanın aynı zamanda benim de hayalim hâline gelmesini sağlayan, fikirlerimi geliştirmem için beni sürekli destekleyen çok kıymetli danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Selmin ÇUHADAR’a en içten teşekkürlerimi sunarım. Yalnızca akademik açıdan değil, bu sürecin duygusal yükünü taşıdığım anlarda da içtenliğiyle yanımda olan, sabırla dinleyen, yüreklendiren ve yönlendiren yaklaşımı sayesinde bu yolculuğu anlamlı ve sürdürülebilir kılan bir rehber oldu. Kendisinden aldığım destek ve ilham, yalnızca bu tezin tamamlanmasında değil, mesleki ve kişisel gelişimimde de derin bir iz bırakmıştır.

Ayrıca, çalışmamın hedef kitesine ulaşmamda ve araştırma grubunun oluşturulmasında verdikleri destekten dolayı Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. İbrahim COŞKUN'a ve anabilim dalındaki kıymetli öğretim elemanlarına teşekkür ederim. Araştırmanın uygulama aşamasında, farklı bir anabilim dalında yer alan katılımcı grubuyla sürecin devam etmesine olanak sağlayan Zihin Engelliler Eğitimi Anabilim Dalı Başkanı Doç. Dr. Mehmet YAVUZ'a ve anabilim dalındaki tüm öğretim elemanlarına teşekkür ederim. Tez izleme sürecinde görüş ve önerileriyle çalışmama yön veren, katkılarıyla süreci zenginleştiren Doç. Dr. Fatma AKGÜN ve Dr. Öğr. Üyesi Dilber TEZEL'e çok teşekkür ederim.

Çalışmamın web destekli bölümünde bilgilerini paylaşarak destek olan Osman BOSTANCI ve Mustafa TURAN'a, tez metninin imla, noktalama ve redaksiyon kontrolünü gerçekleştiren Prof. Dr. Muharrem ÖZDEN'e ve araştırmanın yürütüldüğü Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda desteklerini esirgemeyen okul yöneticileri ile sınıf öğretmenlerine teşekkür ederim.

Tüm bunların yanı sıra, her koşulda yanımda olan; sevgileri, sabırları ve fedakârlıklarıyla yalnızca bu sürecin değil, hayatımın her döneminde en büyük destekçim olan sevgili anneme ve babama derin bir minnet duygusuyla teşekkür ederim. Hayatıma neşe kaynağı olan ve huzur katan, can dostum kedim Şeker'e sevgiyle teşekkürlerimi sunarım. Tez sürecinde edindiğim birikimlerin, öğretmen adaylarının hem akademik gelişimlerine hem de özel gereksinimli öğrencilerle olan etkileşimlerine anlamlı katkılar sunacağına içtenlikle inanıyor ve çalışmamın, geleceğin öğretmenlerine yalnızca bir bilgi kaynağı değil, aynı zamanda her çocuğun öğrenme hakkına inanan bir bakış açısı kazandırmasını da umut ediyorum.

Edirne, 2025

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	iii
ÖN SÖZ	v
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLolar LİSTESİ.....	xv
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xvi
KISALTMALAR LİSTESİ	xx
1.GİRİŞ.....	1
1.1. Kaynaştırma Eğitiminin Yasal Dayanakları	3
1.2. Başarılı Kaynaştırma Uygulamaları.....	6
1.3. Kaynaştırma Eğitiminde Sınıf Öğretmenlerinin Rolü	7
1.4. Türkiye’de Sınıf Öğretmenlerinin Lisans Eğitimleri.....	8
1.5. Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine Hazırlanması.....	11
1.6. Mesleki Gelişim Olarak Öğretmenlik Uygulaması	15
1.7. Öğretmenlik Uygulaması Süreci: Koçluk mu Mentörlük mü?	18
1.8. Öğretmen Adaylarının Mesleki Gelişimi ve Koçluk Uygulaması.....	20
1.9. Öğretmen Adaylarına Sağlanan Koçluk Uygulamalarında Teknoloji Desteği	21
1.10. İlgili Araştırmalar	23

1.10.1. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Kaynaştırma Eğitimine Hazırlanmalarına İlişkin Araştırmalar.....	23
1.10.2. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Kaynaştırma Eğitimine Hazırlanmasında Teknoloji Kullanımına İlişkin Araştırmalar.....	30
1.11. Problem Durumu	33
1.12. Araştırmanın Amacı ve Soruları	36
1.13. Araştırmanın Önemi.....	38
2.YÖNTEM	41
2.1. Araştırma Modeli	41
2.2. Katılımcılar	43
2.2.1. İhtiyaç Analizi Sürecinde Yer Alan Katılımcılar.....	44
2.2.2. Birinci Uygulama Aşamasında Yer Alan Katılımcılar	46
2.2.3. İkinci Uygulama Aşamasında Yer Alan Katılımcılar	47
2.2.4. Üçüncü Uygulama Aşamasında Yer Alan Katılımcılar	49
2.3. Araştırmacı.....	51
2.4. Ortam	51
2.4.1. İhtiyaç Analizi Süreci Ortamları	51
2.4.1.1. Öğretmenlik Uygulaması Teorik Derslerinin Yürütüldüğü Ortamlar	52
2.4.1.2. Öğretmenlik Uygulaması Uygulama Derslerinin Yürütüldüğü Ortamlar.....	52

2.4.1.3. Görüşmelerin Gerçekleştirildiği Ortamlar.....	52
2.4.2. Birinci Aşama Öğretmenlik Uygulaması Ortamları	53
2.4.2.1. Birinci Uygulama Aşaması Öğretmenlik Uygulamasının Teorik Derslerinin Yürütüldüğü Ortamlar	53
2.4.2.2. Birinci Uygulama Aşaması Öğretmenlik Uygulamasının Uygulama Derslerinin Yürütüldüğü Ortamlar	54
2.4.2.3. Görüşmelerin Gerçekleştirildiği Ortamlar.....	54
2.4.3. İkinci Aşama Öğretmenlik Uygulaması Ortamları	55
2.4.3.1. İkinci Uygulama Aşaması Öğretmenlik Uygulamasının Teorik Derslerinin Yürütüldüğü Ortamlar	55
2.4.3.2. İkinci Uygulama Aşaması Öğretmenlik Uygulamasının Uygulama Derslerinin Yürütüldüğü Ortamlar	55
2.4.3.3. Görüşmelerin Gerçekleştirildiği Ortamlar.....	56
2.4.4. Üçüncü Aşama Öğretmenlik Uygulaması Ortamları	56
2.4.4.1. Üçüncü Uygulama Aşaması Öğretmenlik Uygulamasının Teorik Derslerinin Yürütüldüğü Ortamlar	57
2.4.4.2. Üçüncü Uygulama Aşaması Öğretmenlik Uygulamasının Uygulama Derslerinin Yürütüldüğü Ortamlar	57
2.4.4.3. Görüşmelerin Gerçekleştirildiği Ortamlar.....	58
2.5. Araştırma Süreci	58
2.5.1. İhtiyaç Analizi Aşaması	60

2.5.1.1. İhtiyaç Analizi Aşaması Verilerin Toplanması ve Analizi.....	60
2.5.1.2. Doküman İncelemesinden Elde Edilen Bulgular	62
2.5.1.3. Öğretmenlik Uygulaması 1 Dersinin Teorik Derslerindeki Gözlemlerden Elde Edilen Bulgular.....	63
2.5.1.4. Öğretmenlik Uygulaması 1 Dersinin Uygulama Günlerinde Yapılan Gözlemlerden Elde Edilen Bulgular.....	64
2.5.1.5. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Görüşlerinden Elde Edilen Bulgular	65
2.5.1.6. Öğretim Elemanlarının Görüşlerinden Elde Edilen Bulgular	72
2.5.1.7. İhtiyaç Analizi Sonrasında Belirlenen Gereksinimler.....	78
2.5.2. Araştırmanın Uygulama Aşamaları.....	79
2.5.2.1. Uygulama Aşamaları Verilerinin Toplanması ve Analizi	79
2.5.2.2. Araştırma Verilerinin Geçerliği ve Güvenirliği	80
2.5.2.3. Birinci Uygulama Aşaması Uygulama Rehberinin Hazırlanması..	82
2.5.2.4. Birinci Uygulama Aşaması Web Sitesinin Geliştirilmesi	84
2.5.2.5. Birinci Uygulama Aşaması Öğretmenlik Uygulaması Süreci.....	85
2.5.2.6. İkinci Uygulama Aşaması Uygulama Rehberinin Hazırlanması....	87
2.5.2.7. İkinci Uygulama Aşaması Web Sitesinin Geliştirilmesi.....	89
2.5.2.8. İkinci Uygulama Aşaması Öğretmenlik Uygulaması Süreci	91
2.5.2.9. Üçüncü Uygulama Aşaması Uygulama Rehberinin Hazırlanması	93
2.5.2.10. Üçüncü Uygulama Aşaması Web Sitesinin Geliştirilmesi.....	96
2.5.2.11. Üçüncü Uygulama Aşaması Öğretmenlik Uygulaması Süreci	98

3.1.3.1. Birinci Uygulama Aşaması Öğretmenlik Uygulaması Süreci.....	108
3.1.3.2. Birinci Uygulama Aşaması Web Desteği.....	118
3.1.3.3. Birinci Uygulama Aşaması Öğretimsel Uyarlamalar.....	123
3.1.3.4. Birinci Uygulama Aşaması Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP).....	132
3.2. İkinci Uygulama Aşaması.....	136
3.2.1. İkinci Uygulama Aşaması Sonrası Öğretmenlik Uygulaması Rehberinde Yapılması Planlanan Değişiklikler.....	137
3.2.2. İkinci Uygulama Aşaması Sonrasında Web Sitesinde Yapılması Planlanan Değişiklikler	137
3.2.3. İkinci Uygulama Aşaması Öğretmen Adaylarının Görüşlerinden Elde Edilen Bulgular	138
3.2.3.1. İkinci Uygulama Aşaması Öğretmenlik Uygulaması Süreci	139
3.2.3.2. İkinci Uygulama Aşaması Web Desteği	152
3.2.3.3. İkinci Uygulama Aşaması Öğretimsel Uyarlamalar	161
3.2.3.4. İkinci Uygulama Aşaması Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP)	177
3.3. Üçüncü Uygulama Aşaması.....	183
3.3.1. Üçüncü Uygulama Aşaması Sonrası Öğretmenlik Uygulaması Rehberinde Planlanan Değişiklikler.....	183

3.3.2. Üçüncü Uygulama Aşaması Sonrası Web Sitesinde Yapılması Planlanan Değişiklikler.....	184
3.3.3. Üçüncü Uygulama Aşaması Öğretmen Adaylarının Görüşlerinden Elde Edilen Bulgular	184
3.3.3.1. Üçüncü Uygulama Aşaması Öğretmenlik Uygulaması Süreci	186
3.3.3.2. Üçüncü Uygulama Aşaması Web Desteği	201
3.3.3.3. Üçüncü Uygulama Aşaması Öğretimsel Uyarlamalar	208
3.3.3.4. Üçüncü Uygulama Aşaması Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP).....	223
4.TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER.....	229
4.1 Öğretmenlik Uygulaması Sürecinde Kullanılmak Amacıyla Hazırlanan Uygulama Rehberinin Geliştirilmesi Süreci	229
4.2 Öğretmenlik Uygulaması Sürecinde Kullanılmak Amacıyla Hazırlanan Uygulama Rehberinde Meydana Gelen Değişiklikler	233
4.3. Öğretmenlik Uygulaması Sürecinde Kullanılmak Amacıyla Hazırlanan Web Sitesinin Geliştirilmesi Süreci	236
4.4. Öğretmenlik Uygulaması Sürecinde Kullanılmak Amacıyla Hazırlanan Web Sitesinde Meydana Gelen Değişiklikler	237
4.5. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Kaynaştırma Eğitimi ve Öğretimsel Uyarlamaları İçeren Öğretmenlik Uygulaması Sürecine Yönelik Görüşleri....	239
4.5.1. Öğretmenlik Uygulaması Süreci	239

4.5.2. Web Desteği	241
4.5.3. Öğretimsel Uyarlamalar	242
4.5.4. Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı.....	245
4.6. Varsayımlar ve Sınırlılıklar	246
4.7. Öneriler	247
4.7.1. Uygulamaya Yönelik Öneriler	247
4.7.2. İleri Araştırmalara Yönelik Öneriler	248
KAYNAKÇA	250
EKLER.....	270

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Araştırma Sorularına Yönelik Bilgiler.....	37
Tablo 2. İhtiyaç Analizi Aşamaları Sınıf Öğretmeni Adaylarına İlişkin Demografik Bilgiler	45
Tablo 3. Öğretim Elemanlarına Ait Demografik Bilgiler	46
Tablo 4. Birinci Uygulama Aşamasında Yer Alan Sınıf Öğretmeni Adaylarına Ait Demografik Bilgiler	47
Tablo 5. İkinci İkinci Uygulama Aşamasında Yer Alan Sınıf Öğretmeni Adaylarına Ait Demografik Bilgiler	48
Tablo 6. Üçüncü Uygulama Aşamasında Yer Alan Sınıf Öğretmeni Adaylarına Ait Demografik Bilgiler	50
Tablo 7. Araştırma Süreci	59
Tablo 8. Üçüncü Uygulama Aşamasında Yer Alan Sınıf Öğretmeni Adaylarına Ait Demografik Bilgiler	82
Tablo 9. İkinci Uygulama Aşamasında Sınıf Öğretmeni Adaylarına Teorik Derslerde Sunulan İçerikler	87
Tablo 10. Üçüncü Uygulama Aşamasında Sınıf Öğretmeni Adaylarına Teorik Derslerde Sunulan İçerikler.....	93

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Tasarım Tabanlı Araştırma Döngüsü.....	42
Şekil 2. Araştırma Sürecine Ait Tasarım Tabanlı Araştırma Döngüsü.....	43
Şekil 3. Kaynaştırma Öğrencisinin Varlığı, Öğrenme ve Davranış Özellikleri Kodu ve Alt Kodları	66
Şekil 4. Öğretimsel Uyarlamalar Kodu ve Alt Kodları.....	67
Şekil 5. Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları (BEP) Kodu ve Alt Kodları	69
Şekil 6. Öğretmenlik Uygulaması Kodu ve Alt Kodları	71
Şekil 7. Kaynaştırma Öğrencisinin Varlığı, Öğrenme ve Davranış Özellikleri Kodu ve Alt Kodları	73
Şekil 8. Öğretimsel Uyarlamalar Kodu ve Alt Kodları.....	74
Şekil 9. Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları Kodu ve Alt Kodları	76
Şekil 10. Öğretmenlik Uygulaması Kodu ve Alt Kodları	77
Şekil 11. Birinci Uygulama Aşaması Web Sitesi Haftalık Etkinlik İçeriklerinden Bir Görünüm	85
Şekil 12. Web Sitesi Birinci Aşama Sonrasında Yapılan Değişiklikler Sonucu Ana Sayfanın Mevcut Hali	90
Şekil 13. Web Sitesi Birinci Aşama Sonrasında Yapılan Değişiklikler Sonucu Ders İçeriği Sekmesi.....	91
Şekil 14. Web Sitesi İçeriklerinden Örnekler	97
Şekil 15. Birinci Uygulama Aşaması Öğretmen Adaylarının Görüşlerinden Elde Edilen Tema ve Alt Temalar	107
Şekil 16. Öğretmenlik Uygulaması Süreci Hiyerarşik Kod ve Alt Kodları.....	108
Şekil 17. Teorik Derse İlişkin Deneyimler Alt Kod İstatistiği.....	111

Şekil 18. Uygulama Okuluna İlişkin Deneyimler Alt Kod İstatistiği	112
Şekil 19. Araştırma Sürecine İlişkin Deneyimler Alt Kod İstatistiği.....	117
Şekil 20. Web Desteği Hiyerarşik Kod ve Alt Kodları	119
Şekil 21. Web Desteği Kullanım Durumu Alt Kod İstatistiği	121
Şekil 22. Web Desteği Görünüm ve İçeriği Alt Kod İstatistiği	123
Şekil 23. Öğretimsel Uyarlamalar Hiyerarşik Kod ve Alt Kodları	124
Şekil 24. Öğretim İçeriğinin Uyarlanması Alt Kod İstatistiği	126
Şekil 25. Öğretim Sunumu Alt Kod İstatistiği	129
Şekil 26. Öğretim Ortamının Uyarlanması/Fiziksel Düzenlemeler Alt Kod İstatistiği	130
Şekil 27. Öğretimin Değerlendirilmesi Alt Kod İstatistiği	132
Şekil 28. Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Hiyerarşik Kod ve Alt Kodları.....	133
Şekil 29. BEP Hazırlanması ve Uygulanması Alt Kod İstatistiği.....	135
Şekil 30. İkinci Uygulama Aşaması Öğretmen Adaylarının Görüşlerinden Elde Edilen Tema ve Alt Temalar	139
Şekil 31. Öğretmenlik Uygulaması Süreci Hiyerarşik Kod ve Alt Kodları.....	140
Şekil 32. Teorik Derse İlişkin Deneyimler Alt Kod İstatistiği.....	142
Şekil 33. Uygulama Okuluna İlişkin Deneyimler Alt Kod İstatistiği	146
Şekil 34. Araştırma Sürecine İlişkin Deneyimler Alt Kod İstatistiği.....	151
Şekil 35. Web Desteği Hiyerarşik Kod ve Alt Kodları	153
Şekil 36. Görünüm ve İçerik Alt Kod İstatistikleri	157
Şekil 37. Kullanım Durumu Alt Kod İstatistiği	160
Şekil 38. Öğretimsel Uyarlamalar Hiyerarşik Kod ve Alt Kodları	161
Şekil 39. Öğretim İçeriğinin Uyarlanması Alt Kod İstatistiği	165

Şekil 40. Öğretimin Sunumu Alt Kod İstatistiği	171
Şekil 41. Öğretim Ortamının Uyarlanması/Fiziksel Düzenlemeler Alt Kod İstatistiği	174
Şekil 42. Öğretimin Değerlendirilmesi Alt Kod İstatistiği	177
Şekil 43. BEP Hiyerarşik Kod ve Alt Kodları	178
Şekil 44. BEP'in Hazırlanması Alt Kod İstatistiği.....	180
Şekil 45. BEP'in Uygulanması Alt Kod İstatistiği	182
Şekil 46. Üçüncü Uygulama Aşaması Öğretmen Adaylarının Görüşlerinden Elde Edilen Tema ve Alt Temalar	185
Şekil 47. Öğretmenlik Uygulaması Süreci Hiyerarşik Kod ve Alt Kodları.....	186
Şekil 48. Teorik Derse İlişkin Deneyimler Alt Kod İstatistiği.....	192
Şekil 49. Uygulama Okuluna İlişkin Deneyimler Alt Kod İstatistiği	196
Şekil 50. Araştırma Sürecine İlişkin Deneyimler Alt Kod İstatistiği.....	201
Şekil 51. Web Desteği Hiyerarşik Kod ve Alt Kodları.....	202
Şekil 52. Görünüm ve İçerik Alt Kod İstatistiği	204
Şekil 53. Kullanım Durumu Alt Kod İstatistiği	208
Şekil 54. Öğretimsel Uyarlamalar Hiyerarşik Kod ve Alt Kodları.....	209
Şekil 55. Öğretim İçeriğinin Uyarlanması Alt Kod İstatistiği	212
Şekil 56. Öğretimin Sunumu Alt Kod İstatistiği.....	216
Şekil 57. Öğretim Ortamının Uyarlanması/Fiziksel Düzenlemeler Alt Kod İstatistiği	219
Şekil 58. Öğretimin Değerlendirilmesi Alt Kod İstatistiği	223
Şekil 59. BEP Hiyerarşik Kod ve Alt Kodları	224
Şekil 60. BEP'in Hazırlanması Alt Kod İstatistiği.....	224

Şekil 61. BEP'in Uygulanması Alt Kod İstatistiği	227

KISALTMALAR LİSTESİ

UNESCO: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

UNICEF: United Nations Children's Fund

MEB: Millî Eğitim Bakanlığı

YÖK: Yükseköğretim Kurulu

UYET: Kaynaştırma Öğrencileri İçin Uyarlanmış Etkinlikler

EBA: Eğitim Bilişim Ağı

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

BEP: Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı

ISTE: The International Society for Technology in Education

BİT: Bilgi ve İletişim Teknolojileri

NCSI: National Center for Systemic Improvement

1. GİRİŞ

İnsanlığın temel haklarından biri olan eğitim hakkı, güçlendirici bir özelliğe sahiptir. Bireylerin topluma katılımlarının ve ekonomik özgürlüğe ulaşmalarının sağlanmasında kilit noktadır. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi (1948) başta olmak üzere uluslararası insan haklarını konu alan pek çok belgede de yer alan eğitim hakkı, Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu'nun (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization [UNESCO]) kuruluş amaçları arasında da ayrı bir önem teşkil etmektedir. Ancak yine de dünya üzerinde milyonlarca çocuk eğitim hakkından yeterince yararlanamamakta, eğitim olanaklarından mahrum kalmaktadır. UNESCO'ya göre bunun aşılabilmesi ancak “fırsat eşitliği” ve “evrensel erişim” sayesinde mümkündür. Bu nedenle kuruluş her bireyin kaliteli eğitime erişim hakkını tanıyıp geliştiren uluslararası yasal yükümlülükler sunarak, üye devletler ve uluslararası toplum tarafından eğitim hakkının uygulanmasında önemli bir rol üstlenmektedir (UNESCO, 2020).

Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (United Nations Children's Fund [UNICEF]) (2004) raporunda okula gitmeyen 140 milyon çocuk olduğu ve bu çocukların çoğunluğunu engelli ve kız çocukların oluşturduğu rapor edilmiştir. Dünya çapında tahmini 93 milyon engelli çocuk yaşamakta ve bu çocukların yaklaşık %50'si okula gitmemektedir. Belirtilen bu oran herhangi bir engele sahip olmayan akranlarının sadece yüzde 13'üdür. Engellilik, küresel anlamda eğitimin önündeki en ciddi engeldir (UNICEF, 2020). Bu noktada kaynaştırma eğitimi; tüm çocuklara okula gitmeleri, ihtiyaç duydukları becerileri öğrenmeleri ve kendilerini geliştirmeleri için âdil bir şans sunmanın en etkili yoludur. Kaynaştırma eğitimi, aynı okullarda aynı sınıflarda bulunan hem özel gereksinimli hem de olağan gelişim gösteren tüm çocuklar için gerçek öğrenme fırsatları anlamına gelmektedir. Bu sistem aynı zamanda, farklı özelliklere sahip öğrencilerin sınıflara getirdiği benzersiz katkılara değer vererek tüm çocukların yarar sağlayacağı biçimde yan yana büyümesine olanak sağlamaktadır (UNESCO, 2009).

Görüldüğü gibi kaynaştırma, özel gereksinimli öğrenciler için eğitimde eşitlik sağlama ve onları okul topluluğuyla bütünleşme girişimi olarak başlamıştır.

(McLeskey, Rosenberg ve Westling, 2010; Allday, Neilsen-Gatti ve Hudson, 2016) ve evrensel olarak kabul edilmiş bir tanımı olmaksızın (Bhroin ve King, 2020) hâlâ tartışılmaya devam edilen bir kavram niteliğindedir (Freedman, Woodfield ve Ashby, 2019; Bhroin ve King, 2020). Oyler (2011), özel eğitim alanındaki hiçbir kavramın, kaynaştırma terimi kadar çok anlama sahip olamayacağını belirtmiştir. Kaynaştırma genel olarak, özel gereksinimli öğrencilerin normal gelişim gösteren akranlarıyla birlikte aynı ortamda bulunup birlikte eğitim almaları olarak tanımlansa da yalnızca özel gereksinimli öğrencilerin akranlarıyla birlikte aynı sınıfta bulunmaları anlamına gelmemektedir. Kaynaştırma eğitiminde öğrenciler fiziksel çevreyle birlikte sosyal ve öğrenme çevresini de paylaşmaktadırlar. Özel gereksinimli öğrencilerin akranlarıyla aynı sınıfa yerleştirilmesi, bu öğrencilerin kendiliğinden uyum davranışları gösterecekleri, öğrenecekleri ya da normal gelişim gösteren akranları tarafından kabul görecekları anlamına gelmemekle birlikte, aslında özel gereksinimli öğrencilerin normal gelişim gösteren öğrencilerden farklılıklarından fazla benzerlikleri bulunmaktadır. Bir sınıfta bulunan öğrencilerin öğrenme davranışları ve ihtiyaçları birbirinden farklı olsa da öğretim sürecinde tüm öğrencilerin ihtiyaçlarının karşılanması beklenmekte, böylelikle tüm öğrencilerin bireysel farklılıklarını temel alan eğitimle özel gereksinimleri olan ve olmayan her öğrencinin genel eğitim sınıfında gelişim göstereceği varsayılmaktadır. (Acarlar, 2016, s. 23-24).

Kaynaştırma, 573 Sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’de, özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin diğer bireylerle karşılıklı etkileşimlerini sağlamak ve eğitim hedeflerini en üst seviyede gerçekleştirmek için geliştirilmiş eğitim ortamları olarak tanımlanmıştır. Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü’nün (2013) “Meslekî Eğitimde Bütünleştirme Uygulamaları” projesinde ise özel gereksinimli bireylerin toplumla bütünleşmeleri bağlamındaki politikaların, eğitim hizmetine bütünleştirme uygulamaları olarak yansıdığı ve bütünleştirme uygulamaları çatısı altında önemli olan iki temel kavramın “kaynaştırma” ve “bütünleştirme” olduğu belirtilmiştir. Kaynaştırma eğitimi, özel gereksinimli öğrencilerin, okulun eğitsel uygulamalarında yapılacak küçük düzenlemelerle eğitim alabildikleri bir süreç, bütünleştirme ise; okul uygulamalarının, özel gereksinimli öğrencilerin de akranları gibi örgün eğitime devam

edebilmelerini sağlayacak şekilde değiştirilmesi anlamı taşımaktadır. Bütünleştirmede okul, tüm çocukların tüm ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir kurum haline dönüştürülür ve bütünleştirmeye eğitimde daha fazla başarı, katılım, farklılıkların toplumca daha fazla tanınması sağlanır. Bütünleştirme eğitiminin amacı, özel gereksinimli öğrencilere sağlanan destek ile kaynaştırma eğitimine erişim ve katılımın daha eşit şartlarda sağlanmasıdır (Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü, 2013). Bu eğitim yaklaşımı, yeteneklerine veya engellerine bakmaksızın aynı eğitim ortamına tüm öğrencilerin katılımı ve aynı ortamda tüm öğrencilerin öğrenmeleri için eşit fırsatlar sağlanmasının amaçlandığı bir eğitim yaklaşımıdır. Okulların her bir öğrenciye uyum sağlaması gerektiği ve her öğrencinin bireysel ihtiyaçlarına ve performanslarına göre uyarlanmış bir eğitime haklarının olduğu ilkesine dayanmaktadır (Johnson, Williams ve Wilson, 2024).

Kaynaştırma eğitiminin tarihsel gelişim sürecine bakıldığında, farklı ülkelerde farklı şekillerde geliştiği ve birçok ülkede yapılan yasal düzenlemeler sonucunda benimsendiği görülmektedir. Sınırlı görüş ve çabalarla başlayan kaynaştırma uygulamaları tarihsel süreç içinde birçok ülkede özel gereksinimli bireyler için önemli bir eğitim modeline dönüşmüştür (Yazıcıoğlu, 2018).

1.1. Kaynaştırma Eğitiminin Yasal Dayanakları

Eşitlik, demokrasinin temel ilkeleri arasında olup herkes için eşitlik ilkesini benimseyen Birleşmiş Milletler, 1947 yılında Türkiye'nin de imzalamış olduğu İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'ni yayımlamış ve beyannamede engellilik kavramı farklılık olarak yer alarak eğitim sistemlerinin insanların temel özgürlüklerine, gelişimine ve insan haklarına yönelik saygının arttırılmasına odaklanmanın gerektiği ifade edilmiştir (Şahsuvaroğlu, 2020, s. 9). 1960'lı yıllarda insan hakları ile genel ve özel eğitim alanlarında meydana gelen gelişmelerin sonucunda “normalleşme” kavramının öne çıktığı yıllardır ve Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu tarafından 14 Aralık 1960 tarihli toplantıda imzalanan Eğitimde Ayrımcılığa Karşı Sözleşme 1960'lı yıllarda önemli gelişmelerden biri olmuştur. Sözleşmede eğitimde muamele eşitliğini engelleyen, ortadan kaldıran ya da bu amacı taşıyan her türlü uygulama yasaklanarak herkes için fırsat ve hizmet eşitliği teşvik edilmektedir. 1970'li

yıllar “en az kısıtlayıcı eğitim ortamı” kavramının yaygınlaştığı yıllar olarak dikkat çekmektedir. 1975’te Amerika Birleşik Devletleri’nde (ABD) PL 94-142 Tüm Engelliler İçin Eğitim Yasası çıkarılarak yetersizliği olan tüm bireylerin eğitiminin zorunlu olduğu, eğitimlerinin devlet tarafından karşılanacağı, yetersizliği olan öğrencinin ve ebeveynlerinin haklarının korunacağı, her bir öğrenci için bireyselleştirilmiş eğitim programı (BEP) hazırlanarak eğitimlerinin en az kısıtlayıcı ortamlarda sağlanacağı hükümleri yer bulmuştur. 1980’li yıllarda “kaynaştırma” kavramı yaygınlaşarak 1981’de İngiltere’de özel gereksinimi olan çocukların eğitimlerine yönelik ayrıntılı eğitim yasası çıkarılarak eğitimlerinin genel eğitim okullarında sağlanması hedeflenmiş, ABD’de ise 1983 ve 1986 yıllarında çıkarılan yasada düzenlemeler gerçekleştirilmiştir. (Yücesoy Özkan, Kırkgöz ve Beşdere, 2019).

1990’lar hem özel eğitim hem de kaynaştırma eğitimine ilişkin gelişmelerin artarak devam ettiği yıllardır. ABD’de PL 94-142 yasasında değişikliğe gidilmiş, PL101-476 Yetersizliği Olan Bireylerin Eğitimi Yasası (IDEA) doğumdan 21 yaşa kadar olan dönemdeki eğitimi düzenleyen en temel federal yasa özelliğindedir (Kargın, 2004). 1994 yılında İspanya’nın Salamanca kentinde İspanya Hükümeti tarafından UNESCO iş birliğiyle dünya konferansı düzenlenmiş ve özel gereksinimi olan bireylerin eğitiminde politika, ilke ve uygulamaları kapsayan Salamanca Bildirgesi ve Eylem Çerçevesi kabul edilerek “Herkes İçin Eğitim” anlayışının gerçekleştirilmesi adına ve özel eğitime gereksinimi olan çocuk ve gençlerin bu girişimlere dahil edilerek öğrenen bir toplumda hak ettikleri yerde olmalarının sağlanmasına yönelik önemli bir adım adım atılmıştır (UNESCO, 1994). Amerika Birleşik Devletleri’nde ise 1997’de yürürlüğe giren yasada (PL 105-17) özel gereksinimleri olan öğrencilerin normal gelişim gösteren akranlarıyla birlikte genel eğitim ortamlarında eğitim görmeleri ve bu okullarda eğitim veren öğretmenlerin ekibin bir üyesi kabul edilmeleri belirtilmiştir (Kargın, 2004).

2000 yılında Dakar’da yapılan Dünya Eğitim Forumu’nda herkes için eğitim anlayışında istenilen ölçütlere ulaşılamadığı tespit edilerek yapılması gereken eylemlerin yer aldığı Dakar Eylem Çerçevesi kabul edilmiş, ardından bu anlayışın özel

gereksinimli çocukları yeterince kapsamadığı düşünülerek UNESCO tarafından “Engelli Bireyler İçin Eğitim Hakkı: Bütünleştirmeye Doğru Kılavuz Kitabı” yayınlanmıştır. 2006’da ise BM genel kurulunda özel gereksinimli bireylerin eğitimlerinin fırsat eşitliği çerçevesinde ve ayrımcılık gözetilmesini engelleyen “kapsayıcı” bir eğitim sistemiyle ömür boyu öğrenim imkânı sağlanacağı Birleşmiş Milletler Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme’de (24. Madde ile) koruma altına alınmıştır (Yücesoy Özkan vd., 2019).

Türkiye’de ise kaynaştırma uygulamalarının benimsenip yasal dayanaklarla desteklenmesi ilk kez 1983 yılında yürürlüğe giren 2916 sayılı “Özel Eğitime Muhtaç Çocuklar Kanunu” ile gerçekleşmiştir. Kanunun 4. maddesinde özel eğitime gereksinimi olan çocukların normal gelişim gösteren akranlarıyla birlikte eğitimleri için gerekli tedbirlerin alınması hükmü yer almıştır. 1990’lı yılların en önemli durumlarından bir diğeri 30/05/1997 tarihli 573 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin yürürlüğe girmesi olmuştur. Kararnamenin 12. maddesinde kaynaştırmanın tanımı yapılmıştır. 2000 yılında yürürlüğe giren Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği’nde ise kaynaştırma eğitimi ile ilgili daha kapsamlı açıklamalara ve hükümlere yer verilmiştir. Yönetmelik, kaynaştırma eğitiminin ağırlık verildiği, hangi ortam ve koşullarda uygulanabileceğinin belirginleştirildiği bir yönetmelik özelliğindedir. 2006 yılında yürürlüğe giren Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği ise kaynaştırma eğitiminin destek eğitim hizmetleri de sağlanarak gerçekleştirilmesi ve özel gereksinimi olan bireylerin 3-14 yaş aralığında zorunlu eğitim ve öğretim almalarının vurgulanması açısından 2000 yılında yürürlüğe giren yönetmelikten farklılık göstermektedir (Batu, 2012, s. 9-16). 2017 yılında yayımlanmış olan 2017/28 sayılı “Kaynaştırma/Bütünleştirme Yoluyla Eğitim Uygulamaları” genelgesiyle ise bütünleştirme kavramının da vurgulandığı dikkat çekmektedir. Genelgede kaynaştırma/bütünleştirme eğitim anlayışının özel eğitime gereksinimi olan öğrencilerin tüm kademe ve türlerde akranlarıyla etkileşim içerisinde eğitim hedeflerini en üst seviyede gerçekleştirebilme amacı taşıdığı belirtilmiştir (Şahsuvaroğlu, 2020, s. 15).

1.2. Başarılı Kaynaştırma Uygulamaları

Kaynaştırma eğitimi anlayışına sahip bir okulda, her öğrencinin normal gelişim gösteren akranlarıyla birlikte fiziksel, sosyal ve akademik olarak sürece katılmaları için öğrencilere eşit destek verilmesi gerekmektedir. Başarılı kaynaştırma uygulamaları için öğrencilere sağlanacak eşit destek; ortam, müfredat, öğretim yöntemleri, değerlendirme, raporlamanın ayarlanması ve öğrenci gereksinimlerine yönelik uyarlamaların yapılması gerektiği anlamı taşımaktadır (Pearce, 2009). Alanyazında “normalleştirme”, “bütünleştirme” ve “en az kısıtlayıcı ortam” gibi çeşitli terimler kaynaştırmayı ifade etmek için kullanılmakta ancak bu terimler genellikle farklı kavramsallaştırmaları yansıtmaktadır (Ainscow, Booth ve Dyson, 2006; Thomazet, 2009; Malak, 2013). Kaynaştırma eğitimi yaklaşımının gerekli paydaşların iş birliği halinde planlanıp uygulamaya geçirilmesi, toplumun kültürüne ve kültürel bağlamına dayalı olarak yerel kaynakların tam anlamıyla kullanılmasını zorunlu kılmaktadır. Bu eğitim anlayışının başarılı şekilde sürdürülebilmesi için ise bağlılık, zaman ve çaba gerekmektedir (Stubbs, 2008). Halinen ve Jarvinen’e (2008) göre başarılı bir kaynaştırma eğitimi öğrencilerin okullara eşit erişimi sağlanmadıkça, iyi bir müfredat ve kaliteli öğrenme ortamları geliştirilmedikçe ve farklı gereksinimleri olan öğrenci gruplarına eğitim verebilecek öğretmenlere sahip olunmadıkça asla gerçekleşmeyecektir. Ayrıca alanyazında kaynaştırma eğitiminin başarısının, öğretmenlerin sınıflarında sergilediği tutum (Kargin, 2004; Lambe, 2007; Norwich 2002; Rakap ve Kaczmarek, 2010; Talmor, Reiter ve Feigin, 2005), bilgi ve davranımlara bağlı olduğu (Ross-Hill, 2009) da belirtilmiştir. Diğer gerekli koşul ise; okul yönetimi, özel eğitim öğretmenleri, yardımcı öğretmenler, rehber öğretmen, psikolojik danışman gibi öğrencinin kaynaştırma eğitimi sürecinde sorumlulukları olan diğer uzmanların öğretmenlere sağladıkları sürekli destek ve yardımlardır (Talmor vd., 2005).

Kaynaştırma eğitimi anlayışına sahip okullar, öğrencilerin bireysel farklılıklarına bakılmaksızın tüm öğrencilerin desteklenmesi gerektiği ilkesine dayanmakta, bu öğrencilerin bireysel farklılıklarına uygun hizmet verilmesi ve okulları daha bütünleştirici bir hale getirme amacı ise, genel ve özel eğitim

öğretmenlerinin etkili öğrenme-öğretim stratejileri oluşturmak için birbirleriyle, ailelerle ve toplumla birlikte hareket ederek iş birliği yapmalarını gerektirmektedir (Jelas, 2010). Diğer bir ifade ile kaynaştırma uygulamalarının başarılı olabilmesi bir ekip işidir. Bu ekibin üyelerini oluşturan öğrenciler, eğitimciler, aileler, uzmanlar ve toplumun diğer üyeleri iş birliği çerçevesinde ekip anlayışına sahip olacak şekilde adım atmalıdırlar. Başarılı ve etkili bir kaynaştırma eğitimi; öğrencilerin bireysel gereksinimleri ve farklılıkları doğrultusunda eğitim-öğretimde bireyselleştirme, farklılaştırma veya uyarlama yapmayı zorunlu kılmaktadır. Başarılı kaynaştırma uygulamalarında öğretmenler; öğrencilerin özelliklerine uygun şekilde eğitim-öğretimi gerçekleştiren, değerlendirme sisteminde uyarlamalar yaparak duyarlı ve yanıt verici öğretmenler olmalı, sınıftaki tüm öğrencilerin başarılı olmasını desteklemek için gereken önlemleri almalıdırlar (Diken ve Batu, 2010, s. 5-6).

1.3. Kaynaştırma Eğitiminde Sınıf Öğretmenlerinin Rolü

Sınıf öğretmenleri, özel gereksinimli öğrencilere hizmet vererek kaynaştırma uygulamaları sağlamada hayati öneme sahiptir. Genellikle öğrenme güçlüklerinin, hafif zihinsel yetersizliklerin, duygusal ve davranışsal yetersizliklerin belirlenmesi ilkökul yıllarının başlarından ortalarına kadar ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle, sınıf öğretmenlerinin eğitimsel bir yetersizliğin varlığı ile farklı bireysel gereksinimlere sahip bir öğrenci arasında ayırım yapabilmesi için özel eğitim sürecine, müdahaleye yanıt sürecinin uygulanmasına, değerlendirme yöntemlerine ve bireyselleştirilmiş planlar yapabilme gibi gönderme öncesi prosedürlere ilişkin temel bilgiye sahip olması gerekmektedir. Diğer yandan sınıf öğretmenlerinin özel gereksinimli öğrencilere ilişkin anlayışa sahip olması için her bir gereksinim grubunun özelliklerini ve ek olarak öğrencilerine başarılı bir şekilde hizmet edebilmek için sınıflarında gerçekleştirebilecekleri kaynaştırma uygulamalarını bilmeleri gerekmektedir (Burstein, Sears, Wilcoxon, Cabello ve Spagna, 2004; Akt. Allday vd., 2016). Buna ek olarak öğrencilerin sağlıkları, gelişimleri, sosyal etkileşimleri ve bireysel ihtiyaçlarıyla da ilgilenmelidirler (Thomas ve Lagesh Kumar, 2023).

Sınıf öğretmenleri kaynaştırma eğitimi anlayışının kilit unsurları durumundadırlar. Özellikle özel gereksinimleri olan öğrencilerin genel eğitim

sınıflarına kaynaştırılmasında güçlü bir arabulucu rolündedirler. Öğrencilerin gereksinimlerinin karşılanması, öğrenciler arasında sağlıklı etkileşimlerin kurularak devamının sağlanması, özel gereksinimli öğrencilerin sınıfa, okula ve topluma sosyal kabulünün sağlanması önemli derecede sınıf öğretmenine bağlıdır (Odluyurt ve Batu, 2012, s. 27-28).

Sınıf öğretmenleri kaynaştırma eğitiminin yaygınlaşmasına paralel olarak kaynaştırma uygulamaları yoluyla farklı öğrenci ihtiyaçlarını karşılama zorluğu ile daha fazla karşı karşıya kaldıklarından, kaynaştırma eğitimi anlayışının sınıf öğretmenleri üzerinde oldukça büyük bir etkisi olmaktadır. Diğer bir ifade ile sınıf öğretmenlerinin her zamankinden daha fazla öğrencilerin bireysel farklılıklarını anlamaları, farklı gereksinimlere sahip öğrencilerin olduğu bir sınıfı etkili şekilde yönetebilmeleri, farklılaştırılmış öğretim stratejilerini uygulayarak öğrencilerin bireysel gereksinimlerine ve farklılıklarına uygun uyarlamalar yapabilmeleri gerekmektedir. Alanyazında da sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma uygulamalarının başarısı üzerinde önemli bir etkisi olduğu bulunmuş (Forlin, Loreman, Sharma ve Earle, 2009; Winzer ve Mazurek, 2011), dolayısıyla sınıf öğretmenlerinin başarılı kaynaştırma uygulamalarındaki rolleri gibi kaynaştırma eğitime hazırlanması da oldukça önem arz etmektedir (Peebles ve Mendaglio, 2014).

1.4. Türkiye’de Sınıf Öğretmenlerinin Lisans Eğitimleri

Öğretmen yetiştiren lisans programları öğretmen adaylarına mesleki bilgi, beceri ve tutumları kazandırmayı amaçlamakta, bu amaç doğrultusunda programların niteliği de öğretmen niteliğini etkilemektedir. Öğretmen adaylarının yetiştirildiği lisans programlarında adayların genel kültür ile alakalı becerilerini geliştirmeyi amaçlayan genel eğitim boyutu; öğretim alanı içeriğiyle alakalı bilgi, beceri, tutum ve değerleri kazandırmayı amaçlayan alan bilgisi boyutu ve öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği davranışları kazandırmayı amaçlayan meslek bilgisi olmak üzere üç boyut yer almaktadır (Görgeç, Çokçalışkan ve Korkut, 2012). McLeskey, Billingsley ve Ziegler (2018) ise öğretmen yetiştiren lisans programlarının öncelikli olarak öğretmen adaylarını mesleğe başladıklarında sınıflarında öğretim uygulamalarını etkili biçimde

kullanabilmeleri amacıyla sistematik ve kapsamlı olarak hazırlayacak şekilde tasarlanması gerektiğini ifade etmişlerdir.

Günümüz bilgi çağında ulusal ve uluslararası gelişmelerin eğitim alanına yansımaları Türkiye’de öğretmenlik mesleği yeterliklerinde yenileme yapılması ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bu yenileme hareketiyle, öğretmenlik mesleğinin iyileştirilmesi, öğrencilerin bilgi çağına gereklerine uygun şekilde donanımlı olarak yetiştirilmesi ve yeterliklerin takibi gerçekleştirilerek etkili olarak değerlendirilmesi amaç edinilmiştir. Türkiye’de öğretmenliğin meslek olarak gerekli kıldığı nitelik ve yeterlikler Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafınca yürütülmektedir ve MEB’de bu konuyla ilgili ilk resmi çalışmalar 1999 yılında başlamış olup öncelikle MEB ile çeşitli üniversitelerin temsilcilerinin oluşturduğu “Öğretmen Yeterlikleri Komisyonu” oluşturularak komisyon tarafından Öğretmen Yeterlilikleri belgesi hazırlanmış ve 1739 sayılı Kanun uygunluğunda “eğitme-öğretme yeterlikleri, genel kültür bilgi ve becerileri ile özel alan bilgi ve becerileri” olmak üzere üç başlık altında 12 Temmuz 2002 Makam oluru ile “Öğretmen Yeterlikleri” yürürlüğe girmiştir. Bir sonraki çalışma 2002 Yılı Eylül ayında başlayan Temel Eğitime Destek Projesi kapsamında olup 13-16 Nisan 2004 arasında bu proje kapsamında düzenlenen çalıştay ile Yükseköğretim Kurulu (YÖK), MEB, Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü ve Eğitim Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı tarafından belirlenen ve 17 Nisan 2006 tarihli Makam oluru ile uygun bulunarak aynı yıl yürürlüğe giren Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri’dir. 13 Ocak 2011 tarihinde ise “Yüksek Öğretim Yeterlilikler Çerçevesi ve Yüksek Öğretim Yeterlilikler Çerçevesi Temel Alan Yeterlilikleri kabul edilmiştir. Eğitimde yeni gelişmelerin meydana gelmesi sonucu YÖK, ÖSYM, Mesleki Yeterlilik Kurumu, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı ve başkanlığın diğer birimleriyle beraber oldukça fazla sayıda akademisyen ve öğretmen ile iş birliği kurulmuş, Avrupa Konseyi, Dünya Bankası, ILO, OECD, UNESCO, UNICEF gibi kuruluşların eğitim üzerine ve öğretmenliğe yönelik politika metinleri ile birlikte farklı ülkelerin yeterlilik belgelerinin incelenmesi sonucu yapılan toplantılarla “mesleki bilgi, mesleki beceri, tutum ve değerler” adı altında üç alan ve bu üç alanın altlarında bulunan 11 yeterlik ve yeterliklere yönelik 65 gösterge belirlenerek güncelleme gerçekleştirilmiştir. Öğretmen Yeterlik Belgesi ile

yükseköğretim kurumlarının öğretmen yetiştirmeye ilişkin teorik ve uygulamalı derslerin içerikleri belirlenebilecek ve geliştirilebilecek, aynı zamanda istihdam edilecek öğretmenlerin sahip olması gereken nitelikler de somut olarak belirlenebilir mesleğe kabulleri yeterlikler doğrultusunda düzenlenebilecektir (MEB, Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü, 2017).

Davranış mühendisi olarak adlandırılan öğretmenler, toplumda insan yetiştirme rejiminin vazgeçilmez unsurları durumundadır. Bu da öğretmenlerin her yönüyle nitelikli bir şekilde yetiştirilmesini gerekli kılmaktadır. Nitelikli öğretmenler nitelikli bir eğitimin ana unsuru durumundadır. Dolayısıyla öğretmenlerin eğitimdeki önemleri göz ardı edilemeyecek bir durumdur. (Genç, 2005). Türkiye’de öğretmen yetiştiren kurumlar göz önüne alındığında günümüze kadar öğretmen yetiştirme sisteminde önemli değişiklikler yapılmış (Yazıcı, 2009), MEB tarafından yürütülen öğretmen yetiştirme görevi 1982’de üniversitelere devredilmiştir (Genç, 2005). Öğretmen adaylarını öğretmenlik mesleğine hazırlama sürecinin üniversitelerde aldıkları eğitim ile başladığı varsayılsa da öğretmen adayları üniversite eğitimlerine başlamadan önce de eğitim-öğretim süreçlerinde birçok deneyim yaşayarak farklı öğretmenler tanımaktadırlar. Bu süreçte ve üniversite eğitimleri sürecinde yaşamış oldukları deneyim ve birikimler, mesleğe başladıklarında etkili bir öğretmen olma yolunda tutum ve davranışlarını belirlemede kaynak oluşturmaktadır (Baki ve Gökçek, 2007). Lisans programları sürecinde öğretmen adaylarının hangi yeterlik veya nitelikleri ne ölçüde edinmeleri gerektiği, öğretmenlik mesleği genel yeterliklerini öğrenmenin nasıl gerçekleştirilmesi gerektiği ve geliştirilmesi gerektiği oldukça kapsamlı bir husustur (Özer ve Gelen, 2008).

Eğitimde ve öğretmen yetiştirmede bilgi çağının şartlarına bağlı olarak yaşanan gelişmeler, Türk eğitim sisteminde meydana gelen yapısal değişiklikler, toplumun ihtiyaçları ve talepleri göz önüne alındığında öğretmen yetiştiren lisans programlarının güncellenmesi bir gereklilik olmuş ve bu doğrultuda 28.02.2017 tarihli YÖK Genel Kurul kararıyla gerekli güncellemeler gerçekleştirilmiştir. Öğretmen yetiştiren lisans programlarında üç gruptan oluşan “Öğretmenlik Meslek Bilgisi (MB) dersleri %30,35; Genel Kültür (GK) dersleri %15,20 ve Alan Eğitimi (AE) dersleri de

%45,50 oranla programlarda yer almıştır. Özellikle temel eğitimle ilgili öğretmenlik programları olan okul öncesi ve sınıf eğitiminde alan bilgisi ile birlikte alan eğitimine de ağırlık verilmiş, bu programların hedef öğrenci kitlesi dikkate alındığında ağırlıklı olarak “temel beceri, tutum, değer kazandırma ve uyum sağlama” üzerine öğretim programlarında yapılandırma sağlanmıştır. “Özel Eğitim” ile “Rehberlik” dersleri, öğretmen adaylarının hepsinin uygulamada gereksinim duyacakları bilgi ve beceriler temel alınarak içeriklerinde zenginleştirmeye gidilerek “Özel Eğitim ve Kaynaştırma” ve “Okullarda Rehberlik” dersleri adıyla programda yer almıştır. İşlevsel ve etkili şekilde gerçekleştirilemeyen “Okul Deneyimi” dersi de kaldırılarak dersin içeriği birleştirilmek kaydıyla “Öğretmenlik Uygulaması” dersi “Öğretmenlik Uygulaması 1” ve “Öğretmenlik Uygulaması 2” olacak şekilde güncellenmiştir (YÖK, 2018).

İlkokul çağındaki çocukların ebeveynlerinden sonra en yakınında bulunan kişilerin genellikle sınıf öğretmenlerinin olması dolayısıyla sınıf öğretmenleri, çocukların yaşadığı sorunları tespit etmede öncelikli rolü olan kişilerdir. Bu doğrultuda sınıf öğretmenlerinden ilk olarak çocukları tanımaları ve anlamaları beklenmekte, bu da lisans programı sürecinde meslek hayatlarında gereksinim duyacakları bilgi ve becerileri edinme gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır. Bu bağlamda güncellenen lisans programının bu ihtiyaçlara dikkat edilerek hazırlanmış olması önem taşımaktadır. Ancak uygulama temelli derslerin sınıf öğretmeni adaylarına mesleğe başladıklarında problemleri çözüme kavuşturmalarına katkı sağlayabileceği göz önüne alındığında, yapılmış olan çalışmalarda uygulama temelli derslerin az olmasının zayıf bir yön olduğu söylenebilir (Altunova ve Aslan, 2019).

1.5. Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine Hazırlanması

Kaynaştırma eğitiminin etkili bir şekilde gerçekleştirilmesi için öğretmenlerin kaynaştırma anlayışının farkında olmaları ve bu anlayışa bağlı olmaları, ayrıca farklı gereksinimleri olan öğrencileri destekleyebilmek için gerekli becerilere sahip olmaları gerekmektedir. Dolayısıyla öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine hazırlanması, hem öğretmen adaylarının lisans programlarında hem de hizmet-içi

öğretmenlerin gelişmesinde uygun ve gerçek anlamda bir eğitimin var olmasını gerektirmektedir (Sharma, Forlin, Deppeler ve Guang-xue, 2013).

Kaynaştırma eğitimi anlayışına yönelik öğretmen eğitimi, okullarda bu uygulamayı dışlamayı değil, teşvik edecek şekilde eğitimi dönüştürmeyi amaçlamalıdır. Kaynaştırma eğitimi anlayışına sahip okulların, uygulamaya yönelik yalnızca sözde/yazıda kalmayan, kaynaştırma uygulamalarını teşvik edebilecek eğitimcilere gereksinimleri vardır. Öğretmenlerin kaynaştırmaya hazırlanmasına yönelik çalışmaların, doğrudan okullarda uzmanlarla çalışarak veya dolaylı olarak üniversitelerde öğretmen adaylarının yeterliklerini geliştirerek kaynaştırma eğitiminin uygulanmasına katkıda sağlaması gerekmektedir. Öğretmenlerin becerileri ancak gerçek hayatta yaşadıkları durumlar ve gerçekleştirdikleri etkinlikler aracılığıyla var olabilir ve etkili hale gelmektedir. Olumlu tutum ve inançlar, gerekli bilgi, beceri ve yeterlikler son derece önemli olmakla birlikte geliştirilmeleri gerekmektedir (Hollenweger, Pantić ve Florian, 2015). Benzer şekilde Rouse (2006) kaynaştırma uygulamalarını başarıya ulaştırmanın öğretmenlerin yalnızca bilgilerini genişletmekle ilgisi olmayıp aynı zamanda onları öğretimde farklılaştırma yapmaya teşvik ederek tutumlarını ve inançlarını da gözden geçirmelerini sağlayıp aslında bu eğitim anlayışının "bilmek", "yapmak" ve "inanmak" ile ilgili olması gerektiğini belirtmiştir. Alanyazında sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine hazırlanmasına yönelik hizmet içi öğretmenler için mesleki gelişim önemli bir yaklaşım olmakla birlikte öğretmen adaylarını kaynaştırma sınıflarında öğretmeye hazırlamak için öğretmen yetiştiren programların rollerine ve sorumluluklarına daha çok dikkat çekilmiştir. Buna yönelik öğretmen yetiştiren programların yeniden yapılandırılması, öğretmen adaylarını kaynaştırma eğitimine daha etkili bir şekilde hazırlamak için bir araç olarak sıklıkla önerilmiştir (Laarhoven, Munk, Lynch, Bosma ve Rouse, 2007).

Kaynaştırma eğitimi alan özel gereksinimli öğrencilerin sayısındaki artış, öğretmenler üzerinde farklı gereksinimlere ve öğrenme özelliklerine sahip öğrencilerin eğitim ihtiyaçlarını karşılamaları hususunda zorlayıcı bir etki oluşturmaktadır (Hanushek ve Raymond, 2003). Sınıf öğretmenlerinin özel gereksinimli öğrencilere başarılı ve etkili bir kaynaştırma eğitimi sunabilmeleri için

sahip olmaları gereken tüm özel bilgi ve beceri alanlarını ele almak zor olabilir fakat genel bilgi ve beceri alanları belirlenebilmektedir. Alanyazında yapılan araştırmalar incelendiğinde öğretmen yetiştiren programların öğretmen adaylarını iş birliği yapma, ders planlarını hazırlayarak planları etkili şekilde uygulama, özel gereksinimleri ve bireysel farklılıkları olan öğrencilerin ihtiyaçlarına uyarlamalar sunarak öğretimi farklılaştırabilecek temel becerileri öğrenme kapsamında hazırlayabilecekleri söylenebilir (Allday vd., 2016).

2008 yılında UNESCO tarafından düzenlenen “Uluslararası Eğitim Konferansı”nda “Herkes için Eğitim” hedeflerinin gerçekleştirilebilmesini sağlayacak kaynaştırma eğitimi anlayışının geliştirilmesine yönelik öğretmen eğitimi ve gelişimi konusunda üye ülkelere altı öneri sunulmuş, bu öneriler aşağıda verilmiştir:

1. Öğretmenlerin çalışma koşullarını ve statülerini iyileştirerek öğretmenlerin rolleri güçlendirilmeye çalışılmalı, ayrıca farklı öğrenme gereksinimlerine duyarlı niteliklere sahip adayların öğretmenliğe kazandırılmasına yönelik mekanizmalar geliştirilmelidir.
2. Öğretmenler, özel gereksinimleri olan öğrencileri eğitebilme ve öğrencilerin öğrenme ihtiyaçlarını karşılayabilmeye yönelik gerekli beceriler ve materyallerle donatılarak eğitilmelidir. Bu süreçte okul düzeyinde mesleki gelişim, öğretmen adaylarının kaynaştırma temalı hizmet öncesi eğitimleri gibi yaklaşımlardan yararlanılabilir.
3. Kaynaştırma eğitimi uygulamaları bağlamında öğretmen adaylarının eğitimleri ve mesleki eğitimlerinde yeterli kaynakların teminiyle yükseköğretim kurumlarının üstlendiği stratejik rol desteklenmelidir.
4. Kaynaştırma eğitime yönelik öğrenme ve öğretim süreçlerinde yenilikçi nitelikte olan çalışmalar desteklenmelidir.
5. Okul yöneticileri farklı gereksinimleri olan tüm öğrencilerin gereksinimlerine uygun ve etkili yanıt verebilecek ve okullarında kaynaştırma eğitimi anlayışını teşvik edebilecek becerilerle donatılmalı ve desteklenmelidir.
6. Üye ülkelerin anlaşılamama durumlarında öğrencilerin, öğretmenlerin ve eğitim kurumlarının korunmasına dikkat edilmeli ve önlemler alınmalıdır.

Öğretmenlerin kaynaştırma eğitime yönelik hazırlanmalarının oldukça önemli olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Öğretmenlerin ve öğretmen adaylarını bu eğitim anlayışına hazırlayacak eğitimin neyi içermesi gerektiğine yönelik farklı bakış açıları mevcut olmasına rağmen bunun nasıl gerçekleştirilebileceğine yönelik yaygın bir fikir birliği bulunmamaktadır. Ancak öğretmen adaylarının nitelikli olarak öğretmenlik mesleğine hazırlanmaları ve mesleki gelişimin etkili öğretim için oldukça önemli olduğu vurgulanmaktadır (Florian, 2019).

Birçok ülkede kaynaştırma eğitimi anlayışına yönelik eğitim politikaları mevcut olsa da sınıf içi öğretim uygulamalarında bu eğitim anlayışının başarıyla gerçekleştirildiği uygulamaların mevcudiyeti azdır. Bu bağlamda hizmet içi öğretmenlere farklı gereksinimleri olan öğrencilere eğitim verebilme ve başarılı kaynaştırma uygulamaları için iş birliği çerçevesinde hareket edebilme becerileri kazandırmak için eğitim fırsatlarının sunulması bir zorunluluktur. Aynı zamanda sınıf öğretmeni adaylarına da lisans eğitimleri sürecinde bu konuya yönelik program içeriği oluşturulmalıdır (Tiwari, Das ve Sharma, 2015). Kaynaştırma eğitimi anlayışının etkili şekilde uygulanabilmesi için lisans programlarının bu doğrultuda yapılandırılması, öğretmen adaylarına lisans eğitimlerinde farklı gereksinimleri olan öğrencilerle etkileşim fırsatlarının sunulması oldukça önemli olmakla birlikte öğretmen adaylarının olumlu tutum ve sınıf içi uygulamaları geliştirmelerine oldukça büyük katkı sağlayabilmektedir (Sharma, Moore ve Sonawane, 2009). Kaynaştırma eğitimi anlayışına yönelik öğretmen tutumları bu eğitim anlayışını desteklemede önemli bir role sahip olsa da kaynaştırma eğitimi alan öğrencilerin bireysel gereksinimlerine uygun şekilde eğitim alabilmeleri için öğretmen adaylarının gerekli beceri ve yeterliklerinin geliştirilmesine odaklanmak daha anlamlı sonuçlar doğurabilmektedir. Bu doğrultuda iş birliği içinde çalışmayı destekleyecek ve öğretmen adaylarına uygulama deneyimleri sunan lisans programı içeriğinin geliştirilmesi etkili olabilir (Laarhoven vd., 2007). Öğretmen adaylarına kaynaştırma uygulamalarına yönelik sağlanacak uygulama deneyimlerin önemine vurgu yapılarak lisans programlarında öğretmen adaylarına uygulama deneyimi sağlanması önerilmektedir (Lesar, Benner, Habel ve Coleman, 1997; Tiwari vd., 2015). Uygulama deneyimlerinin etkisi, öğretmen adaylarının özel eğitim ve genel eğitim programlarından meslektaşlarıyla iş

birliği yapabilecekleri bir ekip anlayışı çerçevesinde gerçekleştirildiğinde daha da fazla olmaktadır. Özetle, öğretmen adaylarının kaynaştırma eğitime hazırlanması sürecinde lisans eğitimleri sürecinde kaynaştırma sınıflarında gerçekleştirilecek uygulama deneyimleri ve iş birliğine dayalı ekip anlayışıyla kaynaştırma uygulamalarına hazırlık, öğretmen yetiştirme lisans programlarının ayrılmaz unsurları olarak vurgulanmaktadır (Laarhoven vd., 2007).

1.6. Mesleki Gelişim Olarak Öğretmenlik Uygulaması

Avrupa Komisyonu (European Commission [EC]) (2010), öğretmenlerin mesleki gelişimini “öğretmenleri mesleklerine hazırlamak için gerçekleştirilen sistematik faaliyetlerin tümü” şeklinde tanımlamıştır. Bu faaliyetlerin kapsamında öğretmen adaylarının lisans eğitimi, öğretmenlik uygulamaları, hizmet içi eğitim ve okul ortamlarında sürekli mesleki gelişimi bulunmaktadır (Huang, 2016). Öğretmenler en etkili meslekî gelişim yönteminin iş birliği temelli uygulamaların olduğunu belirtmişlerdir. Ancak buna rağmen öğretmenlerin en fazla bilişim teknolojilerine yönelik beceriler ve özel gereksinimli öğrencilerin eğitimleri konusunda meslekî gelişime ihtiyaç duydukları ortaya çıkmıştır (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (Organisation for Economic Co-operation and Development [OECD], 2019).

Kaynaştırma eğitime hazırlığı öğretmen yetiştirme lisans programlarına etkili bir şekilde yerleştirmek öğretmen eğitimi kurumlarında değişiklik yapmak önemli bir husustur. Öğretmen adaylarını yetiştiren eğitimciler etkili modelleme gerçekleştirdiklerinde öğretmen adaylarının bu gözlemleri kendilerine kaynaştırma uygulamalarını daha etkili şekilde gerçekleştirebilme becerisi kazandırabilmektedir. Bu nedenle Bashan ve Holsblat'ın (2012) belirttiği gibi modelleme yoluyla eğitim, öğretmen adaylarının öz yeterliklerini geliştirmek için önemlidir (Juma, Lehtomaki ve Naukkarinen, 2017). Öğretmen adayları, lisans eğitimleri boyunca eğitimcilerinin öğretim uygulamalarını taklit ederek öğrenmektedirler. Öğretmen adaylarından, gözlemlerinden ve deneyimlerinden kendi kişisel teorilerini oluşturmaları beklenmektedir. Öğretmen adaylarının var olan uygulamaların doğasını sorgulayabilmeleri için, sınıf ve okullarda kendilerine uygulama fırsatları sağlanarak bu konuda bir araştırmacı rolünü deneyimlemeleri gerekmekte, öğretmenlik mesleğine

yetiştirilmeleri sürecinde uygulamaya dayalı deneyimlerle yerinde ortaya çıkan durumları ve problemleri incelemelerini gerektirmektedir (Walton ve Rusznyak, 2016). Öğretmen adaylarının nitelikli öğretmenler olarak öğretmenlik mesleğine hazırlanmasında bu fırsatları sunan öğretmenlik uygulaması süreci bu yönüyle oldukça önemli bir süreçtir. Teorik bilgiler uygulamaya aktarılmadığında kalıcılıkları da uzun süreli olmamaktadır. Dolayısıyla bu süreç, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğini yaparak yaşayarak öğrenmelerine hizmet etmektedir (Yılmaz, 2011).

Alanyazında öğretmen adaylarının kendilerini öğretmenlik mesleğine hazırlamada büyük önemi olan öğretmenlik uygulaması sürecinde kendilerine kaynaştırma uygulamalarını gerçekleştirebilecek bilgi ve becerileri öğrenme ve uygulama olanağı sağlanmasının öğretmen yetiştirme süreci ve kaynaştırma eğitimi anlayışı konusunda oldukça önemli bir husus olduğu belirtilmiştir (Zagona, Kurth ve MacFarland, 2017). Kapsamlı öğretmen yetiştirme lisans programları, genellikle öğretmen adaylarının öğretim becerileri ile davranış yönetimi becerilerini uygulamalarına olanak tanıyacak deneyimler sunmakta; öğretmen adaylarının gerçek sınıf ortamındaki mesleğe yönelik deneyimlerinin uygulama öğretim elemanlarının rehberliğinde denetlenerek uygulamalarına olanak tanımaktadır (Billingsley ve Scheuermann, 2014). Türkiye’de de YÖK, öğretmenlik uygulaması sürecinin daha etkili şekilde gerçekleştirilerek öğretmen adaylarına daha fazla uygulama deneyimi sunulmasına yönelik fakülte-okul iş birliğinin artırılmasına dikkat çekmiş, bu doğrultuda öğretmen adaylarını mesleğe hazırlayan bu önemli sürecin daha verimli yürütülmesi ve aktif katılımın sağlanması amacıyla 2017’de Millî Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemleri (MEBBİS)’e bağlı bir uygulama hayata geçirilerek gerekli düzenlemeler gerçekleştirilmiştir. Bu düzenleme dahilinde öğretmenlik uygulaması sürecinde uygulama okullarına gidebilecek öğretmen aday sayısı, farklı türde ve farklı koşullara sahip okullarda öğretmenlik uygulamasının yapılması hususu, uygulama öğretmenine verilebilecek öğretmen aday sayısı ve uygulama okuluna verilecek öğretmen adaylarının uygulama okulundaki öğretmen, öğrenci ve derslik sayısına göre verilmesi belirtilmiş; öğretmen adaylarının çalışmalarının uygulama öğretim elemanı ile uygulama öğretmenin rehberlik ve denetimlerinde yapmaları gerektiğine dikkat çekilmiştir. Ayrıca, öğretmen adaylarının değerlendirilmesi ve devam

durumlarının MEBBİS' e işlenmesi istenmiştir (Çelik ve Gül, 2018). Ülkemizde, öğretmenlik uygulaması sürecine yönelik gerçekleştirilen bu düzenlemeler sürecin etkili şekilde yürütülmesi için önemli bir adım olmakla birlikte, diğer yandan öğretmen adaylarının kaynaştırma uygulamalarına etkili şekilde hazırlanmalarına yönelik bir içerik bulunmadığı görülmektedir.

Alanyazında öğretmen yetiştiren lisans programlarında öğretmen adaylarının kaynaştırma eğitimine etkili şekilde hazırlanabilmelerine yönelik uygulama sürecinde farklı yaklaşımlar benimsendiği dikkat çekmektedir. Bu süreç aşağıdaki yaklaşımları içerebilmektedir (Johnson vd., 2024):

1. Atölye ve Seminerler: Kaynaştırma eğitime yönelik güncel araştırmalarla etkili uygulamaları öğrenmeye yönelik fırsatlar sunma,
2. Uygulamalı Eğitim: Öğretmen adaylarının kaynaştırma eğitime yönelik öğretim stratejilerini uygulayabilmeleri için sınıf simülasyonları gibi uygulamalarla öğretmenlik rolünde olacakları ve deneyimsel temelli öğrenme etkinliklerine katılabilecekleri fırsatlar sunma,
3. İşbirlikçi Öğrenme: Öğretmen adaylarının kaynaştırma eğitimi sınıflarının geliştirilmesine yönelik çözümler geliştirebilme kapsamında gruplar halinde çalışarak deneyimlerini birbirleriyle paylaşıp karşılaştırabilecekleri ve zorlukları tartışabilecekleri fırsatlar sunma,
4. Mentörlük ve Koçluk: Kaynaştırma eğitiminde deneyimli sınıf öğretmenleri veya konu ile ilgili uzmanlar tarafından öğretmen adaylarına etkili kaynaştırma uygulamalarını gerçekleştirmeye yönelik rehberlik edebildikleri ve geri bildirim sunabildikleri olanaklar sağlama,
5. Çevrimiçi Kaynaklar ve Modüller: Öğretmen adaylarının eğitim materyallerine, örnek çalışmalara, etkileşimli öğrenme araçlarına her an ve her yerde erişim sağlayabilmelerine yönelik esnek öğrenme fırsatları vermektir.

Öğretmen yetiştiren lisans programlarında öğretmen adaylarının çoğu özel gereksinimleri olan öğrencilerle sınırlı deneyime sahiptir. Ancak öğretmen adaylarını özel gereksinimleri, bireysel farklılıkları, benzersiz yetenekleri ve öğrenme ihtiyaçları olan öğrencilerin eğitim ortamlarına mümkün olduğunca erken ve sıklıkla dahil etmek,

öğretmen adaylarının bu konuda kendilerini geliştirmelerine olanak sunabilmektedir. Bu nedenle öğretmen yetiştiren lisans programlarının, öğretmen adaylarını kaynaştırma eğitime hazırlamak için kaynaştırma uygulamalarını da yansıtmaları gerekmektedir. (Das, Kuyini ve Desai, 2013).

1.7. Öğretmenlik Uygulaması Süreci: Koçluk mu Mentörlük mü?

Bu başlık altında, öğretmenlik uygulaması sürecinde uygulama öğretim elemanlarının öğretmen adaylarını destekleyici rolleri, 'koçluk' ve 'mentörlük' kavramları çerçevesinde, araştırma süreci bağlamında ve alanyazına dayalı olarak karşılaştırmalı biçimde ele alınmıştır. Alanyazında öğretmen adaylarının lisans eğitimleri sürecinde bilgi ve becerilerinin uygulamaya geçirilmesine yönelik mentörlük ya da koçluk yaklaşımlarının kullanıldığı görülmektedir (Kagan, 1992; Showers, 1987; Showers, Joyce ve Bennett, 1987). Ancak öğretmenlik uygulaması sürecinde öğretmen adaylarına bu süreçte rehberlik eden uygulama öğretim elemanlarının mentörlük ya da koçluk görevlerinden hangisini rol olarak üstlendiklerine dair bir karmaşa bulunmaktadır. Bazı bağlamlarda bu iki kavramın neredeyse birbirinin yerine kullanıldığı görülmekte ve aralarında keskin bir sınır olmamakla birlikte aynı kişilerin her iki süreci de gerçekleştirerek sürece katılım sağladığı bilinmektedir. Koçluk, genellikle danışan kişinin öğretim dağarcığını geliştirmek için belirli profesyonel beceriler kazanmasına yardımcı olmak üzere tasarlanmış bir profesyonel diyalogdur. Öğretmenler için koçluk, genellikle yeni sınıf stratejileri ile uygulama yapmayı destekleyen bir yaklaşımdır. Ancak öğretme ve öğrenmeyi geliştirmeye yönelik olarak düşünüldüğünde koçluk, genellikle bir kariyer geçişiyle bağlantılı değildir. Mentörlük ise, genellikle işe başlama sürecini destekleme ya da yeni profesyonel roller üstlenme gibi önemli kariyer faaliyetlerine yönelik olarak gerçekleştirilmektedir. Mentör görevindeki kişiler, neredeyse her zaman bir organizasyon içerisinde daha kıdemli bir rol üstlenmektedirler. Mentörlük yaklaşımının sürecine bakıldığında ise mentör rolündeki kişilerin mentörlük sürecine ve sonuçlarına dair belgesel kanıt sağlama (mentör görevindeki kişinin belirli yeterlikleri karşıladığını göstermek gibi) zorunlulukları vardır (Lofthouse, Leat ve

Towler, 2010). Mentörlük, insan ilişkilerinin, desteğin ve öğrenmenin organizasyonel büyüme için merkezi role sahip olduğu organizasyonlarda özellikle profesyonel gelişim için yararlı olmaktadır (Berzina, 2011). Diğer yandan koçluğun odak noktası ise, genellikle danışan kişi tarafından seçilmekte ve süreç hem koç hem de danışan için düşünme ve problem çözme olanakları sağlamaktadır (Lofthouse vd., 2010). Koç, öğretmenlerin yeni bir modeli nasıl kullanacaklarına yönelik karar verme süreçlerine yardımcı olmakta ve bu modelin uygulanma sürecinde öğretmene destek sağlamaktadır. Koç, söz konusu bu modelde yetkin olmalıdır (Showers, 1987). Knight (2011), koçu öğretmenler adına “düşünen bir ortak” ve koçluk yaklaşımını “bir zihin buluşması” şeklinde tanımlamaktadır. Koçlar, öğretmenlerin hedeflerini belirleme, dinleme, sorular sorarak öğretim uygulamalarını açıklama ve geri bildirim sağlama görevine sahiptirler. Koçun rolü, öğretmenin öğrenme ve öğretimle ilgili aldığı kararlar ile bu kararlar üzerindeki etkilerin neler olduğunu keşfetmesine yardımcı olmaktır. Aynı zamanda uygun bir zamanda gözden geçirilen belirli bir dersi öğretmenle birlikte inceleyerek keşfetmektir. Bu süreçte öğretmen tarafından planlama için destek ve tavsiye istenebilmekte ve genellikle bu, koçun kararlaştırılan kriterler altında ders gözlemi yapmasıyla gerçekleşmektedir. Koç ve öğretmen dersin doğasını, öğrenme ve öğretim deneyimleri ile sonuçlarını tartışmak için toplantı yaparak “planla, yap, gözden geçir” döngüsünü uygulamaktadır. Bu, öğretmenin öğretim uygulamaları ile ilgili derinlemesine düşünme fırsatı bulmasına olanak tanımaktadır. Koç, derinlemesine düşünmeyi teşvik ederek öğretmeni problem çözmede ve yeni eylemi belirlemede desteklerken, öğretmene geri bildirim ve destek sağlamaktadır (The Alberta Teachers’ Association, 2015).

Ülkemizde öğretmenlik uygulaması sürecine bakıldığında MEB Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan “*Uygulama Öğrencilerinin Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Öğretim Kurumlarında Yapacakları Öğretmenlik Uygulamasına İlişkin Yönerge*”de öğretmenlik uygulamasının hedeflenen niteliğe ulaşmasının, süreç boyunca gerçekleştirilen etkinliklerin personel, fiziki çevre ve araç gereçler ile destek sağlanarak, MEB-YÖK arasında etkili koordinasyonla iş birliği çerçevesinde gerçekleştirilmesiyle mümkün olacağı belirtilmiştir. Ek olarak tüm paydaşların görev, yetki ve sorumlulukları da

yönergede açıklanmıştır. Uygulama öğretim elemanlarının görev ve sorumluluklarına bakıldığında, öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması sürecinde gerçekleştirilecek etkinliklerine hazırlanmaları ve yaptıkları çalışmaların uygulama öğretmeni ile birlikte koordinasyon içinde hareket edilerek planlanıp izlenmesi, öğretmen adaylarının aktif katılım sağlayarak anlattıkları derslerin izlenmesi, öğretmenlik uygulaması süreci boyunca öğretmen adaylarına gerekli rehberlik ve danışmanlığın yapılarak adayların sürece devamlarının takip edilmesi, uygulamadan sonra öğretmen adayının değerlendirilmesi ve değerlendirmenin modüle işlenmesi görevlerinin bulunduğu görülmektedir (MEB, Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü, 2018). Bu bağlamda öğretmen adaylarına öğretmenlik uygulaması sürecinde uygulama öğretim elemanı olarak görev yapan öğretim elemanlarıyla alanyazında öğretmen adaylarına destek sağlayan koç rolünün görevleri karşılaştırıldığında benzer görevler üstlendikleri söylenebilir. Sonuç olarak, öğretmenlik uygulaması sürecinde öğretmen adaylarına rehberlik eden uygulama öğretim elemanlarının görev tanımları incelendiğinde, bu sorumlulukların alanyazında koçluk yaklaşımıyla ilişkilendirilen yapılandırılmış geri bildirim, uygulama sürecinin gözlemlenmesi ve mesleki gelişimi destekleyici etkinliklerle önemli ölçüde örtüştüğü görülmektedir. Bu kapsamda, uygulama öğretim elemanlarının öğretmen adaylarına sundukları rehberlik ve destek sürecinin “koçluk” çerçevesinde değerlendirilmesinin hem alanyazın temelli hem de bağlamsal açıdan anlamlı olabileceği düşünülmektedir.

1.8. Öğretmen Adaylarının Mesleki Gelişimi ve Koçluk

Uygulaması

Mesleki gelişim, yaşam boyu eğitimin kapsamında yer alan bir alt süreç özelliğindedir. Alanyazında incelendiğinde mesleki gelişime yönelik bakışın “birkaç günde verilen bir eğitim” anlayışından; “personel merkezli, sürekli, işe dahil edilmiş öğrenme deneyimleri” anlayışına dönüştüğü görülmektedir (Bümen, Ateş, Çakar, Ural ve Acar, 2012). Mesleki gelişimi oluşturan temel unsurlar; öğretmenleri eğitim-öğretim sürecinde gerçekleştirdikleri uygulamalarda desteklemek ve güçlendirmek amacıyla “yapılan gözlemler, sağlanan akran desteği ve verilen sürekli geri bildirimler”dir (Kennedy ve Shiel, 2010).

Alanyazında, öğretmenlerin mesleki becerilerini sürekli olarak geliştirmelerine olanak tanıyan, teori ile uygulama arasındaki boşluğu kapatmaya yardımcı olabilecek (Amerika Birleşik Devletleri’nde Ulusal Sistemik Gelişim Merkezi [National Center for Systemic Improvement – NCSI]) ve öğrenme-öğretimi geliştirmek için bir strateji olarak (Metz, 2015; Sugai ve Horner, 2006) “koçluk” uygulaması önerilmektedir (NCSI, 2019; Reinke, Stormont, Webster-Stratton, Newcomer ve Herman, 2012). Benzer şekilde Bull ve Buechler (1997) ve Desimone (2009) da etkili mesleki gelişimin; bireyselleştirilmiş ve okul temelli olması, aynı zamanda sürecin takip edilmesine olanak veren koçluk uygulamalarını da kapsayacak şekilde iş birliği çerçevesinde sağlanması ve öğretmenlerin uygulamaları günlük yaşamlarına yansıtılmasına da fırsat sunması gerektiğini belirtmişlerdir (Nishimura, 2014). Etkili mesleki gelişimin bir parçası olarak görülen koçluk uygulamaları, öğretmenlerin bireysel ihtiyaçları çerçevesinde oluşturulduğundan öğretmenler için benzersiz bir bireyselleştirilmiş mesleki gelişim imkânı sağlamakta ve öğretmenlerin bu süreç içerisinde öğrendiklerini kendi sınıflarına aktarmalarına da olanak tanımaktadır (Wang, 2017).

Eğitimde koçluk uygulamalarının amacı; etkili öğretim yöntemlerinin kullanımını yaygınlaştırarak eğitimin ve öğrenci çıktılarının iyileştirilmesidir (NCSI, 2019). Koçluk “gözlem, eylem ve yansıtma” döngüsüne sahip bir uygulama yaklaşımıdır. Bu döngü bireyselleştirilmiş, iş birlikçi nitelikte olduğu ve sürekli bir geri bildirim fırsatı sunduğundan eğitimi iyileştirebilmeye olanak sağlamaktadır (Vartuli, Bolz ve Wilson, 2014). Bu nedenle koçluk, meslekteki öğretmenlerin gelişiminde olduğu gibi öğretmen adaylarının da öğretmenlik mesleğine yönelik gelişimlerinde giderek yaygınlaşan bir uygulama olarak kullanılmaktadır (Wilcoxon, Proctor, Steiner ve Lemke, 2015).

1.9. Öğretmen Adaylarına Sağlanan Koçluk Uygulamalarında Teknoloji Desteği

Günümüz toplumunda bilgi ve iletişim teknolojilerinin (BİT) hayatımızın her alanına girerek gün geçtikçe yaşanan gelişmelerin hız kazanması ile bilgiye çok yönlü

erişim kolaylıkla sağlanmaktadır. BİT'in eğitimde kullanımıyla öğrenmenin ve öğretimin tüm yönlerinin de erişilebilir olması gerekmektedir. Aksi halde eğitim kurumları, teknolojideki hızlı değişimin gerisinde kalabilmektedir. Bu durumun yaşanmaması adına eğitimcilerin eğitimin dönüşümünde liderlik rolü üstlenmeleri gerekmektedir. BİT destekli etkili öğretmen yetiştirme lisans programlarının tasarlanarak uygulanması; geniş kapsamlı bir eğitim reformunun kilit rolü durumundadır. Eğitimde BİT'in tüm faydalarından yararlanılabilmesi için, öğretmen adaylarının ve hizmet içi öğretmenlerin BİT'i öğrenmede etkili bir şekilde kullanabilmeleri gerekmektedir. Dolayısıyla öğretmen yetiştiren lisans programları ve kurumlar, öğretmen adayları ve hizmet içi öğretmenler için liderlik sağlayarak öğretimde yeni pedagoji ve araçları modellemelidir (UNESCO, 2002).

Uluslararası Eğitimde Teknoloji Derneği (International Society for Technology in Education [ISTE]) yapılan çalışmalar sonucunda en etkili meslekî gelişimin teknoloji açısından zengin, koçluk uygulamalarıyla sağlanan, iş birliği ve ekip anlayışı ile zenginleştirilmiş olduğunu belirtmektedir. Teknoloji, koçluk ve iş birliği halinde ekip olmak küresel bir toplumda öğrenmeyi ve öğretmeyi etkili bir şekilde modellemek için gerekli olmakla birlikte diğer yandan öğretmenler teknolojiyi profesyonel öğrenmede etkili bir araç olarak deneyimleyerek öğrencilerin öğrenimini iyileştirmeye yönelik kullanma becerilerini geliştirebilirler. Bu bağlamda koçluk desteği, öğrenme ve öğretmeyi geliştirmek için teknolojinin potansiyelini modellemeyi ve kullanmayı sağlayabilir (ISTE, 2011). Diğer yandan YÖK tarafından güncellenen 2018 öğretmen yetiştirme lisans programında öğretmen adaylarının, yalnızca alanlarına yönelik mesleki bilgi ve becerilerde yeterlilik sahibi olmakla kalmayıp toplumsal, kültürel ve entelektüel anlamda da yeterlilik sahibi olmaları için bu amaçlar doğrultusunda yetiştirilmelerinin beklendiği vurgulanarak öğretmen yetiştiren lisans programlarından mezun olacak öğretmen adaylarının teknoloji okur yazarı olarak araştırmacı bir niteliğe sahip olmaları gerektiğine de dikkat çekilmiştir. Tüm bu gerekçeler doğrultusunda, öğretmen yetiştiren lisans programlarında yapılan güncelleme ile “Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme” dersi yeniden içerik olarak düzenlenmiş ve “Öğretim Teknolojileri” adıyla programa alınmıştır. Ayrıca, “Bilgisayar 1” ve “Bilgisayar 2” dersleri programdan çıkarılmış; bunların yerine,

teknolojideki güncel gelişmeleri kapsayan “Bilişim Teknolojileri” ve eğitim-öğretim sürecinde teknolojinin kullanımını içeren “Öğretim Teknolojileri” dersleri programa eklenmiştir (YÖK, 2018). Bununla birlikte, öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması sürecinde değerlendirilmesinde, öğretim teknolojilerinden yararlanma becerilerinin dikkate alınması gerektiği, MEB’in uygulama öğrencisi değerlendirme formunda yer alan ifadeyle vurgulanmıştır (MEB, 2021).

1.10.İlgili Araştırmalar

Bu başlıkta genel eğitim öğretmen adaylarının kaynaştırma eğitimine hazırlanmasına ilişkin yapılan araştırmalara yer verilmiştir.

1.10.1. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Kaynaştırma Eğitimine Hazırlanmalarına İlişkin Araştırmalar

Charles, Metsala ve Specht (2023) çalışmalarında, ilkökul ve ortaokul öğretmen adaylarının kaynaştırma sınıflarında eğitim verebilme konusundaki öz yeterliklerinin lisans eğitimleri boyunca nasıl şekillendiğini, öz yeterlik düzeylerini hangi unsurların etkilediğini ve öz yeterlikle ilgili kazanımlara hangi unsurların katkıda sağladığını saptamaya çalışmışlardır. Araştırmada öğretmen adaylarının kaynaştırma eğitimine yönelik öz yeterliklerinde öğretmen yetiştirme programında bir yıl boyunca artış olup olmadığı ve bu özyeterlikle ilgili kazanımlarda ilkökul öğretmen adayları ile ortaokul öğretmen adaylarında daha az/daha fazla uygulama deneyimi olanlar arasında farklılık olup olmadığı, öğretmen adaylarının önceki deneyimlerinin öğretmen yetiştirme programı sırasında öz yeterlik kazanımlarında ne düzeyde değişikliğe sebep olduğu, öğretmen adaylarının uygulama sürelerinin kaynaştırma eğitimi için öz yeterlik kazanımlarına etkisi olup olmadığı sorularına yanıt aranmıştır. Araştırmanın katılımcı grubunu Kanada'daki 14 üniversiteden kaynaştırma eğitimi dersinin başında ve bir yıl sonra ölçümleri tamamlayan 224 (126 ilkökul, 98 ortaokul) öğretmen adayı oluşturmuştur. Araştırma sonucunda uygulamada daha fazla zaman geçiren öğretmen adaylarının öz yeterliklerinin artış gösterdiği, kaynaştırma eğitimine daha olumlu inançlara sahip öğretmen adaylarının ise kaynaştırma eğitimini uygulama ve sınıfta öğrenci davranışlarını yönetme becerilerine yönelik öz yeterliklerinde daha

fazla kazanım sağladıkları görülmüştür. Öğretmen adaylarının tümünün öğretmen yetiştiren programlarda bir yıl boyunca önemli kazanımlar elde etmedikleri tespit edilirken, diğer yandan uygulamada daha fazla süre geçirmenin önemi, kaynaştırma eğitimi için daha fazla etkinlik kazanımıyla açıkça ilişkilendirilmiştir.

Deliveli (2019), çalışmasında sınıf öğretmeni adaylarının kaynaştırma öğrencisi olan sınıflarda öğretmenlik uygulaması sürecini gerçekleştirmeleri ile öğretmen adaylarının edindikleri deneyimlerin neler olduğunu araştırmıştır. Araştırmada bir eğitim modeli uygulanmış olup bu modelin çıktıları değerlendirilmiştir. Araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulaması öncesi yaptıkları hazırlıkların neler olduğu, uygulama sürecindeki deneyimlerin neler olduğu ve bu deneyimler doğrultusunda önerilerinin neler olduğu sorularına yanıt aranmıştır. Araştırma bir durum çalışması olarak desenlenmiş olup katılımcı grubu 2015-2016 Eğitim- Öğretim Yılı'nda Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda dördüncü sınıfta eğitimine devam eden 26 öğretmen adayı oluşturmuştur. Araştırmada kaynaştırma eğitimi dersi hem teorik hem uygulamalı olarak yürütülmüştür. Kaynaştırma eğitimi dersinin teorik sürecinde sınıf öğretmeni adaylarından ders ile ilgili konuları kapsayan araştırmalar yaparak sunum hazırlamaları istenmiştir. Dersin uygulama sürecinde ise sınıf öğretmeni adaylarına farklı özel gereksinimli öğrencilere yönelik farklı derslere ait örnek ders planları sunulmuş, sınıf öğretmeni adaylarının yaptıkları çalışmalar ve sonrasında yapılan görüşmelerin verileri, içerik analizi ve betimsel analiz ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda kaynaştırma eğitiminin uygulamalı bir ders olarak gerçekleştirilmesi ile sınıf öğretmeni adaylarının kaynaştırma öğrencilerine yönelik öğretimi bireyselleştirerek onlara öğrenme fırsatları sunmanın önemli olduğunu öğrendikleri saptanmış ve dersin uygulamalı olarak gerçekleştirilmesi önerilmiş, bu çerçevede eğitim olanaklarının öğretmen adaylarına yararlı olabileceği belirtilmiştir.

Lancaster ve Bain (2019), çalışmalarında sınıf öğretmeni adaylarının kaynaştırma eğitime yönelik 13 haftalık bir lisans dersi tasarımının uygulanmasının öğretmen adaylarının kaynaştırma eğitime yönelik özyeterlikleri üzerindeki etkiyi incelemişlerdir. Çalışmada yarı deneysel karşılaştırma grubu deseni kullanılmıştır.

Biri gömülü tasarım dahilinde teorik temele, diğeri ise sınıf içi eğitim ve uygulama deneyimine dayalı olmak üzere iki ders tasarımının etkilerini saptanmıştır. Araştırmanın katılımcı grubunu 30'u kadın, 6'sı erkek olmak üzere 36 öğretmen adayı oluşturmuştur. Öğretmen adayları, Avustralya'da yerel üniversitede İlköğretim Eğitimi'nde ikinci sınıfa devam eden öğretmen adaylarıdır. Araştırma sonucunda gömülü tasarımın, deneyim koşuluyla karşılaştırıldığında daha yüksek başarı düzeyleriyle sonuçlandığı görülmüştür. Araştırma sonucuna dayalı olarak gömülü tasarımın, kaynaştırma eğitimi pedagojisine yönelik mesleki odaklı bir öğrenme deneyimi sağlamada umut vaat ettiği belirtilmiştir.

Saqr ve Tennant (2016) çalışmalarında Birleşik Arap Emirlikleri'nde genel eğitim öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması sürecinde özel gereksinimli öğrencilerin gereksinimlerine uygun eğitim verebilme düzeylerini araştırmışlardır. Araştırma nitel araştırma deseniyle şekillenmiş olup araştırmanın katılımcı grubunu kaynaştırma sınıflarında on hafta öğretmenlik uygulaması yapan dördüncü sınıf genel eğitim öğretmen adayları oluşturmuştur. Öğretmen adayları öğretmenlik uygulaması öncesinde özel gereksinimli öğrenciler ile ilgili bir ders almışlardır. Araştırmada veriler yarı yapılandırılmış görüşmeler, odak grup görüşmeleri ve öğretmenlik uygulaması sürecine yönelik dosyalarının incelenmesi ile toplanmıştır. Araştırmada öğretmen adayları hem personel hem de maddi kaynak eksikliğini, sınıf mevcudunun fazla olmasının bir zorluk olduğunu ve özellikle kaynaştırma sınıflarının daha az mevcudu olması gerektiğini, genel ve özel eğitim öğretmenleri arasında koordinasyon eksikliği ve iş birliği eksikliği olduğunu belirtmişlerdir. Araştırma sonucunda kaynaştırma öğrencileri ile ilgili daha fazla bilgi, daha fazla uygulama ve deneyim talebi ortaya çıkmış, öğretmen yetiştiren mevcut lisans programının, öğretmen adaylarını etkili kaynaştırma eğitimine yeterince hazırlamadığı saptanmıştır. Araştırmada ulaşılan sonuca dayalı olarak genel eğitim öğretmenlerinin farklı gereksinimleri ve bireysel farklılıkları olan öğrencilerin ihtiyaçları doğrultusunda eğitim vermeye yönelik hazırlıklarında daha çok şey yapılması gerektiği, tüm öğrencilerin gereksinimlerine uygun şekilde etkili kaynaştırma eğitiminin sağlanabilmesi için yapılabilecek uygulamaları ele alan araştırma ve geliştirme gruplarının oluşturulması gerektiği ifade edilmiştir.

McHatton ve Parker (2013), çalışmalarında sınıf öğretmeni adayları ile özel eğitim öğretmeni adaylarının, ortak alınan bir teorik bir ders ve alan tabanlı deneyimle kendilerine sunulan iş birliği fırsatları bağlamında öğretmen adaylarının kaynaştırmaya yönelik tutumlarında bir değişiklik olup olmadığını araştırmışlardır. Araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının ve özel eğitim öğretmeni adaylarının kaynaştırma eğitimine yönelik tutumlarının neler olduğu, iş birliği fırsatı sunan alan deneyimi ile birlikte verilen teorik bir derse katılımlarının kaynaştırma eğitimine yönelik tutumlarını nasıl etkilediği sorularına yanıt aranmıştır. Araştırmanın katılımcı grubu 31 ilkokul öğretmeni adayı ile 25 özel eğitim öğretmeni adayından oluşmuştur. Her iki katılımcı grup da özel eğitim ve kaynaştırma kapsamında bir ders ile saha deneyimi dersleri almışlardır. İlkokul öğretmen adaylarını oluşturan katılımcıların ikisi erkek 29'u kadın olmak üzere bu katılımcı grubun 28'inin yaşları 18-25 yaşlarında, üçünün ise yaşları 26-35 arasındadır. Özel eğitim öğretmen adaylarından oluşan katılımcı gruba bakıldığında katılımcıların altısı erkek, 19'u kadın olmak üzere 18'inin 18-25 yaşları arasında; beşinin 26-35 yaşları arasında, birinin 36-45, bir diğerinin ise 46 yaş ve üzeri olduğu belirtilmiştir. Her iki katılımcı grubun da araştırma sürecinde aldıkları ilk saha deneyimi sahada bir gün geçirerek sınıfta etkinliklere katılım ve bilgilendirme ile rehberlik edilen gözlemlerden oluşmuştur. Araştırmanın sonuçlarına bakıldığında istatistiksel olarak anlamlı sonuç bulunmadığı ancak sınıf öğretmenlerinde gelişen bir eğilimin varlığı belirtilmiştir. Araştırmanın sonucuna dayalı olarak hem sınıf öğretmeni adaylarının hem de özel eğitim öğretmeni adaylarının amaçlı olarak kaynaştırma eğitimine hazırlanmasının üniversite sınıflarının ötesine uzanması gerektiği, her iki alandaki öğretmen adaylarının da birbirleriyle iş birliği içerisinde çalışma ve birbirlerinden öğrenme hususunda gerçek fırsatların sağlanarak tüm paydaşların özverisinin ve bağlılığının gerekebileceği belirtilmiştir.

Woodcock, Hemmings ve Kay (2012), çalışmalarında kaynaştırma eğitimiyle ilgili kaynaştırma eğitimi ile ilgili içeriğe ve ilgili uygulamaya sahip tek kez uygulanan bir eğitim yoluyla ilkokul öğretmen adaylarının bu eğitimi deneyimlemeden önce ve sonra endişelerinde ve öz yeterlik inançlarında meydana gelen değişikliklerin nasıl olacağını saptamayı amaçlamışlardır. Araştırmada öğretmen adaylarının kaynaştırma

eğitimiyle ilgili aldıkları eğitimden önceki endişe düzeyleri bu ölçümlerin birbirleriyle ve öz yeterlikle ilişkisinin nasıl olduğu; eğitimden sonraki endişe düzeyleri bu ölçümlerin birbirleriyle ve öz yeterlikle ilişkisinin nasıl olduğu; bu eğitimle öğretmen adaylarının endişe düzeylerinde herhangi bir farklılık olup olmadığı sorularına yanıt aranmıştır. Araştırmanın katılımcı grubunu Avustralya'nın büyük bir bölge üniversitesinde ilköğretim öğretmenliği eğitimi alan üçüncü sınıf öğretmen adayları oluşturmuştur. Çalışmaya 138 öğretmen adayı katılım göstermiş ancak çalışmanın ilk aşamasında 97 öğretmen adayından uygulanan ankete kullanılabilir yanıtlar alınırken, beş ay sonra olan ikinci aşama aynı katılımcılara tekrar uygulandığında 102 öğretmen adayından kullanılabilir yanıtlar alınmıştır. Çalışmadaki katılımcıların yaklaşık %25'i erkek ve %75'i kadın katılımcılardan oluşmuştur. Araştırma sonucunda, öğretmen adaylarının endişelerinin ve özyeterlik inançlarının beş aylık bir süreçte çok fazla değişmediği saptanmış, ulaşılan sonuçlar; kaynaştırma eğitime yönelik öğretmen adaylarının çeşitli endişelerinin (kaynaklar, kabul, işyeri ve akademik standartlar) aldıkları eğitim içeriği ve uygulama deneyimlerinin etkisiyle belirgin bir şekilde değişmediğini göstermiştir. Diğer yandan öz yeterliğin yardımcı değişken, endişe ölçümlerinin bağımlı değişken, ön/son test koşulunun ise bağımsız değişken olarak kabul edildiği analiz sonuçları, çeşitli ölçümler arasında koşul üzerinde anlamlı bir farkın olmadığını ortaya koymuştur.

Burton ve Pace (2009) çalışmalarında, sınıf öğretmeni adaylarının özel gereksinimleri olan öğrenciler ve eğitimlerine yönelik teorik bilgi ile öğretim faaliyetleri sunan öğretim deneyimlerine katılmalarının kaynaştırma öğrencilerine matematik öğretimine yönelik tutumlarına etkisini belirlemeyi amaçlamışlardır. Araştırma vaka çalışması niteliğinde olup katılımcı grubu üç yıl boyunca üç farklı öğretmen adayı grubu ($n=13$ (12 kadın, 1 erkek), $n=8$ (6 kadın, 2 erkek), $n=5$ (4 kadın, 1 erkek) oluşturmuştur. Katılımcı grubu oluşturan öğretmen adayları, 1-6. sınıflarda öğretmenlik yapmak için sertifika almaya yönelik ilköğretim programında kayıtlı öğretmen adaylarıdır. Araştırmada öğretmen adayları amaçlanmış bir öğretim deneyimine ve yapılandırılmış bir alan deneyimine katıldıktan sonra, öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencilerine matematik öğretmeye yönelik tutum ve inançlarında değişiklik olup olmadığı sorusuna yanıt aranmış ve üç öğretmen adayı

grubundan ön test-son test puanları toplanmıştır. Araştırma sonucunda birinci ve ikinci yıl katılımcı gruplarını oluşturan öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencilerine ve matematik öğretimine yönelik tutumlarında çok az veya hiç değişiklik olmadığı tespit edilmiştir. Üçüncü yıl öğretmen adaylarına verilen eğitim yapılandırılmış bir alan deneyimiyle birleştirilerek öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisine 20 saat matematik dersi vermeleri ve çalıştıkları öğrencileri ile öğretim stratejilerini, sonuçlarını ve kaynaştırma öğrencileri ile çalışma deneyimlerine ilişkin görüşlerini açıklayan bir günlük tutmaları istenmiştir. Üçüncü yıl öğretmen adaylarından toplanan anket verileri ve alan deneyimi verilerinin incelenmesi sonucu öğretmen adaylarının tutumlarında olumlu bir eğilim olduğu görülmüştür. Araştırma sonucuna dayalı olarak daha büyük örneklem ile çalışmaların yapılması gerektiği ve kaynaştırma öğrencileri ile yapılandırılmış bir alan deneyiminin genel eğitim öğretmen adayları üzerindeki etkisinin incelenmesi gerektiği belirtilmiştir.

Van Laarhoven, Munk, Lynch, Bosma ve Rouse (2007), proje çalışması olarak gerçekleştirdikleri araştırmada (Achieving Creative & Collaborative Educational Preservice Teams [ACCEPT]) genel eğitim (ilkokul ve ortaokul) öğretmen adayları ile özel eğitim öğretmeni adaylarının kaynaştırma eğitimine hazırlanması kapsamında bir eğitim modeli geliştirmişlerdir. Proje Northern Illinois Üniversitesi'nde yapılmış olup, kapsamı 10 saatlik bir eğitim sürecine katılım, kaynaştırma ortamında iş birlikçi öğretim ile ilgili dersin belirli bir bölümüne katılım, kaynaştırma sınıfında saha deneyiminin tamamlanması, işlevsel davranış değerlendirmesi, öğretimsel uyarlamalar ve uygulamalı deneyim gerektiren yardımcı teknolojiler alanlarında gelişmiş eğitimden oluşuyordu. Projeye iki yarıyıl olmak üzere toplam 53 öğretmen adayı katılmış olup; katılımcıları oluşturan öğretmen adaylarının 46'sı kadın, yedisi erkekten oluşmakta ve bunların 15'i özel eğitim, 13'ü ortaokul, 25'i ise ilkokul öğretmeni adayıdır. Deney/kontrol grupları için materyaller, mesleki öğretim standartlarını karşılamak ve öğretmen adaylarını kaynaştırma eğitimine hazırlamak için geliştirilen bir müfredatı dayanmaktadır. Deney ve kontrol grubunda kullanılan ders kitabı aynı olup proje tarafından özel olarak hedeflenen üç müfredat alanı “işlevsel davranışsal değerlendirme, öğretimsel uyarlamalar ve yardımcı teknoloji” bağlamında ele alınmıştır. Geleneksel sınıf ile proje deneyimi arasındaki en

en büyük farklılık, ödev olarak simüle edilmiş bir ders planı üzerinde iş birliği yapılması ve ardından yarıyılın sonuna doğru kaynaştırma sınıfında bir saha deneyiminin tamamlanmasıdır. Grupların kaynaştırma sınıfında en az 6 saat geçirmeleri ve son aşamada iş birliği ile planlanarak birlikte öğretim gerçekleştirecekleri bir dersin verilmesi gerekli kılınmıştır. Araştırma sonucunda genel olarak, gruplar arasında katılıma yönelik tutum ve eğilimler açısından çok az fark olduğu bulunmuştur. Anket sonuçlarında, katılımcıların tüm maddeler için kontrol grubundaki öğretmen adaylarından daha olumlu puanlar aldıkları, bu da deneyime katılımlarının faydalı olduğuna inandıklarını göstermiştir. Ayrıca, katılımcılar en faydalı deneyimlerinin farklı eğitim dalları ile iş birliği yapmak, ardından kaynaştırma ortamına yönelik sınıf simülasyonlarına katılmak ve yardımcı teknolojilerle uygulamalı deneyim fırsatı sağlamak olduğunu belirtmişlerdir.

Singh (2006), çalışmasında sınıf öğretmeni adaylarına sunulan özel eğitim dersi ve alan deneyimlerinin öğretmen adaylarının kaynaştırma eğitime yönelik mesleki hazırlık algılarına etkilerini incelemişlerdir. Öğretmen adayları araştırma kapsamında özel gereksinimli öğrenciler ile ilgili videolar izlemiş, özel eğitim öğretmeni ile görüşmeler yapmış, özel gereksinimi olan bir öğrenci için yapılacak öğretimsel uyarlamalara yönelik sınıf sunumu gerçekleştirmiş, uyarlanmış ders planları hazırlamışlar; ayrıca bu eğitimle eş zamanlı olarak bir kaynaştırma sınıfında 45 saat geçirmişler, uygulama deneyimleri sırasında iş birliği yapan öğretmenleri ve öğrencilerini gözlemleyerek bire bir eğitim fırsatı elde etmişlerdir. Öğretmen adayları araştırmada “ön test-son test”e tabi tutulmuşlardır. Öncelikle eğitime katılan 22 ilköğretim öğretmeni adayına bir ön test uygulanarak kaynaştırma eğitime yönelik mesleki hazırlık algılarına yönelik veri toplanmış, dönem sonunda öğretmen adaylarına aynı maddelerden oluşan bir son test uygulanmıştır. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının teste verdikleri yanıtlarda önemli farklılıklar olduğu saptanmıştır. Ön testte öğretmen adaylarının %54,5’i özel gereksinimli öğrencilerin eğitim haklarının farkında olduklarını belirtirken bu oran son testte %100 olmuştur. Ayrıca ön testte öğretmen adaylarının bazıları öğrenme güçlüğü olan, duygusal/davranışsal yetersizlikleri olan ve hafif zihinsel yetersizliği olan öğrencilere eğitim vermeye hazır hissettiklerini belirtirken son testte yaklaşık %80’i hazır hissettiklerini belirtmiştir. Benzer şekilde ön

testte öğretmen adaylarının yaklaşık %13'ü fiziksel veya duyuşal yetersizliğı olan öğrencilere eğitim vermeye hazır hissettiklerini belirtirken son testte bu oran yaklaşık %73 olmuştur. Ön testte öğretmen adaylarının yaklaşık %5'i BEP ve öğretimsel uyarlamalar hakkında bilgi sahibiyken, son testte öğretmen adaylarının yaklaşık %95'inin öğretimsel uyarlamalar hakkında bilgi sahibi olduğı saptanmıştır. Araştırmanın sonucunda özel eğitim dersinin uygulama deneyimi ile birleştirilmesinin sınıf öğretmeni adaylarını kaynaştırma eğitime hazırlama olasılığının yüksek olduğı öne sürölmüş ve öğretmen adaylarının özel gereksinimli öğrenciler ile birlikte çalışma fırsatları sağlandığında öğrencilere yönelik daha fazla şey öğrenebilecekleri belirtilmiştir.

Yürütölen araştırmaların bulguları, yalnızca teorik derslerin öğretmen adaylarını kaynaştırma uygulamalarına hazırlamada yetersiz kaldığını; buna karşın, alan deneyimleri, sınıf içi uygulamalar, disiplinler arası iş birliğı temelli öğretim yöntemlerinin mesleki gelişimi daha etkin biçimde desteklediğini göstermektedir. Özellikle uygulama süresinin uzunluğı, uygulama sürecinde sağlanan desteğın özelliğı ve farklı disiplinlerle yürütölen iş birliğı öğrenme ortamlarının, öğretmen adaylarının kaynaştırma ortamlarında görev alma konusundaki öz yeterlik algılarını olumlu yönde etkilediğini göstermiştir. Ayrıca, birçok çalışmada öğretmen adaylarının kaynaştırma eğitime ilişkin başlangıç düzeyindeki kaygılarının, uygulama odaklı eğitim süreçleriyle kısmen azaldığı görölmekle birlikte; bu değışimin tüm değışkenler açısından anlamlı düzeyde gerçekleşmediğı de raporlanmıştır. Elde edilen veriler doğrutusunda, kaynaştırma eğitime yönelik öğretmen yetiştirme programlarının yeniden yapılandırılması ve uygulamalı bileşenlerin güçlendirilmesinin gerekliliğı vurgulanmaktadır.

1.10.2. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Kaynaştırma Eğitime Hazırlanmasında Teknoloji Kullanımına İlişkin Araştırmalar

Driver, Zimmer, Khan, Sadler ve Draper (2024), genel eğitim öğretmen adaylarının yüksek nitelikli uygulamaları (YNU) kullanmalarını arttırmak için bilinçli

uygulama sağlamada karma gerçeklik simülasyonlarının (KGS) kullanılmasının etkililiğini araştırmışlardır. Araştırmada KGS'nin öğretmen yetiştiren lisans programına entegre edilmesinin öğretmen adaylarının hedef YNU'yu anlamalarında ve uygulamaya hazır olmalarında ve öğretmen adaylarının öğretimi planlama becerilerini arttırmada etkisinin olup olmadığı sorularına yanıt aranmıştır. Araştırmanın katılımcı grubunu, öğretmen yetiştiren lisans programının özellikle öğretmenlik uygulamasından önceki yarıyıl olmak üzere ikinci veya son yılında olan sınıf öğretmeni adayları oluşturmuştur. Tüm katılımcılar, bir yarıyıl ders yükünün parçası olarak kaynaştırma eğitiminde özel gereksinimli öğrencilere öğretim üzerine üç kredilik bir dersi de almışlardır. Hem deney hem de kontrol gruplarındaki katılımcılar geliştirilen eğitimi almışlar, gruplar arasındaki temel fark, KGS kullanılarak YNU'ların kasıtlı olarak uygulanması fırsatı olmuştur. Çalışmada katılımcılar çevrimiçi modüllerin her birini görüntüledikten ve rehberli aşamaları tamamladıktan sonra bir ders planı sunmuşlardır. Her iki grup da kursun bir parçası olarak notlandırılmış ödevler aracılığıyla planlamaları hakkında eğitmenlerden geri bildirim almışlardır. Ardından deney grubundakiler planladıkları dersi öğretme pratiği yapmak için KGS'ye katılmışlardır. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının YNU'yu uygulama anlayışında ve hazır bulunuşluklarında KGS kullanan grup lehine önemli değişimler olduğu saptanmış, ancak bu yenilikçi teknolojinin öğretmen adaylarının ders planlamadaki etkililiğini belirlemek için daha fazla araştırma yapılması gerektiği belirtilmiştir.

Andrew (2022), genel eğitim öğretmen adaylarının (ilkokul, ortaokul) kaynaştırma eğitimine hazırlamak için tasarlanan bir öğretmen eğitim programı dersinde web destekli vaka tabanlı bir öğretim modelinin etkilerini incelemiştir. Araştırma betimsel çalışma niteliğindedir. Araştırmada vaka tabanlı sınıf uygulamasının öğretmen adaylarının bilgiyi uygulamalarına etkisi olup olmayacağı, web desteğiyle sağlanan öğretmen aday- sınıf öğretmeni iş birliğinin öğretmen adaylarının bir dersi planlama becerilerine etkilerini, öğretmen adaylarının süreçle ilgili görüşlerinin neler olduğu ve becerilerini sınıf ortamında uygulamaları sırasında kendilerini güvende hissedip hissetmeyecekleri sorularına yanıt aranmıştır. Araştırmanın katılımcı grubunu yaşları 19-38 arasında değişen 26'sı kadın 14'ü erkek

olmak üzere 40 öğretmen adayı oluşturmuştur. Araştırma sürecinde gerçekleştirilen dersler web tabanlı bir ders ortamı olan WebCT ile zenginleştirilmiş ve WebCT'ye yalnızca derse kayıtlı kişiler bir parola ile erişebilmiştir. Araştırma hazırlık, müdahale ve değerlendirme aşamaları olmak üzere üç aşamada gerçekleştirilirken, araştırma verilerinin ilk analizini “Uyarlanmış Ders Analizi Rehberi kullanılarak uyarlanmış derslerin nitel analizi oluştururken, ikinci nitel analiz temaların sınıflandırılması, anketten elde edilen veriler ise nicel ölçümler aracılığı ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda web destekli vaka tabanlı eğitim modelinin öğretmen adaylarının eğitiminde teoriyi uygulamayla ilişkilendirmede güçlü bir model olduğu tespit edilmiştir.

Peterson, Ahmad, Stepp ve Somerville (2018), kaynaştırma öğrencilerinin eğitimini desteklemek için öğretmen adaylarına Web 2.0 platformlarının nasıl kullanılacağına öğretilmesine yönelik araştırma yapmışlardır. Araştırmada, öğretmen adaylarının kaynaştırma sınıflarında Web 2.0’ı kullanmaya ne kadar aşina olduklarına ve öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencilerine yönelik yapılabilecek öğretimsel uyarlamalara yardımcı olmak için “Pinterest” Web 2.0 platformunu kullanıp kullanamayacakları sorularına yanıt aranmıştır. Araştırmanın katılımcı grubunu ABD'nin güney bölgesinde bir üniversitede bulunan ve yaşları 20-50 arasında değişen 67’si kadın 15’i erkek 82 öğretmen adayı oluşturmuştur. Araştırma süreci bir yarıyıl (16 hafta) olup araştırmada öğretmen adaylarına ön test-son test uygulanmış, buna ek olarak öğretmen adayları gelecekteki kaynaştırma sınıflarında farklı özel gereksinimlere sahip öğrencilere eğitim vermek için materyal bulmak ve hazırlamak amacıyla Pinterest platformunu kullanarak ödev tamamlamışlardır. Araştırma sonucunda genel olarak katılımcıların Web 2.0 araçlarının tüm öğrenciler için yararlı olduğu konusunda hemfikir olduğu, ön test ortalamasının 2,9 iken son test ortalamasının 4,7 olduğu saptanmıştır. Ayrıca sınıflarda Web 2.0 platformlarının kullanımına ilişkin açık uçlu sorulardan elde edilen verilerin analizinden katılımcıların Pinterest’i eğitimde ve sınıf etkinliklerinde çok yararlı buldukları görülmüştür.

Tüm bu bulgular, sınıf öğretmeni adaylarının kaynaştırma eğitimine etkili biçimde hazırlanabilmesi için uygulama temelli ve disiplinler arası iş birliğine dayalı

yaklaşımların önemini ortaya koymaktadır. Ancak ilgili alanyazın incelendiğinde; uluslararası alanyazında öğretmen adaylarının kaynaştırma eğitime uygulama temelli hazırlanmasını konu alan bazı araştırmalar bulunsada Türkiye’de yapılan çalışmalar arasında öğretmenlik uygulaması sürecinde sınıf öğretmeni adaylarının kaynaştırma uygulamalarına hazırlanmalarını konu alan doğrudan öğretmenlik uygulaması sürecinde yürütülen bir çalışmaya erişilememiştir. Bu bağlamda, yalnızca “Kaynaştırma Eğitimi” dersi kapsamında geliştirilen “Uygulamalı Kaynaştırma Eğitimi Modeli” temel alınarak hazırlanan etkinlik planlarının öğretmenlik uygulaması sürecinde kullanılması sonucunda öğretmen adaylarının edindikleri deneyimlerin değerlendirildiği bir çalışmaya (Deliveli, 2019) ulaşılmıştır. Ayrıca, teknoloji entegrasyonuna yönelik araştırmaların hem yurt içinde mevcut olmadığı hem de yurt dışında sınırlı sayıda gerçekleştirildiği de görülmektedir. Bu durum, alana yönelik daha kapsamlı ve uygulamalı araştırmalara duyulan gereksinimi açıkça ortaya koymaktadır.

1.11.Problem Durumu

Kaynaştırma eğitimi, özel gereksinimli öğrencilerin birey olarak bağımsız olmalarını ve eğitim kaynaklarından ve hizmetlerinden eşit şekilde yararlanmasını amaçlayan bir eğitim anlayışıdır. Kaynaştırma eğitiminin başarılı şekilde uygulanabilmesi eğitimin içeriğine, eğitim kaynaklarına, eğitim yönetimi stratejilerine ve nitelikli öğretmenlerin varlığına bağlıdır (Jacob ve Pillay, 2022). Öğretmenlerin mesleğe başlamadan önce lisans programlarında aldıkları eğitimin niteliği doğrudan ve dolaylı şekilde eğitimin kalitesini etkilemektedir. Bireylerin eğitim sürecindeki aşamalarda ilkökul çağında aldıkları eğitim göz önüne alındığında, bireysel olarak gelişimlerinde (Şahin ve Kartal, 2013), geleceklerinin şekillenmesinde (Boyacı, Kılıç ve Şahin, 2016) sınıf öğretmenlerinin rolü büyüktür. Diğer yandan öğrencilerin bireysel farklılıklarının ve gereksinimlerinin farkına varılması ve ihtiyaçları olan ek desteğin belirlenerek öğrencilerin gereksinimlerine uygun şekilde eğitim ihtiyaçlarının karşılanması da sınıf öğretmenlerinin önemli rollerinden biridir. Ülkemizde 2018-2019 eğitim-öğretim yılında uygulamaya konulan sınıf öğretmenliği lisans programının bir önceki programa kıyasla etkili kaynaştırma uygulamalarını

destekleyebilecek daha fazla sayıda ders barındırması olumlu bir gelişme olarak görülmekle birlikte programda yer alan derslerden sadece biri dışındaki (Özel Eğitim ve Kaynaştırma) diğer tüm dersler seçmeli ders kategorisindedir. Lisans programlarında yer alan ve etkili kaynaştırma uygulamalarını destekleyebilecek bu seçmeli dersleri tercih ederek alan öğretmen adaylarının kaynaştırma eğitiminin genel eğitimin ayrılmaz bir parçası olduğu anlayışını kazanmaları ve olumlu tutumlar geliştirmeleri beklenmektedir. Sadece seçmeli dersleri alan öğretmen adaylarının değil, tüm sınıf öğretmeni adaylarının bu anlayışa sahip olabilmeleri için lisans programlarında etkili kaynaştırma uygulamalarını destekleyebilecek derslerin programlara zorunlu ders olarak dahil edilmesi gerekmektedir (Juma vd., 2017). Ayrıca sınıf öğretmeni adaylarının etkili kaynaştırma uygulamalarını gerçekleştirebilecek nitelikte öğretmenler olarak yetiştirilmesinde lisans sürecinde aldıkları teorik derslerin yanında bilgilerinin uygulamaya da aktarılabilmesi gerekmekte, bu da öğretmenlik uygulaması sürecinde yaşadıkları deneyimler ile mümkün olabilmektedir. Öğretmenlik uygulaması öğretmen adaylarının lisans eğitimleri boyunca edindikleri bilgi, beceri, tutum ve davranışları eğitim ortamında kullanabilme yeterliği kazanarak öğretmenlik mesleğine daha donanımlı hazırlanmalarını sağlayan bir süreçtir (MEB, 2021).

Kaynaştırma öğrencisi sayısının hızla artmasıyla kaynaştırma eğitiminin yaygınlaşması, öğretmenlerin kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitimi etkili şekilde gerçekleştirebilmelerine yönelik bilgi, beceri ve tutumlar konusunda daha donanımlı olmalarını gerektirmektedir. Türkiye’de de kaynaştırma eğitimi alan öğrenci sayısının 2021-2022 Eğitim-Öğretim Yılı’nda 306.469 (MEB, 2022) iken 2024 yılında 404 bin 905’e (MEB, 2024) yükselmesiyle bu durum açıkça görülmektedir. Ancak birçok ülkede öğretmen adaylarını mesleğe hazırlayan lisans programları kaynaştırma eğitimine yönelik kapsamlı bir müfredata sahip olmadığından (Kurth ve Foley, 2014) genellikle hizmet içi öğretmen eğitimi ile meslekteki öğretmenlerin bu eğitim anlayışına ilişkin bilgi, beceri, bağlılık ve güvenlerinin artırılması amaçlanmaktadır (Kaplan ve Lewis, 2013; Juma vd., 2017).

Etkili kaynaştırma uygulamaları ile ilgili gerekli becerilerin kazandırılması sürecinin öğretmen adayları mesleğe başladıktan sonra uygulanan hizmet-içi eğitim programlarıyla değil, bu anlayışı benimseyen lisans programlarıyla kazandırılması gerektiği görüşünden hareketle, programlarda yer alan teorik derslerin yanı sıra Öğretmenlik Uygulaması 1 ve 2 derslerinin kapsamına dahil edilen içeriklerle öğretmen adaylarının günümüz kaynaştırma eğitimi anlayışına uygun olarak yetiştirilmelerine ihtiyaç duyulmaktadır. Tüm bu bilgiler doğrultusunda etkili kaynaştırma uygulamalarını gerçekleştirebilecek donanıma sahip sınıf öğretmeni adaylarını yetiştirebilmek amacı ile Öğretmenlik Uygulaması 1 ve 2 derslerinin içeriğinin kaynaştırma öğrencileri için de öğretimi planlama ve sunma konusunda gerekli becerileri kapsayacak biçimde düzenlenmesine neredeyse bir zorunluluk olarak görülmektedir. Öğretmenlik uygulaması sürecinin kaynaştırma uygulamaları açısından da etkili ve verimli bir biçimde yürütülebilmesi için uygulama sürecinde öğretmen adayları için koçluk görevini üstlenen uygulama öğretim elemanlarının da kaynaştırma uygulamaları konusunda gerekli bilgi, beceri ve bu süreci destekleyebilecekleri materyallere sahip olmaları oldukça önemlidir.

Teorik ve uygulama derslerinden oluşan öğretmenlik uygulaması sürecinde öğretmen adaylarının ve uygulama öğretim elemanlarının gerçekleştirecekleri haftalık etkinlikler öğretmenlik uygulaması rehberleri içerisinde yer almaktadır. Etkili kaynaştırma uygulamalarını da destekleyebilecek haftalık etkinliklerin yer aldığı bir uygulama rehberinin yanı sıra uygulama rehberi içerisinde yer alan bu etkinlikleri hem öğretmen adayları hem de bu süreçte koçluk görevini üstlenen uygulama öğretim elemanları için kolaylaştırabilecek materyallerin varlığına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu materyallerin çevrim içi ortamlardan yararlanılarak oluşturulmasının, etkili kaynaştırma uygulamaları konusunda sınıf öğretmeni adaylarının ve koçluk görevi üstlenen uygulama öğretim elemanlarının teknoloji destekli güncel öğretmen yetiştirme anlayışıyla uyumlu bir biçimde her an ve her yerde bu materyallere erişebilmelerine de olanak sağlayacağı düşünülmektedir. Tüm bu özelliklere sahip öğretmenlik uygulaması sürecinin etkili kaynaştırma uygulamalarının önündeki engellerden biri olarak görülen nitelikli öğretmen yetiştirilmesi sorununun çözümüne katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.12.Araştırmanın Amacı ve Soruları

Araştırmada Sınıf Öğretmenliği Lisans Programı'nda Öğretmenlik Uygulaması 1 ve 2 derslerinin kaynaştırma uygulamalarını destekleyecek biçimde yürütülmesinde, öğretmen adaylarının ve uygulama öğretim elemanlarının kullanımına yönelik öğretmenlik uygulaması rehberiyle etkili kaynaştırma uygulamalarını destekleyecek içeriğe sahip web sitesi geliştirmek ve öğretmen adaylarının bu sürece ilişkin görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Öğretmenlik Uygulaması 1 ve 2 derslerinin teorik ve uygulama aşamalarında kullanılmak amacıyla hazırlanan taslak uygulama rehberinin geliştirilme süreci nasıl gerçekleştirilmiştir?
2. Öğretmenlik Uygulaması 1 ve 2 derslerinin teorik ve uygulama aşamalarında kullanılmak amacıyla hazırlanan taslak uygulama rehberinin kullanımı sonrasında uygulama rehberinde meydana gelen değişiklikler nelerdir?
3. Öğretmenlik Uygulaması 1 ve 2 derslerinin teorik ve uygulama aşamalarında öğretmen adaylarına ve uygulama öğretim elemanlarına destek sağlamak amacıyla hazırlanan web sitesinin geliştirilme süreci nasıl gerçekleşmiştir?
4. Öğretmenlik Uygulaması 1 ve 2 derslerinin teorik ve uygulama aşamalarında öğretmen adaylarına ve uygulama öğretim elemanlarına destek sağlamak amacıyla hazırlanan web sitesinin kullanımı sonrasında web sitesinde meydana gelen değişiklikler nelerdir?
5. Sınıf öğretmeni adaylarının kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamaları içeren öğretmenlik uygulaması sürecine yönelik görüşleri nelerdir?

Araştırma sorularının yanıtlanmasına yönelik bilgiler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Araştırma Sorularına Yönelik Bilgiler

Araştırma Soruları	Yöntem	Veri Toplama Aracı	Analiz	Katılımcılar
1.Araştırma Sorusu	Doküman incelemesi, Gözlem, Görüşme	Gözlem Formu Araştırmacı Günlüğü Sınıf Öğretmeni Adayı Demografik Bilgi ve Görüşme Formu	Betimsel Analiz	1.Uygulama Aşaması: 6 Sınıf Öğretmeni Adayı (2 Kadın, 4 Erkek) 2. Uygulama Aşaması: 12 Sınıf Öğretmeni Adayı (12 Kadın) 3. Uygulama Aşaması: 10 Sınıf Öğretmeni Adayı (5 Kadın, 5 Erkek)
2.Araştırma Sorusu	Doküman incelemesi, Gözlem, Görüşme	Gözlem Formu Araştırmacı Günlüğü Sınıf Öğretmeni Adayı Demografik Bilgi ve Görüşme Formu	Betimsel Analiz	1.Uygulama Aşaması: 6 Sınıf Öğretmeni Adayı (2 Kadın, 4 Erkek) 2. Uygulama Aşaması: 12 Sınıf Öğretmeni Adayı (12 Kadın) 3. Uygulama Aşaması: 10 Sınıf Öğretmeni Adayı (5 Kadın, 5 Erkek)
3.Araştırma Sorusu	Gözlem, Görüşme	Gözlem Formu Araştırmacı Günlüğü Sınıf Öğretmeni Adayı Demografik Bilgi ve Görüşme Formu	Betimsel Analiz	1.Uygulama Aşaması: 6 Sınıf Öğretmeni Adayı (2 Kadın, 4 Erkek) 2. Uygulama Aşaması: 12 Sınıf Öğretmeni Adayı (12 Kadın) 3. Uygulama Aşaması: 10 Sınıf Öğretmeni Adayı (5 Kadın, 5 Erkek)
4.Araştırma Sorusu	Gözlem, Görüşme	Gözlem Formu Araştırmacı Günlüğü Sınıf Öğretmeni Adayı Demografik Bilgi ve Görüşme Formu	Betimsel Analiz	1.Uygulama Aşaması: 6 Sınıf Öğretmeni Adayı (2 Kadın, 4 Erkek) 2. Uygulama Aşaması: 12 Sınıf Öğretmeni Adayı (12 Kadın) 3. Uygulama Aşaması: 10 Sınıf Öğretmeni Adayı (5 Kadın, 5 Erkek)
5.Araştırma Sorusu	Görüşme	Sınıf Öğretmeni Adayı Demografik Bilgi ve Görüşme Formu	Betimsel Analiz	1.Uygulama Aşaması: 6 Sınıf Öğretmeni Adayı (2 Kadın, 4 Erkek) 2. Uygulama Aşaması: 12 Sınıf Öğretmeni Adayı (12 Kadın) 3. Uygulama Aşaması: 10 Sınıf Öğretmeni Adayı (5 Kadın, 5 Erkek)

Tablo 1’de görüldüğü üzere tüm araştırma sorularının yanıtlanmasında katılımcı grupları sınıf öğretmeni adayları oluşturmuş, tüm araştırma sorularının yanıtlanmasına yönelik elde edilen verilerin analizinde betimsel analizden yararlanılmıştır. Birinci ve ikinci araştırma sorusunun yanıtlanmasında kullanılan yöntemler doküman incelemesi, gözlem ve görüşme olup veriler “Gözlem Formu, Araştırmacı Günlüğü, Sınıf Öğretmeni Adayı Demografik Bilgi ve Görüşme Formu” araçlarıyla toplanmıştır. Üçüncü ve dördüncü araştırma sorusunun yanıtlanmasında ise gözlem ve görüşme yöntemlerinden yararlanılmış, veriler yine “Gözlem Formu, Araştırmacı Günlüğü, Sınıf Öğretmeni Adayı Demografik Bilgi ve Görüşme Formu” ile toplanmıştır. Son araştırma sorusunun yanıtlanmasında ise görüşmeden yararlanılmış ve “Sınıf Öğretmeni Adayı Demografik Bilgi ve Görüşme Formu” ve kullanılarak veriler toplanmıştır.

1.13.Araştırmanın Önemi

Alanyazında etkili kaynaştırma eğitiminin dahil edildiği öğretmenlik uygulamasının öğretmen adaylarının kaynaştırmaya ilişkin olumlu tutumlar geliştirmelerindeki faydaları vurgulanırken, öğretmen adaylarının bu konudaki endişeleri ve kaynaştırma eğitime yönelik yeterlikleri üzerindeki etkileri kesin sonuçlarla belirtilmemiştir (Sokal, Woloshyn ve Funk-Unrau, 2013). Ancak daha uzun süreli öğretmenlik uygulaması deneyimi gerektiren lisans programlarının, öğretmen adaylarına en azından kaynaştırma uygulamalarını deneyimleme olasılıklarının daha yüksek olabileceği belirtilmiş, bazı öğretmen adaylarının uygulama sırasında kaynaştırma uygulamalarını deneyimlemelerinin adaylara beceri kazandırabileceğini gösteren bulguların varlığına işaret edilmiştir (Hamman Lechtenberger, Griffin-Shirley ve Zhou, 2013). Diğer yandan öğretmen adaylarını kaynaştırmaya hazırlamak için en iyi uygulamanın ne olabileceği hususunun öğretmen yetiştiren eğitimciler için oldukça önemli olması ve bu problemin çözüme kavuşturulmasının gerekliliği konusunda da bir fikir birliğinin olduğuna dikkat çekilmiştir (Peebles ve Mendaglio, 2014). Forlin (2010), öğretmen adaylarını yetiştiren lisans programlarının içerik ve uygulamalarının yeniden değerlendirilmesinin, öğretmen adaylarının etkili kaynaştırma uygulamalarına hazırlanmalarını sağlamada önemli bir öncelik olduğunu

belirtirken, Darling-Hammond (2006) ise, öğretmen eğitimini konu alan araştırmaların lisans programlarının genel hedefleri, müfredat yapıları ve uygulama deneyimi arasındaki tutarlılığı nasıl teşvik edeceklerine odaklanmaları gerektiğini vurgulamıştır (Massouti, 2021). Öğretmenlik uygulaması deneyimi, öğretmen adaylarının kaynaştırma eğitimine hazırlanması da dahil olmak üzere öğretmenlik mesleğine hazırlanmaları için vazgeçilmez bir unsurdur. Öğretmen yetiştiren lisans programlarının mevcut kaynaştırma derslerine uygulama deneyimleri de eklemenin, öğretmen adaylarına fayda sağlayacağı belirtilmiş, ek olarak öğretmenlik uygulaması ve bu süreçte öğretmen adaylarının deneyimlerinin denetlenerek öğretmenlik uygulaması sürecindeki deneyimler sırasında öğretmen adaylarının özel gereksinimi olan öğrencilerle doğrudan deneyimlerine olanak verecek lisans programı içeriğinin geliştirilmesi önerilmektedir (Peebles ve Mendaglio, 2014).

Alanyazında öğretmenlerin mesleki gelişimlerinin yanı sıra koçluk uygulamalarının öğretmen adaylarının da mesleki gelişimlerinin giderek yaygınlaşan bir parçası olduğu (Wilcoxon vd., 2015) ayrıca koçluk uygulamalarının teknoloji ile desteklenmesinin daha fazla yarar sağlayabileceği belirtilmektedir (ISTE, 2011). Ancak özel eğitim, özel gereksinimli öğrenciler ve kaynaştırma eğitimi bağlamında koçluk uygulamaları kapsamlı bir şekilde araştırılmamış (Nishimura, 2014), özellikle öğretmen adaylarının eğitiminde koçluğun yetersiz kullanımına da dikkat çekilmiştir (Salter, 2015). Ülkemizde yapılan araştırmalar incelendiğinde sınıf öğretmeni adaylarının kaynaştırmaya hazırlanmasında koçluk uygulamalarının kullanımına yönelik bir araştırmaya rastlanmamış, ulusal alanyazında yalnızca kaynaştırma eğitimi dersinin uygulamalı olarak gerçekleştirilmesine yönelik bir araştırmanın (Deliveli, 2019) bulunduğu görülmüştür.

Bu bağlamda, bu araştırma; etkili kaynaştırma uygulamalarının gerçekleştirilmesine yönelik gerekli teorik ve uygulamaya dayalı bilgileri içeren bir uygulama rehberi ile web destekli koçluk uygulamasının kullanılmasını içermektedir. Ayrıca, sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulaması sürecinde kaynaştırma eğitimine hazırlanması ve bu sürece yönelik içerik ile materyal geliştirilmesi açısından

da mevcut araştırmalardan ayrılmakta; bu yönüyle alanyazına önemli katkılar sağlayacağı düşünölmektedir.

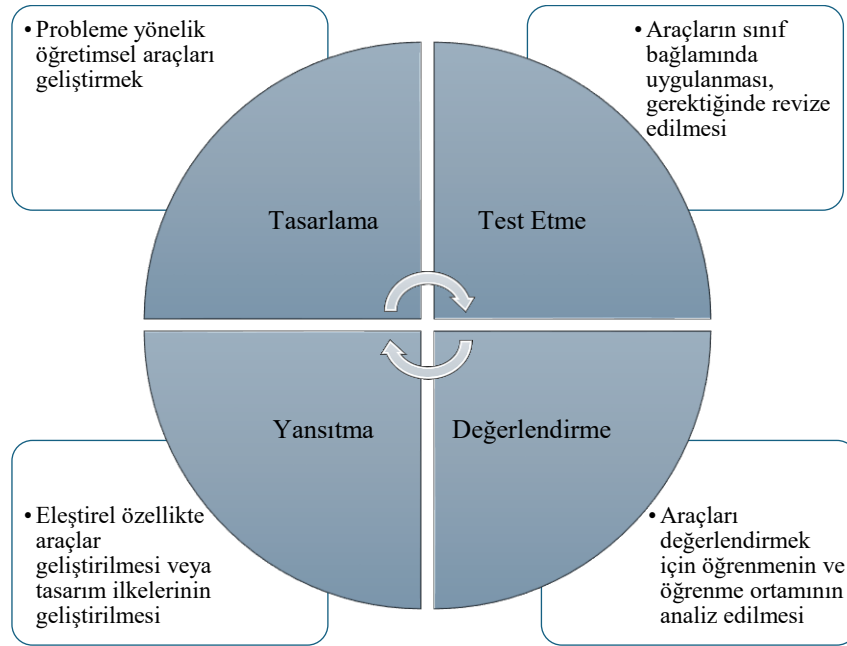
Araştırmanın, sınıf öğretmeni adaylarına kaynaştırma eğitime yönelik olarak öğretim elemanı tarafından sunulan web destekli koçluk uygulaması aracılığıyla, öğretmenlik uygulaması sürecinin nasıl şekilleneceğini ortaya koyması; ayrıca bu uygulamanın güçlü ve zayıf yönleri ile süreç sonunda öğretmen adaylarının görüşlerinin değeriendirilmesi yoluyla hem ulusal hem de uluslararası alanyazına katkı sağlayabileceğı düşünölmektedir. Bununla birlikte, araştırmadan elde edilecek bulgular doğrultusunda, Türkiye’de sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulaması sürecinde kaynaştırma eğitime ve öğretmenlik mesleğı genel yeterlikleri kapsamında meslekî yeterliklerinin artırılmasına yönelik çözüm önerileri sunulmasının yanı sıra öğretmen adaylarının başarılı kaynaştırma uygulamalarına ilişkin farkındalıklarının da arttırılabileceğı varsayılmaktadır.

2. YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, katılımcılar, araştırmacı, ortam, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizi ile araştırma sürecine yer verilmiştir.

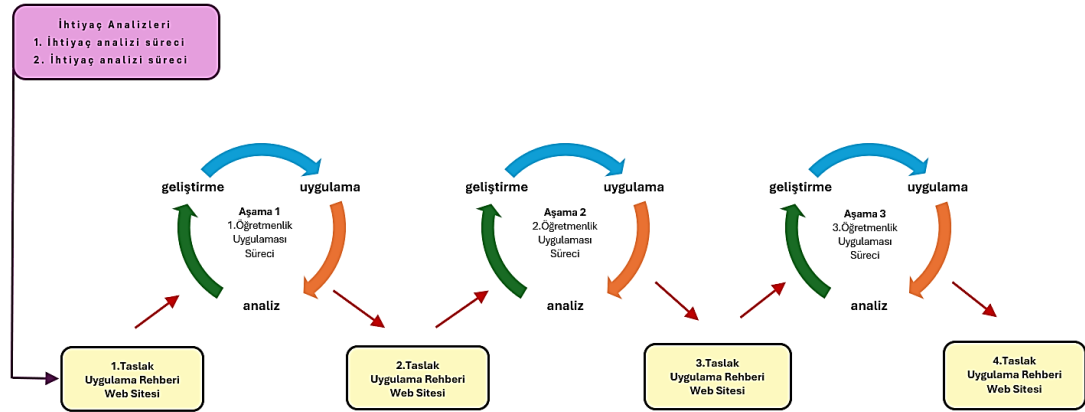
2.1. Araştırma Modeli

Araştırmada Sınıf Öğretmenliği Lisans Programı'nda Öğretmenlik Uygulaması 1 ve 2 derslerinin kaynaştırma uygulamalarını destekleyecek biçimde yürütülmesinde, öğretmen adaylarının ve uygulama öğretim elemanlarının kullanımına yönelik öğretmenlik uygulaması rehberi ve öğretmen adaylarını etkili kaynaştırma uygulamalarına yönelik destekleyici içeriğe sahip web sitesi geliştirmek ve öğretmen adaylarının bu sürece ilişkin görüşlerini belirlemek için tasarım tabanlı araştırma modeli kullanılmıştır. Tasarım tabanlı araştırma modelinde amaç; herhangi bir probleme yönelik geliştirilen tasarımın sınırları çerçevesinde kazanılan bilgiyi en üst düzeye çıkarmaktır (Collins, 1990). Tasarım tabanlı araştırma; gerçek eğitim şartlarında, önemli bir müdahalenin tasarımına ve test edilmesine odaklanarak eğitimin iyileştirmesi için rehberlik sağlar. Aynı zamanda en iyi müdahale tasarımına ulaşmak için birden çok yinelemeyi kapsayarak araştırmacılar ve uygulayıcılar arasındaki iş birliğini teşvik eder (Anderson ve Shattuck, 2012). Tasarım tabanlı araştırmada araştırmacılar öncelikle incelenmesi gereken problemi belirler. Daha sonra, teori ve önceki araştırmaların sorunu çözeceğini öne sürdüğü öğretim araçları biçiminde soruna potansiyel bir “çözüm” tasarlarlar. Daha sonra araştırmacılar, araçların öğrenci öğrenmesini olumlu yönde etkileyip etkilemediğini görmek için öğretim araçlarını gerçek ortamda test eder. Bir sonraki aşamada araştırmacılar ortaya çıkan kanıtlarla öğretim araçlarını etkililiklerine/eksikliklerine ilişkin değerlendirir ve gerektiğinde araçları revize ederler (Collins, Joseph ve Bielaczyc, 2004). Bu yinelemeli süreci Şekil 1’de tasarım tabanlı araştırma döngüsü verilmiştir.

Şekil 1. *Tasarım Tabanlı Araştırma Döngüsü (Scott, Wenderoth ve Doherty, 2020)*

Şekil 1’de görüldüğü üzere tasarım tabanlı araştırma döngüsü “tasarlama, test etme, değerlendirme ve yansıtma” olmak üzere dört aşamadan oluşmaktadır. Tasarlama aşaması araştırmacıların problemi tanımlayıp probleme yönelik öğretimsel araçların geliştirilmesi aşamasıdır. Test etme aşamasında öğretimsel araçların sınıf bağlamında uygulanarak gerektiğinde revize edilmesi yer almaktadır. Değerlendirme aşaması, öğretimsel araçların değerlendirilmesine yönelik öğrenmenin ve öğrenme ortamının analiz edilmesi aşamasıdır. Yansıtma aşaması ise eleştirel özellikte araçların geliştirilmesi ya da tasarım ilkelerinin geliştirilmesini içermektedir. Sonuç olarak tasarım tabanlı araştırma, eğitimsel bir araştırmayı gerçekleştiren araştırmacılar tarafından bir mühendisin yeni bir ürün geliştirmesi gibi kullanılmaktadır (Scott, Wenderoth, ve Doherty, 2020). Şekil 2’de bu araştırma sürecine ait tasarım tabanlı araştırma döngüsüne yer verilmiştir.

Şekil 2. *Araştırma Sürecine Ait Tasarım Tabanlı Araştırma Döngüsü*

Şekil 2’de görüldüğü üzere araştırmada öncelikle iki aşamada gerçekleştirilen ihtiyaç analizi süreçleri sonrasında birinci taslak uygulama rehberi ve web sitesi geliştirilerek birinci uygulama aşaması öğretmenlik uygulaması sürecinde uygulanmış ve öğretmenlik uygulaması sürecinin teorik ve uygulama aşamaları boyunca araştırmacı günlüğü, planlama toplantıları, öğretmen aday görüşleri doğrultusunda birinci aşamada kullanılan uygulama rehberi ve web sitesi analiz edilerek ikinci taslak uygulama rehberi ve web sitesi geliştirilmiş, aynı döngü ikinci uygulama aşaması öğretmenlik uygulaması sürecinde ve üçüncü uygulama aşaması öğretmenlik uygulaması sürecinde de gerçekleştirilmiş ve araştırmanın üçüncü uygulama aşamasından sonra süreçte geliştirilen üç taslak uygulama rehberi ve web sitesinde düzenlemeler gerçekleştirilerek araştırma sonucunda dördüncü taslak uygulama rehberi ile web sitesi geliştirilerek rehber ve sayfaya son şekli kazandırılmıştır.

2.2. Katılımcılar

Bu bölümde araştırmanın ihtiyaç analizi aşamalarında yer alan öğretmen adayları ile öğretim elemanlarına ait demografik bilgilere ve araştırmanın üç aşamadan oluşan uygulama aşamalarında yer alan öğretmen adaylarına ait demografik bilgilere yer verilmiştir.

2.2.1. İhtiyaç Analizi Sürecinde Yer Alan Katılımcılar

Araştırmanın ihtiyaç analizi aşaması, Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören 10 sınıf öğretmeni adayı ve adaylara öğretmenlik uygulaması sürecinde danışmanlık yapan iki öğretim elemanı ile yürütülmüştür. İhtiyaç analizinde katılımcı grubu belirlemek amacıyla amaçlı örnekleme yöntemlerinden uygun durum örneklemesi kullanılmıştır. Katılımcıları YÖK tarafından 2018 yılında yeniden yapılandırılan Öğretmen Yetiştirme Lisans Programlarından Sınıf Öğretmenliği Lisans Programı dördüncü sınıfa devam eden ve görüşmeye gönüllü olarak katılan beş öğretmen adayı, 2018 yılı öncesi Sınıf Öğretmenliği Lisans Programından mezuniyet aşamasında olan ve araştırmaya katılmayı gönüllü olarak kabul eden beş öğretmen adayı ve sınıf öğretmeni adaylarına Öğretmenlik Uygulaması 1 ve 2 derslerinde temel eğitim bölümü dışından danışmanlık yapan ve araştırmaya katılmayı gönüllü olarak kabul eden iki öğretim elemanı oluşturmaktadır. Görüşmeye katılan öğretmen adayları “ÖA1, ÖA2...” şeklinde, danışman öğretim elemanları ise “ÖE1, ÖE2” şeklinde kodlanmıştır. İhtiyaç analizine katılan öğretmen adaylarına ait demografik bilgiler Tablo 2’de, ihtiyaç analizi aşamalarına katılan sınıf öğretmeni adaylarına ait demografik bilgiler, Tablo 3’te ise öğretim elemanlarına ait demografik bilgiler verilmiştir.

Tablo 2. İhtiyaç Analizi Aşamaları Sınıf Öğretmeni Adaylarına İlişkin Demografik Bilgiler

Öğretmen Adayı	Cinsiyet	Yaş	Konuyla İlgili Alınan Dersler	Uygulama Dönemi
ÖA1	E	27	İlköğretimde Kaynaştırma, Özel Eğitim	2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Dönemi
ÖA2	K	23	İlköğretimde Kaynaştırma, Özel Eğitim	2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Dönemi
ÖA3	E	23	İlköğretimde Kaynaştırma, Özel Eğitim	2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Dönemi
ÖA4	E	25	İlköğretimde Kaynaştırma, Özel Eğitim	2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Dönemi
ÖA5	E	22	İlköğretimde Kaynaştırma, Özel Eğitim	2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Dönemi
ÖA6	E	21	Özel Eğitim ve Kaynaştırma	2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Güz Dönemi
ÖA7	E	22	Özel Eğitim ve Kaynaştırma	2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Güz Dönemi
ÖA8	K	22	Özel Eğitim ve Kaynaştırma, Öğretimi Bireyselleştirme ve Uyarlama	2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Güz Dönemi
ÖA9	K	22	Özel Eğitim ve Kaynaştırma, Öğretimi Bireyselleştirme ve Uyarlama	2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Güz Dönemi
ÖA10	E	21	Özel Eğitim ve Kaynaştırma	2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Güz Dönemi

Tablo 2’de görüldüğü üzere araştırmaya katılan öğretmen adaylarından beşi (ÖA1, ÖA2, ÖA3, ÖA4, ÖA5) 2018 yılı öncesinde sınıf öğretmenliği lisans programına kayıtlı olup dördüncü sınıftan yeni mezun olan öğretmen adaylarıdır. Öğretmen adaylarının dördü erkek (ÖA1, ÖA3, ÖA4, ÖA5) biri (ÖA2) kadın; biri (ÖA1) 27, biri (ÖA4) 25, biri (ÖA5) 22, ikisi (ÖA2, ÖA3) ise 23 yaşındadır. Öğretmen adaylarının hepsi kaynaştırma eğitimi ve özel gereksinimli öğrencilere yönelik lisans eğitimleri boyunca yalnızca zorunlu iki ders olan “Özel Eğitim” ve “İlköğretimde Kaynaştırma” derslerini almışlardır. Diğer beş öğretmen adayı (ÖA6, ÖA7, ÖA8, ÖA9, ÖA10) ihtiyaç analizinin ikinci aşamasına katılan öğretmen adayları olup YÖK tarafından 2018 yılında güncellenen lisans programına kayıtlı olan dördüncü sınıfta okuyan sınıf öğretmeni adaylarıdır. İhtiyaç analizinin ikinci aşamasına katılan

öğretmen adaylarının üçü (ÖA6, ÖA7, ÖA10) erkek ikisi (ÖA8, ÖA9) kadın olmak üzere ikisi (ÖA6, ÖA10) 21, üçü (ÖA7, ÖA8, ÖA9) 22 yaşındadır. Öğretmen adaylarının hepsi lisans eğitimlerinin yedinci dönemini bitirmiş olup zorunlu ders olan “Özel Eğitim ve Kaynaştırma” dersini almışlar, diğer yandan iki öğretmen adayı (ÖA8, ÖA9) seçmeli ders olarak “Öğretimi Bireyselleştirme ve Uyarlama” dersini de almışlardır.

Tablo 3. Öğretim Elemanlarına Ait Demografik Bilgiler

Öğretim Elemanı	Cinsiyet	Ünvan	Görev Süresi	Uygulama Danışmanlığı Yapılan Süre	Görev Yaptığı Anabilim Dalı
ÖE1	E	Arş. Gör. Dr.	15	2	Sınıf Eğitiminden farklı bir ABD
ÖE2	E	Dr. Öğr. Üyesi	20	15	Sınıf Eğitiminden farklı bir ABD

Tablo 3’te görüldüğü üzere ihtiyaç analizi aşamasına katılan öğretim elemanlarının ikisi de erkek olup iki öğretim elemanı da sınıf eğitimi bölümü dışında farklı bölümlerde görev yapmaktadırlar. Bir öğretim elemanının görev süresi 15 yıl olup öğretmenlik uygulaması sürecinde danışmanlık yaptığı süre iki yıldır. Diğer öğretim elemanının ise görev yaptığı süre 20 yıl olup Öğretmenlik Uygulaması dersinde 15 yıl danışmanlık yapmıştır. Öğretim elemanlarından biri “Arş. Gör. Dr.”, diğeri ise “Dr. Öğr. Üyesi” unvanına sahiptir.

2.2.2. Birinci Uygulama Aşamasında Yer Alan

Katılımcılar

Araştırmanın birinci uygulama aşamasında yer alan katılımcılar 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Dönemi Öğretmenlik Uygulaması 2 dersi için sınıf eğitimi anabilim dalı ile yapılan görüşmeler ve alınan izinler doğrultusunda tesadüfi olarak atanan altı sınıf öğretmeni adayından oluşmaktadır. Birinci uygulama aşamasında yer alan katılımcılar Tablo 4’te verilmiş olup “1ÖA1, 1ÖA2, 1ÖA3,...”şeklinde adlandırılmışlardır.

Tablo 4. Birinci Uygulama Aşamasında Yer Alan Sınıf Öğretmeni Adaylarına Ait Demografik Bilgiler

Öğretmen Adayı	Cinsiyet	Yaş	Konuyla İlgili Alınan Dersler	Uygulama Dönemi
1ÖA1	E	22	Özel Eğitim ve Kaynaştırma, Öğretimi Bireyselleştirme ve Uyarlama	2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Dönemi
1ÖA2	K	22	Özel Eğitim ve Kaynaştırma	2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Dönemi
1ÖA3	E	22	Özel Eğitim ve Kaynaştırma	2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Dönemi
1ÖA4	E	23	Özel Eğitim ve Kaynaştırma	2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Dönemi
1ÖA5	K	22	Özel Eğitim ve Kaynaştırma, Öğretimi Bireyselleştirme ve Uyarlama	2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Dönemi
1ÖA6	E	22	Özel Eğitim ve Kaynaştırma	2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Dönemi

Tablo 4’te görüldüğü üzere birinci uygulama aşamasında katılımcıları oluşturan öğretmen adaylarının dördü (1ÖA1, 1ÖA3, 1ÖA4, 1ÖA6) erkek, ikisi (1ÖA2, 1ÖA5) kadın olmak üzere 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Dönemi’nde sekizinci yarıyıllarına devam eden sınıf öğretmeni adaylarıdır. Sınıf öğretmeni adaylarından beşi (1ÖA1, 1ÖA2, 1ÖA3, 1ÖA5, 1ÖA6) 22 yaşında, bir öğretmen adayı (1ÖA4) ise 23 yaşındadır. Öğretmen adaylarından ikisi (1ÖA1, 1ÖA5) lisans programında zorunlu ders olarak bulunan “Özel Eğitim ve Kaynaştırma” dersinin yanı sıra seçmeli ders olan “Öğretimi Bireyselleştirme ve Uyarlama” dersini de almışlardır.

2.2.3. İkinci Uygulama Aşamasında Yer Alan

Katılımcılar

Araştırmanın ikinci uygulama aşaması katılımcı grubunun belirlenmesi için öncelikle 26 Mayıs 2022 tarihinde ikinci uygulama aşamasına gönüllü katılımcı sağlamak amacıyla Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı Başkanı ve 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Dönemi’nde altıncı yarıyılında olan sınıf öğretmeni adaylarına dersi olan öğretim üyesinden izin alınarak ders öncesi araştırma hakkında 10 dakika tanıtım yapılmış, gönüllü olmak isteyen öğrencilerin isimleri ile iletişim bilgileri alınmış, sosyal medya üzerinde bir haberleşme grubu oluşturularak 20 kişiden oluşan

öğretmen adayları ile araştırmaya davet broşürü paylaşılmıştır. Ek 9’da ikinci uygulama ya gönüllü olarak katılmak isteyen öğretmen adayları ile paylaşılan araştırmaya davet broşürü verilmiştir. 2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı Güz Dönemi Öğretmenlik Uygulaması 1 Dersi için gönüllü katılımcıların yer aldığı haberleşme grubundan 6 Eylül 2022 tarihinde öğretmen adaylarıyla tekrar iletişime geçilerek araştırmaya katılmaları konusunda kararlarının değişip değişmediğine yönelik bilgi alınmıştır. Görüş bildiren öğretmen adaylarının isimleri Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı’na iletilerek grup dağılımının altı kişilik gruplar halinde yapıldığı, üç öğrencinin B şubesinden gönüllü olması dolayısıyla altı kişiden oluşan iki grubun da A şubesinden verileceği bildirilmiştir. İkinci uygulama aşamasına gönüllülük esasıyla katılan sınıf öğretmeni adayları “2ÖA1, 2ÖA2, 2ÖA3,...” şeklinde adlandırılmış olup Tablo 5’te sınıf öğretmeni adaylarının demografik bilgileri yer almaktadır.

Tablo 5. İkinci İkinci Uygulama Aşamasında Yer Alan Sınıf Öğretmeni Adaylarına Ait Demografik Bilgiler

Öğretmen Adayı	Cinsiyet	Yaş	Konuyla İlgili Alınan Dersler	Uygulama Dönemi
2ÖA1	K	21	Özel Eğitim ve Kaynaştırma	2022-2023 Öğretim Yılı Güz Dönemi
2ÖA2	K	22	Özel Eğitim ve Kaynaştırma, Öğretimi Bireyselleştirme ve Uyarlama	2022-2023 Öğretim Yılı Güz Dönemi
2ÖA3	K	22	Özel Eğitim ve Kaynaştırma	2022-2023 Öğretim Yılı Güz Dönemi
2ÖA4	K	22	Özel Eğitim ve Kaynaştırma, Öğretimi Bireyselleştirme ve Uyarlama	2022-2023 Öğretim Yılı Güz Dönemi
2ÖA5	K	22	Özel Eğitim ve Kaynaştırma	2022-2023 Öğretim Yılı Güz Dönemi
2ÖA6	K	22	Özel Eğitim ve Kaynaştırma	2022-2023 Öğretim Yılı Güz Dönemi
2ÖA7	K	21	Özel Eğitim ve Kaynaştırma	2022-2023 Öğretim Yılı Güz Dönemi
2ÖA8	K	22	Özel Eğitim ve Kaynaştırma	2022-2023 Öğretim Yılı Güz Dönemi
2ÖA9	K	21	Özel Eğitim ve Kaynaştırma	2022-2023 Öğretim Yılı Güz Dönemi
2ÖA10	K	23	Özel Eğitim ve Kaynaştırma	2022-2023 Öğretim Yılı Güz Dönemi
2ÖA11	K	23	Özel Eğitim ve Kaynaştırma	2022-2023 Öğretim Yılı Güz Dönemi
2ÖA12	K	22	Özel Eğitim ve Kaynaştırma	2022-2023 Öğretim Yılı Güz Dönemi

Tablo 5'e göre 2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı Güz Dönemi'nde gerçekleştirilen ikinci uygulama aşamasının katılımcı grubunu oluşturan sınıf öğretmeni adaylarının hepsi kadın olup lisans eğitimlerinin yedinci yarıyılında öğrenim gören sınıf öğretmeni adaylarıdır. Öğretmen adaylarının üçü (2ÖA1, 2ÖA7, 2ÖA9) 21 yaşında, yedi öğretmen adayı (2ÖA2, 2ÖA3, 2ÖA4, 2ÖA5, 2ÖA6, 2ÖA8, 2ÖA12) 22, iki öğretmen adayı (2ÖA10, 2ÖA11) 23 yaşındadır. Öğretmen adaylarından ikisi (2ÖA2, 2ÖA4) lisans eğitimlerinde zorunlu ders olan “Özel Eğitim ve Kaynaştırma” dersinin yanında seçmeli ders olan “Öğretimi Bireyselleştirme ve Uyarlama” dersini de almıştır.

2.2.4. Üçüncü Uygulama Aşamasında Yer Alan

Katılımcılar

27 Aralık 2022 tarihinde üçüncü uygulama aşamasına yönelik Sınıf Öğretmenliği A ve B şubelerinde dersin öğretim üyesinden izin alınarak 10.30 ve 12.30 da ders başlamadan önce 10 dakika araştırma sürecinin tanıtımı yapılmış, gönüllü olmak isteyen öğretmen adayları için iletişim bilgisi paylaşılmıştır. 29 Aralık 2022 tarihinde Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı tarafından bölüm kararı ile öğretmenlik uygulaması gruplarının ve danışman öğretim elemanlarının değişmeyeceğine karar verildiği açıklanmış, araştırma sürecine farklı katılımcılarla devam edebilmek adına Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı Başkanı'nın danışmanı olduğu iki öğretmenlik uygulaması grubu ile gruplar kendisinin önerisi ile değiştirilmiştir. 24 Şubat 2023'te danışmanı olunan yeni öğretmenlik uygulaması grupları ile sosyal haberleşme uygulaması üzerinde iletişim amaçlı grup oluşturulmuş, 7 Mart 2023'te döneme özgü öğretmen adaylarının kendi bulundukları illerde öğretmenlik uygulamasına devam edebilme hakları ile iki öğretmen adayının geçiş yaptığı açıklanmış ve güncel öğretmenlik uygulaması listesi Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı tarafından iletilerek 10 sınıf öğretmeni adayı üçüncü uygulama aşamasının katılımcılarını oluşturmuştur. Öğretmen adayları “3ÖA1, 3ÖA2, 3ÖA3,...” şeklinde adlandırılmış olup Tablo 6'da üçüncü aşama öğretmenlik uygulamasının katılımcıları olan öğretmen adaylarına ait demografik bilgilere yer verilmiştir.

Tablo 6. Üçüncü Uygulama Aşamasında Yer Alan Sınıf Öğretmeni Adaylarına Ait Demografik Bilgiler

Öğretmen Adayı	Cinsiyet	Yaş	Konuyla İlgili Alınan Dersler	Uygulama Dönemi
3ÖA1	K	22	Özel Eğitim ve Kaynaştırma	2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Dönemi
3ÖA2	K	26	Özel Eğitim ve Kaynaştırma, Öğretimi Bireyselleştirme ve Uyarlama	2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Dönemi
3ÖA3	K	22	Özel Eğitim ve Kaynaştırma, Öğretimi Bireyselleştirme ve Uyarlama	2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Dönemi
3ÖA4	K	22	Özel Eğitim ve Kaynaştırma, Öğretimi Bireyselleştirme ve Uyarlama	2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Dönemi
3ÖA5	E	22	Özel Eğitim ve Kaynaştırma	2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Dönemi
3ÖA6	E	22	Özel Eğitim ve Kaynaştırma	2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Dönemi
3ÖA7	K	22	Özel Eğitim ve Kaynaştırma, Öğretimi Bireyselleştirme ve Uyarlama	2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Dönemi
3ÖA8	E	21	Özel Eğitim ve Kaynaştırma, Öğretimi Bireyselleştirme ve Uyarlama	2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Dönemi
3ÖA9	E	23	Özel Eğitim ve Kaynaştırma	2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Dönemi
3ÖA10	E	26	Özel Eğitim ve Kaynaştırma	2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Dönemi

Tablo 6'ya göre üçüncü uygulama aşaması 2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Dönemi'nde sekizinci yarıyıllarında öğrenim gören, beş (3ÖA1, 3ÖA2, 3ÖA3, 3ÖA4, 3ÖA7) kadın beş (3ÖA5, 3ÖA6, 3ÖA8, 3ÖA9, 3ÖA10) erkek olmak üzere 10 sınıf öğretmeni adayının katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Öğretmen adaylarından biri (3ÖA8) 21 yaşında, altı öğretmen adayı (3ÖA1, 3ÖA3, 3ÖA4, 3ÖA5, 3ÖA6, 3ÖA7) 22, bir öğretmen adayı (3ÖA9) 23, iki öğretmen adayı (3ÖA2, 3ÖA10) 26 yaşındadır. Öğretmen adaylarından beşi (3ÖA2, 3ÖA3, 3ÖA4, 3ÖA7, 3ÖA8) lisans eğitimlerinde zorunlu ders olan “Özel Eğitim ve Kaynaştırma” dersinin yanında seçmeli ders olan “Öğretimi Bireyselleştirme ve Uyarlama” dersini de almışlardır.

2.3. Araştırmacı

Araştırmacı lisans eğitimini Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği programında, yüksek lisans eğitimini Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi programında tamamlamıştır. Halen Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Engelli Çalışmaları Anabilim Dalı'nda doktora eğitimine devam etmektedir. Doktora eğitimi sürecine başladıktan sonra özel gereksinimli bireyler ve özel eğitime yönelik seminer, uzaktan eğitim, e-sertifika gibi kişisel gelişim programlarına da katılmıştır. Araştırma sürecinde sınıf öğretmeni adaylarına öğretmenlik uygulaması dersinde uygulama öğretim elemanı olarak süreç boyunca koçluk yapmış, öğretmenlik uygulaması rehberinin geliştirilmesi sürecinde haftalık etkinliklere yönelik dijital materyalleri hazırlayarak öğretmen adaylarına sunulan web desteğinin geliştirilmesi sürecinde web sitesinin tasarım ve düzenlemelerini, haftalık etkinliklerin ve materyallerin web sitesine eklenerek sayfanın güncellenmesini gerçekleştirmiştir.

2.4. Ortam

Bu bölümde ihtiyaç analizi sürecinde öğretmenlik uygulaması sürecinin teorik ve uygulama aşamalarında gözlemlerin yapıldığı ortamlara, öğretmen adaylarıyla yarı yapılandırılmış görüşmelerin yapıldığı ortama, araştırmanın birinci, ikinci ve üçüncü uygulama aşamalarında öğretmenlik uygulaması sürecinin teorik derslerinin yürütüldüğü ortamlar ile uygulama derslerinin yürütüldüğü ortamlara ve öğretmen adaylarıyla yarı yapılandırılmış görüşmelerin yapıldığı ortamlara yer verilmiştir.

2.4.1. İhtiyaç Analizi Süreci Ortamları

İhtiyaç analizi süreci ortamları öğretmenlik uygulaması teorik derslerinin yürütüldüğü ortamlar, öğretmenlik uygulaması uygulama derslerinin yürütüldüğü ortamlar ve öğretmen adaylarıyla görüşmelerin gerçekleştirildiği ortamlar olmak üzere aşağıda verilmiştir.

2.4.1.1. Öğretmenlik Uygulaması Teorik Derslerinin Yürütüldüğü Ortamlar

İhtiyaç analizi aşaması öğretmenlik uygulaması teorik derslerinin yürütüldüğü ortamlar, ikinci ihtiyaç analizi aşamasında Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğretmenlik uygulaması danışmanlığı yapan bir öğretim elemanı ile öğretmenlik uygulaması grubunda yer alan sınıf öğretmeni adaylarının teorik derslerini yürüttükleri ve araştırmacının gözleme katıldığı Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Mehmet Akif Ersoy Eğitim Binası B Blok'ta yer alan dersliklerdir. Derslikler 70 kişilik olup derslikte bir adet kürsü, öğretmen masası ve sandalyesi, bir adet beyaz tahta, bir adet projeksiyon cihazı ve öğrenciler için iki kişilik sıra ve tek kişilik sandalyelerden oluşan 35 sıra ve 70 sandalye bulunmaktadır.

2.4.1.2. Öğretmenlik Uygulaması Uygulama Derslerinin Yürütüldüğü Ortamlar

İhtiyaç analizi aşaması öğretmenlik uygulaması uygulama derslerinin yürütüldüğü ortamlar, ikinci ihtiyaç analizi aşamasında sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulaması sürecinde uygulamaya devam ettikleri ilkokul olup araştırmacının gözleme katıldığı ortamdır. Gözleme gidilen ilkokul Edirne ili Merkez ilçesinde bulunan, futbol ve basketbol sahası olarak kullanılabilen bir okul bahçesi olan iki katlı bir ilkokuldur. Okulda gözlem yapılan sınıflar klasik sıra düzenine sahip olup ortamda beyaz yazı tahtası, akıllı tahta, öğretmen masası ve sandalyesi, kitaplık, Atatürk köşesi, sınıf panoları yer almaktadır.

2.4.1.3. Görüşmelerin Gerçekleştirildiği Ortamlar

İhtiyaç analizi aşaması görüşmelerin yapıldığı ortamlar, sınıf öğretmeni adayları ve öğretmenlik uygulaması sürecinde adaylara danışmanlık yapan öğretim elemanları ile yarı yapılandırılmış görüşmelerin yapıldığı ortamdır.

2.4.1.3.1. Sanal Ortam

Sanal ortam, ihtiyaç analizi sürecinde sınıf öğretmeni adayları ile yarı yapılandırılmış görüşmelerin bilgisayar üzerinden gerçekleştirildiği ortamdır. Sınıf öğretmeni adayları ile gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmelerin tamamı Microsoft Teams uygulaması üzerinden yapılmıştır. Katılımcılara istekleri doğrultusunda görüşmeye görüntülü ve sesli katılabilecekleri gibi yalnızca sesli olarak katılabilecekleri belirtilmiş, görüşme yapılan katılımcılardan yalnızca bir öğretmen adayı görüşmeye görüntülü ve sesli şekilde katılmış, diğer öğretmen adayları ile görüşmeler sesli katılımları ile gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler katılımcıların izinleri dahilinde kayıt altına alınmıştır.

2.4.2. Birinci Aşama Öğretmenlik Uygulaması Ortamları

Birinci uygulama aşaması öğretmenlik uygulaması süreci ortamları öğretmenlik uygulamasının teorik derslerinin yürütüldüğü ortamlar, öğretmenlik uygulamasının uygulama derslerinin yürütüldüğü ortamlar ve görüşmelerin gerçekleştirildiği ortamlardır.

2.4.2.1. Birinci Uygulama Aşaması Öğretmenlik

Uygulamasının Teorik Derslerinin Yürütüldüğü Ortamlar

Birinci uygulama aşaması öğretmenlik uygulamasının teorik derslerinin yürütüldüğü ortamlar araştırmacının danışmanı olduğu altı sınıf öğretmeni adayı ile teorik dersleri gerçekleştirdiği ortamdır. Teorik dersler Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Mehmet Akif Ersoy Eğitim Binası A Blok'ta yer alan Seçmeli 2/Seçmeli 3 dersliği ile öğretim elemanı ofisinde gerçekleştirilmiştir. Seçmeli 2/Seçmeli 3 dersliği 25 kişilik olup derslikte 25 adet konferans sandalyesi ile öğretmen masası, sandalyesi, beyaz yazı tahtası, projeksiyon cihazı yer almaktadır. Öğretim elemanı ofisi araştırmacının çalışma ofisi olup ofiste üç adet masa altı adet sandalye ve üç adet kitaplık yer almaktadır.

2.4.2.2. Birinci Uygulama Aşaması Öğretmenlik

Uygulamasının Uygulama Derslerinin Yürütüldüğü Ortamlar

Birinci uygulama aşaması öğretmenlik uygulaması uygulama derslerinin yürütüldüğü ortamlar, sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulaması sürecinde uygulamaya devam ettikleri ilkokuldur. Öğretmenlik uygulamasının uygulama aşamasının gerçekleştirildiği ilkokul Edirne ili Merkez ilçesinde bulunan, okul bahçesi ve hem futbol hem basketbol sahası olarak kullanılan ayrı bir sahası, olan üç kattan oluşan bir ilkokuldur. Okulda bulunan sınıflar klasik sıra düzenine sahip olup ortamda beyaz yazı tahtası, akıllı tahta, öğretmen masası ve sandalyesi, kitaplık, Atatürk köşesi, sınıf panoları yer almaktadır. Okulda destek eğitim odası olarak ayrılan odada öğretmen masası ve sandalyesi, bir adet öğrenci sandalyesi ve üç adet masa yer almaktadır.

2.4.2.3. Görüşmelerin Gerçekleştirildiği Ortamlar

Birinci uygulama aşaması görüşmelerin gerçekleştirildiği ortamlar sınıf öğretmeni adayları ile yarı yapılandırılmış görüşmelerin gerçekleştirildiği ortamlardır. Birinci uygulama aşamasının katılımcılarını oluşturan öğretmen adaylarının biri (1ÖA1) ile görüşme, kişisel nedenlere bağlı olarak isteği üzerine cep telefonu üzerinden gerçekleştirilmiş ve araştırmacı tarafından notlar alınarak kayıt tutulmuştur. Diğer öğretmen adayları ile ise görüşmeler sanal ortamlarda gerçekleştirilmiştir.

2.4.2.3.1. Sanal Ortamlar

Sanal ortamlar, araştırmanın birinci uygulama aşamasında sınıf öğretmeni adayları ile yarı yapılandırılmış görüşmelerin bilgisayar üzerinden gerçekleştirildiği ortamlardır. Öğretmen adaylarından biri (1ÖA3) ile Microsoft Teams uygulamasında yaşanan bağlantı sorunu nedeniyle Zoom uygulaması üzerinden, diğer dört öğretmen adayı ile ise görüşmeler Microsoft Teams uygulaması üzerinden gerçekleştirilmiştir. Zoom ve Microsoft Teams üzerinden gerçekleştirilen görüşmelerde öğretmen

adaylarına istekleri doğrultusunda görüşmeye görüntülü ve sesli ya da yalnızca sesli katılabilecekleri belirtilmiş, öğretmen adayları görüşmelere sesli olarak katılmışlardır. Yapılan görüşmeler adayların izinleri doğrultusunda kayıt altına alınmıştır.

2.4.3. İkinci Aşama Öğretmenlik Uygulaması Ortamları

İkinci aşama öğretmenlik uygulaması ortamları; öğretmenlik uygulamasının teorik derslerinin yürütüldüğü ortamlar, öğretmenlik uygulamasının uygulama derslerinin yürütüldüğü ortamlar ve görüşmelerin gerçekleştirildiği ortamlardır.

2.4.3.1. İkinci Uygulama Aşaması Öğretmenlik

Uygulamasının Teorik Derslerinin Yürütüldüğü Ortamlar

İkinci uygulama aşaması öğretmenlik uygulamasının teorik derslerinin yürütüldüğü ortamlar araştırmacının aynı zamanda uygulama öğretim elemanı olduğu altı sınıf öğretmeni adayı ile teorik dersleri gerçekleştirdiği ortamdır. Teorik dersler Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Mehmet Akif Ersoy Eğitim Binası A Blok'ta yer alan Seçmeli 2/Seçmeli 3 dersliğinde gerçekleştirilmiştir. Seçmeli 2/Seçmeli 3 dersliği 25 kişilik olup dersliklerde 25 adet konferans sandalyesi ile öğretmen masası, sandalyesi, beyaz yazı tahtası, projeksiyon cihazı yer almaktadır.

2.4.3.2. İkinci Uygulama Aşaması Öğretmenlik

Uygulamasının Uygulama Derslerinin Yürütüldüğü Ortamlar

İkinci uygulama aşaması öğretmenlik uygulaması uygulama derslerinin yürütüldüğü ortamlar, sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulaması sürecinde uygulamaya devam ettikleri ilkokuldur. Öğretmenlik uygulamasının uygulama aşamasının gerçekleştirildiği ilkokul Edirne ili Merkez ilçesinde bulunan, içerisinde oyun parkı bulunan ve futbol ve basketbol sahası olarak kullanılabilen bir okul bahçesi olan iki katlı bir ilkokuldur. Okulda bulunan sınıflar klasik sıra düzenine sahip olup

ortamda beyaz yazı tahtası, akıllı tahta, öğretmen masası ve sandalyesi, kitaplık, Atatürk köşesi, sınıf panoları yer almaktadır. Okulda destek eğitim odası olarak ayrılan oda kütüphane olarak da kullanılmış olup ortamda iki adet çalışma masası ve dört adet sıra yer almaktadır.

2.4.3.3. Görüşmelerin Gerçekleştirildiği Ortamlar

İkinci uygulama aşaması görüşmelerin gerçekleştirildiği ortamlar, sınıf öğretmeni adayları ile yarı yapılandırılmış görüşmelerin gerçekleştirildiği ortamlardır. İkinci uygulama aşamasında yapılan görüşmelerin tamamı yüz yüze gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Mehmet Akif Ersoy Eğitim Binası A Blok'ta yer alan Seçmeli 2 dersliği ile aynı blokta yer alan çalışma salonunda gerçekleştirilmiştir. Seçmeli 2 dersliği 25 kişilik olup dersliklerde 25 konferans sandalyesi ile öğretmen masası, sandalyesi, beyaz yazı tahtası, projeksiyon cihazı yer almaktadır. Öğretmen adaylarının ikisi (2ÖA7, 2ÖA8) ile görüşmeler Seçmeli 2/Seçmeli 3 dersliğinde ders olması dolayısıyla aynı blokta yer alan çalışma salonunda gerçekleştirilmiştir. Çalışma salonunun iki yanında on altı (8+8) öğrencinin bireysel olarak çalışabileceği masa ve sandalye, salonun merkezinde bir masa ve iki sandalye yer almaktadır.

2.4.4. Üçüncü Aşama Öğretmenlik Uygulaması Ortamları

Üçüncü aşama öğretmenlik uygulaması ortamları; öğretmenlik uygulamasının teorik derslerinin yürütüldüğü ortamlar, öğretmenlik uygulamasının uygulama derslerinin yürütüldüğü ortamlar ve görüşmelerin gerçekleştirildiği ortamlardır.

2.4.4.1. Üçüncü Uygulama Aşaması Öğretmenlik

Uygulamasının Teorik Derslerinin Yürütüldüğü Ortamlar

Üçüncü uygulama aşaması öğretmenlik uygulamasının teorik derslerinin yürütüldüğü ortamlar araştırmacının danışmanı olduğu altı sınıf öğretmeni adayı ile teorik dersleri gerçekleştirdiği ortamdır. Teorik dersler 6 Şubat 2023 tarihinde olan deprem sonrası uzaktan eğitime geçilmesi kararı ile Microsoft Teams uygulaması üzerinden yürütülmüş, daha sonra YÖK tarafından alınan; 3 Nisan 2023 tarihi itibarıyla *“Halihazırda uygulanmakta olan uzaktan öğretim ile birlikte isteyen öğrencilere devam şartı aranmaksızın sınıflarda yüz yüze eğitim verilebilmesi”* kararı ile teorik ders bir hafta Seçmeli 2 dersliğinde yüz yüze ve uzaktan eş zamanlı olacak şekilde, bir öğretmen adayının (3ÖA9) isteği ile kendisinin yüz yüze katılımıyla diğer öğretmen adaylarının da Microsoft Teams üzerinden derse katılmalarıyla tamamlanmıştır. Seçmeli 2 dersliği 25 kişilik olup derslikte 25 adet konferans sandalyesi ile öğretmen masası, sandalyesi, beyaz yazı tahtası, projeksiyon cihazı yer almıştır. Devam eden süreçte öğretmen adaylarının tercihleri doğrultusunda tüm teorik dersler Microsoft Teams üzerinden gerçekleştirilmiştir.

2.4.4.2. Üçüncü Uygulama Aşaması Öğretmenlik

Uygulamasının Uygulama Derslerinin Yürütüldüğü Ortamlar

Üçüncü uygulama aşaması öğretmenlik uygulaması uygulama derslerinin yürütüldüğü ortamlar, sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulaması sürecinde uygulamaya devam ettikleri ilkokuldur. Öğretmenlik uygulamasının uygulama aşamasının gerçekleştirildiği ilkokul Edirne ili Merkez ilçesinde bulunan, içerisinde oyun parkı, futbol ve basketbol sahası olarak kullanılabilen bir okul bahçesi olan iki katlı bir ilkokuldur. Okulda bulunan sınıflar klasik sıra düzenine sahip olup ortamda beyaz yazı tahtası, akıllı tahta, öğretmen masası ve sandalyesi, kitaplık, Atatürk köşesi, sınıf panoları yer almaktadır. Okulda destek eğitim odası olarak ayrılan oda kütüphane

olarak da kullanılmış olup ortamda iki adet çalışma masası ve dört adet sıra yer almaktadır.

2.4.4.3. Görüşmelerin Gerçekleştirildiği Ortamlar

Üçüncü uygulama aşaması görüşmelerin gerçekleştirildiği ortamlar, sınıf öğretmeni adayları ile yarı yapılandırılmış görüşmelerin yapıldığı ortamlardır. Görüşmeler bazı öğretmen adaylarıyla yüz yüze yapılmış, bazı öğretmen adaylarıyla ise sanal ortamlar aracılığıyla yapılmıştır. Yüz yüze yapılan görüşmeler dört öğretmen adayı (3ÖA1, 3ÖA2, 3ÖA7, 3ÖA8) ile Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Mehmet Akif Ersoy Eğitim Binası A Blok'ta yer alan Seçmeli 2 dersliğinde ve bir öğretmen adayı (3ÖA3) ile öğretim elemanı ofisinde gerçekleştirilmiştir. Seçmeli 2 dersliği 25 kişilik olup derslikte 25 konferans sandalyesi ile öğretmen masası, sandalyesi, beyaz yazı tahtası, projeksiyon cihazı yer almaktadır. Öğretim elemanı ofisinde üç çalışma masası ve sandalyesi, üç bilgisayar masası ve dört kitaplık yer almaktadır.

2.4.4.3.1. Sanal Ortamlar

Sanal ortamlar, araştırmanın üçüncü uygulama aşamasında sınıf öğretmeni adayları ile yarı yapılandırılmış görüşmelerin bilgisayar üzerinden gerçekleştirildiği ortamlardır. Beş öğretmen adayı (3ÖA4, 3ÖA5, 3ÖA6, 3ÖA9, 3ÖA10) ile görüşmeler sanal ortamda, Microsoft Teams uygulaması üzerinden gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerde öğretmen adaylarına istekleri doğrultusunda görüşmeye görüntülü ve sesli ya da yalnızca sesli katılabilecekleri belirtilmiş, öğretmen adayları görüşmelere sesli olarak katılmışlardır. Yapılan görüşmeler adayların izinleri doğrultusunda kayıt altına alınmıştır.

2.5. Araştırma Süreci

Araştırmada öncelikle sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulaması sürecinde kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalara yönelik sahip oldukları bilgi ve deneyimlerinin neler olduğu ile var olan eksikliklerin neler olduğunu saptamaya

yönelik ihtiyaç analizi yapılmıştır. İhtiyaç analizi iki aşamadan yapılmış olup ilk aşamada 2018 yılı öncesi sınıf öğretmenliği lisans programından mezun olan sınıf öğretmeni adayları ile sınıf eğitimi anabilim dalında uygulama öğretim elemanı olarak görev yapan öğretim elemanları ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmış, ihtiyaç analizinin ikinci aşamasında ise YÖK tarafından yeniden yapılandırılan 2018 yılı sonrası sınıf öğretmenliği lisans programına kayıtlı ve son sınıfta eğitimine devam eden öğretmen adaylarıyla görüşme yapılmış ve durum tespiti sağlanmıştır. İhtiyaç analizi aşamasında yapılan durum tespiti sonucunda sınıf öğretmenliği öğretmenlik uygulaması sürecine rehberlik edecek bir uygulama rehberi ve adaylara bu süreçte destek sunacak web sitesi geliştirilerek sınıf öğretmeni adaylarına öğretmenlik uygulaması sürecinde uygulama öğretim elemanı olarak üç dönem koçluk yapılmış, her bir dönem araştırmanın bir uygulama aşamasını oluşturmuş ve dönem sonrası yapılan görüşmeler ile öğretmenlik uygulaması rehberleri ve web sitesinde değişiklikler gerçekleştirilerek diğer uygulama aşamasına başlanmıştır. İki aşamadan oluşan ihtiyaç analizi süreci ile üç aşamadan oluşan uygulama süreci Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Araştırma Süreci

2020-2021 Eğitim-Öğretim Yılı	
Bahar Dönemi	
İhtiyaç Analizi 1. Aşama	
2021-2022 Eğitim-Öğretim Yılı	
Güz Dönemi	Bahar Dönemi
İhtiyaç analizi süreci 2. Aşama	1. Uygulama Aşaması
2022-2023 Eğitim-Öğretim Yılı	
Güz Dönemi	Bahar Dönemi
2. Uygulama Aşaması	3. Uygulama Aşaması

Tablo 7’de görüldüğü üzere araştırmanın ihtiyaç analizi aşamaları 2020-2021 Eğitim-Öğretim Yılı Bahar Dönemi ve 2021-2022 Eğitim-Öğretim Yılı Güz Dönemi olmak üzere iki aşamada gerçekleştirilmiş olup, uygulama aşamaları 2021-2022

Eğitim-Öğretim Yılı Bahar Dönemi, 2022-2023 Eğitim-Öğretim Yılı Güz ve Bahar Dönemi olmak üzere üç aşamada gerçekleştirilmiştir.

2.5.1. İhtiyaç Analizi Aşaması

İhtiyaç analizi aşaması, genel olarak sınıf öğretmeni adaylarının lisans eğitimleri boyunca kaynaştırma eğitimi ve özel gereksinimli öğrenciler hakkında aldıkları teorik dersler ile birlikte öğretmenlik uygulaması sürecinde yaşadıkları deneyimlerin neler olduğunun belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla da Öğretmenlik Uygulaması 1 ve 2 dersleri kapsamında yürütülen teorik ve uygulama derslerinin haftalık içeriklerinin, öğrenme öğretme süreçlerinin sınıf öğretmeni adaylarının kaynaştırma öğrencilerinin öğrenme davranış özelliklerini dikkate alarak ders planı hazırlama ve uygulama konusundaki mevcut durumu belirlemek amacıyla öğretmen adayları ve uygulama öğretim elemanlarıyla yapılan yarı yapılandırılmış görüşmelerin gerçekleştirildiği aşamadır. Yarı yapılandırılmış görüşmelerin yanı sıra bu aşamada gözlem, doküman incelemesine de yer verilmiştir. Bu aşamadan elde edilen veriler ile araştırma sürecinde kullanılan uygulama rehberi ve web sitesi tasarlanmış/geliştirilmiştir. Söz konusu gerekçeyle araştırmanın uygulama aşamalarının daha iyi anlaşılabilmesi için ihtiyaç analizi sürecine ve bu süreçten elde edilen verilerin analizine yer verilmiştir. İzleyen bölümde ihtiyaç analizi sürecine, bu süreçte verilerin toplanması ve analiz süreci ayrıntılı olarak açıklanmaktadır.

2.5.1.1. İhtiyaç Analizi Aşaması Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmanın ihtiyaç analizi aşamasında çok boyutlu veri toplama yöntemi kullanılmış, araştırmacılar tarafından Microsof Teams üzerinden sekiz planlama toplantısında alınan kararla doküman incelemesi, yarı yapılandırılmış gözlem ve yarı yapılandırılmış görüşmeler aracılığıyla verilerin toplanmasına karar verilmiştir. Öncelikle var olan durumun tespitini yapabilmek adına alanyazın taraması yapılmış, YÖK tarafından 2018 yılında güncellenen Sınıf Öğretmenliği Lisans Programı ile

2018 yılı öncesine ait lisans programında yer alan dersler içerik açısından, diğer yandan araştırmanın yürütüldüğü üniversiteye ait Sınıf Öğretmenliği Lisans Programının öğretmenlik uygulaması rehberleri uygulama sürecinde kaynaştırma eğitime yönelik görev ve sorumluluklara yer verme açısından; sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulaması sürecinde hazırlamış oldukları ders planları ise öğretmenlik uygulaması sürecinde öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencilerine yönelik öğretimsel uyarlamalara yer verme açısından incelenerek doküman incelemesi yapılmıştır.

2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Güz Döneminde Covid-19 pandemisi sonrasında yüz yüze eğitime geçilmesi ile araştırmada katılımcı olmayı kabul eden öğretim elemanının onayı alınarak Öğretmenlik Uygulaması 1 dersinin haftada iki saat olarak yürütülen teorik derslerinde yarı yapılandırılmış gözlem (yapılandırılmış alan çalışması) yapılmış ve gözlem verilerinin kayıt altına alınabilmesi için araştırmanın amacına uygun notlar alınmıştır. Diğer yandan aynı öğretim elemanının danışmanlık yaptığı öğrenci grubunun Öğretmenlik Uygulamasına devam ettikleri ilkökula, İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nden alınan izin ve araştırmacıların görev yaptığı üniversitenin ilgili etik kurul izni ile başvurularak kaynaştırma öğrencilerinin olduğu sınıflar ve şubeleri hakkında bilgi edinilmiştir. İlk yazar tarafından uygulama okulu yönetiminin onayı alınarak öğretmen adaylarının günlük ders planı hazırlayarak aktif katılım gösterdikleri günlerde uygulama okulundaki sınıflarda da teorik derslerde yapılan gözlemlere benzer şekilde yarı yapılandırılmış gözlemler yapılmıştır.

Öğretmenlik Uygulaması 1 ve 2 derslerinin teorik ve uygulama sürecinde kaynaştırma öğrencileri ve öğretimsel uyarlamalar konusundaki paydaş görüşlerini belirlemek için sınıf öğretmeni adayları ve öğretim elemanları ile yapılan görüşmeler Microsoft Teams programı aracılığı ile yapılmış ve görüşmeler katılımcıların izni ile kayıt altına alınmıştır. Kaydedilen görüşmeler Microsoft Word programında yazıya geçirilmiştir. Verilerin analizinde kod temelli analiz kullanılmış olup kodların frekans sayıları incelenmiş ve veriler MAXQDA 24 veri analiz programı kullanılarak betimsel analizle analiz edilmiştir. Betimsel analizde önceden belirlenmiş olan temalara göre veriler özetlenerek yorumlama yapılır. Bu analiz yaklaşımında, görüşülen veya

gözlenen bireylerin görüşlerini çarpıcı şekilde sunmak amacı ile doğrudan alıntılara sıklıkla yer verilmektedir. Betimsel analizin amacı, elde edilmiş olan bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış olarak okuyucuya yansıtmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s. 239).

Geçerlik ve güvenirlik çalışmaları bağlamında, kayıt altına alınan görüşmelerin Microsoft Word programına doğru şekilde yazıya geçirilmesi ve veri analizinde oluşturulan kod ve alt kodların ham veri metinleriyle uygunluğu, araştırma konusunda bilgi sahibi olan deneyimli bir uzman tarafından değerlendirilmiş olup veri çeşitlemesi kapsamında doküman incelemesi, gözlem ve paydaş görüşlerinden elde edilen verilerin arasındaki ilişki incelenmiştir.

2.5.1.2. Doküman İncelemesinden Elde Edilen Bulgular

Araştırmada Sınıf Öğretmenliği Lisans Programı ve program içeriğindeki kaynaştırma eğitimi ve özel gereksinimli bireyler ile ilgili dersler (Özel Eğitim, İlköğretimde Kaynaştırma, Özel Eğitim ve Kaynaştırma, Öğretimi Bireyselleştirme ve Uyarlama) ile Öğretmenlik Uygulaması 1 ve Öğretmenlik Uygulaması 2 derslerinin içerikleri incelenmiştir. İnceleme sonucunda öğretmenlik uygulaması sürecinde ya da öğretmen adaylarının uygulama deneyimi kazanabilecekleri uygulamaya dayalı bir ders içeriği saptanmamıştır. Diğer yandan araştırmanın yürütüldüğü Eğitim Fakültesinin Sınıf Öğretmenliği Öğretmenlik Uygulaması 1 ve 2 derslerinin yürütülmesi kapsamında hazırlanmış olan Öğretmenlik Uygulaması 1 ve 2 derslerine ait uygulama rehberleri incelenmiş, uygulama rehberi kapsamında kaynaştırma öğrencilerine ve kaynaştırma eğitimine yönelik herhangi bir içeriğe yer verilmediği belirlenmiştir.

Araştırma sürecinde birincil kaynaklar aracılığıyla erişimi sağlanan 2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Dönemi'nde Öğretmenlik Uygulaması 2 dersi kapsamında dokuz öğretmen adayının hazırladıkları toplam 176 adet ders planı, Öğretimsel Uyarlamalar Ders Planı Kontrol Listesi ile incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda 176 adet ders planına ait toplam 1936 adet "Hayır" cevabı ile kaynaştırma

öğrencilerine yönelik yapılmış bir uyarlama saptanmamıştır. Aynı şekilde birincil kaynaklar aracılığıyla erişim sağlanan 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Güz Dönemi Öğretmenlik Uygulaması 1 dersi sürecinde sekiz öğretmen adayının uygulama boyunca hazırlamış oldukları toplam 143 adet ders planı, ders planı kontrol listesi ile incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda 143 adet ders planına ait toplam 1573 adet “Hayır” cevabı ile kaynaştırma öğrencilerine yönelik yapılmış bir uyarlama saptanmamıştır.

2.5.1.3. Öğretmenlik Uygulaması 1 Dersinin Teorik

Derslerindeki Gözlemlerden Elde Edilen Bulgular

Öğretmenlik Uygulaması 1 teorik derslerinde işlenen konuların Öğretmenlik Uygulaması 1 uygulama rehberindeki konulara bağlı kalınarak işlendiği gözlemlenmiştir. Haftalık olarak işlenen konularda kaynaştırma eğitimi veya özel gereksinimli öğrencilere yönelik paylaşılan tek bilgi sekizinci haftanın konusu olan “İstenmeyen Öğrenci Davranışlarının Önlenmesi ve Yönetimi” konusunda olmuş ve öğretmen adaylarından özel gereksinimli öğrencilerin davranışlarına da dikkat etmeleri belirtilmiştir.

ÖE: “İstenmeyen öğrenci davranışlarına özel gereksinimli öğrenciler de giriyor. Onlara da dikkat edin.”.

Teorik derslerde kaynaştırma eğitimi veya özel gereksinimli öğrencilere yönelik paylaşılan diğer bir bilgi de 11. haftada bir öğretmen adayı tarafından olmuş ve bilgi paylaşımı yalnızca bir önceki hafta uygulamalarının nasıl geçtiği sorusuna yönelik yapılmıştır.

ÖA: “Ben ikinci sınıflarda derse girdim ama çok hareketli bir sınıftı hatta sınıf öğretmeni dört tane hiperaktif öğrencisi olduğunu ama tanılarının olmadığını söyledi.”

Teorik derslerde yapılan gözlemlerde kaynaştırma öğrencilerine ve öğretimsel uyarlamalara yönelik uygulama öğretim elemanı tarafından paylaşılan bir

bilgi olmamış ve öğretmen adaylarından herhangi bir uygulama yapmaları istenmemiştir.

2.5.1.4. Öğretmenlik Uygulaması 1 Dersinin Uygulama Günlerinde Yapılan Gözlemlerden Elde Edilen Bulgular

Öğretmenlik uygulaması sürecinde uygulama okulunda yapılan gözlemlerde kaynaştırma öğrencilerinin iki sınıfta da ön sırada oturtulduğu görülmüştür. Her iki sınıfta da ikişer kez gözlem yapılmış; yapılan gözlemlerde her iki sınıfta da kaynaştırma öğrencisinin derse katılmak için söz hakkı aldığı ancak bir sınıfta sınıf öğretmeni tarafından söz hakkı verilerek veya soru sorularak öğrencinin daha fazla derse katılmaya teşvik edildiği gözlemlenmiştir.

Sınıf öğretmenlerinden biri iki farklı haftada yapılan gözlemde sınıfında bulunan kaynaştırma öğrencisi dışında farklı gereksinimi olan öğrencileri olduğunu da belirtmiş ancak bir önceki yıl uzaktan eğitim olması ve ikinci sınıf öğrencileri olmaları nedeniyle öğrencileri tanıyabilmek için daha fazla zamana ihtiyacı olduğunu belirtmiştir.

Dokuzuncu uygulama haftası: *“İki tane de hiperaktif öğrencim var ama tanılı değiller.”*

On birinci uygulama haftası: *“İki tane de içine kapanık öğrencim var ama geçen yıl uzaktan olduğu için gözlem şansım olmadı bu yıl için de daha erken zamana ihtiyacım var anlayabilmek için.”*

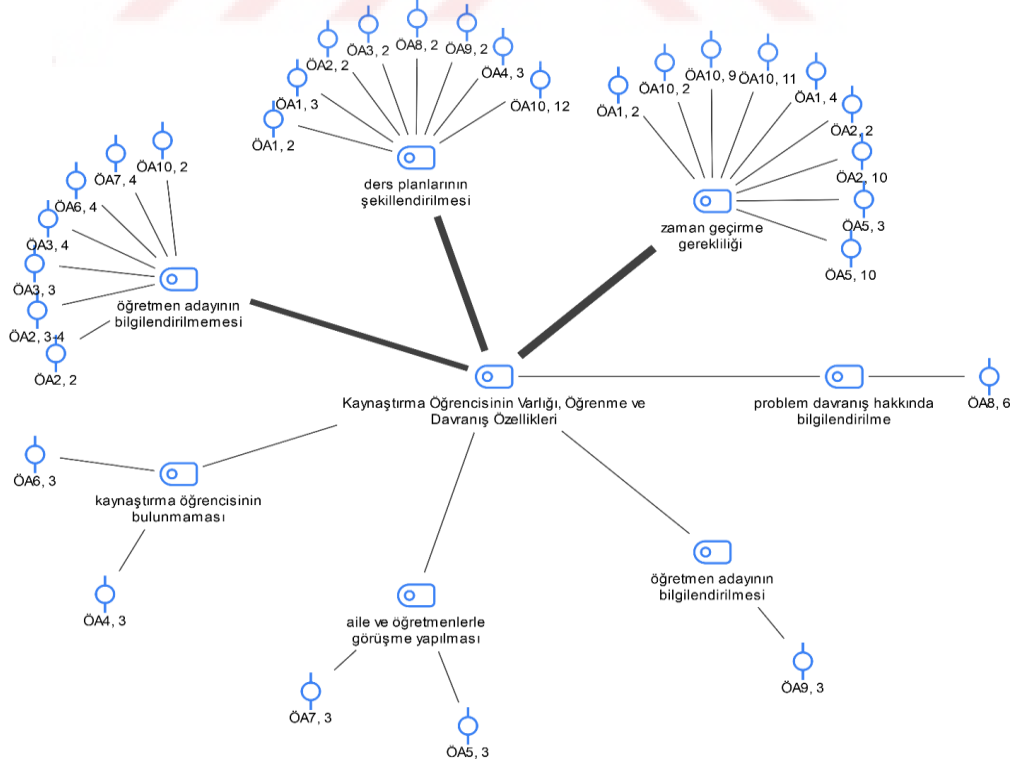
Sınıf öğretmeni adaylarının kaynaştırma öğrencisi olan sınıflarda öğretmenlik uygulamasına devam ettikleri günlerde yapılan gözlemlerde öğretmen adaylarının hiçbirinin kaynaştırma öğrencisinin varlığından haberinin olmadığı ve ona yönelik bir uyarlamaya da yer vermedikleri gözlemlenmiştir.

2.5.1.5. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Görüşlerinden Elde Edilen Bulgular

Araştırmada öğretmen adaylarının görüşlerinden elde edilen bulgular “Kaynaştırma Öğrencisinin Varlığı, Öğretimsel Uyarlamalar, Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları (BEP) ve Öğretmenlik Uygulaması” olmak üzere toplam dört kod ve bu kodlara ait alt kodlar şeklinde açıklanmıştır.

2.5.1.5.1. Kaynaştırma Öğrencisinin Varlığı, Öğrenme ve Davranış Özellikleri

Öğretmenlik uygulaması sürecinde öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencilerinin varlığı, öğrenme ve davranış özellikleri hakkında bilgi edinmeye ilişkin görüşleri Şekil 3’te verilmiştir.

Şekil 3. Kaynaştırma Öğrencisinin Varlığı, Öğrenme ve Davranış Özellikleri Kodu ve Alt Kodları

Öğretmen adayları sıklıkla (9) kaynaştırma öğrencilerinin farkına varabilmeleri için onlarla zaman geçirme fırsatlarının olmadığını ifade etmişlerdir. Öğretmen adayları bu durumu, Covid,19 pandemisi sırasındaki uzaktan eğitim süreci ve yüz yüze eğitime geçildiği dönemde de haftada bir gün yapılan öğretmenlik uygulaması sürecinde her hafta farklı bir sınıfta bulunmalarıyla açıklamışlardır. Diğer yandan öğretmen adayları çoğunlukla (8) kaynaştırma öğrencisinin varlığı, öğrenme ve davranış özellikleri hakkında kendilerine uygulama sınıf öğretmenleri tarafından bilgi verilmesi durumunda uygulama sürecinde aktif katılım gösterdikleri dersler için hazırladıkları ders planlarını kaynaştırma öğrencilerinin ihtiyaçlarına göre şekillendirebileceklerini ifade etmişlerdir. Öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencilerinin varlığı konusunda yoğun olarak (7) ifade ettikleri bir diğer görüş ise uygulama sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma öğrencilerinin varlığı hakkında kendilerini bilgilendirmedikleridir. Bununla birlikte bazı öğretmen adayları (2) uygulama sürecinde sınıflarında kaynaştırma öğrencisi bulunmadığını belirtirken bazı öğretmen adayları (2) kaynaştırma öğrencisinin varlığı, öğrenme ve davranış özellikleri hakkında bilgi almaya yönelik öğrencilerin aileleri ve öğretmenleri ile görüşme yapılabileceğini ifade etmişlerdir. Bir öğretmen adayı uygulama sınıf öğretmeninin sınıfta bulunan kaynaştırma öğrencisinin problem davranışı hakkında kendisini bilgilendirdiğini, bir diğer öğretmen adayı ise genelde kendisine kaynaştırma öğrencisi ile ilgili bilgi verildiğini ifade etmiştir.

ÖA1: “Staj için hayır. Yani bu stajda dediğim gibi zaten şey bir nasıl diyeyim bilgisayar üzerinden bir staj olduğu için bu stajda öyle bir öğrencinin varlığını görebilmek, bunu fark edebilmek, zaman kısıtlı, 30 dakika var zaten her öğrenciyi aynı anda göremiyorsun. O anda tabii senin konu anlatman gerekiyor falan...”

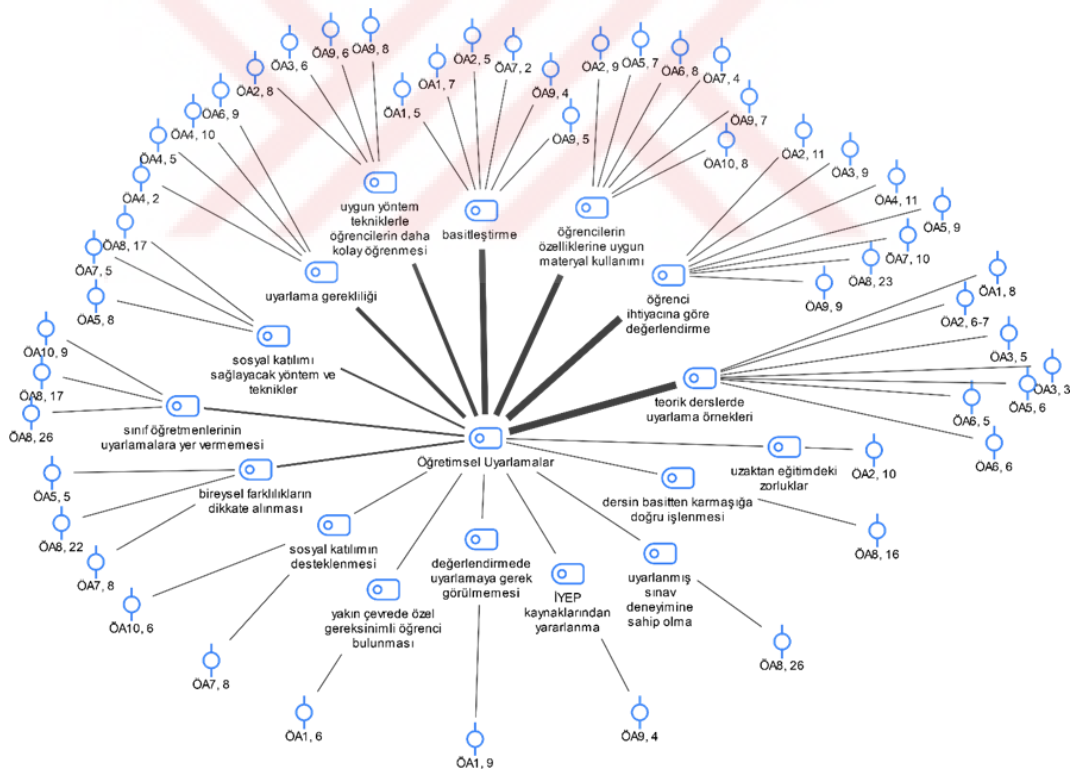
ÖA2: “...hocalarımızdan da stajdaki derslerine gireceğimiz hocalarımızdan da bilgilerini istediğimiz zaman bazı öğretmenlerimiz vermediler. Bazı öğretmenlerimiz ise aileleri yüzünden ismini paylaşmak istemedi. Ben eğer onları bilseydim belki daha güzel etkinlik hazırlayıp verebilirdim. Onlardan hiçbir şekilde

haberim olmadı. Öğrencilerin hepsini etkinliğe katmak istedim ama bazen öğrencilerimiz görüntülerini kapatarak seslerini kapatarak bilgisayarlarında bir arıza olduğunu söyleyerek katılmadılar... Sadece belirli öğrencilerimiz açabildi, katılabildi. Bazı öğrencilerimizin teknik anlamda çok sıkıntıları oldu. Bunların içinde kaynaştırma öğrencileri de varmış öyle duydum.”

ÖA7: “Evet yani bize bir şey söylenmedi biz de bu konu hakkında bir şey yapmadık. Yapan arkadaşlar var mıdır? Bilmiyorum. Ama sanmıyorum açıkçası.”

2.5.1.5.2. Öğretimsel Uyarlamalar

Öğretmenlik uygulaması sürecinde öğretmen adaylarının öğretimsel uyarlamalara yönelik görüşleri Şekil 4’te verilmiştir.

Şekil 4. Öğretimsel Uyarlamalar Kodu ve Alt Kodları

Öğretmen adayları çoğunlukla (7) öğretimsel uyarlamalara yönelik olarak İlköğretimde Kaynaştırma dersi ile Özel Eğitim ve Kaynaştırma dersinde uyarlama örnekleri gördüklerini ifade etmişlerdir. Öğretmen adaylarının öğretimsel uyarlamalar

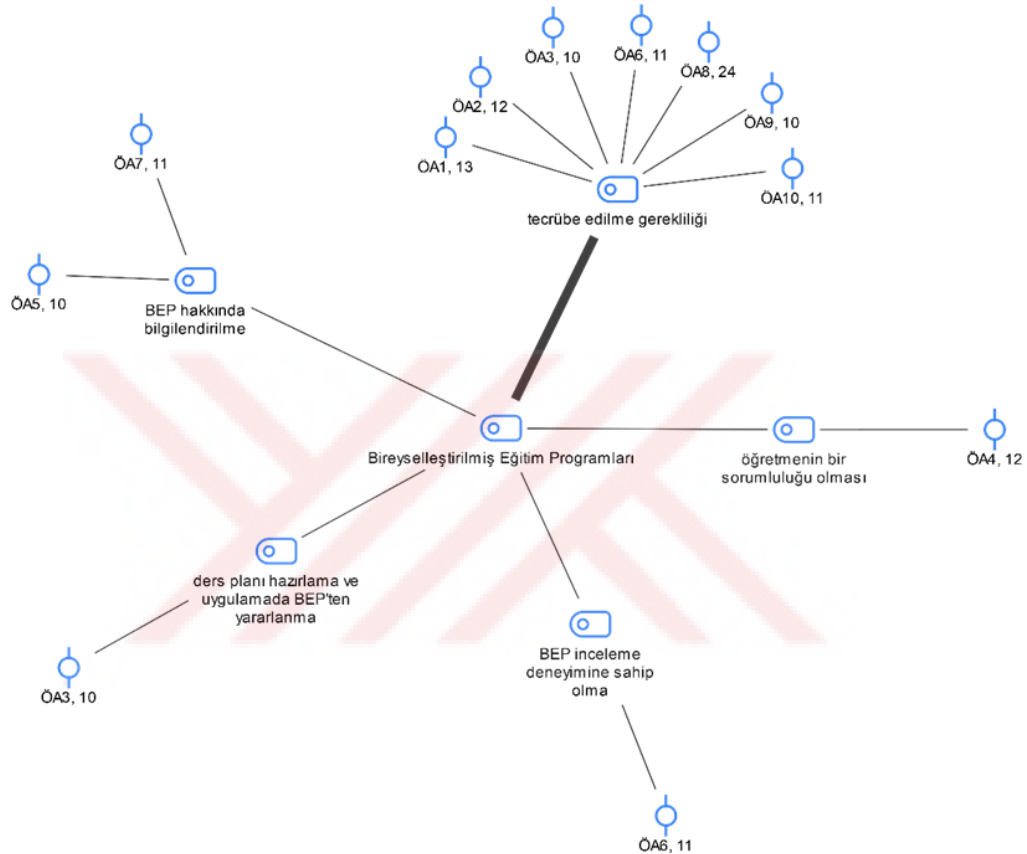
konusunda çoğunlukla ifade ettikleri (7) diğer bir ifade ise kaynaştırma öğrencilerini değerlendirmede öğrencilerin ihtiyacına göre değerlendirmenin yapılması gerektiğidir. Öğretmen adaylarının çoğunlukla (6) söyledikleri diğer ifadeler ise; öğretimde kaynaştırma öğrencileri için basitleştirmelerin yapılması gerektiği ve öğrencinin özelliklerine uygun materyallerin kullanılması gerektiğidir. Sıklıkla (4) belirtilen diğer ifadeler arasında; normal gelişim gösteren akranlarına göre kaynaştırma öğrencilerinin bireysel gereksinimlerinin farklı olabileceği ve dolayısı ile öğretimde kaynaştırma öğrencisinin gereksinimlerine uygun yöntem ve teknik kullanımı ile kaynaştırma öğrencisinin öğrenmeyi daha kolay gerçekleştireceği ve kaynaştırma öğrencisinin öğrenmesinin gerçekleşmesi için uyarlamaların yapılması gerektiğidir. Aynı zamanda öğretmen adayları üç kez kaynaştırma öğrencisinin sosyal olarak katılımını sağlayacak öğretim yöntem ve tekniklerin kullanılabileceğini, yine aynı sıklıkta öğretmenlik uygulaması sürecinde yaptıkları gözlemlerde sınıf öğretmenlerinin uyarlamalara yer vermediğine, kaynaştırma öğrencisinin bireysel farklılıklarının öğrenme-öğretme sürecinde dikkate alınması gerektiğine yönelik görüş belirtmişlerdir. İki öğretmen adayı ise kaynaştırma öğrencilerinin öğrenme-öğretme süreçlerine yönelik yapılacak uyarlamaların yanında kaynaştırma öğrencilerinin sosyal katılımını destekleyecek çalışmaların da yapılması gerektiğini ifade etmişlerdir. Öğretmen adaylarının en az sıklıkta (1) belirttikleri diğer görüşler Şekil 4’te verilmiştir.

ÖA1: “...Bir defa o ödev verildi işte senaryo yazın kafanızdan. İki tane öğrenciniz var. Bunun için teknik kullanmanız gerekiyor. Biri kapsayıcı eğitim, biri birleştirilmiş eğitim bütünleştirici eğitim. İki senaryo yazın. İki senaryo üzerinden ders planlarınızı yapın diye. Buna göre kazanımlarınızı yazın. Girdileri çıktıları oluşturun. Bu bir defa yapılmış bir şey...”

ÖA9: “Tabii ki öğretim içeriğini basitleştiriyoruz. Ona göre öğretim yöntem tekniğini kullandığımızda da değerlendirme aşamasında da öğrencilere göre bir düzenleme yapılması gerekiyor. Öğrencinin performansına uygun yöntemlerle düzenleme yapıldığında kaynaştırma öğrencileri için gerçekleştirmek istediğimiz öğretimsel hedeflere daha kolay ulaşabiliriz.”

2.5.1.5.3. Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları

Öğretmenlik uygulaması sürecinde öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencilerinin Bireyselleştirilmiş Eğitim Programlarına yönelik görüşleri Şekil 5'te verilmiştir.

Şekil 5. Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları (BEP) Kodu ve Alt Kodları

Şekil 5'e göre öğretmen adayları sıklıkla (7) öğretmenlik uygulaması sürecinde BEP'nin incelenerek tecrübe edilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. İki öğretmen adayı öğretmenlik uygulaması sürecinde ders planı hazırlayarak aktif katılım gösterdikleri sınıflarda kaynaştırma öğrencisi var ise BEP hakkında bilgilendirilmeleri gerektiğini belirtmişlerdir. Bir öğretmen adayı BEP'den haberdar olması durumunda ders planını hazırlama ve uygulamada kaynaştırma öğrencisine yönelik düzenlemeler yapabilmek adına BEP'den yararlanabileceğini, diğer bir öğretmen adayı Özel Eğitim

ve Kaynaştırma dersinden sorumlu öğretim elemanı tarafından kendisiyle bir BEP örneği paylaşıldığını ve inceleme fırsatı bulduğunu, bir öğretmen adayı ise BEP hakkında sınıf öğretmeninin bir sorumluluğu olduğunu ifade etmiştir.

ÖA3: “Daha sağlıklı olur eğer öğretmen adayları bunları inceleyebilirlerse mesleğe atılmadan önce. Daha tecrübe edilmiş bir şekilde mesleğe başlamış olurlar. Yani mesela ben dersine gireceğim sınıflarda önceden kaynaştırma öğrencilerinin olduğunu haberdar edilip hatta gerekirse ders hazırlarken bunların BEP’ine de bakmak ve dersimi buna göre şekillendirmek isterdim açıkçası.”

ÖA6: “Faydalı olurdu. Ben son bir hafta bu konu hakkında bizim danışman hocamıza gitmiştim. Kaynaştırma öğrencileriyle alakalı küçük bir söyleşi yapmıştık onunla. Ben bir tane BEP görmüştüm orda geçen senelerden. Yani güzel şeyler yer alıyor içerisinde. Güzel şekilde hazırlanmış. Bunun için her öğretmen adayının mezun olmadan kesinlikle incelemesi gerektiğini düşünüyorum o dosyayı. Yani internette kopyaları vs. var da bence onlar tam olarak katkı sağlamıyor yani. Gerçek bir öğrenci ile neler yapmışlar? Hangi etkinlikler var? Nereye çocuk ilk başladığı noktadan son geldiği nokta neresi? Bunlar önemli bence. Yüzde yüz katkı sağlar bizlere.”

2.5.1.5.4. Öğretmenlik Uygulaması

Şekil 6’da öğretmen adaylarının Öğretmenlik Uygulaması 1 ve 2 derslerinin teorik ve uygulama süreçlerine ilişkin görüşlerine yer verilmiştir.

bilemeyebiliriz. Bizi hazırlaması gerekiyor bence buna lisans süresinde. Ben öyle düşünüyorum.”

ÖA10: “Ben şahsen kendimi yeterli bulmuyorum.”

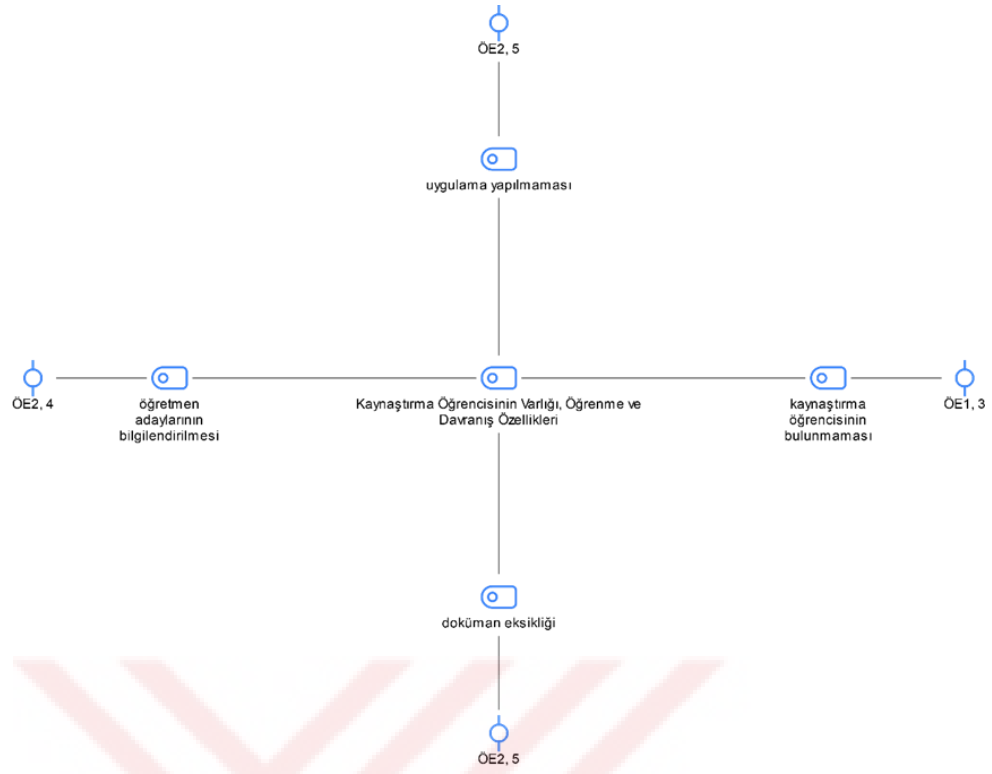
2.5.1.6. Öğretim Elemanlarının Görüşlerinden Elde Edilen

Bulgular

Araştırmada öğretim elemanlarının görüşlerinden elde edilen bulgular “Kaynaştırma Öğrencisinin Varlığı, Öğrenme ve Davranış Özellikleri, Öğretimsel Uyarlamalar, Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları ve Öğretmenlik Uygulaması” olmak üzere dört kod ve her birine ait alt kodlar şeklinde açıklanmıştır.

2.5.1.6.1.Kaynaştırma Öğrencisinin Varlığı, Öğrenme ve Davranış Özellikleri

Şekil 7’de öğretim elemanlarının öğretmenlik uygulaması sürecinde kaynaştırma öğrencisinin varlığı, öğrenme ve davranış özelliklerine yönelik görüşleri verilmiştir.

Şekil 7. Kaynaştırma Öğrencisinin Varlığı, Öğrenme ve Davranış Özellikleri Kodu ve Alt Kodları

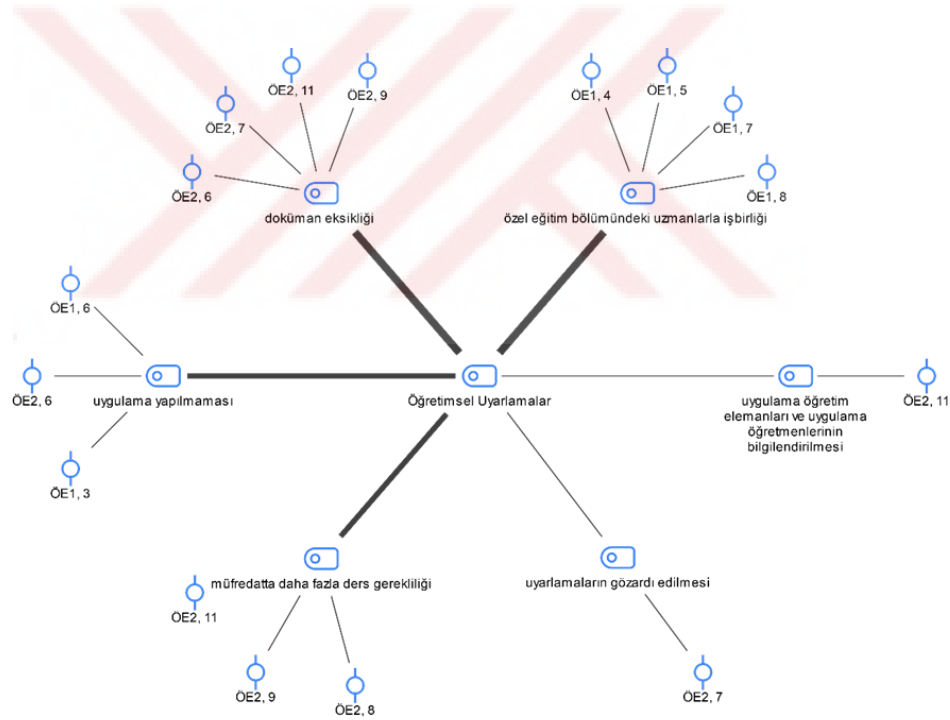
Şekil 7'ye göre bir öğretim elemanı Öğretmenlik Uygulaması dersinin uygulama sürecini yürüttükleri okullarda kaynaştırma öğrencisinin varlığı konusunda bilgi alma ve öğrencinin varlığını belirlemeye yönelik sınıf öğretmeni adaylarına bir uygulama yaptırmadığını, aslında öğretmen adaylarının bilgilendirilmesi ve bu konuya dikkat edilmesi gerektiğini, her bireyin farklı olduğunu, ayrıca öğretmenlik uygulaması sürecine yönelik konu ile ilgili doküman eksikliği olduğunu ifade ederken; diğer bir öğretim elemanı ise öğretmenlik uygulaması sürecinde uygulama okulundaki sınıflarda kaynaştırma öğrencisinin bulunmadığını ve *bir uygulama yaptırmadığını belirtmiştir.*

ÖE1: “Bir uygulama yaptırmıyorum. Çünkü bugüne kadar en azından görev yaptığım süre içerisinde özel gereksinimli öğrencimiz olmadı. O yüzden de bir şey yaptıramadım.”

ÖE2: “Bu konuda herhangi bir şey şu ana kadar yapmadık açıkçası. Bunun farkında da değildik yani açık konuşmak gerekirse. Sanırım bunun farkındalığının arttırılması lazım bir şekilde. Bizim rehberlerimiz oluyor uygulama rehberlerimiz belki onların içine koyulabilir. Bu biraz daha vurgulanabilir. Öğretmenlik uygulamalarını rehberlere göre işletiyoruz. Oradaki rehberlere bakarak hareket ediyoruz. Şahsen benim gözümünden kaçtı şimdiye kadar bu durum. Ama bu rehberlerin içine bilgiler konulabilir diye düşünüyorum...”

2.5.1.6.2. Öğretimsel Uyarlamalar

Şekil 8’de öğretim elemanlarının öğretmenlik uygulaması sürecinde öğretimsel uyarlamalara yönelik görüşleri verilmiştir.

Şekil 8. Öğretimsel Uyarlamalar Kodu ve Alt Kodları

Şekil 8’e göre öğretmenlik uygulaması sürecinde öğretimsel uyarlanmaların yapılmasına yönelik bir öğretim elemanı sıklıkla (4) doküman eksikliği olduğunu, diğer bir öğretim elemanı ise sıklıkla (4) uygulama yapılan sınıflarda kaynaştırma

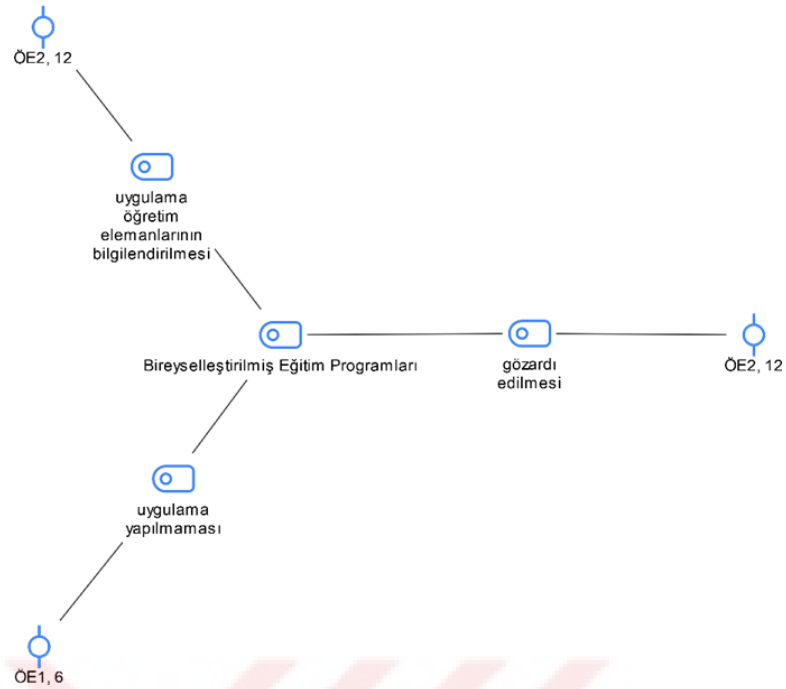
öğrencisi olmadığını ancak kaynaştırma öğrencisinin bulunması durumunda öğretmen adaylarının Özel Eğitim Bölümü'ndeki öğretim elemanlarından yardım almalarını ve onlarla iş birliği içerisinde planlama yapmalarını isteyeceğini ifade etmiştir. Öğretim elemanları üç kez öğretmenlik uygulaması sürecinde öğretimsel uyarlamalara yönelik uygulama yapılmadığını da belirtmişlerdir. Bir öğretim elemanı üç kez öğretmen adaylarının müfredatta konuya yönelik ayrıca ders almaları gerektiğini ifade ederken, aynı öğretim elemanı konu ile ilgili uygulama öğretim elemanlarının ve uygulama öğretmenlerinin de bilgilendirilmesi gerektiğini ancak konunun göz ardı edildiğini belirtmiştir.

ÖE1: “Şimdiye kadar olmadı ama olduğu zaman Özel Eğitim Bölümü'ndeki hocalarla iş birliği yapmalarını istiyorum. Ama şu ana kadar buna ihtiyaç olmadı.”

ÖE2: “...Biraz daha eğitimle desteklenebilir müfredatın içine. Yani şimdi öğretmen adayları birincisi böyle bir şeyin farkındalar mı? Öğretmen adayı boyutunda. Bu yani böyle bi durumun kaynaştırma öğrencisi sınıfın içinde kaynaştırma öğrencisi olabileceği durumunun acaba farkındalar mı? Böyle bir farkındalık kazandırılması lazım. Sonra detaylandırılması lazım yani bunları. Hangi bu öğrencilerin ne tür gereksinimleri var diğer öğrencilerle aradaki farklar neler? Bununla ilgili eğitim almaları gerekiyor. Onunla ilgili dersler olabilir. Farkındalığın artırılması için. İşte dokümanlara, rehberlere şeyler konulabilir. Ayrıca uygulama öğretim elemanı boyutunda da bunlara, aynı şeylere başvurulabilir. Gözden kaçırılmaması için öğretim elemanlarının bu noktayı gözden kaçırmaması için biraz daha farkındalık artırıcı önlemler alınabilir. Uygulama öğretmeni için de aynı durum söz konusu.”

2.5.1.6.3. Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları

Şekil 9'da öğretim elemanlarının öğretmenlik uygulaması sürecinde öğretmen adaylarının BEP hakkında bilgi almalarına ve deneyim sahibi olmalarına yönelik görüşleri verilmiştir.

Şekil 9. Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları Kodu ve Alt Kodları

Şekil 9'a göre öğretim elemanlarının biri öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulamasını yürüttükleri okullarda kaynaştırma öğrencisinin BEP'nı inceleyip hakkında bilgi almaları konusunda bir uygulama yapılmadığını, diğer öğretmen adayı ise konunun göz ardı edildiğini ve bu konuda kendisinde de bilgi eksikliği olduğunu ve uygulama öğretim elemanlarının da bilgi almaları gerektiğini ifade etmiştir.

ÖE2: "...Benim gözlemlediğim kadarıyla bu konu gözden kaçırılıyor şu an da gözden kaçırılıyor. Yani tabii sadece benim gözlemlerime dayalı. Yanlış da olabilir. Bilimsel olarak şu an konuşmuyorum. Gözlemlerime dayanarak konuşuyorum. Biraz bu konu göz ardı ediliyor gibi geliyor bana bu durum. Açıkçası bende de ben kısmen gereksinimleri konusunda kısmen bilgi sahibiyim ama gene kendi bilgimin de çok da iyi olduğunu düşünmüyorum. Bu konuda mesela bana da uygulama öğretim elemanı olarak beni de kaynaştırma öğrencileri konusunda benim de eğitim almam gerektiğini düşünüyorum. Bir de dediğim gibi bu konu göz ardı ediliyor bir şekilde gibi geliyor. Bu konu vurgulanabilir..."

öğrencilerin kendi ihtiyaçlarına yönelik en doğru eğitimi alabilmeleri için ailelerin de bilinçlendirilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

ÖE1: “... Özellikle veliler konusunda çocuklarını daha da sıkıntı yaratır diye bildirmeyen veliler olduğunu düşünüyorum ya da görüyoruz. Bunun böyle olmadığını velilere, çocukların ailelerine anlatmamız gerekir. ... Bu çocukları tespit edersek kendi ihtiyaçlarına ya da durumlarına göre bir eğitim verebilirsek bu çocukların daha başarılı olacağını düşünüyorum.”

ÖE2: “Kaynaştırma öğrencilerinin düşünülerek eğitim öğretim etkinliklerinin planlanması önemli. Bunun dediğim gibi bir şekilde öğretmen adayı yetiştirme öğretmen yetiştirmeye de yansması gerekiyor bu şeyin. Öğretmen adayı yetiştirme etkinliklerinin de planlanırken bu hususun göz önüne alınarak yapılması gerektiğini düşünüyorum. Ve bu konuda biraz sanırım özeleştiri yapmak gerekirse eksiklikler olduğunu ben kendi tarafımda da biraz eksiklikler olduğunu düşünüyorum ve bunun dokümantasyon ve diğer müfredat konularında da sanki biraz eksiklikler olduğunu düşünüyorum....Rehberlere şeyler konulabilir...”

2.5.1.7. İhtiyaç Analizi Sonrasında Belirlenen Gereksinimler

Araştırmanın ihtiyaç analizi aşamasında sınıf öğretmeni adaylarının kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalara yönelik lisans eğitimleri boyunca aldıkları teorik dersler ile birlikte öğretmenlik uygulaması sürecinde yaşadıkları deneyimlerin neler olduğunun saptanması amaçlanmış ve bu temel amaç çerçevesinde sınıf öğretmeni adayları için Öğretmenlik Uygulaması 1 ve Öğretmenlik Uygulaması 2 dersleri sürecinde kullanılabilecek bir uygulama rehberi hazırlayabilmek için yapılan analiz sonucunda aşağıdaki gereksinimler belirlenmiştir:

- Öğretmenlik Uygulaması 1 ve Öğretmenlik Uygulaması 2 dersleri sürecinde sınıf öğretmeni adaylarının kaynaştırma eğitimine yönelik bir deneyimleri olmadığı ve öğretmenlik uygulaması sürecinde deneyim kazanmaya yönelik uygulamaların sürece dahil edilmesi gerektiği,

- Öğretmenlik uygulaması sürecinde sınıf öğretmeni adaylarına ve adaylara bu süreçte danışmanlık yapan uygulama öğretim elemanlarına yönelik hazırlanan öğretmenlik uygulaması rehberlerine kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamaların dahil edilerek öğretmenlik uygulaması rehberinin geliştirilmesi gerektiği,
- Sınıf öğretmeni adaylarını ve uygulama öğretim elemanlarını kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalar hakkında ihtiyaç duyulması halinde bakabilecekleri ve bilgi alabilecekleri destekleyici bir web sitesinin geliştirilmesidir.

2.5.2. Araştırmanın Uygulama Aşamaları

Bu bölümde uygulama aşamaları verilerinin toplanması ve analizi, araştırmanın birinci uygulama aşaması uygulama rehberinin hazırlanması, birinci uygulama aşaması web sitesinin hazırlanması/geliştirilmesi, birinci uygulama aşaması öğretmenlik uygulaması süreci, ikinci uygulama aşaması uygulama rehberinin hazırlanması, ikinci uygulama aşaması web sitesinin hazırlanması/geliştirilmesi, ikinci uygulama aşaması öğretmenlik uygulaması süreci, üçüncü uygulama aşaması uygulama rehberinin hazırlanması, üçüncü uygulama aşaması web sitesinin hazırlanması/geliştirilmesi, üçüncü uygulama aşaması öğretmenlik uygulaması sürecine yer verilmiştir.

2.5.2.1. Uygulama Aşamaları Verilerinin Toplanması ve Analizi

Araştırmanın uygulama aşamalarında çok boyutlu veri toplama yöntemi kullanılmış, bu bağlamda doküman incelemesi, gözlem ve yarı yapılandırılmış görüşmeler aracılığıyla veriler toplanmıştır. Geliştirilen öğretmenlik uygulaması rehberleri, web sitesi ve sürece yönelik materyallerin hazırlanmasında alanyazın taraması yapılarak ulaşılan kaynakların doküman incelemesi yapılmıştır. Uygulama sürecinde araştırmacı tarafından öğretmenlik uygulaması teorik ve uygulama aşamalarında gözlemler yapılarak gözlem verilerinin kayıt altına alınabilmesi için

araştırmacı günlüğü tutulmuş ve notlar alınmıştır. Araştırmada uygulama sürecine yönelik paydaş görüşlerinin belirlenmesi için sınıf öğretmeni adayları ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmış ve görüşmeler bir katılımcının ses kaydına izin vermemesi ile görüşme sırasında not tutularak, diğer tüm katılımcılarla ise izinleri doğrultusunda kayıt altına alınarak gerçekleştirilmiştir. Kaydedilen görüşmeler Microsoft Word programında yazıya geçirilmiştir. Verilerin analizinde kod temelli analiz kullanılmış olup kodların frekans sayılarıyla birlikte alt kodların istatistikleri de incelenmiş ve veriler MAXQDA 24 veri analiz programı kullanılarak betimsel analizle analiz edilmiştir. Betimsel analizde önceden belirlenmiş olan temalara göre veriler özetlenerek yorumlama yapılır. Bu analiz yaklaşımında, görüşülen veya gözlenen bireylerin görüşlerini çarpıcı şekilde sunmak amacı ile doğrudan alıntılara sıklıkla yer verilmektedir. Betimsel analizin amacı, elde edilmiş olan bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış olarak okuyucuya yansıtmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s. 239).

2.5.2.2. Araştırma Verilerinin Geçerliği ve Güvenirliği

Bu araştırmada iç geçerlik ve güvenirliliğin sağlanmasına yönelik çok yönlü stratejiler uygulanmıştır. Araştırma sürecine ilişkin tüm veriler; katılımcıların belirlenmesi, araştırmanın yöntemi, uygulama sürecinin tüm aşamaları, verilerin nasıl toplandığı ve nasıl analiz edildiği gibi araştırmanın bütün bölümleri detaylı biçimde planlanmış ve raporlanmıştır. Ayrıca, Edirne İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nden yazılı izin alınmıştır (EK-7).

Araştırmacı, çalışma sürecinin başında araştırmanın amacı ve işleyişi hakkında katılımcıları bilgilendirerek araştırmaya davet broşürünü katılımcılarla paylaşmıştır. Katılımcılara, onayları doğrultusunda alınabilecek kayıtların yalnızca araştırmacı ve tez izleme komitesi üyeleri tarafından erişilebilir olacağı ve analizlerin yalnızca güvenirlilik çalışmasında görevli uzman kişi tarafından inceleneceği belirtilmiştir. Araştırma sürecinde katılımcı mahremiyetine ve etik kurallara uygunluk açısından gerçek isimler kullanılmamış; katılımcılar kod isimlerle (ÖA1, ÖA2...) adlandırılmıştır.

Görüşme sorularının açık ve anlaşılabilir olmasını sağlamak adına alanyazında öğretimsel uyarlamalar ve öğretmenlerle yürütülen çalışmaların incelenmesi yapılarak hazırlanan yarı yapılandırılmış sorular Özel Eğitim lisans mezunu Engelli Çalışmaları alanında doktora derecesine sahip bir uzman ve doktora aşamasına tez aşamasında olan bir uzman ve Özel Eğitim alanında doktora derecesine sahip olan danışman görüşüne başvurularak değerlendirilmiştir. Görüşmeler araştırma sürecindeki koşullar dikkate alınarak katılımcıların onayı alınan ortamlarda gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların sürece aktif ve rahat katılımı için görüşme öncesinde görüşme hakkında ayrıntılı olarak bilgilendirilerek görüşmeler gerçekleştirilmiş, görüşmeler sırasında ses kaydı alınarak (yalnızca bir öğretmen adayının ses kaydı alınmasını onaylamaması nedeniyle görüşme sırasında yanıtlar araştırmacı tarafından not alınarak görüşme gerçekleştirilmiştir) veri kaybı önlenmiştir.

Öğretmen adaylarıyla gerçekleştirilen görüşmelerin kayıtları bir uzman tarafından dinlenerek dökümlerin tam ve doğru şekilde gerçekleştirildiği kontrol edilmiş ve ardından verilerin analiz aşamasına geçilmiştir. Toplanan verilerin ayrıntılı biçimde raporlaştırılması, katılımcılara ait ifadelerin doğrudan alıntılarına yer verilmesi ve bunlardan hareketle sonuçların açıklanması betimsel analizin kullanıldığı araştırmaların geçerliği için önem arz etmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s. 270). Bu doğrultuda araştırmanın öğretmenlik uygulaması sürecine yönelik öğretmen adaylarıyla yapılan görüşmelerden elde edilen bulgularda katılımcı ifadelerine doğrudan yer verilmiş ve görüşme verileri farklı veri kaynaklarıyla desteklenmiştir. Araştırmada elde edilen ham veriler, yapılan kodlamalar, araştırma sürecinde tutulan günlükler ve araştırmacı notları araştırmacı tarafından güvenli şekilde muhafaza edilmektedir. Ayrıca araştırmanın bulguları özel eğitim alanında bir öğretim üyesi tarafından ikinci kez değerlendirilmiş ve temaların uygunluğu teyit edilmiştir. Bu çok boyutlu yaklaşım veri güvenilirliğini ve elde edilen sonuçların geçerliğini önemli ölçüde artırmıştır.

2.5.2.3. Birinci Uygulama Aşaması Uygulama Rehberinin Hazırlanması

2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Dönemi Öğretmenlik Uygulaması 2 dersi için uygulama rehberi geliştirilmesine yönelik öncelikle Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı tarafından Eğitim Fakültesi web sitesinde yayınlanmış olan 2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Güz ve Bahar Dönemi Öğretmenlik Uygulaması 1 ve Öğretmenlik Uygulaması 2 derslerine yönelik hazırlanmış olan uygulama rehberlerine erişim sağlanarak rehberler incelenmiş, ardından 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Güz Dönemi Öğretmenlik Uygulaması 1 dersinin uygulama rehberine aynı şekilde erişim sağlanarak uygulama rehberleri eğitim öğretim yılı ve dönemler bazında karşılaştırılmıştır. Rehberde yer alan açıklamalar, öğretmen adayları ile uygulama öğretim elemanı ve uygulama öğretmeninden beklenen görevler listelenmiştir. Öğretmenlik Uygulaması 1 ve 2 dersleri için paylaşılan uygulama rehberlerinde öğretmen adaylarına teorik derslerde verilecek bilgilerin farklı olmadığı görülmüş, Özel Eğitim ve Kaynaştırma dersi içeriği de incelenerek danışman ile yapılan planlama toplantıları sonucu haftalık olarak öğretmen adaylarına verilecek bilgilere paralel şekilde kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalara yönelik sunulacak içeriğe karar verilmiştir. Belirlenen konu başlıkları öğretmen adaylarına teorik derslerde sunulacak haftalık içeriğe eklenmiştir. Tablo 8'de Öğretmenlik Uygulaması 2 uygulama rehberinde yer alan haftalık görevlere ek olarak kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalara yönelik öğretmen adaylarına sunulan haftalık içeriklere yer verilmiştir.

Tablo 8. Üçüncü Uygulama Aşamasında Yer Alan Sınıf Öğretmeni Adaylarına Ait Demografik Bilgiler

Süreç	Sınıf Öğretmenliği Öğretmenlik Uygulaması Rehberi Haftalık Görevleri	Kaynaştırma Eğitimi ve Öğretimsel Uyarlamalara İlişkin Ek Haftalık Görevler
1.hafta	Okulu tanıma ve dönem planının hazırlanması	Okulda kaynaştırma eğitimine yönelik yapılanların tanıtılması

2.hafta	Bir dersin öğretim etkinliklerinin planlanması	Kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalara yönelik hazırlanmış olan web sitesinin öğretmen adaylarına tanıtımı ve kişisel bilgilerinin alınarak adayların web sitesine kullanıcı olarak eklenmesi Gönderme öncesi ve yerleştirme sonrası sınıf öğretmeninin görevleri, amaç yazımı
3.hafta	Haftalık ders çizelgeleri ile ilgili alanın öğretim programının incelenmesi	Öğrenci özellikleri ve Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP)
4.hafta	Genel öğretim yöntemleri	Farklılaştırılmış öğretim
5.hafta	Alana özgü öğretim yöntemleri	Kaynaştırma eğitiminde kullanılabilen öğretim yöntemleri
6.hafta	Alana özgü öğretim materyalleri	Çevresel düzenlemeler
7.hafta	Sınıf yönetimi	Davranış yönetimi
8.hafta	İstenmeyen öğrenci davranışlarının önlenmesi ve yönetimi	Davranış yönetimi
9.hafta	E,okul ve sistemle gerçekleştirilen işler	Öğretimsel uyarlamalar
10.hafta	Soru sorma ve geri bildirimin incelenmesi	Öğretimsel uyarlamalar
11.hafta	Alanı ile ilgili geleneksel ve çağdaş ölçme değerlendirme yaklaşımları	Örnek uyarlanmış ders planı incelemesi
12.hafta	Önemli toplantı karar örnekleri (Öğretmenler Kurulu, Şube Öğretmenler Kurulu, Zümre Öğretmenler Toplantısı)	Örnek uyarlanmış ders planı incelemesi
13.hafta	Uygulamaların Değerlendirilmesi	Süreç değerlendirmesi
14.hafta	Uygulama Etkinliklerinin Raporlanması	Raporların toplanması

Birinci hafta öğretmen adayları ile uygulama okuluna gidilerek okul ve okulda uygulanan kaynaştırma eğitimine yönelik okul idaresince yapılan açıklamalar hakkında konuşulmuş araştırma süreci hakkında bilgi verilmiştir. İkinci haftadan itibaren teorik derslerde sınıf eğitimi öğretmenlik uygulaması rehberine göre ele alınması gereken haftalık görevlere ek olarak aynı zamanda Tablo 8’de verilen kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalara yönelik belirlenen haftalık görevler de

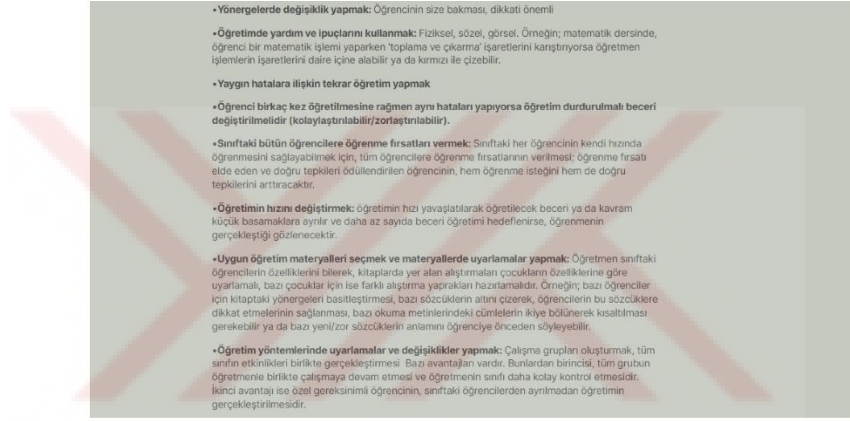
teorik derslerde verilmiş, teorik derslerde kullanılan sunular web sitesine de her hafta yüklenerek web sitesi güncellenmiştir. Dördüncü hafta uygulama okulunda öğretmen adaylarından birinin sınıfında bulunan kaynaştırma öğrencisine ait BEP sınıf öğretmeninden izin alınarak öğretmen adaylarına gösterilmiştir. Altıncı hafta çevresel düzenlemeler konusunun tartışılmasıyla ders sonunda öğretmen adaylarına araştırmacı tarafından uzman görüşü alınarak hazırlanan uygulama okulunun kaynaştırma öğrencilerine göre fiziksel uygunluğunu değerlendirmeye yönelik kontrol listesi verilmiş uygulama okulunu gözlemleyerek kontrol listesini tamamlamaları istenmiştir. 11. ve 12. Hafta öğretmen adaylarının hazırlamış oldukları ders planlarından tesadüfi olarak seçilen iki ders planı öğretmen adaylarının birinin sınıfında bulunan kaynaştırma öğrencisine göre uyarlanarak öğretmen adaylarıyla paylaşılmış ve plan üzerinde tartışılmıştır. 13. Hafta süreç değerlendirmesi ile birlikte öğretmen adayları ile öğretimsel uyarlamalara yönelik hazırlanmış olan infografik paylaşılmış ve öğretmenlik uygulaması sürecinde hazırladıkları ders planlarının birini kaynaştırma öğrencisine yönelik olarak uyarlamaları istenmiştir, 14. Haftada öğretmenlik uygulaması dosyaları teslim alınarak uygulama süreci sonlandırılmıştır.

2.5.2.4.Birinci Uygulama Aşaması Web Sitesinin Geliştirilmesi

Araştırmanın uygulama aşaması için oluşturulması planlanan web sitesinin hazırlanabilmesi amacıyla 12 Şubat ve 21 Şubat 2022 tarihlerinde web sitesi tasarımı konusunda bilgi ve deneyim sahibi lisansüstü eğitimine devam eden bir yüksek lisans öğrencisi ile Team Viewer üzerinden görüşme yapılarak alan adının ve hosting hizmetinin alınması, alan adının hosting hizmetine bağlanması ve web sitesinin tasarımı hakkında bilgi alınmıştır. 18 Şubat 2022 tarihinde alan adı, 20 Şubat 2022 tarihinde “Wordpress” hosting hizmeti alınarak 21 Şubat 2022 tarihinde alan adı hosting hizmetine bağlanmıştır. Hazırlanan web sitesinde öğretmen adaylarına öğretmenlik uygulaması sürecinde sunulan içerikler “Sensei LMS” eklentisi kurularak oluşturulmuştur.

Öğretmen adaylarının ikinci uygulama haftasına ait teorik derste e-posta adresleri alınarak web sitesinde oluşturulan derslere bilgilerini paylaşmayan bir

öğretmen adayı hariç beş öğretmen adayı kullanıcı olarak eklenmiş, web sitesi öğretmen adaylarına tanıtılmıştır. Haftalık olarak öğretmenlik uygulaması teorik derslerinde kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalara yönelik hazırlanan içerikler teorik dersler sonrasında web sitesine yüklenmiştir (Web sitesi bağlantı linki: <https://www.kaynastirmaegitimi.com/>). Web sitesinin içeriği teorik derslerde uygulama rehberine eklenmiş olan konulara paralel olarak geliştirilip uygulama haftalarının teorik derslerine eklenmiş olan her içerik bir ders olarak açılmış ve öğretmen adayları ile teorik derslerde paylaşılan içerikler yazılı ve sunu olmak üzere web sitesine eklenmiştir.

Şekil 11. Birinci Uygulama Aşaması Web Sitesi Haftalık Etkinlik İçeriklerinden Bir Görünüm

2.5.2.5. Birinci Uygulama Aşaması Öğretmenlik Uygulaması

Süreci

2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Dönemi Öğretmenlik Uygulaması 2 dersi için Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı Başkanlığı ile yapılan görüşmeler ve alınan izinler doğrultusunda tesadüfi olarak atanan öğretmen adayları ile 16 Şubat 2022'de öğretmenlik uygulamasının yürütüleceği okula gidilerek öncelikle öğretmen adayları ile daha sonra okul idaresi ile araştırmaya yönelik görüşmeler yapılmış ve bilgi verilmiştir. Öğretmen adaylarının araştırma sürecine yönelik soruları cevaplanmış, okul idaresi tarafından destek eğitim odasında da isteyen adayların gözleme

katılabileceklerine dair izin verilmiştir. Altı kişiden oluşan katılımcı grubundan bir kişi araştırmaya yönelik gönüllülük ilkesini benimsediğini, süreç boyunca destek özel eğitim odasında da gözleme katılabileceğini ifade etmiştir. Diğer öğretmen adaylarının da araştırma sürecine yönelik soruları cevaplanarak öğretmenlik uygulaması sürecine başlanmıştır. Diğer yandan Öğretmenlik Uygulaması 2 dersinin uygulama sürecinin yürütülmüş olduğu okulda öğretmen adaylarının hangi sınıflarda uygulamaya devam edeceklerinin belirlenmesi adına yapılan dağılımda altı öğretmen adayından yalnızca ikisi kaynaştırma öğrencisi olan sınıflarda üç hafta uygulamaya devam edebilmiştir. Öğretmenlik uygulamasının yürütüldüğü okula her hafta gidilerek öğretmen adayları ile birlikte gözlem yapılmış, araştırmacı günlüğü tutulmuştur.

Öğretmenlik Uygulaması 2 teorik derslerinde özel gereksinimli öğrenciler, kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalara yönelik işlenen konularda öğretmen adaylarından yalnızca biri aktif olarak her hafta derse katılım sağlamış, iki öğretmen adayı ise kaynaştırma öğrencisi olan sınıflarda uygulamaya devam ettikleri haftalara yönelik sorulan sorularda derse katılım sağlamıştır. Öğretmen adaylarından biri uygulama yaptığı okulda kaynaştırma öğrencisi olan sınıf öğretmenin öğrenciye karşı olumsuz tutumları olduğunu belirtirken, diğer bir öğretmen adayı ise sınıf öğretmenin öğrenciyle çok ilgilendiğini ve öğrenciyi desteklediğini belirtmiştir. Aynı öğretmen adaylarının uygulama okulunda söz konusu sınıflarda yapılan gözlemlerde adayların belirttikleri görüşleri destekler nitelikte araştırma notları tutulmuştur. Yapılan gözlemlerde bir öğretmen adayının sınıfında bulunan kaynaştırma öğrencisinin en ön sırada ve tek başına oturduğu, öğretmen adayının aktif ders anlatımını yaparken etkinliklerde kaynaştırma öğrencisine söz hakkı verdiği ancak sınıf öğretmenin öğrenciye söz hakkı verilmesine “*onu geçelim*” diyerek öğretmen adayını yönlendirdiği gözlenmiştir. Diğer öğretmen adayının sınıfında bulunan kaynaştırma öğrencisinin ise en arka sırada oturduğu ve öğretmen adayı ders anlatırken sınıf öğretmenin öğrenciye yazı yazarken yardımcı olduğu görülmüştür.

2.5.2.6. İkinci Uygulama Aşaması Uygulama Rehberinin

Hazırlanması

2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı Güz Dönemi Öğretmenlik Uygulaması-I dersi için Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı tarafından hazırlanmış olan öğretmenlik uygulaması rehberi bir önceki yılın öğretmenlik uygulaması rehberi ile karşılaştırılmıştır. Rehberde öğretmen adaylarından uygulama okulunda gözlem yapmaları ve gözlemlere ait rapor oluşturulması beklenen görevler arasında olmakla birlikte eklerde öğretmen adaylarına rehberlik edecek bir gözlem formunun olmadığı saptanmış, birinci uygulama aşamasında öğretmen adaylarının teslim ettikleri gözlem raporlarında öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisi, okul yönetimi, nöbetçi öğretmen davranışları gibi konularda gözlem notları tutmadığı saptanmıştır. Tablo 9’da ikinci uygulama aşamasında sınıf öğretmeni adaylarına teorik derslerde sunulan içeriklere yer verilmiştir.

Tablo 9. İkinci Uygulama Aşamasında Sınıf Öğretmeni Adaylarına Teorik Derslerde Sunulan İçerikler

Süreç	Sınıf Öğretmenliği Öğretmenlik Uygulaması Rehberi Haftalık Görevleri	Kaynaştırma Eğitimi ve Öğretimsel Uyarlamalara İlişkin Ek Haftalık Görevler
1.hafta	Okulu tanıma ve dönem planının hazırlanması	Okulda kaynaştırma eğitime yönelik yapılanların tanıtılması
2.hafta	Bir dersin öğretim etkinliklerinin planlanması	Kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalara yönelik hazırlanmış olan web sitesinin öğretmen adaylarına tanıtımı ve kişisel bilgilerinin alınarak adayların web sitesine kullanıcı olarak eklenmesi Gönderme öncesi ve yerleştirme sonrası sınıf öğretmenin görevleri, amaç yazımı
3.hafta	Haftalık ders çizelgeleri ile ilgili alanın öğretim programının incelenmesi	Öğrenci özellikleri ve Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP)
4.hafta	Genel öğretim yöntemleri	Farklılaştırılmış öğretim
5.hafta	Alana özgü öğretim yöntemleri	Kaynaştırma eğitiminde kullanılabilen öğretim yöntemleri
6.hafta	Alana özgü öğretim materyalleri	Çevresel düzenlemeler
7.hafta	Sınıf yönetimi	Davranış yönetimi

8.hafta	İstenmeyen öğrenci davranışlarının önlenmesi ve yönetimi	Davranış yönetimi
9.hafta	E-okul ve sistemle gerçekleştirilen işler	Öğretimsel uyarlamalar
10.hafta	Soru sorma ve geri bildirimin incelenmesi	Öğretimsel uyarlamalar
11.hafta	Alanı ile ilgili geleneksel ve çağdaş ölçme değerlendirme yaklaşımları	Örnek uyarlanmış ders planı incelemesi
12.hafta	Önemli toplantı karar örnekleri (Öğretmenler Kurulu, Şube Öğretmenler Kurulu, Zümre Öğretmenler Toplantısı)	Örnek uyarlanmış ders planı incelemesi
13.hafta	Uygulamaların Değerlendirilmesi	Süreç değerlendirmesi
14.hafta	Uygulama Etkinliklerinin Raporlanması	Raporların toplanması

Öğretmen adaylarını kaynaştırma eğitimine hazırlama amacı da göz önünde bulundurularak, 22.09.2022 tarihinde danışman ile yapılan planlama toplantısında bir “Gözlem Formu” oluşturulması kararı alınmış ve bu amaçla alanyazın taraması yapılmıştır. Alanyazın taramasında üniversitelerin eğitim fakültesi web sayfalarında yayınlanmış olan Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı öğretmenlik uygulaması rehberlerine erişim sağlanarak rehberlerde gözlem formu olup olmadığı ve formun içeriği incelenmiştir. Öğretmen adaylarının kaynaştırma eğitimine yönelik uygulama okulunda hangi noktalara dikkat ederek gözlem yapabilecekleri maddelerin de forma eklenmesi amacıyla tekrar bir alanyazın taraması yapılarak eklenebilecek maddeler hakkında ön çalışma yapılmış, ardından forma son şekli verilerek rehberlere eklenmiştir. 25.09.2022’de tamamlanmış olan Gözlem Formu 26.09.2022’de öğretmen adayları ile paylaşılarak öğretmenlik uygulamasında formu kullanarak nasıl gözlem yapacaklarına yönelik bilgi verilmiştir. Öğretmenlik Uygulaması Gözlem Formu Öğretmenlik Uygulaması Rehberi Ek-6’da verilmiştir. Öğretmenlik Uygulaması 1 Dersinde teorik derslerde verilecek konular Tablo 9’da görüldüğü gibi birinci uygulama aşamasında yapılan plan dahilinde yürütülmüştür. Danışman ile 22.09.2022 tarihinde yapılan planlama toplantısında alınan karar sonucu yedinci hafta davranış yönetimi konusuna yönelik infografik hazırlanmış ve hazırlanan infografik öğretmen adaylarıyla paylaşılmıştır. Dokuzuncu haftada öğretimsel uyarlamalar konusu işlenerek birinci uygulama aşamasında öğretimsel uyarlamalara yönelik hazırlanan infografik öğretmen

adaylarıyla paylaşılmıştır. Onuncu hafta hazırlanmış örnek uyarlanmış ders planı açıklamalar yapılarak öğretmen adaylarıyla paylaşılmış adaylardan öğretmenlik uygulaması dosyalarına yönelik iki adet uyarlanmış ders planı hazırlamaları istenmiştir. On birinci ve on ikinci haftalarda öğretimsel uyarlamalar ve uyarlanmış ders planı hakkında öğretmen adaylarının hazırlamış oldukları planlar üzerinden dönütler yapılarak ve eksik olan noktalarda bireysel görüşme yapmak isteyen öğretmen adaylarıyla bireysel görüşme yapılarak süreç tamamlanmış, on üçüncü haftada süreç değerlendirmesi yapılmıştır. On dördüncü haftada öğretmenlik uygulaması dosyaları teslim alınarak uygulama süreci sonlandırılmıştır.

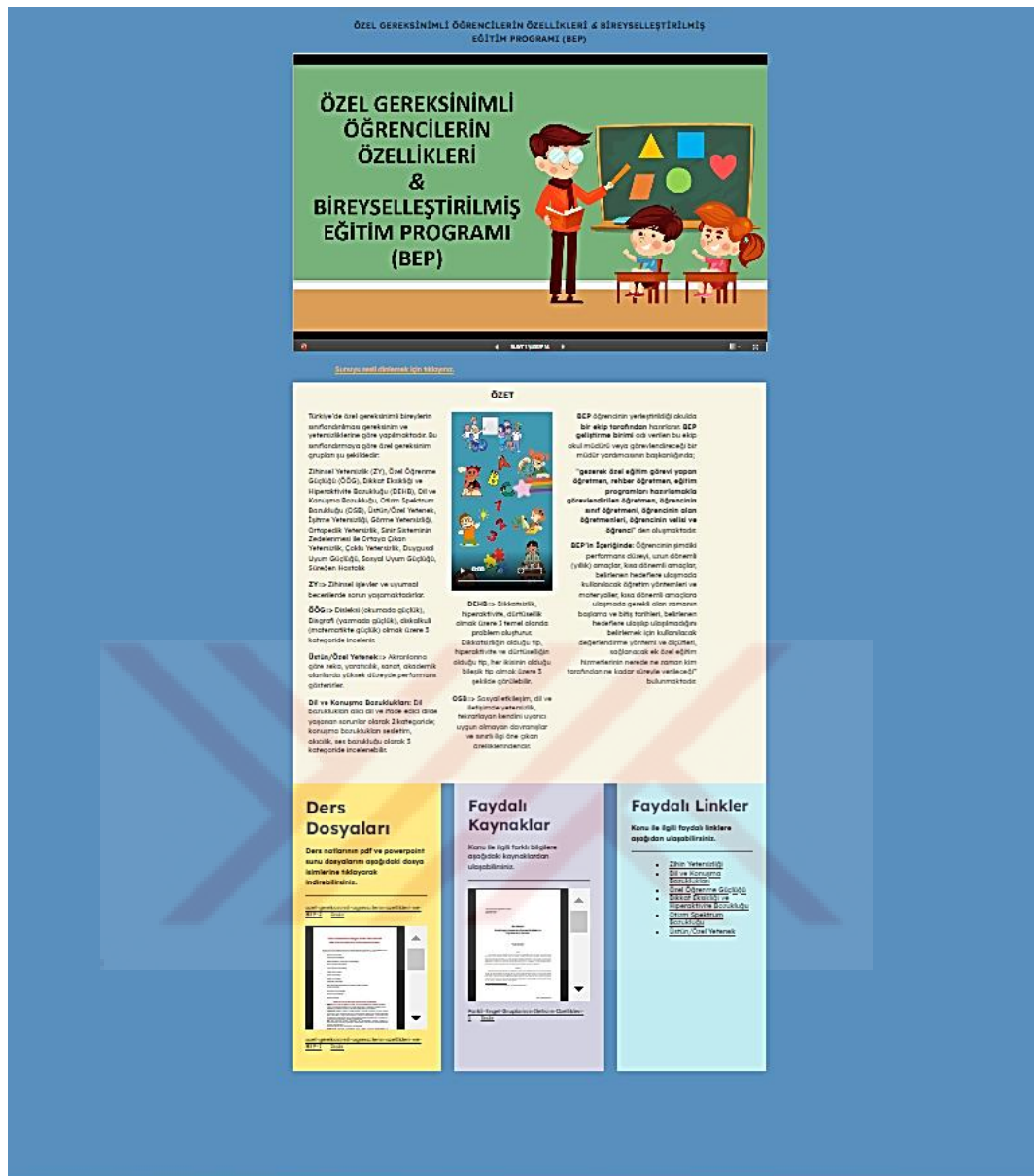
2.5.2.7. İkinci Uygulama Aşaması Web Sitesinin Geliştirilmesi

Birinci aşama sonrasında yapılması planlanan değişiklikler kapsamında web sitesinde Sensei LMS eklentisi kullanılarak yeni bir kurs açılmış ve 22.09.2024 tarihinde danışman ile yapılan planlama toplantısında alınan kararlar ile web sitesi görünümünün geliştirilmesi adına sayfanın girişinde kullanılmak üzere Canva üzerinde yeni bir görsel tasarlanmış ve tasarlanan görsel giriş sayfasına eklenmiştir. Birinci uygulama aşamasından sonra web sitesinde gerçekleştirilmesi planlanan değişiklikler yeni açılan bir kurs üzerinde gerçekleştirilmiş, birinci uygulama aşamasında Sensei Lms Üzerinden açılan kurs ve kursa ait haftalık etkinlikler kullanıcısı olmayan bir kursa dönüştürülmüş ve birinci uygulama aşamasındaki içerikler mevcut haliyle korunmuştur. Öğretmen adaylarının birinci uygulama haftasına ait teorik derste e-posta adresleri alınarak web sitesinde oluşturulan derslere her bir öğretmen adayı kullanıcı olarak eklenmiş, web sitesi öğretmen adaylarına tanıtılmıştır. Haftalık olarak öğretmenlik uygulaması teorik derslerinde kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalara yönelik sunulan içeriklere yönelik 03.10.2022 tarihinde danışman ile yapılan planlama toplantısında PowerPoint'te hazırlanan sunuların daha renkli bir tema seçilerek tekrar hazırlanması ve sunuların seslendirilmesine karar verilmiş, sunular PowerPoint uygulamasında değiştirilerek daha fazla görsel içerik barındıran bir tema [Sınıf İçin Süreölçer (Saat)] tercih edilmiştir. Her haftanın sunusu seslendirilerek Google Drive'a kaydedilen seslendirilmiş sunuların sesli olarak dinlenilebilmesi ve indirilebilmesi için Google

Drive bağlantıları web sitesine eklenmiş, ayrıca sunu içerikleri ppt ve pdf dosya formatlarında da hazırlanarak web sitesine yüklenmiştir. Öğretmen adaylarına teorik derslerde haftalık olarak sunulan içeriklere ek olarak adayların ek okumalara yapabilecekleri faydalı kaynaklar her haftanın etkinlikleri arasına web sitesine eklenmiştir. Ayrıca 22.09.2022 tarihli planlama toplantısı sonrasında web sitesine logo tasarlanmasına karar verilmiş, toplantıda alınan bir diğer karar doğrultusunda haftalık içerikleri destekleyecek biçimde uzman kişi ve resmî kurumlar (örn: MEB) tarafından geliştirilmiş kaynaştırma ve öğretimsel uyarlamalar konulu içerikler web sitesinde yer alan faydalı linkler sekmesine eklenmiştir. 03.10.2022 tarihinde danışman ile yapılan planlama toplantısında öğretmen adaylarının KPSS hazırlık sürecinin yoğun olduğunu belirtmeleriyle ve adayların web sitesine erişimlerini arttırmak amacıyla her hafta kendilerine sunulan konuların özetlerinin web sitesinde yer alan haftalık ders içeriklerine eklenmesi kararlaştırılmış, özetler Canva üzerinde hazırlanan görsellerle desteklenerek yapılmış ve her haftanın ders içeriğine “Özet” bölümü adı ile eklenmiştir. Öğretmenlik uygulaması sürecinde adaylarla paylaşılan Gözlem Formu ve Çevresel Düzenlemeler Kontrol Listesi ile uyarlanmış ders planı örneği web sitesi üzerinde ilgili haftanın ders içeriklerine dahil edilmiştir. Birinci uygulama aşaması ve sonrasında planlanarak ikinci uygulama aşamasında yapılan değişikliklere ait kesitler Şekil 12 ve Şekil 13’te verilmiştir.

Şekil 12. Web Sitesi Birinci Aşama Sonrasında Yapılan Değişiklikler Sonucu Ana Sayfanın Mevcut Hali

Şekil 13. Web Sitesi Birinci Aşama Sonrasında Yapılan Değişiklikler Sonucu Ders İçeriği Sekmesi

2.5.2.8. İkinci Uygulama Aşaması Öğretmenlik Uygulaması

Süreci

2021-2022 Eğitim-Öğretim Yılı Bahar Döneminde yapılan birinci uygulama aşamasından elde edilen verilere, danışman ile yapılan planlama toplantılarına göre ikinci uygulama aşamasında yapılacaklara karar verilmiştir. Öncelikle 2022-2023

Eğitim-Öğretim Yılı Güz Dönemi Öğretmenlik Uygulaması 1 Dersi için gönüllü katılımcıların yer aldığı haberleşme uygulaması üzerindeki gruptan 06.09.2022 tarihinde öğretmen adaylarıyla iletişime geçilip araştırmaya katılmaları konusunda kararlarının değişip değişmediğine yönelik bilgi alınmıştır. 08.09.2022 tarihinde Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı öğretim elemanlarından alınan farklı bir uygulama okulunda kaynaştırma öğrencisi sayısının fazla olması görüşüyle danışmanla aynı tarihte yapılan toplantıda okulun uygulama okulu olarak seçilmesine karar verilmiş ve Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı ile görüşülerek uygulama okulu kararı açıklanmıştır.

20.09.2022 tarihinde belirlenmiş olan öğretmenlik uygulaması grubunda yer alan öğretmen adayları ile iletişime geçilerek haberleşme uygulaması üzerinde bir grup oluşturuldu ve öğretmen adayları ile Öğretmenlik Uygulaması 1 rehberi paylaşıldı. Uygulama okulu ve öğretmenlik uygulaması hakkında bilgi verildi. 21.09.2022 tarihinde öğretmenlik uygulamasında yer alan öğretmen adayları ile uygulama okuluna gidilerek öncelikle öğretmenlik uygulaması süreci ve araştırmaya dahil bilgilendirme yapılmış, ardından okul yönetimi ve rehber öğretmenler ile tanışılmış, okul yönetimi tarafından okul hakkında ve öğretmenlik uygulamasına yönelik bilgilendirme yapılmıştır. Diğer yandan öğretmen adaylarının uygulama okulunda yapacakları öğretmenlik uygulamalarında kaynaştırma öğrencisi olan sınıflarda uygulama yapacakları şekilde uygulama okulu yönetimi tarafından uygulama takvimleri oluşturulmuştur. Öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulamasına yönelik soruları cevaplanarak öğretmenlik uygulaması sürecine başlanmıştır.

Öğretmenlik uygulamasının yürütüldüğü okula her hafta gidilerek öğretmen adayları ile birlikte gözlem yapılmış, araştırmacı günlüğü tutulmuştur. Yapılan gözlemlerde okula devam eden kaynaştırma öğrencilerinin birinde davranış problemlerinin yoğun olduğu ve sınıf öğretmenin öğrencinin davranış problemleri ile ilgili sorunlar yaşadığı gözlenmiş, sınıf öğretmeni ile yapılan görüşmede öğrencinin akademik anlamda bir probleminin olmadığı belirtilmiştir. Farklı bir sınıfta yapılan gözlemlerde bir kaynaştırma öğrencisinin Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite tanısının olması ve ders sürecinde dikkatini toplama ile derse katılımında sorunlar yaşadığı gözlenmiştir. Sınıf öğretmeni ile yapılan görüşmede öğrencinin mevcut

performansının akranlarından oldukça farklı olduğu ve ilerleme kaydedemedikleri belirtilmiştir. Aynı sınıfta yapılan gözlemlerde öğrenciye yönelik bir uyarlama yapılmadığı gözlenmiş, öğretmen adaylarının aktif katılım gösterdikleri ders anlatımlarında kaynaştırma öğrencisinin dikkatini toplayamam ve ayağa kalkarak sınıfta dolaşma davranışları ile problemler yaşadıkları gözlenmiştir.

2.5.2.9. Üçüncü Uygulama Aşaması Uygulama Rehberinin

Hazırlanması

2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Dönemi'nde 06.02.2023 tarihinde olan deprem felaketi sonrasında uzaktan eğitime geçilmesi sonucu Öğretmenlik Uygulaması 2 dersinin teorik aşamaları uzaktan eğitim ile gerçekleştirilmiştir. 19.03.2023 tarihinde danışman ile yapılan planlama toplantısında ilk haftanın konusu olarak uygulama rehberine eklenen konuya özgü (BEP) infografik tasarlanması kararı alınmış, 20.03.2023 tarihinde Canva üzerinde infografik tasarlanmıştır. 21.03.2023 tarihinde teorik derste işlenen konu ile birlikte BEP'e yönelik hazırlanan infografik ve öğretmen adaylarının web sitesine giriş yapabilmeleri için web sitesi kullanıcı şifreleri paylaşılmış, web sitesine giriş ve sayfa hakkında öğretmen adaylarına bilgi verilmiştir. Tablo 10'da üçüncü uygulama aşamasında sınıf öğretmeni adaylarına teorik derslerde sunulan içeriklere yer verilmiştir.

Tablo 10. Üçüncü Uygulama Aşamasında Sınıf Öğretmeni Adaylarına Teorik Derslerde Sunulan İçerikler

Süreç	Sınıf Öğretmenliği Öğretmenlik Uygulaması Rehberi Haftalık Görevleri	Kaynaştırma Eğitimi ve Öğretimsel Uyarlamalara İlişkin Ek Haftalık Görevler
1.hafta	Okulu tanıma ve dönem planının hazırlanması	Okulda kaynaştırma eğitime yönelik yapılanların tanıtılması Kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalara yönelik hazırlanmış olan web sitesinin öğretmen adaylarına tanıtımı ve kişisel bilgilerinin alınarak

		adayların web sitesine kullanıcı olarak eklenmesi
2.hafta	Bir dersin öğretim etkinliklerinin planlanması	Gönderme öncesi ve yerleştirme sonrası sınıf öğretmeninin görevleri, amaç yazımı
3.hafta	Haftalık ders çizelgeleri ile ilgili alanın öğretim programının incelenmesi	Öğrenci özellikleri ve Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP)
4.hafta	Genel öğretim yöntemleri	Farklılaştırılmış öğretim
5.hafta	Alana özgü öğretim yöntemleri	Kaynaştırma eğitiminde kullanılabilen öğretim yöntemleri
6.hafta	Alana özgü öğretim materyalleri	Çevresel düzenlemeler
7.hafta	Sınıf yönetimi	Davranış yönetimi
8.hafta	İstenmeyen öğrenci davranışlarının önlenmesi ve yönetimi	Davranış yönetimi/Problem Davranışlar
9.hafta	E-okul ve sistemle gerçekleştirilen işler	Öğretimsel uyarlamalar
10.hafta	Soru sorma ve geri bildirimin incelenmesi	Öğretimsel uyarlamalar
11.hafta	Alanı ile ilgili geleneksel ve çağdaş ölçme değerlendirme yaklaşımları	Örnek uyarlanmış ders planı incelemesi
12.hafta	Önemli toplantı karar örnekleri (Öğretmenler Kurulu, Şube Öğretmenler Kurulu, Zümre Öğretmenler Toplantısı)	Örnek uyarlanmış ders planı incelemesi
13.hafta	Uygulamaların Değerlendirilmesi	Süreç değerlendirmesi
14.hafta	Uygulama Etkinliklerinin Raporlanması	Raporların toplanması

Öğretmen adayları ile teorik derslerde işlenecek konular ikinci uygulama aşamasındaki sıra doğrultusunda gerçekleştirilmeye devam etmiş ve üçüncü haftanın

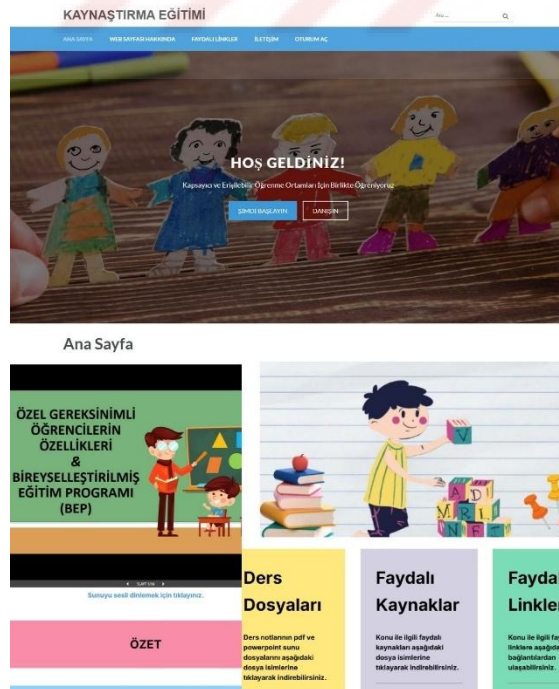
konusu olan farklılaştırılmış öğretime yönelik ikinci uygulama aşamasından farklı olarak 27.03.2023 tarihinde infografik oluşturulmuştur. 28.03.2023 tarihinde yapılan teorik derste konunun işlenmesinin ardından öğretmen adayları ile infografik paylaşılmış ve öğretmen adaylarına örnek BEP ve BEP formatı gösterilmiştir. 03.04.2023 tarihinde danışman ile yapılan planlama toplantısında ikinci uygulama aşamasında yapılan uyarlanmış ders planı örneğinden farklı iki ders için plan yapılarak örneklerin çoğaltılmasına, öğretmen adaylarının hazırlayacakları ders planlarına uyarlamaları eklemelerine ve uygulama okulunda ek teorik ders toplantısı yapılmasına karar verilmiştir. 05.04.2023 tarihinde öğretmen adayları ile “BEP ve Farklılaştırılmış Öğretim”e yönelik hazırlanmış olan iki infografik ve ikinci uygulama aşamasında hazırlanmış olan uyarlanmış ders planı haberleşme grubunda paylaşılmış, uygulama okulunda öğle arasında toplantı salonunda ek teorik ders toplantısı yapılarak uyarlanmış ders planı hakkında açıklama yapılmıştır. Öğretmen adaylarından 12.04.2023 tarihinde yapacakları uygulama ve daha sonraki haftalarda yapacakları uygulamalar için hazırlayacakları ders planlarına uyarlama eklemeleri istenmiştir. O tarihten itibaren her hafta öğretmen adaylarına ders planlarına ekledikleri uyarlamalara yönelik dönüt verilmiştir. Verilen dönütlerde öğretmen adaylarının Millî Eğitim Bakanlığı’nın “Kaynaştırma Öğrencileri İçin Uyarlanmış Etkinlikler” kaynaklarına ulaşmaları sağlanmıştır. Aynı zamanda “Eğitim Bilişim Ağı (EBA)”nın kaynaklarından da yararlanabilecekleri belirtilmiştir. 11.04.2023’te danışman ile yapılan planlama toplantısı ile uygulama okulu çevresel düzenlemeler kontrol listesine ikinci bir kontrol listesi daha eklenmiş (Öğretmenlik Uygulaması Rehberi Ek-5) ve 12.04.2023’te öğretmen adaylarına verilerek çevresel düzenlemeler kontrol listelerini doldurmaları istenmiştir. Ayrıca 12.04.2023 tarihinde bir öğretmen adayı hazırladığı uyarlanmış ders planını kaynaştırma öğrencisi olan sınıfta uygulamış ve kaynaştırma öğrencisinin yapılan tüm gözlemlerde ilk kez derse katıldığı gözlemlenmiştir. 23.04.2023’te danışman ile yapılan planlama toplantısında öğretmen adaylarının en az bir kez destek eğitim odasında gözlem yapmalarına karar verilmiş ve 26.04.2023 tarihinde uygulama okulunda okul yönetimi ile görüşülerek destek eğitim odasında gözlem yapılmasına yönelik izin alınmıştır. Ancak süreç sonuna kadar destek eğitim odasında görevli sınıf öğretmeni uygulama günlerinde izinli olan ve gelmeyen sınıf öğretmenlerinin sınıflarına derse girdiği için destek eğitim odasında gözlem

yapılamamıştır. 13.05.2024 tarihinde yapılan planlama toplantısında, öğretmen adaylarının problem davranışların yönetiminde zorlanmaları sonucu ikinci uygulama aşamasından farklı olarak problem davranışlar konusunda ek teorik ders içeriği sunulması konusunda karar alınmıştır. 17.05.2023'te hazırlanmış olan ikinci uyarlanmış ders planı örneği sınıf öğretmeni adaylarıyla paylaşarak açıklama yapılmıştır. 23.05.2023'te her iki şubede işlenen teorik derste ikinci uygulama aşamasından farklı olarak "Problem davranışlar" konusu işlenmiştir. 25.05.2023'te A şubesi ile yapılan teorik derste öğretmen adayları rehberlik, okul yönetimi, destek eğitim odası, okul gezisi düzenlenmesi, veli toplantısı yapılması hakkında merak ettikleri noktalar olduğunu, ayrıca İstiklal Marşı ve bayrak töreninde de uygulama okulunda bulunmak istedikleri yönünde görüş belirtmişlerdir. 27.05.2023 tarihinde danışman ile yapılan planlama toplantısında bu noktaların uygulama rehberine eklenmesi kararı alınmış ve destek eğitim odası öğretmeni, okul yönetimi ve rehberlik servisi ile uygulama okulu yönetiminden izin alınarak öğretmen adaylarına bilgilendirme toplantısı yapılması konusunda görüşülmesine karar verilmiştir. 30.05.2023 tarihinde öğretmen adaylarıyla üçüncü uyarlanmış ders planı örneği paylaşılmıştır. 31.05.2023 tarihinde uygulama okulu toplantı salonunda öğle arası ve beşinci ders saati boyunca okul yönetimi, rehberlik servisi ve destek eğitim odasında görevli sınıf öğretmeni ile toplantı yapılarak öğretmen adaylarının merak ettikleri soruları sormaları sağlanmıştır. 05.06.2023'te A şubesi (iki öğretmen adayı) ile 06.06.2023 tarihinde şubesi (bir öğretmen adayı) ile son teorik ders yapılmış ve dönem sonu değerlendirmesi gerçekleştirilmiştir.

2.5.2.10. Üçüncü Uygulama Aşaması Web Sitesinin Geliştirilmesi

2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı Öğretmenlik Uygulaması 2 dersinde öncelikle 14.03.2023 tarihinde öğretmen adaylarının web sitesine kullanıcı olarak eklenebilmeleri için e-posta adresleri alınmıştır. 18.03.2023 ve 19.03.2023 tarihlerinde ikinci uygulama aşamasında web sitesine yüklenen ancak ses problemi olduğu fark edilen seslendirilmiş sunular tekrar seslendirilerek web sitesindeki dosyalar

güncellenmiştir. 20.03.2023 tarihinde öğretmen adaylarının e-posta adresleri web sitesine eklenmiş ve kullanıcı şifreleri alınmıştır. Aynı zamanda web sitesinde tasarım değişikliği yapılarak hesap girişinden sonra adayların direkt derslerin olduğu sayfaya yönlendirilmesini sağlayan düzenleme yapılmıştır. Ders listesinin olduğu “Uygulama” sekmesinde yer alan derslerin “1.Ders, 2. Ders...”olarak adlandırılması değiştirilerek her hafta teorik derste sunulan konu başlığı ders adı olarak yazılmıştır. 21.03.2024 tarihinde öğretmen adaylarıyla web sitesine giriş yapabilecekleri kullanıcı adları ve şifreleri paylaşarak web sitesi hakkında bilgi verilmiştir. 23.04.2023 tarihinde danışman ile yapılan planlama toplantısında web sitesine “Hakkımızda” bölümünün eklenmesine karar verilmiş ve aynı gün web sitesine “Hakkımızda” bölümü tasarlanarak eklenmiş ve teorik derslerde öğretmen adaylarının uyarlanmış ders planı hazırlamada yararlanabilecekleri UYET ile EBA web adresleri web sitesindeki faydalı linklere eklenmiştir. 23.05.2024 tarihinde işlenilen “Problem Davranışlar” konusuna yönelik web sitesinde aynı isimle yeni bir ders açılmış ve web sitesi güncellenmiştir. Üçüncü uygulama aşaması sonucu web sitesi görünümünden örnekler Şekil 14’te verilmiştir.

Şekil 14. Web Sitesi İçeriklerinden Örnekler

2.5.2.11. Üçüncü Uygulama Aşaması Öğretmenlik Uygulaması

Süreci

Öğretmenlik Uygulaması 1 dersinin uygulamasının devam ettiği okulda mevcut kaynaştırma öğrencisi sayısının fazla olması ve kaynaştırma öğrencilerinin gereksinim gruplarının farklı olması dolayısıyla 21.12.2022 tarihinde danışmanla yapılan planlama toplantısında 2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Dönemi'nde de uygulamaya aynı okulda devam edilmesine karar verilmiştir. 29.12.2022 tarihinde Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı tarafından bölüm kararı ile öğretmenlik uygulaması gruplarının ve danışman öğretim elemanlarının değişmeyeceğine karar verildiği açıklanmış, araştırma sürecine farklı katılımcılarla devam edebilmek adına Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı Başkanının danışmanı olduğu iki öğretmenlik uygulaması grubu ile gruplar değiştirilebilir önerisi kabul edilerek gruplar değiştirilmiştir. 24.02.2023'te danışmanı olunan yeni öğretmenlik uygulaması grupları ile haberleşme uygulaması üzerinden haberleşme grubu oluşturulmuş, 27.02.2023'te A şubesi ile teorik derslere başlanmış öğrencilerden hiç katılım olmamış 28.02.2023 Şubat'ta B şubesi ile teorik derslere başlanmış öğrencilerin tam katılımı ile ders tamamlanmış süreç hakkında bilgi verilmiştir. 01.03.2023'te Edirne İl Merkezi'nde bulunan uygulama öğrencileri ile uygulama okuluna gidilerek okul yönetimi ve öğretmenler ile tanışma gerçekleştirilmiş, öğretmenlik uygulaması süreci hakkında okul yönetimi tarafından bilgi verilmiştir. 06.03.2023 tarihinde A şubesi ile ilk teorik ders gerçekleştirilerek süreç açıklanmış gözlem formları paylaşılmış aynı içerik 07.03.2023'te B şubesinin teorik dersinde de paylaşılmıştır. Diğer yandan 07.03.2023'te döneme özgü öğretmen adaylarının kendi bulundukları illerde öğretmenlik uygulamasına devam edebilme hakları ile iki öğretmen adayının geçiş yaptığı açıklanmış ve güncel öğretmenlik uygulaması listesi Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı tarafından iletilmiş, öğretmenlik uygulaması sürecine başlanmıştır.

2.6. Araştırmanın Etik İzinleri

Araştırmada, araştırma etiği ilkeleri gözetilmiş olup gerekli etik kurul izinleri alınmıştır. Etik kurul izni kapsamında; Trakya Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu, 07.07.2021 tarih, E-29563864-050.04.04-85058 sayı ve 06/26 numaralı karar ile izin alınmıştır.

2.7. Veri Toplama Araçları

Bu bölümde araştırmanın ihtiyaç analizi aşaması veri toplama araçlarına ve uygulama aşamaları veri toplama araçlarına yer verilmiştir.

2.7.1. İhtiyaç Analizi Aşaması Veri Toplama Araçları

Araştırmanın ihtiyaç analizi aşamasında Öğretmenlik Uygulaması derslerinin teorik ve uygulama aşamalarında yapılan gözlemler gözlem formu ile kayıt altına alınmıştır. Katılımcılara ait demografik özellikleri belirlemek amacıyla sınıf öğretmeni adaylarına ve uygulama öğretim elemanına yönelik olmak üzere iki ayrı demografik bilgi formu kullanılmıştır. Araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının görüşlerini belirlemek üzere alanyazın taraması yapılarak ve uzman görüşüne başvurularak oluşturulan “Sınıf Öğretmeni Adayı Görüşme Formu”; öğretim elemanının görüşlerini belirlemek üzere yine alanyazın taraması yapılarak ve uzman görüşüne başvurularak oluşturulan “Öğretim Elemanı Görüşme Formu” kullanılmıştır. Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulaması sürecinde hazırlamış oldukları ders planlarında öğretimsel uyarlamalara yer verip vermediklerini belirlemek üzere ise alanyazın taraması ve uzman görüşüne başvurularak araştırmacı tarafından hazırlanan “Ders Planı Kontrol Listesi” kullanılmıştır. Öğretmenlik Uygulaması derslerinin teorik ve uygulama aşamalarında yapılan gözlemler ise gözlem formu ile kayıt altına alınmıştır.

2.7.1.1. Gözlem Formu

Araştırmanın ihtiyaç analizi aşamasında öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında haftalık olarak yürütülen teorik derslerde ve sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulamasına devam ettikleri uygulama okulunda kaynaştırma öğrencisi bulunan sınıflarda aktif katılım gösterdikleri derslerdeki etkinliklerde kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalara yönelik yapılan bir çalışmaya yer verip vermediklerini gözlemleyebilmek ve kayıt altına alabilmek adına araştırmacı tarafından oluşturulan formdur. Gözlemci öznel değerlendirmelere yer vermeksizin gözlenebilir ve ölçülebilir, tanımlayıcı ve yorum katılmamış notlar olarak gözlem yapmıştır.

2.7.1.2. Doküman İncelemesi

Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulaması sürecinde hazırladıkları ders planları doküman incelemesinin aşamaları izlenerek gerçekleştirilmiştir. Araştırma sürecinde görüşme yapılan sınıf öğretmeni adaylarından ve e-posta aracılığı ile ulaşılan öğretmenlik uygulaması dersinde danışmanlık yapan öğretim elemanlarından izin alınarak öğretmen adaylarının hazırlamış oldukları ders planlarını paylaşımları istenmiş ve 2020-2021 öğretim yılı Bahar Dönemi'nde Öğretmenlik Uygulaması 2 dersi kapsamında dokuz öğretmen adayının hazırladıkları ders planlarına; 2021-2022 öğretim yılı Güz Dönemi Öğretmenlik Uygulaması 1 dersi sürecinde gözlem yapılan öğretmen adaylarının uygulama boyunca hazırlamış oldukları ders planlarını da değerlendirmek amacıyla öğretmenlik uygulaması dersinde danışmanlık yapan öğretim elemanından izin alınarak sekiz öğretmen adayının hazırlamış oldukları ders planlarına birincil kaynaklar aracılığıyla ulaşılmıştır. Ayrıca doküman incelemesi sürecinde ders planları incelenerek elde edilen verilerin analiz edilmesi amacıyla öğretmen adaylarının ders planlarında yer vermeleri beklenen öğretimsel uyarlamalar konusundaki analiz birimlerini saptamaya yönelik olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen “Öğretimsel Uyarlamalar Ders Planı Kontrol Listesi” hazırlanmıştır. Kontrol listesi öğretmen adaylarının ders

planlarındaki analiz birimleri sözcük, cümle/paragraf ya da içerik saptamayı sağlayacak biçimde konuya ilişkin alanyazın taraması yapılarak ve uzman görüşüne başvurularak araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir. Öğretimsel Uyarlamalar Ders Planı Kontrol Listesindeki ifadeler “Evet, Hayır, Kısmen” başlıkları altında değerlendirilmiştir. Kontrol listesi üzerinde gerekli olan durumlarda açıklamalara yer verebilmek amacıyla “Açıklama” başlığına da yer verilmiştir. Kontrol listesi öğretim öncesi, öğretim anı ve öğretim sonrası öğretimsel uyarlamaları içeren 11 farklı ifadeden oluşmaktadır.

2.7.1.3. Sınıf Öğretmeni Adayı Demografik Bilgi Formu ve Görüşme Formu

Araştırmaya katılan sınıf öğretmeni adaylarına ait demografik özelliklerin belirlenmesine yönelik araştırmacı tarafından hazırlanan Demografik Bilgi Formu “cinsiyet, yaş ve lisans eğitimi sırasında kaynaştırma ve özel gereksinimli öğrencilerle ilgili alınan dersler” olmak üzere üç sorudan oluşan bir formdur.

Araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının kaynaştırma uygulamalarına yönelik görüşlerini belirlemek üzere alanyazın taraması yapılarak ve uzman görüşüne başvurularak hazırlanan “Öğretmen Adayı Görüşme Formu” ise 10 sorudan oluşan bir formdur.

2.7.1.4. Öğretim Elemanı Demografik Bilgi Formu ve Görüşme Formu

Araştırmaya katılan öğretim elemanına ait demografik özelliklerin belirlenmesine yönelik araştırmacı tarafından hazırlanan Demografik Bilgi Formu “cinsiyet, ünvan, görev süresi, uygulama danışmanlığı yapılan süre, görev yaptığı anabilim dalı” olmak üzere beş sorudan oluşan bir formdur.

Araştırmada öğretim elemanlarının kaynaştırma uygulamalarına yönelik görüşlerini belirlemek üzere alanyazın taraması yapılarak ve uzman görüşüne

başvurularak hazırlanan “Öğretim Elemanı Görüşme Formu” 10 sorudan oluşan bir formdur.

2.7.2. Uygulama Aşamaları Veri Toplama Araçları

Araştırmanın uygulama aşamalarında sınıf öğretmeni adaylarının görüşlerini belirlemek üzere alanyazın taraması yapılarak ve uzman görüşüne başvurularak oluşturulan “Sınıf Öğretmeni Adayı Demografik Bilgi Formu ve Görüşme Formu” kullanılmıştır. Araştırma sürecinde öğretmenlik uygulaması süreci boyunca teorik ve uygulama aşamalarında yapılan gözlemler ise gözlem formu ile kayıt altına alınmış ve araştırmacı günlüğü tutulmuştur.

2.7.2.1. Gözlem Formu

Araştırmanın uygulama aşamalarında öğretmenlik uygulaması dersi sürecinde haftalık olarak yürütülen teorik derslerde ve sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulamasına devam ettikleri uygulama okulunda not alınması gereken noktaları gözlemleyebilmek ve kayıt altına alabilmek amacıyla araştırmacı tarafından oluşturulan formdur. Araştırmacı katılımcı/dışarıdan gözlemci olacak şekilde öznel değerlendirmelere yer vermeksizin gözlenebilir ve ölçülebilir, tanımlayıcı ve yorum katılmamış notlar alarak gözlem yapmış ve araştırmacı günlüğü tutmuştur.

2.7.2.2. Araştırmacı Günlüğü

Araştırmacı, araştırma sürecini planlama ve yürütmeye yönelik araştırma başından itibaren tüm araştırma sürecinde düzenli olarak günlük tutmuştur. Araştırmacı günlüğünde; tarih, saat, gözlem yeri, ses kaydına yansımayan gözlemler, danışman ile yapılan planlama toplantılarında sürece yönelik alınan kararlara yönelik bilgiler yer almıştır. Araştırma günlüğü, 17x24cm boyutunda, 160 sayfadan oluşan bir ajandaya kaydedilmiştir. Araştırmacı araştırma günlüğünü danışmanla yapılan yüz yüze toplantılar dışında Microsoft Teams üzerinden gerçekleştirilen 43 toplantıda

alınan görüntü ve ses kayıtları ve yazılı dökümlerle zenginleştirmiştir. Söz konusu günlükten alınan örnek, EK-12’de yer almaktadır.

2.7.2.3. Sınıf Öğretmeni Adayı Demografik Bilgi Formu ve Görüşme Formu

Araştırmanın uygulama aşamalarına katılan sınıf öğretmeni adaylarına ait demografik özelliklerin belirlenmesine yönelik araştırmacı tarafından hazırlanan Demografik Bilgi Formu “cinsiyet, yaş ve lisans eğitimi sırasında kaynaştırma ve özel gereksinimli öğrencilerle ilgili alınan dersler” olmak üzere üç sorudan oluşan bir formdur.

Araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının araştırma sürecine yönelik görüşlerini belirlemek üzere alanyazın taraması yapılarak ve uzman görüşüne başvurularak hazırlanan “Öğretmen Adayı Görüşme Formu” ise 15 sorudan oluşan bir formdur.

3.BULGULAR

Bu bölümde; birinci uygulama aşaması için hazırlanmış olan uygulama rehberinde yer alan haftalık görevlerin uygulanmasıyla tamamlanan birinci aşama sonrasında uygulama rehberinde yer alması planlanan değişiklikler, birinci uygulama aşaması için hazırlanmış olan web sitesi kullanılarak tamamlanan birinci uygulama aşaması sonrasında web sitesinde yer alması planlanan değişiklikler, birinci uygulama aşamasına katılan sınıf öğretmeni adaylarının görüşleri, ikinci uygulama aşaması için hazırlanmış olan uygulama rehberinde yer alan haftalık görevlerin uygulanmasıyla tamamlanan ikinci aşama sonrasında uygulama rehberinde yer alması planlanan değişiklikler, ikinci uygulama aşaması için hazırlanmış olan web sitesi kullanılarak tamamlanan ikinci uygulama aşaması sonrasında web sitesinde yer alması planlanan değişiklikler, ikinci uygulama aşamasına katılan sınıf öğretmeni adaylarının görüşleri, üçüncü uygulama aşaması için hazırlanmış olan uygulama rehberinde yer alan haftalık görevlerin uygulanmasıyla tamamlanan üçüncü aşama sonrasında uygulama rehberinde yer alması planlanan değişiklikler, üçüncü uygulama aşaması için hazırlanmış olan web sitesi kullanılarak tamamlanan üçüncü uygulama aşaması sonrasında web sitesinde yer alması planlanan değişiklikler, üçüncü uygulama aşamasına katılan sınıf öğretmeni adaylarının görüşleri yer almaktadır.

3.1. Birinci Uygulama Aşaması

Birinci uygulama aşamasında araştırmacı tarafından hazırlanan uygulama rehberinde yer verilen haftalık görevlerin ve araştırmacı tarafından hazırlanan web sitesinin de kullanılarak tamamlanan 14 Haftalık öğretmenlik uygulaması süreci sonrasında elde edilen araştırma bulguları; (a) uygulama rehberinin geliştirilmesi ve birinci uygulama aşamasının tamamlanması sonrasında uygulama rehberinde yapılması planlanan değişikliklere ilişkin bulgular, (b) web sitesinin geliştirilmesi ve birinci uygulama aşamasının tamamlanması sonrasında web sitesinde yapılması planlanan değişikliklere ilişkin bulgular ve (c) öğretmen adaylarının görüşlerinden elde edilen bulgular olmak üzere üç ana başlık altında toplanmıştır.

3.1.1. Birinci Uygulama Aşaması Sonrası Öğretmenlik Uygulaması Rehberinde Yapılması Planlanan Değişiklikler

- Birinci aşamada sadece bir haftada yer alan kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalar konulu ek okuma yapma görevinin birinci aşamanın tamamlanması sonrasında öğretmenlik uygulaması teorik dersleri kapsamında uygulama rehberinde yer alan sekiz haftalık içeriğin tamamında yapılacak görevler arasına eklenmesi,
- Öğretmen adaylarının motivasyonlarını arttırma amaçlı sosyal etkileşim etkinliklerinin sadece bir kez yapıldığı birinci aşama sonrasında bu etkinliklerin biri dönem sonu olmak koşuluyla uygulama öğretim elemanının, öğretmen adaylarının ve çalışma takviminin uygunluğu göz önünde bulundurularak gerçekleştirilmesi ve dönem başında olası sosyal etkileşim etkinliklerinin tarihlerinin belirlenerek uygulama rehberinin ilgili haftalarındaki görevleri arasına eklenmesi (26.09.2022 tarihli planlama toplantısı kararı ile)
- Birinci uygulama aşamasında öğretmen adaylarının haftalık görevleri arasında yer alan “kaynaştırma öğrencisi için uyarlanmış bir ders planı hazırlama görevinin birinci uygulama aşaması sonrasında en az iki adet uyarlanmış ders planı hazırlama görevi olacak biçimde uygulama rehberindeki görevlere eklenmesidir.

3.1.2. Birinci Aşama Sonrasında Web Sitesinde Yapılması Planlanan Değişiklikler

Öğretmen adayları ile öğretmenlik uygulaması sürecinin sonunda yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler sırasında adayların web sitesine yönelik görüş ve önerileri ile danışman ile yapılan planlama toplantıları doğrultusunda web sitesinin görünüm ve içeriğinde izleyen değişikliklerin gerçekleştirilmesi planlanmıştır:

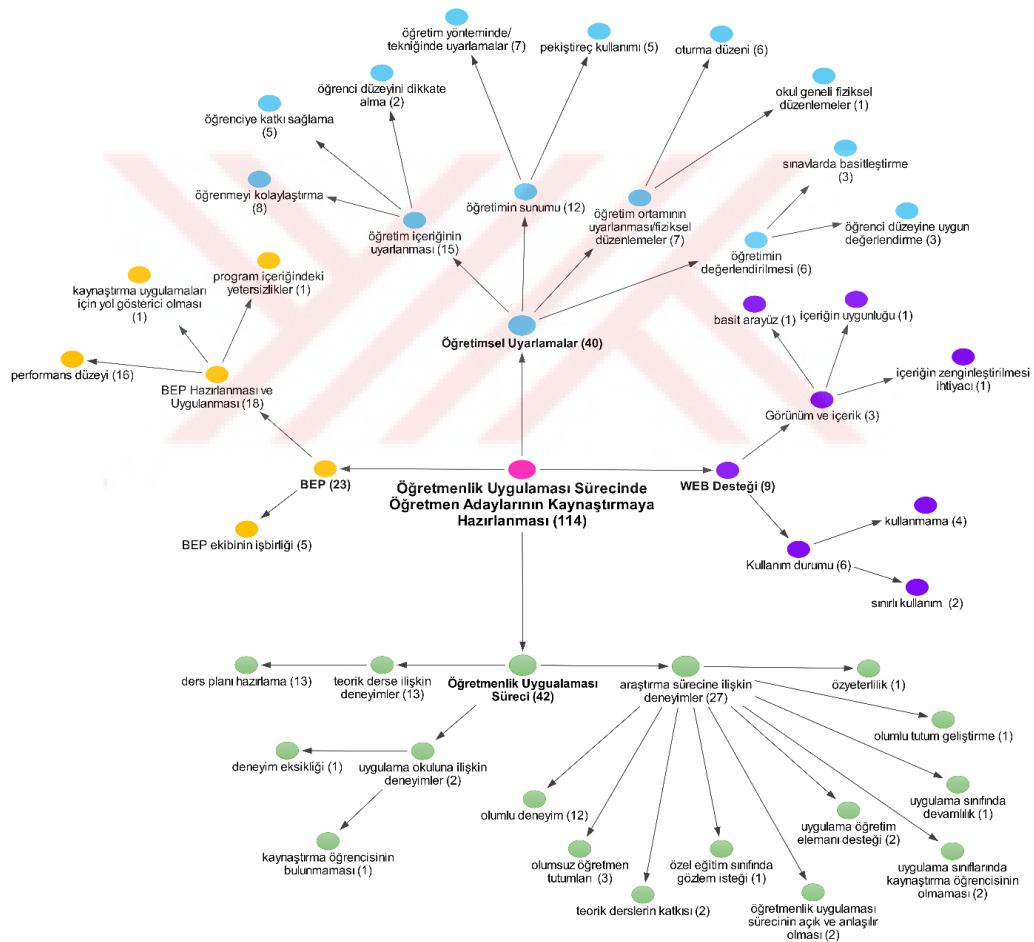
- Web sitesi iyileştirilmesi amacıyla yapılan planlama toplantısında alınan karar ile web sitesinin girişi yeniden tasarlanarak sayfanın girişinde kullanılmak

üzere Canva üzerinde yeni bir görsel tasarlanması ve tasarlanan görselin giriş sayfasına eklenmesi,

- Öğretmen adaylarına öğretmenlik uygulaması sürecinde teorik derslerde PowerPoint uygulaması kullanılarak hazırlanmış ve sunulmuş içeriklerin teması PowerPoint uygulamasında değiştirilerek daha fazla görsel içerik barındıran bir tema ile değiştirilmesi,
- Birinci uygulama aşamasında web sitesinde sunum yazılımı (PowerPoint) kullanılarak hazırlanmış olan içeriklerin paylaşımı, birinci uygulama aşaması sonrasında her bir sununun seslendirilmesi yapılarak Google Drive’a kaydedilen seslendirilmiş sunuların sesli olarak dinlenilebilmesi ve indirilebilmesi için Google Drive bağlantılarının web sitesine eklenmesi,
- Sunu içerikleri web sitesine birinci uygulama aşamasında yalnızca “blog yazısı” şeklinde eklenmişken birinci aşama sonrasında PowerPoint dosyası, pdf dosyası şeklinde de hazırlanıp web sitesinde bir sekme oluşturularak her dersin sonuna öğretmen adaylarının ders kaynaklarını indirip depolayabilmeleri için dosya şeklinde de eklenmesi,
- Öğretmenlik uygulaması sürecinde öğretmen adaylarına teorik derslerde sunulan konularla ilgili ek kaynaklar için alanyazın taraması yapılarak pdf formatında kaynaklara ulaşılması ve öğretmen adaylarının pdf formatında kaynakları okuyup indirebilecekleri şekilde web sitesine eklenmesi,
- Haftalık içerikleri destekleyecek biçimde resmi kurumlar (örn: MEB) ve uzman kişiler tarafından geliştirilmiş kaynaştırma ve öğretimsel uyarlamalar konulu video içerikler 26.09.2022 tarihli planlama toplantısı sonrasında alınan karar doğrultusunda faydalı linkler sekmesi altında ilgili video bağlantıların web sitesine eklenmesi,
- Öğretmen adaylarının KPSS hazırlık sürecinin yoğun olduğunu belirtmeleriyle ve adayların web sitesine erişimlerini arttırmak amacıyla her hafta kendilerine sunulan konuların özetlerinin web sitesinde yer alan ders içeriğine Canva üzerinde hazırlanan görsellerle desteklenerek eklenmesidir.

3.1.3. Birinci Uygulama Aşaması Öğretmen Adaylarının Görüşlerinden Elde Edilen Bulgular

Birinci aşamanın tamamlanması sonrasında öğretmen adaylarının görüşlerinden elde edilen bulgular “Öğretmenlik Uygulaması Süreci, Web Desteği, Öğretimsel Uyarlamalar, Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları (BEP)” olmak üzere toplam dört ana tema ve temalara ait alt temalar şeklinde açıklanmıştır. Birinci aşama sonrasında yarı yapılandırılmış görüşmelerde elde edilen verilerin betimsel analizi sonucunda belirlenen temalar ve alt temalar Şekil 15’te yer almaktadır.

Şekil 15. Birinci Uygulama Aşaması Öğretmen Adaylarının Görüşlerinden Elde Edilen Tema ve Alt Temalar

Şekil 15’e göre öğretmen adaylarının görüşlerinden elde edilen bulgular “Öğretmenlik Uygulaması Sürecinde Öğretmen Adaylarının Kaynaştırmaya Hazırlanması” teması ve alt temaları olan “Öğretmenlik Uygulaması Süreci, Web

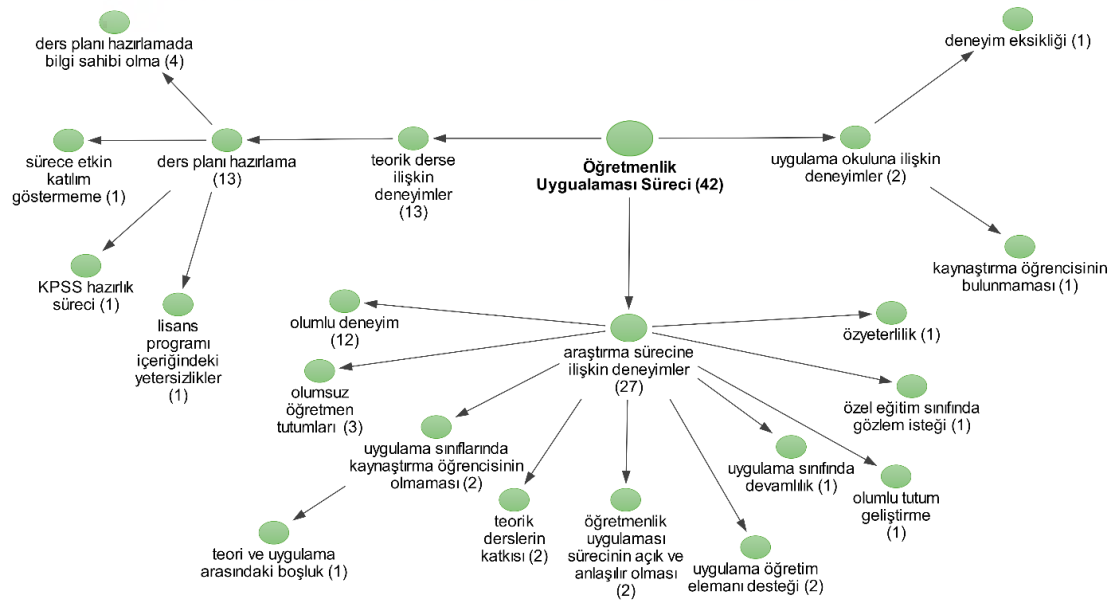
Desteği, Öğretimsel Uyarlamalar ve Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları” temaları şeklinde incelenmiştir. İzleyen bölümde tema ve alt temaların açıklamalarına ve bu temalara ait alt kod istatistiklerine yer verilmiştir.

3.1.3.1. Birinci Uygulama Aşaması Öğretmenlik Uygulaması

Süreci

Öğretmenlik uygulaması süreci teması öğretmen adaylarının kaynaştırma uygulamaları ve öğretimsel uyarlamalar konusunda destekleyici öğretmenlik uygulaması süreci hakkındaki görüşlerini konu almaktadır. Görüşmelerin bu bölümünde yer alan sorular öğretmenlik uygulaması sürecindeki teorik dersler ile uygulama derslerine yönelik görüşleri ve araştırma sürecine yönelik deneyimleri kapsamaktadır.

Öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması sürecine yönelik görüşleri Şekil 16’da verilmiştir.

Şekil 16. Öğretmenlik Uygulaması Süreci Hiyerarşik Kod ve Alt Kodları

- **Teorik Derse İlişkin Deneyimler:** Teorik dersler teması öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması sürecinde teorik dersler ve sürecine yönelik görüşlerini açıklamalarıyla ortaya çıkmaktadır. Öğretmen adayları teorik derslere yönelik görüşlerini ders planı hazırlamaya yönelik gelişme durumu ve lisans programı içeriğindeki yetersizliklerle açıklamaktadır.

- **Ders Planı Hazırlama:** Ders planı hazırlama teması öğretmen adaylarının (1ÖA1, 1ÖA2, 1ÖA3, 1ÖA4, 1ÖA5, 1ÖA6) teorik derslere yönelik olarak kaynaştırma öğrencisine yönelik hipotetik olarak bir uyarlanmış ders planı hazırlama konusunda gelişme durumlarını konu almaktadır. Öğretmen adayları uyarlanmış ders planı hazırlayabilme konusundaki durumlarını gelişme gösterdiğini düşünerek uyarlanmış ders planı hazırlama konusunda bilgi sahibi olma KPSS sürecine yoğunlaşarak gelişme gösterdiğini düşünmeme ve sürece etkin katılım göstermeme şeklindeki görüşleriyle açıklamaktadırlar.

- **Ders Planı Hazırlamada Bilgi Sahibi Olma:** Ders planı hazırlamada bilgi sahibi olma teması dört öğretmen adayının (1ÖA2, 1ÖA3, 1ÖA5, 1ÖA6) teorik dersler sürecinde kendileri ile paylaşılan örnek uyarlanmış ders planı ve kendilerinden hazırlamaları beklenen uyarlanmış ders planına yönelik olarak planı hazırlamada ve ders planında kaynaştırma öğrencileri için ne tür uyarlamaların yapılması gerektiği konusunda bilgi sahibi olduklarını belirtmeleriyle açıklanmaktadır.

“...biz ilk dönem yaptığımız planlarda daha yüzeysel anlatıyorduk planlarımızdaki şeyleri hani öğrenciye nasıl göstermemiz nasıl öğretmemiz konusunda sadece mesela tekniği verip geçiyorduk tekniği yazıp geçiyorduk ama artık yani kaynaştırma öğrencileri için hazırladığımız programlarda daha detaylı bir şekilde anlatım yapıyoruz. Materyalleri daha uygun seçiyoruz öğrenciye uygun ve mesela derse dikkat çekme aşamasında falan öğrenciye neyin onun dikkatini çektiğini bildiğimiz için ona göre şeyler yazmamız gerektiğini ve daha hazırlıklı gelmemiz gerektiğini anladım. Yani öyle olduğunu düşünüyorum daha hazırlıklı olmalıyız diğer öğrencilere göre.” (1ÖA5, Konum 10)

- **KPSS Hazırlık Süreci:** KPSS teması bir öğretmen adayının (1ÖA4) teorik derslerde uyarlanmış ders planı hazırlama ile ilgili almış olduğu bilgiler

doğrultusunda uyarlanmış ders planı hazırlamada gelişim göstermediğine yönelik görüşüyle açıklanmaktadır. Öğretmen adayı KPSS sürecine yoğunlaşarak öğretmenlik uygulaması sürecinde uyarlanmış ders planı hazırlamaya gerekli özeni göstermediği dolayısıyla gelişme göstermediğini belirtmiştir.

“Düşünmüyorum çünkü bu süreçte fazla yoğunlaşamadım sınavdan dolayı bu şekilde.” (1ÖA4, Konum 11)

▪ **Sürece Etkin Katılım Göstermeme:** Sürece etkin katılım göstermeme teması bir öğretmen adayının (1ÖA1) teorik derslerde uyarlanmış ders planı hazırlama ile ilgili almış olduğu bilgiler doğrultusunda uyarlanmış ders planı hazırlamada gelişim göstermediğine yönelik görüşüyle açıklanmaktadır. Öğretmen adayı öğretmenlik uygulaması sürecinde uyarlanmış bir ders planı hazırlama ve öğretimsel uyarlamalara yönelik kendileriyle bilgi paylaşımında bulunulmasında sürece etkin katılamadığı gerekçesiyle uyarlanmış bir ders planı hazırlayabilmede gelişme göstermediğini belirtmiştir.

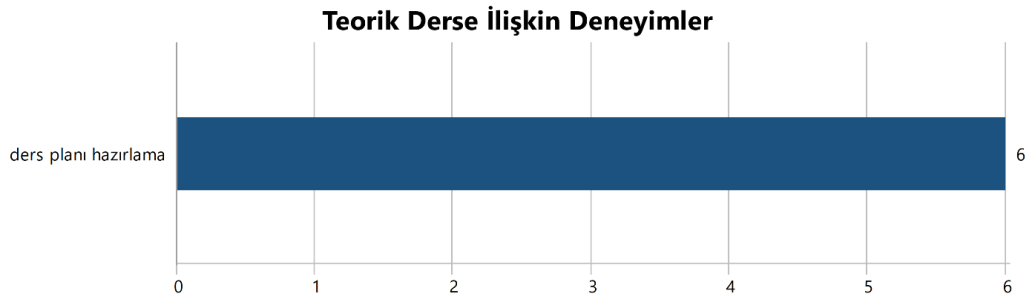
“Hayır düşünmüyorum. Etkinlik süresince etkin katılım göstermedim.” (1ÖA1, Konum 10)

▪ **Lisans Programı İçeriğindeki Yetersizlikler:** Program içeriğindeki yetersizlikler teması bir öğretmen adayının (1ÖA6) kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalara yönelik teorik derslerde alınan bilgiler hakkındaki görüşleri ile açıklanmaktadır. Öğretmen adayı öğretmenlik uygulaması sürecinde kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalar konusundaki bilgilerin meslek hayatı için faydalı olacağını düşündüğünü ve kendilerine bir hazırlık süreci niteliğinde olduğunu ancak daha öncesinde lisans öğrenimleri boyunca konuya yönelik teorik derslerde edindiği bilgilerin ile lisans programı içerisinde yer alan ders içeriklerinin yetersiz kaldığını ifade etmiştir.

“Evet başlangıç düzeyiyle şimdiki düzey arasında oldukça fark var. Sizin attığınız planlardan yola çıkarak... ders planıyla konuştuğumuzda önceden bu tarz uyarlamalar yapmayı bilmiyorduk hiç buna bize eğitimi verildi mi verilmiştir ya da biz öğrenmedik bilmiyorum. Ama bu araştırma sürecinde kesinlikle bizi ileriye taşıdığını

düşünüyorum. Özellikle de bu güdüleme konusunda derse geçiş aşamasında ve etkinlikler aşamasında özellikle de belki etkinlikler aşaması bana birçok yerde ışık olacak gibi duruyor hocam öyle söyleyeyim sizlere.” (1ÖA6, Konum 10)

Öğretmenlik uygulaması süreci teorik derslere yönelik katılımcıların görüşlerine ait alt kod istatistikleri Şekil 17’de verilmiştir.

Şekil 17. Teorik Derse İlişkin Deneyimler Alt Kod İstatistiği

Şekil 17’ye göre öğretmenlik uygulaması sürecinde teorik derslere yönelik olarak öğretmen adaylarının dördü (1ÖA2, 1ÖA3, 1ÖA5, 1ÖA6) uyarlanmış ders planı hazırlamada gelişme gösterdiklerini düşündüğünü ifade ederken; iki öğretmen adayı (1ÖA1, 1ÖA4) uyarlanmış ders planı hazırlamada gelişme göstermediklerini düşündüklerini; bir öğretmen adayı ise araştırma süreci öncesinde lisans eğitimleri süresince kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalara yönelik bu kadar bilgiye sahip olmadıklarını lisans programındaki ders içeriklerinin yeterli olmadığını düşündüğünü ifade etmiştir.

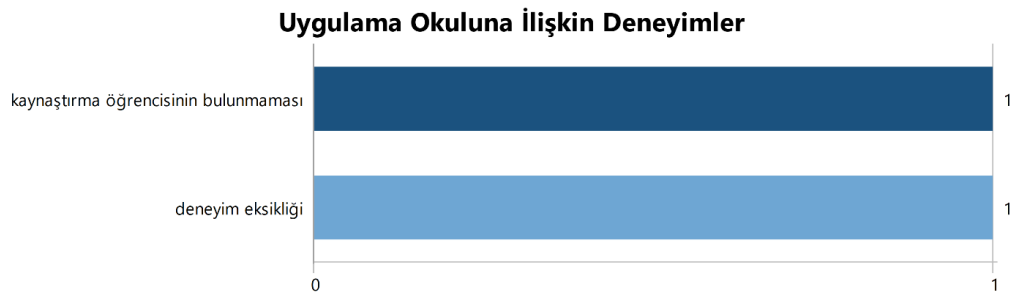
- **Uygulama Okuluna İlişkin Deneyimler:** Uygulama dersleri teması öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması sürecinde kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalara yönelik öğretmenlik uygulamasının uygulama dersleri sürecine yönelik görüşlerini konu almaktadır. Öğretmen adayları öğretmenlik uygulaması sürecinde kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalara yönelik öğretmenlik uygulamasının uygulama dersleri sürecini uygulamaya devam ettikleri sınıflarda kaynaştırma öğrencisinin olmaması ve öğrencinin bulunmaması dolayısıyla uygulamada deneyim eksikliği ile açıklamaktadır.

○ **Kaynaştırma Öğrencisinin Bulunmaması:** Kaynaştırma öğrencisinin bulunmaması teması bir öğretmen adayının (1ÖA6) öğretmenlik uygulaması sürecine uygulama okulunda devam ettiği sınıflarda kaynaştırma öğrencisinin olmamasına yönelik görüşü ile açıklanmaktadır. Öğretmen adayı uygulama okulunda her hafta uygulamaya devam ettiği sınıflarda kaynaştırma öğrencisinin bulunmadığını yalnızca destek eğitim odasında gözleme katıldığını ifade etmiştir.

▪ **Deneyim Eksikliği:** Deneyim eksikliği teması bir öğretmen adayının (1ÖA6) uygulama okulunda öğretmenlik uygulaması sürecine devam ettiği sınıflarda kaynaştırma öğrencisinin olmamasından dolayı kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalara yönelik bilgilerin teorik ders ile sınırlı kaldığını ve uygulama okulunda bir uygulama yapılamadığını ve uygulamada deneyim eksikliği olduğunu ifade etmesi ile açıklanmaktadır.

“...Biz genelde teori üzerinde konuştuk bu yıl bu dönem bakarsak. Ben gözleme de gittim birkaç kez destek eğitim sınıfında gözlemledim de ama uygulama ve pratik konusunda bir şey yapmadık açıkçası... benim girdiğim sınıflarda yoktu...isterdim...” (1ÖA6, Konum 16)

Öğretmenlik uygulaması süreci uygulama derslerine yönelik katılımcıların görüşlerine ait alt kod istatistikleri Şekil 18’de verilmiştir.

Şekil 18. Uygulama Okuluna İlişkin Deneyimler Alt Kod İstatistiği

Şekil 18’e göre öğretmenlik uygulaması sürecinde teorik derslere yönelik olarak öğretmen adaylarının biri (1ÖA6) uygulama okulunda uygulamaya devam ettiği sınıflarda kaynaştırma öğrencisinin bulunmadığını yine aynı öğretmen adayı kaynaştırma öğrencisi olmadığı için öğretmenlik uygulaması sürecinde teorik

derslerde kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalara yönelik aldıkları bilgilerin teoride kaldığını ve uygulamada deneyim eksikliği olduğunu ifade etmiştir.

- **Araştırma Sürecine İlişkin Deneyimler:** Araştırma sürecine ilişkin deneyimler teması öğretmen adaylarının kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalara yönelik öğretmenlik uygulaması sürecinde katılmış oldukları araştırmanın teorik ve uygulama aşamasında yaşadıkları deneyimleri konu almaktadır. Öğretmen adayları araştırma sürecine ilişkin deneyimlerini sürece yönelik olumlu deneyim, uygulama okulunda karşılaştıkları olumsuz öğretmen tutumları, öğretmenlik uygulaması sürecinin açık ve anlaşılır olması, uygulama öğretim elemanı desteği, teorik derslerin katkısı, uygulama sınıflarında kaynaştırma öğrencisinin olmaması, olumlu tutum geliştirme, özyeterlik, özel eğitim sınıfında gözlem isteği ve uygulama sınıflarında devamlılık hakkındaki görüşleriyle açıklamaktadırlar.

- **Olumlu Deneyim:** Olumlu deneyim teması öğretmen adaylarının araştırma sürecinin herhangi bir aşamasında problem yaşayıp yaşamama durumlarını konu almaktadır. Öğretmen adaylarının hepsi araştırma sürecinin herhangi bir aşamasında bir sorun yaşamadıklarını ifade etmişlerdir.

“...herhangi bir problem yaşamadım siz de zaten bizimle çok fazla ilgilendiniz her hafta yanımızda olduğunuz için sorun yaşamadık yani okulda da bir sorun yaşamadım...” (1ÖA5, Konum 14)

- **Olumsuz Öğretmen Tutumları:** Olumsuz öğretmen tutumları deneyimi teması öğretmen adaylarının (1ÖA2, 1ÖA6) öğretmenlik uygulaması sürecinde uygulamaya devam ettikleri okulda kaynaştırma öğrencisi bulunan sınıfın öğretmenleri tarafından kaynaştırma öğrencilerine yönelik olumsuz tutumları hakkındaki düşünceleri ile açıklanmaktadır. Öğretmen adaylarının ikisi olumsuz öğretmen tutumlarını uygulama sürecinde uygulamaya devam ettikleri sınıflarda sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma öğrencilerine yönelik ayrımcılık yaptıkları, öğretimsel uyarlamalara yer vermedikleri ve öğrencinin sınıfta bulunmasından memnun olmadıkları yönündeki ifadeleriyle açıklamışlardır.

“... hani kaynaştırma öğrencilerine bakış açılarının pek iyi olmadığını söyleyebilirim yani genel olarak. Bir kere öğretimsel uyarlamaları yapmadıklarını çok net söyleyebilirim. Yani bunu ben görmedim şahsen. Yapıyorsa da birkaç öğretmen yapıyordur bilmiyorum şimdi. Bir şey yapmıyorlar ve öğrenciyi de bence kabul etmek istemiyorlar yani sınıflarında bulunmalarından rahatsız olan öğretmenler de var bence.” (1ÖA6, Konum 15)

○ **Öğretmenlik Uygulaması Sürecinin Açık ve Anlaşılır Olması:**

Öğretmenlik uygulaması sürecinin açık ve anlaşılır olması teması bir öğretmen adayının (1ÖA2) sürece yönelik tekrar katılım göstermesi durumunda değiştirilmesini isteyeceği noktaların olup olmaması ve sürecin değerlendirilmesi hakkındaki görüşlerini konu almaktadır. Öğretmen adayı sürecin açık ve anlaşılır olmasını bir sorun yaşamadığı, araştırma sürecine yönelik olarak değiştirilmesini istediği bir noktanın olmadığı, sürecin açık, net, anlaşılır ve güzel olduğu yönündeki ifadeleri ile açıklamıştır.

“Yani bizim fakülte açısından veya sizin açınızdan herhangi bir sorun yaşamadım her şey açık ve netti güzeldi...” (1ÖA2, Konum 13)

○ **Uygulama Öğretim Elemanı Desteği:**

Uygulama öğretim elemanı desteği teması iki öğretmen adayının (1ÖA5,1ÖA6) uygulama sürecine yönelik memnuniyetleri hakkındaki görüşlerini kapsamaktadır. Öğretmen adayları uygulama öğretim elemanı desteğini araştırma sürecinde bir sorun yaşamadıklarını ayrıca uygulama öğretim elemanı tarafından araştırma sürecinde sürekli destek görmeleri ve uygulama öğretim elemanının sürecin her aşamasında desteğini hissetmelerine yönelik görüşleri ile açıklamışlardır.

“...Yani hem uygulama okulunda hem teorik derslerimizde üniversitede vs. siz zaten olabildiğince yardımcı oldunuz bizlere konular hakkında bilgilendirmeniz vs.okula sürekli geldiniz siz de gözlemlediniz zaten bizleri okul içinde. Ben bir sorun yaşadığımı düşünmüyorum açıkçası.” (1ÖA6, Konum 13)

○ **Teorik Derslerin Katkısı:**

Teorik derslerin katkısı teması, bir öğretmen adayının (1ÖA6) sürece yönelik değerlendirme ve önerilerini konu

almaktadır. Öğretmen adayı teorik derslerin katkısını, süreçte çok fazla bilgi edindiği, mesleğe başladığında kendisine fayda sağlayacağını düşündüğü, böyle bir sürece dahil olmaktan mutlu olduğu yönündeki ifadeleriyle açıklamıştır.

“...hoşuma giden noktalar bence hepsi çünkü bu konular üzerine konuşmak bu konular üzerine fikirde bulunmak fikirler almak iletişimde bulunmak çok yararlı olacaktır ... kaynaştırma öğrencileri muhakkak ki sınıfımızda olacak yani öyle görünüyor muhakkak ki karşılaşacağız. Bu bize bir ön bilgi bir hazırlık gibi oldu ve çok sevdim ve çalışmaya da devam etmek istiyorum hani bu konu hakkında bu konuyu bırakmak istemiyorum. Bu konuda da çalışmalar yapmak istiyorum ileride.” (1ÖA6, Konum 15)

○ **Uygulama Sınıflarında Kaynaştırma Öğrencisinin Olmaması:**

Uygulama sınıflarında kaynaştırma öğrencisi olmaması teması bir öğretmen adayının (1ÖA6) araştırma sürecine tekrar dahil olması durumunda sürece yönelik değiştirmek isteyeceği noktaların olup olmaması durumunu kapsamaktadır. Öğretmen adayı uygulama sınıflarında kaynaştırma öğrencisinin olmamasını, kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalar üzerine aldıkları bilgilerin teorik derslerde kalmasıyla teori ve uygulama arasında bir boşluğun olması hakkındaki görüşleri ile açıklamaktadır.

“...benim girdiğim sınıflarda yoktu...” (1ÖA6, Konum 16)

- **Teori ve uygulama arasındaki boşluk:** Teori ve uygulama arasındaki boşluk teması bir öğretmen adayının (1ÖA6) öğretmenlik uygulaması sürecinde kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalara yönelik süreç boyunca edinilen bilgiler doğrultusunda uygulamada sınıfında kaynaştırma öğrencisinin bulunmaması dolayısıyla teoride edinilen bilgileri uygulamaya geçiremediği yönündeki ifadeleri ile açıklanmaktadır. Öğretmen adayı öğretmenlik uygulaması sürecinde uygulamaya devam ettiği sınıflarda kaynaştırma öğrencisinin olması durumunda uygulamada da deneyim sahibi olabileceğini ve araştırma sürecine yönelik olarak sürece tekrar dahil olması durumunda bu noktanın değiştirilmesini düşündüğünü ifade etmiştir.

“...uygulama ve pratik konusunda bir şey yapmadık açıkçası...” (1ÖA6, Konum 16)

○ **Olumlu Tutum Geliştirme:** Olumlu tutum geliştirme teması bir öğretmen adayının (1ÖA2) öğretmenlik uygulaması sürecine yönelik memnuniyeti hakkındaki görüşlerini kapsamaktadır. Öğretmen adayı olumlu tutum geliştirmeyi öğretmenlik uygulaması sürecinde tüm öğrencilere eşit gözle bakabilmeye yönelik ifadesiyle açıklamıştır.

“...çok hoşuma giden yani kendi özelliklerimde en çok hoşuma giden tüm öğrencilere eşit gözle bakabilmek.” (1ÖA2, Konum 15)

○ **Özyeterlik:** Özyeterlik teması bir öğretmen adayının (1ÖA5) araştırma sürecine yönelik memnuniyeti hakkındaki görüşleri kapsamaktadır. Öğretmen adayı özyeterliği mesleğe başladığında kaynaştırma öğrencisi olması durumunda öğretmenlik uygulaması sürecinden önce kendisini yeterli bulmadığı ancak süreç sonrası yeterli olduğunu düşündüğüne yönelik ifadesiyle açıklamıştır.

“...bir girdiğim sınıfta bir kaynaştırma öğrencisi vardı. Öğrenciyi gördükten sonra dedim hani dedim acaba benim sınıfımda da olsa yapabilir miyim sabır gerektiren bir şey sonuçta onu düşündüm. Sonra onun diğerlerinden daha fazla eğitime ihtiyacı olduğunu düşündüğüm için de yapabileceğime tekrar inandım yani. Öğretmenlik mesleğini seviyorum zaten. Çok isteyerek geldiğim bir bölümdü. Öyle.” (1ÖA5, Konum 15)

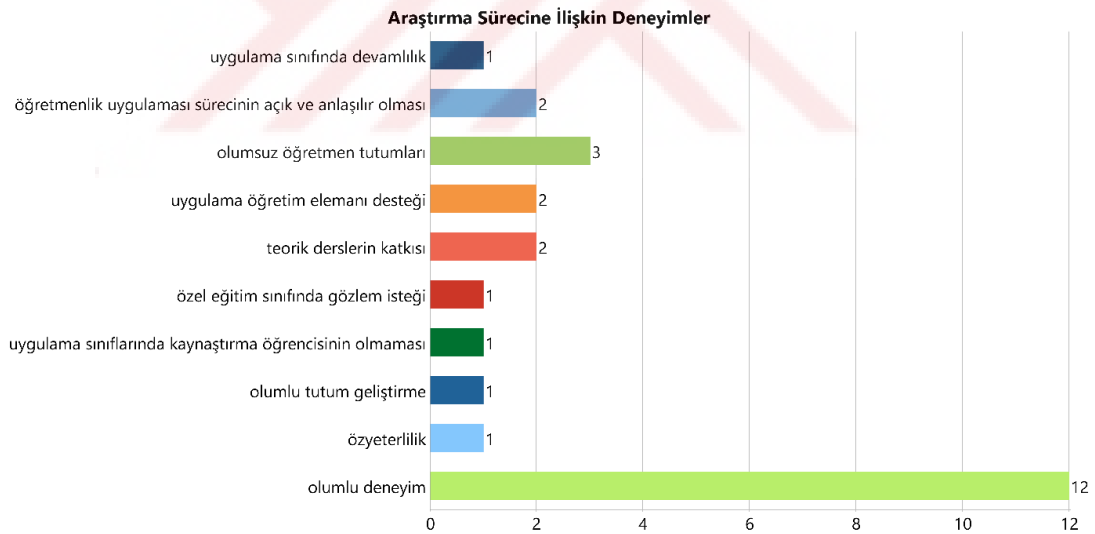
○ **Özel Eğitim Sınıfında Gözlem İsteği:** Özel eğitim sınıfında gözlem isteği bir öğretmen adayının (1ÖA6) araştırma sürecine yönelik önerileri hakkındaki görüşlerini kapsamaktadır. Öğretmen adayı özel eğitim sınıfında gözlem isteğini destek eğitim odası ile birlikte bir özel eğitim sınıfında özel eğitim öğretmenin özel gereksinimli öğrenciye verdiği eğitimi de gözlemek istediğine yönelik ifadesiyle açıklamaktadır.

“...ben bir özel eğitim sınıfına da beraber gitmek isterdim açıkçası... bence iyi olurdu araştırma sürecinde hem özel eğitim sınıfını profesyonel olarak orda eğitim verilen hem de okuldaki özel eğitim sınıfına girerek orda ders görmek gözlem yapmak isterdim açıkçası ve daha iyi olacağını düşünüyorum bizlere yararlı olurdu diye düşünüyorum.” (1ÖA6, Konum 14)

○ **Uygulama Sınıflarında Devamlılık:** Uygulama sınıflarında devamlılık teması bir öğretmen adayının (1ÖA4) araştırma sürecine yönelik sorun yaşaması durumu hakkındaki görüşlerini kapsamaktadır. Öğretmen adayı uygulama sınıflarında devamlılığı, öğretmenlik uygulaması sürecinde uygulamaya devam ettikleri sınıfların haftalık olarak değişimi dolayısıyla öğrencileri tanıma fırsatı bulamadığını ve öğrencileri tanıyabilmek için aynı sınıfta daha fazla uygulama devamlılığının olması gerektiğine yönelik görüşleri ile açıklamıştır.

“Stajdayken şöyle bir sorun yaşamıştım hani biz bu çocukları tanılayabilmemiz için sürekli olarak onların dersine girmemiz lazım ama hafta hafta değiştiğimiz için sınıfları sürekli bir şekilde çocukları gözlemleyemedik ve tanılayamadık bu da bizim için sorun oldu.” (1ÖA4, Konum 14)

Araştırma sürecine yönelik deneyimlerine yönelik katılımcıların görüşlerine ait alt kod istatistikleri Şekil 19’da verilmiştir.

Şekil 19. Araştırma Sürecine İlişkin Deneyimler Alt Kod İstatistiği

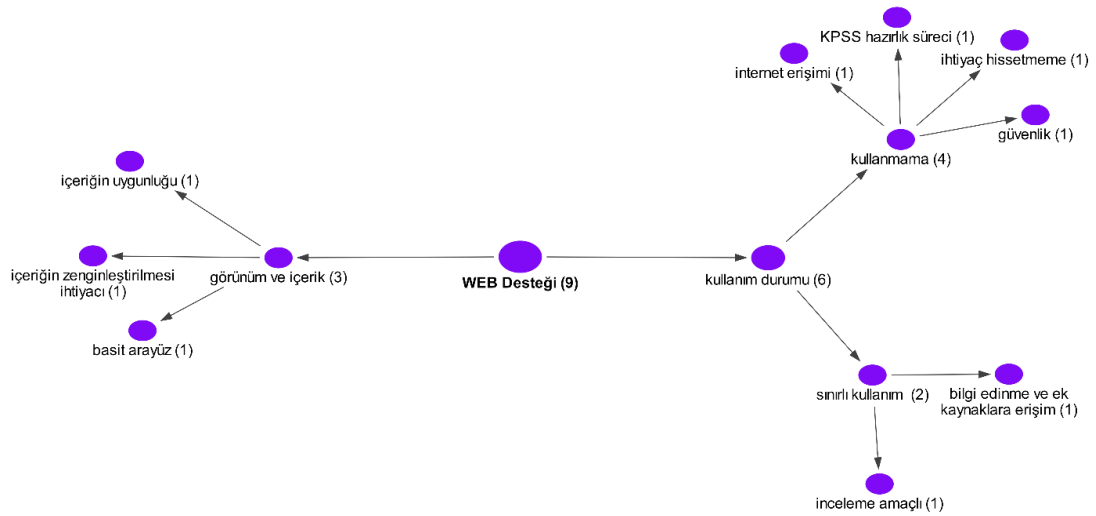
Şekil 19’a göre araştırma sürecine ilişkin deneyimlere yönelik olarak öğretmen adaylarının hepsi araştırma sürecinde herhangi bir olumsuzluk yaşamadıklarını belirtirken dört öğretmen adayı (1ÖA1, 1ÖA3, 1ÖA4, 1ÖA5) aynı ifadeyi birden çok kez belirtmiştir. İki öğretmen adayı (1ÖA2, 1ÖA6) sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma öğrencilerine yönelik olumsuz öğretmen tutumlarını

gözlemlediklerini, belirtirken bir öğretmen adayı (1ÖA2) aynı ifadeyi iki kez belirtmiştir. Aynı öğretmen adayı iki kez araştırma sürecinin açık, net, anlaşılır ve güzel olduğunu ifade ederken bir öğretmen adayı (1ÖA6) iki kez teorik derslerde aldıkları bilgilerin faydalı olacağına inandığını belirtmiştir. İki öğretmen adayı (1ÖA5, 1ÖA6) ise araştırma süreci boyunca uygulama öğretim elemanının desteğinin ve her aşamada kendilerinin yanında olduğunu ifade etmişlerdir. Bir öğretmen adayı (1ÖA6) uygulama okulunda kendisinin uygulamaya devam ettiği sınıflarda kaynaştırma öğrencisinin bulunmadığını, aynı öğretmen adayı kaynaştırma öğrencilerini tanıyabilmeleri için aynı sınıflarda uygulamaya bir süre devam etmeleri gerektiğini ve sınıflarının her hafta değişmemesi gerektiğini, sürece tekrar dahil olması durumunda özel eğitim sınıfında gözlem yaparak özel eğitim öğretmenleri ile özel gereksinimli öğrencilerin çalışmasını gözlemek istediğini belirtmiştir. Bir öğretmen adayı (1ÖA2) araştırma sürecinde olumlu etkileyen noktaların neler olduğuna yönelik her öğrenciye eşit gözle bakabilmesini belirtirken; diğer bir öğretmen adayı (1ÖA5) ise süreçten önce mesleğe başladığında kaynaştırma öğrencisi olması durumunda kendini yeterli görmediğini ancak süreç sonrasında yapabileceğine inandığını ifade etmiştir.

3.1.3.2. Birinci Uygulama Aşaması Web Desteği

Web desteği teması etkili kaynaştırma uygulamaları konusunda öğretmen adaylarını öğretmenlik uygulaması sürecinde desteklemek amacıyla geliştirilen web sitesi hakkındaki görüşlerini konu almaktadır. Görüşmelerin bu bölümünde yer alan sorular web sitesinin görünümü ve içeriği, web sitesinin kullanım durumu ve nedenlerini kapsamaktadır. İlk tema öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması sürecinde kaynaştırma uygulamaları konusunda kendilerine destek sağlamak amacıyla geliştirilen web sitesi hakkındaki görüşlerini açıklamalarıyla ortaya çıkmaktadır. Öğretmen adayları web desteği temasında kullanım durumlarını sınırlı kullanım ve kullanmama durumu ile açıklamaktadır.

Öğretmen adaylarının kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalar içerikli web sitesini kullanma durumu ve web sitesinin görünüm ve içeriğine yönelik görüşleri Şekil 20’de verilmiştir.

Şekil 20. Web Desteği Hiyerarşik Kod ve Alt Kodları

• **Kullanım Durumu:** Kullanım durumu teması öğretmenlik uygulaması sürecinde öğretmen adaylarının kaynaştırma eğitime yönelik kendilerine destek sunmak amacıyla geliştirilen web sitesini kullanma durumlarına yönelik görüşlerini açıklamaktadır. Görüşlerden elde edilen bulgular doğrultusunda kullanım durumu web sitesinin kullanılmaması ve sınırlı kullanım olarak alt temalara ayrılmıştır.

○ **Kullanmama:** Öğretmen adayları (1ÖA1, 1ÖA2, 1ÖA4, 1ÖA5) yapılan görüşmelerde web sitesini kullanmama durumlarına yönelik nedenleri belirtmiş ve yapılan görüşmelerden web sitesinin kullanılmama nedenlerine yönelik “internet erişiminin kısıtlı olması, KPSS hazırlık süreci, ihtiyaç hissetmeme ve güvenlik” olmak üzere dört tema oluşturulmuştur.

○ **İnternet Erişim Problemi:** Katılımcılardan biri (1ÖA1) web sitesini kullanmama nedeni olarak kendisinin yurttan kaldığını ve internet bağlantı sorunu olduğunu ifade etmiştir.

“Yok kullanmadım. Yurttan kaldığım için internet sıkıntısından dolayı kullanmadım.” (1ÖA1, Konum 11)

○ **KPSS Hazırlık Süreci:** Bir öğretmen adayı (1ÖA4) KPSS hazırlık sürecinin yoğun olması ve sınav sürecine yoğunlaştığı için web sitesini kullanmadığını belirtmiştir.

“Web sayfasını ziyaret edemedim yani kullanamadım dediğim gibi sınavdan dolayı oraya yoğunlaştım kullanamadım.” (1ÖA4, Konum 12)

○ **İhtiyaç Hissetmeme:** Görüşmelerde bir öğretmen adayı (1ÖA5) öğretmenlik uygulaması sürecinde kendilerine kaynaştırma eğitimi konusunda destek sağlamaya yönelik geliştirilen web sitesini kullanmama nedeni olarak öğretmenlik uygulaması sürecinde danışman öğretim elemanı ile doğrudan iletişime geçtiği için web sitesine ihtiyaç duymamasını belirtmiştir.

“... bu süreçte sürekli sizinle olduğumuz için benim girdiğim sınıfta da kaynaştırma öğrencisi vardı sizinle direkt iletişim kurduğum için siteye bakmak çok aklıma gelmedi diyebilirim.” (1ÖA5, Konum 11)

○ **Güvenlik Riski:** Bir öğretmen adayı (1ÖA2) web sitesinin kullanılabilmesi için kişisel bilgiler (e-posta) ile sayfaya kaydolunması dolayısıyla kişisel bilgilerini paylaşmak istememiş ve web sitesini kullanmadığını ifade etmiştir.

“Hayır kullanmadım kişisel bilgilerimi vermek istemedim.” (1ÖA2, Konum 11)

○ **Sınırlı Kullanım:** Öğretmen adayları (1ÖA3, 1ÖA6) web sitesinin kullanım durumuna yönelik ifadelerinde web sitesinin sınırlı kullanıldığına yönelik görüş belirtmişlerdir. Bir öğretmen adayı web sitesini 3-4 kez bilgi edinme ve kaynaklara erişim amaçlı; bir öğretmen adayı ise bir kez inceleme amaçlı kullandığını belirterek sınırlı kullanım teması bilgi edinme ve kaynaklara erişim ile inceleme amaçlı olmak üzere iki alt tema oluşmuştur.

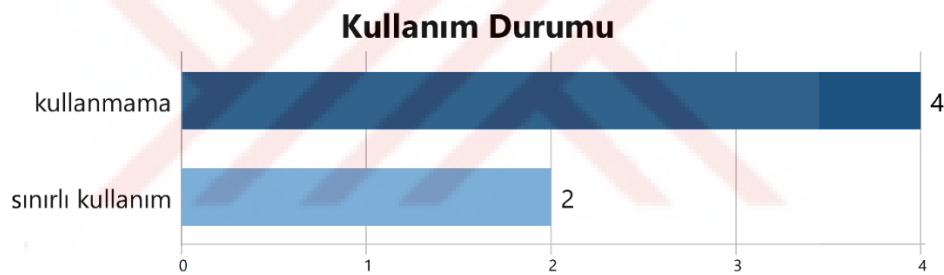
○ **Bilgi Edinme ve Ek Kaynaklara Erişim:** Bilgi edinme ve kaynaklara erişim teması bir öğretmen adayının (1ÖA6) web sitesini öğretmenlik uygulaması sürecinde kaynaştırma eğitime yönelik ve öğrenciler için öğretimde neler yapılabileceğine yönelik bilgi edinme ile web sitesinde yer alan sunuya erişim sağlayarak ileriki dönemler için bilgileri depolama amacıyla kullanmasına yönelik görüşü ile açıklanmaktadır.

“Ben kullandım yani öyle bi 3,4 kere girmiştim sizin orda paylaştığınız şeylere bakmıştım. Ne amaçla kullandım yine bun kaynaştırma öğrencileriyle alakalı bilgi edinmek nasıl sınıfta neler yapabilirim onu düşünmek ilerde benim işime yarayabilecek bilgileri almak için kullandım...” (1ÖA6, Konum 11)

○ **İnceleme Amaçlı:** İnceleme amaçlı teması, bir öğretmen adayının (1ÖA3) web sitesini bir kez kullanma nedenine yönelik içeriğinde ne olduğunu merak edip inceleme amacıyla web sitesini kullandığı yönündeki ifadesi ile açıklanmaktadır.

“Web sayfasına bir kere bakma şansım oldu o kadar. Bir göz atmıştım sadece inceleme amaçlı baktım.” (1ÖA3, Konum 11)

Web desteğinin kullanım durumuna yönelik katılımcıların görüşlerine ait alt kod istatistikleri Şekil 21’de verilmiştir.

Şekil 21. Web Desteği Kullanım Durumu Alt Kod İstatistiği

Şekil 21’e göre web desteğinin kullanım durumuna yönelik olarak öğretmen adaylarının dördü (1ÖA1, 1ÖA2, 1ÖA4, 1ÖA5) web sitesini hiç kullanmadıklarını ve gerekçelerini ifade ederken, iki öğretmen adayı (1ÖA3, 1ÖA6) ise web sitesini sınırlı sayıda kullandıklarını ve kullanma amaçlarını ifade etmişlerdir.

- **Görünüm ve İçerik:** Görünüm ve içerik teması öğretmen adaylarının web sitesinin görünümüne ve içeriğine yönelik görüşlerini konu almaktadır. Öğretmen adaylarının görüşleri web sitesinin içeriğinden hoşnut olma veya nasıl bir içerik görme isteğine yönelik soruları kapsamakta; öğretmen adaylarının görüşlerinden basit arayüz, içeriğin zenginleştirilmesi ihtiyacı ve uygun içerik alt temalarını oluşturmaktadır.

○ **Basit Arayüz:** Basit arayüz teması bir öğretmen adayının (1ÖA6) web sitesini 3-4 kez kullandığını ve herkesin kullanabileceği basit bir site olduğuna yönelik görüşü ile açıklanmaktadır.

“Hoşuma giden yönleri basit bir site herkesin anlayabileceği hiç konu dahilinde bir bilgin olmasa bile hiçbir şey bilmiyorsun ama oraya girdiğinde az çok bir şeyler öğreneceğin kavramların çok karmaşık olmadığı bir site...” (1ÖA6, Konum 12)

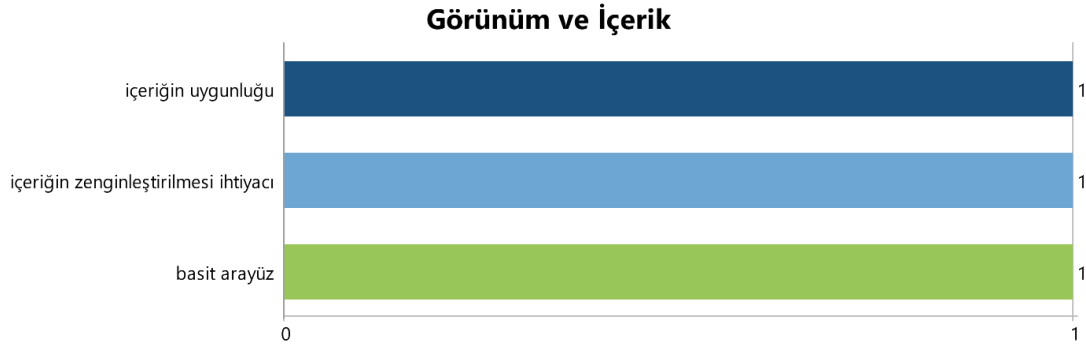
○ **İçeriğin Zenginleştirilmesi İhtiyacı:** İçeriğin zenginleştirilmesi ihtiyacı bir öğretmen adayının (1ÖA6) web sitesinde nasıl bir görünüm ve içerik görmek istediğine yönelik daha fazla görsel ve videolarla desteklenmiş, ek kaynakların (makale) eklenerek o kaynaklardan farklı kaynaklara da ulaşılabilceğinin faydalı olacağı yönündeki ifadesiyle açıklanmaktadır.

“... Biraz daha böyle güzel yapılabilirdi yani videolarla görsellerle bir önceki çalışmalarla desteklenip... belki birkaç daha makale olmasını isterdim içerisinde, verilerin olduğu... çünkü eğer makale koyduğunuz zaman biliyorsunuz ki makale birçok araştırmanın bulunduğu kaynaklarıyla vs. orda okuduğumuz zaman bizi başka makalelere de götürecekti muhtemelen tabi buna bakmak önemseyip merak etmek de gerekiyor. Yani onun olmasını isterdim açıkçası. ... yani bilimsel olarak kanıtlanmış bulguları ve verileri olan işte kaynaştırma öğrencilerinin onlara öğretim yöntem strateji ve teknikleri nasıl daha iyi verilebilir gerçek araştırmaların yapıldığı makaleler görmek bence daha iyi olurdu diye düşünüyorum.” (1ÖA6, Konum 12)

○ **İçeriğin Uygunluğu:** İçeriğin uygunluğu teması bir öğretmen adayının (1ÖA3) web sitesinde nasıl bir görünüm ve içerik görmek isteyeceğine yönelik web sitesinin içeriğini uygun ve faydalı bulduğunu, bu halinin kalması yönünde ve farklı bir görünüme yönelik fikrinin olmaması yönündeki görüşüyle açıklanmaktadır.

“... yani tabii ki yararlı hocam sizin hazırladığınız içerik hoşuma gitti benim hani daha nasıl bir içerik olabilir bilmiyorum şu an aklıma gelmedi.” (1ÖA3, Konum 12)

Web desteği görünüm ve içeriğine yönelik katılımcıların görüşlerine ait alt kod istatistikleri Şekil 22’de verilmiştir.

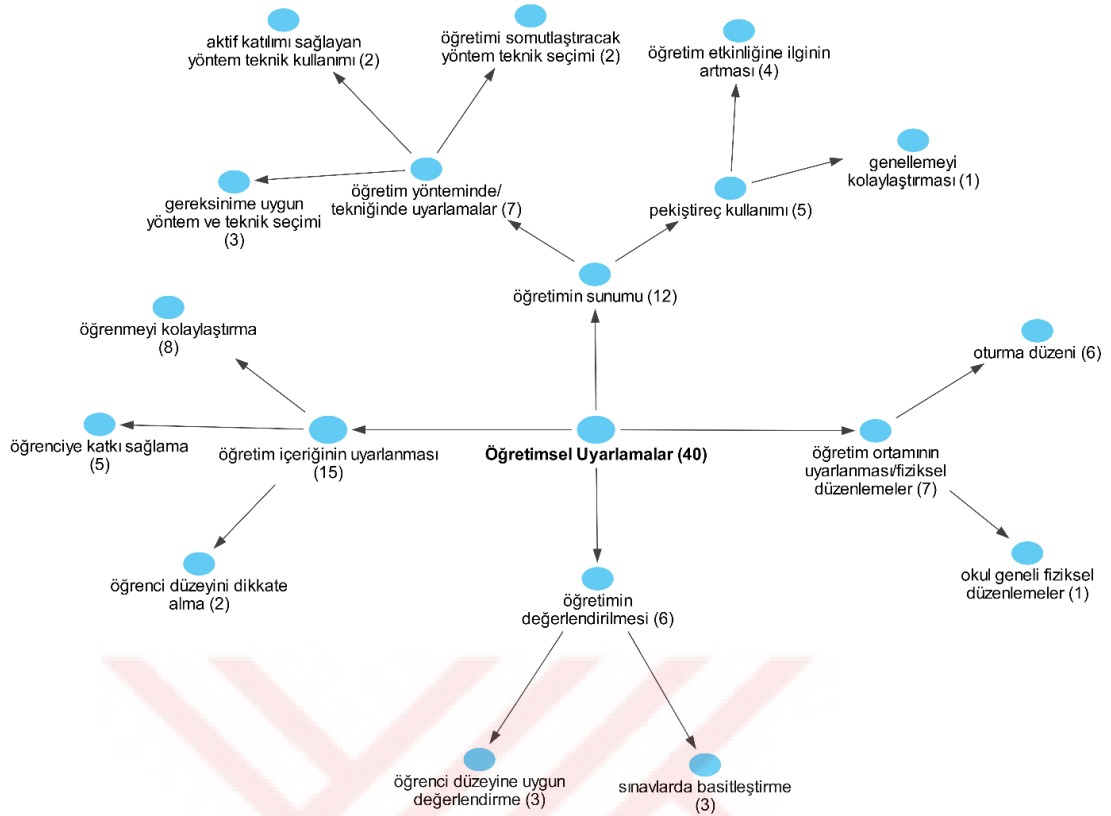
Şekil 22. Web Desteği Görünüm ve İçeriği Alt Kod İstatistiği

Şekil 22’ye göre web sitesinin görünüm ve içeriğine yönelik olarak öğretmen adaylarının biri (1ÖA3) içeriğin uygun olduğunu, diğer bir öğretmen adayı (1ÖA6) ise web sitesinin içeriğinin görseller, video ve ek kaynaklar eklenerek zenginleştirilmesi ihtiyacı olduğunu aynı zamanda basit bir arayüze sahip olup herkes tarafından kullanılabilecek anlaşılır bir sayfa olduğunu ifade etmiştir.

3.1.3.3. Birinci Uygulama Aşaması Öğretimsel Uyarlamalar

“Öğretimsel Uyarlamalar” başlıklı tema öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencileri için yapılabilecek olan öğretimsel uyarlamalar hakkındaki görüşlerini konu almaktadır. Görüşme formunun bu bölümünde yer alan sorular öğretim içeriğinde uyarlamalar, öğretim sunumunda uyarlamalar, öğretim ortamının uyarlanması ve öğretimin değerlendirilmesinde uyarlamaları kapsamaktadır.

Öğretmenlik uygulaması sürecinde öğretmen adaylarının öğretimsel uyarlamalara ilişkin görüşleri Şekil 23’te verilmiştir.

Şekil 23. Öğretimsel Uyarlamalar Hiyerarşik Kod ve Alt Kodları

- **Öğretim İçeriğinin Uyarlanması:** Öğretim içeriğinin uyarlanması teması, öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisine yönelik amaçlarda uyarlamalar ve öğretim içeriğinde yapılabilecek basitleştirme veya zenginleştirmeler gibi uyarlamalara yönelik görüşleriyle ortaya çıkmaktadır. Öğretmen adayları öğretim içeriğinin uyarlanmasını kaynaştırma öğrencisinin öğrenmesini kolaylaştırması, öğrenciye katkı sağlama, yapılacak uyarlamalarda öğrenci düzeyinin dikkate alınması gerekliliği ile açıklamaktadır.

- **Öğrenmeyi Kolaylaştırma:** Öğrenmeyi kolaylaştırma teması öğretmen adaylarının (1ÖA1, 1ÖA2, 1ÖA4, 1ÖA5, 1ÖA6) öğretim içeriğinde kaynaştırma öğrencisine yönelik yapılacak uyarlamalar ile kaynaştırma öğrencisinin daha kolay öğrenmesinin sağlanacağı yönünde ifadeleri ile açıklanmaktadır.

“Bence gerekli gerekli olmasının nedeni belirli bir amaç ve hedef doğrultusunda ilerlemek özel gereksinimli öğrencilerin kazanmasını istenen davranışların daha kolay biçimde gerçekleştirmesine yardımcı olabilir. Yani belirli

bir amaç ve hedef doğrultusunda ilerlenmesi... hani o öğrenciye daha fazla fayda gösterebilir.” (1ÖA2, Konum 2)

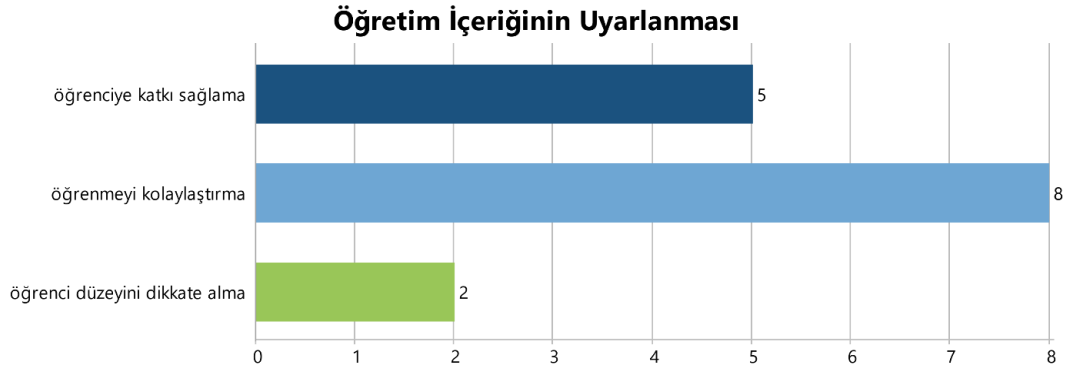
○ **Öğrenciye Katkı Sağlama:** Öğrenciye katkı sağlama teması öğretmen adaylarının (1ÖA2, 1ÖA2, 1ÖA5, 1ÖA6, 1ÖA6) kaynaştırma öğrencisine yönelik öğretim içeriğinde uyarlamalar yapılması gerektiği yönündeki ifadelerinin gerekçeleri ile açıklanmaktadır. Öğretmen adayları kaynaştırma öğrencisine yönelik öğretim içeriğinde uyarlamalar yapılması gerektiğini bunun öğrenciye katkı sağlayacağını ifade etmişlerdir.

“... öğretim yöntemleri seçilirken öğrencilerin hedefleri öğrencilerin hani konunun özelliklerine göre seçildiği için öğrencilerin eğitimine daha fazla katkı sağlayabilir. Hani belirli bir güdülemeleri olabilir. Hani belirli bir hedefleri orda hani kazanımlara göre hareket edilirse daha fazla eğitimde katkısı olabilir. Daha planlı bir şekilde ilerleyebilir.” (1ÖA2, Konum 4)

○ **Öğrenci Düzeyini Dikkate Alma:** Öğrenci düzeyini dikkate alma teması öğretmen adayının (1ÖA3) öğretim içeriğinde uyarlamalar yapılmasının gerektiği yönündeki ifadelerinin gerekçeleri ile açıklanmaktadır. Öğretmen adayı öğretim içeriğinde kaynaştırma öğrencisi için uyarlamalar yapılması gerektiğini çünkü kaynaştırma öğrencisinin düzeyinin ve bireysel ihtiyaçlarının akranlarına göre farklı olduğunu, bunun için de uyarlamaların öğrencinin düzeyine göre yapılması gerektiğini ifade etmiştir.

Özel gereksinimli öğrenci için öğretim içeriği farklılaştırılması gereklidir. Yani çünkü her öğrencinin seviyesi aynı değildir mesela hani bazıları bir konuyu çok çabuk anlayabilir ama kimisi anlayamaz o yüzden gereklidir yani bu da. Farklılaştırılması gereklidir. (1ÖA3, Konum 3)

Öğretim içeriğinin uyarlanmasına ilişkin katılımcıların görüşlerini gösteren alt kod istatistikleri Şekil 24’te yer almaktadır.

Şekil 24. Öğretim İçeriğinin Uyarlanması Alt Kod İstatistiği

Şekil 24'e göre öğretim içeriğinin uyarlanmasına yönelik olarak öğretmen adayları (1ÖA2, 1ÖA5, 1ÖA6) beş kez uyarlamaların kaynaştırma öğrencisine katkı sağlayacağını ifade ederken, iki öğretmen adayı (1ÖA2, 1ÖA6) aynı görüşü ikişer kez ifade etmiştir. Öğretim içeriğinin uyarlanmasının gerekliliğine yönelik öğretmen adayları (1ÖA1, 1ÖA2, 1ÖA4, 1ÖA5, 1ÖA6) öğrencide öğrenmeyi kolaylaştıracağını sekiz kez ifade ederken üç öğretmen adayı (1ÖA1, 1ÖA2, 1ÖA4) aynı ifadeyi ikişer kez dile getirmiştir. Bir öğretmen adayı (1ÖA3) ise öğretim içeriğinin uyarlanmasında öğrenci düzeyinin dikkate alınmasını iki kez ifade etmiştir.

- **Öğretimin Sunumu:** Öğretimsel uyarlamalara ait bu alt tema öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisine yönelik öğretim yönteminde/tekniklerinde uyarlamalar yapılması ve öğretimde pekiştiricilerin kullanılmasına yönelik görüşleriyle ortaya çıkmaktadır.

- **Öğretim Yönteminde/Teknikinde Uyarlamalar:** Öğretim yönteminde/tekniklerinde uyarlamalar teması öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencilerinin gereksinimlerine yönelik öğretim yönteminde/tekniklerinde uyarlamalar yapılması gerekliliğine ilişkin görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adayları öğretim yönteminde/tekniklerinde uyarlamalar yapılmasının gerekliliğini öğrencinin gereksinimine uygun yöntem/teknik seçimi, öğrencinin aktif katılımını sağlayacak yöntem/teknik kullanılması ve öğretimi somutlaştıran yöntem/teknik seçimi görüşleriyle açıklamaktadır.

- **Aktif Katılıma Yönelik Yöntem/Teknik Seçimi:** Öğrencinin aktif katılımını sağlayacak yöntem/teknik kullanılması teması öğretmen adayının (1ÖA4)

kaynaştırma öğrencisinin derse aktif katılımını sağlayacak ve öğrencinin yaparak yaşayarak öğreneceği daha fazla duyu organına hitap edecek şekilde yöntem/tekniklerin kullanılması yönündeki ifadeleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adayları bu sayede kaynaştırma öğrencisinin daha kolay öğreneceğini belirtmişlerdir.

“Gerekli çünkü anlamada biraz sıkıntı yaşadıkları için daha somut yaparak yaşayarak öğrenecekleri kendileri de sürecin içine dahil olabilecekleri öğretimsel tekniklerden yararlanılabilir. Drama teknikleri olabilir ya da böyle hani model ve numuneler olabilir kendi görerek kendi beş duyu organını da aktif şekilde kullanabileceği etkinlikler daha çok” (1ÖA4, Konum 5)

▪ **Öğretimi Somutlaştıran Yöntem/Teknik Seçimi:** Öğretimi somutlaştıran yöntem/teknik seçimi, öğretmen adaylarının (1ÖA1,1ÖA4) kaynaştırma öğrencisinde anlamayı kolaylaştıracak şekilde öğretimin sunumuna yönelik ifadeleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adayları kaynaştırma öğrencisine yönelik öğretim yöntem/tekniklerinde öğrenmeyi soyut düzeyde bırakacak yöntem tekniklerin değil konuyu somutlaştıracak yöntem tekniklerin kullanılmasıyla öğrenme sürecine katılmalarının sağlanması gerektiğini belirtmişlerdir.

“Öğretimi daha somut hale getirmek için gereklidir.” (1ÖA1, Konum 4)

▪ **Gereksinime uygun yöntem/teknik seçimi:** Bu tema, öğretmen adaylarının (1ÖA3,1ÖA5,1ÖA6) kaynaştırma öğrencisinin gereksinimine uygun öğretim yöntemi/teknik seçilmesine yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adayları kaynaştırma öğrencisinin öğrenme özelliklerinin, gereksinimlerinin akranlarından farklı olması dolayısı ile kaynaştırma öğrencisine yönelik farklı yöntem/teknik seçilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir.

“Bence değişik yöntem strateji ve teknikler kullanılmalı çünkü her dersin hatta konuların bile öğrencinin anlayışı için farklı teknikler kullanırsak konularda da daha rahat anlayabilir yani her konuyu anlatım yoluyla ya da buluş yoluyla anlamayabilir daha zor gelebilir ama konulara göre yöntem strateji teknik belirlersek belki daha kolay öğrenebilir konuları.” (1ÖA5, Konum 4)

○ **Pekiştireç Kullanımı:** Kaynaştırma öğrencisine pekiştireç kullanımı öğretmen adaylarının pekiştireç kullanılmasının gerekliliğini pekiştirecin öğrencinin öğretim etkinliğine ilgisinin artması ile pekiştirecin genellemeyi sağlaması yönünde ifadeleriyle ortaya çıkmaktadır.

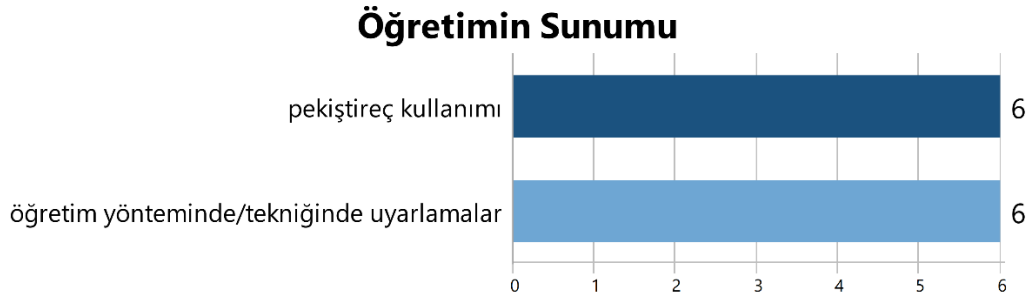
• **Öğretim Etkinliğine İlginin Artması:** Kaynaştırma öğrencisine öğretim sürecinde pekiştirecin kullanımına yönelik öğretmen adayları (1ÖA1, 1ÖA3, 1ÖA4, 1ÖA5, 1ÖA6) pekiştireç kullanımının gerekliliğini belirtmiş ve pekiştirecin öğrencinin derse ve okula karşı ilgisini arttıracak, motivasyon sağlayacağını, kendisinde başarmış olma duygusu yaşatacağını ve dolayısıyla kendisine güven duygusunu da geliştireceğini ifade etmişlerdir.

“Bu pekiştireçleri kullanmanın çok önemli olduğunu düşünüyorum. Kaynaştırma öğrencisi için de çok daha önemli bence hem onun motivasyonunu arttıracak onun sınıfta daha fazla özgüvenine sahip olmasını sağlayacak ve kendini rahat hissetmesini sağlayacak olarak görüyorum. Öğretmenin bunu önceden çok iyi planlayıp ve öğrencinin o anki davranışından da yola çıkarak pekiştireçleri vermenin olumlu olacağını düşünüyorum.” (1ÖA6, Konum 5)

• **Genellemeyi Sağlama:** Bir öğretmen adayı (1ÖA2) kaynaştırma öğrencisine pekiştireç kullanımının gerekli olduğunu ve pekiştirecin öğrencinin günlük yaşamından seçilen bir pekiştireç olması gerektiğini, bu sayede davranışları günlük yaşamda da kazanabileceğini ifade etmiştir.

“Bence fazlasıyla kullanılmalı ve gerekli yani gerektiğini düşünüyorum. Çünkü öğrendikleri şeyleri yaşamlarında daha kolay bağlantı kurmalarını yani mesela güdüleme örneklerinde verildiği zaman hani yaşamlarında daha kolay bağlantı kurabilirler. Daha çok günlük hayatta kullanabilecekleri şeylerden örnekler verirsek hani bu bunları pekiştirebilir.” (1ÖA2, Konum 5)

Öğretimin sunumunda uyarlamalara yönelik katılımcıların görüşlerine ait alt kod istatistikleri Şekil 25’te verilmiştir.

Şekil 25. Öğretim Sunumu Alt Kod İstatistiği

Şekil 25’e göre öğretimin sunumunda uyarlamalara yönelik olarak öğretmen adaylarının hepsi kaynaştırma öğrencisi için pekiştireç kullanımı ile öğretim yönteminde/teknikinde uyarlamaların gerekliliğini ifade etmiştir.

- **Öğretim Ortamının Düzenlenmesi:** Üçüncü tema olan öğretim ortamının düzenlenmesi teması öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisine yönelik sınıfta öğrencinin oturma düzeninde yapılacak düzenlemeler ile okul genelinde öğrencinin gereksinimine göre yapılacak fiziksel düzenlemelere yönelik görüşleriyle ortaya çıkmaktadır.

- **Oturma Düzenine Yönelik Düzenlemeler:** Oturma düzeninde yapılacak düzenlemeler, öğretmen adaylarının tümünün kaynaştırma öğrencisinin gereksinimine ve bireysel ihtiyaçlarına göre gereksinimlerini karşılayacak bir konumda oturması gerektiği yönündeki ifadeleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adayları kaynaştırma öğrencisinin ihtiyaçlarına uygun şekilde sınıfta bir konuma oturtulması gerektiğini, öğrencinin dikkatini dağıtmayacak bir şekilde oturma düzeninin sağlanması gerektiğini, sınıf düzeninin de dikkat dağıtmaması gerektiğini, fiziksel uyarlamaların öğrencinin daha iyi öğrenmesini sağlayacağını belirtmişlerdir.

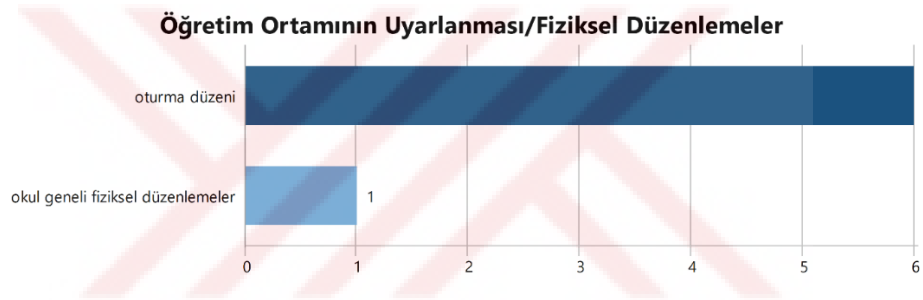
“Yani fiziksel uyarlamalar gereklidir özel gereksinimli öğrenci için mesela işitmesinde ya da görmesinde bir problem olan bir çocuğun sınıfın mesela en önüne alarak bu problemini biraz çözmüş olabiliriz yani. O yüzden fiziksel uyarlamalar gereklidir. “(1ÖA3, Konum 9)

- **Okul Geneli Fiziksel Düzenlemeler:** Okul geneli fiziksel düzenlemeler, bir öğretmen adayının (1ÖA5) kaynaştırma öğrencisinin gereksinimine

ve bireysel ihtiyaçlarına göre okul içerisinde ve çevresinde (rampa, asansör gibi) düzenlemelerin yapılması gerektiği yönündeki ifadesiyle açıklanmaktadır.

“...mesela okullarda rampa falan koyulabilir öğrenciler için daha rahat çıkıp okula girmeleri için eğer okulda asansör yoksa sınıfı o öğrencinin bulunduğu sınıfı ilk kata koyulabilir öğrencinin daha iyi bir şekilde nasıl rahat edebiliyorsa okul buna göre düzenlenmeli bence...mesela öğrenci gerekliyse en öne oturtulabilir. Öğretmenin masasının önüne oturabilir. Gerekli yani hem okulda hem sınıfta da gerekli.” (1ÖA5, Konum 9)

Öğretim ortamının uyarlanmasına/fiziksel düzenlemelere yönelik katılımcıların görüşlerine ait alt kod istatistikleri Şekil 26’da verilmiştir.

Şekil 26. Öğretim Ortamının Uyarlanması/Fiziksel Düzenlemeler Alt Kod İstatistiği

Şekil 26’ya göre öğretim ortamında düzenlemeler/fiziksel düzenlemelere yönelik olarak öğretmen adaylarının hepsi kaynaştırma öğrencisi için fiziksel düzenlemelerin gerekliliğini belirtmiş, öğrencinin oturma düzenine yönelik gereksinimleri doğrultusunda düzenlemeler yapılmasını gerektiğini ifade ederken; bir öğretmen adayı (1ÖA5) ise ayrıca okulun geneli fiziki düzenlemelerinin de gerekliliğini belirtmiştir.

- **Öğretimin Değerlendirilmesi:** Dördüncü tema olan öğretimin değerlendirilmesi teması öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisine yönelik değerlendirmede uyarlamalar yapılmasına yönelik öğrencinin ölçülmesi ve değerlendirilmesinde öğrencinin düzeyine uygun değerlendirme yapılması gerektiği ile sınavlarda basitleştirmelerin yapılması gerektiği yönündeki görüşleriyle ortaya çıkmaktadır.

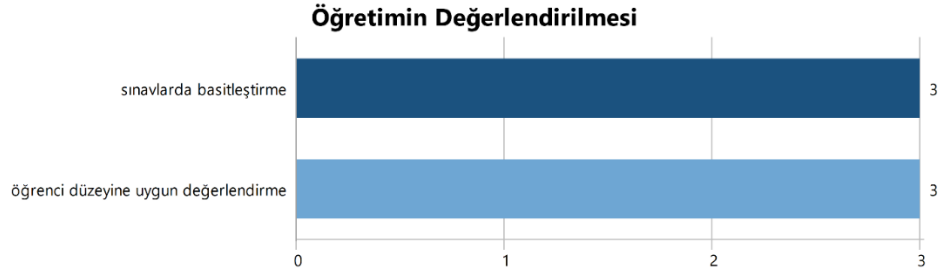
- **Öğrencinin Düzeyine Uygun Değerlendirme:** Kaynaştırma öğrencisi için değerlendirmede düzenlemelere yönelik öğrencinin düzeyine uygun değerlendirme teması, öğretmen adaylarının (1ÖA2, 1ÖA3, 1ÖA6) kaynaştırma öğrencisinin normal gelişim gösteren akranlarından düzeyinin farklı olması dolayısıyla öğretimin değerlendirilmesinde öğrenci için seviyesine uygun düzenlemeler yapılması gerektiği yönündeki görüşleriyle açıklanmaktadır.

“...çocuk için hiç yararlı olacağını düşünmüyorum ve o sınav sonucunun da öğrencinin gerçek potansiyelini ya da gerçek sonucunu yansıtacağını da düşünmüyorum hocam. Yani elde edeceğimiz sonuç bence tam olarak doğru çıkmayacaktır sınav sonucunda. Kaynaştırma öğrencisine daha farklı bir değerlendirme yöntemi olması gerektiğini düşünüyorum.” (1ÖA6, Konum 6)

- **Sınavlarda Basitleştirme:** Sınavlarda basitleştirmenin yapılması teması, öğretmen adaylarının (1ÖA1, 1ÖA4, 1ÖA5) kaynaştırma öğrencisinin düzeyinin akranlarından farklı olması dolayısıyla sınavlarda öğrenci için basitleştirme yapılması gerektiği, aksi halde değerlendirmenin gerçek sonucu yansıtmayacağı yönündeki görüşleriyle açıklanmaktadır.

“...sınav tabii ki de diğer yaşlılarıyla girdiği sınavlar gibi olmamalı bence ama eğer diğer arkadaşlarının da sınava girdiğini görüyorsa mesela öğrenci ona da diğerlerinkine göre daha kolay hatta çok kolay bir sınav yapıp kendi farklı olduğunu hissettirmemek açısından bence ona da kendi düzeyine uygun bir sınav yapabiliriz.” (1ÖA5, Konum 6)

Öğretim değerlendirilmesinde uyarlamalara yönelik katılımcıların görüşlerine ait alt kod istatistikleri Şekil 27’ye verilmiştir.

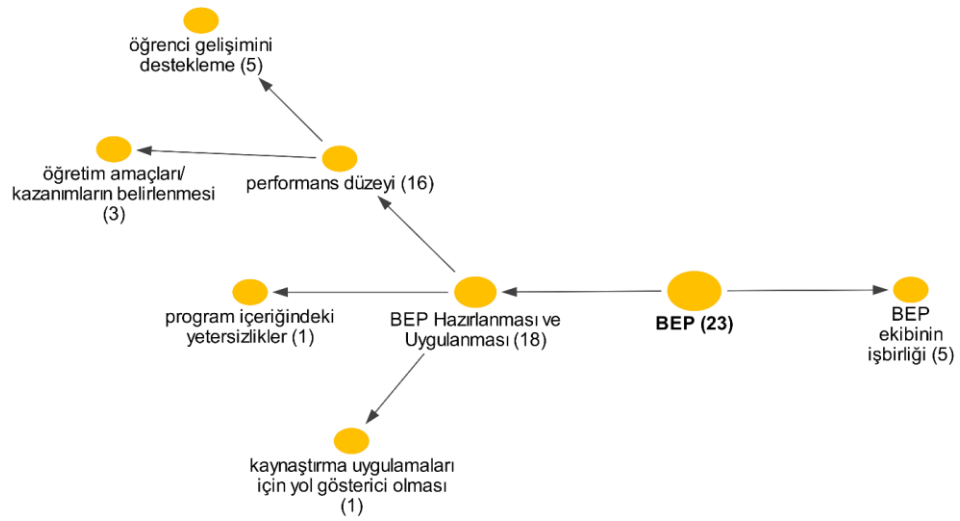
Şekil 27. Öğretimin Değerlendirilmesi Alt Kod İstatistiği

Şekil 27'ye göre öğretimin değerlendirilmesinde uyarlamalara yönelik olarak öğretmen adaylarının hepsi uyarlamaların gerekli olduğunu ifade ederken; üç öğretmen adayı (1ÖA1, 1ÖA4, 1ÖA5) sınavlarda basitleştirmelerin yapılması, üç öğretmen adayı (1ÖA2, 1ÖA3, 1ÖA6) ise öğrencinin düzeyine uygun değerlendirme yapılmasının gerekliliğini belirtmiştir.

3.1.3.4. Birinci Uygulama Aşaması Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP)

Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı teması öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencilerine yönelik BEP hazırlanması, sınıf öğretmenin öğrencinin eğitimini BEP'ine göre planlaması ve BEP ekip üyelerinin işbirliği içinde uygulamasına yönelik görüşlerini konu almaktadır. Görüşmelerin bu bölümünde yer alan sorular kaynaştırma öğrencisine BEP hazırlanarak uygulanması ve BEP ekip üyelerinin iş birliğini kapsamaktadır.

Öğretmenlik uygulaması sürecinde öğretmen adaylarının Bireyselleştirilmiş Eğitim Programına ilişkin görüşleri Şekil 28'de verilmiştir.

Şekil 28. Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Hiyerarşik Kod ve Alt Kodları

• **Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Hazırlanması ve Uygulanması:**

İlk tema olan Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Hazırlanması ve Uygulanması öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisine yönelik BEP hazırlanması ve uygulanmasına yönelik görüşleriyle ortaya çıkmaktadır. Öğretmen adayları BEP programının hazırlanması ve uygulanmasını kaynaştırma öğrencisinin bireysel farklılıklarını ve gereksinimlerini, mevcut performans düzeyini içeren bir program olması ile kaynaştırma uygulamaları için sınıf öğretmenine BEP'in bu süreçte yol gösterici olması ancak sınıf öğretmenliği lisans programında BEP'in hazırlanması ve uygulanmasına yönelik ders içeriklerinin yetersiz olduğu ile açıklamaktadır.

○ **Performans Düzeyi:** Performans düzeyi teması öğretmen adaylarının (1ÖA1, 1ÖA2, 1ÖA3, 1ÖA4, 1ÖA5, 1ÖA6) kaynaştırma öğrencisinin performans düzeyinin normal gelişim gösteren akranlarından farklı olması ve mevcut performans düzeyini BEP'in içermesi ile öğrencinin seviyesine uygun amaçların belirleneceği böylelikle BEP'in uygulanmasıyla öğrencinin gelişiminin destekleneceği yönünde görüşleriyle açıklanmaktadır.

“Bence gerekli çünkü hem özel gereksinimli öğrencinin tespit edilmesi tespit edilen öğrencinin hani bep çıkartılması hani neyi ne kadar bildiğini veya neyi ne kadar bildiğinin tespit edilmesi öğrencinin eksiklerinin tamamlanması veya hani yeni öğrenmesi gereken konular için gerekli diye düşünüyorum.” (1ÖA2, Konum 7)

▪ **Öğretim Amaçlarının/Kazanımların Belirlenmesi:** Öğretim amaçları/kazanımların belirlenmesi teması öğretmen adaylarının (1ÖA1, 1ÖA2, 1ÖA5) BEP'in uygulanması ile öğrencinin performans düzeyine göre daha doğru amaçların belirlenmesinin sağlanacağına yönelik görüşleri ile açıklanmaktadır. Öğretmen adayları kaynaştırma öğrencilerinin bireysel farklılıkları ve ihtiyaçlarının, performans düzeylerinin BEP'te yer alması dolayısıyla belirlenen amaçların öğrenci için daha doğru olacağını ifade etmişlerdir.

“BEP bence de hazırlanmalı gerekli öğrenciler için çünkü onların düzeyleri hazırlanmış öğretim programlarındaki öğrencilerden farklı oluyor gerekli yani her konuyu anlamayabilirler ya da her kazanımı kazanamayacak düzeyde olabilirler onlara uygun kazanımlarla hazırlanmalı BEP.” (1ÖA5, Konum 7)

▪ **Öğrenci Gelişimini Destekleme:** Öğrenci gelişimini destekleme teması öğretmen adaylarının (1ÖA2, 1ÖA3, 1ÖA5, 1ÖA6) kaynaştırma öğrencisinin BEP'inin öğrencinin mevcut performans düzeyine göre belirlenmiş olan eğitimin sağlanmasına olanak verdiği için BEP'in uygulanmasının öğrencinin gelişimini destekleyeceği ve ilerleme sağlanacağı yönündeki görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adayları kaynaştırma öğrencisinin bireysel farklılıklarına uygun olarak BEP'in uygulanmasıyla öğrencinin gelişim göstereceğini ifade etmişlerdir.

“... Orada uzun dönem amaçlar kısa dönem amaçlar öğrencinin baştaki potansiyeli baştaki durumu ve sonraki durumu gibi bize birçok veri sunuyor iyi yapılmış bir BEP kaynaştırma öğrencisini çok daha ileriye taşıyacağını düşünüyorum ...” (1ÖA6, Konum 7)

○ **Kaynaştırma Uygulamaları İçin Yol Gösterici Olma:** Kaynaştırma uygulamaları için yol gösterici olması teması bir öğretmen adayının (1ÖA4) BEP'in kaynaştırma öğrencilerinin bireysel gereksinimlerine göre hazırlanan bir program olması dolayısıyla sınıf öğretmeni olarak kaynaştırma öğrencisinin eğitiminde kendilerine bir rehber ve yol gösterici olacağı yönündeki görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adayları sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma öğrencisinin eğitiminde BEP'in

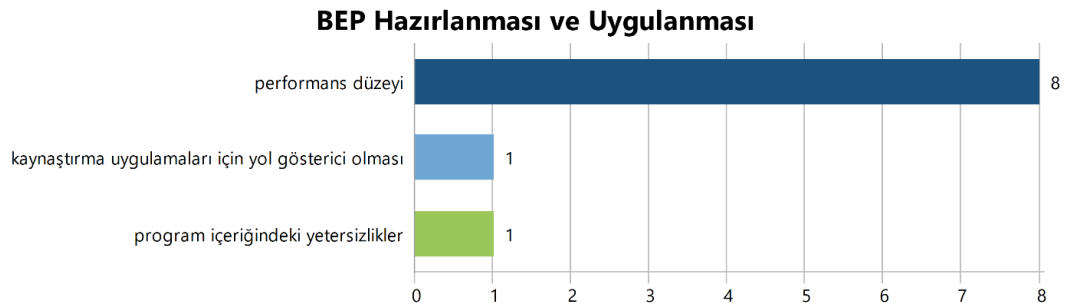
öğrencinin eğitimi için doğru adımları izlemede kendilerine bir rehber niteliği taşıdığını ifade etmişlerdir.

“Gerekli çünkü diğer öğrencilerden ayrıştırıldıkları için daha planlı programlı şekilde yürütülmesi lazım bu sürecin bu süreçte BEP en iyi yardımcımız olacaktır. Aslında ya orda yanlış kullandım. Kaynaştırma yaptığımız için diğer öğrencilerle bir tutmamalıyız onları orda ifadeyi yanlış kullandım. Hani BEP’ten yardım alarak daha süreci daha iyi yönetebiliriz.” (1ÖA4, Konum 8)

○ **Program İçeriğindeki Yetersizlikler:** Program içeriğindeki yetersizlikler teması bir öğretmen adayının (1ÖA5) kaynaştırma öğrencisine yönelik BEP hazırlanması ve uygulanmasına yönelik Sınıf Öğretmenliği Lisans Programı’nda alınan derslerde BEP’e yönelik yeterli ders içeriğinin olmaması yönündeki görüşleri ile açıklanmaktadır. Öğretmen adayı lisans programında BEP’in hazırlanması ve uygulanmasına yönelik ders içeriklerinin yeterli olmadığını ve konuya yönelik bilgi yetersizliği olduğunu ifade etmiştir.

“...bence önemli yani ben de sınıf öğretmenliği öğrencisiyim biz bu konu hakkında çok detaylı bilgi almıyoruz derslerini de çok fazla görmüyoruz...” (1ÖA5, Konum 8)

BEP hazırlanması ve uygulanmasına yönelik katılımcıların görüşlerine ait alt kod istatistikleri Şekil 29’da verilmiştir.

Şekil 29. BEP Hazırlanması ve Uygulanması Alt Kod İstatistiği

Şekil 29’a göre BEP hazırlanması ve uygulanmasına yönelik olarak öğretmen adaylarının hepsi kaynaştırma öğrencisi için BEP’in hazırlanıp uygulanmasının

gerekli olduğunu ifade ederken; beş öğretmen adayı (1ÖA1, 1ÖA2, 1ÖA3, 1ÖA5, 1ÖA6) BEP'in öğrencinin performansını yansıttığını ve eğitimi için gerekli olduğunu belirtirken üç öğretmen adayı (1ÖA2, 1ÖA5, 1ÖA6) aynı düşünceyi ikişer kez ifade etmişlerdir. Bir öğretmen adayı (1ÖA4) BEP'in kaynaştırma eğitiminde sınıf öğretmenine bir rehber niteliğinde olduğunu, diğer bir öğretmen adayı (1ÖA5) ise BEP hazırlanması ve uygulanmasına yönelik lisans programında yetersiz ders içerikleri olduğunu ifade etmiştir.

- **BEP Ekibinin İş birliği:** BEP ekibinin iş birliği teması öğretmen adaylarının (1ÖA1, 1ÖA3, 1ÖA4, 1ÖA5, 1ÖA6) kaynaştırma öğrencisinin BEP'inin hazırlanıp uygulanması ve iş birliği içerisinde yürütülmesinin gerekliliğine yönelik görüşleri ile açıklanmaktadır. Öğretmen adayları BEP'in BEP ekibi ile iş birliği içerisinde yürütülmesi gerektiğini, süreklilik arz eden bir süreç olması ile ekip üyelerinin iş birliği yaparak bilgi alışverişinde bulunmalarının öğrencinin eğitimi için daha yararlı olacağını, süreçte herhangi bir ekip üyesinin fark edemediği durumu diğer bir ekip üyesinin fark edebileceğini ve o yüzden bilgi alışverişinde bulunmaları gerektiğini ifade etmişlerdir.

“İş birliği yapılması gerek bu süreçte. Çünkü hani bu süreklilik arz eden bir süreç olduğu için ailesi okuldaki psikolojik danışmanlar öğretmenler sınıf öğretmenleri bu süreçte hep beraber çocuğa yardımcı olmalı BEP'i uygulamalı yani.”
(1ÖA4, Konum 9)

Buraya uygulama rehberinde planlanan değişiklikler hemen ardından da web sitesinde planlanan değişiklikleri koyup ikinci aşamaya geçeriz.

3.2. İkinci Uygulama Aşaması

Bu bölümde ikinci uygulama aşaması için öğretmenlik uygulaması rehberinin hazırlanması ve ikinci uygulama aşamasının tamamlanması sonrasında uygulama rehberinde yapılan değişiklikler, ikinci uygulama aşaması sırasında ve sonrasında kaynaştırma uygulamaları konusunda öğretmen adaylarını destekleme amacıyla hazırlanan web sitesinde planlanan değişiklikler ve öğretmenlik uygulaması sürecinin

tamamlanması sonrasında öğretmen adayları ile yapılan görüşmelerden elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

3.2.1. İkinci Uygulama Aşaması Sonrası Öğretmenlik Uygulaması Rehberinde Yapılması Planlanan Değişiklikler

- Web sitesi girişi için öğretmen adaylarından e-posta bilgilerinin alınarak web sitesine öğretmen adayların eklenmesi ve web sitesinin öğretmen adaylara tanıtılması görevinin uygulama rehberinde birinci hafta etkinliklerine dahil edilmesi,
- Öğretmen adayları için hazırlanmış olan gözlem formunun rehberde eklenmesi,
- Birinci aşamada sadece bir haftada yer alan kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalar konulu ek okuma yapma görevi birinci aşamanın tamamlanması sonrasında öğretmenlik uygulaması teorik dersleri kapsamında uygulama rehberinde yer alan sekiz haftalık içeriğin tamamına ek okumaların ilave edilmesidir.

3.2.2. İkinci Uygulama Aşaması Sonrasında Web Sitesinde Yapılması Planlanan Değişiklikler

Öğretmen adayları ile öğretmenlik uygulaması sürecinin sonunda yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler sırasında adayların web sitesine yönelik görüş ve önerileri ile danışman ile yapılan planlama toplantıları doğrultusunda web sitesinin görünüm ve içeriğinde izleyen değişikliklerin yapılması planlanmıştır:

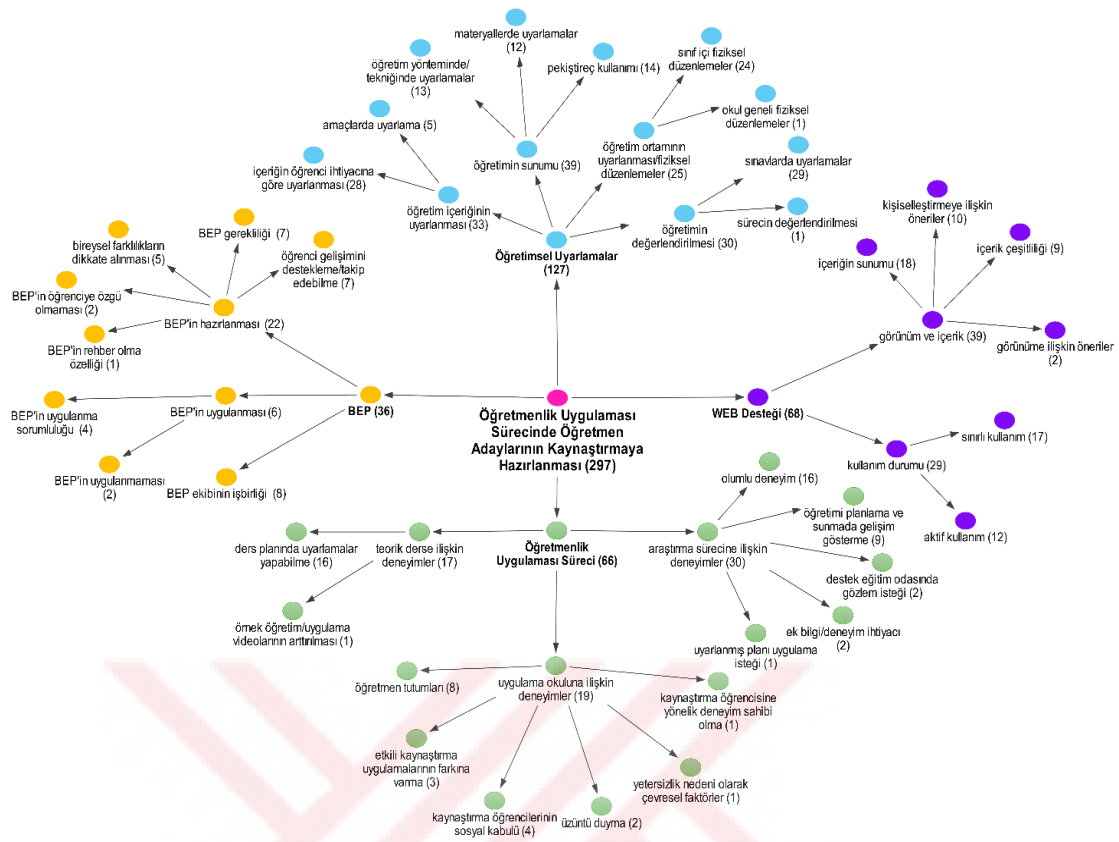
- Web sitesinin hesap girişi ayarları, öğretmen adaylarının kullanıcı adı ve parola ile giriş yaptıklarında direkt olarak derslerin olduğu sekmeye yönlendirilecekleri şekilde değiştirilmesi,
- İkinci uygulama aşamasında kullanıcı adı ve parola ile giriş yapıldıktan sonra açılan kişiselleştirme sayfası öğretmen adaylarının kendi tercihlerine göre web sitesinin ilgili bölümünden seçebilecekleri şekilde ayarlanması,

- Ders listesinin olduğu “Uygulama” sekmesi ikinci aşamada “1.Ders, 2. Ders...”şeklinde isimlendirilmişken ikinci aşama sonrası şifreleme ile dışardan görünümün (farklı kullanıcılar) mümkün olmayacağı şekilde gizlilik ayarlarından şifrelenerek öğretmen adaylarının “Uygulama” sekmesi altında her bir dersin ismini o derste işlenilen konu ismi ile bulmalarına olanak sağlayacak şekilde değiştirilmesi,
- Web sitesi için tasarlanan logonun web sitesine eklenmesi,
- Araştırma süreci ve araştırmacılara yönelik öğretmen adaylarının bilgi sahibi olabilecekleri “Hakkımızda” bölümünün tasarlanarak web sitesine eklenmesidir.

3.2.3. İkinci Uygulama Aşaması Öğretmen Adaylarının

Görüşlerinden Elde Edilen Bulgular

İkinci aşamanın tamamlanması sonrasında öğretmen adaylarının görüşlerinden elde edilen bulgular “Öğretmenlik Uygulaması Süreci, Web Desteği, Öğretimsel Uyarlamalar ve Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları (BEP)” olmak üzere toplam dört tema ve temalara ait alt temalar şeklinde açıklanmıştır. İkinci aşama sonrasında yarı yapılandırılmış görüşmelerde elde edilen verilerin betimsel analiz sonucunda belirlenen temalar ve alt temalar Şekil 30’da yer almaktadır.

Şekil 30. İkinci Uygulama Aşaması Öğretmen Adaylarının Görüşlerinden Elde Edilen Tema ve Alt Temalar

Şekil 30'a göre öğretmen adaylarının görüşlerinden elde edilen bulgular “Öğretmenlik Uygulaması Sürecinde Öğretmen Adaylarının Kaynaştırmaya Hazırlanması” teması ve “Öğretmenlik Uygulaması Süreci, Web Desteği, Öğretimsel Uyarlamalar ve Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları” olmak üzere dört alt tema ve bu temalara ait alt temalar şeklinde incelenmiştir. İlerleyen bölümde ana temaya ait alt temaların açıklamalarına ve temalara ait alt kod istatistiklerine yer verilmiştir.

3.2.3.1. İkinci Uygulama Aşaması Öğretmenlik Uygulaması

Süreci

Öğretmenlik uygulaması süreci teması öğretmen adaylarının kendilerini kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalar konusunda destekleyici öğretmenlik uygulaması sürecine yönelik görüşlerini konu almaktadır. Görüşmelerin bu bölümünde yer alan sorular öğretmenlik uygulaması sürecindeki teorik derslere ilişkin

ve uyarlanmış plan hazırlayabilmede gelişme gösterdiklerini, bir öğretmen adayı (2ÖA4) ayrıca ders planında kaynaştırma öğrencileri için ne tür uyarlamaların yapılabileceğini ve plana bağlı kalarak bu uyarlamaları uygulayabileceğini ifade etmiştir.

“Bir kere kaynaştırma öğrencileri tanıdım farklı grupları onların özelliklerini artık biliyorum nasıl davranabileceklerini biliyorum ben nasıl davranabileceğimi biliyorum. Yani bu bana bir katkı sağladı yani şimdi gitsem bir otizmliliyle karşılaştım ona ne yapacağımı biliyorum açıkçası nasıl bir ders planı uyarlarım onu da biliyorum en azından teorik bilgilerden yola çıkarak ona göre bir plan hazırlayabilirim hareket edebilirim ona göre.” (2ÖA4, Konum 15)

▪ **Uyarlanmış ders planında zorluk yaşama:** Bu tema bir öğretmen adayının uyarlanmış ders planını hazırlarken ilk zamanda zorluk yaşadığına yönelik görüşünü kapsamaktadır. Öğretmen adayı (2ÖA5) uyarlanmış ders planı hazırlarken ilk zamanlarda zorlandığını ancak hazırlamış olduğu plan üzerinden verilen dönütlerle gelişim sağladığını belirtmiştir.

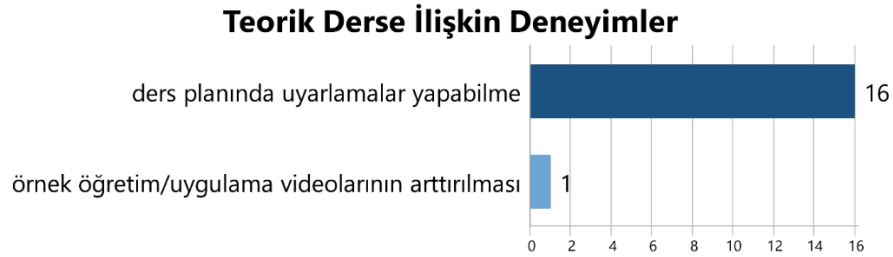
“Yaparken zorlandım ama size sorduktan sonra sizin geri dönütlerinizle bir tık daha kafamda oturdu her şey. İlk başta yaparken zorlandım... öğrenciye ne yapacağım, planda neyi nasıl göstereceğim? Mesela kazanımı bölmek olsun, biraz daha kolaylaştırmak olsun. Bunları düşünemezdim. Şu an yaparken daha farkındaydım yaptıktan sonra daha da anladım.” (2ÖA5, Konum 10)

○ **Örnek öğretim/uygulama videolarının arttırılması:** Bu tema bir öğretmen adayının teorik derslerde kendilerine sunulan bilgiler ve sunu içerikleri hakkındaki görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adayı (2ÖA3) öğretmenlik uygulaması sürecinde teorik derslerde işlenen sunuların içeriklerinin konu ile ilgili daha fazla örnek öğretim ve uygulama videosu içermesi gerektiğini, bunun ilgi çekici olabileceğini ifade etmiştir.

“...Şunu söyleyebilirim; burada ders işledik. İşte belki böyle daha ilgi çekici bir şekilde olabilirdi. Örneğin o yöntemlerde mesela video açmıştınız. Bununla ilgili

daha çok, o videoları o web sitesine attığınızı biliyorum. Mesela burada da işte onları izlesek daha iyi olabilirdi. O şekilde...” (2ÖA3, Konum 14)

Teorik derse ilişkin deneyimlere yönelik öğretmen adaylarının görüşlerini gösteren alt kod istatistikleri Şekil 32’de yer almaktadır.

Şekil 32. Teorik Derse İlişkin Deneyimler Alt Kod İstatistiği

Şekil 32’ye göre öğretmen adaylarının hepsi teorik derse ilişkin deneyimlerinde ders planında uyarlamalar yapabilme alt temasında görüş belirtirken öğretmen adaylarından beşi (2ÖA3, 2ÖA4, 2ÖA5, 2ÖA9, 2ÖA10) ders planında uyarlamalar yapabilme ve alt temalarına yönelik ikişer kez görüşlerini ifade etmiştir. Bir öğretmen adayı (2ÖA3) ayrıca teorik derslerde örnek öğretim/uygulama videolarının arttırılmasına yönelik öneride bulunmuştur.

- **Uygulama Okuluna İlişkin Deneyimler:** Uygulama okuluna ilişkin deneyimler teması öğretmen adaylarının kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalarla desteklenen öğretmenlik uygulaması sürecinin uygulama okulunda devam edilen uygulama aşamasına yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması sürecinin uygulama aşamasındaki deneyimlerine ilişkin görüşlerinden; kaynaştırma öğrencilerinin sosyal kabulü, öğretmen tutumları, etkili kaynaştırma uygulamalarının farkına varma, kaynaştırma öğrencisine yönelik deneyim sahibi olma, üzüntü duyma, yetersizlik nedeni olarak çevresel faktörler alt temaları oluşmuştur.

- **Kaynaştırma öğrencisinin sosyal kabulü:** Kaynaştırma öğrencisinin sosyal kabulü teması öğretmen adaylarının uygulama okulunda kaynaştırma öğrencilerinin sosyal kabul durumlarına yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır.

Öğretmen adaylarının görüşlerinden bu temaya ait olumlu deneyim ve olumsuz deneyim alt temaları oluşmuştur.

▪ **Olumlu deneyim:** Olumlu deneyim teması iki öğretmen adayının (2ÖA1, 2ÖA10) uygulama okulunda kaynaştırma öğrencisinin sosyal kabulünün sağlanmış olduğuna yönelik görüşleriyle ortaya çıkmaktadır. Öğretmen adayları biri (2ÖA1) araştırma sürecinde uygulama okulunda uygulamaya devam ettikleri süreçte kaynaştırma öğrencilerinin ayrımcılığa maruz kalmadıklarını ve arkadaşlarıyla birlikte hem ders aralarında hem de derste birlikte hareket edebildiklerini, diğer öğretmen adayı (2ÖA10) da kaynaştırma öğrencisinin ders aralarında arkadaşlarıyla birlikte oyun oynadığını ve arkadaşlarının kendisini dışlamadığını gözlemlediğini, bu gözlemlerinin kendilerini mutlu ettiğini ifade etmişlerdir.

“Yani benim stajda hoşuma giden şey kaynaştırma öğrencileri adına şey çok hoşuma gitti akranlarıyla beraber vakit geçirebiliyorlardı genelde benim duyduğum ders işlerken de akranlarıyla birlikte vakit geçirmekten hoşlanmadıkları ya da dışlandıkları yöndeydi ama benim staj yaptığım okulda hiç böyle bir durumla karşılaşmadım. Yani teneffüslerde ders ortamlarında hiç dışlanmış bir kaynaştırma öğrencisiyle karşılaşmadım o benim çok hoşuma gitti. Bu şekilde...” (2ÖA1, Konum 15)

▪ **Olumsuz deneyim:** Olumsuz deneyim teması bir öğretmen adayının uygulama okulunda kaynaştırma öğrencisinin sosyal kabulünün olmamasına yönelik görüşleriyle ortaya çıkmaktadır. Öğretmen adayı (2ÖA8) iki kez uygulama okulunda kendisini olumsuz etkileyen noktalardan birinin kaynaştırma öğrencisinin ders sürecinde ve ders aralarında dışlandığını gözlemlediğini ve bunun kendisini olumsuz etkilediğini ifade etmiştir.

“...kaynaştırma öğrencilerinin bazılarının ayrı olduğunu gördük... konuştuğumuzda işte ben arkadaşlarımı seviyorum ama arkadaşlarım beni sevmiyor çok oynamıyorlar benimle söylemişti...” (2ÖA8, Konum 9)

○ **Öğretmen tutumları:** Bu tema öğretmen adaylarının uygulama okulunda uygulamaya devam ettikleri sınıflarda gözlemledikleri sınıf öğretmenlerinin

kaynaştırma öğrencilerine yönelik tutum ve davranışlarını konu almaktadır. Öğretmen adaylarının görüşlerinden olumsuz öğretmen tutumu deneyimi ile olumlu öğretmen tutumu gerekliliği alt temaları oluşmuştur.

▪ **Olumsuz öğretmen tutumu deneyimi:** Olumsuz öğretmen tutumu deneyimi öğretmen adaylarının uygulama okulunda kaynaştırma öğrencisine yönelik öğretmen tutumlarının olumsuz olmasına yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Bir öğretmen adayı (2ÖA1) kaynaştırma öğrencisine sınıf öğretmenin sesini yükselttiğini, bir öğretmen adayı (2ÖA2) kaynaştırma öğrencilerine derste söz hakkı verilmediğini, bir öğretmen adayı (2ÖA3) kaynaştırma öğrencisine söz hakkı verdiğinde sınıf öğretmeni tarafından onun yapamayacağını söylendiğini, bir öğretmen adayı (2ÖA5) uygulama okulunda sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma öğrencisi için ek bir çaba göstermediklerini gözlemlediğini, bir öğretmen adayı ise (2ÖA8) üç kez gözlemlediği sınıf öğretmenlerinden yalnızca birinin kaynaştırma öğrencisiyle ilgilendiğini, diğer sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma öğrencilerine yönelik ek çalışmalar yapmadıklarını ve ilgilerinin söz konusu olmadığını ifade etmiştir.

“...öğrencileri dışlama yönüne gitmişler de diyebilirim. Çünkü mesela öğrenme güçlüğü olan bir öğrenci vardı. İşte öğrenci sen yap dediğimde, kalk dediğimde, işte yapabilirsin dediğimde; ben yapamıyorum gibi bir cevap almıştım ve arkadan da işte öğretmenin o yapamıyor dediğini duymuştum...” (2ÖA3, Konum 8)

▪ **Olumlu öğretmen tutumu gerekliliği:** Olumlu öğretmen tutumu gerekliliği bir öğretmen adayının (2ÖA5) öğretmenlik uygulaması sürecinde uygulamaya devam ettiği okulda sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma öğrencilerine yönelik ayrıca bir çaba harcamamaları ve bunun aksi şekilde kaynaştırma öğrencisine yönelik çaba harcayan öğretmenleri de bu süreçte gözlemlemek istediğine yönelik görüşüyle açıklanmaktadır.

“Sınıfta aslında öğrencileri gözlemledik ama hani öğretmenlerin onlara karşı ekstra bir çabasının olmadığını da gördüm. Ben daha çabası olan öğrenciyle bire bir ilgileneni de görmek isterdim...” (2ÖA5, Konum 14)

○ **Etkili kaynaştırma uygulamalarının farkına varma:** Bu tema öğretmen adaylarının kaynaştırma eğitime yönelik uygulama okulunda gözlem yapmaları sonucu kazandıkları deneyimlere ilişkin görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adaylarının biri (2ÖA5) aile için de sınıf öğretmeni için de zor bir durum olduğunu ancak eğitimle bu durumun düzeltilebileceğinin farkına vardığını, bir öğretmen adayı (2ÖA7) kendisinin süreç başında kaynaştırma eğitime yönelik olumsuz tutuma sahip olduğunu ancak uygulama okulundaki süreç sonunda tutumunun değiştiğini ve kaynaştırma öğrencilerinin genel eğitim sınıflarında eğitime devam etmelerinin olumlu olduğunu anladığını, diğer bir öğretmen adayı (2ÖA9) ise aynı şekilde kaynaştırma öğrencilerinin genel eğitim sınıflarında eğitim almalarının onların gelişim göstermelerine katkı saylayacağını ifade etmiştir.

“...normalde yapamam diye düşünüyordum yani olumsuz bir tutum içindeydim ama bu dönem içinde de gözlemlediğim kadarıyla daha olumluyum hani yapabileceğimi ve onların da sınıf içinde daha iyi onlar için de daha iyi olduğunu düşünüyorum...” (2ÖA7, Konum 15)

○ **Kaynaştırma öğrencilerine yönelik deneyim sahibi olma:** Bu tema bir öğretmen adayının öğretmenlik uygulaması sürecinde uygulama okulunda kaynaştırma öğrencilerini gözlemlene olanağına sahip olmasına yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adayı (2ÖA2) uygulama okulunda kaynaştırma öğrencilerini sınıf ortamında gözlemlemesi sonucunda kaynaştırma öğrencilerine yönelik neler yapılabileceği konusunda fikir sahibi olduğunu ifade etmiştir.

“Daha önce hiç böyle kaynaştırma öğrencisiyle yani yolda geçerken engelli insan görüyordum ama sınıf ortamında daha önce hiç görmemiştim sınıf ortamında neler yaptığını görme imkanım oldu görüp ona yönelik ne yapabilirim düşünme şansım oldu böyle...” (2ÖA2, Konum 15)

○ **Üzüntü duyma:** Bu tema öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması sürecinde uygulama okuluna ilişkin deneyimlerinde kendilerini olumsuz etkileyen noktalara yönelik görüşlerini kapsamaktadır. Öğretmen adaylarından biri (2ÖA8) uygulama okulunda bulunan öğrencilerin hayat hikayelerinden olumsuz

etkilendiğini ve üzüntü duyduğunu, diğer bir öğretmen adayı (2ÖA12) ise kaynaştırma öğrencilerinin öğrenme sürecinde yaşadığı zorluklardan olumsuz etkilenip üzüntü duyduğunu ifade etmiştir.

“...Tabii ki insani olarak üzüldüğümüz noktalar oluyor hani öğrenemediğini zorluk çektiğini görünce...” (2ÖA12, Konum 16)

○ **Yetersizlik nedeni olarak çevresel faktörler:** Bu tema bir öğretmen adayının öğretmenlik uygulaması sürecinde uygulama okuluna ilişkin deneyimlerinde kaynaştırma öğrencilerinin çevresel faktörlerine yönelik görüşüyle açıklanmaktadır. Öğretmen adayı (2ÖA8) uygulama okulunda bulunan kaynaştırma öğrencilerinin bazılarının çevresel faktörlerin olumsuz olması dolayısıyla kaynaştırma öğrencisi olduklarını ve bundan olumsuz etkilenip üzüntü duyduğunu ifade etmiştir.

“Çocukların hayat hikayeleri beni biraz etkiledi şahsen yani evet doğuştan gelen de var ama mesela böyle normal bir şekilde normal bir öğrenci sonrasında yaşadığı şeylerden dolayı kaynaştırma öğrencisine dönen çocuklar da var çocukların bu kadar küçük yaşta yaşadığı şeyler aslında beni çok olumsuz yönde etkiledi...hani sosyoekonomik durumları düşük olduğu için böyle hani konuşması falan filan o da beni haliyle çok etkiledi onların bu yaşadığı süreçler ... hani keşke böyle olmasaydı çocuklar falan dedim yani...” (2ÖA8, Konum 15)

Uygulama okuluna ilişkin deneyimlere yönelik öğretmen adaylarının görüşlerini gösteren alt kod istatistikleri Şekil 33’te yer almaktadır.

Şekil 33. Uygulama Okuluna İlişkin Deneyimler Alt Kod İstatistiği

Şekil 33'e göre uygulama okuluna ilişkin deneyimlerde öğretmen tutumlarına yönelik beş öğretmen adayı (2ÖA1, 2ÖA2, 2ÖA3, 2ÖA5, 2ÖA8) görüş belirtirken adaylardan biri (2ÖA5) iki kez, biri (2ÖA8) üç kez görüş belirtmiştir. Üç öğretmen adayı (2ÖA1, 2ÖA8, 2ÖA10) ise uygulama okulunda bulunan kaynaştırma öğrencilerinin sosyal kabulüne ilişkin görüşlerini ifade etmiş, öğretmen adaylarından biri (2ÖA8) bu temaya ait iki kez görüş belirtmiştir. Üç öğretmen adayı (2ÖA5, 2ÖA7, 2ÖA9) etkili kaynaştırma uygulamalarının farkına vardıklarına yönelik görüşlerini ifade etmiş, iki öğretmen adayı (2ÖA8, 2ÖA12) öğrencileri gözlemleri sonucu üzüntü duymaya yönelik görüşlerde bulunmuştur. Bu öğretmen adaylarından biri (2ÖA8) ayrıca yetersizlik nedeni olarak çevresel faktörlere yönelik görüş de belirtmiştir. Bir öğretmen adayı (2ÖA2) ise kaynaştırma öğrencisine yönelik deneyim sahibi olma ve buna yönelik memnuniyetini ifade etmiştir.

- **Araştırma sürecine ilişkin deneyimler:** Araştırma sürecine ilişkin deneyimler teması öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması sürecinde katılmış oldukları araştırma sürecine ilişkin görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adaylarının görüşlerinden araştırma sürecine ilişkin deneyimler temasında olumlu deneyim, öğretimi planlama ve sunmada gelişim gösterme, ek bilgi/deneyim ihtiyacı, uyarlanmış planı sınıfta uygulama isteği ve destek eğitim odasında gözlem isteği alt temaları oluşmuştur.

- **Olumlu deneyim:** Olumlu deneyim teması öğretmen adaylarının araştırma sürecinde olumlu deneyimler yaşadıklarına yönelik görüşleri ile ortaya çıkmaktadır. Öğretmen adaylarının görüşleri olumlu deneyim temasında süreçten memnun olma ile kaynaştırma öğrencisine karşı olumlu tutum geliştirme alt temalarını oluşturmuştur.

- **Süreçten memnun olma:** Bu tema öğretmen adaylarının araştırma sürecinin tamamına yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adaylarının hepsi araştırma sürecinde herhangi bir sorun yaşamadıklarını, süreçten memnun oldukları, süreçte her şeyin güzel olduğunu ifade etmişler, üç öğretmen adayı (2ÖA8, 2ÖA10, 2ÖA11) ise sürece tekrar dahil olma seçenekleri olsa tekrar dahil olmak istediklerini belirtmişlerdir.

“Değiştirilmesini istediğim bir şey olmazdı bence gayet açık ve nettiniz. Bu yüzden daha kolay öğrenmemizi sağladınız hani ne yapabileceğimiz hakkında. Yani bir şey değiştirmek istemezdim katılmak da isterdim devamında.” (2ÖA2, Konum 14)

▪ **Kaynaştırma öğrencisine karşı olumlu tutum geliştirme:** Bu tema öğretmen adaylarının araştırma sürecinde kendilerinin hoşuna giden noktalara ilişkin görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adaylarından biri (2ÖA3) sabrın önemli olduğunu ve öğrencilerden de bir öğretmen olarak öğrenebileceği şeyler olduğunu, biri (2ÖA5) kaynaştırma eğitimi alan öğrencinin öğretmeni için de ailesi için de durumun zorlukları olduğunu ancak eğitimle aşılabileceğini, biri (2ÖA6) kaynaştırma öğrencilerine yönelik duyarlılık ve farkındalık kazandığını, bir öğretmen adayı (2ÖA7) araştırma öncesinde kaynaştırma eğitime yönelik kendisinin yapamayacağına olan inancının araştırmadan sonra değiştiği ve yapabileceğine inandığını, kaynaştırma öğrencisinin eğitimi için araştırma süreci öncesinde genel eğitimin doğru olmadığını ancak şimdi kaynaştırma eğitiminin kendileri için faydalı olduğunu bu eğitimin önemini anladığını, diğer bir öğretmen adayı (2ÖA12) ise kaynaştırma öğrencilerinin özel olduklarını ve özel ilgiye ihtiyaçları olduklarını anladığını ifade etmiştir.

“En çok hoşuma giden noktalar yani çocukların saf sevgisi diyebilirim yani hani kaynaştırma öğrencilerinin. Yani aslında çocukların hepsi çok saf ama hani kaynaştırma öğrencileri gerçekten çok daha özeller onlardan o sıcaklığı aldım gerçekten bize böyle hayranlıkla bakıyorlar gerçekten ihtiyaçları var özel ihtiyaçları var özel olarak ilgilenmeye ihtiyaçları var o yüzden güzeldi hani his olarak bana bunları hissettirdi onlarla çalışmak onları gözlemlemek.” (2ÖA12, Konum 15)

○ **Öğretimi planlama ve sunmada gelişim gösterme:** Öğretimi planlama ve sunmada gelişim gösterme teması öğretmen adaylarının araştırma sürecinde kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalara yönelik kazandıkları deneyimler hakkındaki görüşlerini kapsamaktadır. Öğretmen adaylarının görüşleri doğrultusunda öğretimi planlama ve sunmada gelişim gösterme teması öğrencileri daha iyi tanıma, bilgi/deneyim sahibi olma ve uygulama katkısı alt temalarını içermektedir.

▪ **Öğrenciyi daha iyi tanıma:** Bu tema bir öğretmen adayının araştırma sürecinde kaynaştırma öğrencilerini tanıma fırsatı bulmasına yönelik görüşlerini kapsamaktadır. Öğretmen adayı (2ÖA6) öğretmenlik uygulamasının ilk uygulama haftasında kaynaştırma öğrencilerinin farkına varmadığını, özelliklerini bilmediğini ancak süreç sonunda bir sınıftaki kaynaştırma öğrencilerinin farkına varabildiğini ve öğrencileri daha iyi tanıyabildiğini ifade etmiştir.

“Olumsuz etkileyen noktası olmadı beni açıkçası. Olumlu etkileyen yani mesela ilk gözleme gittiğimde çocuğu anlamadım mesela öyle çocukların farkına varamadım. Öğretmenleri bana söylemişti iki kere falan. Çocukları gösteriyorlardı. Sonrasında öğretmenleri görmeden de onların böyle farkına vardım. Ne problemi olduğunun da artık az çok farkına varabiliyorum. Yani gayet de güzel anlaşıyoruz. Onlara göre de böyle yardım edebiliyorum öğrenmeleri koşulunda. Yani katılmasaydım öğrenemezdim. Daha fark edebilirdim ama geç olabilirdi.” (2ÖA6, Konum 15)

▪ **Bilgi/deneyim sahibi olma:** Bilgi/deneyim sahibi olma teması öğretmen adaylarının araştırma sürecinde kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalara yönelik deneyim sahibi olmalarından memnuniyet duyduklarını ifade etmeleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adayları (2ÖA3, 2ÖA4, 2ÖA7, 2ÖA8, 2ÖA9, 2ÖA11) araştırma sürecinde kaynaştırma öğrencilerini sınıf ortamında gözlemleme şansları olduğunu, bilgi ve deneyim sahibi olduklarını, bunun kendilerini memnun ettiğini ifade etmişlerdir.

“İyi ki bu araştırmaya katıldım diyorum katılmasaydım gerçekten de büyük bir eksiklik olduğunu düşünürdüm çünkü kaynaştırmaya yönelik hiç bilgi sahibi değildim uygulamalı olarak da gördüm bu mesleğime de bir avantaj olarak katkı sağladı teşekkür ederim.” (2ÖA4, Konum 16)

▪ **Uygulama katkısı:** Uygulama katkısı teması bir öğretmen adayının kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalara yönelik uygulamanın teorik bilgiye göre katkısı hakkındaki görüşüyle ortaya çıkmaktadır. Öğretmen adayı (2ÖA5) teorik bilgi olarak öğrenilen konuların uygulama sürecinde deneyimlenmesinin farklı

olduğunu, uygulamada daha çok detayın farkına vardığını ve teorik olarak kaynaştırma eğitimine yönelik aldığı bilgilerin kendisinde kaygı yarattığını ancak uygulamada gözlemlene deneyimiyle kaygısının kaybolduğunu teorik bilgi ile uygulama arasındaki farkı anladığını ifade etmiştir.

“Bu konu hakkında hani hep isimlerini duymuştuk işte hiperaktivite öğrenme güçlüğü hani baktığından insan mantık kurabiliyor ne olabildiğine dair. Ama içine girdiğinde aslında daha detaylı olduğunu gördüm ya da bazı konuların aslında düşündüğümüz kadar göz kokutucu olmadığını gördüm. Bu yönden çok fazla geliştim ve bilgi sahibi oldum. Hani bir konu açılrsa yarın öbür gün bir yerde hani ben bu konuya sahibim. Hem gözlemledim hem de biliyorum diye söyleyebilirim. Bu yönden çok katkısı oldu bana...” (2ÖA5, Konum 15)

○ **Ek bilgi/deneyim ihtiyacı:** Bu tema öğretmen iki öğretmen adayının araştırma sürecine yeniden dahil olmaları durumunda süreçte değiştirmesini isteyecekleri noktaların neler olabileceğine yönelik görüşlerini kapsamaktadır. Öğretmen adaylarından biri (2ÖA9) uygulama okulunda uygulamaya devam ettiği sınıfta kaynaştırma öğrencisi olması durumunda sınıf öğretmenin kendisine öğrencinin BEP’ini göstermesini, öğrencinin performans düzeyi ve bireysel gereksinimlerine yönelik kendisine daha fazla bilgi vermesini, bunun daha faydalı olabileceğini belirtmiştir. Diğer bir öğretmen adayı (2ÖA10) ise teorik derste kendilerine bilgi verilmiş olan özel gereksinim gruplarına ait daha fazla inceleme yapmak istediğini ifade etmiştir.

“...BEP olsun veya o sınıfın dersine girmeden önce böyle öğrenciler varsa bilgi sahibi olmak olsun, sebebinin ne olduğunu öğrenmek, BEP’leri görmek bizim için iyi olabilirdi. Bazıları sadece kaba taslak şu öğrencimiz böyle gibi bilgi verdi.” (2u9, Konum 14)

○ **Uyarlanmış planı uygulama isteği:** bu tema bir öğretmen adayının araştırma sürecinde hipotetik olarak hazırlamış oldukları uyarlanmış ders planlarını uygulamada deneyimleme isteğine yönelik görüşünü içermektedir. Öğretmen adayı (2ÖA4) teorik ders kapsamında hazırladığı uyarlanmış ders planlarını uygulama

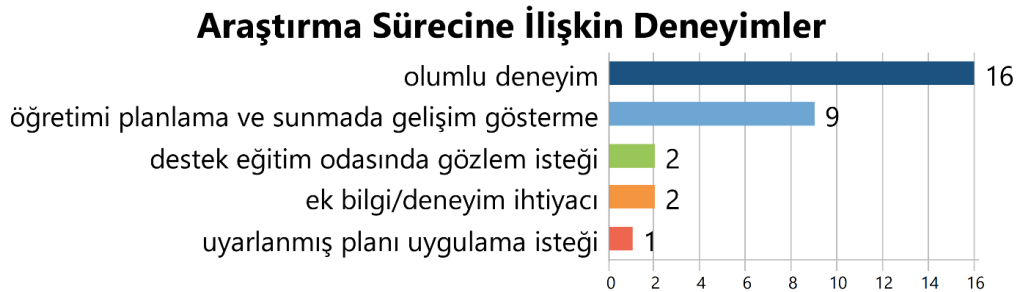
okulunda kaynaştırma öğrencisinin olduğu sınıfta uygulamayı ve uygulanabilirliği hakkında deneyim sahibi olmayı istediğini belirtmiştir.

“Öğretimsel uyarlamalar şey ders planı yapmıştık o ders planını sınıfta uygulamak isterdim o öğrencinin şeyine göre hani uygulanabiliyor mu ona bakmak isterdim açıkçası.” (2ÖA4, Konum 14)

○ **Destek eğitim odasında gözlem isteği:** destek eğitim odasında gözlem isteği teması iki öğretmen adayının araştırma sürecine yeniden dahil olsalar süreç boyunca değiştirilmesini istedikleri noktalara yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adayları (2ÖA5, 2ÖA7) araştırma sürecine tekrar dahil olmaları durumunda süreçte değiştirilmesini istedikleri nokta olarak; uygulama okulunda destek eğitim odasında da gözleme katılmayı istediklerini ve kaynaştırma öğrencisiyle birebir çalışmayı gözlemlemenin kendileri için faydalı olacağını düşündüklerini ifade etmişlerdir.

“Sadece şey diyebilirim ama özel eğitim sınıfını hiç gözlemleme şansımız olmamıştı bizim okulda ya da bir öğrenciyle birebir çalışırken gözlemleme şansımız olmadı. Sadece gözlemleseydik iyi olurdu onun dışında başka yok. Destek eğitim sınıfı...” (2ÖA7, Konum 14)

Araştırma sürecine ilişkin deneyimlere yönelik öğretmen adaylarının görüşlerini gösteren alt kod istatistikleri Şekil 34’te yer almaktadır.

Şekil 34. Araştırma Sürecine İlişkin Deneyimler Alt Kod İstatistiği

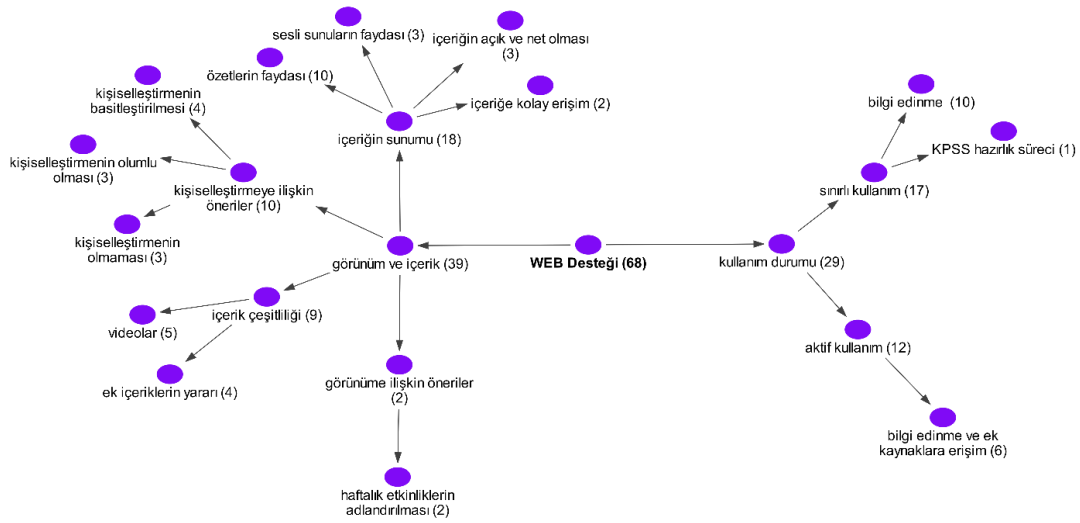
Şekil 34’e göre araştırma sürecine ilişkin görüşlerde öğretmen adaylarının hepsi olumlu deneyim temasında görüş belirtmiş, adaylardan dördü

(2ÖA3,2ÖA6,2ÖA8,2ÖA12) ikişer kez görüşlerini ifade etmiştir. Sekiz öğretmen adayı (2ÖA3, 2ÖA4, 2ÖA5, 2ÖA6, 2ÖA7, 2ÖA8, 2ÖA9, 2ÖA11) öğretimi planlama ve sunmada araştırma sürecinde gelişim gösterdiğini belirtmiş, öğretmen adaylarından biri (2ÖA9) ikişer kez görüş ifade etmiştir. İki öğretmen adayı (2ÖA5, 2ÖA7) destek eğitim odasında da gözlem yapmak istediklerini, iki öğretmen adayı ise (2ÖA9, 2ÖA10) ek bilgi/deneyim ihtiyacı duyduklarına yönelik görüş belirtmiştir. Bir öğretmen adayı (2ÖA4) ise teorik ders kapsamında hazırlamış olduğu uyarlanmış ders planını uygulama okulunda kaynaştırma öğrencisinin olduğu sınıfta uygulamak istediğine yönelik görüş ifade etmiştir.

3.2.3.2. İkinci Uygulama Aşaması Web Desteği

Web desteği teması kaynaştırma uygulamaları ve öğretimsel uyarlamalar konusunda öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması sürecinde desteklemek amacıyla geliştirilen web sitesi hakkındaki görüşlerini konu almaktadır. Görüşmelerin bu bölümündeki sorular web sitesinin görünümü ve içeriği ile web sitesinin kullanım durumu ve nedenlerini içermektedir. Görünüm ve içerik teması, öğretmen adaylarının geliştirilmiş olan web sitesinin görünümüne ve içeriğine yönelik düşünceleri ve önerilerini açıklamalarıyla ortaya çıkmaktadır. Öğretmen adayları web desteği temasında kullanım durumlarını ise sınırlı kullanım ve aktif kullanım ile açıklamaktadır.

Öğretmen adaylarının kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalar içerikli web sitesinin görünüm ve içeriği ile web sitesini kullanma durumlarına yönelik görüşleri Şekil 35'te verilmiştir.

Şekil 35. Web Desteği Hiyerarşik Kod ve Alt Kodları

- **Görünüm ve İçerik:** Görünüm ve içerik teması öğretmen adaylarının web sitesinin görünümüne ve içeriğine yönelik görüşlerini konu almakta, öğretmen adaylarının görüşleri web sitesinin içeriğinden hoşnut olma veya nasıl bir içerik görme isteğine yönelik soruları kapsamakta; öğretmen adaylarının görüşlerinden elde edilen bulgular içerik çeşitliliği, içeriğin sunumu, görünüme yönelik öneriler ve kişiselleştirmeye yönelik öneriler alt temalarını oluşturmaktadır.

- **İçerik çeşitliliği:** İçerik çeşitliliği teması öğretmen adaylarının web sitesinin içeriğinde yer alan haftalık etkinliklere ait içeriklerin çeşitli olmasına yönelik memnuniyetlerine ilişkin görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adayları bu memnuniyetlerini içerikte yer alan videolar ile ek içeriklerin yararına ilişkin ifadeleriyle açıklamışlardır.

- **Videolar:** Bu tema öğretmen adaylarının web sitesinde yer alan haftalık etkinliklere yönelik olarak faydalı linkler sekmesine eklenen konu ile ilgili videolara yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adayları (2ÖA5, 2ÖA9, 2ÖA11, 2ÖA12) sayfada yer alan videoların özet şeklinde bir içeriğe sahip olduğunu ve kendilerine faydalı olduğunu ifade ederek web sitesinin hoşlarına giden yönlerinde video içeriklere olan memnuniyetlerini belirtmişlerdir.

“Kurslar dersleri sıra sıra hani siz anlattıktan sonra baktım ara sıra ekstra bir şey var mı diye bir de koyduğunuz video linkleri bir tık daha hoşuma gitti hep zaten yemek yerken kahvaltı ederken videoları izliyordum. En son bir tane adam anlatıyor

ya hani hep üç dört dakikalık videolar onlar hoşuma gitti hem kısa hem de öz olan şeyler.” (2ÖA5, Konum 11)

▪ **Ek içeriklerin yararı:** Bu tema öğretmen adaylarının web sitesinde yer alan haftalık etkinliklerle ilgili eklenmiş olan ek içeriklere yönelik memnuniyetleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adayları (2ÖA8, 2ÖA9, 2ÖA10, 2ÖA11) web sitesinin içeriğinde haftalık etkinlikler ile ilgili verilmiş olan ek kaynakların (makaleler) faydalı olduğunu ifade ederek memnuniyetlerini belirtmişlerdir.

“Gayet bizim için bilgilendirici bir sayfa olduğunu düşünüyorum. En çok hoşuma giden faydalı kaynaklar vardı ileride kullanmamıza yönelik özellikle çok önemli özetleştirilmiş kısımları olsun. Birçok çeşit olması olsun çok yararlı olduğunu düşünüyorum...” (2ÖA9, Konum 12)

○ **İçeriğin sunumu:** İçeriğin sunumu teması öğretmen adaylarının web sitesinin içeriğinin sunum şekline yönelik memnuniyetleriyle ortaya çıkmaktadır. Öğretmen adayları bu memnuniyetlerini içeriğe kolay erişim, içeriğin açık ve net olması, özetler ve sesli sunulara yönelik görüşleriyle açıklamaktadırlar.

▪ **İçeriğe kolay erişim:** İçeriğe kolay erişim teması öğretmen adaylarının web sitesinin içeriğine erişimlerine yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adaylarından ikisi (2ÖA5, 2ÖA7) web sitesinin hoşlarına giden yönü olarak aradıkları bilgilere web sitesinde kolaylıkla erişim sağlamanın güzel olduğunu ifade etmişlerdir.

“İşimizi kolaylaştıracak çok şey vardı yazı var dinleme var link var videolar var o yüzden ben beğendim istediğimi de direkt bulabildim. Bir konu hakkında bilgi sahibi olmak istersem bilgiye ulaşabildim kolaylıkla güzeldi...” (2ÖA5, Konum 12)

▪ **İçeriğin açık ve net olması:** Bu tema öğretmen adaylarının web sitesinin hoşuna giden yönleri olarak içeriğinin açık ve net olmasına yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adaylarının üçü (2ÖA3, 2ÖA8, 2ÖA12) web sitesinde yer alan içeriğin açık ve net olduğunu, istedikleri bilgi içeriğini kolaylıkla bulduklarını, karmaşık bir yapısının olmadığını belirtmişlerdir.

“Bence çok kolay ve pratik ulaşılabilir olmuş. Girişi kullanması çok kolay her şey açık ve net bir şekilde. Karışık karmakarışık değil hani hemen istediğin şeyi bulabiliyorsun...” (2ÖA12, Konum 12)

▪ **Özetlerin faydası:** Bu tema öğretmen adaylarının web sitesinin hoş giden özelliklerine yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adaylarından beşi (2ÖA2, 2ÖA7, 2ÖA9, 2ÖA10, 2ÖA12) web sitesindeki haftalık etkinlikler sekmesinde yer alan her bir etkinliğe ait içeriğin etkinliğin ana sayfasında özet şeklinde verilmiş olmasının yararlı olduğunu ifade etmişlerdir.

“Hoşuma gitmeyen yönü yok hoşuma giden de bilgiler özet halinde olduğu için kolay ulaşılabilir. Direkt aradığımız bilgiye ulaşabiliyorduk ve ders planı hazırlarken yardımcı oldu...” (2ÖA7, Konum 12)

▪ **Sesli sunuların faydası:** bu tema öğretmen adaylarının web sitesinin hoş giden özelliklerine yönelik olarak görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adaylarının üçü (2ÖA2, 2ÖA6, 2ÖA10) web sitesinde yer alan haftalık etkinliklere ait sunuların seslendirilmiş versiyonlarının da olmasının kendileri için sesli faydalı olduğunu belirtmişlerdir.

“Hoşuma giden yönler hem sizin ses olarak hani slaytları notları okumanız ... daha iyi oldu en azından benim için...” (2ÖA2, Konum 12)

○ **Görünüme ilişkin öneriler:** Görünüme ilişkin öneriler teması öğretmen adaylarının web sitesinin görünümünde yapılabilecek iyileştirmelere yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adayının görüşünden görünüme ilişkin öneriler teması haftalık etkinliklerin adlandırılması alt temasını içermektedir.

▪ **Haftalık etkinliklerin adlandırılması:** Haftalık etkinliklerin adlandırılması teması bir öğretmen adayının (2ÖA8) web sitesinin görünümünde değiştirilmesini düşündüğü önerilerinin varlığına yönelik görüşüyle ortaya çıkmaktadır. Öğretmen adaylarının ikisi (2ÖA3, 2ÖA8) web sitesinin görünümünde haftalık etkinlikler sekmesinde yer alan haftalık etkinlik isimlerinin “1.Ders, 2. Ders...7.Ders” şeklinde olmasının yerine her hafta teorik derste işlenen konunun ismine göre adlandırılma yapılmasının konuya göre içeriklerin erişimini

kolaylaştıracağını ve daha açık ve net bir şekilde ulaşmak istedikleri ders içeriklerinin hangi içerikte olduğunu kolaylıkla bulacaklarını ifade etmişlerdir.

“...Derslere nereden bakacağım konusunda emin olmadığım için işte biraz kurcalayarak içeriklerini gördüm. Şöyle hani sol tarafta içerikler olur ya hani işte birinci şeyde o var ikincide o var üçüncüde o tarz bir şey olabilirdi.” (2ÖA3, Konum 12)

○ **Kişiselleştirmeye ilişkin öneriler:** Kişiselleştirmeye ilişkin öneriler teması öğretmen adaylarının web sitesine kullanıcı olarak giriş yapmalarının ardından sayfalarında açılan kişiselleştirme sayfasına yönelik görüş ve önerileriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adaylarının görüşlerinden kişiselleştirmenin olumlu olması, kişiselleştirmenin basitleştirilmesi ve kişiselleştirmenin olmaması alt temaları ortaya çıkmıştır.

▪ **Kişiselleştirmenin olumlu olması:** Bu tema öğretmen adaylarının web sitesine kullanıcı adı ve şifre ile giriş yaptıktan sonra karşısına çıkan kişiselleştirme seçeneklerine yönelik görüşleriyle ortaya çıkmaktadır. Öğretmen adayları (2ÖA1, 2ÖA4, 2ÖA4) kişiselleştirmenin olumlu bir özellik olduğunu, bu sayede kendilerinin web sitesinin tema renklerini tercihleri doğrultusunda değiştirebildiklerini ifade etmişlerdir.

“...Hoşuma giden yönleri o renklendirmesi hoşuma gitti yani herkes farklı renklerde kullanılabilir kimi açık sever kimi koyu sever...” (2ÖA4, Konum 12)

▪ **Kişiselleştirmenin basitleştirilmesi:** Bu tema öğretmen adaylarının web sitesine kullanıcı adı ve şifre ile giriş yaptıktan sonra karşısına çıkan kişiselleştirme seçeneklerine yönelik önerileriyle ortaya çıkmaktadır. Öğretmen adayları (2ÖA1, 2ÖA3, 2ÖA11, 2ÖA12) kişiselleştirme sayfasının derslere ulaşmada kendilerine zorluk yarattığını ve girişin basitleştirilmesi gerektiğini, yönergelerle daha açıklayıcı bir giriş sayfası olabileceğini ifade etmişlerdir.

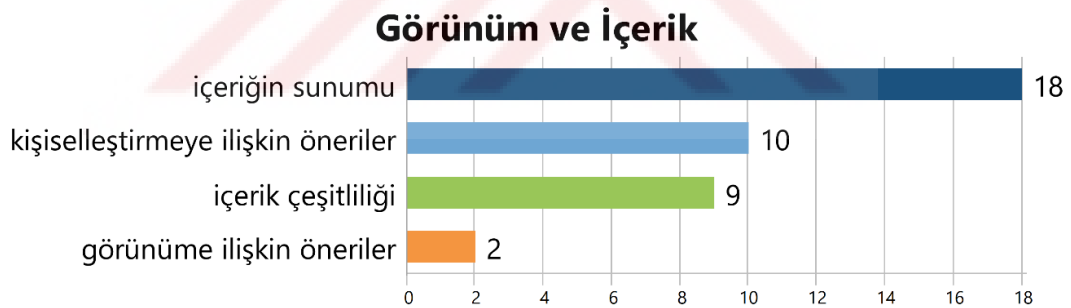
“...sadece bazı arkadaşlarım derslere ulaşmakta sıkıntı çekmişlerdi onu hatırlıyorum bulamamışlardı. Galiba ilk orası çıktığı için sonrasında derslere nasıl

geçilir orayı bulamamışlardı. Orası daha basitleştirilebilir ya da yönerge koyulabilir. Dersler şu tarafta deyip ok çıkartılabilir...” (2ÖA1, Konum 12)

▪ **Kişiselleştirmenin olmaması:** Bu tema öğretmen adaylarının web sitesine kullanıcı adı ve şifre ile giriş yaptıktan sonra karşılarına çıkan kişiselleştirme seçeneklerine yönelik önerileriyle ortaya çıkmaktadır. Öğretmen adayları (2ÖA2, 2ÖA3, 2ÖA8) kişiselleştirmenin olmamasının web sitesine girişi ve derslere erişimi kolaylaştıracağını, ilk açılan sayfanın kişiselleştirme seçenekleri olmasının karışıklık yarattığını ifade etmişlerdir.

“...Kişiselleştirme olmasa daha iyi olabilirdi. Ben böyle karışıklığı ve karmaşıklığı sevmediğim için böyle daha çok net şeyleri seviyorum...” (2ÖA3, Konum 12)

Web desteğinde görünüm ve içeriğe ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerini gösteren alt kod istatistikleri Şekil 36’da yer almaktadır.

Şekil 36. Görünüm ve İçerik Alt Kod İstatistikleri

Şekil 36’ya göre görünüm ve içerik alt temasında dokuz öğretmen adayı (2ÖA2, 2ÖA3, 2ÖA5, 2ÖA6, 2ÖA7, 2ÖA8, 2ÖA9, 2ÖA10, 2ÖA12) içeriğin sunumuna yönelik görüş belirtmiş, öğretmen adaylarından biri (2ÖA10) aynı alt temaya yönelik iki kez, ikisi (2ÖA3, 2ÖA7) üç kez, bir öğretmen adayı ise içeriğin sunumu alt teması ve temaya ait alt temalarda beş kez görüş belirtmiştir. İçeriğin çeşitliliği üzerine altı öğretmen adayı (2ÖA5, 2ÖA8, 2ÖA9, 2ÖA10, 2ÖA11, 2ÖA12) görüş belirtirken öğretmen adaylarının üçü (2ÖA9, 2ÖA11, 2ÖA12) ikişer kez içerik çeşitliliği ve temaya ait alt temalarda görüşlerini ifade etmişlerdir. Kişiselleştirmeye

ilişkin öneriler alt temasına yönelik olarak görüş bildiren öğretmen adaylarının (2ÖA1, 2ÖA2, 2ÖA3, 2ÖA4, 2ÖA8, 2ÖA11, 2ÖA12) üçü (2ÖA1, 2ÖA3, 2ÖA4) aynı tema ve alt temalarına yönelik iki kez görüşlerini ifade etmişlerdir. İki öğretmen adayı (2ÖA3, 2ÖA8) ise görünüme ilişkin önerilerde bulunmuştur.

- **Kullanım durumu:** Kullanım durumu teması öğretmen adaylarının kendilerini kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalara yönelik desteklemek amacıyla geliştirilen web sitesini kullanma durumlarına yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adaylarının web sitesini kullanım durumlarına yönelik görüşlerinden elde edilen görüşler doğrultusunda kullanım durumu teması sınırlı kullanım ve aktif kullanım olarak alt temalara ayrılmıştır.

- **Sınırlı kullanım:** Sınırlı kullanım teması öğretmen adaylarının web sitesini sınırlı kullanma durumları (birkaç kez) ve nedenlerine yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adaylarının görüşlerinden sınırlı kullanımlarının nedenlerine yönelik bilgi edinme ve KPSS hazırlık süreci alt temaları oluşmuştur.

“Kullandım ama çok sıklıkla kullanmadım...” (2ÖA2, Konum 11)

- **Bilgi edinme:** Bilgiyi edinme teması öğretmen adaylarının web sitesini sınırlı kullanım nedenlerine yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adayları web sitesini birkaç kez kullandıklarını ve bilgi edinme amacıyla kullandıklarını ifade etmişlerdir. Bir öğretmen adayı (2ÖA1) web sitesini derse hazırlık ve kaynaştırma eğitimiyle ilgili bilgi alma, bir öğretmen adayı (2ÖA2) katılamadığı derse yönelik bilgi alma, bir öğretmen adayı (2ÖA3) özel eğitim ve kaynaştırma dersine yönelik bilgi alma, bir öğretmen adayı (2ÖA6) ders notları hakkında bilgi alma, bir öğretmen adayı (2ÖA7) uyarlanmış ders planı hazırlarken bilgi alma, diğer bir öğretmen adayı (2ÖA8) ise teorik derse yönelik uyarlanmış ders planı hazırlamaya yönelik ve KPSS’ye hazırlık sürecinde sınava yönelik konu ile ilgili bilgi alma amacıyla web sitesini kullandığını ifade etmiştir.

“Kullandım. Derslere gelmeden önce bir iki kere kullanmıştım. Çok fazla girdim diyemem. Ama hiç de girmedim demem yani girdim web sayfasına iki üç dersi

tamamladığımı biliyorum tamamen. Hangi amaçlarla girdim derse hazırlık olsun diye girmiştım. Onun dışında tabi ki kaynaştırma eğitimiyle alakalı birikiminin çoğalması adına da girdim.” (2ÖA1, Konum 11)

▪ **KPSS hazırlık süreci:** KPSS hazırlık süreci teması bir öğretmen adayının web sitesini aktif kullanamama nedenine yönelik görüşüyle açıklanmaktadır. Öğretmen adayı (2ÖA3) KPSS hazırlık sürecinin yoğun olması ve sınava hazırlık çalışmalarından dolayı web sitesini sınırlı kullandığını ifade etmiştir.

“Evet kullandım ama çok kullanmadım çünkü sürekli daha farklı şeyler vardı işte KPSS süreci vs. çok fırsatım olmadı. O yüzden az kullandım hani bunun herhangi bir sebebi yok sadece o an farklı yoğunluklarda olmam diyebilirim...” (2ÖA3, Konum 11)

• **Aktif kullanım:** Aktif kullanım teması öğretmen adaylarının kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalar konulu web sitesini öğretmenlik uygulaması sürecinde aktif kullanımlarına ve nedenlerine yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adaylarının görüşlerinden aktif kullanıma yönelik bilgi edinme ve ek kaynaklara erişim alt teması ortaya çıkmıştır.

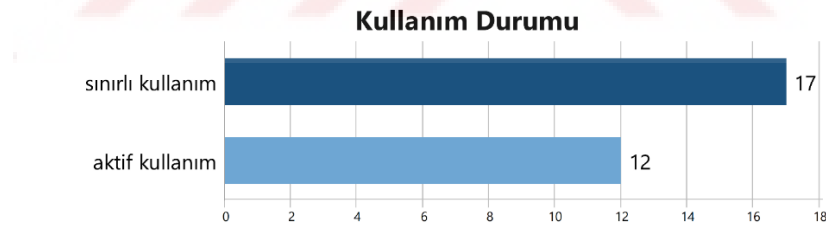
“Evet kullandım sınavlarım için olsun veya staja gideceğim zaman hangi kaynaştırma öğrencisi varsa ona yönelik bilgi sahibi olmak amacıyla olsun sıklıkla kullandığımı söyleyebilirim hatta bunları kendi dosyama da kaydettim ilerde mutlaka kullanacağım.” (2ÖA9, Konum 11)

▪ **Bilgi edinme ve ek kaynaklara erişim:** Bilgi edinme ve ek kaynaklara erişim teması öğretmen adaylarının web sitesini aktif kullanma nedenlerine yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adaylarından altısı (2ÖA4, 2ÖA5, 2ÖA9, 2ÖA10, 2ÖA11, 2ÖA12) web sitesinde bulunan haftalık etkinliklerin dosyalarına ve haftalık etkinliklere özgü ek kaynaklara (makaleler) erişim sağlayarak bilgi alma ve bu kaynakları indirerek kütüphanelerinde depolama amacıyla web sitesini aktif kullandıklarını belirtmişlerdir. Bir öğretmen adayı (2ÖA9) ayrıca sınavlarına çalışırken bilgi almak ve kaynaştırma öğrencileri hakkında bilgi almak amacıyla web sitesini kullandığını ve bunun öğretmenlik uygulaması sürecinde faydalı olduğunu

ifade etmiştir. Bir öğretmen adayı (2ÖA11) teorik derslerde işlenen konuları tekrar etme amacıyla web sitesini kullandığını, iki öğretmen adayı (2ÖA4, 2ÖA5) web sitesinde haftalık etkinliklerle ilgili faydalı linklerde bulunan videoları dinleyerek bu video içeriklerden yararlanıp faydalı olduğunu, bir öğretmen adayı (2ÖA10) her bir haftalık etkinlik sayfasında yer alan özetlerden ve seslendirilmiş sunulardan bilgi edinme amacıyla yararlandığını, bir öğretmen adayı (2ÖA12) özetlerden ve videolardan yararlandığını, diğer bir öğretmen adayı (2ÖA4) ise haftalık etkinliklerle ilgili yer alan ek kaynaklara (makaleler) erişim sağladığını belirtmiştir.

“Evet kullandım yüklemiş olduğunuz sunumları okudum özetleri ses kayıtları vardı onları mesela dinledim. Her hafta mesela giriyordum bir hafta girememiştim işte haftada iki üç defa girdim sunumları falan baktım. Ondan sonra hepsini indirdim dokümanımda mesela var ileride mesela kendime de işime yarar diye düşündüğüm için indirip dosyama yükledim. Öyle.” (2ÖA10, Konum 11)

Web sitesini kullanım durumuna ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerini gösteren alt kod istatistikleri Şekil 37’de yer almaktadır.

Şekil 37. Kullanım Durumu Alt Kod İstatistiği

Şekil 37’de öğretmen adaylarının kendilerine kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalara yönelik olarak hazırlanan web sitesini kullanım durumları sınırlı kullanım ve aktif kullanım olmak üzere iki şekilde gerçekleşmiştir. Öğretmen adaylarının altısı (2ÖA1, 2ÖA2, 2ÖA3, 2ÖA6, 2ÖA7, 2ÖA8) web sitesini sınırlı kullandığını ifade etmiş sınırlı kullanımın alt temalarını oluşturan kullanım nedenlerine yönelik olarak öğretmen adayları görüşlerini belirtirken adaylardan ikisi (2ÖA1, 2ÖA6) iki kez, bir öğretmen adayı (2ÖA7) üç kez, iki öğretmen adayı (2ÖA3, 2ÖA8) ise dört kez görüş belirtmiştir. Öğretmen adaylarının altısı (2ÖA4, 2ÖA5, 2ÖA9, 2ÖA10, 2ÖA11, 2ÖA12) ise web sitesini aktif kullanıma ve nedenlerine

içeriğinin uyarlanmasını amaçlarda uyarlama gerekliliği, kaynaştırma öğrencisinin gereksinimlerine uygun şekilde öğretim içeriği uyarlamaları ve öğretim içeriğinde basitleştirmelerin/zenginleştirmelerin gerekli olması ile açıklamaktadır.

- **Amaçlarda Uyarlama:** Amaçlarda uyarlama teması öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisi için amaçlarda uyarlama yapılması gerekliliği yönündeki ifadelerinin gerekçeleri ile açıklanmaktadır. Öğretmen adayları kaynaştırma öğrencisi için amaçlarda uyarlama yapılması gerektiğini, bunun öğrencinin gelişiminin izlenebilmesi, eğitimde eşitlik sağlanması, ders planlarının amaca göre şekillendirilebilmesi ve öğrencinin sınıfa uyumunun sağlanmasına olanak vereceğini ifade etmişlerdir.

- **Gelişimin İzlenmesi:** Gelişimin izlenmesi teması bir öğretmen adayının (2ÖA9) amaçlarda uyarlama yapılmasının gerekliliğine yönelik olarak yapılacak uyarlamalar ile sınıf öğretmeninin bu sayede kaynaştırma öğrencisinin gelişimini izleyebileceği ve öğrencinin ne kadar ilerleme kaydettiğini belirleyebileceği yönündeki ifadeyle açıklanmaktadır.

“Gerekli olduğunu düşünüyorum çünkü sadece kaynaştırma öğrencileri için değil zaten tüm öğrencilerin bireysel farklılıkları var ki kaynaştırma öğrencileri için çok daha önemli kısa dönemli amaçlar uzun dönemli amaçlar olmak üzere ne kadar ilerleme kaydedildiğini belirlemeye yönelik çok önemli olduğunu düşünüyorum.” (2ÖA9, Konum 2)

- **Eğitimde Eşitlik:** Eğitimde eşitlik teması bir öğretmen adayının (2ÖA10) amaçlarda uyarlama yapılmasının gerekliliğine yönelik olarak eğitimde tüm öğrencilerin eşit haklara sahip olması, tüm öğrencilerin bireysel farklılıklarının olması ve dolayısıyla kaynaştırma öğrencisinin gereksinimine göre amaçlarda yapılacak uyarlamalar ile eğitimde normal gelişim gösteren akranları ile eşitlik sağlanabileceği yönündeki ifadeyle açıklanmaktadır.

“Normal olarak tabi ki de hedefler belirlenmeli çünkü herkesin eşit hakları var ...Evet gerekli özel olarak onlarla ilgilenilmeli bence yani özel materyal götürülmeli özel mesela dosya hazırlanmalı.” (2ÖA10, Konum 2)

▪ **Ders planlarının şekillendirilmesi:** Ders planlarının şekillendirilmesi teması bir öğretmen adayının (2ÖA7) amaçlarda uyarlama yapılmasının gerekliliğine yönelik olarak amaçta yapılacak uyarlamanın sınıf öğretmeninin ders planını daha kolay şekillendirebilmesine olanak tanıyacağı yönündeki ifadeyle ortaya çıkmaktadır. Öğretmen adayı amaçlarda uyarlama yapılmasıyla ders planının diğer bölümlerinde yer alan basamakların belirlenen uyarlanmış amaca göre daha kolay şekillendirileceğini ve öğretim etkinliklerinin amaca uygun seçilebileceğini belirtmiştir.

“Bence gerekli çünkü bir hedef olduğu zaman plan yapmak da kolaylaşıyor ve onlara kaynaştırma öğrencilerine ayrı bir plan hazırlanması gerekiyor çünkü ders içinde farklı etkinlikler sunabiliyoruz. Gerekli çünkü hazırladığımız etkinlikler de o amaca uygun olması gerekiyor. ...” (2ÖA7, Konum 2)

▪ **Öğrencinin sınıfa uyumunun sağlanması:** Bu tema iki öğretmen adayının (2ÖA2, 2ÖA11) amaçlarda uyarlama yapılmasının gerekliliğine yönelik olarak yapılacak uyarlamalar ile öğrencinin sınıfa uyum sağlayacağı ve sınıf ortamına adaptasyonun daha kolay gerçekleşeceği yönündeki ifadelerle açıklanmaktadır.

“Gerekli olduğunu düşünüyorum. Öğrencinin sınıf ortamına uyum sağlamasını sağlamak amacıyla sınıfta düzenlemeler yapabilirim evet amaçlar için yani hedef olarak da vermek istediğim kazanımı öğretebilmiş miyim öğretememiş miyim diye hani ona yönelik sorular sorarak hani hedefi kazandırabilmiş miyim diye bakabilirim. Gerekli olduğunu düşünüyorum. “(2ÖA2, Konum 2)

○ **Öğrenci ihtiyacına göre öğretim içeriği:** Öğrenci ihtiyacına göre öğretim içeriği teması, öğretmen adaylarının hepsinin kaynaştırma öğrencisinin bireysel farklılıklarının olması dolayısıyla öğretim içeriğinde öğrenci ihtiyacına göre bireysel gereksinimlerine uygun şekilde uyarlamalar yapılması gerektiği yönündeki ifadeleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adaylarının görüşlerinden öğretim içeriğinde yapılabilecek uyarlamalara yönelik olarak öğrencinin ihtiyacına göre basitleştirme/ zenginleştirme gerekliliği, basitleştirme gerekliliği, uyarlamaları uygulama zorluğu alt temaları oluşmuştur.

“...Yani şu an normal öğrencilere anlattığıma göre ona anlatırsam eğer onun anlamayacağını biliyorum zaten. Bu yüzden hani diğer öğrencilere mesela atıyorum çarpma işlemi problem veriyorsam ona çarpma işlemini bilmiyor diyelim ona o derste çarpım tablosunu veririm hani ona çalışmasını isterim hani dersten sonra da öğrenip öğrenmediğine bakarım.” (2ÖA2, Konum 2,3)

▪ **Basitleştirme/Zenginleştirme gerekliliği:** Basitleştirme, zenginleştirme gerekliliği teması, iki öğretmen adayının (2ÖA1, 2ÖA10) öğretim içeriğinin öğrenci ihtiyacına göre düzenlenmesi gerekliliğine gerekçe olarak öğrencinin ihtiyacı doğrultusunda içerikte basitleştirme veya zenginleştirme yapılması gerektiğini ifade etmeleriyle açıklanmaktadır.

“Basitleştirmek gerekli bazen anlayamayabiliyorlar yani özel öğrenme güçlüğü olan çocuklar olabiliyor ya da işte kaynaştırma öğrencisi için özellikle basitleştirme gerekiyor. Üstün zekalı öğrenciler de bunun içinde onlar için zenginleştirmemiz gerekiyor. Öğretmenin iki tarafa da oynaması gerekiyor aslında. Ders için de planlarken de. Anlayamayabiliyorlar diğerleri de derste sıkılıyorlar üstün zekalı öğrenciler. Derste sıkıldıklarında derse olan ilgileri de dağılıyor o yüzden onlar için ek etkinlik ya da işte konuyu ağırlaştırmak zenginleştirmek önemli.” (2ÖA1, Konum 3)

▪ **Basitleştirme gerekliliği:** Basitleştirme gerekliliği teması sekiz öğretmen adayının (2ÖA4, 2ÖA5, 2ÖA6, 2ÖA7, 2ÖA8, 2ÖA9, 2ÖA11, 2ÖA12) kaynaştırma öğrencisinin öğrenme düzeyinin normal gelişim gösteren akranlarından farklı olması dolayısıyla öğretim içeriğinde öğrenciye yönelik basitleştirme yapılması gerekliliği yönündeki ifadeleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adaylarından üçü basitleştirmelerin yapılması gerektiğini birden çok kez ifade ederken bir öğretmen adayı yapılan basitleştirmeler ile öğrencinin başarılı yaşantı sağlayacağını da belirtmiştir.

“Bence gerekli yani öğrenciye göre de değişir ama çoğu sınıftaki düzeye göre biraz daha alt düzeyde oluyor hani kimisi okuma yazma bile bilmediği oluyor ya da işte günlük hayattaki olayları kavrayamıyor her şeyi bilmiyor o yüzden biraz daha

onun açısından anlaması açısından kolay olması için bir tık daha kolaylaştırmak hafifletmek daha uygun.” (2ÖA5, Konum 2)

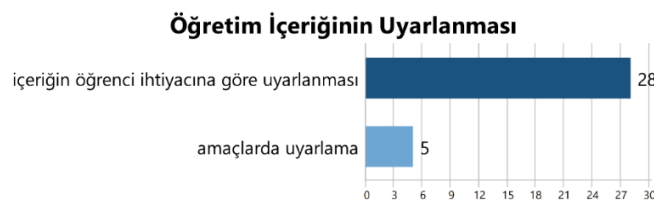
▪ **Başarılı Yaşantı Sağlama:** Başarılı yaşantı sağlama teması öğretmen adayının (2ÖA7) öğretim içeriğinde yapılacak basitleştirmeler ile öğrencinin yapabileceği etkinliklere katılmasına, buna dayalı olarak öğrencinin kendine güveninin artmasına imkan sağlanacağı ifadesiyle açıklanmaktadır.

“Bunun da yapılması gerekiyor. Çünkü diğer etkinlikleri bazen yapamadıkları zaman onlara ip ucu ya da daha basit etkinlikleri yapabilmeleri onlara güven duygusu kazandırması açısından gerekli.” (2ÖA7, Konum 3)

▪ **Uyarlamaları uygulama zorluğu:** Uyarlamaları uygulama zorluğu teması bir öğretmen adayının (2ÖA5) öğretim içeriğinde uyarlamaların yapılması gerektiği ancak yapılacak bu uyarlamaların sınıfta uygulanmasının zor olacağına yönelik ifadesiyle açıklanmaktadır. Öğretmen adayı ders planında yapılacak uyarlamaların sınıfta uygulanması aşamasının zor olduğunu, bunun kaynaştırma öğrencisinde zihin karışıklığı da yaratabileceğini ifade etmiştir.

“Gerekli bunlar aslında sınıf ortamında bunu uygulamak zor hani insan düşününce yapılmalı diyor ama sınıf ortamında daha zorlaşıyor hani sınıfa ayrı veriyorsun öğrenciyle ayrı ilgileniyorsun mesela sınıftakiyle farklı bir şey verisen öğrencinin kafası da karışabilir atıyorum sınıfa bir şey izletiyorsun konuyu vermek için ama öğrenciye vereceğin şey onunla ilgili değil başka bir şey bu yönden zorlar ama öğrenciye daha kolay verebilmek açısından gerekli...” (2ÖA5, Konum 3)

Öğretim içeriğinin uyarlanmasına ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerini gösteren alt kod istatistikleri Şekil 39’da yer almaktadır.

Şekil 39. Öğretim İçeriğinin Uyarlanması Alt Kod İstatistiği

Şekil 39'a göre öğretim içeriğinin uyarlanmasına yönelik olarak öğretmen adaylarının hepsi öğrenci ihtiyacına göre öğretim içeriğinin olması gerektiğini ifade ederken, iki öğretmen adayı (2ÖA1,2ÖA10) buna yönelik olarak basitleştirme veya zenginleştirme yapılması gerektiğini, sekiz öğretmen adayı (2ÖA4, 2ÖA5, 2ÖA6, 2ÖA7, 2ÖA8, 2ÖA9, 2ÖA11, 2ÖA12) basitleştirme yapılması gerektiğini ifade etmiş öğretmen adaylarından dördü (2ÖA4, 2ÖA5, 2ÖA6, 2ÖA8) basitleştirme gerekliliğini ikişer kez belirtmiştir. Bir öğretmen adayı (2ÖA7) ayrıca basitleştirme ile başarılı yaşantı sağlanacağını, bir öğretmen adayı (2ÖA5) basitleştirmenin gerekli ancak uyarlamaların uygulama zorluğu olduğunu da belirtmiştir. Öğretim içeriğinin uyarlanmasına yönelik olarak beş öğretmen adayı (2ÖA2, 2ÖA7, 2ÖA9, 2ÖA10, 2ÖA11) ise amaçlarda uyarlamaların gerekliliğine yönelik gerekçe ifade etmişler, bu öğretmen adaylarından biri (2ÖA7) bu sayede ders planlarının şekillendirilebileceğini, biri (2ÖA9) bu sayede öğrencinin gelişiminin izlenebileceğini, biri (2ÖA10) bu sayede eğitimde eşitlik sağlanacağını, iki öğretmen adayı (2ÖA2, 2ÖA11) amaçlarda uyarlamalarla kaynaştırma öğrencisinin sınıfa uyumunun sağlanacağını belirtmiştir.

- **Öğretimin sunumu:** Öğretimsel uyarlamalara ait bu alt tema, öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisine yönelik öğretimin sunumunda yapılabilecek uyarlamalara yönelik görüşleriyle ortaya çıkmaktadır. Öğretmen adaylarının öğretimin sunumunda yapılabilecek uyarlamalara yönelik ifadelerinden öğretim yönteminde/teknğinde uyarlamalar yapılması, öğretimde pekiştireçlerin kullanılması ve materyallerde yapılabilecek uyarlamalar olmak üzere üç alt tema oluşmaktadır.

- **Öğretim yönteminde/teknğinde uyarlamalar:** Öğretim yönteminde/teknğinde uyarlamalar teması, öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencilerine yönelik öğretim yönteminde/teknğinde uyarlamalar yapılmasının gerekli olup olmadığına ilişkin görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adaylarından sekizi öğretim yönteminde/teknğinde uyarlamalar yapılmasının gerekli olduğuna yönelik görüşlerini öğrenci ihtiyacına göre yöntem/teknik seçilmesi gerektiği, bireysel/grupla çalışma, teknoloji destekli öğretim, katılımı artırıcı yöntem/teknik seçimi, farklılaştırmayan uyarlamalar, öğrenmeyi basitleştiren yöntem/teknik seçimine yönelik görüşleriyle açıklamaktadır. Diğer yandan öğretim yönteminde/teknğinde uyarlamalar yapılmasının faydalı olamayacağına ilişkin görüş

öğretmen adayının aynı yöntem/teknik kullanılmasına yönelik ifadesiyle açıklanmaktadır.

▪ **Öğrenci ihtiyacına göre yöntem/teknik seçimi:** Öğrenci ihtiyacına göre yöntem/teknik seçimi, öğretmen adaylarının öğretim yönteminde/teknğinde yapılacak uyarlamaların kaynaştırma öğrencisinin ihtiyacına bağlı olarak yapılması gerektiği yönündeki ifadeleriyle açıklanmaktadır. Altı öğretmen adayı (2ÖA1, 2ÖA3, 2ÖA4, 2ÖA6, 2ÖA7, 2ÖA11) kaynaştırma öğrencisinin bireysel gereksinimlerinin akranlarından farklı olması dolayısıyla onun öğrenme ve davranış özellikleri doğrultusunda yöntem/teknik seçilmesi gerektiğini ifade ederken, bir öğretmen adayı (2ÖA2) kaynaştırma öğrencisi için birebir çalışma ya da grupla çalışmanın kullanılabileceğini, üç öğretmen adayı (2ÖA8, 2ÖA9, 2ÖA12) ise birebir çalışmanın kullanılabileceğini belirtmiştir.

“Bunları derste işlemiştik bir tanesini hatırlıyorum doğal öğretim yöntemiymi sanırım. Yani tabi ki o öğrencilere yönelik farklı öğretim yöntem ve teknikler çünkü belki daha farklı öğrenebildikleri için bizlerden o yüzden onlara göre daha farklı öğretim yöntem ve teknikleri kullanılmasını düşünüyorum.” (2ÖA3, Konum 4)

▪ **Uyarlamaya gerek olmaması:** Bu tema bir öğretmen adayının kaynaştırma öğrencisine yönelik öğretim yönteminde/teknğinde uyarlamaya gerek olmayabileceği yönündeki görüşünü konu almaktadır. Öğretmen adayı (2ÖA5) kaynaştırma öğrencisine yönelik öğretim yönteminde/teknğinde uyarlama yapmayacağı, sınıfta kullanacağı yöntemi/tekniki kaynaştırma öğrencisi için de kullanacağı ve kaynaştırma öğrencisine yönelik olarak sınıfta kullandığı yöntemi/tekniki teknoloji destekli uygulamalarla destekleyebileceğini ifade etmiştir.

“Buluş yolu, araştırma onları pek karşılayacağını düşünmüyorum yine sunuş yoluyla anlatmak daha iyi olabilir. Soru cevap belki ama öğrencinin ne düzeyde olduğu çok önemli yine bir verim alamazsak sunuş yoluyla vermek daha iyi olabilir bence çok da farklı olmayabilir. Sınıfa ne uyguluyorsam ona da onu kullanırım” (2ÖA5, Konum 4)

▪ **Ayrıştırmayan uyarlamalar:** Ayrıştırmayan uyarlamalar teması iki öğretmen adayının kaynaştırma öğrencisine yönelik öğretim yönteminde/teknikğinde yapılabilecek uyarlamaların öğrenciyi ayrıştırmadan yapılması gerektiğine yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adayları (2ÖA8, 2ÖA10) kaynaştırma öğrencisi için öğretim yönteminde/tekniklerinde uyarlamalara başvurulması gerektiğini ancak öğrenciye kendini farklı hissettirmeden bu uyarlamaların yapılması gerektiğini ifade etmişlerdir.

“Tabi ki de başvurulması gerek fakat sınıf içerisinde sadece çocuğa özgü şekilde değil de ona bütün sınıfa bunu hissettirmeden çocuk için uyarlanmış ders planına göre çocuk için daha farklı kelimeler kullanılabilir yanına gidip birebir çalışılabilir ya da onun fotokopisi daha az sorulu olabilir ya da daha kısa cümleler olabilir ya da daha somut görseller olabilir fotokopisinde ama yine de aynı konular işlenmesi gerekiyor tabi ki hani tamamen farklılaştırma değil ama çocuk için özel olarak ilgi ve özel olarak ders planı özel öğretim teknikleri hepsi gerekli.” (2ÖA8, Konum 4)

○ **Materyallerde uyarlamalar:** Materyallerde uyarlamalar teması, beş öğretmen adayının kaynaştırma öğrencisine yönelik materyallerde yapılabilecek uyarlamaların neler olabileceği hakkındaki görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adayları bu konudaki uyarlamaları dikkat çekici materyal kullanımına yönelik görüşleriyle açıklamıştır.

▪ **Dikkat çekici materyal kullanımı:** Dikkat çekici materyal kullanımı, beş öğretmen adayının (2ÖA1, 2ÖA3, 2ÖA4, 2ÖA8, 2ÖA12) kaynaştırma öğrencisinin öğrenme sürecine dikkatini arttırabilmeye yönelik materyallerin öğrencinin dikkatini çekecek özellikte olması gerekliliği yönündeki görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adayları bu materyallerin görsel içerikli, teknoloji destekli, çok duyuya hitap eden ve somut materyaller olabileceğini ifade etmiştir.

“...materyal kullanımında da dikkat çekici materyaller kullanılabilir renkli materyaller akıllı tahtadan yararlanılabilir bol bol bu şekilde.” (2ÖA1, Konum 9)

▪ **Görsel içerikli materyal kullanımı:** Görsel içerikli materyal kullanımı teması iki öğretmen adayının (2ÖA4, 2ÖA12) kaynaştırma öğrencileri için materyallerin görsellerle zenginleştirilmesi gerektiği hakkındaki görüşleriyle açıklanmaktadır.

“...materyallerin daha zenginleştirilmesi gerekiyor daha görsel odaklı materyaller koymamız gerekiyor onlar için o yüzden gerekli onlara daha özel şeyler kullanılması gerekiyor.” (2ÖA12, Konum 4)

▪ **Somut materyal kullanımı:** Somut materyal kullanımı teması, iki öğretmen adayının (2ÖA4, 2ÖA8) kaynaştırma öğrencileri için materyallerin görsellerle zenginleştirilebileceği görüşüne ek olarak aynı zamanda somut materyallerin kullanılabileceğine ilişkin görüşleriyle açıklanmaktadır.

“...daha somut büyük materyaller kullandık çocukların dikkatini çekmesi için uyarlanmış ders planlarımızda da o yüzden kesinlikle bunun da yapılması gerekiyor.” (2ÖA8, Konum 3)

▪ **Çok duyuya hitap eden materyal kullanımı:** Çok duyuya hitap eden materyal kullanımı bir öğretmen adayının (2ÖA3) kaynaştırma öğrencisinin tek bir materyalle öğrenemeyebilme ihtimaline karşı çok duyuya hitap eden materyal kullanılması gerekliliğine yönelik görüşüyle açıklanmaktadır.

“Evet gerekli çünkü onlar mesela bazen sadece tek bir materyalle öğrenemeyebilirler. Daha çok çok fazla duyuya hitap etmek gerekiyor onlar için örneğin o yüzden onların materyallerini daha çok zenginleştirmek birçok beş duyu organı diyoruz ya onlara hitap edecek şekilde yapmak mantıklı aynı zamanda işte ortamı daha çok zenginleştirmek ortamda onu engelleyen şeyleri ortadan kaldırmak gerekiyor olabilir.” (2ÖA3, Konum 3)

▪ **Teknoloji destekli materyal kullanımı:** Bu tema bir öğretmen adayının (2ÖA1) kaynaştırma öğrencisinin dikkatinin ders sürecinde dağılmamasına yönelik dikkat çekici materyal olarak akıllı tahtadan yararlanılması gerektiğine yönelik

görüşü ile diğer bir öğretmen adayının (2ÖA5) ise öğretim sürecinde teknoloji destekli materyaller kullanabileceğine yönelik görüşünü kapsamaktadır.

“...akıllı tahtadan yararlanılabilir bol bol. Bu şekilde.” (2ÖA1, Konum 9)

○ **Pekiştireç kullanımı:** Pekiştireç kullanımı öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisine pekiştireç kullanılması gerekliliğine yönelik görüşlerini konu almaktadır. Öğretmen adaylarının bu konudaki görüşlerinden pekiştireç gereksinimi, motivasyon, genelleme ve kalıcı öğrenme alt temaları oluşmuştur.

▪ **Pekiştireç gereksinimi:** Bu tema üç öğretmen adayının (2ÖA4, 2ÖA8, 2ÖA10) kaynaştırma öğrencisine öğretim sürecinde pekiştireç kullanılmasının gerekliliği ve pekiştirecin insanlar için bir ihtiyaç niteliğinde olması yönündeki görüşleriyle ortaya çıkmaktadır. Öğretmen adayları kaynaştırma öğrencisine pekiştireç kullanılması gerektiğini, pekiştirecin tüm öğrenciler için bir gereksinim olduğunu ifade etmişlerdir.

“Gerekli bunları zaten beraber işlediğimiz derslerde de gördük slaytlarda da gördük bir sürü pekiştireç var kesinlikle gerekli. Nasıl biz normal olarak pekiştirece hani özel eğitim öğrencisi olmadığınız halde kaynaştırma öğrencisi olmadığımız halde pekiştirece ihtiyaç duyuyoruz ... özel eğitim öğrencisinin de pekiştireç eğitiminde olması gerekiyor. Başka türlü olması imkansız herkes buna ihtiyaç duyuyor bence.” (2ÖA8, Konum 5)

▪ **Genelleme:** Bir öğretmen adayı (2ÖA1) kaynaştırma öğrencisine pekiştireç kullanılmasının gerekli olduğuna yönelik görüşünü öğretim sürecinde kullanılan pekiştirecin öğretilen konunun ilerleyen zamanda hatırlanmasını kolaylaştıracağını ifade ederek pekiştirecin genelleme etkisini açıklamıştır.

“Pekiştireç kullanmamız gerekiyor.... anlattığımız dersin ileride önüne çıkabilecek konuların hatırlanmasını kolaylaştırır pekiştireç vermek o yüzden ders içinde olabildiğince vermemiz gerekiyor.” (2ÖA1, Konum 5)

▪ **Motivasyon:** Motivasyon teması yedi öğretmen (2ÖA2, 2ÖA3, 2ÖA5, 2ÖA6, 2ÖA7, 2ÖA9, 2ÖA11) adayının kaynaştırma öğrencisine öğretim sürecinde

pekiştireç kullanılımasının gerekliliğine gerekçe olarak pekiştirecin kaynaştırma öğrencisinin derse olan motivasyonunu arttırması ifadeleriyle açıklanmaktadır. Bir öğretmen adayı (2ÖA11) ayrıca pekiştirecin kaynaştırma öğrencisinin öğrenmesini kolaylaştıracağını da ifade etmiştir.

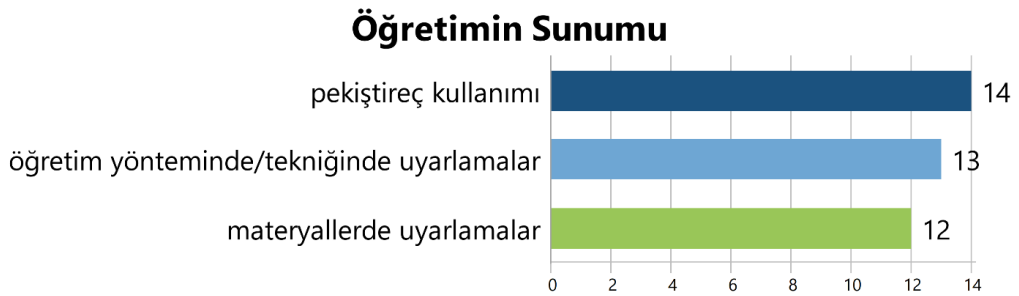
“Yani pekiştireç kullanılmalı bence mesela bir şey yaparsan eğer sonucunda bunu kazanacaksın bu sembol olur yiyecek olur böyle şeylerle çocuğun motivasyonunu daha yükseltirim. Yani olmalı.” (2ÖA2, Konum 5)

“...Daha kolay öğrenmesine etki yapabilir.” (2ÖA11, Konum 5)

▪ **Kalıcı öğrenme:** Kalıcı öğrenme teması iki öğretmen adayının (2ÖA7, 2ÖA12) kaynaştırma öğrencisine öğretim sürecinde pekiştireç kullanılımasının gerekliliğine yönelik pekiştirecin kalıcı öğrenmeyi sağlama etkisi yönündeki görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adayları pekiştireçle doğru davranışın pekiştirilmesi ve pekiştirecin ardından kullanıldığı davranışın devamını sağlaması dolayısıyla pekiştirecin kullanılması gerektiğini ifade etmişlerdir.

“Evet pekiştireçlerin de kullanılması gerekiyor. Çünkü davranışın tekrarını sağlıyor sürekliliğini sağlıyor...” (2ÖA7, Konum 5)

Öğretimin sunumuna ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerini gösteren alt kod istatistikleri Şekil 40’ta yer almaktadır.

Şekil 40. Öğretimin Sunumu Alt Kod İstatistiği

Şekil 40’a göre öğretmen adayları hepsi öğretimin sunumunda pekiştireç kullanımının gerekliliğine yönelik görüş belirtirken iki öğretmen adayı (2ÖA7, 2ÖA11) iki kez görüş belirtmiştir. Öğretim yönteminde/tekniklerinde uyarlamaların

gerekliliği hakkında öğretmen adaylarının hepsi yapılacak uyarlamalara yönelik gerekçe belirtirken bir öğretmen adayı (2ÖA8) iki kez görüş belirtmiştir. Materyallerde uyarlamalara yönelik olarak altı öğretmen adayı (2ÖA1, 2ÖA3, 2ÖA4, 2ÖA5, 2ÖA8, 2ÖA12) görüş belirtirken bu öğretmen adaylarından biri (2ÖA4) üç kez, dördü (2ÖA1, 2ÖA3, 2ÖA8, 2ÖA12) ikişer kez görüş belirtmiştir.

- **Öğretim ortamının uyarlanması/fiziksel düzenlemeler:** Öğretim ortamının uyarlanması/fiziksel düzenlemeler teması öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisi için sınıf içerisinde yapılabilecek fiziksel düzenlemeler ve okul genelinde yapılabilecek fiziksel düzenlemelere yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır.

- **Sınıf içi fiziksel düzenlemeler:** Sınıf içi fiziksel düzenlemeler, öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisine yönelik oturma düzeninde yapılabilecek düzenlemelere yönelik görüşleri ve sınıfın ısısı ve aydınlatma konusunda yapılabilecek düzenlemeler konusundaki görüşleri ile ortaya çıkmaktadır.

- **Oturma düzeni:** İlk alt tema olan oturma düzeni teması 11 (2ÖA7 hariç) öğretmen adayının kaynaştırma öğrencisinin gereksinimine uygun şekilde oturma düzeni sağlanmasına yönelik görüşlerini kapsamaktadır. 11 öğretmen adayının sekizi (2ÖA1, 2ÖA3, 2ÖA5, 2ÖA6, 2ÖA8, 2ÖA10, 2ÖA11, 2ÖA12) ayrıca kaynaştırma öğrencisinin dikkatini dağıtmayacak şekilde oturma düzeninin düzenlenmesi gerektiğini de ifade ederken (cam kenarında oturtmama, ön sıralarda oturtma) bir öğretmen adayı (2ÖA10) ise kaynaştırma öğrencisinin bireysel gereksinimlerine ve ihtiyaçlarına uygun şekilde oturma düzeni sağlanması ancak bunun öğrenciyi ayırtırmayacak şekilde yapılması gerektiğini ifade etmiştir.

“Evet yapılmalı bu da daha önce söylediğim gibi öğrencinin gereksinimine göre değişir. Görmesinde veya işitmesinde bir problem olan bir öğrenci en öne oturtulabilir yine aynı şekilde hiperaktivite bozukluğu olan bir öğrenci için dikkatini dağıtacak uyarıcılar ortamdan kaldırılabilir ısı ışık bunlara mutlaka dikkat edilmeli.”
(2ÖA9, Konum 9)

- **Ortam ısısı ve aydınlatma:** Ortam ısısı ve aydınlatma alt teması öğretmen adaylarının sınıf içerisinde yapılacak fiziksel düzenlemelere yönelik olarak sınıfın ısısı ve ışığının uygun olması gerektiğine yönelik görüşlerini içermektedir.

Öğretmen adaylarından dördü (2ÖA2, 2ÖA3, 2ÖA8, 2ÖA12) sınıfın uygun ısıya sahip olması gerektiğini ve aydınlatmanın öğrencilerin özelliklerine uygun şekilde olması gerektiğini, bu özelliklerin uygun olmaması sonucu kaynaştırma öğrencisinin dikkatinin dağılabileceğini veya rahatsızlık hissedebileceğini ifade etmişlerdir.

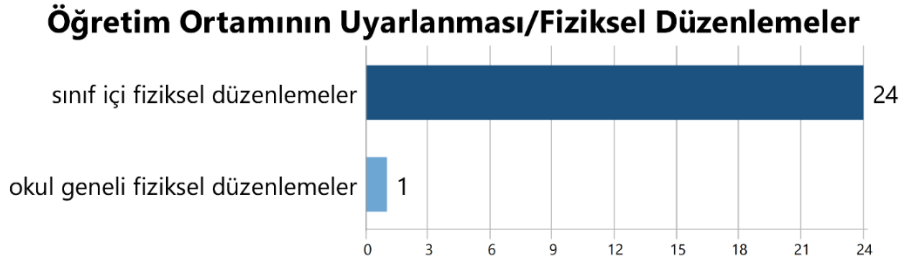
“...İşte ortamın tabi hepimizi etkileyen şeyler ısı ışık ortamın ısını ışığını ayarlamak olabilir bu şekilde.” (2ÖA3, Konum 9)

○ **Okul geneli fiziksel düzenlemeler:** Okul geneli fiziksel düzenlemeler teması bir öğretmen adayının kaynaştırma öğrencisi için okul genelinde fiziksel düzenlemelerin yapılması gerektiğine yönelik görüşünü kapsamaktadır. Öğretmen adayının görüşü ile okul geneli fiziksel düzenlemeler temasında öğrenci gereksinimine göre ortam düzenlemesi alt teması oluşmuştur.

▪ **Öğrenci gereksinimine göre ortam düzenlemesi:** Bu tema bir öğretmen adayının (2ÖA7) kaynaştırma öğrencisinin bireysel ihtiyaçlarına uygun şekilde okulun fiziki yapısında düzenlemelerin yapılması gerektiği ve bu şekilde kaynaştırma öğrencisine de normal gelişim gösteren akranları ile eşit imkan sağlanacağı ve öğrencinin okulda erişilebilirlikle ilgili sorun yaşamayacağı yönündeki görüşüyle açıklanmaktadır.

“Fiziksel uyarlamalar da yapılmalı okulda sınıf ortamında çünkü fizikse yetersizliği olan öğrenciler de oluyor. Onlara göre uyarlamalar yapılması gerekiyor. Okulda veya sınıfta daha diğer öğrencilerle eşit olmaları açısından. Mesela hani fiziksel yetersizliği olan bir öğrenci merdiveni çıkmakta zorlanıyor ama sağlıklı olan fiziksel yetersizliği olmayan öğrenci çıkıyor o zaman onun da çıkabilmesi gerekiyor ikisinin de aynı şartlarda olması gerekiyor.” (2ÖA7, Konum 9)

Öğretim ortamının düzenlenmesine ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerini gösteren alt kod istatistikleri Şekil 41’de yer almaktadır.

Şekil 41. Öğretim Ortamının Uyarlanması/Fiziksel Düzenlemeler Alt Kod İstatistiği

Şekil 41'e göre öğretim ortamının uyarlanması/fiziksel düzenlemelere yönelik olarak öğretmen adaylarının hepsi sınıf içi fiziksel düzenlemelerin gerekliliğine yönelik görüş belirtirken bazı öğretmen adayları (2ÖA3, 2ÖA8, 2ÖA10, 2ÖA12) üçer kez, bazı öğretmen adayları (2ÖA1, 2ÖA2, 2ÖA5, 2ÖA6, 2ÖA11) ikişer kez görüş belirtmişlerdir. Bir öğretmen adayı (2ÖA7) ise okul geneli fiziksel düzenlemelere yönelik düşüncelerini ifade etmiştir.

- **Öğretimin değerlendirilmesi:** Öğretimin değerlendirilmesi teması öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisinin değerlendirilmesinde yapılabilecek uyarlamalara yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisi için değerlendirmede yapılabilecek uyarlamalara yönelik görüşlerinden sınavlarda uyarlamalar ve sürecin değerlendirilmesi şeklinde iki alt tema oluşmuştur.

- **Sınavlarda uyarlamalar:** Öğretimin değerlendirilmesinde ilk alt tema olan sınavlarda uyarlamalar teması öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisi için sınavlarda yapılabilecek uyarlamaların neler olabileceğine yönelik görüşleri ile ortaya çıkmaktadır. Öğretmen adaylarının görüşlerinden öğrencinin düzeyine uygun değerlendirme, ek süre verilmesi, sınav türünün farklılaştırılması, basitleştirilmiş sınav, sınav kağıdında uyarlamalar ve sınav ortamında uyarlamalar olmak üzere altı alt tema oluşmuştur.

- **Öğrencinin düzeyine/gereksinimine uygun değerlendirme:** İlk alt tema olan öğrenci düzeyine/gereksinimine uygun değerlendirme teması sekiz öğretmen adayının (2ÖA1, 2ÖA4, 2ÖA5, 2ÖA6, 2ÖA8, 2ÖA9, 2ÖA11, 2ÖA12) kaynaştırma öğrencisinin bireysel gereksinimlerinin ve performans düzeyinin akranlarından farklı olması dolayısıyla öğrencinin bireysel gereksinimlerine ve performans düzeyine uygun şekilde değerlendirilmesinin ve sınavlarda buna dikkat

edilerek uyarlamaların yapılması gerektiğini belirtmeleri ile açıklanmaktadır. Bir öğretmen adayı (2ÖA8) ek olarak bu şekilde sınavlarda uyarlama yapılmasının öğrencide başarı duygusu sağlayacağı ve öğrencinin kendine güvenini arttıracığını ifade etmiştir.

“Gerekli çünkü hani girdiğim sınıflarda eğitim yani bilgi düzeyleri çok farklı normal öğrencilere yapılan bir sınavda o çocuk başarılı olamaz o çocuğa ayrı bir sınav yapılabilir yani onun daha kolay yapılabilir aynı sürede yapılabilir veya sorular böyle aynaysa bile mesela anlama geç anlama sorunu olan çocuklarda fazla süre verilebilir o şekilde yapılabilir yani.” (2ÖA6, Konum 6)

▪ **Ek süre verilmesi:** Ek süre verilmesi teması sekiz öğretmen adayının (2ÖA3, 2ÖA4, 2ÖA5, 2ÖA6, 2ÖA7, 2ÖA9, 2ÖA10, 2ÖA12) kaynaştırma öğrencisinin bireysel gereksinimlerinin akranlarından farklı olduğu ve yapılan sınavlarda kendisine sınavda ek süre verilmesinin gerekliliğine yönelik görüşleri ile ortaya çıkmaktadır.

“Evet gerekli fazla süre verilmeli mesela o şekilde öğrencilerimize kaynaştırma öğrencilerimize çünkü anlama güçlüğü mesela öğrencilerimiz olacaktır ona ekstra süre vermemiz lazım diğerine 20 dk veriyorsak mesela ona 30 dk vermeliyiz ki soruyu anlayıp çözmesi için daha mesela kendisine böyle nasıl anlatsam şuan daha yani işte kullanmalıyız soruyu anlayıp çözmesi için aynı ortamda bulunup notunu mesela diğer öğrenciyle aynı nota sahip olması için ekstra süre verip sınavlarda da başarılı olmasını sağlayabiliriz. (2ÖA10, Konum 6)

▪ **Sınav türünün farklılaştırılması:** Bu tema dört öğretmen adayının (2ÖA1, 2ÖA2, 2ÖA5, 2ÖA12) kaynaştırma öğrencisinin değerlendirilmesinde sınav türünün farklılaştırılmasına yönelik görüşlerini konu almaktadır. Öğretmen adaylarından ikisi (2ÖA1, 2ÖA2) sınav türünde uyarlama yapılabileceğini, diğer iki öğretmen adayı (2ÖA5, 2ÖA12) ise kaynaştırma öğrencisine sözlü sınav yapılabileceğini ifade etmiştir.

“Yani sınav yapılmalı ama mesela atıyorum görme engelli az görüyor ona göre uyarlamam gerekiyor sınav türünde uyarlamalar yaparım diğer arkadaşlarınıninki gibi yapmam. Uyarlamalar gerekli.” (2ÖA2, Konum 6)

“Yani eğer okuma yazma bilmiyorsa sözlü bir sınav yapılabilir...” (2ÖA5, Konum 6)

▪ **Basitleştirilmiş sınav:** Bu tema altı öğretmen adayının (2ÖA1, 2ÖA4, 2ÖA5, 2ÖA6, 2ÖA8, 2ÖA11) kaynaştırma öğrencisinin değerlendirilmesinde sınavlarda basitleştirmeler yapılabileceğine yönelik görüşlerini kapsamaktadır. Öğretmen adayları kaynaştırma öğrencisine yönelik sınavlarda soruların basitleştirilebileceğini, yapılacak sınavda soruların kolaylaştırılabileceğini ifade etmişlerdir.

“Zor olmazsa sınavlar zor olmazsa yapılabilir yani kaynaştırma öğrencisi için özel bir kolay bir sınav yapılırsa yapılabilir. Yani gerekli öğrenebilmesi için. Aynısı olmaz bence zor olabilir onun için daha kolay olmalı bence bir de onun anlayabileceği şekilde yapılmalı o şekilde.” (2ÖA11, Konum 6)

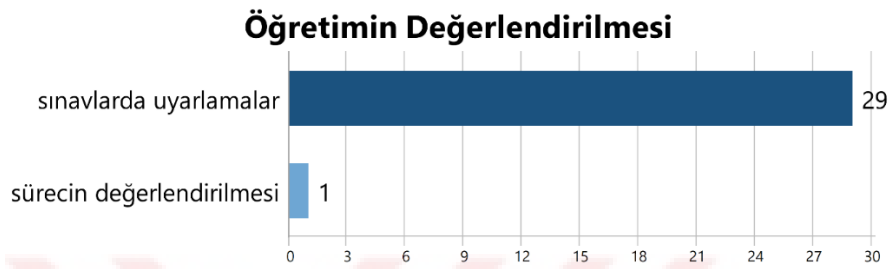
▪ **Sınav ortamında uyarlamalar:** Bu tema bir öğretmen adayının (2ÖA9) kaynaştırma öğrencisinin değerlendirilmesinde sınav ortamında düzenlemeler yapılabileceğine yönelik görüşüyle açıklanmaktadır. Öğretmen adayı kaynaştırma öğrencisinin sınavının öğrencinin kendisini rahat hissedebileceği bir ortamda yapılabileceğini belirtmiştir.

“...sınav ortamı olabilir bu şekilde mesela ortam olarak tek başında olduğu ya da kendini daha rahat hissedeceği bir ortam olabilir...” (2ÖA9, Konum 6)

▪ **Sürecin Değerlendirilmesi:** Sürecin değerlendirilmesi teması bir öğretmen adayının (2ÖA2) kaynaştırma öğrencisine sınav türünde uyarlama yapılması gerektiği ifadesine ek aslında sınav yapılmaması gerektiği ifadesini konu almaktadır. Öğretmen adayı kaynaştırma öğrencisinin değerlendirilmesinin etkinliklerle öğrenciyi süreçte gözlemleyerek yapılmasını belirtmiştir.

“Ona yönelik sınav yapılmamalı bence hani ben gözlemleyerek onun öğrenip öğrenmediğini anlayabilirim. Sınav şeklinde anlayamam bence yine etkinlik tarzında hani sınav şeklinde değil de etkinliklerle soru sorarak onu değerlendirebilirim ölçebilirim...” (2ÖA2, Konum 6)

Öğretimin değerlendirilmesine ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerini gösteren alt kod istatistikleri Şekil 42’de yer almaktadır.

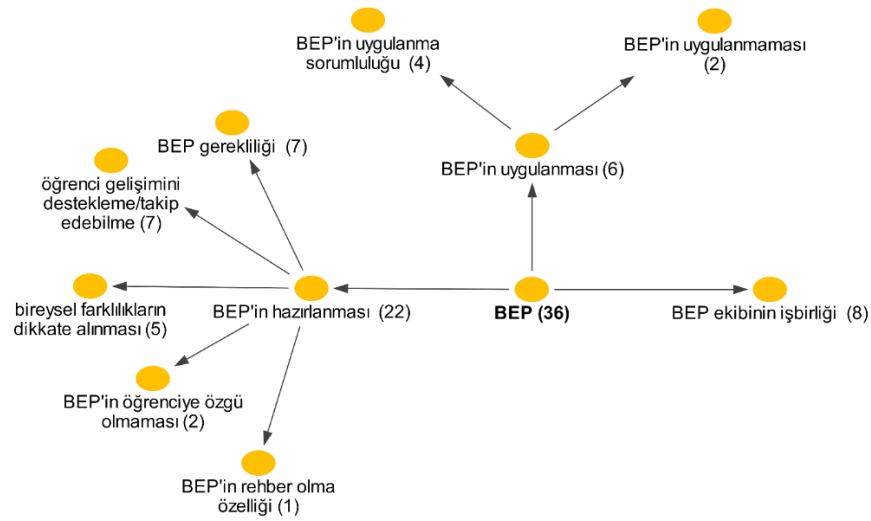

Şekil 42. Öğretimin Değerlendirilmesi Alt Kod İstatistiği

Şekil 42’ye göre öğretimin değerlendirilmesine yönelik olarak öğretmen adaylarının hepsi sınavlarda uyarlamalar yapılmasına yönelik görüş belirtirken, iki öğretmen adayı (2ÖA7, 2ÖA11) iki kez görüş belirtirken altı öğretmen adayı (2ÖA1, 2ÖA4, 2ÖA6, 2ÖA8, 2ÖA9, 2ÖA12) üç kez, bir öğretmen adayı (2ÖA5) dört kez görüş belirtmiştir. Bir öğretmen adayı (2ÖA2) ise sürecin değerlendirilmesine yönelik de görüş belirtmiştir.

3.2.3.4. İkinci Uygulama Aşaması Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP)

Bireyselleştirilmiş eğitim programı teması öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencilerinin için BEP hazırlanması, sınıf öğretmeninin kaynaştırma öğrencisinin eğitimini BEP’i uygulayarak yürütmesi ve BEP’in uygulanmasında BEP ekip üyelerinin iş birliği içerisinde olmasına yönelik görüşlerini konu almaktadır. Görüşmelerin bu bölümündeki sorular kaynaştırma öğrencisine BEP Hazırlanarak uygulanması ve BEP ekip üyelerinin iş birliğini kapsamaktadır. Öğretmen adaylarının BEP’e ilişkin görüşleri Şekil 42’te verilmiştir.

Şekil 43. BEP Hiyerarşik Kod ve Alt Kodları

• **BEP'in hazırlanması:** Öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisi için BEP hazırlanmasına yönelik görüşleri ile ortaya çıkan bu tema, öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisi için BEP hazırlanmasının gerekliliği ve gereklilik gerekçeleri olarak BEP'in öğretmen için rehber olması, BEP'in öğrencinin bireysel farklılıklarını dikkate alması, BEP'in öğrenci gelişimini desteklemesi ve gelişimin BEP'le takip edilebilmesi ve BEP hazırlanmasının gerekli olması ancak uygulamada BEP'in öğrenciye özgü olmadığı yönündeki görüşleriyle açıklanmaktadır.

▪ **Rehber olma özelliği:** Rehber olma özelliği bir öğretmen adayının (2ÖA11) BEP'in hazırlanması gerektiği ve öğrencinin düzeyine yönelik hazırlandığı için sınıf öğretmenine öğrencinin eğitiminde yol gösterici olacağı ifadesiyle açıklanmaktadır.

“...bizim daha kolay derslerde daha kolay hareket etmemizi sağlar çocukla ilgili daha fazla iletişim etkileşim olmamızı sağlayabildiği için gerekli olduğunu düşünüyorum evet.” (2ÖA11, Konum 7)

▪ **BEP gerekliliği:** BEP gerekliliği teması öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisine yönelik olarak BEP hazırlanması gerektiğine yönelik görüşleriyle ortaya çıkmaktadır. Öğretmen adayları (2ÖA2,2ÖA3,2ÖA5,2ÖA7,2ÖA8,2ÖA12) kaynaştırma öğrencisine özgü BEP hazırlanmasının kesinlikle gerekli olduğunu ifade etmişlerdir.

“Hazırlanmalı çünkü ilk önce zaten neyi kavratacağımızı öğrenmemiz için plan hazırlamamız gerekiyor. Diğer arkadaşlarıyla diğer planlara göre ona daha farklı bir plan hazırlamamız gerekiyor. İşte sınıf ortamının ayarlanması veya kazandırılacak hedefin işte ona göre daha basitten zora doğru gitmesi gerekiyor yani gerekiyor gerekli.” (2ÖA2, Konum 7)

▪ **Bireysel farklılıkların dikkate alınması:** Bu tema öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisinin bireysel özelliklerinin normal gelişim gösteren akranlarından farklı olması dolayısıyla BEP hazırlanması gerektiği yönündeki ifadeleriyle açıklanmaktadır. Dört öğretmen adayı (2ÖA2, 2ÖA3, 2ÖA7, 2ÖA12) kaynaştırma öğrencisinin bireysel farklılıklarının bir öğretmen adayı (2ÖA11) performans düzeyinin normal gelişim gösteren akranlarından farklı olduğu ve BEP’in öğrencinin düzeyine ve bireysel farklılıklarına uygun hazırlanarak kaynaştırma öğrencisinin ihtiyacına uygun şekilde eğitimine imkan vermesi, dolayısıyla BEP’in hazırlanmasının gerektiğini ifade etmişlerdir.

“Yasal olarak gerekliliğini öğrenmiştik zaten derslerde yasal bir zorunluluğu var ve BEP hazırlanmalı öğrencinin velisi müdür sınıf öğretmeni rehber öğretmeni çerçevesinde sınıf öğretmeni de hani BEP planını hazırlamalı zaten tanılı bir öğrenci davranış bozukluğu gibi yani bir sorunu var ona göre hedefler düzenleniyor yapabildikleri yapamadıkları uzun vadeli kısa vadeli o bep planına göre takip edilip öğrencinin seviyesi o planda gösterilmeli.” (2ÖA4, Konum 7)

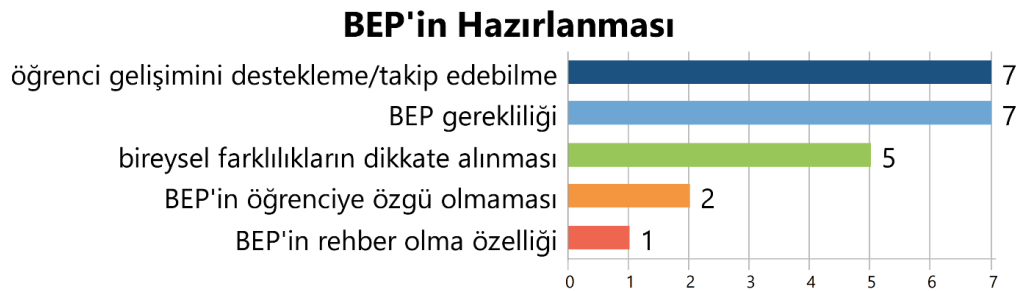
▪ **Öğrenci gelişimini destekleme/takip edebilme:** Öğrenci gelişimini destekleme/takip edebilme teması öğretmen adaylarının BEP’in uygulanmasıyla kaynaştırma öğrencisinin performans düzeyinin geliştirileceğine ve takip edilebileceğine yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adaylarından üçü (2ÖA5, 2ÖA9, 2ÖA10) kaynaştırma öğrencisinin mevcut performans düzeyinin BEP’te yer alması gelişiminin BEP’le takip edilebileceğini, ikisi (2ÖA6, 2ÖA8) BEP ile öğrenciye en uygun eğitimin verilerek bu sayede öğrencinin gelişiminin destekleneceğini ifade etmişlerdir.

“Bence gerekli çünkü onun hem bilişsel gelişimine hem de akademik gelişimine daha olumlu etki eder. Daha böyle bireysel olarak çalışma programı onu daha ileriye götürür. Hazırlanmalı bence.” (2ÖA6, Konum 7)

▪ **BEP'in öğrenciye özgü olmaması:** Bu tema öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisine özgü BEP hazırlanması gerektiği ancak uygulamada bunu deneyimlemediklerine yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adaylarından ikisi (2ÖA8, 2ÖA12) BEP'in öğrenciye özgü hazırlanması gerektiğini ancak uygulama okulunda hazırlanmış olan BEP'lerin internetten alındığını ve öğrenciye özgü olmadığını ifade etmişlerdir.

“Yani mutlaka böyle olması gerekiyor. Kendi öğrencisine yönelik bir program hazırlaması gerekiyor. Ama çoğu sınıf öğretmeni bunu yapmıyor. Daha çok hani hazır olan bep leri kullanıyorlar. Ama her öğrencinin kendine özel ihtiyacı var o yüzden kaynaştırma öğrencisinin kendine özel hazırlanmış bep e ihtiyacı var ama sınıf öğretmenleri genel olarak hazır kullanıyorlar bunları. Kendisi hazırlayıp öğrenciyi gözlemleyip düzeyini ilgi ihtiyaçlarını her şeyini kavrayıp ondan sonra hazırlamalı ve onu kullanmalı...” (2ÖA12, Konum 8)

BEP'in hazırlanmasına ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerini gösteren alt kod istatistikleri Şekil 44'te yer almaktadır.

Şekil 44. BEP'in Hazırlanması Alt Kod İstatistiği

Şekil 44'e göre BEP'in hazırlanmasına yönelik olarak öğretmen adaylarının beşi (2ÖA5, 2ÖA6, 2ÖA8, 2ÖA9, 2ÖA10) BEP'le öğrenci gelişimini destekleme/takip edebilme yönünde görüş belirtmiş, iki öğretmen adayı (2ÖA6, 2ÖA10) aynı temaya yönelik iki kez görüş belirtmiştir. Öğretmen adaylarından altısı

(2ÖA2, 2ÖA3, 2ÖA5, 2ÖA7, 2ÖA8, 2ÖA12) BEP gerekliliğine yönelik görüşlerini ifade ederken bir öğretmen adayı (2ÖA3) BEP gerekliliğini iki kez ifade etmiştir. Bireysel farklılıkların dikkate alınması konusunda beş öğretmen adayı (2ÖA3, 2ÖA4, 2ÖA7, 2ÖA11, 2ÖA12) görüş belirtmiş, BEP'in rehber olma özelliğinde olmasına yönelik ise bir öğretmen adayı (2ÖA11) düşüncesini ifade etmiştir. BEP'in öğrenciye özgü olmaması konusuna yönelik iki öğretmen adayı (2ÖA8, 2ÖA12) düşüncelerini ifade etmiştir.

- **BEP'in uygulanması:** BEP'in uygulanması teması öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencilerine yönelik hazırlanan BEP'in uygulanması gerekliliğine yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adayları BEP'in uygulanma sorumluluğu olduğunu ifade ederken diğer yandan BEP'in öğretmenlik uygulamasında uygulanmadığını da ifade etmişlerdir.

- **BEP'in uygulanma sorumluluğu:** BEP'in uygulanma sorumluluğu teması öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisine yönelik hazırlanan BEP'in uygulanması gerekliliğine yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adaylarından dördü (2ÖA2, 2ÖA8, 2ÖA10, 2ÖA12) kaynaştırma öğrencisine yönelik BEP'in hazırlanması gerektiği ve öğrencinin eğitiminin BEP'e göre planlanarak BEP'in uygulanması gerektiği, bunun sınıf öğretmenin bir sorumluluğu olduğunu ifade etmişlerdir.

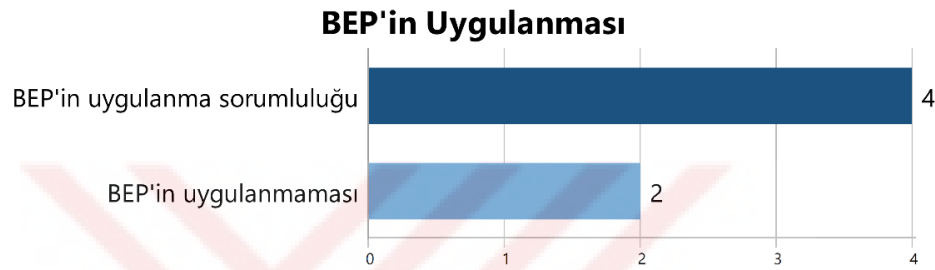
“...öğrenciyi tanıyıp kendi öğrencisini tanıması lazım tanıdıktan sonra o dosyayı hazırladığında mesela bir müfettiş geldiğinde öğrencisinin ne durumda nasıl ilerledi nereye kadar geldi gibisinden bilgilendirme yapabilir. Ona göre öğrencisinin ilerlediğini ya da ilerlemediğini de görebilir bep dosyasıyla beraber. Ne kadar ilerledi yani ben ne kadar kazanım verdim ben ne kadar kendimi anlatabildim gibisinden yani soruları o bep dosyasından görülebilir.” (2ÖA10, Konum 7)

- **BEP'in uygulanmaması:** Bu tema öğretmen adaylarının BEP'in uygulanma gerekliliği olması ancak öğretmenlik uygulamasından uygulanmadığına yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adaylarından ikisi (2ÖA8, 2ÖA12) kaynaştırma öğrencisine özgü BEP hazırlanması ve uygulanması gerektiğini, bunun

öğretmeninin sorumluluğu olduğunu ancak öğretmenlik uygulaması sürecinde BEP'in uygulanmadığını ifade etmişlerdir.

“Kesinlikle uygulanması gerekiyor biz bu sene staj okulumuzda bunun eksik olduğunu gördük hatta bunun internet üzerinden kullanıldığını da gördük...” (2ÖA8, Konum 7)

BEP'in hazırlanmasına ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerini gösteren alt kod istatistikleri Şekil 45'te yer almaktadır.

Şekil 45. BEP'in Uygulanması Alt Kod İstatistiği

Şekil 45'e göre BEP'in uygulanması konusuna yönelik olarak öğretmenler tarafından BEP'in uygulanma sorumluluğunun olduğuna yönelik dört öğrenmen adayı (2ÖA1, 2ÖA8, 2ÖA10, 2ÖA12) görüş belirtirken aynı öğretmen adaylarından ikisi (2ÖA8, 2ÖA12) BEP'in öğretmenler tarafından uygulama okulunda uygulanmadığını da belirtmişlerdir.

- **BEP Ekibinin İş birliği:** Bu tema öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisinin BEP'inin uygulanmasında BEP ekibinin iş birliğine yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adayları (2ÖA1, 2ÖA2, 2ÖA3, 2ÖA4, 2ÖA7, 2ÖA9, 2ÖA11, 2ÖA12) BEP'in uygulanması gerektiği ve öğretmenleri, aile, idare gibi BEP ekip üyelerinin bu süreçte yardımlaşarak birbirleri ile iş birliği içerisinde olarak BEP'in uygulanmasının öğrenci gelişimini destekleyeceğini ifade etmişlerdir.

“Az önce de söylediğim gibi öğretmen kendi başına bu süreçte hareket etmemeli. Yardım almalı soru sormalı sürekli etrafından yardım alabilecek kişilerden özellikle işte özel eğitim öğretmeninden sonrasında işte görüşme halinde olması

gerekiyor müdürle müdür yardımcısıyla diğer işte özel eğitim öğretmenlerinden de yani tanıdıklarından bile yardım alabilir işte. Onun dışında BEP planı zaten onun hazırlaması gereken bir şey değil hazırlaması gereken kişi hazırlıyor hani farklı biri RAM'da hazırlanıyor diye biliyorum. Yani kaynaştırma öğrencisinin planını sınıf öğretmeni hazırlamıyor onu biliyorum ama özel eğitim öğretmeni ortak bir şekilde hazırlanıyor diye biliyorum. Hani yardım alarak.” (2ÖA1, Konum 8)

3.3. Üçüncü Uygulama Aşaması

Bu bölümde üçüncü uygulama aşamasının tamamlanması sonrasında uygulama rehberinde yapılan değişiklikler, üçüncü uygulama aşaması sırasında ve sonrasında kaynaştırma uygulamaları konusunda öğretmen adaylarını destekleme amacıyla hazırlanan web sitesinde planlanan değişiklikler ve öğretmenlik uygulaması sürecinin tamamlanması sonrasında öğretmen adayları ile yapılan görüşmelerden elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

3.3.1. Üçüncü Uygulama Aşaması Sonrası Öğretmenlik

Uygulaması Rehberinde Planlanan Değişiklikler

- Birinci ve ikinci uygulama aşamasında uygulama rehberinde yer alan uyarlanmış ders planı hazırlama görevinin üçüncü uygulama aşamasından sonra altıncı uygulama haftasından itibaren olacak şekilde rehberdeki görevlere eklenmesi,
- İkinci uygulama aşamasından farklı olarak adaylara verilen ek kontrol listesinin öğretmenlik uygulaması rehberinde ilgili haftanın görevlerinin arasına eklenmesi ve ekler bölümüne de eklenerek eklerin güncellenmesi,
- Millî Eğitim Bakanlığı'nın UYET ve EBA kaynaklı içeriklerine öğretmen adaylarının erişim sağlayacakları web sayfası adreslerinin tanıtılmasının ve bilgi verilmesinin öğretmenlik uygulaması rehberine eklenmesi,
- Destek eğitim odasında gözlem yapılması için okul yönetiminden izin alınarak adayların mümkünse destek eğitim odasında gözlem yapmalarının öğretmenlik uygulaması rehberindeki haftalık görevlere eklenmesi,

- Haftalık olarak sunulan kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalara yönelik ek içeriklere “Problem davranışlar” konusunun dahil edilerek rehberdeki haftalık içeriklere eklenmesi,
- Rehberlik, okul yönetimi ve destek eğitim odasına yönelik öğretmen adaylarının merak ettikleri noktaların uygulama okulu ile görüşülerek öğretmen adaylarının bilgilendirilmelerinin uygulama rehberindeki haftalık görevlere eklenmesi,
- Sınıf öğretmenin gerçekleştireceği bir veli toplantısına mümkünse öğretmen adayının da katılarak gözlem yapmasının öğretmenlik uygulaması rehberindeki haftalık görevlere eklenmesi,
- Öğretmen adaylarının İstiklal Marşı ve bayrak törenine katılmasının öğretmenlik uygulaması rehberindeki görevlere eklenmesidir.

3.3.2. Üçüncü Uygulama Aşaması Sonrası Web Sitesinde

Yapılması Planlanan Değişiklikler

Öğretmen adayları ile öğretmenlik uygulaması sürecinin sonunda yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler sırasında adayların web sitesine yönelik görüş ve önerileri ile danışman ile yapılan planlama toplantıları doğrultusunda web sitesinin görünüm ve içeriğinde izleyen değişikliklerin yapılması planlanmıştır:

- Web sitesinin görünümünü zenginleştirmek için ek bileşenlerden oluşan temayla güncellenmesi,
- Web sitesinin giriş sayfasının renkli görsellerle zenginleştirilmesidir.

3.3.3. Üçüncü Uygulama Aşaması Öğretmen Adaylarının

Görüşlerinden Elde Edilen Bulgular

Üçüncü aşamanın tamamlanması sonrasında öğretmen adaylarının görüşlerinden elde edilen bulgular “Öğretmenlik Uygulaması Süreci, Web Desteği, Öğretimsel Uyarlamalar ve Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları (BEP)” olmak üzere toplam dört tema ve temalara ait alt temalar şeklinde açıklanmıştır. Üçüncü

○ **Uyarlanmış ders planı hazırlamada gelişme gösterme:** Bu tema, öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulamasının teorik ders sürecinde yapılması gereken haftalık görevleri arasında olan uyarlanmış ders planı hazırlamada gelişme gösterdiklerine yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adaylarından sekiz tanesi (3ÖA1, 3ÖA2, 3ÖA3, 3ÖA4, 3ÖA5, 3ÖA6, 3ÖA7, 3ÖA8) uyarlanmış ders planı hazırlamada gelişme gösterdiğini düşündüklerini ifade etmiştir. Öğretmen adaylarının uyarlanmış ders planı hazırlama süreçlerine yönelik belirttikleri görüşlerden planda neler yapılabileceğinin farkına varılması, dikkat çekmede gelişme gösterme, amaç ve etkinliklerde gelişme gösterme, süreç başlangıcında zorluk yaşama ve UYET kaynaklarından yararlanma alt temaları oluşmuştur.

“Evet kesinlikle düşünüyorum. Hatta biraz daha geliştirebilirim diye de düşünüyorum sizin verdiğiniz dönütlerden onu görüyorum. Başta neredeyse hiçbir şey bilmiyordum. Yani ortam düzenlenmesi vs. işte ona uygun bir yöntem eklemem gerektiğini. Ona uygun işte araç gereçler kullanmam gerektiğini vs. bilmiyordum ders planlarını hazırlarken onlara dikkat ettim işte ortam düzenlenmesi kullanılacak araç gereçlerin ona uygunluğu işte eğer fazla karmaşıkça onun için basitleştirilmesi gerektiğini onun farklı bir şekilde değerlendirilmesi gerektiğini ders planlarımı yaparak öğrendim evet.” (3ÖA7, Konum 10)

▪ **Planda neler yapılabileceğinin farkına varılması:** Bu tema uyarlanmış ders planı hazırlamada gelişme gösterdiğini belirten öğretmen adaylarından üçünün (3ÖA1, 3ÖA2, 3ÖA8) gelişme göstermeyi düşündükleri noktalara yönelik görüşlerini kapsamaktadır. Öğretmen adayları uyarlanmış bir ders planı hazırlamada nelere dikkat edilmesi gerektiği ve kaynaştırma öğrencisi için nelerin yapılabileceği hakkında gelişme gösterdiklerini düşündüklerini ifade etmişlerdir. İki öğretmen adayının (3ÖA1, 3ÖA8) ise görüşlerinden planda neler yapılabileceğinin farkına varılması temasına ait öğrenciyle zaman geçirme ve öğrenciyi tanıma gerekliliği alt teması oluşmuştur.

“Kesinlikle düşünüyorum çünkü uyarlanmış yaptığımda çok şey öğrendim yani nasıl diyeyim. Yani amaç belirlemede biraz ilk şeye göre daha iyiyim yani çoğu derste kolaylıkla şey yapabiliyorum. Amaç belirleyebiliyorum kaynaştırma öğrencisi için gerekirse dikkat çekmede bile öğrenciye yönelik kaynaştırma öğrencisine yönelik dikkat çekmeyi ekstradan şey yapabiliyorum. Başka mesela etkinlikler yaptırırken

nelere dikkat etmem gerektiğini biliyorum o öğrenciler için mesela en azından etkinlik kağıdı dağıtırken bile etkinlik kağıdını öğrenciye yönelik öğrencinin öğrencinin öğrenci için hazırladığım o amaca göre etkinlik kağıdını düzenliyorum hani bayağı bir şey olduğunu çok şey kattığını düşünüyorum.” (3ÖA2, Konum 10)

▪ **Öğrenciyle zaman geçirme ve öğrenciyi tanıma gerekliliği:**

Öğrenciyle zaman geçirme ve öğrenciyi tanıma gerekliliği teması, uyarlanmış planda kaynaştırma öğrencisi için neler yapılabileceği hakkında gelişme gösterdiğini düşünen öğretmen adaylarının, bu gelişmeye yönelik olarak var olmasını düşündükleri koşullar hakkındaki görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adayları öğretmenlik uygulaması sürecinde her hafta farklı bir sınıfta uygulamaya devam etmiş ve adaylardan ikisi (3ÖA1, 3ÖA8) kaynaştırma öğrencisi için uyarlanmış planda neler yapılabileceğinin farkına vardıklarını ve gelişme gösterdiklerini ancak kaynaştırma öğrencisi ile zaman geçirerek öğrenciyi tanımaları durumunda o öğrenci için uyarlamaları daha iyi yapabileceklerini düşündüklerini ifade etmişlerdir.

“...Öğrenciyi ben daha önceden yani ilk zamanlarda 1.sınıftan beri tanısam veya belli bir süre tanımış olsam yani ona daha güzel bir şekilde hazırlanıp ders anlatabileceğimi düşünüyorum. Daha güzel uyarlama yapabileceğimi düşünüyorum...Öğrencinin varlığından haberdarım ve ona özel bir yani etkinlik değil de ona özel ayrı hazırlanarak derse gitmem gerektiğini öğrendim yani o öğrenciyi dışlamam gerektiğini öğrendim. Onun için etkinlikleri nasıl kolaylaştırabileceğimi veya ona nasıl basit bir şekilde anlatabileceğimi öğrendim. İlk zamanlarda bunu yapamıyordum yani çalışmaya başlamadan önce ilk dönem bunları bilmiyordum. Okulumuzda vardı yine. Ama burda bunu öğrendim yani bu çalışmanın sayesinde öğrendim neyi yapmam gerektiğini...” (3ÖA1, Konum 10)

▪ **Dikkat çekmede gelişme gösterme:**

Dikkat çekmede gelişme gösterme teması, bir öğretmen adayının (3ÖA1) uyarlanmış ders planı hazırlamada özellikle gelişme gösterdiğini düşündüğü noktalara yönelik görüşünü konu almaktadır. Öğretmen adayı ders planının bölümlerinden özellikle dikkat çekmede gelişme gösterdiğini düşündüğünü ifade etmiştir.

“Dikkat çekme olabilir. Dikkat çekmede yani dikkat çekmede söylediğim bir cümleyi çoğu öğrencinin anlayabileceğini düşünüyorum. Onda bir sıkıntı yok ama ders sırasında yani sizin dediğiniz gibi bazı kelimeleri öğrenci için kolaylaştırma yani

bu öğrencinin anlayabileceği dile çevirme kısmını biraz öğrendim şu an etkinlikler kısmında yani o kısımda zorlandığımı düşünüyorum. Ama dikkat çekme kısmını yapabildiğimi düşünüyorum. Onda herhangi bir sorun yok.” (3ÖA1, Konum 12)

▪ **Amaç ve etkinliklerde gelişme gösterme:** Amaç ve etkinliklerde gelişme gösterme teması, iki öğretmen adayının (3ÖA3, 3ÖA5) uyarlanmış ders planı hazırlamada özellikle gelişme gösterdiğini düşündükleri noktalara yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adaylarından biri (3ÖA3) uyarlanmış ders planı hazırlayabilme konusunda özellikle planın amaç ve etkinlik bölümlerinde gelişme gösterdiğini, diğer öğretmen adayı (3ÖA5) ise özellikle etkinlik bölümünde gelişme gösterdiğini ifade etmiştir.

“Evet gelişme gösterdiğimi düşünüyorum. Bu gelişmeler; ilk başlarda sınıfta hani nasıl bir şey yapıp yapmayacağımı, bununla ilgili hangi amaç doğrultusunda yapacağımı bilmiyordum. Hangi amaç doğrultusunda hangi materyali hangi öğretim yöntem ve tekniklerini kullanacağımı bilmiyordum. Şimdi ise hangi amaç hangi yöntem teknik materyal kullanımı ortam düzenlemesi gibi faktörleri değerlendirip öyle etkinlik ders uyarlanmış ders planı hazırlayabileceğimi düşünüyorum. Yani etkinlik hazırlama sürecini iyi anlamış olabilirim amaç ve yöntem aslında biraz sıkıntı olabilir ama etkinlik kısmını iyi düşünebildiğimi düşünüyorum iyi hazırlanabileceğini düşünüyorum.” (3ÖA5, Konum 10)

▪ **Süreç Başlangıcında zorluk yaşama:** Bu tema, bazı öğretmen adaylarının (3ÖA1, 3ÖA4, 3ÖA5, 3ÖA6, 3ÖA8) uyarlanmış ders planı hazırlarken ilk zamanlarda zorluk yaşadıklarına yönelik görüşlerini kapsamaktadır. Öğretmen adayları uyarlanmış ders planı hazırlamada gelişme gösterdiklerini ancak süreç başlangıcında zorluk yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmen adaylarının planı hazırlarken zorluk yaşadıkları bölümlere yönelik görüşlerinden uyarlanmış amaç ve yöntemde zorluk yaşama ile uyarlanmış etkinlik örnekleri/çalışma sayfası bulmakta zorluk yaşama alt temaları oluşmuştur.

▪ **Uyarlanmış amaç ve yöntemde zorluk yaşama:** Uyarlanmış amaç ve yöntemde zorluk yaşama teması iki öğretmen adayının uyarlanmış ders planı hazırlarken zorluk yaşadıkları bölümlere yönelik görüşlerini konu almaktadır. Öğretmen adaylarından biri (3ÖA5) süreç başlangıcında uyarlanmış ders planı

hazırlarken özellikle amaç ve yöntemde zorluk yaşadığını, diğer öğretmen adayı (3ÖA6) ise uyarlanmış amaç belirlemede zorlandığını ifade etmiştir.

“...ilk başlarda sınıfta hani nasıl bir şey yapıp yapmayacağımı bununla ilgili hangi amaç doğrultusunda yapacağımı bilmiyordum hangi amaç doğrultusunda hangi materyali hangi öğretim yöntem ve tekniklerini kullanacağımı bilmiyordum...amaç ve yöntem aslında biraz sıkıntı olabilir...” (3ÖA5, Konum 10)

▪ **Uyarlanmış etkinlik örnekleri/çalışma sayfası bulmakta zorluk yaşama:** Bu tema dört öğretmen adayının (3ÖA1, 3ÖA4, 3ÖA6, 3ÖA8) uyarlanmış ders planı hazırlama süreçlerinde en çok zorlandıklarını düşündükleri plan bölümüne yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adaylarından ikisi (3ÖA1, 3ÖA4) süreç başlangıcında uyarlanmış ders planı hazırlarken etkinlik bulmakta zorlandıklarını, bir öğretmen adayı (3ÖA6) kaynak bulmada zorlandığını, diğer bir öğretmen adayı (3ÖA8) ise etkinlik ve kaynak bulmada zorlandığını ifade etmiştir.

“...kaynak bulma konusunda da zorlanıyordum. MEB’in kaynaklarını keşfettim. Siz atmıştınız hatta bana. Uyarlanmış planla alakalı ünite ünite ayrı şeyler vardı. Onları kullandığım zaman işimin daha kolay olacağını fark ettim...” (3ÖA6, Konum 10)

“...Uyarlanmış planları hazırlamakta zorlandım başlarda. Çünkü daha önceden böyle bir şey yapmadığım için. Kaynak bulmak hani çocuğa nasıl bir etkinlik hazırlayabilirim bunlarla ilgili başta sıkıntı yaşadım. Ama gün geçtikçe öğrendikçe daha da güzel oldu...” (3ÖA8, Konum 19)

▪ **UYET kaynaklarından yararlanma:** UYET kaynaklarından yararlanma teması, iki öğretmen adayının (3ÖA6, 3ÖA8) uyarlanmış ders planı hazırlamada gelişme gösterdikleri ve bu süreçte UYET kaynaklarından yararlandıklarına yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adayları uyarlanmış ders planı hazırlamada UYET kaynaklarını kullandıklarını ve bu kaynakların faydalı olduğunu ifade etmişlerdir.

“...Artık uyarlamayı daha iyi yapabildiğimi düşünüyorum hani internetten yardım alarak ilk baştaki gibi kaynaştırma öğrencisine bakış açım bile bu konuda değişti hani uyarlanmış plan yapa yapa hani kaynaştırma öğrencisine bakış açım onun için hazırlayabileceğim etkinlikler bunlar benim için benim işimi daha da kolaylaştırıyor şu an. Uyem pardon uyet uyarlanmış etkinlikler diye bir şey var Millî

Eğitim Bakanlığı'nın kendi sayfası yanlış söylemiş olabilirim uyet diye hatırlıyorum. Ordan mesela hangi ders hayat bilgisiyse ordan seçiyorum cilt cilt zaten var ordaki ciltlerden bakıyorum benim için etkin olabilecek uyarlanmış amacı alıp onunla ilgili daha iyi bir plan hazırlayabiliyorum.” (3ÖA8, Konum 16)

○ **Uyarlanmış ders planı hazırlamada sınırlı gelişme gösterme:**

Uyarlanmış ders planı hazırlamada sınırlı gelişme gösterme teması bir öğretmen adayının uyarlanmış ders planı hazırlamada çok gelişme göstermediğine yönelik görüşünü kapsamaktadır. Öğretmen adayı (3ÖA9) uyarlanmış ders planı hazırlamada çok fazla gelişme göstermediğini ifade etmiş, bunun gerekçelerine yönelik olarak; kaynaştırma öğrencileri ile çok fazla zaman geçiremediğini ve ders planı hazırlarken internet üzerinde yer alan ders planlarından yardım alarak plan hazırladığını belirtmiştir.

○ **Uygulama okulu teorik ders toplantılarının katkısı:** 2022-2023

Eğitim Öğretim Yılı Bahar Dönemi'nde eğitimin uzaktan eğitimle devam edileceği kararı ile birlikte öğretmenlik uygulaması dersinin teorik dersleri uzaktan eğitimle gerçekleştirilmiş, öğretmen adaylarının derse aktif katılımlarının azalmasıyla danışman ile 03.04.2023 tarihinde yapılan planlama toplantısı kararıyla uygulama okulunda ek teorik ders toplantılarının yapılmasına karar verilmiş ve uygulama okulunda öğle arası/okul çıkışı öğretmen adaylarıyla 05.04.2023, 25.04.2023, 03.05.2023 ve 17.05.2023 tarihlerinde ek teorik ders toplantıları yapılmıştır. Uygulama okulu teorik ders toplantılarının katkısı, bir öğretmen adayının (3ÖA3) uygulama okulunda yapılan söz konusu ek teorik derslere yönelik görüşüyle açıklanmaktadır. Öğretmen adayı (3ÖA3) yapılan bu toplantılara yönelik memnuniyetini ifade etmiştir.

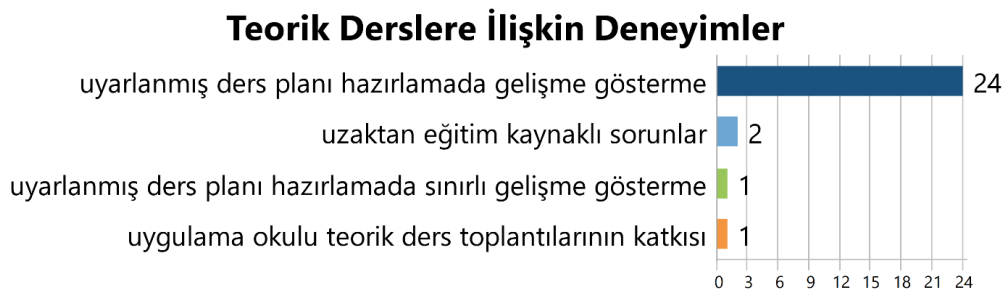
“Yani hep birlikte bir şeyler yapıyorduk. Hani işte uyarlanmış amaç üzerinde konuştuk. İşte hangi öğrenciye nasıl hazırlamamız gerekiyor ya da nasıl etkinlikler bulmamız gerekiyor. Yani bu konuda hep ortak işte birlikte toplanıp hep işte konuşup bunun üzerinde onlara dair hep bilgiler edindik. Bu yönü hoşuma gitti...yani neyi nasıl yapacağımız ya da eksik ne var nasıl ne yapmamız gerekiyor. Hani etkinlikler üzerinden olsun, bu ders planları üzerinden olsun. Birlikte o şekilde konuşup tartıştığımız zaman güzeldi yani.” (3ÖA3, Konum 15)

○ **Uzaktan eğitim kaynaklı sorunlar:** Bu tema, iki öğretmen adayının (3ÖA2,3ÖA5) öğretmenlik uygulaması sürecinde teorik derslerin uzaktan eğitimle gerçekleştirilmesine yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adayları öğretmenlik uygulaması sürecinde teorik derslerin uzaktan eğitimle olmasının dezavantajlarını, derslerin yüz yüze olmasının daha etkili olduğunu düşündüklerini ifade etmişlerdir.

“Tek diyebileceğim şey yüz yüze olsaydı daha güzel olurdu online olması biraz şey oldu teorik derslerde. Bu özel eğitimle ilgili siz ayriyeten bu bilgileri verdiniz ya bize kaynaştırmayla ilgili. Online olunca evde olduğum için biraz uykulu oluyorsun. İlla bir şeyler dikkatini bozuyor. O yüzden yüz yüze olsaydı daha iyi olurdu diye düşünüyorum. Onun haricinde gayet iyiydi.” (3ÖA2, Konum 14)

“Yani derslerimiz yüz yüze olsaydı daha güzel olurdu...yani ben uzaktan eğitimde hani sadece sesinizi duyarak bir şey yapmak mesela hani olmuyor gibi bana yani bir öğretim sürecinde hani yüz yüze göz göze gelmek öğrencilere anlık cevap verebilmek veya alabilmek daha etkili olabileceğini düşünüyorum tekrardan katılmak ister miydim evet katılmak isterdim ve yüz yüze olsaydı daha güzel olurdu...” (3ÖA5, Konum 14)

Teorik derse ilişkin deneyimlere yönelik öğretmen adaylarının görüşlerini gösteren alt kod istatistikleri Şekil 48’de yer almaktadır.

Şekil 48. Teorik Derse İlişkin Deneyimler Alt Kod İstatistiği

Şekil 48’e göre öğretmen adaylarının sekizi (3ÖA1, 3ÖA2, 3ÖA3, 3ÖA4, 3ÖA5, 3ÖA6, 3ÖA7, 3ÖA8) teorik derse ilişkin deneyimlerinde uyarlanmış ders planı hazırlamada gelişme gösterme alt temasında görüş belirtirken, aynı öğretmen adaylarından bazıları aynı temanın alt temalarında birden çok kez görüş belirtmiştir.

İki öğretmen adayı (3ÖA1, 3ÖA8) aynı temanın alt temalarında dört kez daha görüş belirtmiş, bir öğretmen adayı (3ÖA4) alt temalarda üç kez, bir öğretmen adayı (3ÖA5) iki kez, üç öğretmen adayı (3ÖA2, 3ÖA3, 3ÖA4) ise uyarlanmış ders planı hazırlamada gelişme gösterme temasının alt temalarında da bir kez görüş belirtmişlerdir. Uzaktan eğitim kaynaklı sorunlarda iki öğretmen adayı (3ÖA2, 3ÖA5) görüşlerini ifade etmiş, uyarlanmış ders planı hazırlamada sınırlı gelişme gösterme temasında bir öğretmen adayı (3ÖA9), uygulama okulu teorik ders toplantılarının katkısında da bir öğretmen adayı (3ÖA3) görüş belirtmiştir.

- **Uygulama okuluna ilişkin deneyimler:** Uygulama okuluna ilişkin deneyimler teması, öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersinin uygulama aşamasında devam ettikleri uygulama okuluna ilişkin deneyimlerini konu almaktadır. Öğretmen adaylarının görüşlerinden uygulama okuluna ilişkin deneyimler temasına ait sınıf yönetiminde sorun yaşama, olumsuz öğretmen tutumu deneyimi, kaynaştırma öğrencisine öğretim sunma deneyiminden memnun olma, kaynaştırma öğrencilerinin problem davranışlarını yönetme konusunda tedirginlik yaşama ve kaynaştırma öğrencisinin yaygın olduğunun farkına varma olmak üzere beş alt tema oluşmuştur.

- **Sınıf yönetiminde sorun yaşama:** Bu tema dört öğretmen adayının (3ÖA4, 3ÖA7, 3ÖA8, 3ÖA10) öğretmenlik uygulaması sürecinin uygulama aşamasına devam ettikleri uygulama okulunda ders sürecine aktif katılımlarında sınıf yönetiminde sorun yaşadıklarına yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adaylarından ikisi (3ÖA4, 3ÖA7) kaynaştırma öğrencisi olan sınıflarda aktif katılım göstererek ders anlatım süreçlerinde sınıf hakimiyetinde zorluk yaşadıklarını, bir öğretmen aday (3ÖA8) bir önceki dönem gittiği uygulama okuluna göre uygulama okulunda kaynaştırma öğrencisi sayısının fazla olması ve sınıf mevcudunun fazla olması dolayısıyla zorluk yaşadığını, diğer bir öğretmen aday (3ÖA10) ise her hafta farklı bir sınıfta uygulamaya devam etmeleri sonucu öğrencileri ve sınıfı yeterince tanıyamadığı dolayısıyla sınıf hakimiyetinde zorlandığını ifade etmiştir.

“...Bazı öğrencilerin hani ders boyunca planladığım bir şekilde tabi ki de yani planladığım bir şekilde gitmemesi ve bazı zor durumlarda karşılaşmam beni biraz zorladı...hani yaptım ama planıma göre gitmeyen olumsuz şeyler oldu kaynaştırma öğrencileri açısından. Sadece bu olumsuz olarak. Sınıfta böyle hırçın davranışlarının

olmasından kaynaklı biraz da zorlandım... Sınıf arkadaşıyla arasındaki sorundan kaynaklı biraz zorlandım ders esnasında. Onların arasındaki sorunu çözmek hani onlara göre yani şimdi bir özel öğrenci vardır bir de normal sınıftan öğrenci vardır ikisi de aynı şekilde hani toparlayabilmek için ders anlatıyorum çünkü o sırada ders esnasında da hemen durumu toparlayabilmek benim için biraz zor oldu. Ama bir şekilde başardım.” (3ÖA4, Konum 16)

○ **Olumsuz öğretmen tutumu deneyimi:** Olumsuz öğretmen tutumu deneyimi bir öğretmen adayının (3ÖA10) öğretmenlik uygulaması sürecinde uygulamaya devam ettikleri okulda aktif katılım göstererek ders anlatımı sürecinde kaynaştırma öğrencisine karşı olumsuz öğretmen tutumuna yönelik görüşünü konu almaktadır. Öğretmen adayı kendisinin ders anlatımı sırasında kaynaştırma öğrencisine söz hakkı verme konusunda öğretmenin tutumundan olumsuz etkilendiğini ve öğretmenlerin tutumlarının değişmesi gerektiğini ifade etmiştir.

“...Yani mesela biz sınıfa giriyorduk. Çocuğun şey olduğunu daha tabi bilmiyoruz. Herkesi tek tek sıraya kaldırıyor şey tahtaya, kaynaştırma öğrencisini bilmiyorduk tabi. Yani ilk derste falan dersi bize bırakıyorlardı. Çocukların hepsini tek tek kaldırıp çok mutlu oluyorlardı ama bir çocuğa mesela geldiğinde öğretmenimiz diyor onu kaldırmıyor diyor. Halbuki çocuk tahtaya kalktığında beraber yapabiliyorduk ve çocuk çok mutlu oluyordu. Yani bu bunun bütün okullarda değişmesi gerektiğini düşünüyorum. O öğrencileri böyle ayırıştırıyorlar gibi oluyor. Aslında çocuk tahtaya kalktığında heyecan yapıyor. Beraber sakın yaptığımızda çok mutlu olduğunu fark ettim. Derse katılımı da daha istekli. Ondan sonra hep diyordu beni de kaldırır mısınız falan...” (3ÖA10, Konum 14)

○ **Kaynaştırma öğrencisine öğretim sunma deneyiminden memnun olma:** Bu tema, üç öğretmen adayının (3ÖA1, 3ÖA4, 3ÖA10) kaynaştırma öğrencileri ile çalışmaktan memnun olmalarına yönelik görüşlerini kapsamaktadır. Öğretmen adaylarından biri (3ÖA1) uyarlanmış ders planı ile kaynaştırma öğrencisinin olduğu sınıfta ders anlatımının faydalı olduğunu, biri (3ÖA4) kaynaştırma öğrencileri ile çalışmış olmaya yönelik memnuniyetini, diğer bir öğretmen adayı (3ÖA10) ise kaynaştırma öğrencileri ile çalışmanın kendilerine tecrübe kattığını ve faydalı olduğunu düşündüğünü ifade etmiştir.

“Araştırma sürecinde açıkçası özel eğitimli öğrencilere karşı hani daha fazla böyle samimi olmak onlarla bu tarz fazla yakınlık kurarak hani ilgilenmek hoşuma gitti. Hani onlara onlar için böyle farklı etkinlikler materyaller düşünmek onlar için ders planları hazırlamak hoşuma gitti. Onlarla bu tarz vakit geçiriyor olmak da hoşuma gitti.” (3ÖA4, Konum 15)

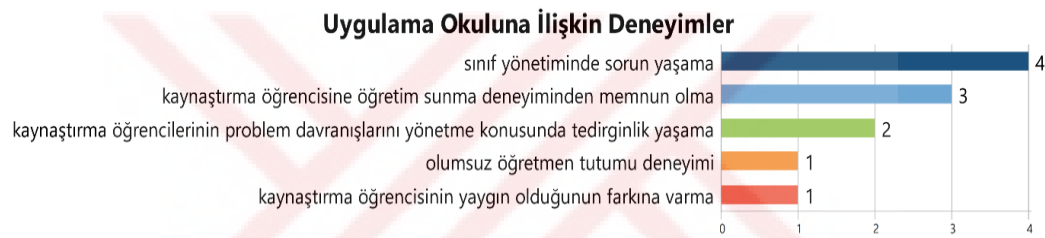
○ **Kaynaştırma öğrencilerinin problem davranışlarını yönetme konusunda tedirginlik yaşama:** Kaynaştırma öğrencilerinin problem davranışlarını yönetme konusunda tedirginlik yaşama teması, iki öğretmen adayının (3ÖA1, 3ÖA9) problem davranışları yönetme konusunda tedirginlik yaşadıklarına yönelik düşünceleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adaylarından biri (3ÖA1) süreç başında kaynaştırma öğrencisinin problem davranışı ile karşılaştığını ve bunun kendisinde tedirginlik yarattığını, sınıf öğretmeni olması durumunda neler yapılabileceği hakkında kaygı yaşadığını; diğer bir öğretmen adayı (3ÖA9) ise kaynaştırma öğrencileri ile problem yaşamaktan tedirginlik duyduğunu, sınıfta problem davranışı olması durumunda ne yapabileceği konusunda kaygı yaşadığını ifade etmiştir.

“... sadece korktuğum durumlar oldu yani farklı durumdaki öğrencileri gördüm yani sınıfta ders bittikten sonra bir öğrencinin bir durumda çok fazla tepki verdiğinde yani ne yapmam gerektiğini yani ne yapacağım biraz şaşırdım yani. Farklı durumlara tanık oldum. Biraz korkutucuydu aslında olumsuz değildi ama korkutucu durumlara tanık oldum diyebilirim okulda...ders sonunda okul bittiğindeki yani o çocuk hemen okuldan ayrılmıyor. Yani velisinin gelip alması gerekiyor ama öğretmeni yine onunla beraber. Onunla ilgilenmeli veya başka birisi hani öğrenci bir sorun yaşıyor dediğinde o öğrenciyi görmek yani ben o öğretmen değilim ama hani stajyer öğretmen olarak korkmuştum yani ne yapmalı ne yapacak öğretmen diye bir korku sarmıştı beni o zaman...” (3ÖA1, Konum 18)

○ **Kaynaştırma öğrencisinin yaygın olduğunun farkına varma:** Kaynaştırma öğrencisinin yaygın olduğunun farkına varma teması bir öğretmen adayının (3ÖA6) kaynaştırma eğitimi alan öğrencilerin yaygınlığına yönelik görüşü ile açıklanmaktadır. Öğretmen adayı süreçten önce kaynaştırma öğrencisinin çok yaygın olmadığını düşündüğünü ve meslek hayatında bir veya iki kaynaştırma öğrenci ile karşılaşabileceğini düşündüğünü ancak kaynaştırma öğrencilerinin yaygın olduğunun farkına vardığını öğrendiğini ifade etmiştir.

“Kaynaştırma öğrencisinin benim düşündüğümde daha yaygın bir şey olduğunu öğrendim. Yani ben şöyle düşünüyordum. Hani tüm meslek hayatım boyunca bir veya iki tane kaynaştırma öğrencisiyle karşılaşırım diye düşünüyordum. Bunun böyle olmadığını fark ettim ve bu öğrencilerle nasıl iletişimde bulunmam gerektiğini, ders anlatırken nelere dikkat etmem gerektiğini, sınıf ortamını onlar için nasıl daha sağlıklı bir ortama getirebileceğimi öğrendim. Ya ben çok nadir olduğunu düşünüyordum kaynaştırma öğrencisinin hani ben 20 yıl yapsam bile bir iki taneyle karşılaşırım gibi bir düşünce vardı aklımda. Ama öyle olmadığını fark ettim. Daha yaygın olduğunu gördüm...” (3ÖA6, Konum 15)

Uygulama okuluna ilişkin deneyimlere yönelik öğretmen adaylarının görüşlerini gösteren alt kod istatistikleri Şekil 49’da yer almaktadır.

Şekil 49. Uygulama Okuluna İlişkin Deneyimler Alt Kod İstatistiği

Şekil 49’a göre öğretmen adaylarının dördü (3ÖA4, 3ÖA7, 3ÖA8, 3ÖA9) sınıf yönetiminde sorun yaşadıklarına yönelik görüş belirtmiş, üç öğretmen adayı (3ÖA1, 3ÖA4, 3ÖA10) kaynaştırma öğrencisine öğretim sunma deneyiminden memnun olmada, iki öğretmen adayı (3ÖA1, 3ÖA9) kaynaştırma öğrencilerinin problem davranışlarını yönetme konusunda tedirginlik yaşamada görüşlerini ifade etmişlerdir. Bir öğretmen adayı (3ÖA10) olumsuz öğretmen tutumunda, bir diğer öğretmen adayı (3ÖA6) ise kaynaştırma öğrencisinin yaygın olduğunun farkına varmada görüş belirtmiştir.

- **Araştırma Sürecine İlişkin Deneyimler:** Araştırma sürecine ilişkin deneyimler teması öğretmen adaylarının araştırma süreci boyunca deneyimlerine ilişkin görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adaylarının araştırma sürecine yönelik görüşlerinden bu temaya ait süreçten memnun olma, iş yükü yoğunluğu, uyarlanmış ders planı hazırlama ve uygulamada daha fazla çaba harcama isteği, destek eğitim

odasında gözlem isteği ve kaynaştırma öğrencisinin rehber öğretmenle iletişimini gözleme isteği olmak üzere beş alt tema oluşmuştur.

○ **Süreçten memnun olma:** Bu tema, öğretmen adaylarının araştırma sürecine yönelik memnuniyetleriyle ilgili görüşlerini kapsamaktadır. Öğretmen adaylarının hepsi araştırma sürecinde bir sorun yaşamadıklarını ve süreçten memnun olduklarını ifade etmişlerdir. Öğretmen adaylarının görüşlerinden süreçten memnun olmaya ait öğretimi planlama ve sunmada gelişme alt teması oluşmuştur.

▪ **Öğretimi planlama ve sunmada gelişme:** Öğretimi planlama ve sunmada gelişme teması öğretmen adaylarının araştırma sürecinde kaynaştırma öğrencilerine öğretimi planlama ve sunmada gelişim gösterdiklerine yönelik görüşlerini kapsamaktadır. Öğretmen adayları (3ÖA1, 3ÖA2, 3ÖA5, 3ÖA6, 3ÖA10) araştırma sürecinde kaynaştırma öğrencilerine yönelik öğretimi planlama ve sunmada gelişme gösterdiklerini, öğretimsel uyarlamalar konusunda neler yapılabileceğini öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Öğretmen adaylarının görüşlerinden materyal hazırlama ile farkındalığın artması ve olumlu tutum geliştirme alt temaları oluşmuştur.

“Her şey hoşuma gitti. Yani dönemin başından sonuna kadar çok şey kattığını düşünüyorum. Ders planı hazırlamada olsun, mesela ders planı ilk şeyde farklıydı. İlk dönem farklıydı yaptığım ders plan, şimdiki yaptığım uyarlanmış olarak yaptığım ders planlara bakınca çok şey öğrendiğimi fark ediyorum. Yani orası güzel oldu...Yani kaynaştırma öğrencisi varsa onu hemen gözlemleyip yani hangi konularda eksikse o konuya yönelik uyarlanmış ders planı hazırlayabileceğimi düşünüyorum yani (3ÖA2, Konum 15)

▪ **Materyal hazırlama:** Bu tema bir öğretmen adayının (3ÖA10) öğretimi planlama ve sunmada gelişme gösterdiğini düşündüğü konulara yönelik görüşünü kapsamaktadır. Öğretmen adayı kaynaştırma öğrencileri için sınıfta materyallerde uyarlamalar yapabileceğini ve öğrencinin bu şekilde daha iyi anlayabileceğini ifade etmiştir.

“...mesela sınıfımızda girdiğim şeylerde staj okulunda bazı öğrenciler vardı yani işte arkadaşlarında yani o çocuk diğerlerinin okuması yazması daha iyiydi o çok geride kalmıştı ne bileyim işte...onu daha çok görsel materyallerle şey hazırlayıp hani öğrenmesini sağlayabiliriz. Mesela matematik dersinde ne bileyim toplama işlemi yaparken çocuklar tahtaya 2+2 yazdığında 4 olduğunu biliyor. Ama işte geri kalmış

öğrenci için bunu mesela materyal hani elma gibi kalemlerle materyallerle göstererek yapabiliriz, öğretebiliriz. Öğrenmesini daha iyi sağlayabilir görsel materyaller. Böyle daha iyi olur bence...Ya sınıfın düzeyine göre bir ders planı hazırlıyoruz ama işte kaynaştırma öğrencisi olduğunda ders planlarımızı biraz daha değiştiriyoruz. Yani diğer öğrenciye yönelik de bir ders planı olması gerekiyor. Hani materyal çoğaltma olabilir. Etkinlikler, etkinlikleri çoğaltabilirim. Öğrenciye yönelik birkaç etkinlik sadece ona yönelik etkinlik hazırlayabilirim. Böyle değişimler olabilir yani. Tabi evet bunları ekleyebilirim.” (3ÖA10, Konum 10)

▪ **Farkındalığın artması ve olumlu tutum geliştirme:** Farkındalığın artması ve olumlu tutum geliştirme teması öğretmen adaylarından beşinin (3ÖA1, 3ÖA5, 3ÖA6, 3ÖA7, 3ÖA8) araştırma sürecinde kaynaştırma öğrencilerine yönelik farkındalıklarının arttığı ve olumlu tutum geliştirdiklerine ilişkin görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adaylarından biri (3ÖA1) araştırma sürecine katılmanın kendisini geliştirdiğini, kaynaştırma öğrencilerinin öğrenme ve davranış özellikleri hakkında daha fazla bilgi öğrendiğini, onlar için uyarlanmış ders planı hazırlayarak öğrencilerin sınıfa dahil edilebileceklerini ifade etmiştir. Bir öğretmen adayı (3ÖA5) kaynaştırma öğrencilerine yönelik araştırma sürecinden önce önyargıları olduğunu ancak araştırma sürecinde kaynaştırma öğrencilerine yönelik olumlu tutum geliştirdiğini, bir diğer öğretmen adayı (3ÖA6) mesleğe başladığında kaynaştırma öğrencisinin olması durumunda nasıl bir eğitim verebileceği konusunda araştırma sürecinden önce bilgi sahibi olmadığını ancak süreç sonunda kendisini bu konuda hazırlıklı hissettiğini belirtmiştir. Bir öğretmen adayı (3ÖA7) ise kaynaştırma öğrencisinin eğitime yönelik nelerin yapılabileceği konusunda bilgi sahibi olduğunu, öğrencinin tanılama aşamasında ailenin öğrencinin eğitime yönelik doğru kararı almasına karşı sorumluluğu olduğunu ifade etmiştir. Diğer öğretmen adayı (3ÖA8) ise kaynaştırma öğrencilerine karşı araştırma sürecinden önce önyargıları olduğunu ancak araştırma süreciyle kaynaştırma öğrencilerine yönelik farkındalığının arttığını ve olumlu tutum geliştirdiğini belirtmiştir.

“Farklı öğrencilerin olduğunu bilmek bana kendimi çok farklı hissettirdi. Ben bunu biliyordum araştırmaya katılmadan önce ama çok fazla bilgi sahibi değildim. Öğretmen olduğumda plan hazırlayacağımı biliyorum. Derse hazırlanarak gideceğimi biliyordum ama bu araştırmaya katıldığımda o öğrencilerin nasıl özelliklere sahip

olduğunu yani onlara daha fazla daha fazla değil de yani onlara özel hazırlanılarak derse gidilmesi gerektiğini öğrendim. O öğrencilerin yani özel gereksinimli öğrencilerin kaynaştırma öğrencilerinin sınıftaki diğer öğrencilerden aslında çok fazla farkı olmadığını sadece farklı bir eğitim metodu kullanılarak onların sınıfa katılabileceğini öğrendim. O yüzden bu çalışmaya katılmak yani bu araştırmaya katılmak beni geliştirdiğini düşünüyorum.” (3ÖA1, Konum 17)

○ **İş yükü yoğunluğu:** İş yükü yoğunluğu teması bir öğretmen adayının (3ÖA5) araştırma sürecinde kendisini olumsuz etkileyen noktalara yönelik görüşünü kapsamaktadır. Öğretmen adayı araştırma sürecinde kendini olumsuz etkileyen noktalara yönelik kaynaştırma öğrencileri ve öğretmenlik uygulaması uygulama aşamasının yorucu olduğunu ifade etmiştir.

“...olumsuz etkileyen noktalar; biraz yorucu. Çünkü hani onlarla uğraşmak, ilgilenmek, dinlemek ve yaptığını bir şeyler öğretmek yorucuydu. Gün sonunda biraz yorgun oluyordum sadece. Hem kaynaştırma öğrencilerine hem genel olarak staja söylediğim.” (3ÖA5, Konum 15)

○ **Uyarlanmış ders planı hazırlama ve uygulamada daha fazla çaba harcama isteği:** Bu tema iki öğretmen adayının (3ÖA8, 3ÖA10) araştırma sürecine tekrar dahil olmaları durumunda değiştirilmesini istedikleri noktalara yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adaylarından biri (3ÖA8) kaynaştırma öğrencileri hakkında sınıf öğretmenlerinden daha fazla bilgi alıp uyarlanmış ders planı hazırlama konusunda daha fazla çaba harcamak istediğini, diğer bir öğretmen adayı (3ÖA10) ise araştırma sürecine tekrar dahil olması durumunda web sitesinden destek alarak uyarlanmış ders planlarına daha fazla zaman harcıyıp uygulamaya daha hazırlıklı gitmeyi istediğini belirtmiştir.

“Yani tekrardan araştırma sürecine girsem şuan kendim tekrardan girsem kendim için şöyle bir şey söyleyebilirim ilk başlardaki uyarlanmış amaçlarımı daha düzgün çekerdim öğrencileri biraz daha tanımaya çalışırdım hani bir hafta önceden dersi aldığım zaman kaynaştırma öğrencisini biraz daha tanımaya çalışırdım. Öğretmenine sorardım. Hani bu konuda bir eksiklik yaşadığımı söyleyebilirim. Öğrenciyi tanımaya çalışırdım etkinliklerimi daha düzgün planlamaya çalışırdım amacımı daha düzgün planlamaya çalışırdım. Yani bu kadar. Yok araştırma süreci gayet güzel geçti.” (3ÖA8, Konum 20)

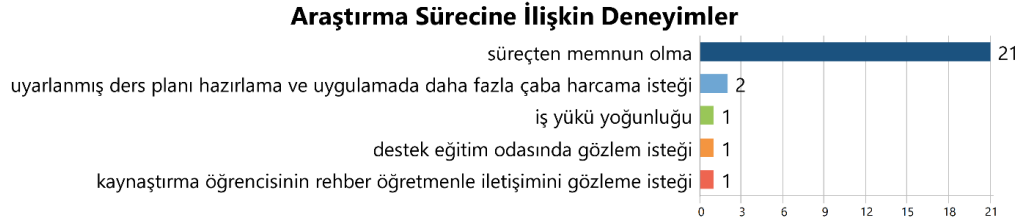
○ **Destek eğitim odasında gözlem isteği:** Destek eğitim odasında gözlem isteği bir öğretmen adayının (3ÖA1) araştırma sürecine tekrar dahil olması durumunda değiştirilmesini ya da daha iyi olacağını düşündüğü noktalara yönelik görüşünü kapsamaktadır. Öğretmen adayı araştırma sürecine tekrar dahil olması durumunda destek eğitim odasında gözlem yapmayı istediğini ifade etmiştir. Araştırmada danışman ile yapılan 23.04.2023 tarihli planlama toplantısında destek eğitim odasında öğretmen adaylarının gözlem yapmaları için okul idaresinden izin alınması karar verilmiş, 26.04.2023 tarihinde okul idaresinden destek eğitim odasında öğretmen adaylarının gözlem yapması için izin alınmıştır. Ancak öğretmen adaylarının uygulama okuluna öğretmenlik uygulaması için gittikleri günlerde destek eğitim odasında eğitim veren bir öğretmenin görevli olması ve söz konusu günlerde öğretmenin izinli olan sınıf öğretmenlerinin sınıflarında görev yapması dolayısıyla süreç destek eğitim odasında gözlem yapılamadan sona ermiştir.

“Staj yaptığımız okulda destek özel destek eğitim odası vardı. o odadaki öğrencileri görmek isterdim. Ama olmadı yani bunun olmasını isterdim...” (3ÖA1, Konum 16)

○ **Kaynaştırma öğrencisinin rehber öğretmenle iletişimini gözleme isteği:** Bu tema bir öğretmen adayının (3ÖA1) araştırma sürecine tekrar dahil olması durumunda değiştirilmesini ya da daha iyi olacağını düşündüğü noktalara yönelik görüşünü kapsamaktadır. Öğretmen adayı araştırma sürecine tekrar dahil olması durumunda kaynaştırma öğrencisinin rehber öğretmenle arasındaki iletişimini gözlemlemek istediğini ifade etmiştir.

“...bu özel şeye mi giriyor bilmiyorum ama öğrencinin rehberlikle konuşması hani rehberlik öğretmeniyle konuşmasını gözlemleyebiliyor muyuz? Kaynaştırma öğrencisi yani rehberlikteki bir öğretmenle konuşurken bunu biz gözlemleyebiliyor muyuz oluyor mu?...yani bu yanlış mı olur doğru mu olur bilmiyorum ama bunu gözlemlemek isterdim. Yani nasıl bir konuşma geçiyor? Öğrenci sınıftaki öğretmenine karşı nasıl, oradaki öğretmene karşı nasıl kendini ifade ediyor, anlatıyor? Bunu gözlemlemek isterdim. Başka bir şey yok.” (3ÖA1, Konum 16)

Araştırma sürecine ilişkin deneyimlere yönelik öğretmen adaylarının görüşlerini gösteren alt kod istatistikleri Şekil 50’de yer almaktadır.

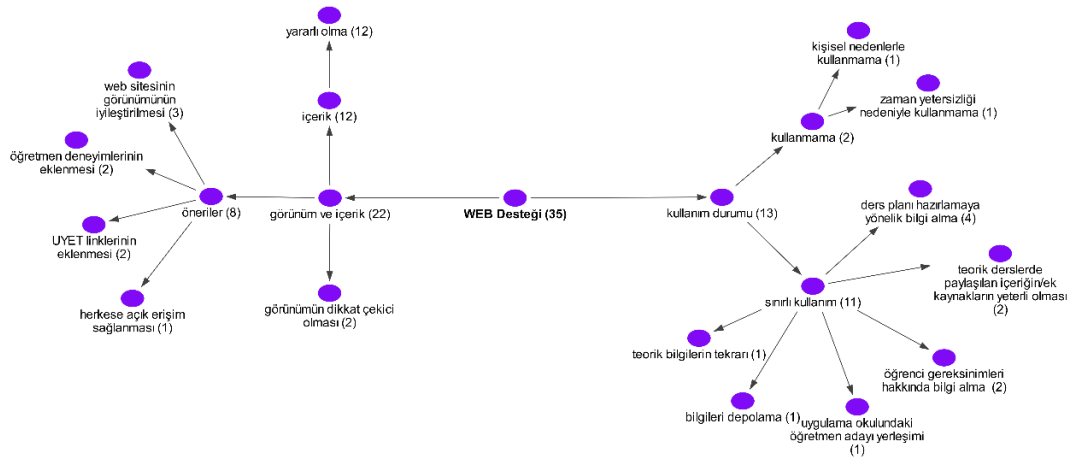

Şekil 50. Araştırma Sürecine İlişkin Deneyimler Alt Kod İstatistiği

Şekil 50'ye göre öğretmen adaylarının hepsi araştırma sürecine ilişkin deneyimlerinde süreçten memnun olduklarını ifade ederken, adaylardan dördü (3ÖA1, 3ÖA5, 3ÖA6, 3ÖA10) temanın alt temalarında da ikişer kez, üç öğretmen adayı (3ÖA2, 3ÖA7, 3ÖA8) ise alt temalarda da birer kez görüş belirtmiştir. Öğretmen adaylarından ikisi (3ÖA8, 3ÖA10) uyarlanmış ders planı hazırlama ve uygulamada daha fazla çaba harcama isteğinde, bir öğretmen adayı (3ÖA5) iş yükü yoğunluğunda, bir öğretmen adayı (3ÖA1) ise hem destek eğitim odasında gözlem isteğinde hem de kaynaştırma öğrencisinin rehber öğretmenle iletişimini gözleme isteğinde görüşünü ifade etmiştir.

3.3.3.2. Üçüncü Uygulama Aşaması Web Desteği

Web desteği teması öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması sürecinde kendilerini kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalar konusunda desteklemek amacıyla hazırlanmış olan web sitesi hakkındaki görüşlerini konu almaktadır. Görüşmelerin bu bölümünde yer alan sorular web sitesinin görünümü ve içeriği ile öğretmen adaylarının web sitesini kullanım durumları ve nedenlerini kapsamaktadır. Öğretmen adaylarının görüşlerinden web desteğine yönelik görünüm ve içerik ile kullanım durumu alt temaları oluşturmuştur. Öğretmen adaylarının web desteğine yönelik görüşleri Şekil 51'de verilmiştir.

Şekil 51. Web Desteği Hiyerarşik Kod ve Alt Kodları

- **Görünüm ve içerik:** İlk tema olan görünüm ve içerik teması öğretmen adaylarının web sitesinin görünümü ve içeriğinde yer alan bilgilere yönelik görüşlerini, görünüm ve içerikte geliştirilmesini düşündükleri yönlerin neler olduğuna ilişkin görüşlerini konu almaktadır. Öğretmen adaylarının görüşlerinden görünümün dikkat çekici olması, içerik ve öneriler olmak üzere bu temaya ait üç alt tema oluşmuştur.

- **Görünümün dikkat çekici olması:** Bu tema iki öğretmen adayının (3ÖA3, 3ÖA5) web sitesinin görünümüne yönelik görüşleriyle ortaya çıkmaktadır. Öğretmen adaylarından biri (3ÖA3) web sitesinde yer alan slaytların dikkat çekici olduğunu, diğer öğretmen adayı (3ÖA5) ise renk, yazı tonu ve görsellerle zenginleştirilmiş olmasının, içerisinde bulunan slaytların ilgi çekici olduğunu belirtmiştir.

“Hoşuma giden yönleri vardı. Arayüzü çok yani arayüzü çok güzeldi ... resimlerle ve yazı tonu gayet hoştu ve hatta şey slayt sunum şeklinde de vardı...hani güzel ilgi çekiciydi. Renkleri olsun yazı tonu ve resimlerle zenginleştirilmesi gayet hoşuma gitmişti...” (3ÖA5, Konum 12)

- **İçerik:** İçerik teması öğretmen adaylarının web sitesinin içeriğini yararlı bulmalarına yönelik görüşleriyle ortaya çıkmaktadır.

- **Yararlı olma:** Yararlı olma teması öğretmen adaylarının (3ÖA1, 3ÖA2, 3ÖA3, 3ÖA4, 3ÖA6, 3ÖA7, 3ÖA8, 3ÖA9) öğretmenlik uygulaması sürecinde kendilerini kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalara yönelik desteklemek

amacıyla hazırlanan web sitesinin içeriğinde yer alan bilgilerin, içeriklerin kendileri için yararlı olduğu yönündeki görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adaylarının görüşlerinden web sitesinde yer alan içeriklere yönelik olarak özetler ve videolar alt temaları oluşmuştur.

- **Özetler:** Bu tema iki öğretmen adayının (3ÖA2, 3ÖA3) web sitesinin içeriğinin yararlı olduğu, özellikle beğendikleri özellikler konusunda özetleri faydalı bulmaları yönündeki görüşlerini kapsamaktadır.

“Hoşuma giden yönleri hem özet var...” (3ÖA2, Konum 12)

- **Videolar:** Videolar teması iki öğretmen adayının (3ÖA1, 3ÖA2) web sitesinin içeriğinin yararlı olduğu, özellikle videolardan yararlanıp videoları faydalı buldukları yönündeki görüşleriyle ortaya çıkmaktadır.

“...videolar vardı videoları izledim...Web sayfası iyi ki hazırlanmış, iyi ki hazırlamışsınız demek istiyorum. Çünkü o videoları izlemek bana bir şeyler kattığını düşünüyorum.” (3ÖA1, Konum 13,14)

- **Öneriler:** Öneriler teması öğretmen adaylarının web sitesinde nasıl bir görünüm ve içerik görmek istediklerine yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adaylarının görüşlerinden web sitesinin erişiminin herkese açık olması, web sitesinin görünümünün iyileştirilmesi, öğretmen deneyimlerinin eklenmesi ve UYET linklerinin eklenmesi alt temaları oluşmuştur.

- **Herkese açık erişim sağlanması:** Herkese açık erişim sağlanması teması, bir öğretmen adayının (3ÖA7) web sitesinin içeriğinde faydalı bilgiler olması ve herkes tarafından erişim sağlanıp web sitesinin herkesin kullanımına açık olmasının daha iyi olabileceği yönündeki görüşüyle açıklanmaktadır.

“Bir de herkese açık olabilecek mi ben onu merak ediyorum yani eğer eleştirmem gerekirse onu belki eleştirebilirim. Bir tek işte ben girebiliyorum ama bunu bütün sınıf öğretmenleri kullanabilmeli. Çünkü güzel bir site olmuş. Tüm sınıf öğretmenleri kullanırsa iyi olur...” (3ÖA7, Konum 12)

- **Web sitesinin görünümünün iyileştirilmesi:** Bu tema üç öğretmen adayının (3ÖA4, 3ÖA5, 3ÖA7) web sitesinin görünümünün iyileştirilmesine yönelik önerilerini kapsamaktadır. Öğretmen adaylarından biri (3ÖA4) giriş sayfasının görsellerle zenginleştirilerek daha ilgi çekici olabileceğini, biri (3ÖA7) içerikte görsellerin arttırılabileceğini, bir diğer öğretmen adayı (3ÖA5) ise web sitesinde yer

alan haftalık etkinlik sayfalarının yerleşimlerinin daha geniş bir alanda verilerek sayfada yer alan yazılar arasındaki boşluğun arttırılabileceğini belirtmiştir.

“Yani örneğin sayfaya ilk girdiğimde böyle çok daha ilgi çekici olmasını isterdim. Yani nasıl diyeyim. Yani daha çok kendisini böyle çekmesi lazım böyle hani görsel olarak...İlk girişte yani giriş yaptığımızda...” (3ÖA4, Konum 12)

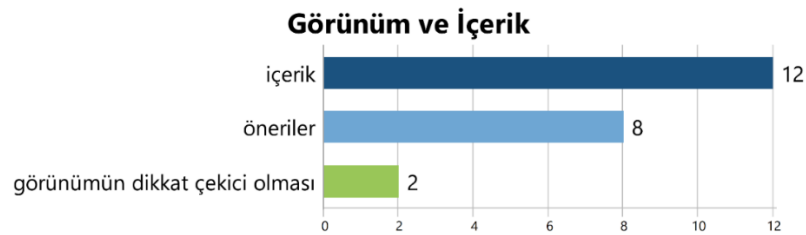
▪ **Öğretmen deneyimlerinin eklenmesi:** Bu tema bir öğretmen adayının (3ÖA6) kaynaştırma eğitimi konusunda öğretmenler tarafından deneyimlenen örnek durumların yer aldığı içeriklerin eklenmesinin kendilerine yararlı olabileceği yönündeki ifadesini kapsamaktadır. Öğretmen adayı iki kez öğretmenlerin kendi tecrübelerini paylaştıkları içeriklerin web sitesine eklenmesinin yararlı olacağını belirtmiştir.

“...siteyle alakalı öğretmenlerin kendi tecrübelerini paylaştıkları bir yer olması... Daha fazla sadece deneyim olacaktı evet içerik olarak gayet uygundu bence sadece deneyim olarak daha yol gösterici bir şey olabilir.” (3ÖA6, Konum 16)

▪ **UYET linklerinin eklenmesi:** UYET linklerinin eklenmesi teması iki öğretmen adayının (3ÖA1, 3ÖA2) web sitesinin içeriğinde kendileri için teorik derslerde işlenerek kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalar konusunda haftalık ders konularına ilişkin sunulan faydalı linkler sekmesine “Kaynaştırma Öğrencileri İçin Uyarlanmış Etkinlikler (UYET)” bağlantılarının da eklenmesi yönündeki görüşleriyle açıklanmaktadır.

“...Ne olabilirdi? O uyarlanmış nasıl diyeyim uyarlanmış kitaplar dosyalar vardı onlar da eklenebilir mesela oraya...” (3ÖA2, Konum 12)

Görünüm ve içeriğe yönelik öğretmen adaylarının görüşlerini gösteren alt kod istatistikleri Şekil 52’de yer almaktadır.

Şekil 52. Görünüm ve İçerik Alt Kod İstatistiği

Şekil 52'ye göre web sitesinin görünüm ve içeriğine yönelik görüşlerde sekiz öğretmen adayı (3ÖA1, 3ÖA2, 3ÖA3, 3ÖA4, 3ÖA6, 3ÖA7, 3ÖA8, 3ÖA9) web sitesinin içeriğine yönelik görüş belirtmiş, öğretmen adaylarından ikisi (3ÖA1, 3ÖA3) aynı temaya ait alt temalarda ikişer kez, bir öğretmen adayı (3ÖA2) ise üç kez görüş ifade etmiştir. Öneriler temasında altı öğretmen adayı (3ÖA1, 3ÖA2, 3ÖA4, 3ÖA5, 3ÖA6, 3ÖA7) web desteğinin görünüm ve içeriğine yönelik önerilerini ifade ederken, adaylardan ikisi (3ÖA6, 3ÖA7) ikişer kez görüş belirtmiştir. İki öğretmen adayı (3ÖA3, 3ÖA5) ise görünümün dikkat çekici olması konusunda düşüncelerini ifade etmiştir.

- **Kullanım durumu:** Kullanım durumu teması öğretmen adaylarının web sitesini kullanmama ve sınırlı kullanmaları ile kullanım nedenlerine yönelik görüşleriyle ortaya çıkmaktadır.

- **Kullanmama:** Kullanmama teması iki öğretmen adayının (3ÖA9, 3ÖA10) kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalarla yönelik hazırlanmış olan web sitesini kullanmadıklarına yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adaylarının görüşlerinden web sitesini kullanmama durumuna yönelik kişisel nedenlerle kullanmama ve zaman yetersizliği nedeniyle kullanmama alt temaları oluşmuştur.

- **Kişisel nedenlerle kullanmama:** Kişisel nedenlerle kullanmama teması bir öğretmen adayının (3ÖA10) web sitesini okul saatleri dışında çalıştığı ve yoğun olduğundan dolayı kullanmadığını ifade etmesiyle ortaya çıkmaktadır.

“Yok kullanmadım. Yani bu biraz da kişisel olur... fazla çalıştığım için o yüzden pek giremedim...” (3ÖA10, Konum 11)

- **Zaman yetersizliği nedeniyle kullanmama:** Bu tema bir öğretmen adayının (3ÖA9) web sitesini kullanmama nedeni olarak zaman ayırmadığını zamanı olmadığını ifade etmesiyle açıklanmaktadır.

“Hayır kullanmadım. Bir kez girdim sadece. Kullanmadığım için pek bir zamanım olmadığı için giremedim zaman ayırmadığım için...derste sizinle beraber girmiştım. O da bir göz atmak için yani bakmışım. Merak ettim siteyi sonrasında zaman bulup giremedim.” (3ÖA9, Konum 11)

○ **Sınırlı Kullanım:** Bu tema, sekiz öğretmen adayının (3ÖA1, 3ÖA2, 3ÖA3, 3ÖA4, 3ÖA5, 3ÖA6, 3ÖA7, 3ÖA8) web sitesini kullanım durumlarına yönelik sınırlı kullandıklarını belirtmeleriyle ortaya çıkmaktadır. Öğretmen adaylarının görüşlerinden teorik bilgilerin tekrarı, öğrenci gereksinimleri hakkında bilgi alma, ders planı hazırlamaya yönelik bilgi alma, bilgileri depolama, uygulama okulundaki öğretmen adayı yerleşimi, teorik derslerde paylaşılan içeriğin/ek kaynakların yeterli olması alt temaları oluşmuştur.

▪ **Teorik bilgilerin tekrarı:** Teorik bilgilerin tekrarı teması, bir öğretmen adayının (3ÖA8) web sitesini derste işlenen konunun tekrarı amacıyla sınırlı kullandığına yönelik görüşünü kapsamaktadır.

“...bu olumlu olumsuz pekiştireçlere bakmıştım. O gün onunla ilgili konuştuğumuz için onunla ilgili şeylere baktım slaytlara baktım olumlu olumsuz pekiştireç ne sunabilirim diye. ...” (3ÖA8, Konum 17)

▪ **Öğrenci gereksinimi hakkında bilgi alma:** Bu tema, iki öğretmen adayının (3ÖA1, 3ÖA7) web sitesinde yer alan içeriklerden kaynaştırma öğrencilerine yönelik bilgi alma amacıyla sayfayı sınırlı kullandıkları yönündeki ifadeleriyle açıklanmaktadır.

“...öğrenciler hakkında da bilgi almak için işte disleksi nedir ya da işte dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu nedir gibi kısa bilgiler vardı orda onlar yardımcı oldu...” (3ÖA7, Konum 11)

▪ **Ders planı hazırlamaya yönelik bilgi alma:** Ders planı hazırlamaya yönelik bilgi alma teması dört öğretmen adayının (3ÖA3, 3ÖA4, 3ÖA5, 3ÖA7) uyarlanmış ders planı hazırlarken web sitesinde yer alan içeriklerden/bilgilerden yararlanma amacıyla sayfayı kullandıklarına yönelik görüşleriyle ortaya çıkmaktadır.

“... Yani bazı merak ettiğim şeyler oldu hani etkinliklere dair. Yani oradan bakıp bilgi edindim. Yani o yüzden. Merak ettiğim şeyleri oradan giderdim. Yani mesela öğrenciye yönelik oradan nasıl bir etkinlik hazırlayabilirim... ders planı hazırlarken.” (3ÖA3, Konum 11)

▪ **Bilgileri depolama:** Bu tema bir öğretmen adayının (3ÖA2) web sitesinin içeriğinde yer alan haftalık etkinliklere ait dosyalara, ek içeriklere erişim sağlayarak bilgileri kütüphanesine depoladığını, ileriki yıllarda meslek hayatında bilgilerin işine yarayacağını düşündüğünü belirtmesiyle açıklanmaktadır.

“...hatta tüm oradaki dosyaları indirdim kendime aldım yani kesinlikle memlekete gittiğimde atandığımda sizin öğrettiğiniz o web sayfadaki bilgiler işime yarayacağını düşünüyorum. Yani gerçekten bana katkı sağlayacağı için baktım, girdim, gördüm, inceledim... sadece kaynaştırma öğrencisi için değil hatta tüm sınıf için de yararlı şeylerin olduğunu düşünüyorum o dosyaların içinde...” (3ÖA2, Konum 11)

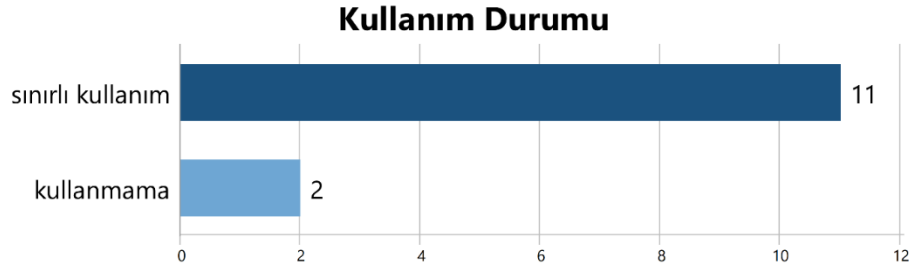
▪ **Uygulama okulundaki öğretmen adayı yerleşimi:** Uygulama okulundaki öğretmen adayı yerleşimi teması, bir öğretmen adayının (3ÖA6) web sitesini sınırlı kullanma nedeni olarak sadece teorik bilginin kendisine faydalı olmayacağı yönündeki görüşüyle ortaya çıkmaktadır. Öğretmen adayı uygulama okulunda her hafta farklı sınıflarda derse girdikleri ve öğrencileri tanımadan ders planı hazırladıkları için teorik bilgilerin öğrencileri tanımadan işe yaramayacağını düşündüğünü ifade etmiştir.

“... benim nasıl desem birazcık da kendimden dolayı olarak... Aslında yani girip bakılsa gayet yararlı bir sayfa olacağını düşünüyorum. Ama o girip bakma yani ben o sayfaya girip bakma şeyini bulmadım kendimde isteğini. Bunun sebebi de şuydu... Sürekli farklı sınıflara girdiğimiz için ve uyarlanmış planın sadece bir öğrenciye uyarlanma yapılan öğrenciye özel olduğu için o öğrenciyi yeteri kadar tanımadan ben ne kadar teorik bilgi alırsam alayım bir işe yaramayacağını düşündüm ben...” (3ÖA6, Konum 12)

▪ **Teorik derslerde paylaşılan içeriğin/ek kaynakların yeterli olması:** Bu tema, iki öğretmen adayının (3ÖA4, 3ÖA7) web sitesini sınırlı kullanma nedeni olarak teorik derslerde paylaşılan içeriğin/ek kaynakların yeterli olduğunu ifade etmeleriyle ortaya çıkmaktadır. Öğretmen adaylarının biri (3ÖA4) teorik derste linkleri paylaşılan UYET kaynaklarından yararlandığını; diğer öğretmen adayı (3ÖA7) ise teorik dersin işlendiği sunuların web sitesinde yer alması, içeriğin derste işlenmesi dolayısıyla web sitesini sınırlı kullandığını belirtmiştir.

“Çok sıklıkla girdiğimi söyleyemem ama sizin de zaten ders videolarını anlatırken ben içerisinde aynı şeyler olduğunu gördüm. Biraz da girmeme sebebim sanırım o oldu. Çünkü içerik aynıydı. Ben onları zaten dinliyordum...” (3ÖA7, Konum 11)

Web desteği kullanım durumuna yönelik öğretmen adaylarının görüşlerini gösteren alt kod istatistikleri Şekil 53'te yer almaktadır.

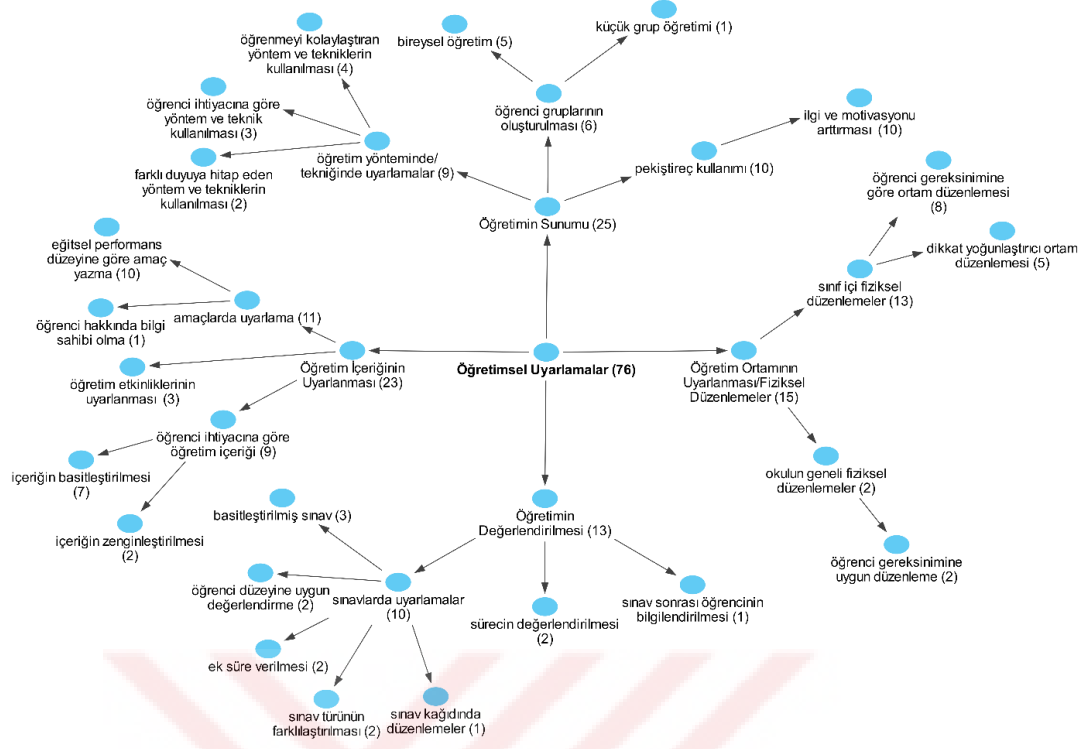
Şekil 53. Kullanım Durumu Alt Kod İstatistiği

Şekil 53'e göre web desteği kullanım durumuna yönelik görüşlerde sekiz öğretmen adayı (3ÖA1, 3ÖA2, 3ÖA3, 3ÖA4, 3ÖA5, 3ÖA6, 3ÖA7, 3ÖA8) web desteğini sınırlı kullandıklarına yönelik görüş belirtirken, adaylardan biri (4) sınırlı kullanıma yönelik iki kez görüş belirtirken, bir öğretmen adayı (3ÖA7) ise üç kez görüş belirtmiştir. Kullanmama durumuna yönelik ise iki öğretmen adayı (3ÖA9, 3ÖA10) görüşlerini ifade etmişlerdir.

3.3.3.3. Üçüncü Uygulama Aşaması Öğretimsel Uyarlamalar

Öğretimsel uyarlamalar teması öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencileri için yapılabilecek öğretimsel uyarlamalara yönelik görüşlerine ele almaktadır. Görüşme formunun bu bölümündeki sorular öğretim içeriğinde uyarlamalar, öğretimin sunumunda yapılabilecek uyarlamalar, öğretim ortamında yapılabilecek düzenlemeler ve öğretimin değerlendirilmesinde yapılabilecek uyarlamaları kapsamaktadır.

Öğretmenlik uygulaması sürecinde öğretmen adaylarının öğretimsel uyarlamalarla yönelik görüşleri Şekil 54'te verilmiştir.

Şekil 54. Öğretimsel Uyarlamalar Hiyerarşik Kod ve Alt Kodları

• **Öğretim içeriğinin uyarlanması:** Öğretim içeriğinin uyarlanması teması, öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencilerine yönelik öğretim içeriğinde uyarlamaların yapılması gerekliliğine yönelik görüşleriyle ortaya çıkmaktadır. Öğretmen adaylarının görüşlerinden öğretim içeriği temasına ait amaçlarda uyarlama, öğrenci ihtiyacına göre öğretim içeriği ve öğretim etkinliklerinin uyarlanması olmak üzere üç alt tema oluşmuştur.

○ **Amaçlarda uyarlama:** Amaçlarda uyarlama teması öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisine yönelik amaçlarda uyarlama yapılması gerekliliği yönündeki görüşlerini kapsamaktadır. Öğretmen adaylarının görüşlerinden kaynaştırma öğrencisinin eğitsel performans düzeyine göre amaç yazma ve öğrenci hakkında bilgi sahibi olma alt temaları oluşmuştur.

▪ **Eğitsel Performans Düzeyine Göre Amaç Yazma:** Bu tema öğretmen adaylarının hepsinin kaynaştırma öğrencisinin eğitsel performansına göre amaç belirlenmesi gerektiğine yönelik görüşlerini konu almaktadır. Öğretmen adaylarından biri (3ÖA9) bu sayede kaynaştırma öğrencisinde gelişim sağlanacağını, bir öğretmen

adayı (3ÖA6) kaynaştırma öğrencisine yönelik belirlenen amaçlarla öğrencinin yapamıyorum düşüncesinin yıkılabileceğini, bir öğretmen adayı (3ÖA3) ise bu sayede öğrencinin daha iyi öğrenebileceğini ifade etmiştir.

“...Gerekli çünkü hani onlar diğer öğrencilerin dışında özel bir sorunu olduğu için yani onun seviyesine daha uygun hazırlıyoruz ki diğer öğrencilerden farklı değil ama onun seviyesinde etkinlik hazırlıyoruz yapabilmesi için. Evet daha iyi öğrenmesi ve yapabilmesi için durumuna yönelik gerekli evet.” (3ÖA3, Konum 2)

▪ **Öğrenci hakkında bilgi alma:** Öğrenci hakkında bilgi alma teması bir öğretmen adayının (3ÖA5) kaynaştırma öğrencisine yönelik öğretim amaçlarında uyarlamalar yapılması gerektiği ancak öncesinde sınıf öğretmeni olarak kaynaştırma öğrencisiyle belirli bir süre sınıfta zaman geçirilmesi gerektiğine yönelik görüşünü kapsamaktadır. Öğretmen adayı kaynaştırma öğrencisine yönelik amaçlarda uyarlama yapılmadan önce kaynaştırma öğrencisinin performansını gözlemleyerek öğrenciyi tanıması gerektiğini ifade etmiştir.

“Bence gerekli ama bunun için önceden gözlem yapmam gerekiyor hangi amaç ve hedef doğrultusunda ona uyarlama yapmam gerektiğini hani belli bir zamandan sonra bu öğretimsel uyarlama gereklidir ve uygulanması gerektiğini de düşünüyorum ama belirli bir süreç geçtikten sonra en başta değil çünkü yeterince gözlem yapmadan yanlış uyarlama yapabiliriz bunun için belirli bir zamandan sonra evet öğretimsel uyarlama gereklidir gerekli olduğunu düşünüyorum evet öğrencinin gidişatına göre hani normal diğer öğrencilerle anlayabiliyor mu anlayamıyor mu yapabiliyor mu yapamıyor mu gibi gidişatına göre performansına göre amaç ve yöntem belirlenip uygulanması lazım... (3ÖA5, Konum 2)

○ **Öğrenci ihtiyacına göre öğretim içeriği:** Bu tema, öğretmen adaylarının öğretim içeriğinde kaynaştırma öğrencisinin ihtiyacına göre uyarlamalar yapılması gerektiği hakkındaki görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adaylarının bu görüşleri içeriğin zenginleştirilmesi ve içeriğin basitleştirilmesi alt temalarıyla açıklanmaktadır.

▪ **İçeriğinin basitleştirilmesi:** Öğretim içeriğinin basitleştirilmesi teması öğretmen adaylarının (3ÖA1, 3ÖA2, 3ÖA4, 3ÖA5, 3ÖA6, 3ÖA7, 3ÖA8) kaynaştırma öğrencisine yönelik öğretim içeriğinde öğrencinin performansına uygun şekilde basitleştirmeler yapılması gerektiği yönündeki görüşleriyle açıklanmaktadır.

Öğretmen adayları kaynaştırma öğrencisinin öğrenme özelliklerinin normal gelişim gösteren akranlarından farklı olmasından dolayı öğretim içeriğinde basitleştirme yapılması gerektiğini ifade etmiş, bir öğretmen adayı (3ÖA6) ise bu sayede öğrencide ilerleme kaydedileceğini belirtmiştir.

“Gerekli tabi ki gerekli çünkü denk geldim mesela Türkçe dersinde metinler çok uzun oluyordu hatta bir derste ben de kısaltma yapmıştım. Hani üç sayfalığı bir buçuk sayfaya falan sığdırarak anlamını bozmadan şey yaptım. Nasıl denilir kısalttım. Bence öyle olması daha doğru diye düşünüyorum. Yani okuması varsa tabi okuması olmayan özel öğrenciler de var onun için de okuması yoksa okuma yazması yoksa onun için de yönergeyi kendin okuyorsun. Öğretmen okuyacak öğrenciden de sadece cevap vermesini isteyerek böyle basitleştirebiliriz. Çünkü öğrencinin daha iyi anlaması için öğrenmesi için.” (3ÖA2, Konum 3)

- **İçeriğin zenginleştirilmesi:** İçeriğin zenginleştirilmesi teması iki öğretmen adayının (3ÖA6, 3ÖA9) öğretim içeriğinde kaynaştırma öğrencisinin ihtiyacına göre içerikte zenginleştirmeler yapılabileceği yönündeki görüşlerini konu almaktadır. Öğretmen adaylarından biri (3ÖA6) öğrenci ihtiyacına göre öğretim içeriğinin basitleştirilebileceğinin yanında zenginleştirilebileceğini bu sayede öğrencinin ilgisinin arttırılabileceğini ifade ederken, diğer öğretmen adayı (3ÖA9) ise içeriğin zenginleştirilmesiyle öğrencinin öğrenmeye daha çok çaba göstereceğini düşündüğünü ifade etmiştir.

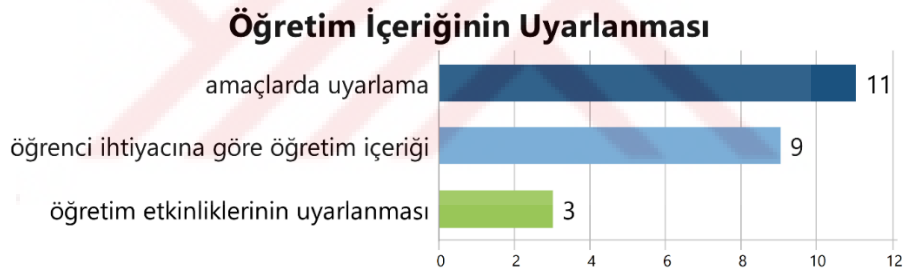
“Evet bu da gerekli çünkü kaynaştırma öğrencisi diğer öğrencilerle aynı performansı sergileyemiyor. Öğrenme güçlüğü konusu olduğu zaman bazı öğrencilerde daha böyle basitleştirilmiş bir plan yapıldığında tam istenen kazanımın hepsini öğrenciye veremesek de sıfır olarak da gitmiyor öğrenci yani belli bir şey öğrenmiş oluyor hiçbir şey öğrenmemesi yerine. Daha basitleştirilmiş bir halde öğrenmesi daha verimli oluyor bence... (3ÖA6, Konum 3)

- **Öğretim etkinliklerinin uyarlanması:** Öğretim etkinliklerinin uyarlanması teması öğretmen adaylarının (3ÖA3, 3ÖA5, 3ÖA10) kaynaştırma öğrencisine yönelik olarak öğretim sürecinde yapılacak etkinliklerde uyarlamalar yapılması gerektiğine yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adayları

kaynaştırma öğrencisinin performans düzeyinin farklı olmasından dolayı öğretim etkinliklerinde uyarlamaların yapılması gerektiğini, bir öğretmen adayı (3ÖA3) bu sayede öğrencinin sınıfa dahil edilebileceğini, diğer bir öğretmen adayı (3ÖA10) ise bu sayede öğrencinin daha kolay öğreneceğini ifade etmiştir.

“...Yani yapılması gerekli yani. Çünkü onun seviyesine uygun yaparsak onun için daha iyi olur. Daha kalıcı ve anlamlı hale gelir. Gerekli bence...Sonuçta sınıfta özel bir öğrenci oluyor yani onun sınıfın dışında kalmayacak şekilde ona uygun etkinlikler hazırlayarak onu sınıfa dahil etmemiz gerekiyor ki yani o da sonuçta o sınıfta bir eğitim alıyor. Yani o sınıfa ayak uydurması gerekiyor. Yani sorunu var ama ona uygun etkinlikler hazırlayarak ya da ne bileyim kısaca yanına gidip işte anlatım yaparak onu da o sınıfa dahil edip öğrenmesini sağlayabiliriz.” (3ÖA3, Konum 3)

Öğretim içeriğinin uyarlanmasına yönelik öğretmen adaylarının görüşlerini gösteren alt kod istatistikleri Şekil 55’te yer almaktadır.

Şekil 55. Öğretim İçeriğinin Uyarlanması Alt Kod İstatistiği

Şekil 55’e göre öğretim içeriğinin uyarlanmasına yönelik görüşlerde öğretmen adaylarının hepsi amaçlarda uyarlama yapılması gerektiği yönünde görüş belirtmiş, adaylardan biri (5) temaya ait alt temalarda iki kez görüş belirtmiştir. Sekiz öğretmen adayı (3ÖA1, 3ÖA2, 3ÖA4, 3ÖA5, 3ÖA6, 3ÖA7, 3ÖA8, 3ÖA9) öğrenci ihtiyacına göre öğretim içeriğinde uyarlamalar yapılması gerektiğini belirtmiş, öğretmen adaylarından biri (3ÖA6) temaya ait alt temalarda iki kez görüş belirtmiştir. Üç öğretmen adayı (3ÖA3, 3ÖA5, 3ÖA10) öğretim etkinliklerinin kaynaştırma öğrencisine yönelik uyarlanması konusunda görüşlerini ifade etmiştir.

- **Öğretimin Sunumu:** Öğretimin sunumu teması öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisine yönelik öğretimin sunumunda yapılabilecek uyarlamalara

yönelik görüşlerini konu almaktadır. Öğretmen adaylarının görüşlerinden bu temaya ait öğretim yönteminde/teknikinde uyarlamalar, öğrenci gruplarının oluşturulması ve pekiştireç kullanımı alt temaları oluşmuştur.

○ **Öğretim yönteminde/teknikinde uyarlamalar:** Öğretim yönteminde/teknikinde uyarlamalar öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisine yönelik öğretim yönteminde teknikinde yapılabilecek uyarlamaların gerekli olup olmadığı ve hangi uyarlamaların yapılabileceğine yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adaylarının görüşlerinden öğrenci ihtiyacına göre yöntem/teknik kullanımı, öğrenmeyi kolaylaştıran yöntem/teknik kullanımı ile farklı duyuya hitap eden yöntem/teknik kullanımı alt temaları oluşmuştur.

▪ **Öğrenci ihtiyacına uygun yöntem/teknik kullanımı:** Bu tema, üç öğretmen adayının (3ÖA3, 3ÖA4, 3ÖA5) öğretim sürecinde kaynaştırma öğrencisinin bireysel gereksinimlerine, öğrenme özelliklerine uygun olacak şekilde öğretim yöntemi/tekniki kullanılması gerektiğine yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adayları kaynaştırma öğrencisinin ihtiyaçlarına uygun şekilde farklı öğretim yöntemlerine/tekniklerine başvurulması gerektiğini ifade etmişlerdir. Öğretmen adaylarından biri (3ÖA5) bu görüşünü drama yönteminden yararlanılabileceği ve öğrencinin öğrenmeye ilgi ve isteğinin artırılabilceği yönündeki görüşüyle açıklamıştır.

“Evet başvurulmalı yani gerekli olduğunu düşünüyorum. Başvurulması gerekiyor. Çünkü öğrenciye biz sınıf ortamında anlatırken herkes aynı şeyi anlayamayabiliyor. Özellikle kaynaştırma öğrencisi için daha zorlu olabilir. Onun için daha farklı yöntemler geliştirilmeli teknikler geliştirilmeli ... Gerekli olduğunu düşünüyorum çünkü hani nasıl anlayacaksa nasıl öğrenecekse ona göre bir yöntem ve teknik geliştirilmeli yani tüm sınıfa anlatıldığı gibi olmaması gerekiyor.” (3ÖA4, Konum 4)

▪ **Öğrenmeyi kolaylaştıran yöntem ve tekniklerin kullanılması:** Öğrenmeyi kolaylaştıran yöntem ve tekniklerin kullanılması öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisi için öğretim yönteminde/teknikinde uyarlamalar yapılması ve bu uyarlamaların kaynaştırma öğrencisinin öğrenmesine etkisi hakkındaki görüşleriyle

ortaya çıkmaktadır. Öğretmen adayları (3ÖA2, 3ÖA6, 3ÖA9, 3ÖA10) kaynaştırma öğrencisi için farklı yöntem ve teknikler kullanılması gerektiğini ve bunun kaynaştırma öğrencisinin öğrenmesini kolaylaştıracağını ifade etmişlerdir.

“Tabii ki de yani herhangi bir kazanımı veya konuyu daha kolay yapabilecek yöntemlere başvurulması öğrencinin öğretim hayatını daha kolay hale getirecektir. Neden başvurulmalı işte öğrenme sürecinin daha kolay hale gelmesi için. Diğer öğrencilerle aynı yöntemleri uygulayamayacağımızdan daha farklı bireyselleştirilmiş bir plan üzerindeki öğrenciye normal öğrenciden aynı şeyi uygulayamadığımızdan daha değişik yöntemlere başvurulması daha mantıklı olur...” (3ÖA6, Konum 4)

▪ **Farklı duyuya hitap eden yöntem ve tekniklerin kullanılması:**

Farklı duyuya hitap eden yöntem ve teknik seçimi teması iki öğretmen adayının kaynaştırma öğrencisine yönelik farklı yöntem ve tekniklere başvurulması gerektiğine, birden çok duyuya hitap eden yöntem ve teknik seçimi yapılması gerektiğine yönelik görüşlerini konu almaktadır. Öğretmen adayları (3ÖA1, 3ÖA8) kaynaştırma öğrencisine yönelik farklı duyuya hitap edecek yöntem tekniklerin kullanılmasının öğrencinin anlamasını kolaylaştıracağını ifade etmişlerdir.

“Farklı yöntem tekniklere başvurulmalı çünkü bir öğretmen sadece sunuş yoluyla öğretim yaptığını düşünelim. Sınıftaki çoğu öğrenci bunu anlayabilir ama özel gereksinimli bir öğrenci sadece sunuş yoluyla anlamayabilir. Onunla birebir çalışma yapılabilir. Yani yaparak yaşayarak öğrenme kullanılarak onun hani dokunarak duyarak işiterek bir şeyleri yapması onun anlamasını daha da kolaylaştırıyor. Bu şekilde. Kullanılmalı.” (3ÖA1, Konum 4)

- **Öğrenci gruplarının oluşturulması:** Bu tema öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencilerine öğretimin sunumunda yapılabilecek uyarlamaların neler olabileceğine yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adaylarının görüşlerinden bu temaya ait bireysel öğretim ile büyük grup öğretimi alt temaları oluşmuştur.

- **Bireysel öğretim:** Bireysel öğretim teması beş öğretmen adayının kaynaştırma öğrencisine yönelik farklı öğretim yöntem ve tekniklerine sınıf öğretmenin başvurusu gerektiği yönündeki görüşlerini kapsamaktadır. Öğretmen adayları (3ÖA1, 3ÖA2, 3ÖA3, 3ÖA4, 3ÖA7) kaynaştırma öğrencisine yönelik farklı

öğretim yöntem ve teknik kullanılmasını ve sınıf öğretmeninin öğrenciyle birebir çalışacağını ifade etmişlerdir.

“...öğrencinin anlaması için öğrenciye uygun bir teknik yöntem kullanmak doğru olacaktır. Gerekli. Evet gerekli. Yani birebir çalışma gibi...” (3ÖA2, Konum 4)

▪ **Küçük grup öğretimi:** Küçük grup öğretimi teması bir öğretmen adayının öğretimde kaynaştırma öğrencilerine yönelik farklı yöntem/tekniklerin kullanılmasına yönelik görüşünü kapsamaktadır. Öğretmen adayı (3ÖA7) kaynaştırma öğrencisine yönelik öğretimde farklı yöntem/teknik kullanılması gerektiğini, küçük grupla öğretimin kullanılmasının kaynaştırma öğrencisinin hem aktif katılımının sağlanacağını hem arkadaşlarından da öğrenebileceğini belirtmiştir.

“Bunların hepsi gerekli özel çocukların her biri kendileri farklı olduğu gibi farklı şeyleri de hak ediyorlar onlara da birebir çalışma gibi ya da sınıf içerisinde kullanılan tekniği tüm sınıfta değiştirip işte grupla çalışma ben bunun çok iyi olduğunu düşünüyorum. Grupla çalıştıklarında katılabiliyorlar. İşte sunuş yoluyla anlattığımızda düz anlatım yaptığımızda diğer arkadaşları evet anlayabiliyorken o bazen geride kalıyor ama arkadaşlarıyla birlikte yaptığında grupla işte büyük grup küçük grup gibi gruplarla yaptığında hem daha katılabiliyor hem de onlardan öğrendikleri vs. daha çok olabiliyor yine öğretmen bire bir çalışma yapabilir ben bunun da etkili olduğunu düşünüyorum. Birebir çalışmayla da öğrenci kazanılabilir.” (3ÖA7, Konum 4)

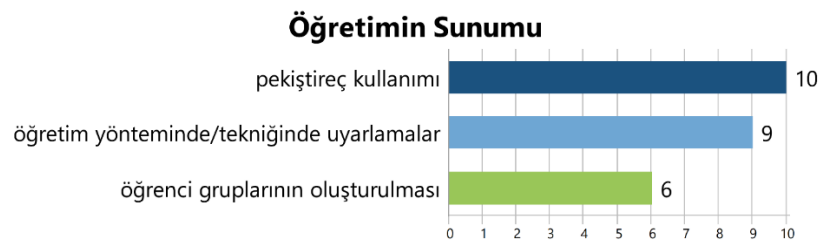
○ **Pekiştireç kullanımı:** Pekiştireç kullanımı teması öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisine pekiştireç kullanılmasının gerekli olup olmadığı ve gerekçelerine yönelik görüşlerini kapsamaktadır. Öğretmen adaylarının görüşlerinden bu temaya ait pekiştirecin ilgi ve motivasyonu arttırması alt teması oluşmuştur.

▪ **İlgi ve motivasyonu arttırması:** Bu tema öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisine pekiştireç kullanımının gerekli olduğuna yönelik gerekçelerini açıklayan ifadelerini konu almaktadır. Öğretmen adaylarının hepsi pekiştireç kullanımının öğrencinin motivasyonunu, ilgisini arttıracığını ifade etmiş; bazı öğretmen adayları (3ÖA1, 3ÖA3, 3ÖA6, 3ÖA7, 3ÖA8, 3ÖA10) normal gelişim gösteren öğrencilerde de pekiştirecin ilgi ve motivasyonu arttırdığını belirtmiştir.

Öğretmen adaylarından ikisi (3ÖA6, 3ÖA10) birincil pekiştireçlerin (3ÖA10: çikolata, 3ÖA6: şeker, kalem) kullanımına da örnek verirken, diğer öğretmen adayları ikincil pekiştireçlerin kullanımına örnek vermiştir.

“Pekiştireçler gerekli ama sadece şey olarak biliyorum sosyal pekiştireçler diye hatırlıyorum hani güzel aferin devam edebilirsin bu şekilde güzel oluyor gibisinden yani gerekli yerlerde verilmeli diye düşünüyorum. Zaten birinci ve ikinci sınıflar daha alışma aşamasında yani tam okuma yazmayı öğrenme aşamasında oldukları için yani onlar daha küçük kalıyor üç ve dörtlere göre yani onları o şekilde motive edince onlar böyle daha istekli ve daha mutlu oluyorlar. İşte öğrenmek ne bileyim bir şeyleri yapmak için o yüzden gerekli yani. Kaynaştırma öğrencisi için de gerekli hani mesela diyelim öğrenciyle birebir çalışma yapıyorsun işte örnek olarak birkaç tane öğretmen kendisi diyelim yardım etti. Geri kalanını işte öğretmenin yanında nasıl yapacağını anlatıyor yönergeleri anlatıyor geri kalanını öğrenci yapacak diyelim yani öğrenciye bu şekilde işte ne bileyim bu şekilde yapacaksın aferin güzel devam et bu şekilde deyince yani onun için de iyi olur yani gerekli sonuçta hani yapabiliyorum düşüncesine girip yani devam etme hırsı gelebilir öğrenciye o yüzden gerekli.” (3ÖA3, Konum 5)

Öğretimin sunumuna yönelik öğretmen adaylarının görüşlerini gösteren alt kod istatistikleri Şekil 56’da yer almaktadır.

Şekil 56. Öğretimin Sunumu Alt Kod İstatistiği

Şekil 56’ya göre öğretimin sunumuna yönelik görüşlerde öğretmen adaylarının hepsi pekiştireç kullanımının ilgi ve motivasyonu arttırdığını belirtmiş, bir öğretmen adayı hariç (3ÖA7) diğer adaylar öğretim yönteminde/tekniklerinde uyarlamaların yapılması gerektiğine yönelik görüşlerini de ifade etmiştir. Beş öğretmen adayı (3ÖA1, 3ÖA2, 3ÖA3, 3ÖA4, 3ÖA7) kaynaştırma öğrencisine yönelik olarak yapılacak uyarlamalarda öğrenci gruplarının oluşturulabileceği konusunda

görüşlerini ifade ederken, bir öğretmen adayı (3ÖA7) aynı temanın alt temalarında iki kez görüş belirtmiştir.

- **Öğretim ortamının uyarlanması:** Öğretim ortamının uyarlanması teması öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisine yönelik öğretim ortamında uyarlamalar yapılmasının gerekliliğine yönelik görüşlerini konu almaktadır. Öğretmen adaylarının görüşlerinden öğretim ortamının uyarlanması temasına ait sınıf içi fiziksel düzenlemeler ile okul geneli fiziksel düzenlemeler alt temaları oluşmuştur.

- **Sınıf içi fiziksel düzenlemeler:** Sınıf içi fiziksel düzenlemeler teması öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisine yönelik olarak sınıf içerisinde yapılabilecek düzenlemelerin neler olabileceği yönündeki görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisine yönelik sınıf içerisinde yapılabilecek düzenlemelere yönelik görüşlerinden öğrenci gereksinimine göre ortam düzenlemesi ve dikkat yoğunlaştırıcı ortam düzenlemesi alt temaları oluşmuştur.

- **Öğrenci gereksinimine göre ortam düzenlemesi:** Bu tema öğretmen adaylarının (3ÖA2, 3ÖA3, 3ÖA4, 3ÖA5, 3ÖA6, 3ÖA7, 3ÖA8, 3ÖA10) kaynaştırma öğrencisinin bireysel gereksinimlerine ve ihtiyaçlarına uygun şekilde sınıf ortamında fiziksel düzenlemeler yapılması gerektiği yönündeki görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adayları kaynaştırma öğrencisinin gereksinimlerine göre (bedensel yetersizlik, görme yetersizliği, işitme yetersizliği, DEHB, OSB) sınıf ortamında ve oturma düzeninde gerekli düzenlemelerin yapılması gerektiğini ifade etmişlerdir.

“Evet fiziksel uyarlama yapılmalıdır. Mesela görme zorluğu yaşayan bir öğrenciyi odaklanma sıkıntısı varsa sırasını değiştirebiliriz. Onu ne bileyim daha ön taraflara oturabiliriz. Dersi daha etkin dinlemesi için görebilmesi için. Duyma sıkıntısı yaşıyorsa bu tarz öğrencileri sınıfın fiziksel yapısına göre öğrenciyi konumlandırabiliriz yani sınıf içinde...” (3ÖA10, Konum 9)

- **Dikkat yoğunlaştırıcı ortam düzenlemesi:** Bu tema öğretmen adaylarının (3ÖA1, 3ÖA2, 3ÖA4, 3ÖA8, 3ÖA9) sınıf ortamında kaynaştırma öğrencisinin dikkatini dağıtacak fiziksel özelliklere dikkat edilmesi gerektiği yönündeki görüşlerini konu almaktadır. Öğretmen adayları kaynaştırma öğrencisinin dikkatini yoğunlaştıracak şekilde sınıf içerisinde düzenlemelerin yapılması gerektiğini

ifade etmiştir. Öğretmen adaylarından üçü (3ÖA1, 3ÖA4, 3ÖA8) ayrıca sınıfın uygun ısı ve ışığa sahip olacak şekilde düzenlemelerin yapılması gerektiğini de belirtmişlerdir.

“...Işık ayarları ısı ayarları yapılabilir fiziksel ortam olarak. Yani gerekli olduğunu düşünüyorum. Evet öğrencinin ihtiyaçlarına göre fiziksel ortam düzenlenebilir. Öğrencinin zorluk çekmemesi için gerekli olduğunu düşünüyorum.” (3ÖA4, Konum 9)

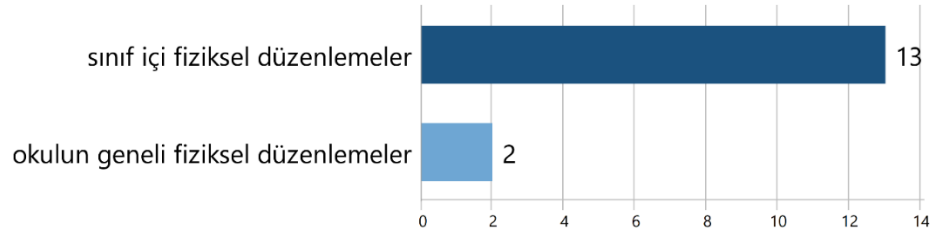
○ **Okulun genel fiziki özelliklerinde düzenlemeler:** Okulun geneli fiziksel düzenlemeler teması öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencilerine yönelik okul genelinde fiziksel düzenlemelerin yapılması gerektiğine yönelik görüşlerini konu almaktadır. Öğretmen adaylarının görüşlerinden okul geneli fiziksel düzenlemeler temasına ait öğrenci gereksinimine göre ortam düzenlemesi alt teması oluşmuştur.

▪ **Öğrenci gereksinimine göre ortam düzenlemesi:** Bu tema iki öğretmen adayının (3ÖA4, 3ÖA7) kaynaştırma öğrencisinin gereksinimine göre sınıf içi fiziksel düzenlemelerin yapılmasının yanında okul geneli fiziksel düzenlemelerin de yapılması gerektiğine yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adayları kaynaştırma öğrencisinin gereksinimlerine uygun şekilde bedensel yetersizliği olan öğrenciler için okul genelinde fiziksel düzenlemelerin yapılması gerektiğini ifade etmişlerdir.

“...işte rampa asansör vs. kullanılmalı eğer ulaşamıyorsa ulaşamadığı bir yer varsa ... Yetersizliği neyse ona uydurulup sınıf ortamı hazırlanmalı ya da okul okula hatta giriş geliş türü nasılsa işte otobüs ise bu pek mümkün olmayabiliyor. Özellikle kalabalık yerlerde hususi aracıyla gidip gelebilir ailesi götürüp getirebilir. Yani gereken uyarlama neyse okul aile her biri iş birliği içinde çocuğun yararını gütmeli.” (3ÖA7, Konum 9)

Öğretim ortamının uyarlanmasına yönelik öğretmen adaylarının görüşlerini gösteren alt kod istatistikleri Şekil 57’de yer almaktadır.

Öğretim Ortamının Uyarlanması/Fiziksel Düzenlemeler

Şekil 57. Öğretim Ortamının Uyarlanması/Fiziksel Düzenlemeler Alt Kod İstatistiği

Şekil 57'ye göre öğretim ortamının uyarlanmasına yönelik görüşlerde öğretmen adaylarının hepsi sınıf içi fiziksel düzenlemelerin gerekliliğini belirtmiş, adaylardan üçü (3ÖA2, 3ÖA4, 3ÖA8) temaya ait alt temalarda ikişer kez görüş ifade etmiştir. Okul geneli fiziksel düzenlemeler temasında ise iki öğretmen adayı (3ÖA4, 3ÖA7) düzenlemelerin gerekliliğini ifade etmiştir.

- **Öğretimin değerlendirilmesi:** Öğretimin değerlendirilmesi, öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisinin değerlendirilmesinde uyarlamaların yapılmasının gerekliliği ve yapılabilecek uyarlamalara yönelik görüşleri ile açıklanan temadır. Öğretmen adaylarının görüşlerinden bu temaya ait sınavlarda uyarlamalar, sınav sonrası öğrencinin bilgilendirilmesi ve sürecin değerlendirilmesi olmak üzere üç alt tema oluşmuştur.

- **Sınavlarda uyarlamalar:** Sınavlarda uyarlamalar teması öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisine yönelik sınavlarda uyarlamalar yapılması gerektiği ve yapılabilecek uyarlamalara yönelik görüşlerini konu almaktadır. Öğretmen adaylarının görüşlerinden öğrenci düzeyine uygun değerlendirme, basitleştirilmiş sınav, sınav kağıdında düzenlemeler, ek süre verilmesi ve sınav türünün farklılaştırılması alt temaları oluşmuştur.

- **Öğrenci düzeyine uygun değerlendirme:** Öğrenci düzeyine uygun değerlendirme teması iki öğretmen adayının (3ÖA9, 3ÖA10) kaynaştırma öğrencisinin düzeyine uygun değerlendirme yapılması gerektiğine yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adayları kaynaştırma öğrencisinin düzeyinin normal gelişim gösteren akranlarından farklı olduğunu ve öğrencinin düzeyine uygun sınavlarda uyarlama yapılması gerektiğini ifade etmişlerdir.

“Bence yapılmalı yine ona daha farklı ölçmeler değerlendirmeler yapabiliriz. Çünkü kaynaştırma öğrencilerinin çoğunu gerçekten aynı kefiye koyamayız. Onlara daha farklı teknikler sınavlar nasıl diyeyim ölçme değerlendirmeler yapabiliriz. Çünkü diğer arkadaşlarıyla aynı seviyede olmadığı için ona ayrı özel yapabiliriz...” (3ÖA10, Konum 6)

▪ **Basitleştirilmiş sınav:** Bu tema üç öğretmen adayının (3ÖA1, 3ÖA2, 3ÖA3) kaynaştırma öğrencisinin öğrenme özelliklerinin ve performansının normal gelişim gösteren akranlarından farklı olması dolayısıyla sınavlarda uyarlama yapılmasına yönelik olarak sınavlarda öğrenci için basitleştirmelerin yapılabileceği yönündeki görüşleriyle açıklanmaktadır.

“...Yani tabi ki yapılmalı çünkü diğer öğrencilerden bir sorunu olduğu için onun düzeyinde daha anlaşılabilir seviye de bir sınav türü hazırlanabilir tabii ki. Daha böyle basitleştirerek onun seviyesine uygun bir şekilde yapılabilir. Gerekli.” (3ÖA3, Konum 6)

▪ **Sınav kağıdında düzenlemeler:** Bu tema bir öğretmen adayının (3ÖA7) kaynaştırma öğrencisinin değerlendirilmesinde uyarlamalar yapılması gerektiği ve sınav kağıdında yapılabilecek uyarlamalara yönelik görüşünü konu almaktadır. Öğretmen adayı kaynaştırma öğrencisinin gereksinimlerine uygun şekilde sınav kağıdında uyarlama yapılmasının ve öğrencinin normal gelişim gösteren akranlarıyla eşit duruma getirilmesinin gerekliliğini ifade etmiştir.

“Ben özel öğrencilerin sınavlarına şahit olmadım ama bence kesinlikle gerekli işte puntoların büyültülmesi küçültülmesi onların anlayabileceği şekilde uyarlanması veya sınav süresinin uzatılması eğer görme engeli varsa işte ona okunabilmesi vs. birçok gerekli uyarlamalar yapılmalı özellikle sınavlarda çünkü onlar eğer bir yetersizliği varsa bu yok görülmemeli ve onlara ayak uydurulabilmeli yani. Hani onların ihtiyacı neyse eşit hale getirilmesi için bunlar verilmeli kesinlikle verilmeli...” (3ÖA7, Konum 6)

▪ **Ek süre verilmesi:** Ek süre verilmesi iki öğretmen adayının (3ÖA2, 3ÖA7) kaynaştırma öğrencisi için sınavlarda yapılabilecek uyarlamalara yönelik

görüşlerini konu almaktadır. Öğretmen adayları kaynaştırma öğrencisinin performansı doğrultusunda sınavlarda ek süre verilebileceğini ifade etmişlerdir.

“Tabiki de gerekli çünkü öğrencinin durumuna göre isterse yani okuması zaman alıyorsa ekstra sınav süresi arttırılabilir. Sınav soruları basitleştirilebilir. Çok önemli diye düşünüyorum. Gerekli...” (3ÖA2, Konum 6)

▪ **Sınav türünün farklılaştırılması:** Bu tema iki öğretmen adayının (3ÖA4, 3ÖA8) kaynaştırma öğrencisinin değerlendirilmesinde uyarlamaların gerekliliği ve sınav türünde uyarlamalar yapılabileceğine yönelik görüşleriyle ortaya çıkmaktadır. Öğretmen adayları kaynaştırma öğrencisinin bireysel gereksinimleri doğrultusunda sınav türünün farklılaştırılabileceğini ifade etmişlerdir.

“Bunun da gerekli olduğunu düşünüyorum. Bence çok önemli. Çünkü bir özel eğitim yani özel öğrenciye daha farklı bir sınav uygulanmalı. Hani mesela örneğin bir konuya göre hani testlerde belki zorlanabilir veya yazması yoktur. Farklı çeşit sorular sorulup sınav yöntemi oluşturulabilir. Yani sadece örneğin çoktan seçmeli yaparak belki öğrenci bunu yapamayacak ve biz o zaman onun başarısını etkilemiş oluyoruz. Yani hani başarısız olarak nitelendiriyoruz ama aslında onu yapamıyor. Farklı bir şekilde sınav soru tekniği geliştirsek belki onda başarılı olacak...” (3ÖA4, Konum 6)

▪ **Sınav sonrası öğrencinin bilgilendirilmesi:** Sınav sonrası öğrencinin bilgilendirilmesi teması, bir öğretmen adayının (3ÖA6) kaynaştırma öğrencisinin değerlendirilmesinde sınav sonrası öğrenciye bilgilendirme yapılmasına yönelik görüşünü kapsamaktadır. Öğretmen adayı öğrencinin yaptığı yanlışlar hakkında öğretmenin sınav sonrasında dönüt verebileceğini ve öğrencide kendine güven duygusunun oluşmasının sağlanabileceğini ifade etmiştir.

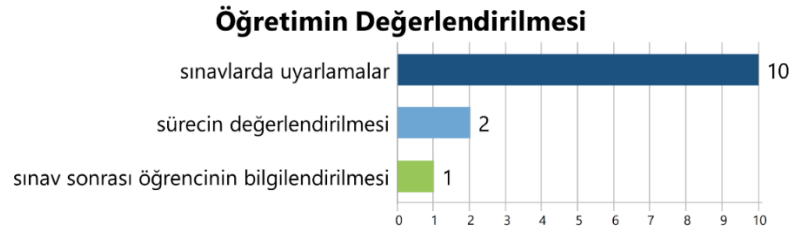
“...Yani bence evet. Mesela disleksiye sahip bir öğrencinin d ile b yi karıştırdığı zaman işte hata yapmasından daha çok bunu karıştırmış deyip belli bir insiyatif gösterilmesi bence daha sağlıklı olacaktır öğrenci için. Hem kendisini işte...ben bunu yapamıyorum gibi düşünceden kurtaracaktır hem de akademik olarak daha daha çok teşvik edildiğini düşünüyorum. Yani öğretmen böyle hataları görmezden görmezden görerek değil de böyle hatalara insiyatif göstererek öğrencisini daha çok öğrenmeye teşvik edecek gibi geliyor bana. Hiç sınav okumadığım için bir

fikrim yok onun hakkında ama benim düşüncem bu. Yani daha çok öğrenciyi teşvik etmek için. Yani basit bir hatayı kendi fark etmese bile beklediğinden daha çok not alması veya daha sonra öğrenciyi bir kenara çekip bak böyle böyle bir şey yapmışsın bunun doğrusunun bu olduğunu ben senin bildiğini biliyorum o yüzden sana puan verdim deyip öğrenciyi daha çok teşvik etmesi için. Daha çok böyle cesaret verme de denebilir buna teşvikten daha çok. Hani yapabiliyorsun bir dahakine biraz daha dikkatli ol gibi bir ifade kullanılırsa öğrenci için daha iyi olur ...” (3ÖA6, Konum 6)

▪ **Sürecin değerlendirilmesi:** Bu tema iki öğretmen adayının (3ÖA1,3ÖA5) kaynaştırma öğrencisinin normal gelişim gösteren akranları ile aynı sınavla değerlendirilmemesi gerektiği yönündeki görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adayının biri (3ÖA1) kaynaştırma öğrencisinin değerlendirilmesinin ders sürecinde sorular sorarak veya öğretim etkinlikleriyle yapılabileceğini ifade etmiş, diğer öğretmen adayı (3ÖA5) ise kaynaştırma öğrencisinin değerlendirilmesinin verilen ödevlerle ya da öğretim sürecindeki etkinliklerle yapılabileceğini, normal gelişim gösteren akranlarından farklı bir ortamda değerlendirilmesinin yapılabileceğini ifade etmiştir.

“Sınav ben doğru bulmuyorum. Benim fikrim o öğrenciler için sınav yani sınav yapmanın doğru olmadığını düşünüyorum. Değerlendirmeyi daha çok sınıf içerisinde sınıf içerisinde verilen etkinlikler ve onlara yönelik hazırlanan uyarlamaların çözüp çözmediği ve ne kadar anladığına göre değerlendirme yapılırsa daha iyi olacağını düşünüyorum... yani söyle kararsızım o konuda mesela ona yönelik ona başka bir şey veya aynısını verip ama değerlendirmeye almam çünkü hani yapamadığını bildiğim için o da biliyor başka şeylerle değerlendirme yapılacağını düşünüyorum...derste ona verilen uyarlama veya mesela ders içerisinde bazen etkinlik kağıtlarında farklı bir etkinlik kağıdı verip onu çözüp çözmeme durumunu gözetleme veya evde ebeveynlerinin yani ev ödevi verdiğinde hangi durumda veya okuma kitabı verildiğinde ne kadarını okuyabilmiş beraber okuyalım dediğimde okuyabiliyor mu harfleri birleştirebiliyor mu gibisinden bunu gözlemleyerek değerlendirme yapılabileceğini düşünüyorum. Evet gerekli ama hani arkadaşlarıyla aynı anda değil farklı bir yerde yapılması gerektiğini düşünüyorum sadece.” (3ÖA5, Konum 6)

Öğretimin değerlendirilmesine yönelik öğretmen adaylarının görüşlerini gösteren alt kod istatistikleri Şekil 58’de yer almaktadır.

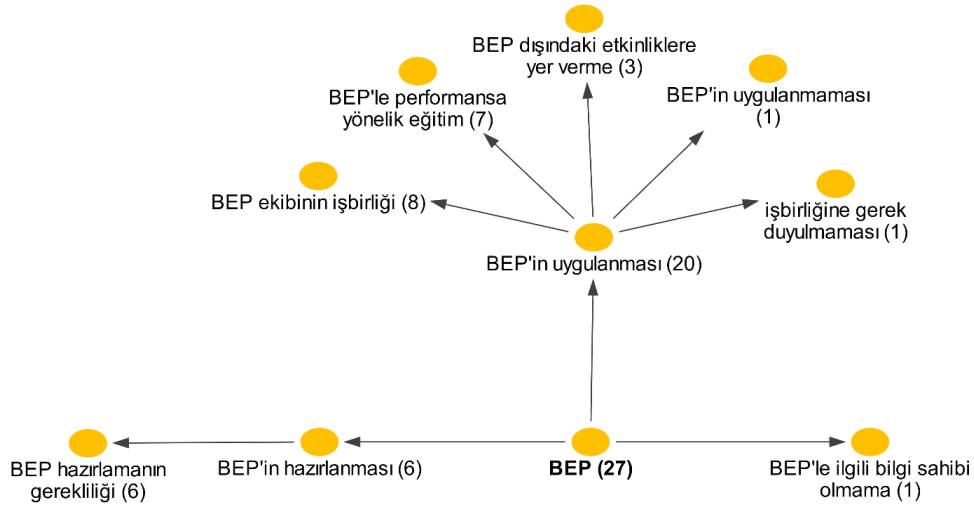

Şekil 58. Öğretimin Değerlendirilmesi Alt Kod İstatistiği

Şekil 58'e göre öğretimin değerlendirilmesine yönelik görüşlerde sekiz öğretmen adayı (3ÖA1, 3ÖA2, 3ÖA3, 3ÖA4, 3ÖA7, 3ÖA8, 3ÖA9, 3ÖA10) kaynaştırma öğrencisine yönelik sınavlarda uyarlamalar yapılması gerektiği konusunda görüş belirtmiş, öğretmen adaylarından ikisi (3ÖA2, 3ÖA7) temaya ait alt temalarda ikişer kez görüş belirtmişlerdir. İki öğretmen adayı (3ÖA1, 3ÖA5) sürecin değerlendirilmesine ilişkin görüş belirtirken, bir öğretmen adayı (3ÖA6) öğretimin değerlendirilmesine yönelik olarak sınav sonrası öğrencinin bilgilendirilmesine ilişkin görüşünü ifade etmiştir.

3.3.3.4. Üçüncü Uygulama Aşaması Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP)

Bireyselleştirilmiş eğitim programı teması öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencilerine BEP hazırlanarak uygulanmasına ve BEP ekip üyelerinin iş birliğine yönelik görüşlerini konu almaktadır. Görüşmelerin bu bölümünde yer alan sorular kaynaştırma öğrencisine BEP hazırlanması, sınıf öğretmenin kaynaştırma öğrencisinin eğitimini BEP'ine göre planlayarak uygulaması ve BEP ekip üyelerinin BEP'in uygulanmasında iş birliği içerisinde olmalarını kapsamaktadır. Öğretmen adaylarının görüşlerinden BEP'in hazırlanması, BEP'in uygulanması ve BEP'le ilgili bilgi sahibi olmama alt temaları oluşturmuştur. Öğretmen adaylarının BEP'e yönelik görüşleri Şekil 59'da verilmiştir.

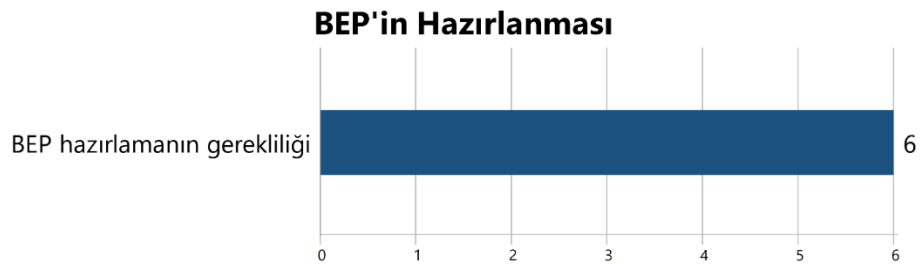
Şekil 59. BEP Hiyerarşik Kod ve Alt Kodları

- **BEP'in Hazırlanması:** BEP temasının ilk alt teması olan bu tema, öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisi için BEP hazırlanmasının gerekli olup olmadığına yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adaylarının görüşlerinden BEP hazırlamanın gerekliliği alt teması ortaya çıkmıştır.

- **BEP hazırlamanın gerekliliği:** Bep hazırlamanın gerekliliği teması altı öğretmen adayının (3ÖA1, 3ÖA2, 3ÖA3, 3ÖA4, 3ÖA7, 3ÖA8) kaynaştırma öğrencisine BEP hazırlanmasının gerekli olduğu yönündeki görüşlerini kapsamaktadır. Öğretmen adayları kaynaştırma öğrencisine BEP hazırlanması gerektiğini ifade etmişlerdir.

“Ee bep hazırlanması gerekiyor ...” (3ÖA8, Konum 13)

BEP'in hazırlanmasına yönelik öğretmen adaylarının görüşlerini gösteren alt kod istatistikleri Şekil 60'ta yer almaktadır.

Şekil 60. BEP'in Hazırlanması Alt Kod İstatistiği

Şekil 60'a göre BEP'in hazırlanmasına yönelik görüşlerde altı öğretmen adayı (3ÖA1, 3ÖA2, 3ÖA3, 3ÖA4, 3ÖA7, 3ÖA8) kaynaştırma öğrencisi için BEP hazırlanmasının gerekliliği konusunda görüş belirtmiştir.

- **BEP'in uygulanması:** BEP'in uygulanması teması öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisine hazırlanan BEP'in uygulanmasına yönelik görüşleriyle ortaya çıkmaktadır. Öğretmen adaylarının görüşlerinden BEP'le performansa yönelik eğitim, BEP dışındaki etkinliklere yer verme, BEP'in uygulanmaması, BEP ekibinin iş birliği ve iş birliğine gerek duyulmaması alt temaları oluşmuştur.

- **BEP'le performansa yönelik eğitim:** Bu tema, öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisine BEP hazırlanarak uygulanması gerekliliğinin gerekçeleri yönündeki ifadeleriyle ortaya çıkmaktadır. Öğretmen adayları (3ÖA2, 3ÖA3, 3ÖA4, 3ÖA5, 3ÖA6, 3ÖA7, 3ÖA8) BEP'in kaynaştırma öğrencisinin mevcut performans düzeyi ve gereksinimlerine yönelik eğitiminde nelerin yapılması gerektiğini içermesi, dolayısıyla kaynaştırma öğrencisinin BEP'in uygulanması ile performansına en uygun eğitimi alabileceğini ifade etmişlerdir. Bir öğretmen adayı (3ÖA6) ayrıca bu eğitimin alan uzmanları olan özel eğitim öğretmenleri tarafından uygulanması gerektiğini belirtmiştir.

“Gerekli çünkü yani öğrencinin öğrenciye yönelik öğrencinin yani üstün yönüyse ya da eksik yönüyse ona uygun hangi derslerde hangi konuda zayıf ise ona yönelik amaç belirlenip yapıldığı için öğrencinin öğrenmesine katkı sağlayacağı için çok önemli diye düşünüyorum...” (3ÖA2, Konum 7)

- **BEP dışındaki etkinliklere yer verme:** BEP dışındaki etkinliklere yer verme teması, öğretmen adaylarının BEP'in uygulanması ancak sınıf öğretmenin tamamen BEP'e bağlı kalmayabileceği yönündeki ifadelerini kapsamaktadır. Öğretmen adaylarından üçü (3ÖA2, 3ÖA4, 3ÖA10) kaynaştırma öğrencisine BEP hazırlanarak uygulanmasında sınıf öğretmenin tamamen BEP'e bağlı kalamayabileceğini, BEP dışında öğrenci için öğretim sürecinde ek etkinliklere de yer verebileceğini belirtmişlerdir.

“Bence ona göre planlarsa daha iyi olur ama gerektiği yerde tam o programa göre bir izlenim yapacak diye bir şey yok diye düşünüyorum. Gerekirse kendisi

esnekliğe falan giderek kendisi de bir şeyler katabilir diye düşünüyorum...Ben olsam yapardım ama tam bazı yerlerde değişiklik yapabilirdim yani ekstra bir şey verebilirdim o konuya ait...” (3ÖA2, Konum 8)

○ **BEP’in uygulanmaması:** Bu tema bir öğretmen adayının (3ÖA7) BEP’in uygulanması gerektiği ancak sınıf öğretmenlerinin BEP’i uyguladıklarını düşünmediği yönündeki ifadesiyle ortaya çıkmaktadır. Öğretmen adayı BEP’in uygulandığını düşünmediğini, öğretmenlik uygulaması sürecinde bazı sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma öğrencisini yok gördüğünü belirtmiştir.

“Bunu bazı sınıf öğretmenlerinin ben yaptığını düşünmüyorum mesela... sınıf öğretmeni yok görüyordu. Diğer sınıflarda da pek kullanıldığını yine düşünmüyorum. Diğer dönem de görmemiştim yani BEP’e uygun bir şey yapıldığını. Genelde çocuklar yok görülüyor...” (3ÖA7, Konum 8)

○ **İş birliğine gerek duyulmaması:** İşbirliğine gerek duyulmaması teması bir öğretmen adayının BEP’in uygulanmasında BEP ekibinin iş birliğine gerek olmadığı yönündeki ifadesini kapsamaktadır. Öğretmen adayı (3ÖA7) BEP’in hazırlanmış bir program olduğunu ve bu programı sınıf öğretmenin tek başına uygulayacağını ifade etmiştir.

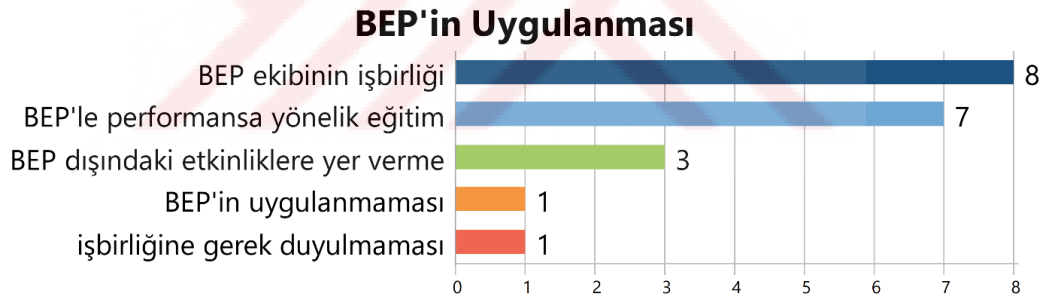
“Bireyselleştirilmiş eğitim programı iş birliği yapmamı gerektirecek bir şey yok bence... yani iş birliği sonuçta öğrencinin tanısı belli yapacağı şeyleri belli öğretmenin yani iş birliği ne yapabilir ki en kötü yani bir şey danışabilir bir öğretmene ya da ne bileyim müdüre iş birliğiyle yapılacak bir şey yok diye düşünüyorum... öğretmen iş birliğiyle ne yapabilir ki zaten hazırlanmış şey sırasıyla takip ederek halledecek işte dosyaları.” (3ÖA3, Konum 8)

○ **BEP Ekibinin İş Birliği:** BEP ekibinin iş birliği teması öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisine BEP hazırlanıp uygulanmasında BEP ekibinin uygulamayı iş birliği içerisinde yürütmesinin gerekliliğine yönelik görüşleriyle açıklanmaktadır. Öğretmen adaylarının beşi (3ÖA1, 3ÖA2, 3ÖA4, 3ÖA7, 3ÖA8) BEP’in ekip üyelerinin iş birliği çerçevesinde yürütülmesinin gerekli olduğunu bu sayede kaynaştırma öğrencisinin gelişiminin iş birliği içerisinde takip edilebileceğini; bir öğretmen adayı (3ÖA10) rehberlik servisiyle iş birliği yapılması gerektiğini, rehberlik servisinin konu ile ilgili daha fazla bilgiye sahip olduğunu; bir öğretmen adayı (3ÖA9) aileyle iş birliği yapılması gerektiğini, çocuğun böylelikle daha başarılı

olacağını; bir öğretmen adayı (3ÖA5) BEP'in iş birliği içerisinde yürütülmesi gerektiğini, bu sayede öğrencinin eğitiminde ekip üyelerince sorumluluk paylaşımı yapılabileceğini ifade etmiştir.

“...ee psikolojik danışman olarak okuldaki psikolojik danışmandan işte okul okuldaki ee müdür yardımcısı müdür veya çocuğun velisiyle beraber eğer ortaklaşa bir şekilde götürürse daha verimli olacağını düşünüyorum. Hani bunlardan yardım alınmalı. Çünkü çocuğunu ailesi iyi tanıyor. Ben altı saat çocuk okula geliyor ama ondan sonra eve gidiyor. Ee evde de hani bu eğitimin devam etmesi lazım çocuk için. Ailenin bu konuda yardımcı olması gerekiyor. Çocuğun hani psikolojik olarak yaşadığı sıkıntı travma varsa bunun için psikolojik danışmanın yardımcı olması gerekiyor. Okul müdürünün okul müdür yardımcısının bu konuda da destek olması gerektiğini düşünüyorum.” (3ÖA8, Konum 14)

BEP'in uygulanmasına yönelik öğretmen adaylarının görüşlerini gösteren alt kod istatistikleri Şekil 61'de yer almaktadır.

Şekil 61. BEP'in Uygulanması Alt Kod İstatistiği

Şekil 61'e göre BEP'in uygulanmasına yönelik görüşlerde sekiz öğretmen adayı (3ÖA1, 3ÖA2, 3ÖA4, 3ÖA5, 3ÖA7, 3ÖA8, 3ÖA9, 3ÖA10) BEP ekibinin iş birliği içerisinde BEP'i yürütmelerine yönelik görüşlerini ifade etmişlerdir. Yedi öğretmen adayı (3ÖA2, 3ÖA3, 3ÖA4, 3ÖA5, 3ÖA6, 3ÖA7, 3ÖA8) BEP ile kaynaştırma öğrencisinin performansına yönelik eğitimin sağlanabileceği konusunda; üç öğretmen adayı ise (3ÖA2, 3ÖA4, 3ÖA10) kaynaştırma öğrencilerine yönelik BEP dışında ek etkinliklere de yer verilebileceği hakkında görüşlerini paylaşmışlardır. Bir öğretmen adayı (3ÖA7) sınıf öğretmenleri tarafından BEP'in uygulanmadığına

yönelik düşüncesini, bir öğretmen adayı (3ÖA3) ise BEP'in uygulanmasında iş birliğine gerek duyulmayacağına yönelik düşüncesini ifade etmiştir.

- **BEP'le ilgili bilgi sahibi olmama:** Bu tema bir öğretmen adayının (3ÖA10) kaynaştırma öğrencisi için BEP hazırlanması ve uygulanmasına yönelik olarak bir düşünce belirtmemesi ve yorumunun olmaması yönündeki ifadesiyle açıklanmaktadır.

“Hocam bu konuda şu an pek bir yorumum yok BEP'le ilgili...” (3ÖA10, Konum 7)

4.TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada Sınıf Öğretmenliği Lisans Programı'nda Öğretmenlik Uygulaması 1 ve 2 derslerinin kaynaştırma uygulamalarını destekleyecek biçimde yürütülmesinde, öğretmen adaylarının ve uygulama öğretim elemanlarının kullanımına yönelik öğretmenlik uygulaması rehberi ile etkili kaynaştırma uygulamaları konusunda destekleyici içeriğe sahip web sitesi geliştirmek ve öğretmen adaylarının bu sürece ilişkin görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın tüm aşamalarından elde edilen sonuçlar araştırma soruları bağlamında tartışılmış, uygulamaya ve ileri araştırmalara yönelik önerilere yer verilmiştir.

4.1 Öğretmenlik Uygulaması Sürecinde Kullanılmak

Amacıyla Hazırlanan Uygulama Rehberinin Geliştirilmesi Süreci

Öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının kaynaştırma eğitime hazırlanması amacıyla, alan yazında sıkça önerilen yaklaşımlar arasında kaynaştırma eğitimi hakkında teorik bilgi içeren kaynakların hazırlanıp yayınlanması ve bu alana yönelik uygulamalı çalışmaların gerçekleştirilmesi yer almaktadır (Gün Şahin ve Gürbüz, 2016). Bu araştırmada, alan yazındaki bu önerileri destekler nitelikte olup, sınıf öğretmeni adaylarının Öğretmenlik Uygulaması 1 ve 2 dersleri kapsamında kullanabilecekleri, dersin teorik ve uygulamalı boyutlarına ilişkin planlamaları içeren taslak bir uygulama rehberi hazırlamayı amaçlamaktadır. Bu rehber aracılığıyla, etkili kaynaştırma uygulamalarını destekleyecek nitelikte bir kaynak geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Araştırma sürecinde uygulama rehberi MEB'in Öğretmenlik Uygulaması Yönergesinin (2021) 9 (1). Maddesi doğrultusunda uygulamanın yürütüldüğü sınıf eğitimi anabilim dalı tarafından hazırlanmış olan mevcut uygulama rehberinin içeriği korunarak geliştirilmiştir. Araştırma sürecindeki ilk taslak uygulama rehberi ihtiyaç analizi sürecinden elde edilen sonuçlar, araştırmacı, tez danışmanı ve tez izleme

komitesi üyelerinin görüş ve önerilerinin yanı sıra ilgili alanyazın dikkate alınarak hazırlanmıştır. Diğer üç taslak uygulama rehberinin geliştirilme sürecinde ise, ilk aşamadan farklı olarak, araştırmanın tamamlanan aşamasında katılımcı olarak yer alan öğretmen adaylarının görüş ve önerileri; uygulama sürecine uygulama öğretim elemanı olarak dâhil olan araştırmacının deneyimleri; tez danışmanı ve araştırmacı tarafından gerçekleştirilen planlama toplantılarında alınan kararlar ile bu toplantılarda ulaşılan sonuçlar da uygulama rehberlerinin hazırlanma sürecine dâhil edilmiştir. Bu süreçte uygulama rehberlerinde ek haftalık görevlerin yeniden düzenlenmesi ya da yeni görev eklenmesi ile görünüm, biçim ve içerik olarak güncellemeler gerçekleştirilmiştir. Benzer biçimde Coşkunserçe ve Bedir-Erişti (2017), uluslararası üniversite öğrencilerinin Türk kültürüne ve çevreye uyumlarına yönelik tasarım tabanlı araştırma yöntemi çerçevesinde çevrim içi oryantasyon uygulamasının geliştirilmesi konulu araştırmalarında, öğrencilerin beklentilerinin tasarımda yer almasını mümkün kılacak etkili yollardan birinin öğrencilerin tasarım sürecinde etkin şekilde bulunmaları olduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca araştırmacılar öğrencilerin gereksinimlerini üst düzeyde karşılayabilecek bir danışmanlığın mümkün olabilmesi için, hedef kitleleri olan “öğrenci” odaklı bir tasarım sürecinin somut olarak ortaya konulmasının gerektiğine de dikkat çekmişlerdir. Bu doğrultuda, bu araştırmada ilk aşamada; temelde farklılaştırılmış öğretim, özel gereksinimli öğrencilerin davranış ve öğrenme özellikleri, öğretimsel uyarlamalar, kaynaştırma eğitiminde kullanılabilecek öğretim yöntem ve teknikleri ile sınıf yönetimini kapsayan ek haftalık etkinlikler, ilgili anabilim dalının mevcut uygulama rehberi içinde yer alan haftalık etkinlik ve görevlere entegre edilerek, ilk taslak uygulama rehberine son şekli verilmiştir. Ayrıca öğretmen adaylarının yerine getirmesi gereken haftalık görevlerin bazılarını (uygulama okulunda gözlem, kaynaştırma eğitiminde çevresel düzenlemeler) içerik ve biçim olarak düzenleyen formlar da araştırmacı tarafından geliştirilerek, ilk taslak uygulama rehberine eklenmiş ve diğer taslak uygulama rehberlerine de bu formlar içerik ve biçimsel olarak güncellenerek dâhil edilmiştir.

Alanyazında etkili kaynaştırma uygulamalarına yönelik sınıf öğretmenlerinin sahip olmaları gereken bilgi ve beceriler arasında özel gereksinimleri olan öğrencilerin özellikleri ve öğrencilerin gereksinimlerine uygun eğitim alabilmeleri için

yapılabilecek öğretimsel uyarlamalar, problem davranışların kontrol edilmesi ve sınıf yönetimine yönelik eğitim verilmesi gerektiği belirtilmiştir (Bakkaloğlu, 2007). Araştırmada geliştirilen taslak uygulama rehberleri belirtilen bu sınıflamalara uyumlu bir biçimde mevcut uygulama rehberinin haftalık etkinliklerine dâhil edilen ek içeriklerle zenginleştirilerek geliştirilmiştir.

Öğretmen adaylarını öğretmenlik mesleğine hazırlarken, aldıkları eğitimin uygulama boyutunda; öğrencilerin öğrenme ihtiyaçlarını etkili biçimde karşılayabilmek amacıyla, pratik beceri ilkeleri ile sınıfta öğretim sürecinin kesintiye uğramasına neden olan problem davranışların yönetimi öğretilmelidir (Allday vd., 2016). Sınıf yönetimi konusunda öğretmen adaylarının lisans eğitimleri süresince yeterli eğitimi almaları oldukça önemlidir (Oliver ve Reschly, 2010). Alanyazın incelendiğinde, öğretmenlerin problem davranışlara ilişkin yaşadıkları güçlüklerin mesleki yaşamlarının en stresli yönü olduğunu bildirdikleri görülmektedir (He ve Cooper, 2011; Scott, Park, Swain, Bradway ve Landers, 2007). Dahası, birçok öğretmen problem davranışları etkili şekilde yönetmeye kendisini yeterince hazırlıklı hissetmediğinden (Clunies-Ross, Little ve Kienhuis, 2008), sıklıkla davranış yönetimine ilişkin destek talep etmektedir (Çeşme, 2021). Sınıf öğretmenleriyle yapılan çalışmaların (Gök, 2013; Berkant ve Atılğan, 2017; Anılan ve Kayacan, 2015) sonuçları da sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimi bağlamında sınıf yönetimi konusunda zorluklar yaşadıklarını ortaya koymaktadır. Bu araştırmaların bulgularıyla benzer biçimde taslak uygulama rehberlerinin geliştirilmesi sürecinde öğretmen adaylarının davranış yönetimi konusunda ek desteğe ihtiyaç duymaları üzerine, bu konuya ilişkin haftalık ek içerikler rehberde dâhil edilmiştir İlk taslak uygulama rehberinde yer almayan davranış yönetimi konusunun, sonraki uygulama rehberlerinin haftalık içeriklerine eklenmiş olması alanyazındaki davranış yönetimi konulu araştırma sonuçlarını destekler niteliktedir.

Araştırmada, uygulama rehberinin geliştirilme sürecinde, öğretmenlik uygulaması rehberinde yer alan ders planı formatı; kaynaştırma öğrencilerine öğretim sunma ve öğretimsel uyarlamaları da içerecek şekilde yeniden düzenlenmiştir. Uygulama rehberinde yer alan ders planı şablonunun bu şekilde yeniden

yapılandırılması ve daha sonra örnek ders planı formatı olarak rehber eklenmesi, Theoharis ve Causton-Theoharis'in (2011) araştırma bulgularıyla da örtüşmektedir. Bu çalışmada, öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması sürecinde kullanmaları amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen kaynaştırma eğitime yönelik ders planı formatını kullanan öğretmen adaylarının büyük çoğunluğunun (katılımcıların %80'inden fazlası), söz konusu formatın kaynaştırma öğrencilerine öğretim sunma becerilerini geliştirmelerine, yeni bilgiler öğrenmelerine ve farklı öğretim yöntemleri ile tekniklerini anlamalarına katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Uygulama rehberinin geliştirilme sürecinde, öğretmen adaylarının rehber dâhil edilen haftalık ek etkinliklere yönelik daha fazla kaynağa (makale, lisansüstü tezler) ihtiyaç duydukları belirlenmiştir. Bu doğrultuda, rehberde yer alan haftalık ek etkinliklerle uyumlu olacak şekilde ilgili kaynaklar sunulmuş ve öğretmen adaylarının haftalık görevlerine ek okumalar dâhil edilmiştir. Böylece, öğretmen adaylarının alan yazında yer alan farklı bilgi ve örnek çalışmalara erişimleri sağlanarak, konuyla ilgili bilgi birikimlerinin genişletilmesi amaçlanmıştır. Kaynaştırma eğitiminde öğretmen hazırlığının önemi ve bu alanda öğretmenlerin etkili biçimde yetiştirilmesinin gerekliliği göz önüne alındığında; öğretmen adaylarının yetiştirilme sürecinde edindikleri deneyimleri ve bağlamları, lisans eğitimleri süresince farklı kaynaklardan elde ettikleri bilgi ve görüşlerle birlikte değerlendirmelerinin önemli olduğu alan yazında da vurgulanmaktadır (Kurth ve Foley, 2014).

Uygulama rehberinin geliştirilme sürecinde, rehberde yer verilen haftalık etkinliklere (E-okul sistemi ve sistemle gerçekleştirilen işler, toplantı karar örnekleri) ek olarak; öğretmen adaylarının mesleğe başlamadan önce yalnızca teorik bilgiyle değil, aynı zamanda öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği diğer görevleri de uygulama sürecinde deneyimleyebilmeleri amacıyla, bayrak töreni düzenlenmesi, veli toplantısı düzenlenmesi, gezi organizasyonu, nöbetçi öğretmenlik görevi, sınıf defteri doldurma, destek eğitim odasında eğitim, okul yönetimi ve rehberlik servisiyle ilgili soruların görüşülerek bilgi edinilmesi gibi görevler taslak uygulama rehberine dâhil edilmiştir. Bu sonucu destekler nitelikte, Kandemir'in (2022) öğretmen adaylarının gözünden öğretmenlik uygulaması sürecini incelediği araştırmasında, öğretmenlik uygulaması

sürecinde paydaşlar (okul yönetimi, öğretmen ve öğretmen adayı) arasındaki iletişimin geliştirilmesi ve öğretmen adaylarının okulda gerçekleştirilen farklı etkinliklere (öğretmen ve veli toplantısı vb.) katılımının sağlanması gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca, Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan Öğretmenlik Uygulamasına İlişkin Yönerge'nin (2021) 1. maddesinde, öğretmenlik uygulamasının amacının; öğretmen adaylarının mesleğe daha iyi hazırlanabilmeleri, öğretmenlik mesleğine ilişkin bilgi, beceri, tutum ve davranışları gerçek bir eğitim-öğretim ortamında kazanabilmeleri için gerekli usul ve esasları düzenlemek olduğu belirtilmiştir. Yönergede, öğretmenlik uygulaması sürecinde paydaşların görev ve sorumlulukları da açıkça ifade edilmiş; araştırmanın yürütüldüğü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı'nın mevcut uygulama rehberinde, uygulama öğretim elemanı, öğretmen adayı ve uygulama öğretmenine ilişkin haftalık görev ve sorumluluklar korunmuş, ancak rehberde eklenen haftalık ek etkinlikler bağlamında bu sorumluluklarda gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Son olarak, Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından 2018 yılında güncellenen öğretmen yetiştirme lisans programları yönergesinde, Öğretmenlik Uygulaması 1 ve Öğretmenlik Uygulaması 2 dersleri dâhil olmak üzere alan eğitimi derslerinin ilgili Bölüm/Anabilim Dalı koordinatörlüğünde planlanması ve yürütülmesi gerektiği ifade edilmiştir (YÖK, 2018).

4.2 Öğretmenlik Uygulaması Sürecinde Kullanılmak Amacıyla Hazırlanan Uygulama Rehberinde Meydana Gelen Değişiklikler

Araştırmanın birinci uygulama aşamasında uygulamanın yürütüldüğü Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı'nda kullanılan öğretmenlik uygulaması rehberi biçimsel olarak bir değişiklik gerçekleştirilmeksizin içerik ve kapsamı da korunarak yalnızca haftalık etkinliklere kaynaştırma eğitime yönelik ek içeriklerin eklenmesiyle şekillendirilmiştir. Daha sonraki aşamalarda sırasıyla uygulama rehberine kapak tasarımı yapılmış, ardından dosya içeriğinde yer alan form ve tablolar renklendirilerek

biçimsel olarak ve bazı yazılı ifadeler yeniden düzenlenerek uygulama rehberindeki görev ve sorumluluklar yeniden şekillendirilmiştir. Öğretmen adaylarının ve uygulama öğretim elemanlarının öğretmenlik uygulaması rehberini daha kolay okuyabilmeleri, anlaşılır ve vurgulu bir görev tablosu olması için ek görevlerle düzenlenmiş haftalık görevler tablosunun sayfa düzeninde değişiklikler de gerçekleştirilerek daha geniş bir alanda gösterimi sağlanmıştır. Araştırma sürecinde, taslak uygulama rehberlerinin görünümleri ile dosyada yer alan içeriklerde meydana gelen biçimsel değişikliklerin; görsel algıyla ilgili en yaygın kullanılan ve tasarım süreçlerinde sıklıkla dikkate alınan, insan algısının nesneleri “gruplama” eğilimini tanımlamaya yönelik bilimsel bir yaklaşım sunan Gestalt Algı Kuramı’nın görsel algı ilkeleri (benzerlik, yakınlık, şekil-zemin ilişkisi, tamamlama, devamlılık, basitlik) doğrultusunda şekillendiği söylenebilir (Üstündağ, 2024). Haftalık etkinliklerde yer alan ek okuma görevleri (makale, lisansüstü tez çalışmaları, bilimsel yayınlar), ilk uygulama aşamasında yalnızca bir haftalık etkinlik kapsamında yer alırken; ikinci ve üçüncü uygulama aşamalarında, her haftanın ek etkinliğiyle uyumlu olacak biçimde rehberlere eklenerek güncellenmiştir. Öğretmen yetiştiren lisans programlarının, öğretmen adaylarını etkili bir kaynaştırma eğitime hazırlayabilmesi için, program içeriklerinde kaynaştırma uygulamalarını kapsayan düzenlemelere yer vermesi gerekmektedir (Whitworth, 1999). Ayrıca, öğretmen yetiştirme faaliyetlerinin; doğrudan okullarda uzmanlarla çalışmayı veya dolaylı olarak üniversitelerde eğitim gören öğretmen adaylarının kapasitelerini geliştirmeyi hedefleyerek, kaynaştırma uygulamalarına katkıda bulunması gerektiği belirtilmektedir (Hollenweger vd., 2015). Bu araştırmada, haftalık ek etkinliklerin içeriğinde gerçekleşen bir diğer değişiklik ise, öğretmen adaylarının paylaşılan uyarlanmış ders planı hazırlama şablonuna göre ders planı hazırlama görevleridir. İlk uygulama aşamasında öğretmen adaylarına yalnızca bir adet uyarlanmış ders planı hazırlama görevi verilmişken, ikinci aşamada bu sayı ikiye çıkarılmıştır. Son uygulama aşamasında ise, beşinci haftadan itibaren öğretmen adaylarının hazırladıkları uyarlanmış ders planlarını uygulama okulunda uygulamaları da haftalık görevler arasına dâhil edilerek rehber güncellenmiştir. Alaz ve Konur (2009) ile Deliveli (2019) tarafından yapılan araştırmalarda da benzer biçimde, hizmet öncesi dönemde öğretmen adaylarına verilen uygulamalı eğitimlerin, adayların mesleki yeterliliklerini artırma potansiyeline sahip olduğu ifade edilmiştir. Bu

doğrultuda, araştırmacı tarafından hazırlanan ve öğretmen adaylarıyla paylaşılan örnek uyarlanmış ders planları, araştırma sürecinde geliştirilen en son taslak uygulama rehberine, farklı dersler için hazırlanarak örnek ders planları olarak eklenmiştir. Uygulama rehberinde gerçekleştirilen değişikliklerden bir diğeri, öğretmen adaylarının uygulama okulunda yapacakları gözlemleri yönlendirecek şekilde tasarlanan “Gözlem Formu”nun rehberde dâhil edilmesidir. Ayrıca, öğretmen adaylarının teorik derslerde edindikleri bilgiler arasında yer alan kaynaştırma eğitiminde çevresel düzenlemeleri uygulama ortamında değerlendirebilmelerine olanak tanımak amacıyla, “Çevresel Düzenlemeler Kontrol Listesi” de haftalık görevlere eklenmiştir. Son aşamada ise, öğretmen adaylarının sınıf içi fiziksel düzenlemeleri değerlendirebilmelerini desteklemek amacıyla “Sınıf İçi Fiziksel Düzenlemeler Kontrol Listesi” de haftalık görevler arasına alınarak güncellenmiş ve rehberin ekler bölümünde yer verilmiştir. Alan yazında da yalnızca teorik bilgilerin değil, aynı zamanda uygulamaya dönük çalışmaların da öğretmen adaylarına yaptırılması gerektiği vurgulanmaktadır (Akcan ve İlğan, 2016; Gün Şahin ve Gürbüz, 2016). Daha önce önemine değinildiği üzere, öğretmen adaylarına öğretmenlik uygulaması sürecinde öğretimsel uyarlamalar ve davranış yönetimi konularında daha kapsamlı içerikler sunabilmek amacıyla; ayrıca bu alanlarda adayların ek desteğe ihtiyaç duymaları nedeniyle, ilgili haftalık etkinlik içerikleri birden fazla haftaya yayılacak şekilde rehberde eklenmiştir. Son aşamada ise, öğretmen adaylarının aynı konularda devam eden destek ihtiyacına yönelik olarak, yararlanabilecekleri EBA ve UYET gibi MEB kaynaklarına erişim sağlama ile bu kaynaklardan nasıl faydalanabileceklerine ilişkin bilgilendirme de, haftalık etkinliklere dâhil edilmiştir. Buna ek olarak, problem davranışlara yönelik iki yeni içerik daha rehberde eklenmiştir. Öğretmen adaylarının bu konularda son aşamada da desteğe ihtiyaç duymalarının, uygulama okulunda kaynaştırma öğrencisi bulunan sınıflarda uyarlanmış ders planı ile aktif ders anlatımı gerçekleştirmiş olmalarından kaynaklandığı düşünülebilir. Öğretmenlik uygulamasının amacına ulaşması, tarafların bilgi paylaşımı, güçlü bir iletişim ve iş birliği içinde olmalarına bağlıdır. Uygulama süreci; öğrenciler, uygulama öğretmenleri ve uygulamadan sorumlu öğretim elemanları tarafından ortaklaşa yürütülmelidir (Cansaran, İdil ve Kalkan, 2006). Bu doğrultuda araştırma sürecinde geliştirilen taslak uygulama rehberlerine araştırmanın ilk aşamasında uygulama

öğretim elemanı-öğretmen adayı iletişimini güçlendirmek ve öğretmen adaylarına motivasyon sağlamak amacıyla gerçekleştirilen sosyal etkileşim etkinlikleri, öğretmen adaylarının motivasyonlarını arttırmada ve öğretmen adayları ile iletişimi güçlendirmede olumlu etki yaratmış ve sonraki aşamalarda da sosyal etkileşim etkinlikleri öğretim dönemi boyunca öğretim elemanı ve öğretmen adaylarının uygunluğu göz önünde bulundurularak birden fazla kez gerçekleştirilmesi konusundaki planlama taslak uygulama rehberlerinde yer alan haftalık görevler arasına eklenmiştir. Alanyazında da öğretmenlerin bilişsel gelişimleri ve sosyalleşmelerinin birbirlerini karşılıklı olarak etkilediği belirtilmiştir (Yuan ve Lee, 2015). O' Connor (2008), şefkatli davranışın içsel ve duygusal değerinin öğretmenlerin çalışmalarına anlam kattığını ve onlara öğretimde bilişsel kararlar almaları için gerekçe sağladığını vurgulanmıştır. Zembylas (2003) ve Lasky'nin (2005) çalışmalarında da öğretmen kimliğinin inşasının temelde duygusal olduğu ve belirli bağlamlarda bir dizi sosyokültürel faktörle (örneğin meslektaşlar, öğrenciler, okul yönetimi vb.) etkileşim halinde olduğu ifade edilmiştir. Öğretmen kimliğinin inşası, öğretmenlerin bilişsel gelişimi, sosyalleşme süreci ve duygusal değişimleriyle iç içe geçmiş, devam eden ve bağlamsal bir süreçtir.

4.3. Öğretmenlik Uygulaması Sürecinde Kullanılmak

Amacıyla Hazırlanan Web Sitesinin Geliştirilmesi Süreci

Araştırmada daha önce de belirtildiği üzere, ihtiyaç analizi aşamalarından elde edilen bulgular, öğretmenlik uygulaması sürecinde sınıf öğretmeni adaylarının kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalar konusunda yeterli deneyime sahip olmadıklarını ve bilgi eksikliklerinin bulunduğunu ortaya koymuştur. Aynı zamanda, bu süreçte öğretmen adaylarına rehberlik eden uygulama öğretim elemanlarının da benzer biçimde kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalar konularında bilgiye ihtiyaç duydukları ve doküman eksikliği yaşadıkları belirlenmiştir. Bu sonuçlardan hareketle, sınıf öğretmeni adayları ile uygulama öğretim elemanlarının her zaman ulaşabilecekleri ve bilgi edinebilecekleri bir destek kaynağı oluşturmak amacıyla, araştırma kapsamında kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalara yönelik

geliştirilen içeriklerin yer aldığı bir web sitesi hazırlanmıştır. Alanyazında da etkili koçluk uygulamalarının temel özelliklerinden biri olarak “konuya ilişkin kitapçıklar, video örnekleri, kılavuzlar ve metinler gibi yardımcı kaynakların sunulması” gerektiği vurgulanmaktadır (Cüre, 2024). Ayrıca, teknolojinin koçluğun daha verimli şekilde yürütülmesine ve öğretmenlerin mesleki deneyimlerinin geliştirilmesine katkı sağlayabileceği ifade edilmektedir (Kurz, Reddy ve Glover, 2017). Bu araştırmada da Öğretmenlik Uygulaması 1 ve 2 derslerinin yürütülmesinde öğretmen adaylarına uygulama rehberine dâhil edilen ek haftalık içeriklere her zaman ulaşabilecekleri ve uygulama okullarındaki ders sunumlarını planlama ve uygulama aşamalarında kendilerine destek sağlayacak bir alan adı (www.kaynastirmaegitimi.com) alınarak web sitesi geliştirilmiş ve Sensei LMS eklentisi üzerinden öğretmen adaylarına öğretmenlik uygulaması sürecinde haftalık etkinliklere dâhil edilen ek görevlere ilişkin sunumlar (PowerPoint sunumları) her hafta ayrı bir ders olacak şekilde web sitesine blog yazısı şeklinde eklenmiş ve e-postaları ile web sitesine kullanıcı olarak kaydedilen öğretmen adaylarının erişimlerine açılmıştır. Coutinho (2008), öğretmen yetiştirme sürecinde Web 2.0 araçlarıyla (blogs, wiki, Google Page Creator, Google Docs) öğretmen adaylarına deneyimler sağlamanın etkili olduğunu belirtmiştir. Bu noktadan hareketle birinci aşamanın tamamlanması sonrasında belirlenen gereksinimler doğrultusunda ilk aşamada blog sayfası olarak yer verilen haftalık etkinliklerin içerikleri ikinci ve üçüncü aşamada grafik tasarım aracı kullanılarak (Canva) görsellerle desteklenmiş içerikler, PowerPoint sunuları ve bu sunulara ait özetlerin yanı sıra sunuların seslendirilmiş kayıtları da web sitesine eklenmiştir.

4.4. Öğretmenlik Uygulaması Sürecinde Kullanılmak

Amacıyla Hazırlanan Web Sitesinde Meydana Gelen Değişiklikler

Araştırmanın birinci uygulama aşamasından sonra öğretmen adaylarından web sitesinin görsellerle zenginleştirilmiş bir görünümde, video ve ek kaynaklarla desteklenmiş bir içerikte olabileceğine yönelik talepleri, tez izleme komitesi toplantıları sonrasında alınan görüşler ve danışman ile yapılan planlama toplantıları

sonucunda alınan kararlar ile web sitesinin görünümünde kullanılan yoğun yazı içeriğine sahip blog yazısı görünümü, görsellerle de zenginleştirilebilen blok modeliyle sayfada birçok bölüm ve bölüme ait görsellerin ve açıklamaların olduğu bir yerleşimle yeniden tasarlanmıştır. Araştırmalar, öğrenilenlerin %83'ünün görme, %11'inin işitme, %3,5'inin koklama, %1,5'inin dokunma ve %1'inin tatma yoluyla öğrenildiğini ortaya koymuştur (Kaya, 2006). Bu bulgular, öğretimde görsel öğelerin önemini açıkça göstermektedir (Yılmaz, 2024). Öğretimde görsel ve işitsel araçların kullanımı öğrenmenin hem daha çabuk hem de daha kalıcı olmasını sağlarken bir öğretim etkinliği ne kadar çok duyu organına hitap ederse öğrenmenin de o kadar iyi gerçekleşmesini de sağlamaktadır (Güngördü, 2003). Bu bağlamda web sitesinde meydana gelen bir diğer değişiklik de birinci aşamadan sonra içeriklerde yapılan değişikliklerdir. Öğretmen adaylarının KPSS hazırlık sürecinde yoğun oldukları ve bu nedenle içeriklerin tamamına gereken dikkati verebilecekleri daha geniş bir zaman dilimine ihtiyaç duydukları göz önünde bulundurularak, haftalık etkinliklerde sunulan içerikler görsellerle desteklenmiş bir özet bölümü hâlinde hazırlanmıştır. Her haftanın ek etkinliğine yönelik ayrı bir özet bölümü oluşturulmuş, sunular seslendirilerek öğretmen adaylarının bu içerikleri sesli biçimde dinleyebilmeleri sağlanmıştır. Ayrıca sunular, farklı formatlarda (MP4, PPT, PDF) indirilebilir şekilde düzenlenmiş ve kişisel ya da mobil cihazlarda depolanmaya uygun biçimde web sitesine eklenmiştir. Konuya özgü faydalı videolar ve web kaynaklarına ulaşabilecekleri bağlantılar için ayrı bir bölüm hazırlanmış; bu kaynaklara ait PDF dosyaları da ilgili "Faydalı Kaynaklar" bölümüne eklenmiştir. Bununla birlikte, teorik derslerde paylaşılan tüm içerikler (ders notları, gözlem formu, kontrol listeleri, uyarlanmış ders planı örnekleri, BEP formatı, infografikler vb.) "Ders Dosyaları" başlığı altında öğretmen adaylarının erişimine sunulmuştur.

Ofis programlarına ait dosyaların ve bağlantıların bilgisayar dışında cep telefonu, tablet gibi diğer cihazlarla da açılıp görüntülenebilmesi, öğrenenlerin istedikleri her an bilgilere erişebilmelerine olanak sağlamaktadır (Sattarov ve Khaitova, 2019). Öğretmen adayları da bunu destekler biçimde özellikle web sitesine girip özetlere kısa sürede cep telefonlarından okuyabildiklerini, faydalı linklerde yer alan videoları, seslendirilmiş sunuları günlük rutinleri esnasında dinleyebildiklerini ve bu durumu faydalı bulduklarını belirtmişlerdir. Alanyazında da öğretmen yetiştiren

lisans programlarının, öğretmen adaylarının kaynaştırma eğitiminin zorluklarına iyi hazırlanmalarını sağlamak için uygulamada farklı yaklaşımlar kullandıkları, bu yaklaşımların içeriğinde çevrim içi kaynaklar kullanılmasının öğretmenlerin eğitim materyallerine, durum çalışmalarına ve etkileşimli öğrenme araçlarına istedikleri zaman erişebilmeleri için esnek öğrenme fırsatları sunabileceği (Johnson vd., 2024) belirtilmiştir. Günümüzde teknolojinin kullanılmadığı bir sınıf ortamı düşünülemez hâle gelmiştir ve sınıflarda teknolojik olanakların artmasıyla birlikte, pek çok öğretim materyali dijital olarak hazırlanmakta ve internet ortamında erişime sunulmaktadır (Saklan ve Ünal, 2019). Bu doğrultuda, araştırmanın son aşamasında öğretmen adaylarının EBA ve UYET kaynaklarına erişim sağlamaları ve bu kaynaklardan yararlanmalarına yönelik olarak öğretmenlik uygulaması rehberine ilgili etkinlik eklenmiş; ayrıca, öğretmen adaylarının bu kaynaklara web sitesi üzerinden de kolaylıkla ulaşabilmeleri amacıyla "Faydalı Linkler" bölümüne EBA ve UYET kaynaklarının bağlantıları eklenmiştir.

4.5. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Kaynaştırma Eğitimi ve Öğretimsel Uyarlamaları İçeren Öğretmenlik Uygulaması Sürecine Yönelik Görüşleri

Sınıf öğretmeni adaylarının kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamaları içeren öğretmenlik uygulaması sürecine yönelik görüşlerinden elde edilen sonuçlar “Öğretmenlik Uygulaması Süreci, Web Desteği, Öğretimsel Uyarlamalar ve BEP” başlıkları altında tartışılmıştır.

4.5.1. Öğretmenlik Uygulaması Süreci

Araştırmada tüm uygulama aşamalarında öğretmen adayları öğretmenlik uygulaması sürecinin teorik derslerine ilişkin deneyimlerinde çoğunlukla uyarlanmış ders planı hazırlamada gelişme gösterdiklerini düşündüklerini belirtmişler, bunun yanında uyarlanmış ders planı yaparken zorlandıklarını ancak öğretim elemanı dönütleriyle daha iyi anladıklarını belirten öğretmen adayları da olmuştur. Weber ve

Greiner (2019), yaptıkları çalışmada uygulama öğretmen elemanı tarafından öğretmen adaylarına verilen desteğin, kaynaştırma eğitime yönelik tutumlar üzerinde de bir etkisi olduğunu saptamışlardır. İlk uygulama aşamasında bazı öğretmen adayları, uygulama yaptıkları sınıflarda kaynaştırma öğrencisi bulunmaması nedeniyle, kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalara ilişkin kazandıkları bilgilerin teoride kaldığını ve uygulama deneyimi eksikliği yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bu durum doğrultusunda, sonraki uygulama aşamalarında her öğretmen adayının kaynaştırma öğrencisi bulunan sınıflarda öğretmenlik uygulamasına devam etmesi sağlanmış; adaylar bu deneyimden memnun kaldıklarını ve bu süreçte kaynaştırma eğitime yönelik olumlu tutum geliştirdiklerini ifade etmişlerdir. Son aşamada ise uyarlanmış ders planı ile aktif katılım göstererek ders anlatan öğretmen adayları, bu deneyimin mesleki gelişimlerine katkı sağladığını ve memnuniyetlerini artırdığını belirtmişlerdir.

Alanyazında, kaynaştırma eğitime yönelik öğretmen adaylarının hazırlanmasında yalnızca teorik derslerin değil, aynı zamanda saha deneyimlerinin de programa dâhil edilmesi gerektiği sıklıkla vurgulanmaktadır. Nitekim Vandervieren ve Struyf (2021) tarafından yürütülen bir çalışmada, katılımcılara sağlanan teorik bilgilerin yanı sıra yapılan sınıf gözlemlerinin, öğretmen adaylarının bilgi birikimlerini artırmalarına ve öğretim becerilerini şekillendirme süreçlerinde daha fazla özgüven kazanmalarına yardımcı olduğu belirtilmiştir. Benzer biçimde bu araştırmanın tüm uygulama aşamalarında öğretmen adayları, sürece ilişkin genel memnuniyetlerini dile getirmişlerdir. Ancak, süreci olumsuz etkileyen bir unsur olarak uygulama yaptıkları sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma öğrencilerine yönelik olumsuz tutumlarını ifade etmişlerdir. Ayrıca bazı öğretmen adayları, uygulama okullarındaki kaynaştırma öğrencilerinin sosyal kabul gördüğünü belirtirken, bazıları ise bu kabulün sağlanmadığını ifade etmiştir. Öğretmen adayları her uygulama aşamasında destek eğitim odasında gözlem yapma yönündeki isteklerini dile getirmişlerdir.

Üçüncü uygulama aşamasında öğretmen adayları, öğretmenlik uygulaması sürecindeki teorik derslerin uzaktan yapılmasının bazı dezavantajlar yarattığını belirtmişlerdir. Araştırmada uzaktan eğitim sürecinde derse katılımın ve öğretmen adaylarının dikkatlerini sürdürmede zorlanmaları nedeniyle, haftalık teorik ders

etkinliklerini desteklemek amacıyla, öğretmen adaylarının uygulama okuluna gittikleri günlerde öğle aralarında ek toplantılar düzenlenmiştir. Bu toplantılarla ilgili olarak öğretmen adaylarından biri, bu uygulamadan duyduğu memnuniyeti ifade etmiştir.

4.5.2. Web Desteği

Araştırmanın ilk aşamasında öğretmen adaylarının çoğu web sitesini kullanmadıklarını belirtirken web sitesinin basit bir arayüze sahip olduğunu ancak içeriğin zenginleştirilmesi ve görsellerle desteklenmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Gökmen ve Solak (2015)'in çalışmasında da öğretmen adayları bilgisayar destekli öğretim yönteminde animasyonların kullanılması, görsel ve ilgi çekici olması ve kalıcı öğrenme sağlaması gibi olumlu yönde görüşler belirtmişlerdir. Bu çalışmada da ikinci uygulama aşamasında görünüm ve içeriğin bu yönde geliştirilerek öğretmen adaylarının kullanımına sunulan web sitesini öğretmen adaylarının görüşlerinden alınan bilgiler doğrultusunda tüm adaylar tarafından kullandığı görülmüştür. Öğretmen adayları, web sitesini kullanmama nedenleri arasında KPSS hazırlık sürecinin yoğunluğunu ve uygulama öğretim elemanının desteğini yeterli bulmalarını göstermiştir. Bu nedenle bazı adaylar, sayfayı kullanma ihtiyacı duymadıklarını belirtmişlerdir. Buna karşılık, web sitesini kullanan adaylar ise özellikle içerik incelemek ve kaynaklara erişim sağlamak amacıyla sayfadan yararlandıklarını ifade etmişlerdir. Araştırmanın ikinci uygulama aşamasında, görünüm ve içeriği geliştirilen web sitesini tüm öğretmen adaylarının kullandığı görülmüş; ayrıca sayfa görünümüne ilişkin herhangi bir zenginleştirme önerisinde bulunulmamıştır. Benzer şekilde, ikinci uygulama aşamasında bazı öğretmen adayları web sitesini bilgi edinme ve ek kaynaklara erişim amacıyla aktif olarak kullandıklarını belirtmiş; bazıları ise sayfayı yalnızca sınırlı düzeyde kullandıklarını ifade etmişlerdir. Üçüncü uygulama aşamasında ise öğretmen adaylarının görüşleri, birinci uygulama aşamasına benzer biçimde, web sitesini sınırlı kullandıkları ya da hiç kullanmadıkları yönündedir. Web sitesini kullanmayan öğretmen adayları, kişisel nedenleri olduğunu belirtirken; sınırlı kullandığını ifade edenler, sayfayı özellikle uyarlanmış ders planı hazırlama sürecinde bilgi edinmek amacıyla kullandıklarını belirtmişlerdir. Altıntaş ve İzgören (2014), öğretmen adaylarının KPSS hazırlık sürecinin yoğunluğu nedeniyle öğretmenlik

uygulamasına gereken önemi veremediklerini ortaya koymuştur. Bu duruma paralel olarak, birinci ve ikinci uygulama aşamalarında da bazı öğretmen adayları, KPSS hazırlık sürecinin yoğun geçmesi nedeniyle web sitesini ya hiç kullanamadıklarını ya da sınırlı kullandıklarını dile getirmişlerdir. Ayrıca öğretmen adayları, araştırma süreci boyunca KPSS hazırlık sürecinin yoğunluğunu sürdürdüklerini ve web sitesinin içeriğinden en çok özetlerden yararlandıklarını ifade etmişlerdir. Özetlerin kısa ve önemli bilgiler içerdiğini belirtmişler; ek okuma dosyalarını ve haftalık etkinlik içeriklerini ise etkili kaynaştırma uygulamalarını destekleyecek kaynaklar olarak görüp daha sonra kullanmak üzere indirdiklerini belirtmişlerdir. Benzer şekilde, video içeriklerin çoğunlukla kısa ve öz bilgiler sunduğunu ve bu nedenle faydalı bulunduğunu da dile getirmişlerdir. Ayrıca bazı öğretmen adayları, seslendirilmiş haftalık etkinlik sunularını okuyarak değil dinleyerek zaman kazandıklarını ifade etmişlerdir.

Öğretmen adaylarının sıklıkla dile getirdikleri bir diğer görüş, web sitesine giriş yapıldıktan sonra karşısına çıkan kişiselleştirme sayfasının kaldırılması ya da daha sade bir biçime dönüştürülmesi yönündedir. Adaylar, bu sayfanın açılmasıyla birlikte haftalık etkinliklere nasıl ulaşacaklarını bulmakta zorlandıklarını ve bu durumun kafa karışıklığına yol açtığını belirtmişlerdir. Web sitesinin içeriğine yönelik öğretmen adaylarının tüm uygulama aşamalarında sundukları görüşler, genellikle sayfa içeriğinin yararlı olduğu yönündedir.

4.5.3. Öğretimsel Uyarlamalar

Araştırmada öğretmen adaylarının öğretimsel uyarlamalara yönelik görüşleri öğretim içeriğinin uyarlanması, öğretimin sunumunda uyarlamalar, öğretim ortamının uyarlanması ve öğretimin değerlendirilmesinde uyarlamalar olmak üzere dört temada incelenmiştir. Birinci uygulama aşamasında öğretmen adayları öğretim içeriğinin uyarlanmasının öğrencinin öğrenmesini kolaylaştıracağını ifade ederken ikinci uygulama aşamasında öğretmen adayları öğretim içeriğinin uyarlanmasına yönelik olarak çoğunlukla öğrenci ihtiyacına uygun uyarlama yapılması gerektiğini, bu bağlamda basitleştirme/zenginleştirmeler yapılabileceğini ifade etmişlerdir. Deniz ve

Çoban (2019)'un çalışmasında kaynaştırma eğitiminde öğretim içeriğinde düzenleme yapan öğretmenlerin yoğunlaştıkları uyarlamalarda da etkinliğin basitleştirilmesi ve öğrencilere uygun etkinliğin hazırlanması yer almıştır. Vural ve Yıkılmış (2008)'in yaptıkları araştırmada da öğretmenlerin büyük çoğunluğunun amaçlarda basitleştirmeler yaptığı saptanmıştır. Nizamoğlu'nun (2006) yapmış olduğu çalışmada da benzer şekilde öğretmenlerin amaçlarda basitleştirmeler yaptığı ve düzeye göre amaçlar belirlediği görülmüştür. Üçler ve Yıkılmış (2021)'in çalışmasında da aynı sonuçlara ulaşılmıştır. Ayrıca çalışmada içeriğin sunumunda yapılan uyarlamalarda öğretmenlerin büyük grup öğretimi, küçük grup öğretimi, akran merkezli uygulama, öğrencinin önceki bilgilerini harekete geçirme, öğrenciye ön uyarın verme, pekiştireç kullanma, ders amacının açıklanması, öğrenciyi öğrenmeye hazırlama, basit dil kullanımı gibi uygulamalara yer vermedikleri görülmüştür. Bu araştırmada ise öğretmen adayları birinci ve ikinci uygulama aşamasında öğretim yönteminin/tekniklerinin öğrenci gereksinimine göre seçilmesi gerektiğini ifade ederken üçüncü uygulama aşamasında öğretimin sunumunda öğretmen adaylarının çoğunluğunun öğrenmeyi kolaylaştıran yöntem ve tekniklerin seçilmesine yönelik görüş belirttikleri görülmüş, ayrıca diğer uygulama aşamalarından farklı olarak çoğunlukla bireysel öğretim ve küçük grup öğretiminin de kullanılabileceğini ifade etmişler, hazırlamış oldukları uyarlanmış ders planlarında da çoğunlukla birebir öğretimi kullandıkları görülmüştür. Öğretimin sunumunda öğretmen adayları çoğunlukla pekiştireç kullanımının gerekliliğine yönelik görüşlerini ifade ederken pekiştirecin ilgi ve motivasyonu arttıracığına yönelik gerekçe belirtmişlerdir. Bunu destekler biçimde Babayigit ve Erkuş (2016)'un çalışmasında da sınıf öğretmenlerinin tamamı kullanılan pekiştireçlerin öğrencileri motive ettiğini belirtmişlerdir. Araştırmada birinci ve üçüncü uygulama aşamalarından farklı olarak ikinci uygulama aşamasında öğretmen adaylarının öğretimin sunumundaki görüşlerinde çoğunlukla ifade ettikleri bir görüş de materyallerde uyarlamaların yapılması ve kaynaştırma öğrencisinin dikkatini çekecek materyaller kullanılması gerektiği yönündeki görüşleridir. Vural ve Yıkılmış (2008)'in çalışmasında ise sınıf öğretmenlerinin çoğunun materyallerde uyarlama yapmadıkları görülmüştür. Ancak bu araştırmadaki bulguyu destekler şekilde söz konusu araştırmada da uyarlama yapan sınıf

öğretmenlerinin materyallerin en çok dikkat çekici ve amaca uygun olmasına dikkat ettikleri belirtilmiştir.

Birinci uygulama aşamasına katılan öğretmen adaylarının biri hariç tüm öğretmen adayları öğretim ortamında yapılabilecek uyarlamalara oturma düzenindeki düzenlemeleri söylemiş yalnızca bir öğretmen adayı okul geneli fiziksel düzenlemelerin yapılabileceğini ifade etmiştir. İkinci uygulama aşamasında ise bu görüşe ek olarak hazırladıkları uyarlanmış ders planlarında ortam ısısı ve aydınlatmaya da dikkat edilmesi gerektiğini öğrendiklerini belirten öğretmen adayları olmuştur. Bu noktada öğretmen adayları ile paylaşılan uyarlanmış ders planı örnekleri ve uyarlanmış ders planı şablonunun öğretmen adaylarına ortam düzenlemesi konusunda bir etkisi olduğu düşünülebilir. Düşek (2013)'ün yaptığı araştırmada da hizmet dönemindeki öğretmenlerin fiziksel uyarlamalar olarak oturma düzeninde düzenlemeler yaptıkları saptanmış, okul geneli ve sınıfta fiziksel düzenlemelerin çoğunlukla olmadığı belirlenmiştir. Üçüncü uygulama aşamasında ise öğretmen adayları birinci ve ikinci uygulama aşamasındaki görüşlerden farklı olarak öğrenci gereksinimine göre dikkat yoğunlaştırıcı ortam düzenlemelerini kapsayacak sınıf içi fiziksel düzenlemelerin yapılması gerektiğini de ifade etmişlerdir. Sınıfın fiziksel yapısında yapılabilecek düzenlemelere yönelik bu görüşlerinde öğretmenlik uygulaması sürecinde hazırladıkları uyarlanmış ders planlarının ve uygulama öğretim elemanı tarafından planlarda yer alan uyarlamalar için kendilerine verilen dönütlerin etkisi olduğu düşünülebilir.

Öğretmen adayları birinci uygulama aşamasında kaynaştırma öğrencisinin değerlendirilmesinin öğrencinin düzeyine uygun şekilde yapılması gerektiği ve öğrenci için sınavlarda basitleştirmeler yapılabileceğini belirtmişlerdir. İkinci uygulama aşamasında da aynı görüşler yer almakla birlikte birinci uygulama aşamasından farklı olarak öğretmen adaylarının çoğunlukla belirttikleri diğer bir uyarlama ise kaynaştırma öğrencisine ek süre verilmesi olmuştur. Ayrıca sınav türünde/kağıdında/ortamında uyarlamalar yapılabileceğine yönelik görüşler de yer almış bir öğretmen adayı ise sürecin değerlendirilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Üçüncü uygulama aşamasında da öğretmen adayları diğer aşamalara benzer şekilde

sınavlarda uyarlamalar yapılması gerektiğini belirtirken ikinci uygulama aşamasında olduğu gibi sürecin değerlendirilmesi gerektiğini de belirtmişlerdir. Saraç ve Çolak'ın (2012) yaptıkları araştırmada ise öğretmenlerin çoğunun öğrencilerinin ders içi etkinliklere katılımını, performans çalışmalarını, ders içi/ders dışı faaliyetlerini değerlendirdikleri görülmüştür. Vural ve Yıkılmış (2008)'in araştırmasına katılan kaynaştırma sınıfı öğretmenlerinin sözlü sınav, test ve gözlem tekniklerini ise daha fazla kullandıkları görülmüştür.

4.5.4. Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı

Bireysel öğrenme ihtiyaçlarına yönelik planlama, onlarca yıldır uluslararası eğitim programlarının temel özelliklerinden biri olmuştur (UNESCO, 1994). BEP, her öğrencinin yetenekleri ve ilgi alanlarına göre öğrenimin kişiselleştirilmesi uygulamasında anlam kazanmaktadır (Ferguson, 2008) ve BEP'nin gelişimini destekleyen temel ilke iş birliğidir (Bhroin ve King, 2020). Araştırmada, uygulamanın tüm aşamalarında öğretmen adayları, BEP'nin hazırlanarak uygulanması gerektiğini; bu sayede kaynaştırma öğrencisinin gelişiminin destekleneceğini ve BEP'nin, ekip üyeleri arasında iş birliği içinde yürütülmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Bu bulguları destekler şekilde Yılmaz ve Batu (2016) da öğretmenlerin, BEP hazırlanırken tüm paydaşların görüşlerinin alınması, iş birliği içerisinde çalışılması ve süreçte yer alan herkesin BEP konusunda koordineli olması hâlinde başarının artacağını düşündüklerini ortaya koymuşlardır. Araştırmanın birinci uygulama aşamasında dile getirilen görüşlerden biri, lisans programındaki derslerin BEP konusunda yetersiz kaldığı yönündedir. Üçüncü uygulama aşamasında da bir öğretmen adayı, BEP hakkında bilgi sahibi olmadığını belirtmiştir. Alan yazında, BEP'nin hazırlanması, uygulanması ve değerlendirilmesinin hem teorik hem de pratik donanım gerektirdiği; bu nedenle Sınıf Öğretmenliği Programı ile Rehberlik ve Araştırma Merkezleri'nde (RAM) görev almak üzere öğretmen yetiştiren programlarda BEP'nin yalnızca bir konu değil, bağımsız bir ders olarak ele alınmasının daha yararlı olacağı önerilmektedir (Camadan, 2012). Ayrıca yapılan bazı araştırmalar (Çuhadar, 2006; Güleriyüz, 2014; Öztürk ve Eratay, 2010; Zeybek, 2015) da öğretmenlerin BEP

hazırlama konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıklarını ortaya koymuştur. Bu bağlamda, öğretmenlerin BEP konusundaki bilgilerinin, genellikle meslek hayatlarında özel gereksinimli öğrencilerle karşılaşma olasılıklarının yüksek olması ve görev yaptıkları okullarda bu öğrencilerle ilgili çalışmalar yapmaları sayesinde edinildiği ifade edilmektedir. Araştırmanın ikinci ve üçüncü uygulama aşamasında, öğretmen adayları uygulama okulunda kaynaştırma öğrencilerine yönelik BEP'nin hazırlanmadığını ve uygulanmadığını belirtmişlerdir. Gün ve Zorluoğlu (2023) çalışmalarında, öğretmenlerin BEP hazırlama ve uygulamaya yönelik kullandıkları metaforlar ve gerekçeler üzerinden; BEP'lerin çoğunlukla hazırlanmadığı, internetten hazır olarak temin edildiği ve bu nedenle formalite olarak algılandığı sonucuna ulaşmışlardır. Ayrıca BEP'lerin, yalnızca denetimlere karşı bir zorunluluk olarak hazırlandığı ve sınıf mevcutlarının uygulamayı imkânsız hâle getirdiğine ilişkin görüşler de çalışmada yer almaktadır. Benzer şekilde, Yazıcıoğlu, Sümer ve Dodur (2021), öğretmenlerin BEP'leri internetten hazır olarak aldıklarını saptamış; İlik ve Sarı (2017) ise öğretmenlerin BEP'leri biçimsel bir işlem olarak gördüklerini ifade etmişlerdir. Bu sonuçlar, çalışmada elde edilen bulgularla örtüşmektedir. Öte yandan Saraç ve Çolak (2012) ise çalışmalarına katılan sınıf öğretmenlerinin çoğunlukla BEP hazırladıklarını ve yalnızca az sayıda öğretmenin uygulamada sorun yaşadığını belirtmişlerdir.

4.6. Varsayımlar ve Sınırlılıklar

Bu araştırma aşağıda yer alan varsayımlar ve sınırlılıklar çerçevesinde gerçekleştirilmiş olup araştırma sonuçları bu varsayım ve sınırlılıklar dâhilinde düşünülerek yorumlanmalıdır.

Araştırma Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı'nda; 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Dönemi'nde dördüncü sınıfta okuyan altı öğretmen adayı, 2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı Güz Dönemi'nde dördüncü sınıfta okuyan on iki öğretmen adayı ve 2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Dönemi'nde dördüncü sınıfta okuyan on öğretmen adayının katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın ihtiyaç analizinde ve uygulama aşamalarında yapılan yarı yapılandırılmış görüşmelerde katılımcıların görüşme sorularına içtenlikle cevap verdikleri varsayılmıştır.

Araştırma sürecinde geliştirilen öğretmenlik uygulaması rehberleri Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı tarafından hazırlanarak öğretmenlik uygulaması sürecinde kullanılan uygulama rehberlerinin mevcut içeriği korunarak ek içerikler geliştirilerek biçimde şekillendirilmiştir.

Araştırma sürecinde geliştirilen web sitesi, herhangi bir dış finansal destek kullanılmaksızın, tamamen araştırmacının kendi imkânlarıyla oluşturulmuş ve yapılandırılmıştır.

4.7. Öneriler

Bu başlık altında araştırmanın sonuçlarına dayalı olarak önerilere yer verilmiş, öneriler “Uygulamaya Yönelik Öneriler” ve “İleri Araştırmalara Yönelik Öneriler” başlıkları altında belirtilmiştir.

4.7.1. Uygulamaya Yönelik Öneriler

- Öğretmen adaylarının uygulama okullarında her hafta farklı bir sınıfta görev yapmaları, öğrencilerin öğrenme ve davranış özelliklerini yeterince gözlemleyip değerlendirememelerine neden olabilmektedir. Bu durumu önlemek amacıyla, öğretmen adaylarının farklı sınıf düzeyinde belirli sürelerle aynı sınıflarda kalmaları sağlanarak öğrencileri daha yakından tanımalarına ve gelişimlerini izlemelerine olanak tanınabilir.
- Etkili kaynaştırma uygulamalarını desteklemeye yönelik olarak yürütülen öğretmenlik uygulaması süreci, uygulama rehberi ve web sitesinden öğretmen adaylarının en üst düzeyde yararlanabilmeleri ve hazırbulunuşluklarının artırılabilmesi için, lisans eğitimi süresince yalnızca “Özel Eğitim ve

Kaynaştırma” dersiyle sınırlı kalmayıp, farklı zorunlu veya seçmeli derslerin de programa dâhil edilmesine yönelik düzenlemeler yapılabilir.

- Öğretmenlik uygulaması sürecinde hazırlanan uygulama rehberi ve web sitesi içeriğiyle uyumlu olarak, uygulama sınıf öğretmenlerinin de etkili kaynaştırma uygulamalarını destekleyecek etkinliklerde aktif sorumluluk üstlendikleri bir öğretmenlik uygulaması süreci geliştirilebilir.

4.7.2. İleri Araştırmalara Yönelik Öneriler

- Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı’ndaki uygulama öğretim elemanları tarafından araştırma sürecinde hazırlanan uygulama rehberi ve web sitesi kullanılarak gerçekleştirilen öğretmenlik uygulaması sürecinde öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencileri için öğretimi planlama ve sunma becerileri incelenebilir.
- Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı öğretmenlik uygulaması rehberi temel alınarak hazırlanan uygulama rehberinden ve etkili kaynaştırma uygulamalarını destekleyebilecek içeriğe sahip web sitesi tasarımından elde edilen deneyimler doğrultusunda öğretmen yetiştiren diğer anabilim dallarının öğretmenlik uygulaması süreçleri dikkate alınarak geliştirilen uygulama rehberlerinin ve web sitesinin öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencileri için öğretimi planlama ve sunma becerileri incelenebilir.
- Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı öğretmenlik uygulaması sürecinin etkili kaynaştırma uygulamalarını destekleyecek biçimde ve geleneksel biçimde olacak şekilde yürütüldüğü gruplarda yer alan öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencileri için pedagojik bilgi ve uygulama becerilerinin değerlendirildiği deneysel araştırmalar yapılabilir.
- Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı öğretmenlik uygulaması sürecinde etkili kaynaştırma uygulamalarını desteklemek amacıyla hazırlanan uygulama

rehberine ve web sitesine kaynaştırma öğrencilerinin sosyal kabulü ve sınıf içi etkileşimlerinin arttırılmasına yönelik içeriklerin de eklendiği bir araştırma yapılabilir.

- Lisans düzeyinde öğretmen yetiştiren tüm anabilim dallarının öğretmenlik uygulaması süreçlerinde kullanılan uygulama rehberlerine özel gereksinimli öğrencilerin yanı sıra kapsayıcı eğitimin hedef kitlesindeki diğer öğrenciler için de haftalık etkinlikler dahil edilerek web destekli koçluğun da kullanıldığı araştırmalar yapılabilir.
- Etkili kaynaştırma uygulamalarını desteklemek amacıyla geliştirilen web sitesine öğretmen adaylarının kendi kendilerine öğrenmelerini destekleyecek kitapçıklar/modüller eklenerek gerçekleştirilen öğretmenlik uygulaması süreçlerinin öğretmen adaylarının etkili kaynaştırma uygulamalarına yönelik becerilerinin değerlendirildiği araştırmalar yapılabilir.
- Öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması sürecinde yürütülen sosyal etkileşim etkinliklerinin, adayların bilişsel, duygusal ve mesleki gelişimleri üzerindeki etkilerini inceleyen ve bu kapsamda, sosyal etkileşim temelli uygulamaların öğretmen kimliğinin inşasına katkısını ortaya koyan araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Acarlar, F. (2016). Kaynaştırma modeli ve özel gereksinimli çocukların özellikleri. B. Sucuoğlu & H. Bakkaloğlu (Eds.), *Okul öncesinde kaynaştırma* içinde. (s. 19-35). Kök Yayıncılık.
- Ainscow, M., Booth, T. & Dyson, A. (2006). *Improving schools, developing inclusion*, Routledge.
- Akcan, E. ve İlgar, L. (2016). Kaynaştırma sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma konusundaki yeterliliklerinin araştırılması. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13-2(25), 2016-1, 27-39.
- Alaz, A. ve Birinci-Konur, K. (2009). *Öğretmen adaylarının Öğretmenlik Uygulaması dersine yönelik deneyimleri* [Bildiri sunumu]. 1. Uluslararası Eğitim Araştırmaları Kongresi, Çanakkale.
- Allday, R. A., Neilsen-Gatti, S. & Hudson, T. M. (2016). Preparation for inclusion in teacher education pre-service curricula”, *Teacher Education and Special Education*, 36(4), 298–311.
- Altunova, N. ve Aslan, M. (2019). Güncellenen Sınıf Öğretmenliği Lisans Programının öğretim elemanı görüşlerine göre değerlendirilmesi. H. İ. Özok ve C. Aladağ (Eds.), *Eğitim Pratiğimiz Üzerine Araştırmalar* içinde. (s. 393-409), Pegem A Yayıncılık.
- Anderson, T. & Shattuck, J. (2012). Design-based research: A decade of progress in education research?. *Educational Researcher*, 41(1), 16-25. <https://dx.doi.org/10.3102/0013189X11428813>.
- Andrew, L. (2002). Preparing general education pre-service teachers for inclusion: Web-enhanced case-based instruction”, *Journal of Special Education Technology*, 17(3), 27-35.

- Anılan, H. ve Kayacan, G. (2015). Sınıf öğretmenlerinin gözüyle kaynaştırma eğitimi gerçeği [Özel Sayı]. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, XIV. Uluslararası Katılımlı Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu (21-23 Mayıs 2015) Özel Sayısı, 74-90.
- Babayiğit, Ö. ve Erkuş, B. (2017). Sınıf öğretmenlerinin derslerde kullandıkları pekiştireç ve cezaların etkililiği. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(2), 567-580.
- Baki, A. ve Gökçek, T. (2007). Matematik öğretmeni adaylarının benimsedikleri öğretmen modeline ilişkin bazı ipuçları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32, 22-31.
- Bakkaloğlu, H. (2007). Yeni ilköğretim programları ve öğretmen yeterlikleri ışığında etkili kaynaştırma uygulamaları (Kitap incelemesi). *İlköğretim Online*, 6(2), 10-11.
- Berkant, H. G. ve Atılgan, G. (2017). Sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine yönelik yaşadıkları sorunlar ve çözüm önerileri. *Journal of Educational Reflections*, 1(1), 13-25.
- Bērziņa, Ž. (2011). School-based mentoring for professional development of inclusive school teachers. *Journal of Teacher Education for Sustainability*, 13(1), 72–83. <https://doi.org/10.2478/v10099-011-0006-0>
- Bhroin, Ó. N. & King, F. (2020). Teacher education for inclusive education: A framework for developing collaboration for the inclusion of students with support plans. *European Journal of Teacher Education*, 43(1), 38-63. <https://doi.org/10.1080/02619768.2019.1691993>
- Bilgiç, E. (29). *Kaynaştırma uygulamalarındaki öğretimsel uyarlamalar eğitiminin sınıf öğretmenlerinin öğretimsel uyarlamaların önemine ilişkin görüşlerine etkisi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Anadolu Üniversitesi.
- Boyacı, Z., Kılıç, A. ve Şahin, Ş. (2016). Bireylerin geleceğinin şekillenmesine sınıf öğretmenlerinin etkisi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(2), 701-718.

- Bull, B. & Buechler, M. (1996). *Learning together. professional development for better schools*. Indiana Univ., Bloomington. Education Policy Center.
- Burton, D. & Pace, D. (2009). Preparing pre-service teachers to teach mathematics in inclusive classrooms: A three-year case study. *School Science and Mathematics*, 109(2), 108-115. <https://doi.org/10.1111/j.1949-8594.2009.tb17943.x>
- Bümen, N. T., Ateş, A., Çakar, E., Ural, G. ve Acar, V. (2012). Türkiye bağlamında öğretmenlerin mesleki gelişimi: Sorunlar ve öneriler”, *Millî Eğitim*, Sayı 194, Bahar/2012, 31-50.
- Camadan, F. (2012). Sınıf öğretmenleri ve sınıf öğretmeni adaylarının kaynaştırma eğitimine ve BEP hazırlamaya ilişkin öz-yeterliklerinin belirlenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(39), 128-138.
- Cansaran, A., İdil, Ö. ve Kalkan, M. (2006). Fen Bilgisi Eğitimi Anabilim Dallarındaki okul deneyimi uygulamalarının değerlendirilmesi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26(1), 83-99.
- Charles, E., Metsala, J. & Specht, J. (2023). Gains in pre-service teacher efficacy for inclusive education: Contributions of initial beliefs and practicum length. *International Journal of Inclusive Education*. <https://doi.org/10.1080/13603116.2023.2264855>
- Clunies-Ross, P, Little, E. & Kienhuis, M. (2008). Self-reported and actual use of proactive and reactive classroom management strategies and their relationship with teacher stress and student behavior. *Educational Psychology*, 28, 693-710.
- Collins, A. (1990). Toward a design science of education. Technical report no. 1. Center for Technology in Education, New York, NY.
- Collins, A., Joseph, D. & Bielaczyc, K. (2004). Design research: Theoretical and methodological issues. *Journal of the Learning Sciences*, 13(1), 15-42. <http://www.jstor.org/stable/1466931>

- Coşkunserçe, O. ve Bedir Erişti, S. D. (2017). Uluslararası öğrencilerin kültürel uyum sürecine yönelik tasarım tabanlı araştırma yaklaşımına dayalı çevrimiçi oryantasyon uygulamasının geliştirilmesi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 7(1), 83-104.
- Coutinho, C. P. (2008). Web 2.0 tools in pre-service teacher education programs: An example from Portugal. *ECEL 2008: proceedings of the European Conference on e-Learning*, 7, (p 239-245). Agia Napa, Cyprus. Academic Publishing.
- Cüre, G. (2024). *Web tabanlı koçluğa dayalı akıcı okuma becerileri öğretim paketinin öğretmenlerin ve öğrencilerin hedef becerilerine etkisi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Anadolu Üniversitesi.
- Çelik, Y. ve Gül, İ. (2018). Öğretmen adaylarının görüşlerine göre Öğretmenlik Uygulaması dersinin değerlendirilmesi. *Asya Öğretim Dergisi*, 6(2), 81-103.
- Çeşme, F. M. (2021). *Öğretmenlerin sınıf yönetimi sürecinde karşılaştıkları sorunların çözümünde müdür ve müdür yardımcılardan yararlanma durumu*. International Pegem Conference on Education (IPCEDU-2021), 171-184, Pegem Akademi.
- Çuhadar, Y. (2006). *İlköğretim okulu 1-5. sınıflarda kaynaştırma eğitime tabi olan öğrenciler için bireyselleştirilmiş Eğitim Programlarının hazırlanması, uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesi ile ilgili olarak sınıf öğretmenleri ve yöneticilerin görüşlerinin belirlenmesi* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Zonguldak Karaelmas Üniversitesi.
- Darling-Hammond, L. (2006). Constructing 21st-century teacher education. *Journal of Teacher Education*, 57(3), 300-314.
<https://doi.org/10.1177/0022487105285962>
- Das, A. K., Kuyini, A. B. & Desai, I. P. (2013). Inclusive education in India: Are the teachers prepared?. *International Journal of Special Education*, 28(1), 27-36.

- Deliveli, K. (2019). Lisans düzeyinde uygulamalı kaynaştırma eğitimi modelinin çıktılarının değerlendirilmesine yönelik bir durum çalışması. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 6(42), 2509-2525.
- Deniz, E. ve Çoban, A. (2019). Kaynaştırma eğitime ilişkin öğretmen görüşleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(70), 734-761.
- Desimone, L. M. (2009). Improving impact studies of teachers' professional development: Toward better conceptualizations and measures. *Educational Researcher*, 38(3), 181–199. <https://doi.org/10.3102/0013189X08331140>
- Diken, İ. H. ve Batu, S. (2010). Kaynaştırmaya giriş, İbrahim H. Diken (Ed.). *İlköğretimde kaynaştırma içinde*, (s. 1-25), Pegem Akademi.
- Driver, M. K., Zimmer, K. E., Khan, O., Sadler, J. V. & Draper, E. (2024). Preparing general education teachers for inclusive settings: Integrating high-leverage practices and mixed-reality simulation in pre-service coursework. *Education Sciences*, 14(4), 428. <https://doi.org/10.3390/educsci14040428>
- Düşek, G. (2013). Okul öncesi öğretmenleri ve ilköğretim öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine yönelik düşüncelerinin incelenmesi. 5th International Congress of Educational Research. Yayın No:950393
- European Commission [EC] (2019). *Continuing professional development teachers working early childhood and school education*. 2 Kasım 2020 tarihinde https://eacea.ec.europa.eu/national_policies/eurydice/content/continuing_professional_development_teachers_working_early_childhood_and_school_education_34_en adresinden edinilmiştir.
- Ferguson, D. L. (2008). International trends in inclusive education: The continuing challenge to teach each and every one. *European Journal of Special Needs Education* 23(2), 109-120. <https://doi.org/10.1080/08856250801946236>

- Florian, L. (2019). Preparing teachers for inclusive education. M. A. Peters (Ed.), In *Encyclopedia of teacher education* (pp.1-6), Springer. https://doi.org/10.1007/978-981-13-1179-6_39-1
- Forlin, C. (2010). Reframing teacher education for inclusion. C. Forlin (Ed.), in *Teacher education for inclusion: Changing paradigms and innovative approaches*, (pp. 3-12). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203850879>
- Forlin, C., Kawai, N. & Higuchi, S. (2014). Educational reform in Japan towards inclusion: Are we training teachers for success?. *International Journal of Inclusive Education*, 19(3), 314-331. <https://doi.org/10.1080/13603116.2014.930519>
- Forlin, C, Loreman, T., Sharma, U. & Earle, C. (2009). Demographic differences in changing pre-service teachers' attitudes, sentiments and concerns about inclusive education. *International Journal of Inclusive Education*, 13(2), 195-209. <https://doi.org/10.1080/13603110701365356>
- Freedman, J., Applebaum, A., Woodfield, C. & Ashby, C. (2019). *Integrating disability studies pedagogy in teacher education*. <https://jtds.commons.gc.cuny.edu/integrating-disability-studies-pedagogy-in-teacher-education/>
- Genç, S. Z. (2005). Sınıf öğretmenini yetiştirme meselemiz. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11, 86-99.
- Gök, R. (2013). *Kaynaştırma eğitimi öğrencisi bulunan ilkökul sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde karşılaştıkları zorluklar ve bu zorluklarla başa çıkma yöntemleri* [Yüksek lisans tezi, Akdeniz Üniversitesi]. Akdeniz Üniversitesi Açık Erişim Sistemi. <http://acikerisim.akdeniz.edu.tr/handle/123456789/2017>
- Gökmen, A. ve Solak, K. (2015). Bilgisayar destekli çevre eğitiminin öğretmen adaylarının madde döngüleri konusundaki başarılarına etkisi. *GEFAD / GUJGEF*, 35(3), 575-594.

- Görgen, İ., Çokçalışkan, H. ve Korkut, Ü. (2012). Öğretmenlik uygulaması dersinin öğretmen adayları, uygulama öğretmenleri ve uygulama öğretim üyeleri açısından işlevselliği. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 28, 56-72.
- Güleryüz, B. (2014). *Sınıf öğretmenlerinin ve sınıf öğretmeni adaylarının kaynaştırma eğitimine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Bülent Ecevit Üniversitesi.
- Gün Şahin, Z. ve Gürbüz, R. (2016). On the proficiency of secondary teachers educating inclusive students. *Adıyaman University Journal of Educational Sciences*, 6(1), 138-160.
- Gün, N. ve Zorluoğlu, S. L. (2023). Fen bilimleri öğretmenlerinin kaynaştırma yoluyla eğitimin uygulanmasına yönelik metaforik algıları. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 24(2), 1243-1270. <https://doi.org/10.17679/inuefd.1218307>
- Güngördü, E. (2003). Öğretimde görsellik ve görsel araçlarda bulunması gereken özellikler. *Millî Eğitim Dergisi*, 157, Kış 2003.
- Halinen, I. & Jarvinen, R. (2008). Towards inclusive education: The case of Finland. *Prospects*, 38, 77-97. <https://doi.org/10.1007/s11125-008-9061-2>
- Hamman, D. Lechtenberger, D., Griffin-Shirley, N. & Zhou, L. (2013). Beyond exposure to collaboration: Preparing general-education teacher candidates for inclusive practice. *The Teacher Educator*, 48:4, 244-256, <https://doi.org/10.1080/08878730.2013.796030>
- Hanushek, E. A. & Raymond, M. E. (2003). Improving educational quality: How best to evaluate our schools?. Y. Kodrzycki (Ed), In *Education in the 21st Century: Meeting the Challenges of a Changing World*, (pp. 193-224), Boston, MA: Federal Reserve Bank of Boston.
- He, Y. & Cooper, J. (2011). Struggles and strategies in teaching: voices of five novice secondary teachers. *Teacher Education Quarterly*, 38(2), 97-116.

- Hollenweger, J., Pantić, N. & Florian L. (2015). *Tool to upgrade teacher education practices for inclusive education*. Council of Europe.
- Huang, B. (2016). Transformation and framework of teacher professional development in Taiwan. *Policy Futures in Education*, 14(7), 926–942. <https://doi.org/10.1177/147821031666642>
- International Society for Technology in Education [ISTE] (2011). *Coaching, technology and community: Power partners for improved professional development in primary and secondary education*. 30 Eylül 2020 tarihinde https://www.ri.iste.org/Resources/Documents/Coaching_Whitepaper_digital.pdf adresinden edinilmiştir.
- İlik, Ş. Ş. ve Sarı, H. (2017). The training program for individualized education programs (IEPs): Its effect on how inclusive education teachers perceive their competencies in devising IEPs. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 17(5), 1547–1572. <https://doi.org/10.12738/estp.2017.5.0424>
- Jacob, U. S. & Pillay, J. (2022). A comparative study of pre-service teachers' knowledge and perceptions of, and attitudes toward, inclusive education. *Frontiers Education*, 7:1012797. <https://doi.org/10.3389/educ.2022.1012797>
- Jelas, Z. M. (2010). Learner diversity and inclusive education: A new paradigm for teacher education in Malaysia, *Procedia Social and Behavioral Sciences* 7(C) (2010), 201–204.
- Johnson, A. M., Williams, S. & Wilson, J. E. (2024). The impact of teacher training programs on the implementation of inclusive education for children with autism in urban public schools in The United States. *Research and Advances in Education*, 3(4), 16-20. <https://doi.org/10.56397/rae.2024.04.03>
- Juma, S., Lehtomäki, E. & Naukkarinen, A. (2017). Developing inclusive pre-service and in-service teacher education: Insights from Zanzibar primary school teachers. *International Journal of Whole Schooling*, 13(3), 67-87.

- Kagan, D. M. (1992). Professional growth among preservice and beginning teachers. *Review of Educational Research*, 62(2), 129-169.
- Kandemir, A. (2022). Öğretmen adaylarının gözünden öğretmenlik uygulaması: Bir durum çalışması. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 31:8, 419-438.
- Kaplan, I. & Lewis, I. (2013). *Promoting inclusive teacher education curriculum*, UNESCO Bangkok.
- Kargın, T. (2004). Kaynaştırma: Tanımı, gelişimi ve ilkeleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 5(2), 1-13.
- Kaya, Z. (2006). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Pegem Yayıncılık.
- Kennedy, E. & Shiel, G. (2010). Raising literacy levels with collaborative on-site professional development in an urban disadvantaged school. *The Reading Teacher*, 63(5), 372–383. <https://doi.org/10.1598/RT.63.5.3>
- Knight, J. (2011). What good coaches do. *Educational Leadership*, 69(2), 18–22.
- Kurth, J. A. & Foley, J. A. (2014). Reframing teacher preparation: preparing teachers for inclusive education. *Inclusion*, 2(4), 286-300.
- Kurz, A., Reddy, L. A. & Glover, T. A. (2017). A multidisciplinary framework of instructional coaching. *Theory into Practice*, 56:1, 66-77, <https://doi.org/10.1080/00405841.2016.1260404>
- Lambe, J. (2007). Northern Ireland student teachers' changing attitudes towards inclusive education during initial teacher training. *International Journal of Special Education*, 22(1), 59-71.
- Lancaster, J. & Bain, A. (2019). Designing university courses to improve pre-service teachers' pedagogical content knowledge of evidence-based inclusive practice. *Australian Journal of Teacher Education*, 44(2), Article 4. <http://dx.doi.org/10.14221/ajte.2018v44n2.4>

- Lasky, S. (2005). A sociocultural approach to understanding teacher identity, agency and professional vulnerability in a context of secondary school reform. *Teaching and Teacher Education*, 21, 899–916.
- Lesar, S., Benner, S. M., Habel, J. & Coleman, L. (1997). Preparing general education teachers for inclusive settings: A constructivist teacher education program. *Teacher Education and Special Education: The Journal of the Teacher Education Division of the Council for Exceptional Children*, 20(3) <https://doi.org/10.1177/088840649702000303>
- Lofthouse, R., Leat, D. & Towler, C. (2010). *Coaching for teaching and learning: A practical guide for schools (Guidance Report)*, CfBT Education Trust, 2010.
- Malak, S. (2013). Inclusive education reform in Bangladesh: Pre-service teachers' responses to include students with special educational needs in regular classrooms, *International Journal of Instruction*, 6(1), 195-214.
- Massouti, Ayman (2021). Pre-service teachers' perspectives on their preparation for inclusive teaching: Implications for an organizational change in teacher education. *The Canadian Journal for the Scholarship of Teaching and Learning*, 12(1). <https://doi.org/10.5206/cjsotlrcacea.2021.1.10611>
- McHatton, P. A. & Parker, A. (2013). Purposeful preparation: longitudinally exploring inclusion attitudes of general and special education pre-service teachers. *Teacher Education and Special Education*, 36(3), 186-203. <https://doi.org/10.1177/0888406413491611>
- McLeskey, J., Billingsley, B. & Ziegler, D. (2018). Using high-leverage practices in teacher preparation to reduce the research-to-practice gap in inclusive settings. *Australasian Journal of Special and Inclusive Education*, 42(1), 3–16. <https://doi.org/10.1017/jsi.2018.3>
- McLeskey, J., Rosenberg, M. S. & Westling, D. L. (2010). *Inclusion: Effective practices for all students*. Upper Saddle River, NJ: Pearson.

Metz, A. (2015). *Coaching for competence and competent coaching*. National Implementation Research Network Frank Porter Graham Child Development Institute University of North Carolina, Chapel Hill 23 Eylül 2020 tarihinde http://www.signetwork.org/content_page_assets/content_page_255/SPDG_Coaching_Metz_October%202015.pdf adresinden edinilmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığı (2022, 21 Haziran). Özel öğrencilerin kaynaştırma eğitimi için Eğitimde Bütünleştirme Zirvesi toplandı. <https://www.meb.gov.tr/ozel-ogrencilerin-kaynastirma-egitimi-icin-egitimde-butunlestirme-zirvesi-toplandi/haber/26754/tr>

Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yeterlikleri ve Kalite Geliştirme Dairesi Başkanlığı (2017). *İlköğretim özel alan yeterlikleri: Sınıf öğretmeni özel alan yeterlikleri*. https://oygm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_11/06160532_8-YYretmen_Yeterlikleri_KitabY_sYnYf_YYretmenliYi_alan_yeterlikleri_ilkYYretim_parYa_11.pdf

Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü (2018). “Uygulama Öğrencilerinin Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Öğretim Kurumlarında Yapacakları Öğretmenlik Uygulamasına İlişkin Yönerge”, *Millî Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi*, 81(2729), Haziran Ek 2018.

Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü (2021). Öğretmenlik Uygulaması Yönergesi, *Millî Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi*, Eylül 2021 - 2767-EK.

Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü. *Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı* <https://orgm.meb.gov.tr/www/bireysellestirilmis-egitim-programi/icerik/2097>

Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü (2013). *Mesleki eğitimde bütünleştirme uygulamaları*. https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2013_09/04115235_meslekieitimd_ebtlendirmeuygulamalar.pdf

- Millî Eğitim Bakanlığı (2024, 3 Aralık). Bakan Tekin, "Bütünleştirici Eğitim Modülleri Tanıtım Programı"na katıldı. <https://www.meb.gov.tr/bakan-tekini-butunlestirici-egitim-modulleri-tanitim-programina-katildi/haber/35655/tr#:~:text=%22%C5%9Eu%20anda%20bakanl%C4%B1%C4%9F%C4%B1m%C4%B1za%20ba%C4%9Fl%C4%B1%20okul,%C3%B6%C4%9Frenci%20say%C4%B1m%C4%B1z%20404%20bin%20905>.
- National Center for Systemic Improvement [NCSI] (2019). *Effective coaching: Improving teacher practice and outcomes for all learners*. National Center for Systemic Improvement at WestEd. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED591448.pdf>
- Nishimura, T. (2014). Effective professional development of teachers: A guide to actualizing inclusive schooling. *International Journal of Whole Schooling*, 10(1), 20-42.
- Nizamoğlu, N. (2006). *Sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma uygulamalarındaki yeterlikleri* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Norwich, B. (2002). Education, inclusion and individual differences: Recognising and resolving dilemmas. *British Journal of Educational Studies*, 50, 482-302.
- O'Connor, K. E. (2008). You choose to care': Teachers, emotions and professional identity. *Teaching and Teacher Education*, 24, 117–126.
- Odluyurt, S. ve Batu, S. (2011). Kaynaştırmanın başarısını etkileyen faktörler. E. S. Batu, A. Çolak ve Serhat Odluyurt (Eds.), *Özel gereksinimli çocukların kaynaştırılması* içinde (s. 27-39), Vize Yayıncılık.
- Oliver, R. M. & Reschly, D. J. (2010). Special education teacher preparation in classroom management: Implications for students with emotional and behavioral disorders. *Behavioral Disorders*, 35(3), 188-199.

- Organisation for Economic Co-operation and Development [OECD] (2019). *TALIS 2018 results (Volume I): Teachers and school leaders as lifelong learners*, TALIS, OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/1d0bc92a-en>
- Oyler, C. (2011). Teacher preparation for inclusive and critical (special) education. *Teacher Education and Special Education*, XX(X), 1–18. Teacher Education Division of the Council for Exceptional Children Reprints and permission: sagepub.com/journalsPermissions.nav
<https://doi.org/10.1177/0888406411406745>
- Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1997,6, Haziran). Resmî Gazete (Sayı:23011).
https://orgm.meb.gov.tr/alt_sayfalar/mevzuat/%C3%96ZEL%20E%C4%9E%C4%B0T%C4%B0M%20HAKKINDA%20KANUN%20H%C3%9CKM%C3%9CNDE%20KARARNAME.pdf
- Özer, B. ve Gelen, İ. (2008). Öğretmenlik mesleği genel yeterliklerine sahip olma düzeyleri hakkında öğretmen adayları ve öğretmenlerin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(9), 39-55.
- Öztürk, C. Ç. ve Eratay, E. (2010). Eğitim uygulama okuluna devam eden zihin engelli öğrencilerin öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim programı hakkında görüşlerinin belirlenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Dergisi*, 10(2), 145-159.
- Pearce, M. (2009). The inclusive secondary school teacher in Australia. *International Journal of Whole Schooling*, 5(2), 1-15.
- Peebles, J. & Mendaglio, S. (2014). Preparing teachers for inclusive classrooms: Introducing the individual direct experience approach. *Learning Landscapes*, 7(2), 245-257.
- Peterson-Ahmad, M. B., Stepp, J. B. & Somerville, K. (2018). Teaching pre-service teachers how to utilize web 2.0 platforms to support the educational needs of

- students with disabilities in general education classrooms. *Education Sciences*, 8, Article 80. <https://doi.org/10.3390/educsci8020080>
- Rakap, S. & Kaczmarek, L. (2010). Teachers' attitudes towards inclusion in Turkey", *European Journal of Special Needs Education*, 25(1), 59-75. <https://doi.org/10.1080/08856250903450848>
- Reinke, W. M., Stormont, M., Webster-Stratton, C., Newcomer, L. L. & Herman, K. C. (2012). The incredible years teacher classroom management program: Using coaching to support generalization to real-world classroom settings. *Psychology in the Schools*, 49(5), 416-428. <https://doi.org/10.1002/pits.21608>
- Rouse, M. (2006). Enhancing effective inclusive practice knowing, doing and believing. *Kairaranga*, 7(3), 8-13.
- Saklan, H. ve Ünal, C. (2019). Dijital eğitim platformları arasında EBA'nın yeri ile ilgili fen bilimleri öğretmenlerinin görüşleri. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38(1), 19-34.
- Salter, T. (2015). Equality of mentoring and coaching opportunity: Making both available to pre-service teachers. *International Journal of Mentoring and Coaching in Education*, 4(1), 69-82. <http://dx.doi.org/10.1108/IJMCE-08-2014-0031>
- Saraç, T. ve Çolak, A. (2012). Kaynaştırma uygulamaları sürecinde ilköğretim sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüş ve önerileri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(1), 13-28.
- Saqr, S. & Tennant, L. (2016). Emirati general education pre-service teachers' preparedness for diversity in inclusive classrooms. *International Journal of Education*, 8(2), 105-121.
- Sattarov, A. R. & Khaitova, N. F. (2019). Mobile learning as new forms and methods of increasing the effectiveness of education. *European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences*, 7(12), 2019.

- Scott, E. E., Wenderoth, M. P. & Doherty, J. H. (2020). Design-based research: A methodology to extend and enrich biology education research. *CBE-Life Sciences Education*, 19:es11, 1-12. <https://doi.org/10.1187/cbe.19-11-0245>
- Scott, T. M., Park, K. L., Swain-Bradway, J. & Landers, E. (2007). Positive behavior support in the classroom: facilitating behaviorally inclusive learning environments. *International Journal of Behavioral Consultation and Therapy*, 3, 223-235.
- Sharma, U., Forlin, C., Deppelera, J. & Guang-xue, Y. (2013). Reforming teacher education for inclusion in developing countries in the Asia-Pacific region", *Asian Journal of Inclusive Education*, 1(1), 3-16.
- Sharma, U., Moore, D. & Sonawane, S. (2009). Attitudes and concerns of pre-service teachers regarding inclusion of students with disabilities into regular schools in Pune, Indi. *Asia-Pacific Journal of Teacher Education*, 37(3), 319-331. <https://doi.org/10.1080/13598660903050328>
- Showers, B. (1987). The role of coaching in the implementation of innovations", *Teacher Education Quarterly*, 14(3), Teacher Partnerships (Summer 1987), 59-70.
- Showers, B., Joyce, B. & Bennett, B. (1987). Synthesis of research on staff development: A framework for future study and a state-of-the-art analysis", *Educational Leadership*, 45(3), 77-87.
- Singh, J D (2006). Inclusive education in India - concept, need and challenges. *Scholarly Research Journal for Humanity Sciences & English Language*, 3/13, 3222-3232.
- Sokal, L., Woloshyn, D. & Funk-Unrau, S. (2013). How important is practicum to pre-service teacher development for inclusive teaching? Effects on efficacy in classroom management. *Alberta Journal of Educational Research*, 59(2), 285-298.

- Stubbs, Sue (2008). Inclusive education: Where there are few resources I. Lewis (Ed.), Atlas Alliance.
- Sugai, G. & Horner, R. R. (2006). A promising approach for expanding and sustaining school-wide positive behavior support. *School Psychology Review*, 35(2), 245–259. <https://doi.org/10.1080/02796015.2006.12087989>
- Şahin, Ç. ve Kartal, O. Y. (2013). Sınıf öğretmeni adaylarının sınıf öğretmeni yetiştirme programı hakkındaki görüşleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2013 Kış (6/1), 164-190.
- Şahsuvaroğlu, N. T. (2020). Bütünleştirmenin temelleri M. Çitil (Ed.). *Özel eğitimde bütünleştirme içinde* (s. 1-20), Vize Akademik
- Talmer, R., Reiter, S. & Feigin, N. (2005). Factors relating to regular education teacher burnout in inclusive education. *European Journal of Special Needs Education*, 20(2), 215–229. Doi: 10.1080/08856250500055735
- The Alberta Teachers' Association (2015). Coaching to support inclusion: A Principal's Guide.
https://legacy.teachers.ab.ca/SiteCollectionDocuments/ATA/Publications/Research/COMM-196_Inclusion-Principals-Guide_2015-05_Web.pdf
- Theoharis, G. & Causton-Theoharis, J. (2011). Preparing pre-service teachers for inclusive classrooms: Revising lesson-planning expectations. *International Journal of Inclusive Education*, 15:7, 743-761.
<https://doi.org/10.1080/13603110903350321>
- Thomas, B. & Kumar, L. (2023). The role of general education teachers in promoting inclusive education for students with intellectual disability: A review study. *New Era International Journal of Interdisciplinary Social Researches*, 8(21), 42-52. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10421252%20>

- Thomazet, S. (2009). From integration to inclusive education: Does changing the terms improve practice?”, *International Journal of Inclusive Education*, 13(6), 553-563. <https://doi.org/10.1080/13603110801923476>
- Tiwari, A., Das, A. & Sharma, M. (2015). Inclusive education a “rhetoric” or “reality”? Teachers' perspectives and beliefs. *Teaching and Teacher Education*, 52 (2015), 128-136.
- United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization [UNESCO] (1994). *World conference on special needs education: Access and quality*. Salamanca, Spain, June 7-10, 1994.
- United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization [UNESCO] (2002). *Information and communication technologies in teacher education: A planning guide*. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000129533>
- United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization [UNESCO] (2008). Inclusive education: The way of the future” final report. *International Conference on Education 48th session*, Geneva, Switzerland, 25-28 November, 2008.
- United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization [UNESCO] (2009). *Towards inclusive education for children with disabilities: A guideline*. UNESCO Bangkok.
- United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization [UNESCO] (2020). *Right to education*. <https://en.unesco.org/themes/right.to.education>
- United Nations Children’s Fund [UNICEF] (2004). *The state of the World’s children 2004*. <https://www.unicef.org/media/84796/file/SOWC-2004.pdf>
- United Nations Children’s Fund [UNICEF] (2020). *Inclusive Education*. <https://www.unicef.org/education/inclusive,education>

- Üçler, A. M. ve Yıkılmış, A. (2021). Kaynaştırma öğrencisi bulunan Türkçe öğretmenlerinin öğretim uyarlamalarına ilişkin yaptıkları çalışmaların belirlenmesi. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(3), 1023-1043. <https://dx.doi.org/10.17240/aibuefd.2021.21.64908-882708>
- Üstündağ, E. N. (2024). Gestalt ilkeleri perspektifinden pareidolia temalı afiş tasarımlarının değerlendirilmesi. *Art-e Sanat Dergisi*, 17(33), 90-110. <https://doi.org/10.21602/sduarte.1463145>
- Van Laarhoven, T. R., Munk, D. D., Lynch, K., Bosma, J. & Rouse, J. (2007). A model for preparing special and general education preservice teachers for inclusive education. *Journal of Teacher Education*, 58(5), 440-455. <https://doi.org/10.1177/0022487107306803>
- Vandervieren, E. & Struyf, E. (2021). Facing social reality together: Investigating a pre-service teacher preparation programme on inclusive education. *International Journal of Inclusive Education*, 25:13, 1524-1539. <https://doi.org/10.1080/13603116.2019.1625451>
- Vartuli, S., Bolz, C. & Wilson, C. (2014). A learning combination: coaching with class and the project approach. *Early Childhood Research and Practice*, 16 (1).
- Vural, Murat ve Yıkılmış, Ahmet (2008). Kaynaştırma sınıfı öğretmenlerinin öğretimin uyarlanmasına ilişkin yaptıkları çalışmaların belirlenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 141-159.
- Walton, E. & Rusznyak, L. (2016). Approaches to assessing preservice teachers' learning in authentic and rigorous ways: The case of an inclusive education module. *Perspectives in Education*, 34(1), 84-101.
- Wang, S. (2017). Teacher centered coaching: An instructional coaching model. *Mid-Western Educational Researcher*, 29(1), 20-39.
- Weber, K. E. & Greiner, F. (2019). Development of pre-service teachers' self-efficacy beliefs and attitudes towards inclusive education through first teaching

- experiences. *Journal of Research in Special Educational Needs*, 19(s1), 73–84.
<https://doi.org/10.1111/1471-3802.12479>
- Whitworth, J. W. (1999). A model for inclusive Teacher Preparation”, *Electronic Journal for Inclusive Education*, 1(2), 1-11.
- Wilcoxon, C. L., Proctor, J., Steiner, A. L. & Lemke, J. L. (2015). Collaborating with university faculty and district partners to provide meaningful field experiences for pre-service teachers. *Teacher Education Faculty Publications*, 87.
- Winzer, M. & Mazurek, K. (2011). Canadian teachers’ associations and the inclusive movement for students with special needs”, *Canadian Journal of Educational Administration and Policy*, 116, 1-24.
- Woodcock, S. Hemmings, B. & Kay, R. (2012). Does study of an inclusive education subject influence pre-service teachers' concerns and self-efficacy about inclusion?. *Australian Journal of Teacher Education*, 37(6), Article 1.
- Yazıcı, H. (2009). “Öğretmenlik mesleği, motivasyon kaynakları ve temel tutumlar: Kuramsal bir bakış”, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17(1), 33-46.
- Yazıcıoğlu, T. (2018). Kaynaştırma uygulamalarının tarihsel süreci ve Türkiye’de uygulanan kaynaştırma modelleri. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 8(1), 92-110. <https://doi.org/10.30783/nevsosbilen.420028>
- Yazicioglu, T. & Sumer Dodur, H. M. (2021). An action research in inclusive preschool classrooms: An example of individualized education programs (IEPS). *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 6(13), 1549-1585.
<http://dx.doi.org/10.35826/ijoecc.379>
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, Ahmet Emir (2023). Infographics as a visual learning tool: Its role and importance in education. *The Journal of Open Learning and Distance Education*, 3, 12-18.

- Yılmaz, E. ve Batu, E. S. (2016). Farklı branştan ilkököl öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim programı, yasal düzenlemeler ve kaynaştırma uygulamaları hakkındaki görüşleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 17(3), 247-268. <https://doi.org/10.21565/ozelegitimdergisi.267316>
- Yılmaz, M. (2011). Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulaması dersini yürüten öğretim elemanlarına ilişkin görüşleri. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(4), 1377-1387.
- Yuan, R. & Lee, I. (2015). The cognitive, social and emotional processes of teacher identity construction in a pre-service teacher education programme. *Research Papers in Education*, 30:4, 469-491. <https://doi.org/10.1080/02671522.2014.932830>
- Yücesoy Özkan, Ş., Kırkgöz, S. ve Beşdere, B. (2019). Normalleştirmeden kapsayıcı eğitime: tarihsel gelişim. H. Gürgür ve S. Rakap (Eds.), *Kapsayıcı Eğitim* içinde (s. 17-53), Pegem Akademi.
- Yükseköğretim Kurulu (2018). *Sınıf Öğretmenliği Lisans Programı*. https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/Yeni-Ogretmen-Yetistirme-Lisans-Programlari/Sinif_Ogretmenligi_Lisans_Programi09042019.pdf
- Zagona, A. L., Kurth, J. A. & MacFarland, S. Z. C. (2017). Teachers' views of their preparation for inclusive education and collaboration. *Teacher Education and Special Education*, 40(3), 163-178. <https://doi.org/10.1177/0888406417692969>
- Zembylas, M. (2003). Emotions and teacher identity: A poststructural perspective. *Teachers and Teaching* 9(3), 213-238.
- Zeybek, Ö. (2015). *İlköğretim okullarındaki İngilizce öğretmenlerinin kaynaştırma uygulamalarına ilişkin görüş ve önerileri* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Anadolu Üniversitesi.

EKLER

EK-1

Uygulama Öğretim Elemanı Görüşme Formu

Sayın Hocam,

İsmim Damla ÇETİN, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Engelli Çalışmaları'nda doktora öğrencisiyim. Dr. Öğr. Üyesi Selmin ÇUHADAR'ın danışmanlığında yürüttüğüm “Sınıf Öğretmeni Adaylarına Kaynaştırma Uygulamalarındaki Öğretimsel Uyarlamalara Yönelik Sunulan Web Destekli Öğretimsel Koçluk Uygulamasının Öğretmen Davranışlarına Etkisi” konulu doktora tez çalışmamın ihtiyaç analizi aşaması için Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı Öğretmenlik Uygulaması dersi sürecinde uygulama danışmanlığı yaptığınız öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisi olan sınıflarda uygulama yaptıkları haftalarda hazırladıkları ders planları ve bu planların uygulama süreçlerine ilişkin görüş ve deneyimlerinize ihtiyaç duymaktayım.

Araştırmanın amacı; sınıf öğretmeni adaylarının kaynaştırma uygulamaları sürecindeki becerilerini desteklemek için geliştirilen web destekli öğretimsel koçluk uygulaması geliştirmek ve bu uygulamanın etkililiğini değerlendirmektir. Verdiğiniz bilgiler doğrultusunda öğretmen adaylarının ihtiyaçları belirlenerek uygulamanın içeriği şekillendirilecektir.

Öğretmenlik uygulaması sürecinde kaynaştırma öğrencileri hakkındaki görüş ve deneyimlerinizi benimle paylaşmayı kabul ederek araştırmama sağlamış olduğunuz çok değerli katkılarınız için çok teşekkür ederim.

Görüşmeye tercihinize göre görüntü ve ses kaydı ya da sadece ses kaydı olarak devam edebilirim? Verdiğiniz yanıtlar sadece araştırma amacına yönelik kullanılacak olup, kişisel bilgiler kesinlikle gizli tutulacaktır. Görüşmemizin ses/ görüntü kaydını onaylıyor musunuz?

Arş. Gör. Damla ÇETİN

Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Özel Eğitim Bölümü

Zihin Engelliler Eğitimi Anabilim Dalı

Demografik Bilgiler

Görüşme yeri/ortamı:	Tarih ve Saat:
Cinsiyet: ☐ Kadın ☐ Erkek	Yaş:
Bölümünüz/Anabilim Dalınız: ☐ Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı ☐ Diğer.....	Göreviniz: ☐ Profesör ☐ Doçent ☐ Doktor Öğretim Üyesi ☐ Araştırma Görevlisi ☐ Doktor ☐ Öğretim Görevlisi ☐ Araştırma Görevlisi
Görev süreniz:	
Uygulama öğretim elemanı olarak görev yaptığınız süre:	

Görüşme Soruları

1. Öğretmenlik uygulaması sürecinde öğretmen adaylarının uygulama yaptıkları sınıflarda kaynaştırma öğrencisinin/öğrencilerinin varlığı, öğrenme ve davranış özellikleri hakkında bilgi edinmeleri konusu hakkında ne düşünüyorsunuz?
 - a. Gerekliyse neden gerekli? Gerekli değil ise neden gerekli değil?
2. Öğretmenlik uygulaması sürecinde danışmanlığını yürüttüğünüz öğretmen adaylarının uygulama yaptıkları sınıflardaki kaynaştırma öğrencisinin/öğrencilerinin varlığı, öğrenme ve davranış özelliklerini belirlemeleri konusunda neler düşünüyorsunuz?
 - a. Belirlemek için neler yapıyorsunuz? Eğer, belirlemiyorsanız nedeni/nedenleri nelerdir? Açıklar mısınız?
3. Öğretmenlik uygulaması sürecinde öğretmen adaylarının ders planlarını hazırlaması sırasında sınıflarında bulunan kaynaştırma öğrencileri için hedef davranışların/kazanımların belirlenmesi için ne tür uygulamalara yer veriyorsunuz?
 - a. Yaptığınız uygulamalar neler? Eğer, uygulama yapmıyorsanız nedeni/nedenleri nelerdir? Açıklar mısınız?
4. Öğretmenlik uygulaması sürecinde öğretmen adaylarının ders planlarını hazırlaması aşamasında/sırasında uygulama sınıflarındaki kaynaştırma öğrencileri için öğretimin içeriğinin uyarlanması (örneğin içeriğin basitleştirilmesi) konusunda neler düşünüyorsunuz?

- a. Bu amaçla yaptığınız çalışmalar/uygulamalar nelerdir? Eğer, uygulama yapmıyorsanız nedenleri nelerdir?
5. Öğretmenlik uygulaması sürecinde öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisinin ihtiyaçlarını da dikkate alacak bir biçimde öğretim yöntem ve teknikleri kullanmaları konusunda ne düşünüyorsunuz?
 - a. Yöntem ve tekniklerde farklılık/uyarlama yapılması gerekli midir? Gerekli ise öğretmen adaylarından kaynaştırma öğrencilerinin ihtiyaçlarını dikkate alan yöntem ve teknikleri kullanmaları konusunda ne tür beceri/davranışlar bekliyorsunuz?
 - b. Gerekli değil ise nedeni/gerekçeleri nelerdir?
6. Öğretmenlik uygulaması sürecinde öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisinin ihtiyaçlarını da dikkate alarak araç-gereç-kaynakça seçimi/kullanımı konusunda ne düşünüyorsunuz?
 - a. Kaynaştırma öğrencisinin ihtiyaçlarını da karşılayacak araç-gereç-kaynakça seçimi/kullanımı ya da bunların uyarlanması konusunda sizce neler yapılabilir?
 - b. Gerekli değil ise nedeni/gerekçeleri nelerdir?
7. Öğretmenlik uygulaması sürecinde öğretmen adaylarının öğrenme-öğretme etkinlikleri sırasında kullanmayı planladıkları/kullandıkları yöntem/tekniklerde kaynaştırma öğrencisinin ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak uyarlamalar yapılması konusunda ne düşünüyorsunuz?
 - a. Uyarlamalar gerekliyse öğretmen adaylarından neler yapmalarını bekliyorsunuz? Gerekli değil ise nedeni/gerekçeleri nelerdir?
8. Öğretmenlik uygulaması sürecinde yapılması planlanan/yapılan değerlendirilmeler sırasında öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisinin/öğrencilerinin gereksinimleri doğrultusunda düzenleme yapmaları konusunda ne düşünüyorsunuz?
 - a. Gerekli ise değerlendirmelerin planlanması ve uygulanması sırasında ne tür düzenlemeler yapmalarını bekliyorsunuz? Gerekli değil ise nedeni/gerekçeleri nelerdir?
9. Kaynaştırma uygulamalarının desteklenmesi ve başarılı kaynaştırma uygulamaları için uygulama sınıflarındaki kaynaştırma öğrencilerinin Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı'nı (BEP) öğretmen adaylarının gözden geçirmesi/incelmesi ve uygulama sınıf öğretmeniyle görüşmesinin gerekliliği/önemi hakkında ne düşünüyorsunuz?
 - a. Gerekli midir? Gerekliyse BEP hakkında öğretmen adaylarının ne tür çalışmalar/incelemler yapması gerektiğini düşünüyorsunuz? Gerekli değil ise nedeni/gerekçeleri nelerdir?
10. Konuya ilişkin eklemek istedikleriniz nelerdir?

EK-2**Sınıf Öğretmeni Adayı Görüşme Formu**

Değerli Öğretmen Adayları,

İsmim Damla ÇETİN, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Engelli Çalışmaları'nda doktora öğrencisiyim. Dr. Öğr. Üyesi Selmin ÇUHADAR'ın danışmanlığında yürüttüğüm “Sınıf Öğretmeni Adaylarına Kaynaştırma Uygulamalarındaki Öğretimsel Uyarlamalara Yönelik Sunulan Web Destekli Öğretimsel Koçluk Uygulamasının Öğretmen Davranışlarına Etkisi” konulu doktora tez çalışmamın ihtiyaç analizi aşaması için Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı Öğretmenlik Uygulaması sürecinde siz öğretmen adaylarının kaynaştırma öğrencisi olan sınıflarda uygulama yaptığınız haftalarda hazırladığınız ders planlarına ve bu planların hazırlanma ve uygulama süreçlerine ilişkin görüş ve deneyimlerinize ihtiyaç duymaktayım.

Araştırmanın amacı; sınıf öğretmeni adaylarının kaynaştırma uygulamaları sürecindeki becerilerini desteklemek için geliştirilen web destekli öğretimsel koçluk uygulaması geliştirmek ve bu uygulamanın etkililiğini değerlendirmektir. Verdiğiniz bilgiler doğrultusunda öğretmen adaylarının ihtiyaçları belirlenerek uygulamanın içeriği şekillendirilecektir.

Öğretmenlik uygulaması sürecinde kaynaştırma öğrencileri hakkındaki görüş ve deneyimlerinizi benimle paylaşmayı kabul ederek araştırmama sağlamış olduğunuz çok değerli katkılarınız için çok teşekkür ederim.

Görüşmeye tercihinize göre görüntü ve ses kaydı ya da sadece ses kaydı alarak devam edebilirim? Verdiğiniz yanıtlar sadece araştırma amacına yönelik kullanılacak olup, kişisel bilgiler kesinlikle gizli tutulacaktır. Görüşmemizin ses/görüntü kaydını onaylıyor musunuz?

Arş. Gör. Damla ÇETİN

Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Özel Eğitim Bölümü

Zihin Engelliler Eğitimi Anabilim Dalı

E-posta:

Demografik Bilgiler

Yer:	Tarih ve Saat:
Cinsiyet: ☐ Kadın ☐ Erkek	Görüşülen kişinin yaşı:
Kaynaştırma eğitimi ve özel gereksinimli öğrencilere yönelik lisans eğitiminiz sırasında aldığınız/almakta olduğunuz dersler nelerdir?	

Görüşme Soruları

1. Öğretmenlik uygulaması sürecinde uygulama yaptığınız sınıflarda kaynaştırma öğrencisinin/öğrencilerinin varlığı, öğrenme ve davranış özellikleri hakkında bilgi edinmeniz konusu hakkında ne düşünüyorsunuz?
 - a. Gerekliyse neden gerekli? Gerekli değil ise neden gerekli değil?
2. Öğretmenlik uygulaması sürecinde uygulama yaptığınız sınıflardaki kaynaştırma öğrencisinin/öğrencilerinin varlığı, öğrenme ve davranış özelliklerinin belirlenmesi hakkında ne düşünüyorsunuz?
 - a. Belirlemek için neler yapıyorsunuz? Eğer, belirlemiyorsanız nedeni/nedenleri nelerdir? Açıklar mısınız?
3. Öğretmenlik uygulaması sürecinde ders planlarınızı hazırlama aşamasında/sırasında uygulama sınıflarınızda bulunan kaynaştırma öğrencileri için hedef davranışların/kazanımların belirlenmesine yönelik ne tür uygulamalara yer veriyorsunuz?
 - a. Yaptığınız uygulamalar nelerdir? Eğer, uygulama yapmıyorsanız nedenleri nelerdir? Açıklar mısınız?
4. Öğretmenlik uygulaması sürecinde ders planlarınızı hazırlama aşamasında/sırasında sınıflarınızda bulunan kaynaştırma öğrencileri için öğretim içeriğinin uyarlanması konusunda ne düşünüyorsunuz?
 - a. Bu amaçla yaptığınız çalışmalar/uyarlamalar nelerdir? Eğer uygulama yapmıyorsanız/yapmadıysanız nedenleri nelerdir?
5. Öğretmenlik uygulaması sürecinde kaynaştırma öğrencisinin ihtiyaçlarını da dikkate alacak biçimde öğretim yöntem ve tekniklerini kullanmanızı konusunda ne düşünüyorsunuz?
 - a. Yöntem ve tekniklerde farklılık/ uyarlama yapılması gerekli midir? Gerekli ise kaynaştırma öğrencilerinin ihtiyaçlarını dikkate alan yöntem ve teknikleri kullanma konusunda ne tür becerilere sahip olduğunuzu düşünüyorsunuz?
 - b. Gerekli değil ise nedeni/gerekçeleriniz nelerdir?

6. Öğretmenlik uygulaması sürecinde kaynaştırma öğrencisinin ihtiyaçlarını da dikkate alarak araç-gereç, kaynak seçimi/kullanımı konusunda ne düşünüyorsunuz?
 - a. Kaynaştırma öğrencisinin ihtiyaçlarını da karşılayacak araç-gereç, kaynakça seçimi/kullanımı ya da bunların uyarlanması konusunda sizce neler yapılabilir?
 - b. Gerekli değil ise nedeni/gerekçeleri nelerdir?
7. Öğretmenlik uygulaması sürecinde öğrenme-öğretme etkinlikleri sırasında kullanmayı planladığınız/kullandığınız yöntem/tekniklerde kaynaştırma öğrencisinin ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak uyarlamalar yapılması konusunda ne düşünüyorsunuz?
 - a. Uyarlamalar gerekliyse kaynaştırma öğrencisine yönelik ne tür uygulamalar yapabilirsiniz? Gerekli değil ise nedeni/gerekçeleri nelerdir?
8. Öğretmenlik uygulaması sürecinde yapılması planlanan/yapılan değerlendirilmeler sırasında kaynaştırma öğrencisinin gereksinimleri doğrultusunda düzenleme yapılması konusunda ne düşünüyorsunuz?
 - a. Gerekli ise değerlendirmelerin planlanması/uygulanması sırasında kaynaştırma öğrencisine yönelik ne tür düzenlemeler yapabilirsiniz? Gerekli değil ise nedeni/gerekçeleri nelerdir?
9. Kaynaştırma uygulamalarının desteklenmesi ve başarılı kaynaştırma uygulamaları için uygulama sınıflarındaki kaynaştırma öğrencilerinin Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı'nı (BEP) öğretmen adaylarının gözden geçirmesi/incelmesi ve uygulama sınıf öğretmeniyle görüşmesinin gerekliliği/önemi hakkında ne düşünüyorsunuz?
 - a. Gerekli midir? Gerekliyse BEP hakkında ne tür çalışmalar/incelemeler yapmanız gerektiğini düşünüyorsunuz? Gerekli değil ise nedeni/gerekçeleri nelerdir?
10. Konuya ilişkin eklemek istedikleriniz nelerdir?

EK-3

Ders Planı Kontrol Listesi*

Ders Planı Bölümleri		Evet	Hayır	Kısmen	Açıklama
Öğrenci Kazanımları /Hedef ve Davranışlar	Kaynaştırma öğrencisinin ihtiyaçları doğrultusunda hedefleri ve davranışları belirleyebilme				
	Öğretim amaçlarına yönelik uyarlamalar (ek amaç belirleme, basitleştirme) yapabilme				
Ortam	Kaynaştırma öğrencisinin ihtiyaçları doğrultusunda ortamda düzenlemeler yapabilme				
Öğretme-Öğrenme, Strateji Yöntem ve Teknikleri	Hedef ve davranışları kazandırmaya ilişkin öğretme-öğrenme stratejileri, yöntem ve tekniklerin belirlenmesinde kaynaştırma öğrencilerinin ihtiyaçları doğrultusunda planlama yapabilme				
	Hedef ve davranışları kazandırmaya ilişkin öğretme-öğrenme strateji, yöntem ve tekniklerin belirlenmesinde kaynaştırma öğrencilerinin ihtiyaçları doğrultusunda uyarlama yapabilme				
Kullanılan Araç- Gereçler ve Kaynakça	Kullanılması planlanan araç-gereç ve materyal seçiminde kaynaştırma öğrencisinin ihtiyaçlarının dikkate alındığına ilişkin açıklamaya yer verilmesi				
	Kullanılması planlanan materyalde kaynaştırma öğrencisinin ihtiyaçlarına yönelik uyarlamalar yapabilme				
Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri: • Dikkati Çekme • Güdüleme • Gözden Geçirme • Derse Geçiş Etkinlikler:	Öğrenme-öğretme etkinliklerinde kaynaştırma öğrencisinin ihtiyaçlarını dikkate alarak ilgi ve dikkati çekmek, güdülemeyi sağlamak adına kullanılması planlanan etkinliklerde uyarlama yapabilme				
	Önceki dersi hatırlatacak ve derse geçişi sağlayacak noktalarda kaynaştırma öğrencisinin ihtiyaçlarını dikkate alarak planlama yapabilme				
	Kullanılması planlanan etkinliklerde kaynaştırma öğrencisinin ihtiyaçları doğrultusunda uyarlamalar yapabilme				
Ölçme-Değerlendirme	Öğrencilerin değerlendirilmesine yönelik kullanılması planlanan değerlendirme yönteminde kaynaştırma öğrencisinin ihtiyaçlarına yönelik uyarlamalar yapabilme				

Toplam Evet	
Toplam Hayır	
Toplam Kismen	

*Bu form, sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulaması sürecinde uygulama yaptıkları kaynaştırma öğrencisi bulunan sınıflardaki dersler için hazırladıkları ders planlarında, kaynaştırma öğrencilerinin ihtiyaçlarına yönelik uygulamalara ne ölçüde yer verdiklerini saptamak amacıyla hazırlanmıştır. Formun hazırlanması sürecinde, öğretmenlik uygulaması sürecinde ders planı hazırlama formatından yararlanılmıştır.

EK-4

Öğretmen Adayı Davet Mektubu

Değerli Öğretmen Adayları,

İsmim Damla ÇETİN, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Engelli Çalışmaları’nda doktora öğrencisiyim. Dr. Öğr. Üyesi Selmin ÇUHADAR’ın danışmanlığında yürüttüğüm “Sınıf Öğretmeni Adaylarına Kaynaştırma Uygulamasının Öğretimsel Uyarlamalara Yönelik Sunulan Web Destekli Öğretimsel Koçluk Uygulamasının Öğretmen Davranışlarına Etkisi” konulu doktora tez çalışmamın ihtiyaç analizi aşamasına yönelik doküman analizi yapabilmek amacıyla, kaynaştırma öğrencisi olan sınıflarda uygulama yaptığınız hafta için hazırladığınız günlük ders planı örneklerine ve uygulama sürecine yönelik görüş ve deneyimlerinize ihtiyaç duymaktayım.

Gönüllülük esasına bağlı olarak, kaynaştırma öğrencisi olan sınıflar için hazırladığınız günlük ders planlarınızı benimle paylaşır ve yarı yapılandırılmış görüşmelere katılmayı kabul ederseniz doktora tez çalışmam için çok önemli katkı sağlamış olacaksınız.

Görüşmeyi kabul etmeniz halinde yarı yapılandırılmış görüşmeler sizin belirlediğiniz tarih ve saatte, Zoom/Microsoft Teams üzerinden yapılacaktır. Görüşmeye tercihinize göre görüntülü ve sesli ya da sadece sesli olarak katılabilirsiniz. Onayladığınız takdirde verdiğiniz bilgileri daha sağlıklı analiz edebilmek için görüşmelerin ses ya da görüntü kaydı ile görüşmeler kayıt altına alınacaktır.

Ders planlarınızın incelenmesi ve görüşmeler sırasında verdiğiniz yanıtlar sınıf öğretmeni adaylarının kaynaştırma eğitimi konusundaki ihtiyaçlarını belirlemek amacı ile kullanılacak olup, bilimsel amaçlar dışındaki başka hiçbir amaçla kullanılmayacaktır. Kişisel ve kimlik bilgilerinizse kesinlikle gizli tutulacaktır. Katkılarınız için şimdiden teşekkür eder, çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Arş. Gör. Damla ÇETİN

Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Özel Eğitim Bölümü

Zihin Engelliler Eğitimi Anabilim Dalı

E-posta:

EK-5

UYGULAMA SONRASI GÖRÜŞ BELİRLEME

UZMAN GÖRÜŞÜ SORU FORMU

	Uygun	Uygun Değil
1.Öğretimsel uyarlamalar kapsamında özel gereksinimli öğrencinin performansına göre amaç ve hedef belirlenmesinin gerekli olup olmadığı hakkındaki düşünceleriniz nelerdir? (Gerekliyse neden gereklidir? Gerekli değilse neden değildir?)		
2.Öğretimsel uyarlamalar kapsamında özel gereksinimli öğrenciye yönelik öğretim içeriğinin farklılaştırılması konusundaki düşünceleriniz nelerdir? (Gerekliyse neden gereklidir? Gerekli değilse neden değildir?)		
3. Öğretimsel uyarlamalar kapsamında kaynaştırma öğrencisine yönelik çeşitli öğretim yöntem, teknik ve stratejilere başvurulması konusundaki düşünceleriniz nelerdir? (Gerekliyse neden gereklidir? Gerekli değilse neden değildir?)		
4.Öğrencinin motivasyonunu artırma amaçlı, güdüleyici nitelikte pekiştireçler kullanılması konusunda düşünceleriniz nelerdir? (Gerekliyse neden gereklidir? Gerekli değilse neden değildir?)		
5.Öğrencinin değerlendirilmesi kapsamında, sınav türünde uyarlamalar yapılmasının gerekliliği konusunda düşünceleriniz nedir? (Gerekliyse neden gereklidir? Değilse neden değildir?)		
6.Kaynaştırma öğrencisine Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP) hazırlanması ve uygulanması konusundaki düşünceleriniz nelerdir? (Gerekliyse neden gereklidir? Değilse neden değildir?)		
7.Sınıf öğretmeninin kaynaştırma öğrencisinin eğitimini BEP'e göre planlaması ve iş birliği içinde yürütmesi konusunda neler düşünüyorsunuz?		
8.Öğretimsel uyarlamalar kapsamında kaynaştırma öğrencisi için fiziksel uyarlama yapılması konusunda neler düşünüyorsunuz? (Gerekli ise neden gereklidir? Gerekli değilse neden değil?)		
9.Kaynaştırma öğrencisinin öğrenme ve davranış özelliklerini dikkate alarak uyarlanmış bir ders planı hazırlayabilme konusunda başlangıç düzeyinizle kıyasladığınızda gelişme gösterdiğiniz düşünüyor musunuz? Cevabınız evet ise bu gelişmeler nelerdir?		
10.Araştırma sürecinde kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalara yönelik geliştirilmiş olan Web sitesini kullandınız mı? 10.1. Cevabınız hayır ise kullanmama		

nedeniniz/nedenleriniz nedir/nelerdir? 10.2. Cevabınız evet ise sayfayı ne kadar sıklıkla ve hangi amaçlarla kullandınız?

11.Araştırma sürecinde geliştirilmiş olan kaynaştırma ve öğretimsel uyarlamaları konu edinmiş Web sitesi hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?

11.1.Web sitesinin hoşunuza giden yönleri nelerdir?

11.2.Web sitesinin hoşunuza gitmeyen yönleri nelerdir?

11.3.Web sitesinde nasıl bir görünüm ve içerik görmek istersiniz?

12.Araştırma sürecinin herhangi bir aşamasında sorun yaşadınız mı? Cevabınız evet ise size göre bu sorunlar nelerdir?

13.Eğer araştırma sürecine yeniden dâhil olsaydınız uygulama boyunca daha iyi sonuç alabileceğinizi düşündüğünüz, değiştirilmesini istediğiniz noktalar var mı? Cevabınız evet ise değiştirilmesini istediğiniz noktalar/boyutlar nelerdir?

14.Kendi kişisel özelliklerinizi ve mesleğe başladığınız zamanki olası koşullarınızı düşündüğünüzde araştırma sürecinde;

14.1.En çok hoşunuza giden noktalar nelerdir?

14.2.Sizi olumsuz etkileyen noktalar nelerdir?

15.Ekleme istediğiniz soru/görüş var mı?

EK-6**Sınıf Öğretmeni Adayı Görüşme Formu**

Değerli Öğretmen Adayları,

İsmim Damla ÇETİN, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Engelli Çalışmaları'nda doktora öğrencisiyim. Dr. Öğr. Üyesi Selmin ÇUHADAR'ın danışmanlığında yürüttüğüm “Sınıf Öğretmeni Adaylarına Kaynaştırma Eğitime Yönelik Sunulan Web Destekli Öğretimsel Koçluk Uygulamasının Adayların Öğretmen Davranışlarına Etkisi” konulu doktora tez çalışmamın uygulama aşaması için Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı Öğretmenlik Uygulaması sürecinde siz öğretmen adayları ile araştırma sürecinde yürütülen Öğretmenlik Uygulaması dersinde almış olduğunuz kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalar konusundaki eğitime ilişkin görüş ve deneyimlerinize ihtiyaç duymaktayım.

Araştırmanın amacı; sınıf öğretmeni adaylarının kaynaştırma uygulamaları sürecindeki becerilerini desteklemek için web destekli öğretimsel koçluk uygulaması geliştirmek ve bu uygulamanın etkililiğini değerlendirmektir. Verdiğiniz bilgiler doğrultusunda uygulama aşamasının etkileri değerlendirilecek ve görüşleriniz ışığında diğer uygulama aşamasının içeriği şekillendirilecektir.

Öğretmenlik uygulaması sürecinde araştırmaya katılıp aynı zamanda bu süreçle yönelik görüş ve deneyimlerinizi benimle paylaşmayı kabul ederek araştırmama sağlamış olduğunuz değerli katkılarınız için çok teşekkür ederim.

Görüşmeye izniniz doğrultusunda ses kaydı alarak devam edebilirim. Verdiğiniz yanıtlar sadece araştırma amaçlarına yönelik kullanılacak olup, kişisel bilgileriniz kesinlikle gizli tutulacaktır. Görüşmemizde ses kaydı almamı onaylıyor musunuz?

Arş. Gör. Damla ÇETİN

Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Özel Eğitim Bölümü

Zihin Engelliler Eğitimi Anabilim Dalı

E-posta:

Demografik Bilgiler

Görüşme Yeri:	Tarih ve Saat:
Cinsiyet: ☐ Kadın ☐ Erkek	Görüşülen Kişinin Yaşı:
Kaynaştırma eğitimi ve özel gereksinimli öğrencilere yönelik lisans eğitiminiz sırasında aldığınız/almakta olduğunuz dersler nelerdir?	

Görüşme Soruları

- 1.Öğretimsel uyarlamalar kapsamında özel gereksinimli öğrencinin performansına göre amaç ve hedef belirlenmesinin gerekli olup olmadığı hakkındaki düşünceleriniz nelerdir? (Gerekliyse neden gereklidir? Gerekli değilse neden değildir?)
- 2.Öğretimsel uyarlamalar kapsamında özel gereksinimli öğrenciye yönelik öğretim içeriğinin farklılaştırılması konusundaki düşünceleriniz nelerdir? (Gerekliyse neden gereklidir? Gerekli değilse neden değildir?)
3. Öğretimsel uyarlamalar kapsamında kaynaştırma öğrencisine yönelik çeşitli öğretim yöntem, teknik ve stratejilere başvurulması konusundaki düşünceleriniz nelerdir? (Gerekliyse neden gereklidir? Gerekli değilse neden değildir?)
- 4.Öğrencinin motivasyonunu artırma amaçlı, güdüleyici nitelikte pekiştiriciler kullanılması konusunda düşünceleriniz nelerdir? (Gerekliyse neden gereklidir? Gerekli değilse neden değildir?)
- 5.Öğrencinin değerlendirilmesi kapsamında, sınav türünde uyarlamalar yapılmasının gerekliliği konusunda düşünceleriniz nedir? (Gerekliyse neden gereklidir? Değilse neden değildir?)
- 6.Kaynaştırma öğrencisine Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP) hazırlanması ve uygulanması konusundaki düşünceleriniz nelerdir? (Gerekliyse neden gereklidir? Değilse neden değildir?)
- 7.Sınıf öğretmeninin kaynaştırma öğrencisinin eğitimini BEP'e göre planlaması ve işbirliği içinde yürütmesi konusunda neler düşünüyorsunuz?
- 8.Öğretimsel uyarlamalar kapsamında kaynaştırma öğrencisi için fiziksel uyarlama yapılması konusunda neler düşünüyorsunuz? (Gerekli ise neden gereklidir? Gerekli değilse neden değil?)
- 9.Kaynaştırma öğrencisinin öğrenme ve davranış özelliklerini dikkate alarak uyarlanmış bir ders planı hazırlayabilme konusunda başlangıç düzeyinizle

kıyasladığınızda gelişme gösterdiğinizi düşünüyor musunuz? Cevabınız evet ise bu gelişmeler nelerdir?

10.Araştırma sürecinde kaynaştırma eğitimi ve öğretimsel uyarlamalara yönelik geliştirilmiş olan Web sitesini kullandınız mı? 10.1. Cevabınız hayır ise kullanmama nedeniniz/nedenleriniz nedir/nelerdir? 10.2. Cevabınız evet ise sayfayı ne kadar sıklıkla ve hangi amaçlarla kullandınız?

11.Araştırma sürecinde geliştirilmiş olan kaynaştırma ve öğretimsel uyarlamaları konu edinmiş Web sitesi hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?

11.1.Web sitesinin hoşunuza giden yönleri nelerdir?

11.2.Web sitesinin hoşunuza gitmeyen yönleri nelerdir?

11.3.Web sitesinde nasıl bir görünüm ve içerik görmek istersiniz?

12.Araştırma sürecinin herhangi bir aşamasında sorun yaşadınız mı? Cevabınız evet ise size göre bu sorunlar nelerdir?

13.Eğer araştırma sürecine yeniden dâhil olsaydınız uygulama boyunca daha iyi sonuç alabileceğinizi düşündüğünüz, değiştirilmesini istediğiniz noktalar var mı? Cevabınız evet ise değiştirilmesini istediğiniz noktalar/boyutlar nelerdir?

14.Kendi kişisel özelliklerinizi ve mesleğe başladığınız zamanki olası koşullarınızı düşündüğünüzde araştırma sürecinde;

14.1.En çok hoşunuza giden noktalar nelerdir?

14.2.Sizi olumsuz etkileyen noktalar nelerdir?

15.Ekleme istediğiniz soru ya da görüşleriniz nelerdir?

EK-7

T.C.
EDİRNE VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-56569733-44-37044526
Konu : Anket İzni

16/11/2021

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : a) MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün 2020/02 sayılı Genelgesi
b) Trakya Üniversitesi Rektörlüğü'nün 15/10/2021 tarihli ve 137982 sayılı yazısı.

Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Engelli Çalışmaları Anabilim Dalı Doktora Programı öğrencisi Damla ÇETİN' nin İl Millî Eğitim Müdürlüğümüze bağlı Edirne İli Merkez ve İlçelerinde bulunan Tüm Resmi İlkokul öğretmenlerine yönelik uygulamak istediği **"Sınıf Öğretmeni Adaylarına Kaynaştırma Uygulamalarındaki Öğretimsel Uygulamalara Yönelik Sunulan WEB Destekli Öğretimsel Koçluk uygulamasının Öğretmen Davranışlarına Etkisi"** konulu araştırma çalışması kapsamında yer alan veri toplama araçları Anket Değerlendirme Komisyonu'nca incelenmiştir.

Makamınızca uygun görüldüğü takdirde, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Engelli Çalışmaları Anabilim Dalı Doktora Programı öğrencisi Damla ÇETİN' e ait anket çalışmasının; 2021-2022 eğitim-öğretim yılı sonuna kadar Edirne İli Merkez ve İlçelerinde bulunan Tüm Resmi İlkokul öğretmenlerine gönüllülük esası gözetilerek, eğitim öğretimi aksatmamak, okul müdürlüğünün denetiminde ve tüm sorumluluğun uygulayıcıda olması kaydı ile uygulanmasını olurlarınıza arz ederim.

Dr. Önder ARPACI
İl Millî Eğitim Müdürü

OLUR

Ali UYSAL
Vali a.
Vali Yardımcısı

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : Çarşamba Mah. Hükümet Anahı No:4 Vilayet yanı Edirne

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.trkiye.gov.tr/meb-ehys>

Telefon No : 0 (284) 212 61 22

Bilgi için: Naci SENGÖR Bilgisayar İşletmeni

E-Posta: bilgisayarmeg@k22.meb.gov.tr

Unvan : Bilgisayar İşletmeni

Kep Adresi : meb@kep1.kep.tr

İmarat Adresi: edirne.meb.gov.tr

Faks: 2842126126

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evrak.meb.gov.tr> adresinden 926e-0a78-3c81-be99-5621 kodu ile teyit edilebilir.

EK-8

Evrak Tarih ve Sayısı: 12.07.2021-85058

T.C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu Başkanlığı

Sayı : E-29563864-050.04.04-85058
Konu : Kararlar

12.07.2021

DAĞITIM YERLERİNE

Danışmanlığını yaptığınız, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İnterdisipliner Engelli Çalışmaları Anabilim Dalı Engelli Çalışmaları Bölümü Doktora Programı öğrencisi Damla ÇETİN'in araştırması ile ilgili yapmış olduğunuz başvuru, Trakya Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'nun 07.07.2021 tarihli toplantısında alınan 06/26 numaralı kararı ile uygun görülmüştür.

Gereğini bilgilerinize rica ederim.

Prof. Dr. Ayhan GENÇLER
Başkan

Ek: Etik Kurul Kararı

Dağıtım:
Gereği:
Sayın Dr. Öğr. Üyesi Selmin ÇUHADAR

Bilgi:
Sayın Arş. Gör. Damla ÇETİN

T.C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ARAŞTIRMALARI ETİK
KURULU

Oturum Sayısı: 2021/06
KARAR NO: 2021.06.26

Karar Tarihi: 07.07.2021

Akademik Danışmanlığını Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi Dr.Öğr.Üyesi Selmin ÇUHADAR'ın yaptığı, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İnterdisipliner Engelli Çalışmaları Anabilim Dalı Engelli Çalışmaları Bölümü Doktora Programı öğrencisi Damla ÇETİN tarafından, Trakya Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'nda değerlendirilmek üzere gönderilen "Sınıf Öğretmeni Adaylarına Kaynaştırma Uygulamalarındaki Öğretimsel Uyarlamalara Yönelik Sunulan Web Destekli Öğretimsel Koçluk Uygulamasının Öğretmen Davranışlarına Etkisi" başlıklı araştırma dosyası incelenmiştir. Araştırmanın; gerçekleştirilmesinde etik bilimsel standartlar açısından sakınca bulunmadığına mevcudun oy birliği / ~~oy çokluğu~~ ile karar verilmiştir.

EK-9

Görüşme Planı Formu

Katılımcı	Tarih	Yer	Zaman
Uygulama Öğretim Elemanları İhtiyaç Analizi-1			
ÖE1	08.06.2021	Microsoft Teams	14.00
ÖE2	30.06.2021	Microsoft Teams	11.00
Sınıf Öğretmeni Adayları İhtiyaç Analizi-1			
ÖA1	12.07.2021	Microsoft Teams	14.00
ÖA2	23.07.2021	Microsoft Teams	15.00
ÖA3	12.07.2021	Microsoft Teams	17.30
ÖA4	09.08.2021	Microsoft Teams	16.00
ÖA5	09.08.2021	Microsoft Teams	15.00
Sınıf Öğretmeni Adayları İhtiyaç Analizi-2			
ÖA6	04.02.2022	Microsoft Teams	14.30
ÖA7	04.02.2022	Microsoft Teams	21.00
ÖA8	07.02.2022	Microsoft Teams	21.00 (Katılımcı isteği ile 20.43'te başlatılmıştır)
ÖA9	10.02.2022	Microsoft Teams	14.00
ÖA10	09.02.2022	Microsoft Teams	14.30
Sınıf Öğretmeni Adayları 1. Faz Uygulama			
1ÖA1	30.07.2022	Telefon Görüşmesi	20.00
1ÖA2	08.07.2022	Microsoft Teams	18.30
1ÖA3	08.07.2022	Zoom	21.15
1ÖA4	04.07.2022	Microsoft Teams	20.30
1ÖA4	14.08.2022	Zoom	20.30
1ÖA6	26.06.2022	Microsoft Teams	14.00
Sınıf Öğretmeni Adayları 2. Faz Uygulama			
2ÖA1	03.01.2023	Seçmeli-2 Dersliği	13.30
2ÖA2	27.12.2022	Seçmeli-2 Dersliği	13.45
2ÖA3	27.12.2022	Seçmeli-2 Dersliği	16.45
2ÖA4	27.12.2022	Seçmeli-2 Dersliği	17.15
2ÖA5	23.12.2022	Seçmeli-2 Dersliği	12.00
2ÖA6	03.01.2023	Seçmeli-2 Dersliği	14.00
2ÖA7	29.12.2022	Çalışma Salonu	14.45
2ÖA8	29.12.2022	Çalışma Salonu	14.15
2ÖA9	23.12.2022	Seçmeli-2 Dersliği	12.30
2ÖA10	04.01.2023	Seçmeli-2 Dersliği	10.00
2ÖA11	04.01.2023	Seçmeli-2 Dersliği	10.30
2ÖA12	27.12.2022	Seçmeli-2 Dersliği	13.30
Sınıf Öğretmeni Adayları 3. Faz Uygulama			
3ÖA1	19.06.2023	Seçmeli-2 Dersliği	14.30
3ÖA2	09.06.2023	Seçmeli-2 Dersliği	16.00

3ÖA3	20.06.2023	Öğretim Elemanı Ofisi	16.00
3ÖA4	23.06.2023	Microsoft Teams	16.30
3ÖA5	26.06.2023	Microsoft Teams	20.15
3ÖA6	25.06.2023	Microsoft Teams	21.30
3ÖA7	09.06.2023	Seçmeli-2 Dersliği	15.05
3ÖA8	20.06.2023	Seçmeli-2 Dersliği	14.00
3ÖA9	27.06.2023	Microsoft Teams	20.30
3ÖA10	29.06.2023	Microsoft Teams	16.30

EK-10

ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI SÜRECİ

TEORİK DERS GÖZLEM FORMU

Tarih:

Saat:

Gözlem Yeri:

Ortam Özellikleri:

Katılım Düzeyi:

☐ Katılımcı☐ Dışarıdan Gözlemci

Gözlem Amaçları:

Tema / Kategori	Gözlem Notları
Uygulama okulunda yaşanan deneyimler	
Uygulama okulunda yaşanan problemler	
Kaynaştırma öğrencilerine yönelik görüşler	
Öğretmenlik uygulaması sürecine yönelik deneyimler	
Öğretmenlik uygulaması sürecine yönelik talepler	

Gözlem Sürecinde Alınan Serbest Notlar:

EK-11**ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI SÜRECİ****UYGULAMA AŞAMASI GÖZLEM FORMU**

Tarih:

Saat:

Gözlem Yeri:

Ortam Özellikleri:

Katılım Düzeyi:

☐ Katılımcı☐ Dışarıdan Gözlemci

Gözlem Amaçları:

Tema / Kategori	Gözlem Notları
Dersi planlama	
Öğrenme-öğretme etkinlikleri	
Öğrencilerle iletişim	
Kaynaştırma öğrencisini öğrenme-öğretme sürecine dahil edebilme	
Sınıf yönetimi	
Problem davranışları yönetebilme	
Öğrencileri değerlendirme	
Sınıf öğretmeni ile iş birliği içerisinde hareket edebilme	
Sosyal etkileşim	

Gözlem Sürecinde Alınan Serbest Notlar:

EK-12 Araştırmacı Günlüğü

Tarih: 22.09.2022

Saat: 17.10

Yer: Araştırmacının çalışma ofisi

Bugün ikinci uygulama aşamasında öğretmenlik uygulaması grubundaki öğretmen adaylarıyla saat 10.00'da öğretmenlik uygulaması sürecinin teorik derisi için Seçmek-2 Dersliğinde toplandık.

Öğretmen adaylarının önceki gün uygulama okuluna ilk kez gittikleri ve süreç başında oldukları için heyecanlı olduklarını fark ettim. Teorik derste öğretmen adaylarına araştırma süreci, öğretmenlik uygulaması rehberi, öğretmenlik uygulaması teorik ve uygulama aşamaları hakkında bilgi verdim.

Uygulama okulunda geçirdikleri ilk günde deneyimlerinin neler olduğunu sordum. Öğretmen adaylarının görüşleri hakkında konuştuk. Bir öğretmen adayı yaşadığı deneyimi anlatırken uygulama okulundaki sınıfında kaynaştırma öğrencisi olduğunu ve öğretmenin kaynaştırma öğrencisine farklı ders planı hazırladığını belirtti.

Öğretmen adayına sınıf öğretmeni ile iletişime geçerek ders planını kendisiyle paylaşıp paylaşmayacağı hakkında görüş alabileceği paylaşması durumunda plan üzerine gruptaki tüm öğretmen adaylarıyla teorik derste konuşabileceğimizi söyledim. Dersten sonra öğretmen adayı ile yaptığım konuşmada ders planından değil, BEP'ten bahsettiğini anladım.

Ders ardından 14.30'da danışmanım ile toplantı yaptık. Toplantıda web sayfasına logo tasarlanmasını, sayfaya haftalık etkinlikleri destekleyecek uzman ve resmi kurumların içeriklerinin faydalı linkler olarak eklenmesini gözlem formu oluşturmalarını ve davranış yönetimi konusunda infografik tasarlanmasını kararlaştırdık.

Gün sonunda web sayfasına logoyu ve infografik tasarladım. Web sayfasına yeni bir içerik tasarlamamın beni heyecanlandığını fark ettim.

EK-13 Web Sitesi İçeriklerinden Örnekler 1

DEĞERLİ SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARI

Kaynaştırma Eğitimindeki Öneminiz Kadar, Hizmet Öncesi Deneyimleriniz de önemlidir.

Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü'nün (OECD) (2009) Öğretmenlerin Mesleki Gelişimleri başlıklı raporunda araştırma sonuçlarına göre; öğretmenlerin en fazla (%30+) mesleki gelişim ihtiyacı duydukları alanın "öğrenmede özel gereksinimleri olan öğrencilerin eğitilmesi" olduğu belirtilmiştir.

ARAŞTIRMAYA DAVET

Zamanınızın değerli olduğunu biliyoruz! Bu nedenle öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında teorik çalışmaların yürütülmesi amacıyla belirlenmiş olan 2 ders saatinizi bize ayrılarak sizlerin kaynaştırma eğitimine yönelik yeterliklerinizi desteklemek istiyoruz.

GO
HER ÖĞRENCİ
GELECEĞİN BİR
PARÇASIDIR

AMACIMIZ

Amacımız; siz sınıf öğretmeni adaylarına öğretmenlik uygulaması sürecinde web destekli koçluk uygulamasıyla kaynaştırma öğrencilerine öğretim sunma sürecinde yer verilebilecek öğretimsel uyarlamalara ilişkin teori ve uygulamaya dayalı becerilerinizi geliştirmektir.

Araştırmamız;

Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Engelli Çalışmaları Anabilim Dalı Doktora Programında Doktora Tezi olarak planlanmış, Edirne Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından onaylanarak gerekli izinler alınmıştır.

Ayrıca araştırma tez izleme komitesinin yanı sıra Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı Başkanlığı, uygulama koordinatörü ve öğretim üyelerinin görüş ve önerileriyle de desteklenerek yürütülmektedir. Tasarım tabanlı araştırma olarak planlanan çalışmanın 1. fazı tamamlanmış olup 2. ve 3. fazlarda sizlerle birlikte çalışmaktan mutluluk duyacağız.

Katılımınız sonucunda

Web destekli öğretimsel koçluk uygulaması ile öğretmen adaylarına ihtiyaç duydukları desteğin sağlanması, kaynaştırma öğrencilerinin gereksinimlerinin belirlenmesi, kaynaştırma öğrencisinin ihtiyaçlarına yönelik öğretmenlik uygulaması sürecinde ve ders planlarınızda yapabileceğiniz öğretimsel uyarlamalar hakkında bilgi ve deneyim sahibi olarak sizleri mezun etmeyi amaçlıyoruz.

Araştırma sürecinde genel öğretmenlik uygulamasına yönelik bilgilerin yanı sıra web destekli öğretimsel koçluk uygulaması kapsamında hazırlanmış ve katılımcılara özel erişim hakkı sağlanacak portal üzerinden uygulama sınıflarınızda bulunan kaynaştırma öğrencilerine yönelik gereksinimleri belirleme ve öğretimi planlama konusunda destek sağlanacaktır.

Dönem sonunda katılımcı öğretmen adaylarına araştırma konusunu ve amacını açıklayan bir katılım belgesi verilecektir.

Araştırmaya ilişkin ayrıntılı bilgi edinmek amacıyla bizlerle iletişime geçebilirsiniz ya da aşağıdaki bağlantılara tıklayarak ek bilgi edinebilirsiniz.

Dr. Öğr. Üyesi Selmin ÇUHADAR
Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü
selmincuhadar@trakiya.edu.tr
Arş. Gör. Damla CETİN
Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü
damlacetin1@trakiya.edu.tr

EK-14 Web Sitesi İçeriklerinden Örnekler 2

ÖĞRETİMSSEL UYARLAMALAR

Öğrencinin bireysel özelliklerine uygun amaç & hedefleri tanımla

Ne öğreteceğini tanımla (konu/ünite içeriği)

Nasıl öğreteceğini tanımla (öğrenci uyarılma ihtiyacı duyuyor mu?)

Uygun uyarlamaları seç

hazırık yap öğrenim stratejileri belirle öğrenim programı hedeflerini belirle fiziksel-sosyal sınıf ortamını düzenle ders araç-gereçlerini belirle destek eğitim ihtiyacını tanımla

Uyarlamaların etkililiğini değerlendir

ETKİLİ DEĞİLSE, ALTERNATİF BELİRLE

Öğretim Öncesi

- İçerik Seçimi
- İçeriğin Analiz Edilmesi
- Amaçların Belirlenmesi
- Yöntem Seçimi
- Materyallerin Öğrencinin İhtiyacına Göre Düzenlenmesi
- Ortamların Düzenlenmesi
- Öğrencilerin Uygulamalarını Kontrol Edebilecek Sistemlerin Kurulması
- Kuralların Belirlenmesi & Sınıf Rutinlerinin Oluşturulması
- Öğretim Süresinin Belirlenmesi

Öğretim Süreci

- Önkoşul becerilerde güçlük çeken öğrencilerin belirlenmesi & onlara bu becerilerin öğretimi
- Yönergelerde değişiklik yapılması
- Öğretimde yardım ve ipuçlarının kullanılması
- Yaygın hatalara ilişkin tekrar öğretimi yapılması
- Öğrenci birkaç kez öğretilmesine rağmen aynı hataları yapıyorsa öğretim durdurulmalı beceri değiştirilmelidir**
- Sınıftaki bütün öğrencilere öğrenme fırsatlarının verilmesi
- Öğretim hızının değiştirilmesi
- Uygun öğretim materyallerinin seçilmesi & materyallerde uyarlamaların yapılması
- Öğretim yöntemlerinde uyarlamaların yapılması (küçük grup, bireysel, tüm sınıfta benzer ama daha kolay amaçlar oluşturmak, öğretimsel amaçları önkoşul beceriler arasında seçmek)

Öğretim Sonrası

- Öğrenci çok fazla hata yapıyorsa/öğrendiklerini çabuk unutuyorsa boş zamanlarda ek çalışma yapılması, ek ödevlerin verilmesi, ailenin çalışma yaptırmasını istenmesi
- Sınavlarda uyarlamaların yapılması (sınav süresinde/ortamında/yönergelerinde/formatında değişiklik, yardımcı ders araçlarının kullanılmasını sağlama vb.)
- İhtiyaç halinde sınav öncesinde öğrenciyle özel olarak çalışılması
- Genelleme için öğretimin belirli sürelerde tekrarlanması
- Genellemeyi başaramayan öğrenciler için öğretilen becerinin farklı durumlarda nasıl kullanılacağını gösterilmesi
- Öğrenci yine de sorun yapıyorsa; öğretim materyalleri & aktivitelerinde, öğretim sürecinde, öğretilecek içerikte vs. öğretim amaçlarında değişikliklerin yapılması (Öğretim materyallerinin ve aktivitelerinin/öğretim sürecinin/öğretim içeriğinin değiştirilmesi, öğrenciden beklenen davranışların kolaylaştırılması)

EK-15 Web Sitesi İçeriklerinden Örnekler 3

DAVRANIŞ YÖNETİMİ

Uygun Davranışların Oluşumunu Desteklemek

Pekiştirme

Davranışın ardından sunularak davranışın sergilenme olasılığını arttıran durumdur.

Olumlu Pekiştirme: Ortama hoş giden uyarının eklenmesiyle davranışın sergilenme olasılığının arttırılmasıdır.

Olumsuz Pekiştirme: Ortamdan hoş gitmeyen, itici uyarının çıkartılmasıyla davranışın sergilenme olasılığının arttırılmasıdır.

Pekiştireç Türleri

Yiyecek İçecek:
Daha çok küçük yaşta çocuklar için, çocuk tok olmadığında, küçük parçalarla sunulması gerekir.

Nesne:
Küçük yaşta çocuklar için oyuncak, boyama kitabı, resimli yapıtirma vb.; büyük yaşta çocuklar için poster, kitap, dergi vb.

Etkinlik:
Premack ilkesi (babaanne kuralı): Çocuğun gerçekleştirmeyi daha az istediği davranışın ardından, yapmayı daha fazla istediği etkinliğin sunulmasıdır.

Sosyal:
Aferin, bravo, harikasin, çok güzel, süper, çak bi beşlik vb.

Sembol:
Başka yerlerden edinemeyeceği semboller kullanılmalı. Pekiştirilecek davranışın, sembolün, hangi davranışta kaç sembol kazanılacağı belirlenmesi, sembolü değiştirme kullanılacak ödül, ödülün kaç puanla kazanılacağı, öğrencilere açıklanması, dönüşüm programının yapılması gerekir.

İzlerlik Sözleşmesi:
Öğrencinin hedef davranışı ve davranışının sonuçlarına yönelik belirlenen şartları kabul ettiği yazılı ve sözlü anlaşmadır.

Uygun Olmayan Davranışların Azaltılması

Kullanılan Yöntemlerden Bazıları (en ılımlıdan en az ılımlıya)

ayrımli pekiştirme

sönme

tepkinin bedeli

mola

Ayırımı Pekiştirme: Arttırılması istenen davranışın hemen ardından ödül verilmesidir.

Sönme:
Uygun olmayan davranışın görmezden gelinmesidir.

Tepkinin bedeli:
Öğrencinin daha önce kazandığı pekiştireç ya da sembollerin bir kısmının alınmasıdır.

Mola:
Öğrencinin ödüllerden ve ödüllendirilme olasılıklarından uzaklaştırılmasıdır.

Yararlanılan kaynaklar:
<https://www.tohumotizmportalı.org/>
Batu, E.S., Çolak, A. & Odlyurt, S. (2012). Özel gereksinimli çocukların kaynaştırılması. Vize Yayıncılık.

EK-16 Web Sitesi İçeriklerinden Örnekler 4

BİREYSELLEŞTİRİLMİŞ EĞİTİM PROGRAMI (BEP)

Özel gereksinimli öğrencinin zihinsel, duygusal, sosyal dil ve iletişim alanlarında yapabildiklerini dikkate alarak;

- Kazandırılacak davranışların neler olduğu,
- Nerede-nasıl-kimler tarafından,
- Hangi yöntemlerle
- Ne kadar sürede kazandırılacağını belirten, gerekli destek eğitim hizmetlerini de içeren yazılı programdır.

Türkiye'de ilk olarak 1997'de kabul edilen 573 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'de yasal zorunluluk olarak kabul edilmiştir. Ardından 2006 yılında yürürlüğe giren Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği ile özel gereksinimli olarak belirlenen her çocuk için BEP hazırlanması Sekizinci Kısım, Birinci Bölüm, Madde 69'da "Eğitim Programları" başlığı altında tanımlanmıştır.

BEP İÇERİĞİ

- Öğrencinin şimdiki performans düzeyi
- Uzun dönemli (yıllık) hedefler
- Kısa dönemli hedefler
- Kullanılacak öğretim yöntemleri & materyaller
- Kısa dönemli hedeflere ulaşmada gerekli olan zamanın başlama ve bitiş tarihleri
- Kullanılacak değerlendirme yöntemi & ölçütleri
- Sağlanacak ek özel eğitim hizmetlerinin nerede-ne zaman-kim tarafından-ne kadar süreyle verileceği

MEVCUT PERFORMANS:

Ayrıntılı değerlendirme sonuçlarına dayalı olarak hazırlanan, öğrencinin yapabildikleri ve yapamadıklarıdır.

UZUN DÖNEMLİ AMAÇLAR:

Bir öğretim yılı sonunda öğrenciden kazanması beklenen davranışlardır.

KISA DÖNEMLİ AMAÇLAR:

Mevcut performans ile uzun dönemli amaç arasındaki ara basamaktır.

BEP GELİŞTİRME BİRİMİ

Okul müdürü veya görevlendireceği bir müdür yardımcısının başkanlığında;

"•Gezerek özel eğitim görevi yapan öğretmen
•Rehber öğretmen
•Eğitim programları hazırlamakla görevlendirilen öğretmen
•Öğrencinin sınıf öğretmeni
•Öğrencinin alan öğretmenleri
•Öğrencinin velisi
•Öğrenci" den oluşur.

KISA DÖNEMLİ AMAÇ:

(BİREY+KOŞUL+ÖLÇÜT+DAVRANIŞ)
ÖĞELERİNİ İÇERİR.

Örnek:

«Ayşe 200 sözcükten oluşan 2. sınıf düzeyinde bir metni okuması istendiğinde bu metni %90 doğrulukta okur.»

Birey: "Öğrencinin" ne yapacağını belirtmesidir.

Davranış: Ölçülebilir gözlenebilir olmalıdır.

Koşul: Davranışın hangi koşullar altında gösterilmesi gerektiğidir.

Ölçüt: Öğrencinin gösterdiği davranışın yeterliliği hakkında karar vermede kullanılan standarttır.

Özel eğitime gereksinimi olan öğrenciler ve özel eğitim (Ed. İ. Halil DİKEN), 17. Baskı, 2017, Pegem Akademi. Özel eğitim (Ed. Atilla CAVKAYTAR), 3. Baskı, 2017, Vize Yayıncılık

EK-17 Web Sitesi İçeriklerinden Örnekler 5

Farklılaştırılmış Öğretim:

- Öğrencilerin bilgi, kavram, okuma, dil, öğrenme öncelikleri, ilgileri vb. özelliklerini tanıma;
- Aynı sınıftaki farklı becerilere sahip öğrenciler için uygun öğrenme ve öğretim yaklaşımlarını kullanma;
- Her öğrencinin bireysel başarılarını ve öğrenmelerini en üst düzeye çıkaracak etkinlikler planlama olarak tanımlanabilir (Hall, 2002).

İÇERİK (SINIFTA NELERİN ÖĞRETİLECEĞİ)

- Nicelik=>içeriğin miktarında değişiklik (ayrıntılı içerik yerine temel bilgi ve ilkelerin öğretimi)
- Nitelik=>içeriğin zorluk düzeyinde değişiklik (yönergelerin basitleştirilmesi) Alternatif müfredat geliştirilebilir.

SÜREÇ (İÇERİĞİN NASIL ÖĞRETİLECEĞİ, ÖĞRENCİLERİN NASIL ÖĞRENECEĞİ)

- Öğrencilerin öğrenmesini sağlamak için etkinliklerde farklılaştırma (OSB olan öğrenci için görsel uyarılar kullanabilir, ek ipuçları sunabilir)

ÜRÜN (ÖĞRENCİLERİN NELERİ NE KADAR ÖĞRENDİĞİ)

- Ürünlerin nitelik, nicelik, bağımsızlık açısından değerlendirilmesi
- Poster hazırlama, film çekme, şarkı söyleme, koleksiyon yapma gibi alternatif değerlendirme yöntemleri
- Sınav ortamı/süresi/zamanı, sınav yönergeleri/soruları, sınav sorularına verilecek tepki türünde uyarlamalar (DEHB olan öğrenci için yanıt süresini arttırma, farklı bir sınıfta/odada sınav yapma)

Dikkat Edilmesi Gereken Basamaklar

Hedef öğrencilere ilgi göster
Kendine & hedef öğrenciye güven
Sınıfı gözle
Sınıfa özgü beceri, öğrenme tercihi, davranışları içerecek şekilde hedef öğrencilerin güçlü yanlarını & sınırlılıklarını yaz
«Kolaylaştırıcı, engelleyici, öğrenmesine etkisi yok» olmak üzere öğrencilerin bireysel başarılarında etkili olan özelliklerini yaz
Sınıf özelliklerini & öğreteceğin becerileri sırala
Amaçları & uyarlamaları seç, uygula
Amaçları öğretmek için etkili öğretim ilke & yöntemlerini kullan
Gerektiğinde işbirliği yap (özel eğitim öğretmenleri, branş öğretmenleri, rehber öğretmenler...)
Gerektiğinde uyarlama & öğretimi değiştir, sonuçları değerlendir
Sürece son ver ya da tekrar dene

Olçay Gül, S. (2014). Farklılaştırılmış Öğretim ve Uyarlamalar . *Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* , 3 (5) , 111-123 .

EK-18 Öğretmenlik Uygulaması Rehberi

Fakültemizin Değerli Öğretim Elemanları, Sayın Uygulama Öğretmenleri, Sevgili Öğretmen Adayları,

Üniversitemizde eğitim-öğretim yılında dersler akademik takvimde belirtilen süreden başlayarak tüm derslerde haftalık ders saatine uygun olarak yürütülecektir.

Buna dayanarak Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı' nda öğretmenlik uygulaması dersinin teorik kısımları, fakültemizde iki ders saati (2x50 dak.) olarak, programda yer alan gün ve saatlerde işlenecektir. Dersin uygulaması ise okul rehber öğretmenlerince oluşturulan haftalık program çerçevesinde öğretmen adayı tarafından okullara gidilerek gerçekleştirilecektir.

Her yıl olduğu gibi bu eğitim sürecinde de öğretmenlik uygulaması teorik dersi ile ilgili olarak öğretim elemanlarımıza, okul uygulama öğretmenlerine ve öğrencilerimize yardımcı olmak üzere hazırlanan rehberlerin süreci yürütmede yine katkı sağlayacağı düşünülmüştür.

Rehberde, 1.,14. haftalarda işlenecek olan konular, öğretmen adaylarının yapacağı ödevler ve etkinlikler belirlenmiştir. Adayların uygulama okullarında **haftada 6 ders saati** öğretmenlik uygulaması yapmaları gerekmektedir. MEB tarafından yayınlanan öğretmenlik uygulaması yönergesinde de belirtildiği gibi;

Öğretmenlik uygulamasının dönemi ve süresi MADDE 7, (1) Öğretmenlik uygulaması, bir yılda iki dönemden az olmamak üzere yapılır. Güz ve bahar dönemleri her bir dönem 12 (on iki) hafta olarak ve haftada 6 (altı) ders saati uygulanacak şekilde düzenlenir. Öğretmenlik uygulaması her bir dönemde 72 (yetmiş iki) saat olmak üzere toplam 144 (yüz kırk dört) ders saatinden oluşur. (2) Uygulama öğrencisi her bir dönemde, uygulama öğretmenin gözetiminde ve en az 8 (sekiz) farklı haftada olmak üzere ilgili dersin haftalık ders çizelgesinde ders saati 1,2 saat olanlarda 10 (on), 3 (üç) ve üzeri olanlarda ise 20 (yirmi) ders saatinden az olmayacak şekilde fiilen ders anlatır.

Öğretmen adayları bir hafta içerisinde ders anlatımları dışında kalan zamanlarda ise belirlenen etkinliklere yönelik olarak ders gözlemleri gerçekleştirerek süreci değerlendirmelidirler. Buna dayanarak Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı' nda okuyan öğretmen adayları bir dönemde 20 ders saatlik planını hazırlayarak gireceği dersini anlatır.

Sürece yönelik olarak belirlenen ilkeler aşağıda belirtildiği gibidir:

1. Öğretim elemanı, ... eğitim öğretim yılı güz döneminde Öğretmenlik Uygulaması 1/2 dersinin teorik saatlerini Öğretmenlik Uygulaması 1/2 Rehberi'nde yer alan konular ve belirlenen etkinlikler ışığında ders programında belirlenen gün ve saatte yapacaktır. Ayrıca dersi pdf veya farklı formatta ders içeriği ile destekleyecek ve öğrencilere son teslim tarihi belirlenmiş olan ödev verip, bunlarla ilgili dönütleri verecektir. Dersler 50 dakika üzerinden gerçekleştirilecektir.
2. Öğretmen adayı haftalık ders programında belirtilen gün ve saatte teorik olarak verilen derse katılacak ve kendisine verilen ödevleri süresi içerisinde öğretim elemanına teslim edecektir.
3. Öğretim elemanı dönem boyunca, öğretmen adayının planlayarak hazırlandığı en az 2 dersine katılarak onu gözlemleyecek ve değerlendirmesini yapacaktır.
4. Tüm uygulama belgeleri akreditasyon çerçevesinde saklanacak, dijital ortamda muhafaza edilecektir.
5. Öğretmenlik Uygulaması dersi ile ilgili değerlendirme yapılırken ve not verilirken birinci haftadan başlamak suretiyle 14 hafta süresince yapılan etkinliklerin tümü esas alınarak değerlendirme yapılacak ve not verilecektir.

Başarılı bir dönem olmasını dileriz.

TRAKYA ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

TANIMLAR

Uygulama Okulu: Mesleki uygulama çalışmalarının yürütüldüğü, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı temel eğitim, ortaöğretim okulları ile yaygın öğretim kurumlarıdır.

Öğretmen Adayı: Alanında okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması yapan Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencisidir.

Fakülte Uygulama Koordinatörü: Fakülte adına uygulama çalışmalarını düzenlemek ve yürütmek üzere görevlendirilen dekan yardımcısı ya da öğretim elamanıdır.

Millî Eğitim Müdürlüğü Uygulama Koordinatörü: Öğretmen adaylarının yapacakları mesleki uygulama çalışmalarını Fakülte Uygulama Koordinatörü ile birlikte planlayan ve belirlenen esaslara göre yürütülmesini sağlayan ilde millî eğitim müdürü veya yardımcısı, ilçede ise ilçe millî eğitim müdürü ya da şube müdürüdür.

Uygulama Okulu Koordinatörü: Okulundaki mesleki uygulama çalışmalarının belirlenen esaslara uygun olarak yürütülebilmesi için ilgili kişi ve kurumlarla iletişimi ve koordinasyonu sağlayan okul müdürü veya yardımcısıdır.

Uygulama Öğretim Elemanı: Öğretmen adaylarının mesleki uygulama çalışmalarını planlayan, yürüten ve değerlendiren, alanında deneyimli üniversite öğretim elemanıdır.

Uygulama Öğretmeni: Uygulama okulunda görevli, öğretmenlik formasyonuna sahip, alanında deneyimli öğretmenler arasından seçilen, öğretmen adayına öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği davranışları kazanmasında rehberlik ve danışmanlık yapan, çalışmalarını değerlendiren ve uygulama öğretim elamanı ile iş birliği içinde çalışan öğretmendir.

GÖREV VE SORUMLULUKLAR

A) Eğitim Fakültesi Uygulama Koordinatörünün Görev ve Sorumlulukları:

1. Millî Eğitim Müdürlüğü uygulama koordinatörü ile iş birliği yaparak uygulama okullarını belirler, öğretmen adaylarının bu okullara dağılımını sağlar.
2. Uygulama çalışmalarını, fakülte adına izler ve denetler.
3. Öğretmenlik uygulaması çalışmalarını değerlendirir ve geliştirilmesi için gerekli önlemleri alır.

B) Uygulama Öğretim Elemanının Görev ve Sorumlulukları:

1. Öğretmen adaylarını, öğretmenlik uygulaması etkinliklerine hazırlar.
2. Öğretmen adaylarının uygulama çalışmaları kapsamındaki etkinliklerini, uygulama okulu koordinatörü ve uygulama öğretmeni ile birlikte planlar.
3. Öğretmen adayının çalışmalarını, uygulama öğretmeni ile birlikte düzenli olarak izler, denetler.
4. Öğretmen adayının grupla çalışma disiplini ve çalışma motivasyonunu arttırmaya yönelik sosyal etkileşim toplantıları düzenler.
5. Uygulamanın her aşamasında öğretmen adayına gerekli rehberliği ve danışmanlığı yapar. Uygulama sonunda öğretmen adayının çalışmalarını, uygulama öğretmeni ile birlikte değerlendirir ve sonucu not olarak fakülte yönetimine bildirir.

C) Uygulama Öğretmeninin Görev ve Sorumlulukları:

1. Uygulama öğretim elemanı ve uygulama okulu koordinatörü ile iş birliği yaparak öğretmen adaylarının, etkinliklerinin planlanmasına katılır.
2. Öğretmen adayının mesleki gelişimine yardımcı olur,
3. Her hafta öğretmen adayının katılacağı ve bitirdiği etkinliklere ilişkin bir toplantı yapar,
4. Öğretmen adayına gerekli öğretim araç-gereç, kaynak ve ortamı sağlar, okulu tanıtır,
5. Öğretmen adayının günlük etkinliklerini planlamasında yardımcı olur,
6. Öğretmen adayının okuldaki çalışmalarını gözlemler ve değerlendirir,
7. Öğretmen adaylarının sınıfa uzun süre tek başına bırakılmasına izin vermez, gerektiğinde kolayca ulaşılabilir durumda bulunur,
8. Öğretmen adayı ile ilgili gözlem değerlendirme formlarını içeren bir dosya tutar,
9. Ders gözlem formlarıyla öğretmen adayına gerekli dönütleri verir, öğretmen adayının gelişimini izler ve adayın gelişiminin olumlu yönde olmasına katkıda bulunur,
10. Sınıf dışı etkinliklerde (tören ve toplantılar) öğretmen adayına rehberlik eder,
11. Uygulama sonunda öğretmen adayını uygulama öğretim elemanı ile birlikte değerlendirir.

D) Öğretmen Adayının Görev ve Sorumlulukları

- 1) Uygulama Okuluna Karşı;
 - A. Okul yönetimi ve uygulama öğretmeni ile iletişim ve iş birliği içinde bulunmak,
 - B. Uygulama öğretmenin ders programını aksatmadan verilen görevleri süresi içinde ve planladığı biçimde yerine getirmek,
 - C. Uygulama okulunun kurallarına uymak,
 - D. Ders araçlarını verimli kullanmak ve korumak ve
 - E. Uygulama öğretmenin sorumluluğundaki etkinliklere katılmaktır.
- 2) Öğrencilere Karşı;
 - A. Sorumluluğundaki öğrencilerin güvenliğini sağlamak,
 - B. Öğrencilere açık ve anlaşılır yönergeler vermek,
 - C. Dersleri nesnel ölçütlerle değerlendirmek,
 - D. Dersin anlaşıldığından emin olmak,
 - E. Sınıf yönetiminde kararlı ve hoşgörülü olmak,
 - F. Öğrencileri iş birliği içinde çalışmaya yöneltmek,
 - G. Öğrencilerin verimli çalışma alışkanlıkları geliştirmelerine katkıda bulunmak ve
 - H. Öğrencilere önderlik yapabilmektir.
- 3) Uygulama Öğretim Elemanına Karşı;

- A. Uygulama öğretim elemanı ile iletişim ve iş birliği içinde olmak
- B. Uygulama süreci boyunca haftalık olarak verilen görevleri zamanında yapmak,
- C. Teorik derslere aktif katılım sağlamak
- D. Uygulama süreci boyunca yapılacak sosyal etkileşim toplantılarına katılmak

T. C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ
SINIF EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI-1/2 DOSYASI

.....
.....

DERS SORUMLUSU

.....

EDİRNE, ...

Öğretmen Adayının:

Adı Soyadı :

Numarası :

Bölümü :

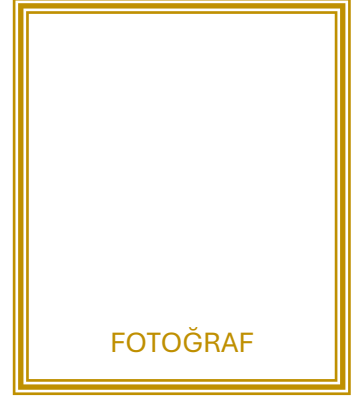
Sınıfı:

Uygulama Dönemi:

Uygulama Okulu:

Uygulama Okul Müdürü:

Uygulama Öğretmeni:

EDİRNE, ...

Uygulama Dosyası İçeriği (Örnek)

Öğretmenlik uygulaması devam çizelgesi.....1

Uygulanan derslerin planları.....?

Gözlemlenen derslerin haftalık raporları.....?

.....

.....

(Öğretmen adayı öğretmenlik uygulaması dosyasında bulunması gereken dokümanları dosyasına ekleyerek yukarıda belirtilen şekilde uygulama dosyası içeriğini oluşturmalıdır.)

ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI DOSYASINDA BULUNMASI GEREKEN DOKÜMANLAR	ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI SÜRECİNDE BİLGİ EDİNİLMESİ GEREKEN KONULAR
➤ Öğretmenlik uygulaması devam çizelgesi	➤ Öğretmenler kurulu toplantı tutanağı (incelenecek ve bilgi edinilecek)
➤ Öğretmen adaylarının uyguladıkları derslerin planları	➤ Zümre öğretmenler kurulu toplantı tutanağı (incelenecek ve bilgi edinilecek)
➤ Öğretmen adaylarının gözlemledikleri derslerin haftalık raporları	➤ Türkiye Cumhuriyeti Anayasası (incelenecek ve bilgi edinilecek)
➤ Öğretmen adaylarının uygulama okulunda yapmış oldukları gözlem formları	➤ 2797 Sayılı Millî Eğitim Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun (incelenecek ve bilgi edinilecek)
➤ Uygulama okulu çevresel düzenlemeler kontrol listesi	➤ 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun devlet memurunun görev ve sorumlulukları, genel hak ve yardımlar, atama ve yer değiştirme, adaylık, müracaat ve şikâyet, izin, kıyak, kıyafet, ilerleme ve yükselme, sicil ve disiplin ile ilgili hükümleri (incelenecek ve bilgi edinilecek)
➤ Sınıfın fiziksel özelliklerine yönelik kontrol listesi	➤ 1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu (incelenecek ve bilgi edinilecek)
➤ Öğretmenlik uygulaması değerlendirme formu	➤ Millî Eğitim Bakanlığı Aday Memurların Yetiştirilmesine İlişkin Yönetmelik (incelenecek ve bilgi edinilecek)
	➤ 439 Sayılı Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Yüksek ve Orta Dereceli Okullar Öğretmenleri ile İlkokul Öğretmenlerinin Haftalık Ders Saatleri ile Ek Ders Ücretleri Hakkında Kanun (incelenecek ve bilgi edinilecek)
	➤ Eğitim Öğretim Faaliyetlerinin Planlı Yürütülmesine İlişkin Yönerge (incelenecek ve bilgi edinilecek)
	➤ İlgili derse ait öğretim programı (incelenecek ve bilgi edinilecek)

ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI DERSİNİN UYGULANMA SÜRECİ

Aşağıda Öğretmenlik Uygulaması I Dersi' nin 14 hafta boyunca nasıl sürdürüleceğine dair uygulama öğretim elemanı, uygulama öğretmeni ve öğretmen adayı sorumluluk ve görevleri verilmiştir. Dilerse fakülte uygulama rehber öğretim elemanı etkinliklerin sırasını ve türünü değiştirebilir.

HAFTA	ETKİNLİK	UYGULAMA SÜRECİ		
		Uygulama Öğretim Elemanı	Öğretmen Adayı	Uygulama Öğretmeni
1.Hafta	Okulu Tanıma ve Dönem Planının Hazırlanması	➤ Belirlenen uygulama okulu ile iletişime geçilerek öğretmen adaylarına ait listenin okul yönetimine bildirilmesi ➤ Uygulama okulu yönetiminden okulda bulunan öğrencilerin özellikleri hakkında bilgi edinme ➤ Okul yönetiminden dönem boyunca öğretmen adaylarının haftalık olarak devam edecekleri sınıfların listesini alma ➤ Teorik ders için haftalık programda belirtilen gün ve saatte öğretmen adayları ile tanışma sağlanır. ○ Öğretmen adaylarına sorumlulukları açıklanarak, uygulamanın nasıl sürdürüleceğine dair bilgilendirilme yapılır. ○ Uygulama rehberi dijital olarak öğretmen adaylarıyla paylaşılır, haftalık görevler hakkında bilgilendirme yapılır. ○ Gözlem formu ve uygulama okulu çevresel düzenlemeler kontrol listesi öğretmen	➤ Uygulama öğretim elemanı tarafından paylaşılan uygulama rehberinin ayrıntılı bir şekilde incelenmesi ➤ Kaynaştırma eğitime yönelik hazırlanmış olan web sitesinin incelenmesi ➤ Öğretmenlik uygulaması dersinin uygulaması için belirlenen gün ve saatte devlet memurları kılık ve kıyafet yönetmeliğine uygun biçimde uygulama okulunda hazır bulunur. ➤ Dönem boyunca haftalık olarak devam edilecek sınıfların öğretmenleri ile tanışarak sınıflara, sınıflarda bulunan öğrencilere yönelik bilgi alır. ➤ Ders anlatımını yapacağı sınıfta kaynaştırma öğrencisi varsa öğrencinin öğrenme özellikleri ve durumu hakkında sınıf öğretmeninden bilgi alır. ➤ Ders anlatımlarına yönelik oluşturacağı ders planlarını öğretim elemanları ile paylaşır. ➤ Uygulama öğretim elemanı tarafından paylaşılan gözlem	➤ Uygulama öğretim elemanı ve öğretmen adayları ile tanışma sağlar. ➤ Öğretmen adayı ile ilgili gözlem değerlendirme formlarını içerecek bir dosya hazırlar.

		adaylarıyla paylaşılır ve açıklamalar yapılır. ○ Öğretmenlik Uygulaması I dersi için hazırlanacak Uygulama Dosyasının biçimsel özellikleri açıklanır ve örnek dosya incelemesi yapılır. ○ Dönem boyunca uygulama yapılacak okul hakkında bilgi verilir. Uygulama okulunun adı, konumu, fiziksel özellikleri, öğrenci sayısı ve özellikleri (kaynaştırma öğrencileri, yabancı uyruklu öğrenciler, akademik ve davranışsal açıdan sorun yaşayan öğrenciler vb.) ○ Eğitsel değerlendirme süreci, eğitsel değerlendirme sonucu yerleştirme kararları ve kaynaştırma eğitimi hakkında bilgi verilir. ○ Konu ile ilgili öğretmen adaylarından ek okuma yapmaları istenir ve okunacak kaynak (https://dergipark.org.tr/tr/download/article.file/159177) öğretmen adaylarıyla paylaşılır ➤ Öğretmen adayına dönem boyunca kaynaştırma eğitimi, özel gereksinimli öğrenciler ve/veya öğrenme ve davranışsal özellikleri açısından öğretimsel uyarlamalara gereksinimleri	formuna uygun olarak gözlemlerini yapar ve formu doldurur. ➤ Uygulama öğretim elemanı tarafından paylaşılan uygulama okulu çevresel düzenlemeler kontrol listesini doldurur. ➤ Uygulama öğretim elemanı tarafından paylaşılan ek okumaları yapar.	

		olan öğrencilerin öğrenme-öğretme etkinliklerinin planlanmasında ve uygulanmasında kullanılabilecek içeriklerin yer aldığı web sitesinin tanıtımı gerçekleştirilir (www.kaynastirmaegitimi.com) ➤ Öğretmen adaylarının iletişim bilgilerinin (cep telefonu, e-posta) alınarak mobil uygulama üzerinde iletişim grubunun oluşturulması ve öğretmen adaylarının kaynaştırma eğitimi ile ilgili web sitesine kayıtlarının yapılması, ➤ Mobil uygulama iletişim grubundan web sitesi bireysel kullanıcı adı ve erişim şifrelerinin paylaşılması ➤ Öğretmen adayları ile birlikte uygulama yapılacak okula gidilerek okul yönetimi ve öğretmenlerle tanışma sağlanır.		
2.Hafta	Bir Dersin Öğretim Etkinliklerinin Planlanması	➤ Teorik ders için haftalık programda belirtilen gün ve saatte dersi yürütür. ➤ Öğretmen adaylarının anlatımlarını yapacakları derslere yönelik hazırlanmış oldukları ders planlarını gözden geçirir, dönütler verir. ➤ Dönem içerisinde ders anlatımları sırasında kullanılacak ders planına yönelik aşamalar (uyarlamalar dahil) hakkında açıklamalar yapılır ve örnek ders planları paylaşılır. ➤ Sınıf düzeyine göre öğrenme özelliği düşük/yüksek öğrenciler için ders planı aşamalarında hangi uygulamaların yapılabileceği hakkında bilgi verir.	➤ Teorik ders için haftalık programda belirtilen gün ve saatte derse katılır. ➤ Bir dersin planlanması ile ilgili süreçleri araştırır ve araştırma notlarını grupta paylaşır. ➤ Bir önceki hafta uygulamayı yürüttüğü sınıftaki öğrencilerin (kaynaştırma öğrencisi dahil) özellikleri ile ilgili uygulama öğretmenlerinden edindiği bilgileri grupta paylaşır. ➤ Ders anlatımını yapacağı derslere ait ders planlarını uygulama öğretim elemanı ile paylaşır. ➤ Teorik derste işlenen konuya ait dersin kaynaklarına web sitesinden erişerek inceler.	➤ Öğretmen adayının günlük etkinliklerini planlamasında yardımcı olur. ➤ Öğretmen adayının çalışmalarını gözlemler ve değerlendirir. ➤ Öğretmen adayı ile ilgili gözlem değerlendirme formlarını içeren bir dosya tutar ve ders gözlem formlarıyla öğretmen adayına gerekli dönütleri verir. ➤ Öğretmen adayının gelişimini izler ve adayın

		➤ Özel gereksinimli öğrenciler, özel gereksinimli öğrencilerin gereksinim grupları, öğrenme ve davranış özellikleri hakkında bilgi verilir. ➤ İlgili haftanın konusu ve konuya yönelik ek okumalar (https://dergipark.org.tr/tr/download/article.file/159181) öğretmen adaylarıyla paylaşılır ve web sitesi üzerinde açılarak öğretmen adaylarının web sitesinden kaynaklara (sesli sunu, özet, konu ile ilgili ek kaynaklar, konu ile ilgili pdf dosyası, videolar, faydalı linkler) erişimi hakkında bilgi verilir. ➤ Öğretmen adaylarının bir önceki hafta uygulama öğretmenlerinden edindikleri öğrenci özellikleri üzerinde durulur.	➤ Uygulama öğretim elemanı tarafından verilen ek okumaları yapar. ➤ 6 ders, uygulama okulunda derslere katılım gösterir ve gerekli ders anlatımlarını yapar. ➤ Bir sonraki hafta uygulamaya devam edeceği sınıfın sınıf öğretmeni ile görüşerek anlatımını yapacağı derslere ait bilgi alır. ➤ Bir sonraki hafta uygulamaya devam edeceği sınıfın sınıf öğretmeni ile görüşerek öğrencilerin öğrenme ve davranış özellikleri hakkında bilgi alır.	gelişimine katkıda bulunur.
3.Hafta	Haftalık Ders Çizelgeleri ile İlgili Alanın Öğretim Programının İncelenmesi	➤ Teorik ders için haftalık programda belirtilen gün ve saatte dersi yürütür. ➤ Öğretmen adaylarının anlatımlarını yapacakları derslere yönelik hazırlamış oldukları ders planlarını gözden geçirir, dönütler verir. ➤ Dönem içerisinde ders anlatımları sırasında kullanılacak ders planına yönelik aşamalar (uyarlamalar dahil) hakkında açıklamalar yapılır ve örnek ders planları paylaşılır. ➤ Sınıf düzeyine göre öğrenme özelliği düşük/yüksek öğrenciler için ders planı aşamalarında hangi uygulamaların yapılabileceği hakkında bilgi verir. ➤ İlkokul öğretim programlarına yönelik gerekli açıklamalarda bulunarak	➤ Teorik ders için haftalık programda belirtilen gün ve saatte derse katılır. ➤ Bir önceki hafta uygulamayı yürüttüğü sınıftaki öğrencilerin (kaynaştırma öğrencisi dahil) özellikleri ile ilgili uygulama öğretmenlerinden edindiği bilgileri grupta paylaşır. ➤ Ders anlatımını yapacağı derslere ait ders planlarını (sınıf seviyesine göre öğrenme düzeyi düşük/yüksek olan öğrenciler için yapılabilecek uyarlamalar dahil) uygulama öğretim elemanı ile paylaşır. ➤ Alanı ile ilgili incelediği öğretim programına yönelik önemli noktaları grupta paylaşır. ➤ Teorik derste işlenen konuya ait dersin kaynaklarına web sitesinden erişerek	➤ Öğretmen adayının günlük etkinliklerini planlamasında yardımcı olur. ➤ Öğretmen adayının çalışmalarını gözlemler ve değerlendirir. ➤ Öğretmen adayı ile ilgili gözlem değerlendirme formlarını içeren bir dosya tutar ve ders gözlem formlarıyla öğretmen adayına gerekli dönütleri verir. ➤ Öğretmen adayının gelişimini izler ve adayın gelişimine katkıda bulunur.

		öğretim programına erişim ve program yapıları ile ilgili bilgi verilir. ➤ Kaynaştırma eğitimi için eğitim ortamına yerleştirilen özel gereksinimli öğrenciler için Bireyselleştirilmiş Eğitim Programının (BEP) hazırlanması, programın yapısı ve içeriği hakkında bilgi verilerek örnek bir BEP öğretmen adaylarıyla paylaşılır. ➤ İlgili haftanın konusu ve konuya yönelik kaynaklar (https://orgm.meb.gov.tr/www/bireysel-lestirilmis-egitim-programi/icerik/2097) öğretmen adaylarıyla paylaşılır ve web sitesi üzerinde açılarak öğretmen adaylarının web sitesinden kaynaklara (sesli sunu, özet, konu ile ilgili ek kaynaklar, konu ile ilgili pdf dosyası, videolar, faydalı linkler) erişimi hakkında bilgi verilir. ➤ Öğretmen adaylarının bir önceki hafta uygulama öğretmenlerinden edindikleri öğrenci özellikleri üzerinde durulur. ➤ Öğretmen adaylarından uygulama okulundaki sınıflardan kaynaştırma öğrencisi olan sınıfın öğretmeni/öğretmenleri ile görüşerek izinleri doğrultusunda öğrenciye/öğrencilere ait BEP'in incelenmesini talep eder. ➤ Okul yönetimi ile görüşerek okulun rehberlik servisinden öğrencilerin Rehberlik ve Araştırma Merkezi'ne (RAM) yönlendirilmesi ve tanı alarak kaynaştırma eğitimi için eğitim ortamına yerleştirilen öğrenciler için BEP hazırlanması hakkında öğretmen	inceler. ➤ Uygulama öğretim elemanı tarafından verilen ek okumaları yapar. ➤ 6 ders, uygulama okulunda derslere katılım gösterir ve gerekli ders anlatımlarını yapar. ➤ Bir sonraki hafta uygulamaya devam edeceği sınıfın sınıf öğretmeni ile görüşerek anlatımını yapacağı derslere ait bilgi alır. ➤ Sınıfında kaynaştırma öğrencisi olan sınıf öğretmeni/öğretmenleri ile görüşerek öğrenciye/öğrencilere ait BEP'ni incelemek üzere öğretmenden izin alır ve BEP'ini inceler. ➤ Okul yönetimi ve okulun rehberlik servisi tarafından yapılacak bilgilendirici toplantıya katılım gösterir.	

		adaylarına bilgilendirici bir toplantı yapılmasına yönelik izin alır, toplantıya katılır.		
4.Hafta	Genel Öğretim Yöntemleri	➤ Teorik ders için haftalık programda belirtilen gün ve saatte dersi yürütür. ➤ Öğretmen adaylarının anlatımlarını yapacakları derslere yönelik hazırlamış oldukları ders planlarını gözden geçirir, dönütler verir. ➤ Dönem içerisinde ders anlatımları sırasında kullanılacak ders planına yönelik aşamalar (uyarlamalar dahil) hakkında açıklamalar yapılır ve örnek ders planları paylaşılır. ➤ Sınıf düzeyine göre öğrenme özelliği düşük/yüksek öğrenciler için ders planı aşamalarında hangi uygulamaların yapılabileceği hakkında bilgi verir. ➤ İlkokul öğretim programlarına yönelik gerekli açıklamalarda bulunarak öğretim programına erişim ve program yapıları ile ilgili bilgi verilir. ➤ Genel öğretim yöntem ve teknikleri konusunda açıklamalarda bulunur. ➤ Farklılaştırılmış öğretim ve öğretimin bireyselleştirilmesi hakkında bilgi verilir. ➤ Farklılaştırılmış öğretim ve öğretimin bireyselleştirilmesi konusunda öğretmen adaylarından örnekler	➤ Teorik ders için haftalık programda belirtilen gün ve saatte derse katılır. ➤ Genel öğretim yöntem ve teknikleri ile ilgili notlarını grupla paylaşır. ➤ Farklılaştırılmış öğretime yönelik uygulama öğretim elemanı tarafından yapılan açıklamalar doğrultusunda örnekler vererek düşüncelerini paylaşır. ➤ Bir önceki hafta uygulamayı yürüttüğü sınıftaki öğrencilerin (kaynaştırma öğrencisi dahil) özellikleri ile ilgili uygulama öğretmenlerinden edindiği bilgileri grupla paylaşır. ➤ Ders anlatımını yapacağı derslere ait ders planlarını (sınıf seviyesine göre öğrenme düzeyi düşük/yüksek olan öğrenciler için yapılabilecek uyarlamalar dahil) uygulama öğretim elemanı ile paylaşır. ➤ Teorik derste işlenen konuya ait dersin kaynaklarına web sitesinden erişerek inceler. ➤ Uygulama öğretim elemanı tarafından verilen ek okumaları yapar. ➤ 6 ders, uygulama okulunda derslere katılım gösterir ve gerekli ders anlatımlarını yapar.	➤ Öğretmen adayının günlük etkinliklerini planlamasında yardımcı olur. ➤ Öğretmen adayının çalışmalarını gözlemler ve değerlendirir. ➤ Öğretmen adayı ile ilgili gözlem değerlendirme formlarını içeren bir dosya tutar ve ders gözlem formlarıyla öğretmen adayına gerekli dönütleri verir. ➤ Öğretmen adayının gelişimini izler ve adayın gelişimine katkıda bulunur.

		vermelerini ister. ➤ İlgili haftanın konusu ve konuya yönelik ek okumalar (https://dergipark.org.tr/tr/download/article/file/1358759) öğretmen adaylarıyla paylaşılır ve web sitesi üzerinde açılarak öğretmen adaylarının web sitesinden kaynaklara (sesli sunu, özet, konu ile ilgili ek kaynaklar, konu ile ilgili pdf dosyası, videolar, faydalı linkler) erişimi hakkında bilgi verilir. ➤ Öğretmen adaylarının bir önceki hafta uygulama öğretmenlerinden edindikleri öğrenci özellikleri üzerinde durulur. ➤ Öğretmen adaylarının görüşlerini alarak bir sosyal faaliyet etkinliği düzenler. [Okulda yapılabilecek etkinlik örnekleri; çay/kahve eşliğinde sohbet, belirlenen bir öğün yemeği (kahvaltı, öğle yemeği vb.); okul dışında yapılabilecek etkinlik örnekleri; sinema, tiyatro, hafta sonu doğa yürüyüşleri, spor etkinlikleri vb.]	➤ Bir sonraki hafta uygulamaya devam edeceği sınıfın sınıf öğretmeni ile görüşerek anlatımını yapacağı derslere ait bilgi alır. ➤ Uygulama öğretim elemanı tarafından düzenlenen sosyal faaliyet etkinliğine katılım sağlar.	
5.Hafta	Alana Özgü Öğretim Yöntemleri	➤ Teorik ders için haftalık programda belirtilen gün ve saatte dersi yürütür. ➤ Öğretmen adaylarının anlatımlarını yapacakları derslere yönelik hazırlamış oldukları ders planlarını gözden geçirir, dönütler verir. ➤ Dönem içerisinde ders anlatımları sırasında kullanılacak ders planına yönelik aşamalar (uyarlamalar dahil) hakkında açıklamalar yapılır ve örnek ders planları paylaşılır. ➤ Sınıf düzeyine göre öğrenme özelliği	➤ Teorik ders için haftalık programda belirtilen gün ve saatte derse katılır. ➤ Alana özgü öğretim yöntem ve teknikleri ile ilgili notlarını grupta paylaşır. ➤ Kaynaştırma eğitiminde kullanılabilecek öğretim yöntemleri hakkında düşüncelerini grupta paylaşır. ➤ Bir önceki hafta uygulamayı yürüttüğü sınıftaki öğrencilerin (kaynaştırma öğrencisi dahil) özellikleri ile ilgili uygulama öğretmenlerinden edindiği	➤ Öğretmen adayının günlük etkinliklerini planlamasında yardımcı olur. ➤ Öğretmen adayının çalışmalarını gözlemler ve değerlendirir. ➤ Öğretmen adayı ile ilgili gözlem değerlendirme formlarını içeren bir dosya tutar ve ders gözlem formlarıyla öğretmen adayına

		düşük/yüksek öğrenciler için ders planı aşamalarında hangi uygulamaların yapılabileceği hakkında bilgi verir. ➤ Alana özgü öğretim yöntem ve teknikleri konusunda açıklamalarda bulunur. ➤ Kaynaştırma eğitiminde kullanılabilir öğretim yöntemleri hakkında bilgi verilir, örnekler paylaşılır. ➤ İlgili haftanın konusu ve konuya yönelik ek okumalar (https://dergipark.org.tr/tr/download/article.file/870662) (https://dergipark.org.tr/tr/download/article.file/374307) öğretmen adaylarıyla paylaşılır ve web sitesi üzerinde açılarak öğretmen adaylarının web sitesinden kaynaklara (sesli sunu, özet, konu ile ilgili ek kaynaklar, konu ile ilgili pdf dosyası, videolar, faydalı linkler) erişimi hakkında bilgi verilir. ➤ Öğretmen adaylarının bir önceki hafta uygulama öğretmenlerinden edindikleri öğrenci özellikleri üzerinde durulur.	bilgileri grupla paylaşır. ➤ Ders anlatımını yapacağı derslere ait ders planlarını (sınıf seviyesine göre öğrenme düzeyi düşük/yüksek olan öğrenciler için yapılabilecek uyarlamalar dahil) uygulama öğretim elemanı ile paylaşır. ➤ Teorik derste işlenen konuya ait dersin kaynaklarına web sitesinden erişerek inceler. ➤ Uygulama öğretim elemanı tarafından verilen ek okumaları yapar. ➤ 6 ders, uygulama okulunda derslere katılım gösterir ve gerekli ders anlatımlarını yapar. ➤ Bir sonraki hafta uygulamaya devam edeceği sınıfın sınıf öğretmeni ile görüşerek anlatımını yapacağı derslere ait bilgi alır.	gerekli dönütleri verir. ➤ Öğretmen adayının gelişimini izler ve adayın gelişimine katkıda bulunur.
6.Hafta	Alana Özgü Öğretim Materyalleri	➤ Teorik ders için haftalık programda belirtilen gün ve saatte dersi yürütür. ➤ Öğretmen adaylarının anlatımlarını yapacakları derslere yönelik hazırlamış oldukları ders planlarını gözden geçirir, dönütler verir. ➤ Dönem içerisinde ders anlatımları sırasında kullanılacak ders planına yönelik aşamalar (uyarlamalar dahil)	➤ Teorik ders için haftalık programda belirtilen gün ve saatte derse katılır. ➤ Derslerde yararlanılabilecek öğretim materyalleri ile ilgili notlarını grupla paylaşır. ➤ Uygulama öğretim elemanı tarafından açıklaması yapılan MEB kaynaklarından ve dijital materyal hazırlama uygulamalarından anlatımını yapacağı derslerin	➤ Öğretmen adayının günlük etkinliklerini planlamasında yardımcı olur. ➤ Öğretmen adayının çalışmalarını gözlemler ve değerlendirir. ➤ Öğretmen adayı ile ilgili gözlem değerlendirme formlarını içeren bir

		hakkında açıklamalar yapılır ve örnek ders planları paylaşılır. ➤ Sınıf düzeyine göre öğrenme özelliği düşük/yüksek öğrenciler için ders planı aşamalarında hangi uygulamaların yapılabileceği hakkında bilgi verir. ➤ Alanda kullanılabilecek öğretim materyalleri konusunda açıklamalarda bulunur. ➤ Eğitim Bilişim Ağı'na (EBA) erişim (https://www.eba.gov.tr/) ve içeriği hakkında bilgi verilir. ➤ Kaynaştırma öğrencileri için uyarlanmış etkinlikler hakkında açıklama yaparak kaynaklara (https://orgm.meb.gov.tr/www/kaynastirma.ogrencileri.icin.uyarlanmis.etkinlikler/icerik/1319) erişim ve kaynaklardan nasıl yararlanılacağı hakkında bilgi verir. ➤ Öğretmen adaylarının dijital materyal hazırlayabilecekleri uygulamalar hakkında bilgi verir, açıklamalarda bulunur. ➤ Kaynaştırma eğitiminde ortamın düzenlenmesi ve mekansal uyarlamalar hakkında bilgi verilir. ➤ Sınıfın fiziksel özelliklerinin değerlendirilmesine yönelik kontrol listesini öğretmen adaylarıyla paylaşarak gerekli açıklamalar yapılır. ➤ İlgili haftanın konusu ve konuya yönelik ek okumalar (https://dergipark.org.tr/tr/download/article.file/2426629) öğretmen adaylarıyla	planlarında yararlanır, ders anlatımları için materyal üretir. ➤ Bir önceki hafta uygulamayı yürüttüğü sınıftaki öğrencilerin (kaynaştırma öğrencisi dahil) özellikleri ile ilgili uygulama öğretmenlerinden edindiği bilgileri grupta paylaşır. ➤ Ders anlatımını yapacağı derslere ait ders planlarını (sınıf seviyesine göre öğrenme düzeyi düşük/yüksek olan öğrenciler için yapılabilecek uyarlamalar dahil) uygulama öğretim elemanı ile paylaşır. ➤ Teorik derste işlenen konuya ait dersin kaynaklarına web sitesinden erişerek inceler. ➤ Uygulama öğretim elemanı tarafından verilen ek okumaları yapar. ➤ 6 ders, uygulama okulunda derslere katılım gösterir ve gerekli ders anlatımlarını yapar. ➤ Uygulama öğretim elemanı tarafından paylaşılan sınıfın fiziksel özelliklerinin değerlendirilmesi kontrol listesini ders anlatımını yaptığı sınıf için doldurur. ➤ Bir sonraki hafta uygulamaya devam edeceği sınıfın sınıf öğretmeni ile görüşerek anlatımını yapacağı derslere ait bilgi alır.	dosya tutar ve ders gözlem formlarıyla öğretmen adayına gerekli dönütleri verir. ➤ Öğretmen adayının gelişimini izler ve adayın gelişimine katkıda bulunur.

		paylaşılır ve web sitesi üzerinde açılarak öğretmen adaylarının web sitesinden kaynaklara (sesli sunu, özet, konu ile ilgili ek kaynaklar, konu ile ilgili pdf dosyası, videolar, faydalı linkler) erişimi hakkında bilgi verilir. ➤ Öğretmen adaylarının bir önceki hafta uygulama öğretmenlerinden edindikleri öğrenci özellikleri üzerinde durulur.		
7.Hafta	Sınıf Yönetimi	➤ Teorik ders için haftalık programda belirtilen gün ve saatte dersi yürütür. ➤ Öğretmen adaylarının anlatımlarını yapacakları derslere yönelik hazırlanmış oldukları ders planlarını gözden geçirir, dönütler verir. ➤ Dönem içerisinde ders anlatımları sırasında kullanılacak ders planına yönelik aşamalar (uyarlamalar dahil) hakkında açıklamalar yapılır ve örnek ders planları paylaşılır. ➤ Sınıf düzeyine göre öğrenme özelliği düşük/yüksek öğrenciler için ders planı aşamalarında hangi uygulamaların yapılabileceği hakkında bilgi verir. ➤ Sınıf yönetim model ve yaklaşımları ile ilgili açıklamalar yapılır ve örnekler verilir. ➤ Kaynaştırma sınıfında karşılaşılabilecek problem davranışlar, uygun davranışların oluşumunu destekleme ve uygun olmayan davranışların azaltılması hakkında bilgi verilir, örnekler sunulur. ➤ İlgili haftanın konusu ve konuya yönelik ek okumalar	➤ Teorik ders için haftalık programda belirtilen gün ve saatte derse katılır. ➤ Sınıf yönetim yaklaşımları ile ilgili araştırma notlarını grupta paylaşır. ➤ Uygulama okulunda yaptığı gözlemlerde kaynaştırma öğrencisinin problem davranışları hakkında bilgi vererek grupta paylaşır, arkadaşlarının ve öğretim elemanının görüşlerini alır. ➤ Bir önceki hafta uygulamayı yürüttüğü sınıftaki öğrencilerin (kaynaştırma öğrencisi dahil) özellikleri ile ilgili uygulama öğretmenlerinden edindiği bilgileri grupta paylaşır. ➤ Ders anlatımını yapacağı derslere ait ders planlarını (sınıf seviyesine göre öğrenme düzeyi düşük/yüksek olan öğrenciler için yapılabilecek uyarlamalar dahil) uygulama öğretim elemanı ile paylaşır. ➤ Teorik derste işlenen konuya ait dersin kaynaklarına web sitesinden erişerek inceler. ➤ Uygulama öğretim elemanı tarafından verilen ek okumaları yapar. ➤ 6 ders, uygulama okulunda derslere katılım gösterir ve gerekli ders anlatımlarını yapar.	➤ Öğretmen adayının günlük etkinliklerini planlamasında yardımcı olur. ➤ Öğretmen adayının çalışmalarını gözlemler ve değerlendirir. ➤ Öğretmen adayı ile ilgili gözlem değerlendirme formlarını içeren bir dosya tutar ve ders gözlem formlarıyla öğretmen adayına gerekli dönütleri verir. ➤ Sınıf defteri ve yoklama çizelgesinin nasıl doldurulacağını öğretmen adayına gösterir ve gerekli bilgi paylaşımında bulunur ve açıklamalarda bulunur. ➤ Öğretmen adayının gelişimini izler ve adayın gelişimine katkıda bulunur.

		(https://dergipark.org.tr/tr/download/article.file/159203) öğretmen adaylarıyla paylaşılır ve web sitesi üzerinde açılarak öğretmen adaylarının web sitesinden kaynaklara (sesli sunu, özet, konu ile ilgili ek kaynaklar, konu ile ilgili pdf dosyası, videolar, faydalı linkler) erişimi hakkında bilgi verilir. ➤ Öğretmen adaylarının bir önceki hafta uygulama öğretmenlerinden edindikleri öğrenci özellikleri üzerinde durulur.	➤ Bir sonraki hafta uygulamaya devam edeceği sınıfın sınıf öğretmeni ile görüşerek anlatımını yapacağı derslere ait bilgi alır. ➤ Sınıf defteri ve sınıf yoklama çizelgesinin doldurulması ile ilgili uygulama öğretmeninden bilgi alır.	
8.Hafta	İstenmeyen Öğrenci Davranışlarının Önlenmesi ve Yönetimi	➤ Teorik ders için haftalık programda belirtilen gün ve saatte dersi yürütür. ➤ Öğretmen adaylarının anlatımlarını yapacakları derslere yönelik hazırlanmış oldukları ders planlarını gözden geçirir, dönütler verir. ➤ Dönem içerisinde ders anlatımları sırasında kullanılacak ders planına yönelik aşamalar (uyarlamalar dahil) hakkında açıklamalar yapılır ve örnek ders planları paylaşılır. ➤ Sınıf düzeyine göre öğrenme özelliği düşük/yüksek öğrenciler için ders planı aşamalarında hangi uygulamaların yapılabileceği hakkında bilgi verir. ➤ Öğretme-öğrenme sürecinde görülebilecek istenmeyen öğrenci davranışlarının önlenmesi ve yönetimi konusunda paylaşımlarda bulunur. ➤ Kaynaştırma sınıfında karşılaşılabilecek problem davranışlar, problem davranışların işlevleri, problem davranışları azaltma yöntemleri hakkında bilgi verilir,	➤ Teorik ders için haftalık programda belirtilen gün ve saatte derse katılır. ➤ İstenmeyen öğrenci davranışlarının yönetiminde öğretmene düşen rol ve sorumluluklar konusunda araştırma notlarını grupta paylaşır. ➤ Uygulama okulunda bulunan öğrencilerin (kaynaştırma öğrencileri dahil) problem davranışları hakkında bilgi vererek grupta paylaşır, söz konusu problem davranışların nasıl azaltılacağına yönelik görüşlerini belirtir, arkadaşlarının ve öğretim elemanının görüşlerini alır. ➤ Bir önceki hafta uygulamayı yürüttüğü sınıftaki öğrencilerin (kaynaştırma öğrencisi dahil) özellikleri ile ilgili uygulama öğretmenlerinden edindiği bilgileri grupta paylaşır. ➤ Ders anlatımını yapacağı derslere ait ders planlarını (sınıf seviyesine göre öğrenme düzeyi düşük/yüksek olan öğrenciler için yapılabilecek uyarlamalar dahil) uygulama öğretim elemanı ile paylaşır. ➤ Teorik derste işlenen konuya ait dersin	➤ Öğretmen adayının günlük etkinliklerini planlamasında yardımcı olur. ➤ Öğretmen adayının çalışmalarını gözlemler ve değerlendirir. ➤ Öğretmen adayı ile ilgili gözlem değerlendirme formlarını içeren bir dosya tutar ve ders gözlem formlarıyla öğretmen adayına gerekli dönütleri verir. ➤ Öğretmen adayının gelişimini izler ve adayın gelişimine katkıda bulunur.

		örnekler sunulur. ➤ İlgili haftanın konusu ve konuya yönelik ek okumalar (https://dergipark.org.tr/tr/download/article/file/159227) öğretmen adaylarıyla paylaşılır ve web sitesi üzerinde açılarak öğretmen adaylarının web sitesinden kaynaklara (sesli sunu, özet, konu ile ilgili ek kaynaklar, konu ile ilgili pdf dosyası, videolar, faydalı linkler) erişimi hakkında bilgi verilir. ➤ Öğretmen adaylarının bir önceki hafta uygulama öğretmenlerinden edindikleri öğrenci özellikleri üzerinde durulur. ➤ Öğretmen adaylarının görüşlerini alarak bir sosyal faaliyet etkinliği düzenler. [Okulda yapılabilecek etkinlik örnekleri; çay/kahve eşliğinde sohbet, belirlenen bir öğün yemeği (kahvaltı, öğle vb.); okul dışında yapılabilecek etkinlik örnekleri; sinema, tiyatro, hafta sonu doğa yürüyüşleri, spor etkinlikleri vb.]	kaynaklarına web sitesinden erişerek inceler. ➤ Uygulama öğretim elemanı tarafından verilen ek okumaları yapar. ➤ 6 ders, uygulama okulunda derslere katılım gösterir ve gerekli ders anlatımlarını yapar. ➤ Bir sonraki hafta uygulamaya devam edeceği sınıfın sınıf öğretmeni ile görüşerek anlatımını yapacağı derslere ait bilgi alır. ➤ Uygulama öğretim elemanı tarafından düzenlenen sosyal faaliyet etkinliğine katılım sağlar.	
9.Hafta	E-Okul ve Sistemle Gerçekleştirilen İşler	➤ Teorik ders için haftalık programda belirtilen gün ve saatte dersi yürütür. ➤ Öğretmen adaylarının anlatımlarını yapacakları derslere yönelik hazırlamış oldukları ders planlarını gözden geçirir, dönütler verir. ➤ Dönem içerisinde ders anlatımları sırasında kullanılacak ders planına yönelik aşamalar (uyarlamalar dahil) hakkında açıklamalar yapılır ve örnek ders planları paylaşılır. ➤ Sınıf düzeyine göre öğrenme özelliği	➤ Teorik ders için haftalık programda belirtilen gün ve saatte derse katılır. ➤ Bir önceki hafta uygulamayı yürüttüğü sınıftaki öğrenci özellikleri (kaynaştırma öğrencisi dahil) ile ilgili uygulama öğretmenlerinden edindiği bilgileri grupta paylaşır. ➤ Ders anlatımını yapacağı derslere ait ders planlarını (sınıf seviyesine göre öğrenme düzeyi düşük/yüksek olan öğrenciler için yapılabilecek uyarlamalar dahil) uygulama öğretim elemanı ile paylaşır.	➤ Öğretmen adayının günlük etkinliklerini planlamasında yardımcı olur. ➤ Öğretmen adayının çalışmalarını gözlemler ve değerlendirir. ➤ Öğretmen adayı ile ilgili gözlem değerlendirme formlarını içeren bir dosya tutar ve ders gözlem formlarıyla öğretmen adayına

		düşük/yüksek öğrenciler için ders planı aşamalarında hangi uygulamaların yapılabileceği hakkında bilgi verir. ➤ E-okul sistemi ile ilgili bilgi verilir, öğretmen adaylarından uygulama öğretmenleri ile iletişime geçerek E-okul sistemi hakkında uygulamada açıklamalarda bulunulmasını talep etmelerini belirtir. ➤ Kaynaştırma eğitiminde uygulanabilecek öğretimsel uyarlamalar (öğretim öncesi, öğretim anı, öğretim sonrası yapılabilecek uyarlamalar) hakkında bilgi verilir, örnekler sunulur. ➤ İlgili haftanın konusu ve konuya yönelik ek okumalar (https://www.researchgate.net/publication/237048527_Genel_Egitim_Siniflarindaki_Ozel_Gereksinimli_Ogrenciler_icin_Yapilmasi_Gereken_Uyarlamalara_Iliskin_Sinif_Ogretmenlerinin_Goruslerinin_Incelenmesi) öğretmen adaylarıyla paylaşımı ve web sitesi üzerinde açılarak öğretmen adaylarının web sitesinden kaynaklara (sesli sunu, özet, konu ile ilgili ek kaynaklar, konu ile ilgili pdf dosyası, videolar, faydalı linkler) erişimi hakkında bilgi verilir. ➤ Öğretmen adaylarının bir önceki hafta uygulama öğretmenlerinden edindikleri öğrenci özellikleri üzerinde durulur.	➤ Teorik derste işlenen konuya ait dersin kaynaklarına web sitesinden erişerek inceler. ➤ Uygulama öğretim elemanı tarafından verilen ek okumaları yapar. ➤ 6 ders, uygulama okulunda derslere katılım gösterir ve gerekli ders anlatımlarını yapar. ➤ Uygulama öğretmeni ile iletişime geçerek E-okul sistemi ile ilgili uygulamada kendileri ile paylaşım yapılmasını talep eder, sistemle ilgili bilgileri edinir. ➤ Bir sonraki hafta uygulamaya devam edeceği sınıfın sınıf öğretmeni ile görüşerek anlatımını yapacağı derslere ait bilgi alır.	gerekli dönütleri verir. ➤ Öğretmen adayının gelişimini izler ve adayın gelişimine katkıda bulunur. ➤ Öğretmen adaylarına e-okul sistemi ile ilgili uygulamalı olarak (bilgisayar üzerinden göstererek) bilgi verir ve açıklamalarda bulunur.

10.Hafta	Soru Sorma ve Geri Bildirim İncelenmesi	➤ Teorik ders için haftalık programda belirtilen gün ve saatte dersi yürütür. ➤ Öğretmen adaylarının anlatımlarını yapacakları derslere yönelik hazırlanmış oldukları ders planlarını gözden geçirir, dönütler verir. ➤ Dönem içerisinde ders anlatımları sırasında kullanılacak ders planına yönelik aşamalar (uyarlamalar dahil) hakkında açıklamalar yapılır ve örnek ders planları paylaşılır. ➤ Sınıf düzeyine göre öğrenme özelliği düşük/yüksek öğrenciler için ders planı aşamalarında hangi uygulamaların yapılabileceği hakkında bilgi verir. ➤ Öğrencilere süreç içerisinde soru sorma ve dönüt vermede dikkat edilmesi gereken noktalarla ilgili açıklamalarda bulunur. ➤ İlgili haftanın konusu web sitesi üzerinde açılarak öğretmen adaylarının web sitesinden kaynaklara (sesli sunu, özet, konu ile ilgili ek kaynaklar, konu ile ilgili pdf dosyası, videolar, faydalı linkler) erişimi hakkında bilgi verilir. ➤ Öğretmen adaylarının bir önceki hafta uygulama öğretmenlerinden edindikleri öğrenci özellikleri üzerinde durulur. ➤ Uygulama okulu yönetimi ile görüşerek öğretmen adaylarının destek eğitim odasında gözlem yapmaları için izin alır, öğretmen adaylarını bilgilendirir.	➤ Teorik ders için haftalık programda belirtilen gün ve saatte derse katılır. ➤ Öğretme, öğrenme sürecinde soru sorma ve dönüt verme ile ilgili dikkat edilecek noktalar konusunda araştırma notlarını grupta paylaşır. ➤ Ders anlatımını yapacağı derslere ait ders planlarını (sınıf seviyesine göre öğrenme düzeyi düşük/yüksek olan öğrenciler için yapılabilecek uyarlamalar dahil) uygulama öğretim elemanı ile paylaşır. ➤ Bir önceki hafta uygulamayı yürüttüğü sınıftaki öğrenci özellikleri (kaynaştırma öğrencisi dahil) ile ilgili uygulama öğretmenlerinden edindiği bilgileri grupta paylaşır. ➤ Teorik derste işlenen konuya ait dersin kaynaklarına web sitesinden erişerek inceler. ➤ 6 ders, uygulama okulunda derslere katılım gösterir ve gerekli ders anlatımlarını yapar. ➤ Uygulama okulunda bulunan destek eğitim odasında gözlem yapar. ➤ Uygulama öğretmeninden destek eğitim hakkında bilgi edinir. ➤ Uygulama öğretmeni ile iletişime geçerek e.okul sistemi ile ilgili uygulamada kendileri ile paylaşım yapılmasını talep eder, sistemle ilgili bilgileri edinir. ➤ Bir sonraki hafta uygulamaya devam edeceği sınıfın sınıf öğretmeni ile görüşerek anlatımını yapacağı derslere ait bilgi alır.	➤ Öğretmen adayının günlük etkinliklerini planlamasında yardımcı olur. ➤ Öğretmen adayının çalışmalarını gözlemler ve değerlendirir. ➤ Öğretmen adayı ile ilgili gözlem değerlendirme formlarını içeren bir dosya tutar ve ders gözlem formlarıyla öğretmen adayına gerekli dönütleri verir. ➤ Öğretmen adayının gelişimini izler ve adayın gelişimine katkıda bulunur. ➤ Öğretmen adaylarına e.okul sistemi ile ilgili uygulamalı olarak (bilgisayar üzerinden göstererek) bilgi verir ve açıklamalarda bulunur. ➤ Öğretmen adayına destek eğitim hakkında bilgi verir, açıklamalarda bulunur.

11.Hafta	Alanı ile İlgili Geleneksel ve Çağdaş Ölçme Değerlendirme Yaklaşımları	➤ Teorik ders için haftalık programda belirtilen gün ve saatte dersi yürütür. ➤ Öğretmen adaylarının anlatımlarını yapacakları derslere yönelik hazırlamış oldukları ders planlarını gözden geçirir, dönütler verir. ➤ Dönem içerisinde ders anlatımları sırasında kullanılacak ders planına yönelik aşamalar (uyarlamalar dahil) hakkında açıklamalar yapılır ve örnek ders planları paylaşılır. ➤ Sınıf düzeyine göre öğrenme özelliği düşük/yüksek öğrenciler için ders planı aşamalarında hangi uygulamaların yapılabileceği hakkında bilgi verir. ➤ Öğrencilere süreç içerisinde soru sorma ve dönüt vermede dikkat edilmesi gereken noktalarla ilgili açıklamalarda bulunur. ➤ Alanı kapsamında kullanılabilecek geleneksel ve çağdaş ölçme ve değerlendirme yaklaşımları konusunda açıklamalarda bulunur. ➤ Öğretmen adaylarının hazırlamış oldukları ders planlarını gözden geçirir, gerekli dönütleri verir. ➤ İlgili haftanın konusu web sitesi üzerinde açılarak öğretmen adaylarının web sitesinden kaynaklara (sesli sunu, özet, konu ile ilgili ek kaynaklar, konu ile ilgili pdf dosyası, videolar, faydalı linkler) erişimi hakkında bilgi verilir. ➤ Öğretmen adaylarının bir önceki hafta uygulama öğretmenlerinden edindikleri öğrenci özellikleri üzerinde durulur. ➤ Uygulama okulu yönetimi ile görüşerek	➤ Teorik ders için haftalık programda belirtilen gün ve saatte derse katılır. ➤ Alanı kapsamında kullanılabilecek geleneksel ölçme değerlendirme yaklaşımları hakkında araştırma yapar. ➤ Ders anlatımını yapacağı derslere ait ders planlarını (sınıf seviyesine göre öğrenme düzeyi düşük/yüksek olan öğrenciler için yapılabilecek uyarlamalar dahil) uygulama öğretim elemanı ile paylaşır. ➤ Bir önceki hafta uygulamayı yürüttüğü sınıftaki öğrencilerin (kaynaştırma öğrencisi dahil) özellikleri ile ilgili uygulama öğretmenlerinden edindiği bilgileri grupla paylaşır. ➤ Teorik derste işlenen konuya ait dersin kaynaklarına web sitesinden erişerek inceler. ➤ 6 ders, uygulama okulunda derslere katılım gösterir ve gerekli ders anlatımlarını yapar. ➤ Uygulama okulunda bulunan destek eğitim odasında gözlem yapar. ➤ Bir sonraki hafta uygulamaya devam edeceği sınıfın sınıf öğretmeni ile görüşerek anlatımını yapacağı derslere ait bilgi alır. ➤ Okul yönetimi ve rehberlik servisinin katılımıyla gerçekleştirilen bilgilendirme toplantısına katılım sağlar.	➤ Öğretmen adayının günlük etkinliklerini planlamasında yardımcı olur. ➤ Öğretmen adayının çalışmalarını gözlemler ve değerlendirir. ➤ Öğretmen adayı ile ilgili gözlem değerlendirme formlarını içeren bir dosya tutar ve ders gözlem formlarıyla öğretmen adayına gerekli dönütleri verir. ➤ Öğretmen adayının gelişimini izler ve adayın gelişimine katkıda bulunur.

		rehberlik servisi ve okul yönetiminin katılımıyla öğretmen adaylarına okul yönetimi, işleyiş, rehberlik servisi, özel gereksinimli öğrenciler ve destek eğitim hizmetleri hakkında bilgilendirme toplantısı yapılması için izin alır, toplantıya katılım sağlar.		
12.Hafta	Önemli Toplantı Karar Örnekleri (Öğretmenler Kurulu, Şube Öğretmenler Kurulu, Zümre Öğretmenler Toplantısı)	➤ Teorik ders için haftalık programda belirtilen gün ve saatte dersi yürütür. ➤ Öğretmen adaylarının anlatımlarını yapacakları derslere yönelik hazırlamış oldukları ders planlarını gözden geçirir, dönütler verir. ➤ Öğretmen adaylarının bir önceki hafta uygulama öğretmenlerinden edindikleri öğrenci özellikleri üzerinde durulur. ➤ İlgili haftanın konusu web sitesi üzerinde açılarak öğretmen adaylarının web sitesinden kaynaklara (sesli sunu, özet, konu ile ilgili ek kaynaklar, konu ile ilgili pdf dosyası, videolar, faydalı linkler) erişimi hakkında bilgi verilir. ➤ Okul yönetimi ile iletişime geçilerek uygulama öğretmenin öğretmen adaylarının da katılım sağlayacağı bir veli toplantısı düzenlemesini talep eder.	➤ Teorik ders için haftalık programda belirtilen gün ve saatte derse katılır. ➤ Ders anlatımını yapacağı derslere ait ders planlarını (sınıf seviyesine göre öğrenme düzeyi düşük/yüksek olan öğrenciler için yapılabilecek uyarlamalar dahil) uygulama öğretim elemanı ile paylaşır. ➤ Bir önceki hafta uygulamayı yürüttüğü sınıftaki öğrencilerin (kaynaştırma öğrencisi dahil) özellikleri ile ilgili uygulama öğretmenlerinden edindiği bilgileri grupta paylaşır. ➤ Teorik derste işlenen konuya ait dersin kaynaklarına web sitesinden erişerek inceler. ➤ 6 ders, uygulama okulunda derslere katılım gösterir ve gerekli ders anlatımlarını yapar. ➤ Uygulama öğretmeninden önemli toplantı karar örneklerine dair bilgi alarak, kendisi için bir örnek dosya oluşturur. ➤ Okul yönetiminin izni ile uygulama öğretmenin düzenlediği bir veli toplantısına katılım sağlar. ➤ Pazartesi/cuma günü uygulama okulunda bayrak törenine katılım sağlar.	➤ Öğretmen adayının günlük etkinliklerini planlamasında yardımcı olur. ➤ Öğretmen adayının çalışmalarını gözlemler ve değerlendirir. ➤ Öğretmen aday ile ilgili gözlem değerlendirme formlarını içeren bir dosya tutar ve ders gözlem formlarıyla öğretmen adayına gerekli dönütleri verir. ➤ Öğretmen adayının gelişimini izler ve adayın gelişimine katkıda bulunur. ➤ Bir kurumda sınıf öğretmenlerinin tutması gereken toplantı karar örneklerine ilişkin açıklamalar yaparak örnek paylaşımlarda bulunur. ➤ Okul yönetimi ve ailelerin izni ile öğretmen adaylarının da katılım sağlayacağı bir veli toplantısı düzenler.

13.Hafta	Uygulamaların Değerlendirilmesi	➤ Öğretmenlik uygulaması sürecinde teorik derste ve uygulama sürecinde yapılan etkinlikleri öğretmen adayları ile değerlendirir. ➤ Uygulama öğretmeni tarafından tutulan öğretmen adayları ile ilgili gözlem değerlendirme formlarını içeren dosyayı uygulama öğretmeninden teslim alır. ➤ Öğretmen adaylarının görüşlerini alarak bir sosyal faaliyet etkinliği düzenler. [Okulda yapılabilecek etkinlik örnekleri; çay/kahve eşliğinde sohbet, belirlenen bir öğün yemeği (kahvaltı, öğle vb.); okul dışında yapılabilecek etkinlik örnekleri; sinema, tiyatro, hafta sonu doğa yürüyüşleri, spor etkinlikleri vb.]	➤ Öğretmenlik uygulaması sürecinde teorik derste ve uygulama sürecinde yapılan etkinlikleri uygulama öğretim elemanı ile değerlendirir. ➤ Uygulama öğretmeninden öğretmenlik uygulaması değerlendirme formlarını içeren dosyayı teslim alır. ➤ Uygulama öğretim elemanı tarafından düzenlenen sosyal faaliyet etkinliğine katılım sağlar.	➤ Öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması değerlendirme formlarını içeren dosyayı öğretmen adaylarına teslim eder.
14.Hafta	Uygulama Etkinliklerinin Raporlanması	➤ Öğretmenlik uygulaması dosyalarını öğretmen adaylarından teslim alır.	➤ Öğretmenlik uygulaması dosyasını fakülte öğretim elemanına teslim eder.	

Uygulama öğretmeni ve uygulama öğretim elemanı öğretmen adayını izlediği derslerle ilgili gözlemlerini ders gözlem formuna işler. Öğretmen adayının çalışmaları ile ilgili gözlem sonuçları kendisi ile birlikte gözden geçirilirken, öğretmen adayının bu görüşmeye aktif olarak katılması sağlanmalıdır. Gözlemci olumlu bir tutum sergilemeli; öğretmen adayına kendini geliştirme çabaları için bir çıkış, bir hareket noktası oluşturmak üzere onun olumlu yönlerini vurgulamalıdır. Yetersizliklerle ilgili eleştiriler yapıcı nitelikte olmalı; aday, sözü edilen yetersizlikleri nasıl düzetebileceğini görebilmelidir. Özellikle ilk gözlem sonuçları öğretmen adayına rehberlik yapmak ve ona destek olmak sağlamak amacıyla kullanılmalıdır. Sonraki gözlem sonuçları ise öğretmen adayının bu dersteki başarısının değerlendirilmesi amacıyla kullanılabilir.

Uygulama öğretmeni her öğretmen adayını ayrı ayrı gözlemler ve ders gözlem formunu doldurur. Öğretmen adayını uygulama öğretmenin rehberliğinde derslerini planlar.

Uygulama öğretim elemanı öğretmen adayının planladığı dersini izler, değerlendirir ve öğretmen adayına dönütler verir.

Uygulamalar sonunda öğretmen adayını hazırlamış olduğu tüm çalışmaları içeren dosyayı tamamlar ve uygulama öğretim elemanına teslim eder. Dosyaya hazırlanan ya da kullanılan öğrenci çalışma yapıtları, yapılan sınavlar ve bunlarla ilgili değerlendirmeler ve faydalı diğer materyaller de eklenir. Uygulama Dosyası ayrıca isteği halinde uygulama öğretmene de gözden geçirmesi için sunulur. .

Her öğretmen adayını kendi devamından sorumludur. Devam çizelgesini titizlikle doldurur.

Dosyaya eklenmeyecek dahi olsa aşağıdaki konularla ilgili aday öğretmenlerin bilgi edinmesi yararlı olacaktır:

- Uygulama okulunun düzeni ve yapısı
- Okulda uyulması gereken kurallar, yönetmelikler ve talimatlar.
- Atama ve tayin yönetmelikleri.
- Öğrenci kayıt ve kabulü.
- Fakülte-Okul iş birliği ile ilgili dokümanlar.
- Kütüphane, vb. gibi özel odaların çalışma kurallarıyla ilgili belgeler.
- Veli toplantıları, zümre toplantıları ile ilgili belgeler.
- Rehberlik hizmetleriyle ilgili belgeler.
- Millî Eğitim Çalışma Takvimi.
- İlgili diğer bütün dokümanlar (eylem planı, disiplin kurulu, alan öğretmenler kurulu, okul,aile birliği, okul derneği, vb.)

ÖĞRETMEN ADAYININ DEĞERLENDİRİLMESİ:

Okuldaki uygulama öğretmeni ve uygulama öğretim elemanı, öğretmen adayının dosyasını dönem içinde belli zamanlarda incelemek isteyebilir. O nedenle dosyanın haftalık olarak oluşturulması ve eğitim etkinliklerinin zamanında gerçekleştirilmesi önemlidir.

Bununla birlikte; öğretmen adayının öğretmenlik uygulaması dersinden başarılı olabilmesi için kendisinin plan yaparak hazırlamış olduğu en az 20 saatlik ders uygulamalarından oluşan dosyasını okul uygulama öğretmene gösterdikten sonra öğretim elemanına teslim etmesi gerekmektedir.

Öğretmen adayının işlediği dersler Öğretmenlik Uygulaması Değerlendirme Formu'na göre uygulama öğretmeni elemanı ve uygulama öğretmeni tarafından en az 2 kez değerlendirilir.

Öğretmen adayının sorumluluklara aykırı tutum ve davranış içinde bulunması durumunda uygulama öğretmeni ve uygulama öğretim elemanı tarafından uygulama çalışmaları durdurulur ve gerekli disiplin işlemleri başlatılır.

ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI DEĞERLENDİRME FORMU

Bu bölümde örneği sunulan öğretmenlik uygulaması değerlendirme formu öğretmen adayının öğretmenlik becerileri konusunda sağladığı gelişmeleri ve eriştiği düzeyi özetlemek ve öğretmenlik uygulamasındaki başarısını değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır.

Bu form öğretmen adayının öğretmenlik uygulaması sırasında verdiği derslerde doldurulan ders gözlem formlarından yararlanılarak doldurulur. Formun doldurulmasında ders gözlemleri sonucunda adayın yeterliği ilgili her bir madde konusunda oluşan son kanı E, K ve İ seçeneklerinden biri işaretlenerek belirtilir.

Bu değerlendirme formunun doldurulmasında, öğretmenlik uygulaması sonucunda her aday öğretmen için uygulama öğretmeni ve uygulama öğretim elemanı tarafından ders gözlem formlarındaki açıklama ve yorumlar da göz önünde bulundurulur.

Formdaki maddelerin nota dönüştürülmesinde;

“E” sütunu işaretlenmiş her bir madde için (1) puan “K” sütunu işaretlenmiş her bir madde için (2) puan
“İ” sütunu işaretlenmiş her bir madde için (3) puan verilerek toplam puan hesaplanır.

Bir adayın bütün maddelerden üç puan alarak oluşturacağı toplam puan 105’tir. Bunu 100’lük not sistemine çevirmek için (100/105) katsayısıyla çarpmak gerekir. Kısaca, adayın alacağı puan (100/105) katsayısıyla çarpılarak 100’lük not sistemine çevrilir. Bununla ilgili bir örnek öğretmenlik uygulaması değerlendirme formunun altında açıklanmıştır. Ancak, bu hesaplamada fakülteler kendilerine özgü yöntemleri de kullanabilirler.

Ek 1

ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI DEĞERLENDİRME FORMU

Uygulama Öğrencisi : Okulu :
 Gözlemci : Sınıfı :
 Konu : Öğrenci Sayısı:
 Tarih :

Bu değerlendirme formundaki maddelerin karşısında bulunan kısaltmaların anlamı:

(E) = Eksiği var (K) = Kabul edilebilir İ = İyi yetişmiş

Uygun olan seçeneği (+) ile

işaretleyiniz.

		E	K	İ
1.0	KONU ALANI VE ALAN EĞİTİMİ			
1.1	KONU ALANI BİLGİSİ			
1.1.1	Konu ile ilgili temel ilke ve kavramları bilme			
1.1.2	Konuda geçen temel ilke ve kavramları mantıksal bir tutarlılıkla ilişkilendirebilme			
1.1.3	Konunun gerektirdiği sözel ve görsel dili (şekil, şema, grafik, formül vb.) uygun biçimde kullanabilme			
1.1.4	Konu ile alanın diğer konularını ilişkilendirebilme			
1.2	ALAN EĞİTİMİ BİLGİSİ			
1.2.1	Özel öğretim yaklaşım, yöntem ve tekniklerini bilme			
1.2.2	Öğretim teknolojilerinden yararlanabilme			
1.2.3	Öğrencilerde yanlış gelişmiş kavramları belirleyebilme			
1.2.4	Öğrenci sorularına uygun ve yeterli yanıtlar oluşturabilme			
1.2.5	Öğrenme ortamının güvenliğini sağlayabilme			
2.0	ÖĞRETME,ÖĞRENME SÜRECİ			
2.1	ÖĞRETİM SÜRECİ			
2.1.1	Konuyu önceki ve sonraki derslerle ilişkilendirebilme			
2.1.2	Kazanımlara uygun yöntem ve teknikleri belirleyebilme			
2.1.3	Zamanı verimli kullanabilme			
2.1.4	Öğrencilerin etkin katılımı için etkinlikler düzenleyebilme			
2.1.5	Öğretimi bireysel farklılıklara göre sürdürebilme			
2.1.6	Uygun araç-gereç ve materyal seçme ve hazırlayabilme			
2.1.7	Öğretim araç-gereç ve materyalini sınıf düzeyine uygun biçimde kullanabilme			
2.1.8	Ders süresince ara özetleme yapabilme			
2.1.9	Öğrencilerin anlama düzeylerine göre dönütler verebilme			
2.1.10	Konuyu yaşamla ilişkilendirebilme			
2.1.11	Kazanımlara uygun değerlendirme teknikleri kullanabilme			
2.2	SINIF YÖNETİMİ			
	Ders başında			
2.2.1	Derse uygun bir giriş yapabilme			
2.2.2	Derse ilgi ve dikkati çekebilme			
	Ders süresinde			
2.2.3	Demokratik bir öğrenme ortamı sağlayabilme			
2.2.4	Derse ilgi ve güdünün sürekliliğini sağlayabilme			
2.2.5	Kesinti ve engellemelere karşı uygun önlemler alabilme			
2.2.6	Övgü ve yaptırımlardan yararlanabilme			
	Ders sonunda			
2.2.7	Dersi toplayabilme			
2.2.8	Gelecek dersle ilgili bilgiler ve ödevler verebilme			
2.2.9	Öğrencileri sınıftan çıkarmaya hazırlayabilme			
2.3	İLETİŞİM			
2.3.1	Öğrencilerle etkili iletişim kurabilme			
2.3.2	Anlaşılır açıklamalar ve yönergeler verebilme			

2.3.3	Konuya uygun düşündürücü sorular sorabilme			
2.3.4	Ses tonunu etkili biçimde kullanabilme			
2.3.5	Öğrencileri ilgi ile dinleme			
2.3.6	Sözel dili ve beden dilini etkili biçimde kullanabilme			

Ek 2

DERS PLANI

BÖLÜM I

Dersin Adı	
Tarih	/...../.....
Sınıf	
Ünitenin Adı/No	
Konu	
Önerilen Süre	

BÖLÜM II

Öğrenci Kazanım/Hedef ve Davranışları	
Uyarlanmış Amaç	
Öğretme – Öğrenme Strateji Yöntem ve Teknikleri	
Kullanılan Araç-Gereçler ve Kaynakça	
Ortam Düzenlemesi	
Öğretme – Öğrenme Etkinlikleri: Dikkat çekme Güdüleme Gözden geçirme Derse geçiş Etkinlikler	

BÖLÜM III

Ölçme-Değerlendirme	

BÖLÜM IV

Planın Uygulanmasına İlişkin Açıklamalar	

(*Bu ders planı, öğretmen adayı tarafından, her anlattığı ders için doldurulacaktır. İhtiyaç durumunda ek sayfalar da kullanılır.)

Öğretmen Adayı

Uygulama Öğretmeni

BİREYSELLEŞTİRİLMİŞ EĞİTİM PROGRAMI DOSYASI

ÖĞRENCİNİN

ADI SOYADI:

OKULU:

NUMARASI:

I-Öğrenci Bilgileri

Öğrenci ile ilgili bilgiler	
Adı-Soyadı	
Sınıfı	
Okul numarası	
Doğum tarihi	
İl/ilçe özel eğitim hizmetleri yerleştirme kurul kararı	
Özel eğitim ihtiyacına yönelik aldığı eğitsel tanı	
Varsa daha önce aldığı okul içi ve okul dışı destek eğitim hizmetleri vesüresi*	
Varsa almakta olduğu okul dışı destek eğitim hizmetleri ve süresi**	
Varsa kullandığı destek materyalleri/cihazlar (protez, işitme cihazı, baston, büyüteç vb.)	
Önemli sağlık bilgileri (alerji, sürekli kullandığı ilaç, tüketmesi sakıncalı gıdalar vb.)	
Eğitim ortamına ilişkin düzenlemeler***	
BEP Başlangıç Tarihi	
BEP Bitiş Tarihi	

Aile ile İlgili Bilgiler			
	Anne	Baba	Veli/Vasi
Adı-Soyadı			
Telefon			
Ev Adresi			
İş Adresi			

*Öğrencinin daha önce almış olduğu okul içi ve okul dışı destek eğitim hizmetleri (destek eğitim odası, özel eğitim ve rehabilitasyon vb.) süresi ile birlikte bu kısma yazılmalıdır.

**Öğrencinin BEP tamamlanma tarihine kadar aldığı/alacağı okul dışı destek eğitim hizmetleri (özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi, yaygın eğitim kursları vb.) süresi ile birlikte bu kısma kaydedilmelidir.

*** Eğitim-öğretim yılı boyunca öğrencinin bireysel ihtiyaçlarına uygun olarak sınıf içi ve sınıf dışında yapılacak fiziki ortam düzenlemesi (sınıf içi oturma düzeni, ışık ayarlaması vb.) eklenmelidir.

II-Eğitsel Performans Formu*

Öğrencinin Gelişim Öyküsü	
Gelişim alanları/Dersler	Performans düzeyi
Varsa davranış problemini tanımlayınız.**	

Not: *Öğrencinin takip ettiği program esas alınarak, öğrencinin güçlü yanlarını belirlemek ve yıl içerisinde öğrencinin geliştirmesi beklenen gelişim alanlarına/derslere ilişkin amaçların tespit edilebilmesi için informal değerlendirme araçları kullanılarak(gözlem, görüşme, kaba değerlendirme formları, yazılı sınavlar vb.) bu form doldurulmalıdır. Öğrencinin gelişim düzeyine ve bireysel ihtiyaçlarına göre gelişim alanları/dersler düzenlenebilir.

**Öğrencinin davranış problemi varsa davranış problemlerinin azaltılmasına yönelik davranış değiştirme programı hazırlanmalıdır.

III- Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı

Uzun Dönemli Amaçlar	Kısa Dönemli Amaçlar	Ölçüt*	Yöntem ve Teknik	Kullanılacak Materyaller	Başlama ve Bitiş Tarihi	Ölçme-Değerlendirme		
						Değerlendirme Yöntem ve Teknikleri	Değerlendirme Tarihleri	Performans Yeterli (+) / Geliştirilmeli (-)
GELİŞİM ALAN/DERS ADI								
GELİŞİM ALAN/DERS ADI								
Eğitim ortamı düzenlemeleri:**								

* Ölçüt; *Ölçüt (Gerçekleşme Düzeyi) yazılırken kazandırılmak

istenilen davranış kaç denemede başarılı sayılacak ise o düzey

yazılmalıdır. Örneğin;5 denemenin tamamında başarılı

sayılacak ise 5/5 (%100)

5 denemenin 4'ünde öğrenci başarılı sayılacak ise 4/5 (%80)

5 denemenin 3'ünde öğrenci başarılı sayılacak ise 3/5 (%60) şeklinde yazılmalıdır.

**Eğitim ortamı düzenlemeleri: Öğrencinin amaçlarına yönelik belirlenen derse/gelişim alanına ilişkin yapılacak düzenlemeler (örn. fen laboratuvarının öğrencinin ihtiyaçlarına yönelik düzenlen-mesi, öğretim materyali düzenlemeleri vb.) eklenmelidir.

IV-BEP Geliştirme Birim Kararları

A. Öğrencinin alacağı okul içi diğer eğitim hizmetleri (destek eğitim odası, grup eğitimine hazırlık uygulaması, tamamlayıcı eğitim faaliyeti vb.)			
Hizmet Türü	Gelişim Alanı/Ders	Haftalık Süre*	Sorumlu kişi(ler)**

B. Aile bilgilendirme süreci

Aile öğrencinin gelişimi ile ilgili hangi sıklıkla bilgilendirilecek?

Aile öğrencinin gelişimi ile ilgili hangi yolla bilgilendirilecek? (telefon, çevrimiçi/yüz yüze toplantı, yazılı vb.)

Aile eğitimi yapılacak mı?

Evet ()Hayır ()

Aile eğitimi hangi yolla yapılacak? (telefon, çevrimiçi/yüz yüze toplantı, yazılı vb.)

C. Diğer Kararlar

1.

2.

3.

Bir Sonraki BEP geliştirme birimi toplantı tarihi: .../.../20...

Genel BEP Değerlendirmesi*

*Eğitim-öğretim yılı boyunca öğrenci için BEP içeriğinde yer alan amaçlara ulaşılma düzeyi genel olarak değerlendirilerek hazırlanan BEP'in değerlendirilmesi yapılır. Bu değerlendirme sonucunda öğrencinin bir sonraki eğitim-öğretim yılı için hazırlanacak BEP'inde öneri niteliğinde olacaktır.

V- BEP GELİŞTİRME BİRİM ÜYELERİ

BEP Geliştirme Birimi Üyeleri			
Unvanı		Adı Soyadı	İmza
Müdür/Müdür Yardımcısı (BEP Geliştirme Birimi Başkanı)			
Öğrencinin Velisi (Anne/Baba/Yasal Vasi)			
Öğrencinin Sınıf Öğretmeni			
Öğrencinin Dersini Okutan Alan Öğretmenleri			
	Branşı	1	
	Branşı	2	
	Branşı	3	
Rehber Öğretmen/Psikolojik Danışman			
Özel Eğitim Değerlendirme Kurulundan Üye (Varsa)			
Mesleki Eğitim Veren Özel Eğitim Okullarında Meslek Derslerini Okutan Alan Öğretmeni			
	Branşı	1	
	Branşı	2	
	Branşı	3	
Diğer			

Uygundur

Okul Müdürü

...../...../20....

Kaynaştırma Okulu

Çevresel Düzenlemeler

Kontrol Listesi

Öğretmen Adayı:		Tarih:
Gözlemlenen Özellikler	Evet	Hayır
Servis, araç bekleme yeri ile okul girişi mesafesi yakındır.		
Okul girişi kaldırımıyla aynı kotta değil ancak rampa vardır.		
Rampaların yanında korkuluk vardır.		
Okulun giriş kapısı tekerlekli sandalye kullanan öğrenci tarafından bağımsız şekilde kolayca açılabilir.		
Engelli öğrencilerin okul binasındaki katlara ulaşımı için okul içerisinde asansör/rampa vardır.		
Okul tuvaletleri engelli öğrencilerin kullanabileceği şekilde dizayn edilmiştir (lavabo boyu, tuvalet yanı tırabzanları vb.)		
Dersliğin yerleşim düzeni fiziksel engelli bir öğrencinin rahat hareket edebilmesine uygundur.		
Okulun iç mekanında görme/işitme yetersizliği olan öğrencilere yönelik görsel/işitsel semboller bulunmaktadır.		
Yorum:		

Ek 5

SINIFIN GENEL FİZİKSEL ÖZELLİKLERİNE İLİŞKİN KONTROL LİSTESİ

	Evet/Uygun (2) Kısmen uygun (1) Hayır/Uygun Değil (0)			Açıklama
A. Duvarlar				
	0	1	2	
1. Duvarların temizliği (örn: boyası ve görünümü, renkler) dikkat dağıtmayı önleyecek niteliktedir.	☐	☐	☐	
2. Duvardaki panolar özenle hazırlanmış ve ele alınan konuya göre güncelleştirilmiş durumdadır.	☐	☐	☐	
3. Panolar öğrencinin kullanmasına olanak verecek niteliktedir.	☐	☐	☐	
4. Pencereler temiz ve dikkatlice kapatılmış durumdadır.	☐	☐	☐	
5. Tahta tüm öğrencilerin görebileceği yerde, temiz ve hasarsızdır.	☐	☐	☐	
B. Işık				
6. Doğal ışık kaynağı (pencereden gelen ışığın yeterliliği) yeterlidir.	☐	☐	☐	
7. Tavan aydınlatması yeterli ve doğal ışık kaynağına (güneşe) benzer renkte aydınlatma kullanılmıştır.	☐	☐	☐	
C. Isı				
	☐	☐	☐	
8. Sınıfın ısısı normal oda sıcaklığına (mevsime ve iklim koşullarına uygundur (19 °C , 20 °C)).	☐	☐	☐	
D. Zemin				
9. Sınıf zemini kolay temizlenebilir, yürüme güvenliği sağlayan ve gürültü üretmeyen özelliktedir.	☐	☐	☐	
10. Sınıf zemindeki engelleyici nesneler kaldırılmıştır.	☐	☐	☐	
11. Tekerlekli sandalye ve benzeri araçlar için engeller yoktur.	☐	☐	☐	
E. Sınıf Alanı				
12. Öğretmen masası sınıfın tümünü görebilecek biçimde yerleştirilmiştir.	☐	☐	☐	
13. Oturma düzeni sınıf yönetimini, öğretim etkinliklerini destekler niteliktedir.	☐	☐	☐	
14. Sandalye/sıra ve masaların büyüklüğü öğrencinin yaşına ve gelişim düzeyine uygundur.	☐	☐	☐	
15. Sağ elini kullanan öğrenciler için olduğu gibi sol elini kullananlar için düzenleme yapılmıştır.	☐	☐	☐	
16. Sıra, masa ve diğer eşyalar (öğrenci çalışmaları panosu, dolap yerleşimi ve dolap içleri) temiz ve düzenlidir.	☐	☐	☐	
17. Sınıf temiz ve havadardır.	☐	☐	☐	
18. Küçük grup öğretimi için sınıf alanı uygundur.	☐	☐	☐	
19. Bireysel ya da bağımsız çalışma için alanları uygundur.	☐	☐	☐	
20. Sessiz okuma, ikili/eşli okuma, oyun, motor beceriler, sanatsal çalışmalar gibi belirli davranışlar için alanlar düzenlenmiştir.	☐	☐	☐	
21. Sınıf kuralları gürültü ve karmaşayı önlemektedir.	☐	☐	☐	
22. Sınıfta bulunan geleneksel (Atatürk köşesi, mevsimler panosu, sınıf kitaplığı, dolapların yerleşimi, öğrenci çalışmaları panosu vb.) ve farklı düzeylerde teknoloji içeren (saat, akıllı tahta, bilgisayar vb.) araç gereçler öğrencilerin düzeylerine, öğrenme özelliklerine ve bireysel farklılıklarına uygundur	☐	☐	☐	

23. Sınıfta bulunan materyaller yeterli, uygun yerleştirilmiş, kaliteli, nitelikli ve öğretim programında yer alan amaçlarla uyumludur.	☐	☐	☐	

Toplam Puan:

**Öğretmenlik Uygulaması
Gözlem Formu**

Öğretmen adayı:

Tarih:

Sınıf:

Sınıf Öğretmeni:

Sınıf mevcudu:

Ders:

Kaynaştırma öğrencisi varlığı:

- ☐ Evet
- ☐ Hayır

Derse Yönelik Hazırlıklar: Sınıf öğretmenin derse yönelik planlamaları kapsamında ders öncesi hazırlıkları nelerdir?

Derse Başlama ve Ders amaçları: Sınıf öğretmeni derse nasıl başlamaktadır? Öğrencilere kazandırılması hedeflenen davranışlar amaçlar nelerdir?

Öğretme-Öğrenme Strateji, Yöntem ve Teknikleri: Öğretmen derste hangi öğretme öğrenme stratejilerini, yöntemlerini ve tekniklerini kullanmaktadır?

Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri: Sınıf öğretmeni derste ne tür etkinlikler yapmakta ve etkinlikler arası geçişleri nasıl sağlamaktadır?

İletişim ve Etkileşim: Sınıf öğretmenin öğrenciler ile iletişimi nasıldır? Öğrencilere karşı davranışları nasıldır? Öğrencilere ne tür dönütler vermektedir? Öğretmenin öğrencileri ile etkileşimi nasıldır?

Davranış Yönetimi: Öğretmen öğrencilerin davranışlarını nasıl yönetmektedir? Sınıfı güdülemesi, pekiştireçler kullanması, jest ve mimiklerini kullanışı nasıldır? Sınıf kuralları

Dersi Sonlandırma: Öğretmen dersi nasıl sonlandırmaktadır? Ders süreci sonunda gözden geçirme, özetleme, toparlama, önemli noktalar üzerinde durma gibi davranışlarda bulunuyor mu? Gelecek amaçlara yönelik bilgi veriyor mu?

Ölçme ve Değerlendirme: Öğretmen ders sürecinde öğrencilerin çalışmalarını ve dersteki durumlarını ölçme ve değerlendirme için neler yapıyor hangi yöntemlerden yararlanıyor?

Öğrencilerin Davranışları: Öğrencilerin birbirleri ile olan iletişimi nasıldır? Ders sürecinde birlikte çalışma grup çalışması yapıyorlar mı? Problem davranışlar sergiliyorlar mı?

Kaynaştırma Öğrencisinin Varlığı ve Davranışları: Sınıfta kaynaştırma öğrencisi var mı? Varsa öğrenci ders sürecine ve etkinliklere katılıyor mu? Problem davranışları var mı?

Kaynaştırma Öğrencisinin Diğer Öğrencilerle İlişkisi: Kaynaştırma öğrencisinin diğer öğrencilere karşı davranışları nasıldır? Diğer öğrencilerin kaynaştırma öğrencisine karşı davranışları nasıldır?

Kaynaştırma Öğrencisine Yönelik Sınıf Öğretmenin Tutumu ve Davranışları: Sınıf öğretmeni kaynaştırma öğrencisine yönelik ders sürecinde neler yapıyor? Öğretmenin kaynaştırma öğrencisine yönelik davranışları, tutumu ve dönütleri nasıldır?

Ders Dışı Gözlemlenebilecekler:

Nöbetçi Öğretmen Davranışları: Nöbetçi öğretmenin teneffüs boyunca davranışları nasıldır? Güvenliği sağlama, öğrencilerle iletişimi, ders öncesinde öğrencilerin sınıflara yerleştirilmesi için neler yapıyor?

Öğrencilerin Davranışları: Öğrencilerin teneffüslerde birbirleri ile iletişimi nasıldır? Kaynaştırma öğrencisi (varsa) diğer öğrencilerle sosyal olarak zaman geçiriyor mu, arkadaş gruplarına aktif katılım sağlıyor mu? Diğer öğrencilerin kaynaştırma öğrencisine teneffüslerde davranışları nasıldır?

Okul Yönetimi: Okul yönetimi okulun düzeni, yönetimi, güvenliğin sağlanması konusunda neler yapıyor? Öğrenciler ve öğretmenler ile iletişimleri nasıldır?

Öğretmenlik Uygulaması-I/II Dosyası

İçindekiler Kontrol Listesi

Öğretmen Adayı:	
Dosya İçeriği	
Öğretmenlik uygulaması devam çizelgesi	
Öğretmen adaylarının uyguladıkları derslerin planları	
Öğretmen adaylarının gözlemledikleri derslerin haftalık raporları	
Öğretmen adaylarının uygulama okulunda yapmış oldukları gözlem formları	
Uygulama okulu çevresel düzenlemeler kontrol listesi	
Sınıfın fiziksel özelliklerine yönelik kontrol listesi	
Öğretmenlik uygulaması değerlendirme formu	

T.C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
202... - 202... ÖĞRETİM YILI YARIYILI ÖĞRETMENLİK
UYGULAMASI DERSİ GÜNLÜK DEVAM ÇİZELGESİ

ÖĞRETMEN ADAYININ ADI		:			
SOYADI		:			
PROGRAMI ve ÖĞRETİM TÜRÜ		:			
UYGULAMA OKULU		:			
GÖZLEMLER					
Tarih	Gözlenen Sınıf/Saat	İşlenen Konu	Uygulama Öğretmeni Adı Soyadı ve İmzası	Uygulama Öğretim Elemanı İmzası	
1. Hafta					
2. Hafta					
3. Hafta					
4. Hafta					
5. Hafta					
6. Hafta					
7. Hafta					

T.C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
202... - 202... ÖĞRETİM YILI YARIYILI ÖĞRETMENLİK
UYGULAMASI DERSİ GÜNLÜK DEVAM ÇİZELGESİ

ÖĞRETMEN ADAYININ ADI SOYADI		:			
PROGRAMI ve ÖĞRETİM TÜRÜ		:			
UYGULAMA OKULU		:			
GÖZLEMLER					
Tarih		Gözlenen Sınıf/Saat	İşlenen Konu	Uygulama Öğretmeni Adı Soyadı ve İmzası	Uygulama Öğretim Elemanı İmzası
8. Hafta					
9. Hafta					
10. Hafta					
11. Hafta					
12. Hafta					

DERS PLANI**BÖLÜM I**

Dersin Adı	Matematik
Sınıf	1-A
Ünitenin Adı/No	Zaman Ölçme/5.Ünite 2. Bölüm
Konu	Tam ve Yarım Saatler
Önerilen Süre	40+40 Dakika

BÖLÜM II

Öğrenci Kazanım/ Hedef ve Davranışları	M.1.3.3.1. Tam ve yarım saatleri okur.
Kaynaştırma Öğrencisi İçin Amaç	Tam ve yarım saatleri okur.
Öğretme – Öğrenme Strateji Yöntem ve Teknikleri	Sunuş, anlatım, soru-cevap, gösterip yaptırma, birebir çalışma: 10dk
Kullanılan Araç- Gereçler ve Kaynakça	Karton bir kutu, kutu içerisinde masa saati, kol saati, duvar saati, akıllı tahta, kartondan güneş şeklinde yapılmış bir saat maketi, matematik ders kitabı, matematik çalışma kitabı, uyarlanmış etkinlik kağıtları (http://orgm.meb.gov.tr/uyet/ciltler/olcme.pdf), Video: https://www.youtube.com/watch?v=QRCcGUafYOO&pp=ygUVdGFtIHZlIHhcsSxbSBzYWF0bGVy Dijital oyun: https://wordwall.net/resource/56876841/tam-ve-yar%C4%B1m-saatler Etkileşimli içerik: https://orgm.meb.gov.tr/uyet/ciltler/5-cilt/kazanım4-1/quiz_html5.html
Ortam düzenlemesi	Sınıfın oturma düzeni sıralı (geleneksel) oturma düzenidir. Öğrencinin oturma düzeni dikkatinin dağılmaması için cam kenarında olmayacak şekilde ve öğretmenin öğrenciye dönütleri rahat bir şekilde verebilmesi için ön sıralarda olacak şekilde ayarlanır. Öğrencinin dikkatini dağıtacak araç gereçler ortadan kaldırılır. Isı ve ışık ayarlanır.
Öğretme – Öğrenme Etkinlikleri	

Dikkat çekme	Öğretmen elinde bir kutu ile sınıfa girer. Çocuklar bugün sizin için neler getirdim, bakalım kutunun içinde neler varmış, kimler en çok merak ediyor sessiz bir şekilde bekliyor aferin ne kadar dikkatli bir şekilde dinliyorsunuz der. Öğretmen kutunun içerisindeki masa saatini, kol saatini ve duvar saatini çıkararak öğretmen masasının üzerine yerleştirir. Öğrencilere saatleri incelemeleri için zaman verir ardından çocuklar bakın burada masa saati, duvar saati ve kol saati var sizin evinizde de bu saatlerden var mı, hangi saatlerden var sorularını sorarak cevap vermeleri için zaman tanır. Öğrencilerin cevaplarını dinler. Ardından çocuklar bugün sizinle tam ve yarım saatleri okumayı öğreneceğiz. Bakalım kimler sessiz bir şekilde dinliyor görelim der.
Güdüleme	Öğretmen tam ve yarım saatleri okumayı öğrendiğinizde gün içerisinde yaptığınız aktiviteleri sıralayabilecek, zamanınızı planlayabilecek ve daha iyi yönetebileceksiniz der. Kimler en çok öğrenmek istiyor görelim bakalım der. Ardından parmak kaldıranlara aferin size o zaman çok dikkatli ve sessiz bir şekilde dinleyin der.
Gözden geçirme	Öğretmen ders kurallarını hatırlatarak beni dikkatli ve sessiz bir şekilde dinlerseniz sorularına söz hakkı alarak cevap verirsiniz dersin sonunda konumuzla ilgili bir oyun oynayacağız der ve oyunu öğrencilere gösterir. Önceki dersimizde bütün ve yarımın ne olduğunu, bütün ve yarım arasındaki ilişkiyi öğrenmiştik değil mi diye sorar, bütün ve yarımı aynı şekilde saatlerde de düşünebiliriz bu dersimizde de tam ve yarım saatleri öğreneceğiz der.
Derse geçiş	Öğretmen şimdi tam ve yarım saatlerle ilgili bir video izleyeceğiz der ve akıllı tahtadan videoyu açarak derse geçiş yapar.
Etkinlikler	Açıklama: Ders sürecinde öğretmen problem davranışlara yönelik sınıf kurallarında hatırlatma yapar. Öğrencilerde gözlemlenen uygun davranışların ardından öğrencilere pekiştireç verilir. Öğretmen video sona erdikten sonra öğrencilere video hakkında açıklama yapar. Evet çocuklar videoda Atakan'ın bir gününü izledik. Atakan saat okumayı bilmiyordu okula geç kalmıştı ve o gün okulda arkadaşlarının söylediği etkinliklere de ne zaman katılabileceğini bilmiyordu. Saat okumanın ne kadar önemli olduğunu fark ederek saati okumayı öğrendi ve gün içerisinde yaptığı aktivitelerin zamanlarını bilip kolay bir şekilde ifade edebiliyordu ne zaman ne yapması gerektiğini öğrendi değil mi der ve öğrencilere düşündüklerini ifade etmeleri için zaman verir. Ardından ders kitabından 141. sayfayı açmalarını söyler. Sayfada yer alan resimlerdeki saatleri incelemelerini ister. Bakın buradaki saatlerden hangileri çıkmıştı kutumuzdan diye sorar ve cevaplarını dinler. Ardından görselde yer alan saatler hakkında bilgi verir. Peki saati hayatımızda nerelerde ve niçin kullanırız? sorusunu sorar. Öğrencilerin düşünmeleri ve cevaplamaları için zaman verir. Daha sonra öğretmen hazırladığı maket saati tahtaya asar ve astığı materyalden yararlanarak tam saati ve yarım saati, akrep ve yelkovanı, tam saatlerde ve yarım saatlerde akrep ve yelkovanın konumlarını, görevlerini anlatır. 141., 142. sayfada verilen örnekleri

	sınıfa okuyarak tahtadaki materyal üzerinden akrep ve yelkovanı örnekte belirtilen saati gösterecek konuma getirir. Öğrencilerden de günlük yaptıkları aktivitelere aynı şekilde örnek vermelerini ister. Öğrencilerin verdikleri örneklerin saatlerini tahtaya gelerek materyal üzerinden göstermelerini ister. Materyal üzerinde yapılan etkinliğin ardından 176.,177., 179. ve 180. Sayfaları tahtadan açar ve konunun özetini yaparak sayfalarda yer alan örneklerden ilk örnekleri model olarak yapar diğer örneklerin her biri için sırayla öğrencilere düşünmeleri için zaman verir ve ardından tahtaya kaldırarak maket saat üzerinde göstermelerini ister. Gerekli yerlerde ipucu vererek dönüt sağlar. Ardından 144.ve 145. Sayfalarda yer alan etkinlikleri sessiz bir şekilde kendilerinin yapmasını ister. Öğrenciler etkinliği yaparken öğretmen kaynaştırma öğrencisi ile 10 dakika birebir çalışır. Her iki sayfada da ilk örneği öğretmen kendisi yapar. Öğrenciye diğerlerini yapması için yönerge verir. Gerekli yerlerde öğrenciye ipucu vererek dönüt sağlar, doğruları için afetin, bravo, çok güzel gidiyorsun diyerek pekiştirir. Aynı zamanda diğer öğrencileri de gözlemleyerek sessiz çalışmalarını afetin çok güzel çalışıyorsunuz diyerek pekiştirir, çalışmalarında gerekli dönütleri verir. Verilen süre sonunda etkinlik sayfası öğrencilerle tahtaya kaldırılarak maket saat üzerinden cevaplandırılır. Kaynaştırma öğrencisine de söz hakkı verilir. Gerekli yerlerde öğretmen tarafından ipucu verilerek dönüt sağlanır. Doğrular pekiştirilir. Etkinlik soruları cevaplandırıldıktan sonra öğretmen öğrencilere derste güzel bir şekilde çalıştıkları için afetin bu derste çok güzel çalıştınız şimdi oyun oynayabiliriz der ve akıllı tahta aracılığı ile oyun oynanır.

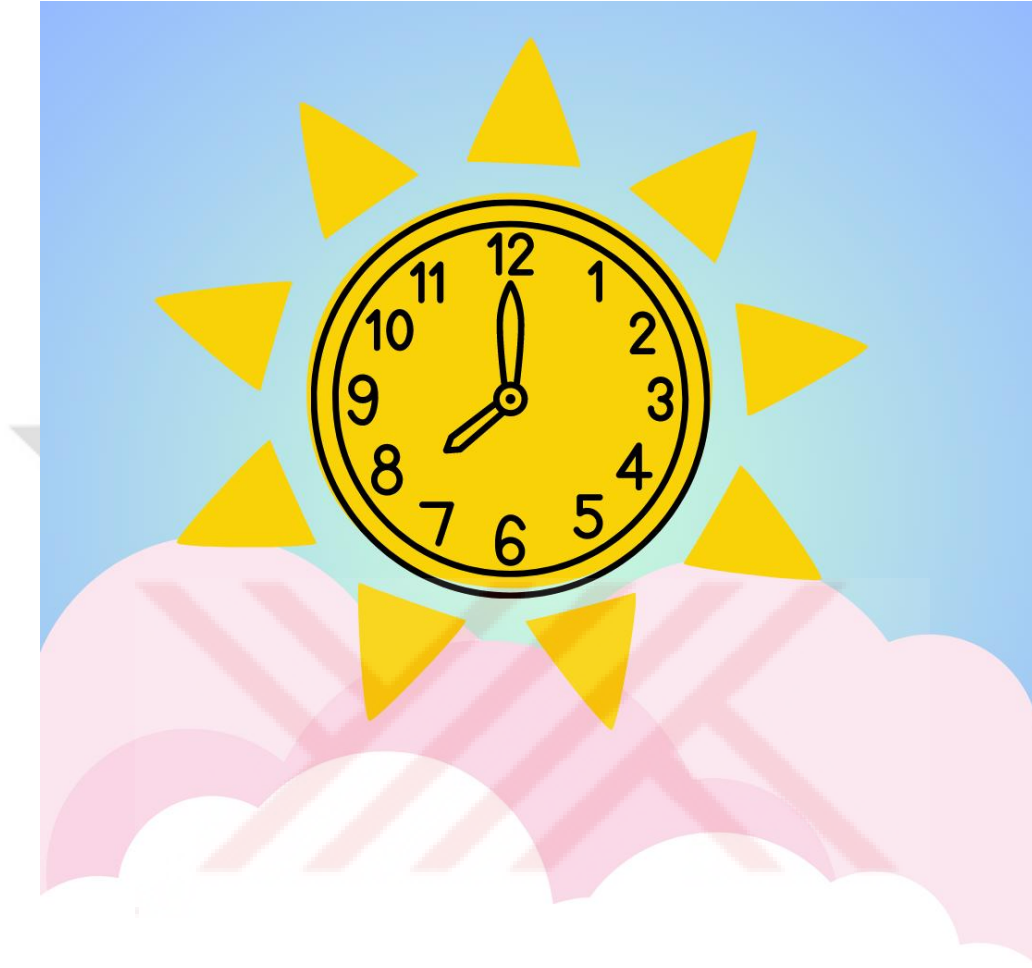
BÖLÜM III

Ölçme ve Değerlendirme	Öğrencilerin çalışmaları ders süresi boyunca gözlemlenir ve çalışmaları bireysel olarak değerlendirilir. Çalışma kitabından 107., 108. ve 109. Sayfa ödev olarak verilir ve diğer dersin başında kontrol edileceği söylenir.

Öğretmen Adayı

Uygulama Öğretmeni

MATERYALLER

2. BÖLÜM

Zaman Ölçme

Saatleri Öğrenelim

Birlikte Yapalım

Resimleri inceleyelim.

Sizin evinizde bunlara benzeyen saatlerden var mıdır?

Saati hayatımızda nerelerde ve niçin kullanırız?

Saat üzerinde kısa olan ibreye akrep, uzun olan ibreye yelkovan denir.

Saat: Yedi

Şimdi kahvaltı vakti.
Sen kahvaltıyı saat kaçta yaparsın?

Tam saatlerde
akrep sayının
üzerinde, yelkovan
ise 12'nin
üzerindedir.

Saat: Sekiz

Şimdi okul vakti.
Sen okula saat
kaçta gidersin?

Şimdi öğle vakti.
Herkes aynı saatte mi
öğle yemeği yer?

Saat: On iki

Saat: Akşam yedi

Şimdi akşam yemeği vakti.
Sen saat kaçta akşam
yemeği yersin?

Şimdi uyku vakti. Sen
saat kaçta uyursun?

Saat: Akşam dokuz

Sıra Sizde

1. Aşağıdaki saatleri söyleyiniz.

2. Okunuşları verilen saatlerin akrep ve yelkovanlarını çiziniz.

Saat: On

Saat: Dört

Saat: Altı

Birlikte Yapalım

Saatleri okuyalım.

Saat: On iki buçuk

Saat: Sekiz buçuk

Sıra Sizde

1. Aşağıdaki saatlerin üzerine altındaki saati gösterecek şekilde akrep çiziniz.

Saat: Üç buçuk

Saat: Beş buçuk

Saat: Yedi buçuk

2. Aşağıdaki saatlerin üzerine altındaki saati gösterecek şekilde akrep ve yelkovan çiziniz.

Saat: On buçuk

Saat: Dokuz buçuk

Saat: Bir buçuk

Saat: İki buçuk

Saat: Sekiz buçuk

Saat: On

Saat: Dört

Saat: İki

Saat: Yedi

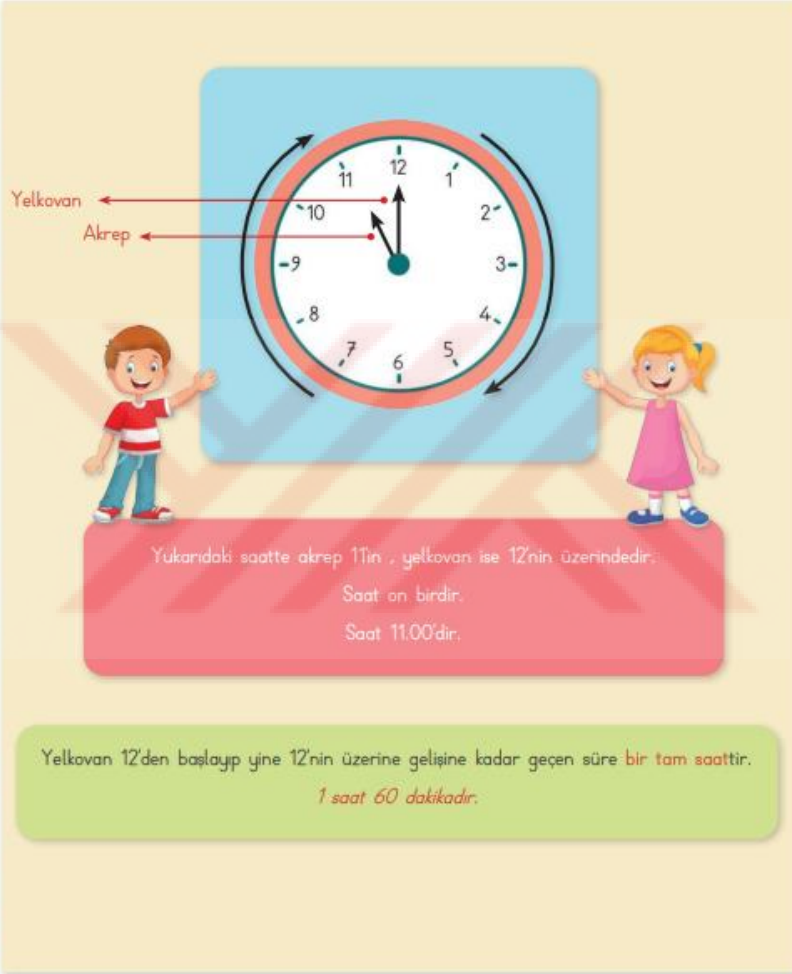
3. Aşağıdaki resim Efe Can'a ait bir günü anlatıyor. İfadelere göre sıralanmış saatleri çiziniz.

1.   Sabah sekizde kahvaltı yaparım.
2.   Saat dokuzda okulum başlar.
3.   Saat on iki buçukta öğle yemeği yerim.
4.   Saat iki buçukta eve giderim.
5.   Saat üç buçukta ödevimi yaparım.
6.   Saat dörtte kitap okumaya başlarım.
7.   Saat yedide akşam yemeği yerim.
8.   Saat sekizde kardeşim ile oynarım.
9.   Saat dokuz buçukta uyurum.

KONU : ZAMANI ÖLÇME
KAZANIM 4-1 : Tam ve yarım saatleri okur.

ETKİNLİK 1

Saatin üzerindeki **akrep** → **saati**, **yelkovan** → **dakikayı** gösterir.

ETKİNLİK 2

Yelkovan saatteki uzun koldur.

Akrep saatteki kısa koldur.

Akrep saat başlarını gösterir.

Yelkovan dakikaları gösterir.

Saat: 02:00

Okunuşu: Saat iki

Saat kaç? Örnekteki gibi yaz.

Saat: 01:00

Saat:

Saat:

Saat:

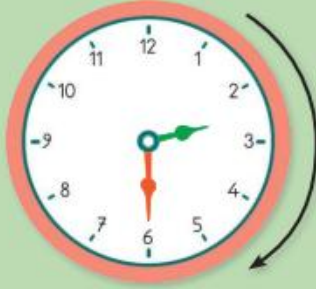
Saat:

Saat:

ETKİNLİK 4

Yelkovan 6'nın üzerinde ve akrep iki sayının arasında ise saatleri **buçuk** olarak okuruz.

Yukarıdaki saatte akrep 2 ve 3'ün arasında, yelkovan ise 6'nın üzerindedir.

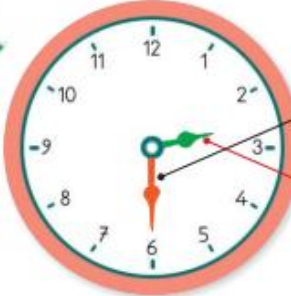
Saat iki buçuktur.

Saat 14:30'dur.

Yarım saat 30 dakıkadır.

ETKİNLİK 5

Saat: 02:30

Yarım saatlerde yelkovan 6 rakamını sürekli gösterir. "Buçuk" diye okunur.

Akrep ise iki rakamın tam orta kısmını gösterir.

Okunuşu: Yandaki saat 2.30 ya da iki buçuk diye okunur.

Saat kaç? Örnekteki gibi yaz.

Saat: 01:30

Saat: 1 buçuk

Saat:

Saat: buçuk

Saat:

Saat: buçuk

Saat:

Saat: buçuk

Saat:

Saat: buçuk

Saat:

Saat: buçuk

2. BÖLÜM - ZAMAN ÖLÇME

TAM VE YARIM SAATLER

1) Aşağıdaki görsellerde verilen etkinlikleri inceleyiniz. Etkinlikler ile bu etkinliklerin yapıldığı saatleri eşleştiriniz.

2) Aşağıdaki saatler ile okunuşlarını eşleştiriniz.

Saat iki

Saat üç buçuk

Saat on

Saat dokuz buçuk

Saat üç

Saat beş

3) Aşağıdaki görsellerde bulunan etkinliklerin saatlerini okuyunuz. Noktalı yerlere saatleri yazınız.

Saat
okuldan çıkar.

Saat
akşam yemeği yer.

Saat
kardeşiyle oyun oynar.

Saat
uyur.